

2014-01-01

BUÉK!

Ez egy előre időzített bejegyzés.

Gondoltam, előre jelzem, hogy ma nem vagyok magamnál. Pontosabban házon kívül vagyok. Vagy magamon kívül? Országon kívül...

Idén is megjósoljuk, mi várható. Aztán meg nézünk nagyokat (vagy maradunk csendben), amikor kiderül, hogy mégsem.

Mi lesz Isztambulban 2014-ben?

Nyár, tél, tavasz és ősz. Nem ebben a sorrendben, bár ezt sose lehet tudni (jóslásban eddig jók vagyunk).

De nyár az biztosan lesz, és meleg is lesz. De inkább forró. A Ramazan (Ramadan), azaz az Iszlám böjt is pont ekkora fog esni. Mégpedig pont a közepére: 2014. június 28 - július 27. Ezt követi a Cukor Ünnepe, amikor minden zárva van: 2014. július 28-30 (hétfő-szerda).

Ha már az ünnepeknél tartunk, akkor az Áldozati Ünnepe (Kurban Bayram) 2014. október 4-7-ig tart majd (szombat-kedd).

További érdekes muszlim ünnepek 2014-ben: Aşure: 2014. november 03, Iszlám Új Év (1436-os év kezdete): 2014. október 25.

Török ünnepek: Gyereknapi: 2014. április 23, Május 1: 2014. május 1. Ifjúság és Sport napja: 2014. május 19. Győzelem Napja: 2014. augusztus 20. Köztársaság napja (91. év): 2014. október 29.

Nem ünnepnap, de: Atatürk halálának évfordulója (76): 2014. november 14. Tanárok Napja: 2014. november 24.

És ami kimaradt: Karácsony: 2014. december 1-től, mindenki akkor, amikor kedve van.

Aztán jön december 31, majd január 1, majd... de arról majd jövőre, ilyenkor. :)

Ezen ünnepek mellett sok más izgalmas dolog is készül Isztambulban. Legfontosabbak a tavaszi önkormányzati választások. Ahogy ilyenkor lenni szokott, előtte mindenki behúzó

az építkezésekbe, vagy (ismét) felújítják a járdákat valami látványos helyen. Ezzel együtt komoly projektek is kilátásban vannak, mint az Aranyszarv-feletit metró, vagy . E mellett az Aranyszarv-öböl és környékének felújítása is elkezdődhet, aminek egy-két része akár már 2014-ben is kész lehet.

Ezekon kívül viszont nincs olyan "nagy nevű" projekt, ami várhatóan ebben az évben készült el. Inkább nagyon sok induló beruházás van. Ilyen az, hogy 2019-ig a mai metróhálózatot szeretnék megháromszorozni.

Természetesen Isztambul történelmi öröksége olyan hatalmas, hogy egészen biztosan rengeteg régi épület felújítása fog befejeződni, kezdődni, vagy csak zajlani.

További kalandok, hogy véget érnek a kalandok. Már ami Szulejmán uraságot, és Hürrem szultánét illeti (a hárem pedig végre fellélegezhet). A sorozat Törökországban az utolsó részéhez közeleg. És ha nincs Dallas típusú feltámadás, akkor bizony nem lesz folytatás. De se baj, mert úgy hírlik, új és izgalmas sorozatok kezdődnek, és Magyarországra is hamarosan érkezik néhány könnycsorgató-szépfiús-törökös műsor.

Hasonlóan tv-s élmény lesz az Eurovision. Bár tavaly Törökország nem indult, az idén legalább nem tudunk erről semmit. Leszámítva, hogy 3 kg földimogyorót fogunk elfogyasztani a megtekintése közben. Bármi is legyen az eredmény.

Öööö... és hát ennyi.

Jah, és a legfontosabb! Ha minden jól megy, akkor a magyarok hamarosan vízummentesen érkehetnek Törökországba! :)

No meg persze folytatódik a blog, meg talán a wiki-ből is lesz valami (mármint most is van, de folytatódik a bővítés). Szóval: Kalandra fel! :)

2014-01-02

Török focis rajongói ajándéktárgyakból (és örült kacatokból) már eddig is láttunk sokat. És bár a mostani nem fogja megdönteni a rekordot (Fenerbahçe), de a hidegre való tekintettel mindenképpen jól jön.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Török focis papucsok[/caption]

Egyébként ha valaki erre azt mondaná, hogy állatság, még igaza is lehet. Bár nem tudom, a Hupikék Törpikék biológiai besorolását, de most úgysem róluk van szó.

Hanem itt láthatunk Galatasaray oroszlanos lábmelegítőt. Nem is egy fajtát! Mindjárt hármat: cuki juniort, olyan felnőttet (vagy inkább tinédzser) oroszlanost, meg vad karmosat. Ami mindháromban megegyezik, hogy a már megszokott hangulatos piros-sárga színekben tipeghetünk, amennyiben az irodában ezt húznánk fel. Ami egyébként melegen ajánlott, mert mégiscsak hideg van.

Az ügyfeleket meg majd ellátja az oroszlan. Ami szintén mindhárom változatnak a jellemzője.

Ezen kívül még felfedeztünk más hasonlóságot is, minthogy mindhárom papucs, és egyik sem helikopter!

Nézzünk tovább a következő polcot!

Hohó! Itt pedig háromféle Beşiktaş rajongói papucs várakozik, hogy valamely rajongó erre járjon. Sasszemmel figyelik az utcán sétálókat. Persze mindezt könnyen megtehetik, hiszen a sasos papucsok tényleg sasszemmel lettek megáldva. Valószínűleg valamelyik focista is megáldotta őket. Ha másképpen nem, akkor a Facebookon keresztül.

Tehát három változat: sasos, sasos, és sasos. És ahogy már a Beşiktaş-nál megszokhattuk: két színben: fekete-fehérben, és fehér-feketében. De azért itt is felfedezhetjük, hogy vannak kedvesebb, meg morcosabb tekintetű madarak is. Sőt! A jobb szélső kifejezetten egy vad csibe. Úgyhogy egy sajátos törökös Angry Birds kollekciót állíthatunk össze a lábunkra. Most az ne zavarjon meg, hogy nekünk (általában) két lábunk van, itt pedig háromfélét vásárolhatunk. No meg ott vannak a korábbi években összegyűjtött Beşiktaş papucsok is. Tehát sehogy se tudjuk mindet egyszerre hordani. De majd erre is kitalálunk valamit.

Közben a képeket jobban megnézve kiderül, hogy egyik Beşiktaş papucs sem helikopter. Tehát találtunk egyezést a Galatasaray-os papucsokkal.

Egyébként érdekes lehet olyan cégben dolgozni, ahol más-más csapat szurkolói járnak ilyen

papucsokban. Egy-egy óvatlan pillanatban a sas-Beşiktaş belecsíphet az orosz-lán-Galatasaray-os tulaj lábába...

2014-01-03

2013. december 18-án (blogunk 2014-ben is elkötelezetten le van maradva a mindennapi eseményekkel) Orbán Viktor magyar, és Recep Tayyip Erdoğan török miniszterelnök közös megbeszélésén több fontos tárgyalás mellett a magyar állampolgárok vízumentességét is megbeszélték.

Törökország megszünteti a magyar állampolgárok vízumkötelezettségét - jelentette be Recep Tayyip Erdogan török miniszterelnök az Orbán Viktor magyar kormányfővel folytatott megbeszélés után tartott szerdai sajtótájékoztatón, Ankarában. Orbán Viktor megköszönte a török kabinet lépését, és jelezte, bár Magyarországnak kötelező tiszteletben tartania a schengeni vízumszabályokat, azon belül a lehető legnagyobb kedvezményt adta meg a török üzletembereknek, sportolóknak és művészeknek. Így az összes uniós tagállam közül Magyarországon van a legkedvezőbb vízumelbírálása Törökországnak - közölte.

Mit jelent mindez?

Jelenleg ez még csak egy megállapodás, ígéret. Kell egy kis idő, ameddig a szándék végiggördül az adminisztrációs hálózaton, és eljusson a tényleges megvalósításig.

Addig is, meg amíg itt a blogban hírt adunk (olyan 3-4 hónapos lemaradással), utazás előtt mindenképpen nézzétek meg az , vagy az honlapját. Hátha éppen ma lépett életbe! Vagy tegnap! Vagy holnap!

Bár Murphy-t ismerve, éppen attól a naptól lesznek a magyar turisták Törökországban vízumentesek, hogy éppen hazaérsz a nyaralásból. Pont a határon fogsz sorban állni, amikor a tv képernyőjén megjelenik majd a hír...

E mellett érdemes még tudni:

A vízumentesség nem jelenti azt, hogy ezután mindenki össze-vissza ki-be járhat az országban, mint nyári éjszakán a szúnyogok a sátorban! Ennek is meglesznek a saját feltételei, amiket még most dolgoznak ki. Pl. előfordulhat hogy marad a 90/180 napos tartózkodás.

Nagy valószínűséggel marad valamilyen időkorlátozás, amiből következik, hogyha hosszabb ideig akarunk maradni, akkor ahhoz más speciális tartózkodási engedélyre lesz szükség. Bár még nincs infó, de szinte biztos, hogy az Erasmusos és más tanulóknak is kell majd "engedélyt" kérniük a Budapesti Török követségen.

Ugyan így a vízumentesség nem jelenti azt, hogy ezután a magyar állampolgárok minden további macera nélkül munkát vállalhatnak Törökországban. No nem mintha a magyar vendégmunkások seregei veszélyeztetnék a törökök munkahelyét, de az ilyen dolgokat érdemes szabályozni. Itt se várjunk nagy csodákat. De azért hátha! :)

Míg a magyar oldal azt ígérte, hogy az üzletembereknek, sportolóknak és művészeknek (azaz a turistáknak, és munkavállalóknak nem) ad kedvezményt (ebből a lehető legnagyobbat), addig a török oldal azt mondta, hogy megszünteti a magyar állampolgárok vízumkötelezettségét. Ami jelenthet bármit. Akár a teljes vízumkényszert eltörölheti, vagy ő is csak az üzletembereknek, sportolóknak és művészeknek ad kedvezményt. Vagy bármely más módon korlátokat, szabályokat, stb... állíthat. Ami egyébként logikus lépés is lenne. Noha jelenleg nem akar tízmillió magyar Isztambulba költözni... Útlevelelre továbbra is szükség lesz, és valószínűleg annak legalább 6 hónapig még érvényesnek kell lennie.

Tehát összességében vagy egy tervezetünk. A pontos információkat pedig majd megkapjuk valamikor. Addig minden marad a régiben.

2014-01-06

Ismét egy elmélkedés a külföldön használt magyar nyelvről.

Persze válaszok nélkül.

(Lehet, hogy túl rózsaszínre sikerült, így csak az olvassa tovább, aki nem biztos a dolgában. Többiek jöjjenek vissza holnap).

A beszélt nyelvnek megvannak a maguk furcsaságai.

Azt mondják a régiek, akik még az I. Világháború előtt éltek, amikor még nem volt divat az egy ország egy nyelv, hogy a nyelvhez érzelmek is kötődnek.

Manapság számtalan tanulmány és kutatás létezik a kétnyelvű családokban felnövő gyerekekről. Csakhogy az ami ma egzotikumnak számít (bár lassan már nem is annyira), az régen teljesen természetes volt.

Képzeljünk el egy falut (lehet magyarországi is, vagy németországi), ahol vegyesen él 3 nép. A nacionalizmus előtörése előtt teljesen természetes volt a vegyes házasság (persze voltak akkoriban is nemzeti nézeteltérések). De még ha a gyerek mindkét szülője is ugyan olyan nyelvet beszél, akkor is lehetett az utcában, vagy a boltban más nyelvű személy.

Így a gyerekeknek teljesen természetes volt, hogy apával és anyával az A nyelven beszél. A boltban a Tót bácsival a B nyelven. Sőt! Ha pedig bement a városba a hivatalba, akkor a C nyelven.

Természetesen bár mind a három nyelvet tökéletesen beszélte, más más környezetben. Így más más területen lettek mélyebb ismereti. A hivatali szavakat jobban ismerte a C nyelven, és valószínűleg otthon is a C nyelven használta őket. Pl. nem azt mondta, hogy személyi adatlap, hanem annak a C nyelvi megfelelőjét. Hiszen otthon is beszélnek a C nyelvet, így mindenki megértette, melyik is az a papír, teljesen felesleges lefordítani. Viszont a C nyelven lehet, hogy nem tud olyan szavakat, mint a kenyér, mert sose volt rá szüksége.

Megjegyzem, hogy itt Isztambulban, mi is hasonlóan vagyunk. Amikor mi magyarok egymás között beszélgetünk, a hivatalok nevét és az okmányokat nem fordítjuk le törökre. Nem mondjuk a török személyire, hogy török személyi. Helyette a helyi nevén hívjuk: kimlik. Ezzel máris megkülönböztettük a magyar személyitől, amit viszont nem hívunk magyar kimliknek. Ennek oka abban is rejlik, hogy a kettő nem 100%-ban ugyan az. A másik, hogy nem éri meg az ismerősnek lefordítani a hivatalos papír nevét, mert ha elmegy az önkormányzathoz, akkor törheti a fejét, mi is annak a török neve. Egyszerűbb, ha mindjárt a török nevét tanulja meg. Az csak mellékes, hogyha érti is, mi is ez a papír valójában (ez

mondjuk magyar nyelven Magyarországon sem mindig értettem).

E miatt, vagy ettől függetlenül, az a nyelv, nyelvi környezet, amiben felnövünk, az nemcsak üres szavakból áll, hanem érzelmek is kötődnek hozzá. Ezért lesz az anyanyelv olyan fontos, hiszen az anyával beszéltünk fele, aki ezt meg azt és még mennyi mindent csinált nekünk.

A régiek megemlékeznek arról, hogy ugyan azt a szót más más nyelven használták különböző szituációkban, attól függően, milyen érzelmek kötődtek hozzá, milyen volt az aktuális hangulat.

A mai világban viszont jellemzően egy nyelvi környezetben növünk fel. És hiába tanulunk már iskolában második, harmadik nyelveket, azok mindig is (de legalábbis nagyon-nagyon sokáig) idegenek maradnak (vö magyar szavak: anyanyelv, idegen nyelv). Bármennyire is sajátítsuk el egy másik ország nyelvét, azok csak szavak mindig csak üres szavak maradnak. Érzelmileg nincs különbség a szerelem és a tökfőzelék szó között.

Ez pedig egy komoly átok. Hiszen ha más anyanyelvűvel házasodunk, akkor nem lehet neki jóízűen kimondani azt, hogy szeretlek, mert ha az ő nyelvén mondom, akkor nekem nem jelent semmit (annak ellenére, hogy tudom, mit jelent), és nincs meg az a bizonyos varázsa a szónak. Ha viszont az enyémen mondom, akkor megvan a varázs, de nála lesz az, hogy a szavak csak úgy elszállnak mellette. Megoldás lehet ha egy harmadik, köztes nyelven mondjuk, mert akkor mindkettőnek olyan, mintha csak arról beszélnék, milyen filmet nézünk meg a moziban.

Ugyan e miatt az idekint töltött 5 évemben nem tudtam pl. egy jóízűt káromkodni. Amikor legutóbb elküldtem a taxist a világ végére, hogy az ősi mesterséget űzze, akkor csak nézett rám nagy szemekkel. Ennek így nem volt sok értelme. Erre lefordítottam neki törökre, akkor még nagyobb szemekkel nézett (hiába, a magyar ételeknek, boroknak, és káromkodásoknak a világon nincsen párja). De így meg nem volt az igazi...

Úgyhogy bármennyire is furcsán hangzik, a mostani internetes világban, amikor olyan könnyű magyar nyelvű irodalomhoz, hírekhez, filmekhez stb... jutni, mégis tud hiányozni a mindennapokból. Mégpedig pont azért, mert az idegen környezetben a szavak idegenek, nem tartalmaznak érzelmeket számomra.

2014-01-07

Tegnap azt írtam, hogy akinek a téma nem tetszik, jöjjön vissza holnap.

Ma is ezt üzenem nekik, bár a mai másfajta írás lesz. Több benne a kézzelfogható dolog, kevesebb a rózsaszín. :)

Viszont még nem tudom, miről akarok írni...

Régebben a külföldre költözés egy nagyon komoly döntés volt. Most is az persze, de korábban ez egy visszafordíthatatlan folyamat volt. Akik pl. 56-ban hagyták el Magyarországot, nem volt lehetőségük visszatérni, ha a dolgok mégse úgy működnek, ahogy számították.

Ma már azért viszonylag egyszerű feladni, és összepakolni, majd hazamenni. Ami egyébként szintén komoly döntés. És legalább ugyanakkora, ha nem nagyobb, mint az elmenetel. Itt még egy újabb érdekesség léphet fel, ha valaki túl sokáig volt külföldön, hogy az otthon már nem az lesz, amire emlékszik. De ez egy másik téma...

Ma már azért, hogy tudjuk (tudat alatt, vagy tudatosan), hogy ha úgy alakulnak a dolgok, haza lehet menni. Ma már azért, hogy napi kapcsolatban lehetünk az otthoniakkal, a külföldi tartózkodás nem olyan, mint régen. Már nem szakadunk el annyira az anyaföldtől, mint korábban.

De azért még mindig egy szigeten vagyunk az idegen tenger közepén. Mégpedig egy nagyon is érdekes szigeten.

Otthon nem könnyű remete életet élni. Hiába utálja az ember az aktuális szappanoperát, a buszon, a munkahelyen, a reklámokból, stb.. végül csak értesül, hogy az aktuális Júlia végül összejött-e az aktuális Rómeóval. Vagy Bélával. Vagy Julcsival. Vagy ne adj' a Bodrival (manapság már sose lehet tudni)...

Idekint szuper a helyzet. Ugyanis az ilyen hírek csak akkor érnek el, ha direkt ezt szeretném. Az interneten megválogathatom, mely hírek érdekelnek. Sőt! Én beállítottam a -ben mely oldalokról mely kulcsszavak alapján szedegesse össze a híreket. Ez pedig nagyon kellemes, mert elkerülhetem a híroldalak főcímében levő zavaró tényezőket is.

De ha mégis úgy érzem, hogy hiányoznak az otthoni pletykák, bármelyik weboldalra fel tudok ugrani egy pillanat alatt (mobil internet lévén pedig bárhol). Aztán ha megunom, akkor egy gombnyomás, és kikapcsoltam egy egész országot, mint a TV-t. Ez azért elég jól hangzik. :D

Megnyugtatóskén/ijesztgetésnek nálunk is van ám Júlia meg Rómeó. Csak úgy hívják őket, hogy ... Nem maradok le semmiről. :D

Mindennek azért megvannak a hátulütői is. Hiszen viszonylag gyakran látogatunk haza Magyarországra. Ott pedig ilyenkor intenzíven bejönnek az eddig kikapcsolt csatornák, akár akarom, akár nem. Úgyhogy nem maradok le az otthoni eseményekről sem. Csak olyan diafilmszerűen, cafatokban, darabokban érkeznek az információk. Én meg rakjam össze őket...

Persze azért a Választásokat mindig megnézem, hogy tudjam, hogy állanak a dolgok odahaza, és ebből naprakész legyek. Egy korábbi kormányt szidni, még barátok között is ciki lenne. :)

2014-01-08

Az akbil, Isztambul elektronikus buszjegye már a múlté. Helyette a modernebb, NFC technológiával működő istanbulkart van.

De vannak dolgok, amik nem változnak, és örök slágerek maradnak, hasonlóan, mint a Microsoft Windows hangok.

Hiába újak a kártyák, a beléptető kapuk megőrizték az eredeti csipogásukat. Így mára már éppen úgy hozzátartozik Isztambul atmoszférájához, mint pl. a kebab.

Hosszú keresgélés után sem sikerült megtalálni, hogy ki volt a szerzője ezeknek a roppant egyszerű, de annál ismertebb hangoknak (az, hogy kedvelt-e, az már persze más kérdés).

Viszont annyi mindenképpen kiderült, hogy az isztambuli lakosok olyan sokszor hallották, hogy egy egész kultusz nőtt hozzá, rajongói táborral mindennel. Nemrég pedig (ez a blog naprakészségében azt jelenti, hogy kb. fél éve) valaki megfejtette, és lekottázta a felejthetetlen hangokat.

Így ha van otthon elektronikus gitárunk, zongoránk, skót dudánk, vagy orgonánk (elvileg gongon is le lehet játszani), akkor mi magunk elhozhatjuk az otthoni lakásunkba Isztambul buszmegállóinak hangulatát.

[caption id="attachment_6749" align="aligncenter" width="270"] Akbil (teljes, kedvezményes, átszállás, havi bérlet, üres)[/caption]

Aki kevésbé ért a kottához, vagy inkább énekelni szeretne, nekik itt egy másik leírással módosított:

teljes - diii liiit

kedvezményes - dűrülüt

havi bérlet - di rii lit

üres: bir siktır gitt (menj innen te dög az üres kártyáddal - leginkább egy mélyen lesújtó nevetésre hasonlít)

Jó hír a modern technológia kedvelőinek, hogy most már és telefonokra is elérhető egy program (állítólag volt iPhone-ra is, de az Apple törölte), így kedvünkre nyomkodhatjuk a virtuális istanbulkartunkat.

[caption id="" align="aligncenter" width="240"] Akbil Android program[/caption]

Tek basında

Erkeler ağlamaz

Nilüfer

Göksel

Atiye

Yaman mira

Milva da troppo tempo

2014-01-09

A Field Trip telefonos program tesztelgetése közben (erről lesz még szó) találtunk rá erre az érdekes programra, amivel érdekes épületeket fedezhetünk fel. Ennek a neve pedig (Nyílt Épületek Csoport).

[caption id="" align="aligncenter" width="511"] Mihrimah Sultan Camii - Forrás: OpenBuildings[/caption]

Isztambulban az AyaSofya-t és a Kék Mecsetet már mindenki ismerni. Aki mégse, az úgymond tömegével talál róla információkat.

Ha viszont kicsit másra is kíváncsiak vagyunk Törökországban, és azok éppen az épületek (nem pedig a kebab, a lányok, vagy a foci - még ha nem is ebben a sorrendben), akkor ez a program jó társunk lehet.

Az OpenBuildings ugyanis az érdekes épületeket gyűjti össze. De mivel szabadon bárki hozzátehet újabb adatokat, így bárki hozzá is tesz bármit. Ennek minden előnyével és hátrányával.

Minden esetre lehet benne találni klasszikusokat (pl. Elsüllyedt Palota), ismert és kevésbé ismert, de teljesen ismeretlen épületeket is. Sőt! Olyat is, ami még meg sem építettek! De olyat is, ami leginkább egy felfújható kerti partira emlékeztet, így nem is biztos, hogy az épületek közé lehet sorolni (talán a felfújható, fagy fújhatjuk kategória jobban megfelelne).

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] Felfújható kerti parti lakás - Forrás: OpenBuildings[/caption]

Törökországban összesen 283 épületet tart nyilván a program (engem valahogy mindig Kappadokya-ba rak ki, és ott próbálja a közeli érdekességeket megmutatni). Ennek persze legtöbbje Isztambul, és Ankara. De az ország belsejében is található néhány érdekesség.

[caption id="" align="aligncenter" width="509"] Az L-épület, Kint a pusztában, Kappadokya-ban - Forrás: OpenBuildings[/caption]

Tehát ez a szám nem is rossz. Lássuk, hogy akkor mit is kezdhethetünk vele!

A programból Androidos és iPhoneos verzió letölthető. Csakhogy szokás szerint a szokásos probléma lép fel, amit már megszokhattunk a turistás telefonos programoknál: kell az a fránya internet, ami külföldön nem éppen olcsó. Így ha nem éppen a főnöknek a telefonját vittük magunkkal a nyaraláshoz, akkor útközben nem sokat tud segíteni.

Szerencsére a "sima" is jókat lehet böngészni, mégpedig nyugodt körülmények között. Így még az indulás előtt át tudunk böngészni egy-két érdekes épületek. És mivel idő is több van, mint amikor Isztambulban bolyongunk, jobban utána is tudunk nézni, mennyire érdemes megnézni a célpontot.

[caption id="" align="aligncenter" width="613"] Gombaházak Didim megyében (Izmir és Bodrum között) - Forrás: OpenBuildings[/caption]

Természetesen, attól még, hogy a fő témánk Isztambul, és Törökország, attól még az OpenBuildings használható máshol is a nyaralás előkészítésére. Vagy csak úgy, az épületek nézegetésére. :)

2014-01-10

Robot olimpia lesz Isztambulban, 2014 április 10-12 között.

A diákok minden évben (ez lesz a nyolcadik!) összegyűlnek, hogy kipróbálják, kinek a robotja tud a legjobban porszívózni. Vagy csak egyenesen menni. Ha jobban belegondolunk, mindkettő tipikus IT kollégista probléma (lásd pl. Schönherz-Qpa Sörváltó), így nem csoda, hogy a feladat megoldáshoz az ifjúság beveti a robotokat is.

Az iTURO (rudi) idén nyolcadik alkalommal kerül megrendezésre (ITURO - İstanbul Teknik Üniversitesi Robot Olympics - Isztambul Technikai Egyetem Robot Olimpia). Ráadásul nem is a világ végén! A google szerint csak 3 óra gyaloglás a Kék Mecsettől. De mi ügyesek vagyunk, és metóval 30 perc alatt letudjuk az utat. :) Tehát simán be lehet zavarni a családot az AyaSofya-ba, vagy az Elsüllyedt Palotába, míg mi lelépünk robotokat nézni.

De akár saját robottal is be lehet nevezni. Ilyenkor azért feltétel, hogy vagy diákok legyünk, vagy legyen egy saját iskolánk (tele diákokkal). Bár sem a nevezés menetéről, sem a díjáról nem találtam hírt. De biztosan örülnének, ha egy magyar robot is beállna a megpróbáltatások közé. :)

[iframe width="420" height="315" src="//www.youtube.com/embed/94lbsDnRuc8?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

A robotok, a bio-alapú olimpiához hasonlóan, itt is különféle versenyszámban mérhetik össze az erejüket, és tudásukat. 9 robotrengető kategória van:

Vonalon haladás: Ellentétben az ismert magyarországi forgalmi ellenőrzéssel, itt nem egy egyenes vonalon kell haladni. A robotnak igencsak kacifántos utat kell bejárnia (mintha csak Isztambulban lenne) kanyarokkal, cikcakkokkal, hidakkal, és alagutakkal. Sőt, még lift is lesz (ilyen nincs az isztambuli utakon...egyenlőre).

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] Robot vonalkövetés-pálya - Forrás: ITURO[/caption]

Kosárlabda: Bár a török nemzeti sport a foci, a robotok mégis inkább a kosárlabdát fogják űzni. Illetve dobálni. Ebből is látszik, hogy egyenlőre még nem tervezik a robotoknak a török állampolgárság megadását.

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] Robot kosárlabda pálya - Forrás: ITURO[/caption]

Mikró szumó: Ez végre egy olajos versenyszám, ahol csak úgy röpködnek az elektronok. Ahol robot nem marad talpon. Vagyis az egyiknek azért érdemes futóművön maradnia, ha nyerni akar. Az alábbi videón látható kisrobot nagyon lelkesen kilök mindent a körből.

Leginkább önmagát.

A pálya egyébként nem nagy (0,385 m), hogyha esetleg a véresszájú robot elszabadulna, ne okozzon túl nagy galibát. Elég legyen csak rálépni.

(frissítés: lehet, hogy ez a versenyszám elmarad)

```
[iframe width="560" height="315"
src="//www.youtube.com/embed/CkyhOyDb5r4?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]
```

Robot porszívó: Nincs mese. Este buli lesz, és másnap a robotoknak kell feltakarítani. A szervezők mindenkit szeretettel várnak. Mottó: Mindenki hozzon magával még 10 kg pattogatott kukoricát! (Megjegyzés: nézőnek szotyolával is be lehet nevezni).

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] Robot porszívó pálya - Forrás: ITURO[/caption]

Tűzoltó robotok: Ellentétben a hagyományos olimpiával, itt nem lánggyújtás, hanem lángoltás lesz. Előtte persze meg kell találni a tüzet a labirintusban.

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] Robot tűzoltó labirintus - Forrás: ITURO[/caption]

Labirintus: Az előzőhöz hasonló, de lángok nélkül. Egyik korábbi évben a Fedett Bazar kicsinyített mását építették meg a robotoknak. De a robotok fele végleg elveszett, míg a másik fele beállt szőnyeg, és használt robotok árusításába.

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] Robot labirintus - Forrás: ITURO[/caption]

Színválasztás: A robotoknak egy fehérneműboltba kell bemenniük, és ott kiválasztani a Karib-tengeri-pálmafás-naplemtés-homokos-délkínai-curryszószos-skandináv-pasztel-hupililla-vajsárgát. A nyertes robotnak meg kell várnia, míg az erre szakosodott robot próbababa felveszi, megosztja a Facebookon, másikat választ (megosztja a Facebookon, és megkérdezi az e-közönség véleményét), hazaviszi, másnap visszaviszi reklamációval. A reklamáció nem terjedhet ki a fehérnemű színére. A versenyző robot akkor kapja meg a kupát, ha az egész tortúrát kibírja mind akkumulátorral, mind processzorral és hűtőventilátorral.

Sokak szerint ez a legnehezebb feladat. 2011-ben a NASA is benevezte a Curiosity-t, de mivel annak kiszűrték az áramkörei, könnyebb feladatra küldte: keressen életet a Marson..

Egyensúlyozás: A robotnak két keréken kell egyensúlyoznia. Plusz pontokért lehet piruett is, és tripla hátraszóltatás tüzes karikán keresztül.

A sikeres robotoknak minden forduló után fél deci rakit kell meginniük. Az nyer, aki legtovább állva marad, vagy el tudja énekelni a himnuszt.

Meglepetés: Minden évben van egy meglepetés kategória is, ahol a robotoknak különleges kihívásoknak kell megfelelniük. Nem megerősített hírek szerint kebabot kell majd sütni...
Innovációs projekt: Ebben a kategóriában egy saját, szabadon választott küldetésre lehet indítani a robotot. A zsűri pedig ezt fogja értékelni a szerint, hogy mennyire jól használták ki a robotok lehetőségeit. A kategóriába jelentkezéshez az , és (mivel nincs cím a jelentkezéshez/vagy csak én vagyok béna, próbálkozzatok itt).

Még egyszer a rendezvény technikai adatai:

Időpont: 2014. április 10-12.

Helyszín: .

2014-01-13

A mobiltelefon használatával egyre érdekesebb túrás programok jelennek meg. A mostani igazán jól jöhet nyaraláskor, de még akár akkor is, ha a jólismert városunkban vagyunk. Még ott is tud nekünk érdekes helyeket mutatni.

Persze mindehhez internet kapcsolat kell, ami sajnos külföldön még mindig nem a legolcsóbb (bár elvileg Törökországban van heti mobil internetes csomag, nem is rossz áron. Egyszer még ennek is utána fogunk járni).

Mai menünkben a nevű alkalmazást próbálgattuk. Vagyis most már lassan egy hónapja folyik a tesztelés, amivel Isztambulban rengeteg új érdekes éttermet találtunk (ahol leginkább kebabot árulnak).

A program használata roppant egyszerű: bekapcsoljuk. És ő már meríti is akkumulátort, miközben értesít minket, ha valami zaftosabb hely közelében haladunk el (Isztambulban ez, mint már fentebb említettük, szó szerint zaftosat jelent általában).

Na jó, annyira azért nem meríti az akkumulátort, de egy egész napos túránál már nem árt ha van nálunk napelem (vagy).

Ennyi bevezető és félrebeszélés (meg félregépelés) után ideje rátérni, mi is ez a program valójában.

A Field Trip menet közben figyeli a pozíciónkat. És hogyha valami érdekes hely van a közelben, akkor erről figyelmeztet minket. Az érdekes hely sok minden lehet. De leginkább olyan, ami tényleg érdekes. Nekünk, illetve a gyomrunk számára. Tehát a Filed Trip olyan helyeket ajánl, ahol látnivaló, vagy ennivaló található. Vagy akár vásárolni való. Vagy bármi, ami érdekes lehet (pl. kacatos bolt)

Az információkat sok helyről szedi össze. Nincs lista, melyik oldaláról (vagy csak én vagyok lusta megkeresni). Nekem itt, Isztambulban, eddig a következő portálokról gyűjtögette az ajánlatokat: Architizer, Mimeo, Daily Secret, OpenBuildings, Spotted by Locals, Harbi Yiyorum (ez már csak a nevéből adódóan is éttermeket ajánl, és nekem ő jelenik meg a legtöbbször), Virtualwayfarer, Freshome, Petite Passport, Historvius. És ez egészen biztosan nem a teljes lista.

Tehát az mindjárt jól látszik, hogy nem számtalan jó oldalon kell összeböngészni a környékbeli érdekességeket, hanem elég csak egyetlen programot használni hozzá. Ráadásul ezek mindegyike eléggé jó, és megbízható oldal (érdemes ezeket az oldalakat egyenként is átnézni). Bár az egyik nagyon dicsért étterem esetében a Tripadvisor és a Foursquare közönsége is óva intett, mondván, hogy bár a kilátás jó, de az étel és a

kiszolgálás is katasztrofális...

Mióta fent van ez a program a telefonon, rengeteg érdekes helyet jelzett ki, amit mind meg kell majd nézni, le kell majd még tesztelni. Van pl. egy sajtó Arnautköy városrészben. Erre nagyon kíváncsi vagyok már. :)

Az egyetlen negatívumnak talán azt lehet felvetni, hogy állandóan jelez, amint talált valamit. Így muszáj azonnal megnézni a telefont, hogy ez most a Field Trip, SMS, vagy a Facebookon jelölt be egy macska ismerősnek, vagy Twitter, vagy mi a bánat. De a reményem az, hogy a házuk közelében azért csak véges számú (de végtelenhez közeli) kebab árus van, így csak elfogynak majd az ajánlások egyszer...

Viszont ha elmegyünk nyaralni, szuper lesz! :)

Csak amíg nem hagyjuk el az országot...

Külön érdekesség, hogy elkészült a Google Glass verziója is. Így az autópályán száguldva is szemünk elé ugorhat majd, hogy Egyél kebabot Musztafánál! Ezzel pedig a törökök rengeteg energiát spórolhatnak majd meg.

[iframe width="560" height="315" src="//www.youtube.com/embed/yyRJG2rrw0E?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

2014-01-14

Bejegyzés 2014. január 9.-től (ez amolyan időgépes bejegyzés, hogy menők legyünk).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul a "tél" közepén[/caption]

Tehát (ezt a fordítóprogram mindig ki akarja javítani tehénre) január van. Annak is az eleje. Ezt régen úgy hívtuk, hogy tél.

Na ez az, amire legkevésbé sem hasonlít a mostani isztambuli időjárás.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Egy tisztességes tél Isztambulban[/caption]

Az egy dolog, hogy nincs hó. Végül is mit várunk télen...?

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Egy jóltáplált tél Isztambulban[/caption]

Na de hogy hideg sincs? És még a nap is süt??

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Napfényes tél Isztambulban[/caption]

Egész egyszerűen olyan "meleg" van, hogy a kutyák úgy döntöttek, felhagynak azzal, hogy egész nap a meleg éttermekben henyéljenek. Kifeküdtek inkább a napra.

Egyébként a macskák is. De ők olyan gyorsan aludtak el, hogy nem sikerült őket lefényképeznem.

A Google persze esküdözik, hogy esik a hó (neki ez a mániája), egy másik program szerint pedig fantasztikus idő van, ami leginkább futásra alkalmas.

Hát... elnézve a kutyákat... meg a macskákat... menjen futni aki akar. Én is kifekszem a tengerpartra napozni!

2014-01-15

Nem igazán az ilyenkor megszokott hangulat van Isztambulban:

Meleg van (pontosabban nincs hideg), miközben az utcákon még mindenhol ott vannak a karácsonyi díszek. Sőt! Még Mikulást (és Mikulásos alsót) is lehet még kapni.

Jelenleg 15 fok van Isztambulban (egyesekek szerint csak 9) és süt a nap. A Google szerint havazik, de nála az lenne az idegesítő, hogyha ő szerinte is napsütéses idő lenne...

Oké, azért ez még mindig nem az az idő, amikor bikinire vetkőzve kifekszünk a tengerpartra. Legalábbis mi nem. Nem úgy, mint a skandinávok!

Még évekkel ezelőtt történt, hogy egy svéd kosárlabda csapat érkezett Törökországba. Köztük feltűnően sok volt a nő (100%), ráadásul szőke (100%). Éppen hasonlóan tél volt, hasonlóan kellemes napsütéses meleg idővel. Ők pedig kifeküdtek napozni egyet.

Az nem derült ki a hírből, hogy mennyi ruhát hagytak magukon, mert a média inkább azzal a katonai helikopterrel foglalkozott, amelyik pont felettük gyakorlatozott. A radar szobában meg valahogy senki sem értette, hogy miért teszi már a hetvenkettedik fordulót a Sasvezérre hallgató gép ugyan azon a jelentéktelen pont felett, miközben a többiek (Sascсібék) már rég leszálltak 100 km-el odébb...

Persze szép idő van, süt a nap, stb... De mi a helyzet az estével?

Nos, akkor sincsen fagy. Sőt! Olyankor is csak kb. 8 fokra hűl le a levegő. Azaz egyáltalán nem kell attól félni, hogy odafagyunk egy szabadtéri italozóba. Azért jó, van nálunk sapka, sál, meg kabát is. Bár takaróról gondoskodnak az italozóhely tulajdonosai.

Vagyis nem szükségszerű esténként, hogy a lakásban gubbasszunk a radiátor mellett, és erdőtüzekről szóló videókat nézegessünk a YouTube-on. Igazi tavaszi idő van. Ki lehet menni bulizni, amit néhány millió fiatal meg is tesz.

Egy nagy különbség azért van egy sima kellemes tavaszi estéhez képest: Ez itt Isztambul, és még csak január van. Azaz a karácsonynak még bőven nincs vége. Hiszen majd októberben megérkeznek az újabb kínai konténerhajók tele Mikulásokkal. Nem árt, ha addig sikerül eladni a tavalyról megmaradtakat.

No és ott vannak az égősorok, a díszek, szalagok, csillagok, angyalkák, kommandós Mikulások. Amelyek olyan szépek. Vagy aranyosak. Vagy csak színesek. Kár lenne leszedni

Őket csak azért, mert éppen nincs Karácsony...

Így most az a furcsa szituáció lett, hogy kényelmesen (még ha kabátban is) ki lehet ülni eténként iszogatni, miközben az utcákon még bőven áll a karácsonyi hangulat.

Csak érdekességképpen: Egész Törökországban nincs azért ennyire meleg. Délen persze 16 (tehát legalább 18-20) fok körüli a hőmérséklet, miközben keleten, a hegyek között -15 fok a jellemző. Más dolog, hogy keleten ez már melegnek számít.

2014-01-16

A törökök imádnak enni. Mindemellé jön, hogy Törökországban rengeteg finomságot lehet enni.

De ha a pizzára kerül a sor, ott valami nincs rendben....

Kezdjük ott, hogy a törököknél van pizza. Csak nem úgy hívják, hanem hogy pide. Vagy lahmançu.

Mind a kettő nagyon régi, anatóliai étel. Az, hogy mennyire régi, szől függ, hogy mikortól hívunk valamit pizzának. Vagy pidének. Vagy lahmançunak.

Mert végül is mindegyik arról szól, hogy megfogjuk a kenyér tésztát, jól megpakoljuk, azután a sütőbe pakoljuk, utána pedig a hasunkba pakoljuk. (Majd pedig alszunk fél napot/hetet/hónapot).

Amikor a pizza divatba jött, és elérte Törökországot, akkor kiderült, hogy ott már mindenki jóízűen falatozta a pizza török rokonát.

- Jó-jó, de ez más! - mondták a marketingesek.

- Igen? Miben más? - kérdezték a törökök, akik jóllakottan kifeküdtek napozni a macskák mellé...

- Tényleg, miben más? - gondolkoztak a marketingesek... - hát akkor legyen tényleg más!

Így pedig nekiálltak egy olyan pizzát készíteni, ami tényleg más, mint a török rokona.

Itt jegyezzük meg, hogy természetesen a pizza és a pide nem ugyan az. Más az alakja is, és a pide-re nem kerül paradicsom szósz. De ez lényegesen apró különbség ha azt vesszük figyelembe mi minden lehet a pizzára dobálni étel címszó alatt...

Így történt, hogy a törököknél megjelenő új pizza teljesen más lett, mint a törököknél levő hagyományos pizza, a pide.

Persze amennyire csak lehetséges, hiszen ételről, és pizzáról lévén szó, azért bizonyos korlátok állnak fent (bármennyire is nehéz ezt elképzelni a pizza esetében). Ilyen pl. az, hogy nem lehet a kötetén pálma fa. Bár valószínűleg ennek is inkább technikai okai vannak (vö. sütő és pálma fa mérete).

Mindennek az lett az eredménye, hogy Törökországban minden fajta pizza megtalálható, amit csak el lehet képzelni. És még több olyan, amit nem lehet elképzelni. Mert a pizza legyen más, mint a pide. És tényleg más lett. Szerintem a világ legkreatívabb pizzái itt találhatók nálunk. Ha esetleg mégse, akkor is biztosan az élvonalban vagyunk. A kedvencek között van a , meg a virslis-mustáros. És még is láttunk! :) No meg még egy, de azt majd a mindjárt. ;)

Nyílt ugyanis egy pizzázó. De olyan, ami kerek perccel megmondta, hogy elege van a törökösített változatokból. Ez most igazi olasz lesz. A tulaj el is küldte a szakácsokat Pizzországba kurzusra. Ők pedig hazafele jövet véletlenül hoztak magukkal két igazi olasz szakácsot. Bajszuk is volt, meg énekelni is tudtak. Egy évig ők készítették a pizzát. És tényleg más volt, meg egyebek.

De érdekes módon, miután hazamentek a mesterek, a pizza finomabb lett. Mindjárt lecserélték a menüt is. Bekerült a listába a népszerű à la turka, azaz a törökös pizza. És egy igazi egzotikum: mogyorókrémes pizza!

Viszont hiába találunk mindenféle érdekes pizzákat, komoly probléma a méret. Míg a törökök tényleg nagy mennyiségben tudnak enni, a pizzánál valami probléma, vagy félreértés lehet. Vagy kitudja.

Van a közepes méret. Ez az, amivel szerintem nem lehet jóllakni. Mégis, amikor vettem egyet, négy villát adtak hozzá. Hátha barátokkal együtt akarom elfogyasztani. Még csak az kellene! Így is kevés volt.

Tanulva az esetből, legközelebb mindjárt kettőt kértem (éppen akciós volt, de ez most nem az, amikor adnak hozzá egy ajándék biciklit). Kaptam mellé 2 x 1,5 liter kólát meg 6 poharat...

2014-01-17

Törökország focis nemzet.

Itt mindenkinek van kedvenc csapata. De nemcsak, hogy nagy rajongója a választott csapatának, hanem egyenesen megőrül érte.

Persze a világban mindenféle láthatunk igazi, elszánt foci rajongókat. De olyat, ahol az egész ország fanatikus, nem túl gyakran.

És most az egész ország alatt azt értjük, hogy az egész ország. Beleértve a nőket is, akik sok esetben sokkal nagyobb rajongók, mint a fiúk.

Eddig már sok mindent láthattunk, amivel egy török focirajongót meglephetünk: kenyérpíró, szőrmepapucs, mosógép, stb... Itt az ideje, hogy a hagyományosabb, és romantikusabb ajándékokat is átnézzük (bár melyik lány nem örülne, ha egy Beşiktaş autót kapna ajándékba?), mint a virág.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Trabzonspor rózsa -
tarafarcicek.com[/caption]

Ugyanis egy TrabzonSpor rajongó lánynak nem illik csak sima vörös rózást adni. Még a végén arra gondolhat, hogy át akarjuk csábítani a Galatasaray-hoz. Neki bizony vörös-kék (bordó-sötétkék) csokrot ajánlott küldenünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fenerbahçe virágos mérges bicikli csibével
- tarafarcicek.com[/caption]

Ezzel szemben a Fenerbahçe rajongó kedvesünknek teljes mértékben mellőzzük a vörös, és egyéb idegen színeket. Na jó, egy kis zöld lehet a kupacban, de szigorúan a sárga és a kék (sötétkék) legyen a domináns. Különben irgumburgum lesz puszi helyett.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Beşiktaş orchidea labdás cserépben -
tarafarcicek.com[/caption]

A Beşiktaş rajongók esetében viszont még ennyi szín sem megengedett. Náluk szigorúan minden fekete és fehér legyen! Mégiscsak hogy nézne ki valami idegen a történelmi színek koncepcióban. Jó, egy kicsi zöld még itt is belefér, de ne legyen túlságosan bursai!

Ez egy szójáték, mert a BursaSpor használ zöld színt, de a bursai fiú a slengben azt jelenti, aki lányok helyett a saját nemét szereti, így óvatosan vele! Különben szükségünk lesz erre a kórházból kiszabadult szegény barátunk csomagra:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Jobbulást bajtárs csomag -
.taftarcicek.com[/caption]

Ha valamelyik ajándék megtetszett nekünk, vagy be akarunk vágódni egy török
lánynál/fiúnál, vagy csak a barátunk alul maradt a legutóbbi csetepatében, !

2014-01-20

Ismerős az a matematikai probléma, hogy van egy medencénk?

Ez eddig még nem probléma. Inkább az, amikor nincs medencénk.

De a medencében van víz is. Na ott a probléma! Hol? Hát a medencében! Mert mindjárt kihúzzuk a dugót. De közben kinyitjuk az A csapot. Meg a B csapot. És hoppá! Találtam egy C csapot is! Igaz, ebből bor folyik... Akkor most hol is a probléma? Most már kit érdekel?

Aki volt már ébren matematika órán, előbb utóbb összetalálkozott ezzel a típusú feladattal: Van egy medencénk, kinyitjuk az egyik csapot, amiből percenként X liter víz folyik, meg a másik csapot, amiből máris percenként Y liter víz folyik. De közben Ákos, a fenegyerek, kihúzta a dugót, ahol is percenként Z liter víz folyik ki. Kérdés, mennyi lesz a vízszámlánk, mire sikerül Ákost elkapni, és beledobni a medencébe. Bónusz kérdés, hogy addigra a medencében lesz-e egyáltalán víz, vagy elúsztatjuk az egész területet.

Ezt hívják medencés kérdésnek, problémának (de nem gyakorlatnak, mert az már felnőtt tartalom). Törökül pedig havuz problemi-nak.

Ezzel eddig nem is lenne sok érdekesség, leszámítva persze, hogy a matematika csupa érdekesség, izgalom, meg kaland, de legfőképpen számok. Ez is csak egy, a sok matematikai feladat közül, amelyiken átesünk tanulmányunk során (egyesekek akár szó szerint is).

Nem így a törököknél! Náluk ez, hogy havuz problemi. Benne van a mindennapi nyelvben. De még a folklórban is!

Itt van mindjárt egy dal is Nil Karaibrahimgil énekesnőtől, ahol a szerelmet, mint medencés problémának állította fel, és várja a lelkes (de még inkább helyes) fiúkat a megfejtéssel.

[iframe width="420" height="315" src="//www.youtube.com/embed/J5CM1AUwwRo" frameborder="0" allowfullscreen]

Persze egy olyan ország esetében, amit körbe vesznek a tengerek (és ahol az egyik oldalon szinte mindig esik az eső, a másik oldalon meg szinte sose), ott valahol érthető, hogyha a medencés probléma tényleg a mindennapi élet része. Egy példa:

Éppen a velencei hitetlen és gyaur és vízi kutyákat akarod móresre tanítani, meg igaz hitre, és persze vízbe fojtani, amikor észreveszed, hogy a hajódon lett egy oltára nagy luk. És mint ahogy ez ilyenkor lenni szokott (pedig a fényességes szultán nagyurunk már szólt az érdekünkben az égieknél), dől a víz befele.

De se baj, hiszen az oroszok bátorságú, és tigris erősségű és párdurc fürgeségű hős matrózaid máris elkezdik a vizet szivattyúzni. Így nem esel pánikba. Amit nem is tehetsz, különben a legénységed feldarabol az esti mulatáshoz.

A matrózaid óránként 30 m^3 vizet tudnak kiszivattyúzni, miközben a lukon óránként 20 m^3

víz ömlik befele. A kérdés az, hogy... aj, de hiszen még egy oltári nagy luk lett a hajódon hirtelen! És vele együtt még egy marék matróz is a tengerbe zuhant!

Így most már percenként csak 25 m² vizet tudnak az oroszok bátorságú, és tigris erősségű és párduc fürgeségű hős matrózaid kiszivattyúzni miközben kaszabolják a hitetleneket, eközben pedig 52 m² víz ömlik befele.

A kérdés, hogy milyen díszítésű zsákban viszed a legyőzött ellenségeid fejét a szultánod elé?

2014-01-21

Mostanában az az ötletem támadt, hogy megtanulok végre törökül.

Mert oké, hogy el tudok beszélgetni a törökökkel, de bővíteni kellene a szókincseket. A két fő forrásom pedig, a szappanoperák és Apuka, már nem elegendők.

Az elsőt ugyanis más felhasználtam, családom van. Arra a kérdésre pedig, hogy Milyen húst kér? nem lehet (inkább nem illik) úgy válaszolni, hogy Milyen szép szemeid vannak! Vegyük figyelembe az eladó bajszát és a bárdot is, ami a kezében van.

A mások forrásban tanult szavak pedig leginkább a taxisok ijesztgetésére lehet használni. De arra roppantul alkalmas!

Úgyhogy gondoltam, keressünk valami módszert, amivel új szavakat lehet tanulni.

Mivel viszont volt már szerencsém jónéhány nyelvhez (összesen 8), amelyekben a közös probléma a szavak voltak, így gondoltam, valami játékos megoldást keresek.

Ez alapján körbenéztem az interneten, és mindjárt találtam is pár játékot.

A varázsszó, amit a Google keresőbe írtam végül a Kelime bulmac. Persze egy csomó olyan jelent meg, ahol a játék angol szavakkal zajlik, de azért sikerült pár ígéreteset is találni.

Kezdjük azokkal, ahol Flashben megy a játék, azaz sima számítógéppel játszható. Pardon, ez nem játék, hanem tanulás! ;)

Az első () helyen egy kifordított szókeresőt találunk. Itt már előre meg van adva a szó, már csak meg kell keresni. Érdekes elgondolás. Mindenképpen jó, hogy új szavakat lehet megismerni (csak közben le kellene írni valahova, utána meg megkeresni a szótárban).

Második játékban (), pardon török nyelvtanuló feladatban a jólismert akasztófás játék egy másfajta változatát láthatjuk. Csak itt egy kalapács vár arra, hogy a hősünket jól kupán csapja, ha nem sikerül időben a szót kitalálni.

Sokat segít, ha ismerjük a török nyelvet (meg persze a török szavakat). Mert akkor tudjuk, hogy magánhangzó után mássalhangzónak kell jönnie (nem úgy, mint az iménti szóban, ahol mindjárt 3 mássalhangzó van egymás mellett). De hasonlóan segít, hogy tudjuk, a y viszonylag gyakori betű a törökben. No meg az is, hogy a törökök nem szeretik a mély és magas hangokat keverni. Sőt! Ha csak lehet egy szóban csak egyfajta mássalhangzó van. Már is mennyi mindent megtudtunk! :)Ezen az oldalon egyébként találunk más szókeresős játékot tanuló programot is (én pontosan egyet találtam).A harmadik program nagyon jó (). Itt a betűk össze vannak keveredve, nekünk kell kitalálni, mi is az. És persze megy az idő is,

míg mi a gombot keressük. Itt is érdemes szótárazni. A negyedik játék tanuló program szint már inkább profiknak való (, de be is ágyaztam a blogba). Itt már komoly kérdést tesznek fel nekünk, ahol is először rá kell jönnünk, mi a kérdés. Utána pedig arra, hogy mi a válasz, és hogy hol található a szótárban. Majd miért nincs benne a szótárban. [iframe src="http://www.bulmacadeposu.com/bulmaca/extsitegame.php?oyunid=6&w=640&h=480" marginwidth="0" marginheight="0" hspace="0" vspace="0" frameborder="0" height="480" scrolling="no" width="640"] Mobil telefonra is (android) találtunk néhány programot, aminek ugye előnye, hogy magunkkal tudjuk vinni bárhova, így merítve az értékes akkumulátort. Nekem valahogy ezek szimpatikusabbak. De tudom, hogy nincs mindenkinek telefonja. Most csak a linkeket rakom be. A játékok lényege ugyan az: megtalálni a szavakat: , , és . Az elsőnek érdekessége, hogy a SZIG (itt kimlik) szám megadásával egy statisztikát is láthatunk, Törökország mely megyéjében a legjobban a játékosok. Itt is érdemes megnézni a hasonló játékokat. Én nem a legjobbakat szedtem össze (egyenlőre). Inkább csak ízelítőt, ötletet adtam, hogy ti is nézzetek körül, mert jó játékokatt tanuló programokat lehet találni. :) Ha láttok jókat, írjátok meg! :): Jui: a megjegyzéseknél limitálva van a beírható linkek száma. És bár ezt jó magasra felemeltem (4), így is lehet, hogy valakinek spemnek minősül. Aki úgy érzi, hogy a szépen összegépelt remek válasza elveszett, mert felfalta a spemszűrő, az káromkodjon egyet, majd írjon levelet. Én majd kihalszom onnan. :)

2014-01-22

Böbe talált nekünk egy csemegét! a THY (Türk Hava Yolları - Török Légitársaság) azt tervezi, hogy 2014. március végétől naponta 3 gép fog Isztambul és Budapest között közlekedni. vagyis 3 oda, 3 vissza.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Isztambul a THY-ből[/caption]

Tehát ha minden jól megy, akkor a napi 1 helyett immár 3 gép fog Budapestről Isztambulba (és fordítva) járni. Ezzel pedig Budapest újra felkerülhet a tranzitvonal térképre. Hiszen Isztambul nemcsak az ókorban és a középkorban, de most is fontos csomópont. Az isztambuli repülőterekre évente tízmilliónál is több utas érkezik (és ezek azok, akik nem mennek tovább), majd innen tényleg a világ bármelyik irányába lehet repülni tovább. Fontos légi-kapu Európa, Ázsia, és Afrika között.

Valószínűleg a napi újabb két repülő is inkább a tranzit forgalmat fogja javítani, de talán a Törökországba induló magyar turisták száma is növekedni fog. Főleg, ha beválnak a reményeink, és az újabb gépek hatására az árak lefele fognak menni.

Jelenleg, legalábbis télen, nincs olyan nagy árkülönbség a THY és a WizzAir között. Így ha tényleg picit olcsóbbak lesznek a THY árai, akkor már érdemes lesz vele érkezni Isztambulban. Ugyanis az Atatürk reptérről sokkal könnyebb bejutni a belvárosba.

És persze van abban egy kis romantika, hogy az európai oldalra érkezünk, majd kimegyünk a földrész végére és átnézünk Ázsiába. Szemezgetünk vele egy kicsit, majd hajóra ülünk, és átmegyünk a túlsó kontinense. A WizzAir esetében ez az egész borul...

A napi utolsó repülőgép 17:15-kor száll majd le Isztambulba (helyi idő szerint). Ez jó hír azoknak, akik keletre utaznak tovább, mert még elérik az aznapi járatokat. Akik viszont kiszállnak, még át kell verekedniük magukat a vámon, vízumon, útleveleken, és még a csomagokat is meg kell keresni (a szokásos), ami még kb. 1 óra. De még ez is bőven elegendő, hogy bejussunk a városba, elfoglaljuk a szállásunkat, és elérjük az esti kebab árúst.

Eddig tartott a hír. És akkor kipróbáltuk, hogy ebből mennyi valósult már meg.

Kipróbáltunk egy foglalást 2014. április 12-19-re. Budapestről Isztambulba.

A rendszer már látja is a három gépet, melynek egységes ára 253 euro 1 főre (ez mai áron 76.400 forint). Ez tartalmazza a 118 euró reptéri illetéket, és a 10 euró egyéb költségeket is. A gépek indulása: 10:50, 14:15 és 20:15. Az érkezés pedig e szerint 13:45, 17:10 és 23:15. Ez utóbbi már hasonlít a Malév egykori éjszakai járatára.

Visszafele pedig 8:50, 12:15 és 18:15-kor indulnak a gépek Isztambulból és 9:50, 13:15 és 19:15-kor érkeznek Budapestre. A reggeli gép esetében még ki lehet dumálni a főnöknél, hogy nem Isztambulban voltunk, hanem csak bedugult a város...

Összehasonlításképpen egy ugyan ilyen felszereltség (1 nagy és 1 kis csomag) a WizzAir esetében ugyan ezeken a napokon: 61.730 forint. A gép 11:10-kor indul Budapestről, és 14:05-kor érkezik. Isztambulból visszafele 14:35-kor indul és 15:35-re érkezik.

Tehát a különbség kb. 15.000 ft, ami nagyjából 150 TL, ami úgy 10 kebabra elegendő. Pont egy heti ebéd ára!

2014-01-23

Január utolsó előtti hétvégéjén (ez lesz most, 25-26-án, mint a Karácsony), török hétvége, török filmhétvége lesz Budapesten (ez meg Magyarország, nem Törökország, és nem is Isztambul) a Colours Festival 2.0 szervezése alatt.

Belépődíj nincs (de regisztrációhoz kötött).

Ezen a hétvégén összesen 7 török filmet láthatóak, de a filmvetítések mellett beszélgetésekkel, koncertekkel, kiállításokkal, életkóstolókkal várják a látogatókat a szervezők. Igyekszünk olyan otthonos tereket teremteni, amelyek remek alkalmat adnak a találkozásra, ismerkedésre, párbeszédre.

"Filmjeink egytől egyig különféle kultúrák találkozásáról szólnak, migrációs élethelyzeteket mutatnak be és fontos társadalmi problémákat tematizálnak.

Egy részük már ment a magyar mozikban, de az a gyanúnk, hogy keveset láttál közülük.

Ezek mellé szereztünk be néhány (török, orosz, iráni és ex-jugoszláv) filmet egyszeri és egyedülálló vetítésre. A legbüszkébbek a török a Once Upon a Time in Anatoliára vagyunk, amit a Frances Ha-t jegyző Greta Gerwing is nagyon szeret!

Alapvetően játékfilmeket fogsz látni, de van néhány dokumentumfilmünk is. Sok köztük a fesztiváldíjas és az elsőfilmes rendezés. Idén nagyszerű rövidfilmeket is programoztunk a Daazo.com - World of Shorts segítségével."

A Török hétvégén az alábbi filmeket lehet megnézni:

Szombat

14:00 (111') - nagyterem

Elfelejtettünk hazamenni & Elrendezett házasság

16:30 (93') - nagyterem

Az iszlám kultúrából közismert többnejűség a vallási szempontból liberális Törökországban már régen elfeledett és törvénytelen szokás, egy bizonyos formája azonban néhol még él...

20:00 (119') - nagyterem

A 25 éves Umay kisfiával együtt megszökik férjétől, akivel boldogtalan házasságban élt Isztambulban...

Vasárnap

14:00 (88') - nagyterem

A film egy Melek nevű, 38 éves török nő életét mutatja be, aki a Berlinben ledolgozott 14 év után úgy dönt, visszatér szülőföldjére.

16:00 (90') - nagyterem

Szerelem, lánykérés, házasság, és némi bonyodalom... Törökök, kurdok, németek meg egy afrikai...

18:00 (96') - nagyterem

A fesztivál legszebb színű filmje, gyönyörű tájjal, csodaszép színésznővel és bajszos bácsikkal.

20:00 (94') - nagyterem

Basri magányosan sodródik az életben. Vasútvonalak felügyelőjeként dolgozik, munkáját sétálva végzi, szinte egybeolvadva a végtelen anatóliai tájjal.

Időpont: 2014. január 25-26

Helyszín: , Budapest, Szent István körút 16

Belépődíj: ingyenes, de regisztrációhoz kötött. .

Köszönet Boginak a linkért! :)

2014-01-24

Most, hogy a WizzAir előtt újra megnyíltak Isztambul légi kapui (úgy kb. féle éve - ebből is látszik, hogy blogunk kitartóan kitart a naprakészségtelenség mellett), egyre többen érkeznek a másik repülőtérre.

Ami enyhén szólva is kint van a világ végén. De legalábbis másik földrészen található, mint azok a szállodák, ahova a turisták általában érkeznek.

Míg az Atatürk repülőtérrel viszonylag könnyű bejutni a történelmi városrészbe (metró és kész), addig a Sabiha Gökçen repülőtérrel már közel sem egyszerű.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Sabiha Gökçen repülőtér ott van az utolsó szigettől balra. Sokat balra...[/caption]

egy színes, és látványos animáció, ahol kiválaszthatjuk, mely célállomásra is szeretnénk eljutni, a program pedig megmutatja a hogyant.

Aki még új Isztambulban, annak elmondom, hogy a történelmi városrész, ahol a Kék Mecset, AyaSofya és a többiek vannak, azt úgy hívják, hogy Eminönü. Igen, az van a térkép bal szélén. Igen, a repülőtér meg a térkép jobb szélén...

Ráadásul ha megnézzük a buszokat, akkor a leírás lényege kb ez: sok szerencsét, mi majd szurkolunk!

Metró pedig egyelőre nincs ide. De már épül! A Marmaray a közelben fog elmenni, ami jelentősen megkönnyíti az átjutást Európába.

Reptéri busz nincs is?

De van! Úgy hívják, hogy Havaş (Havataş). Nem vizes, nem szeles, nem is napos, hanem Havataş.

Róla szó is van a . Legfontosabb, hogy láthatjuk az indulási időpontokat (). Az ár pedig: 13 TL fejenként.

De ez minket csak a Taksim térre visz be (kb. 90 perc, ami a valóságban bármennyi lehet, de leginkább több). Innen pedig még messze van a történelmi városrész...

Ami miatt viszont mégiscsak érdemes elgondolkozni rajta, az a korai és késői időpont. Az első busz hajnali 4-kor indul, míg az utolsó 1-kor. Olyankor pedig más közlekedés nem igazán van Isztambulban (van, de azt tényleg nem ajánlom kezdőknek, mert 30 évig fognak a városban bolyongani, ha elrontanak egy átszállást). És bár nem olcsó a 13 TL fejenként, de még mindig jobb, mint a taxi (kb. 150 TL).

De azért ha lehet, inkább éjjel ne érkezzünk!

Kicsit kalandos, de olcsó, és valóban a történelmi belvárosba jutunk a következő módszerrel:

Vegyünk Istanbulkart-ot a repülőtéren.

Keressük meg az E-10, vagy E-11-es buszt (ezek a buszok dupla jegyárat kérnek).

Menjünk el a végállomásig, Kadiköy-ig.

Átszállás a hajóra.

Abban az esetben, ha a szállásunk közel van a tengerparthoz (Sirkeci), vagy frissek és elevenek vagyunk, és nem gond a csomagokkal hegyet mászni, akkor válasszuk az Eminönü kikötőbe menő hajót. Villamos megálló itt is van.

Ha későn (20 óra után), vagy korán (7 előtt) érkeztünk, akkor a Karaköy kikötőbe menő hajó való nekünk.

Mind a kettő végén ott a villamosmegálló. Az Eminönü kikötő a történelmi belváros mellett található, míg Karaköy az Aranyszarv-öböl túlsó oldalán. A kettő között 1 villamosmegálló a különbség. De a Karaköy-be menő hajók gyakrabban járnak.

Akinek a szállása a Galata (Pera) városrészben van, az mindenképpen a Karaköy hajót válassza.

Villamossal menjünk a Bağcılar irányba.

Innentől pedig attól függően, hogy hol van a szállodánk a Sultanahmed, Aksaray, Laleli, stb... megállókban szálljunk le.

Visszafelé ugyan ez, csak valószínűleg elkapjuk a délutáni dugót, így érdemes a sátrat felállítani a buszon.

Menetrendek:

, , , , , ,

A menetrendben találunk ilyeneket, mint İş Günleri = Hétköznap, Cumartesi = Szombat, Pazar/Tatil = Hétvége és ünnepnapok.

Mindenkinek kitartást és jó bolyongást kívánunk! :)

!

A Where from-ba írd be a Sabiha Gökçen repülőtér

A Where to-ba írd be a hoteled címét

Majd válaszd ki, melyik napon érkezel.

És mindjárt megkapod, mely buszokkal, hajókkal, metrókkal, és villamosokkal juthatsz el a hotelbe.

Mellette pedig láthatod a jegyárakat is!

Frissítés!!!

Istanbulkart lelőhely Sabiha Gökçen repülőtéren!

A reptéren vettünk, a kijáráttal szemben, közvetlenül az E11-es busz mellett van egy fehér bódészerű izé, a bódé csak oldalról és felülről védi az automatákat. 2 automata van, általában több turista veszi körbe tanácstalanul. :):)

az automaták angolja szerintem szörnyű, azonnal visszavált törökre

nem is értettem a kártya kiváltását, mert emlékeim szerint 2 db kiváltó opciója is van,

egyszer 4, egyszer mintha 3 TL "bónuszt" tenne a kártyára

mi a 4-est választottuk

ami fontos volt nekünk, és csak az apró betűs részen van, hogy nem ad vissza :)

Köszönet az infó Balázsnak! :)

2014-01-26

http://www.balassiintezet.hu/hu/kepzesek/magyar-nyelvoktatas/#.UuU3lrR_TDc

2014-01-27

Törökországban minden megtalálható. Isztambulban pedig minden lehetséges. Még akár az is, hogy ne kelljen órákat repülővel utaznunk (csak órákat kocsikáznunk) azért, hogy egy másik ország népszerű városában legyünk.

Hiszen Velence ma már (vagy nemsokára) Isztambulban is megtalálható.

Persze ebben a magyarok leelőzték a törököket, hiszen több száz éve van Velence Magyarországon is. A Wikipédia szerint a középkorban nevezték el a Székesfehérváron dolgozó olasz építészek.

Bár a magyar Velence nem sokban hasonlít az olasz társához, de ott van tó, ami valószínűleg egykor pont olyan mocsaras-rejtett vízi ösvényekkel teli volt, mint az Adria partjánál levő.

Ezzel szemben az isztambuli Velence, ami egyébként lakó-, és bevásárló park lesz, jobban hasonlít az olasz verzióhoz, csak éppen vízből lesz kevesebb. De azért annyi lesz, hogy lehessen gondolázni. Meg park is lesz, bár az meg a háztetőn.

[caption id="" align="aligncenter" width="512"] Velence lakópark - Forrás:
<http://venediksaraylari.com>[/caption]

A Viaport Venezia teljes területe 82.000 m², ahol 2000 ház, 200 üzlet, és még egy hotel (bár csak 4 csillagos) lesz. Az emberek pedig Velence híres palotáinak a másaiban lakhatnak. Vagy, ha jól értelmezzük a képeket, akkor akár a Campanile harangtoronyban is. Bár valószínűleg harang azért nem lesz benne. Kilátás viszont annál inkább!

Természetesen lesz rendes, nagyméretű lakás is, ami 244 m²-el és 4+1 szobával büszkélkedhet. Meg olyan is, ahol inkább csak a tulaj büszkélkedhet, hogy ő hol lakik, de inkább nem mondja el a méreteket (1+1, 62 m²).

[caption id="" align="aligncenter" width="512"] Velence lakópark - Forrás:
<http://venediksaraylari.com>[/caption]

De ez még mind semmi! Fontos, hogy mindenki jól érezze magát, és persze úgy, mintha valóban Velencében járna. Így elegáns olasz üzletek között sétálgathatunk, bár senki se bánná, ha be is mennénk néhányba (még inkább mindegyikbe), és jól megmutatnánk, miként lehet a pénzt elkölteni.

Majd pedig évente egy amolyan törökös velencei karnevál is megrendezésre kerül.

Aki viszont úgy érzi, hogy ez neki túl olaszos, és inkább valami törökösöt szeretne, neki se

kell bánykódnia. Egy másik projektben a Boszporusz-parti palotákba költözhetünk be.

[caption id="" align="aligncenter" width="517"] Bosphorus City - Forrás:
<http://bosporuscity.com.tr/>[/caption]

Természetesen itt is középpontban a víz helyezkedik el, egy második Boszporusz. Mellette pedig Isztambul ismert faházai, a yalı-k másolatai találhatóak. Ezekben lehet kényelmesen lakni, akár 645 m²-n! Ráadásul a szomszédnak garantáltan nem ilyen a háza, és a miénk biztosan jobb. Jó időben pedig a nappaliból lehet fejest ugrani a mű tengerbe. Persze előtte hessegessük el a csónakos kölyköket az útból, akik a hátsó, jobb kilátású, de olcsóbb lakásokból szoktak lejárni, hogy minket bosszantsanak.

[caption id="" align="aligncenter" width="517"] Bosphorus City - Forrás:
<http://bosporuscity.com.tr/>[/caption]

De nemcsak Isztambulban találhatunk érdekes projekteket. Ha jól emlékszem, Antalyában található a Krem mása, mint hotel. Aminek a katalógusában kiemelkedő helyen szerepelt, hogy a szobákhoz saját pizzafutár is jár!

2014-01-28

Vagy felmegyek a hegyre?

Akárhogy is, mászni kell! Vagy oda, vagy vissza.

[caption id="" align="aligncenter" width="376"] Erre van a felfele[/caption]

Isztambulról sok mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy vízszintes. Én most 60 m-el vagyok a tengerszint felett. Azaz kb. 58 m-e van a buszmegálló alattam. Mondjuk úgy, hogy a völgyben. Meg ott vannak az éttermek is, így ha megéheznék (majd 5 perc múlva), akkor oda kell lemászni.

De mehetek felfele is, a hegyre. Arra is kb. 60 m van, míg eljutok az első helyre, ahol ennivalót lehet venni. Jól nézünk ki...

Isztambult valaha, amikor még aprócska volt (éppen csak a Római Birodalom fővárosa), úgy hívták, hogy a Hét hegy városa. Ma már simán elmehetne a Hétszáz hegy városának is.

Valójában ezek a hegyek nem olyan igazi helyek. Hiszen néhány kivétellel alig emelkednek 100 méter fölé. Még a magas Camliça kilátó is csak 268 m magas. Persze ez elég ahhoz, hogy jó legyen a kilátás. Sőt! A mostani 60 m-es magassági pontom is remek hely arra, hogy összetörjem magamat

Sőt! Még azt se lehet igazán mondani, hogy Isztambul hegyes-völgyes. Inkább csak völgyes. Sokkal inkább egy hatalmas szikla, olyan 120-150 m-el a tengerszint felett. Csak éppen tele van meredek patak és folyómedrekkel.

Kezdjük mindjárt a legnagyobbal, a Boszporusszal! Folyónak is nagy, pataknak még inkább. Pedig valaha ez is csak egy aprócska patakocska volt. Még a Nagy Szőnyegháború és a Kebab Feltalálása előtt. Amikor még a Fekete-tenger egy lefolyás nélküli gyűjtőmedence, tó volt. Akkor a Márvány-tengerből egy vékony patakocskán keresztül folydogált a víz. Majd egy földrengés hatására, amolyan Mózes módszerrel kettényílt a föld, és így a halak vizes uszonnal átvonulhattak a másik tengerbe a cápák elől...

Máshol pedig a Boszporuszba folyó patakok azok, akik bőszen kivájták Isztambul sziklás talaját. De azért gondoskodtak arról, hogy ne szépen és elegánsan, amolyan festőien, vagy még inkább matematikai görbékkel leírható alakzatokban készüljenek ezek a völgyek. Hanem úgy, simán, de leginkább meredeken. Hogy hegymászó felszerelés kelljen, ha fel akarunk jutni a pékhez.

Tehát - ha ez eddig még derült volna ki, de inkább mindenki próbálja ki maga - Isztambul

tele van hegygel. Nem is, völgyel! Bár ez inkább nézőpont kérdése, hogy felfele, vagy lefele akarunk menni. De ez nemcsak azt jelenti, hogy egy sima, pár km-es túra esetén biztosan számíthatunk a hegymászásra. Hanem azt is, hogy nagyon oda kell figyelni, merre is akarunk barangolni.

A térképen ugyanis semmi nem utal arra, hogy milyen is a terep. Gyakran előfordul, hogy megyünk, mendegélünk, majd egyszer csak elénk ugrik egy hegy. Vagy egy völgy. E miatt többször is érdemes átgondolni, ha valahol rövidíteni szeretnénk az utunkat. Lehetséges, hogy ami a térképen csak pár száz méternek néz ki, azt mi órák alatt fogjuk megjárni, mert az út keresztbe megy a vízmosásokon. Mi pedig megyünk fel, majd le. Majd megint fel. Majd le. Ismét fel. majd le. Aztán fel. És le. Megint fel. És le. Most mindenki egyszerre: fel! És most le. Nagy levegő, és irány fel! Nyugalom, mindjárt megyünk lefele is!

2014-01-29

Biztos már mindenki látott olyan rajzfilmet, ahol a főhős ül kint a parton, és csak horgászik, horgászik, de leginkább vár, és mégsem fog semmit. Aztán egyszer csak egy cipő kerül a horogra.

Törökországban is hasonló történt, csak éppen egy templomot fogott ki a pecás.

Anatóliáról lévén szó, a meglepő inkább az, hogy csak 1600 éves.

[caption id="" align="aligncenter" width="620"] Templom a víz alatt - Forrás: Hurriyet[/caption]

Templomról lévén szó azért túl régi nem lehet. Konstantin Császár 313-as megtérése előtt ugyanis a kormányzat nem túlságosan rajongott a keresztényekért. Hacsak nem a hétvégi programról volt szó, ahol oroszlanok is szerepeltek. Sok sok futással meg sikoltozással az amfiteátrumokban...

Ennek a templomnak az építését így valahova a IV. századra teszik. De mindenképpen 740 előttre, amikor volt a Nagy Izniki Földrengés. Akkor omlott össze. És a lakosság úgy gondolta, hogyha az ima már nem segítettek, akkor inkább elhordják a templom köveit a házaik újraépítésére.

A hír szerint a templom az Izniki-tóban található. A török adminisztrációs körzetek miatt a pontos helyett eddig nem találtam meg, mivel az egész megyét Iznik-nek hívják. A hír pedig úgy írja le, hogy Iznik... Pedig elvileg a Google műholdas térképén jó eséllyel megpillanthatjuk. Bár....

[caption id="" align="aligncenter" width="620"] 1600 éves templomrom az Izniki-tóban - Forrás. Hurriyet[/caption]

Prof. Dr. Mustafa Şahin szerint (Uludağ Üniversitesi (UÜ) Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Başkanı - röviden Uludağ Egyetem, Archeológiai tanszék vezetője) szerint más okokból nem volt eddig látható. Hiszen a rom igencsak közel van a parthoz. Sokkal inkább azért nem látta eddig senki, mert még nem került elő.

Valószínűleg a 740-es földrengés után a föld alá került, majd elfelejtődött. Mikor pedig 1999-ben volt egy másik földrengés, akkor került a tóba, és a vízalatti áramlatok mostanra tették láthatóvá.

A templom mindenképpen érdekes, hiszen nem csak egy aprócska épületről van szó, hanem egy jelentős méretűről. A romok jól kirajzolják a hajók alakját, és valószínűleg mozaikokat is

találnak.

A vízalatti régészethez mindenképpen ideális helyszínen van. Az algák sem akarják a romokat nagyon felfalni, a víz sem mély, közel van a part, és a belváros is, ahol a híres izniki köfte kapható. És tea is van bőven.

Sőt! A professzor szerint, egy szuper vízalatti múzeumot lehetne ide kiépíteni!

Frissítés:

Azóta sikerült megtalálni a templomot. A térképen be is jelöltem. Lehet, hogy tényleg nem látszik a műholdról, lehet, hogy az időjárás az oka, vagy kérésre a Google kitörölte.

2014-01-30

Megpróbáljuk az eddig is őrült török focis rajongást túlszárnyalni.

És igen (meg természetesen) sikerül is!

Itt a fekete-fehér Beşiktaş kutya. 100% természetes anyagokból. Ami jól mutatja, hogy a Teremtő is Beşiktaş rajongónak teremtette a természetet!

(csak éppen fotónk nincs most róla: képzeljete el egy fehér kutyát fekete foltokkal. pl egy ilyet:)

[caption id="" align="aligncenter" width="480"] Dalmata - Forrás: Wikipédia[/caption]

Érdekes, hogy az interneten nem találni képet, holott már többször láttam ezt a fajta kutyát Beşiktaş rajongó mellett (a mostani hidegre való tekintettel fekete-fehér sálat is kapnak).

Persze ennek is megvan az oka: A kutya (törökül köpek) nem éppen a legszebb kifejezés embertársainkra. Mondhatjuk úgy is, hogy az egyik legrosszabb. Törökországban pedig ezt különösen soha (micsoda szópárosítás!) se használjuk!

Holott nagyon is jól mutat egy fehér-feketébe beöltözött szurkoló mellett egy fehér-fekete kutya. Oké, nem csíkos, de ez csak azért van, mert perwollal lett mosva...

A többi csapat pedig komoly hátrányban van. Hiszen olyan állatot nem találni, aki mondjuk sötétkék-sárga lenne (hacsak nem papagáj), vagy bordó-sötétkék. Még esetleg a Galatasaray-os rajongók találnak maguknak társat. Olyan macska még előfordulhat, aminek sárga a bundája és vörösen csíkos. Csak meg kell találni! :)

2014-01-31

Miközben Törökország nagy lelkesedéssel (és akkor még finoman fogalmaztunk) készül a márciusi önkormányzati választásokra (ennek is biztosan van hivatalos neve), addig mi Törökországban tartózkodó magyarok az áprilisi 6-ai magyar nagy választásokra készülünk (ennek is van hivatalos neve).

Az alábbi információk segítenek a választáson való részvételben. Pontosabban az átjelentkezésben, hogy a követségen, illetve a konzuli irodában tudjatok választani, és ezért ne kelljen hazautazni.

Az infók mindenkire vonatkoznak, akik hosszabb, vagy rövidebb ideig külföldön tartózkodnak, magyar állampolgárok, és van lakcím kártyájuk. . Goa'uld-ok, kicsi és nagy zöld lények, hármfejű, háromszemű, háromcsápú rózsaszín lények pedig inkább keressenek másik galaxist szórakozásnak.

A dolog úgy kezdődik, hogy elő kell kotorásznunk a lakcím-kártyánkat. Ezen rajta van a nevünk is, ha esetleg már túl hosszúra sikeredett volna a nyaralás és pár dolgot elfeledtünk. ()

Ha ez megvan, akkor irány a oldal, ahol is választhatjuk a linket. Ahol is egy PDF űrlapot találunk. Kinyomtatjuk, kitöltjük, aláírjuk, majd beszaladunk vele az önkormányzatunkhoz.

Ha kicsit messze vagyunk (Isztambul esetében ez 1000 km-t jelent), akkor rábízhatjuk a választási jogunkat a postára is. Egy szépen hímzett borítékba rakhatjuk a levelet, majd feladhatjuk a postán. Utána pedig elmondunk egy Ámen-t, vagy egy Allah Akbar-t. Bár legjobb mindkettőt.

Amennyiben inkább biztosra szeretnénk menni, akkor használjuk az online átjelentkezést. Hiszen úgymint itt vagyunk a megfelelő oldalon, és tényleg kevesebb, mint 5 perc (tesztelve: 4:23 alatt ki lehet tölteni). Ami gyorsabb, mint az előző formanyomtatvány kinyomtatása is (ha beleszámoljuk azt az időt is, ameddig a nyomtatót rugdostuk "már megint begyűrted a papírt te dög" varázsszavakat mormolva).

Úgyhogy kattintsunk a nagy zöld linkre.

[caption id="attachment_6842" align="aligncenter" width="500"] Választások
2014[/caption]

Ezen az oldalon két lehetőséggel fogjuk szembetalálni magunkat: Ha már van ügyfélkapunk (ami jó dolog, ha nem akarunk külföldről mindig hazaugrani önkormányzati dolgokat intézni), akkor a gombra kattintunk. Ha pedig nincs, akkor az kell választani. A második

esetben először a rendszerbe kell regisztrálnunk magunkat. Majd pár nap múlva kapunk egy e-mailt. Azzal már be tudunk menni a követségre, illetve az önkormányzatra.

Ha ügyfélkapusok vagyunk, akkor folytassuk tovább! Válasszuk a külképviseleti névjegyzékbe vételhez kapcsolódó kérelmet.

[caption id="attachment_6843" align="aligncenter" width="500"] Választások
2014[/caption]

Ahol kitöltjük az adatainkat. Ez gondolom nem okoz problémát senkinek. Arra figyeljünk, hogy a modern világban már a fiúknak is lehet új nevük házasság, vagy egyéb okok miatt (rosszabb esetben Béláról Boglárkára változva), így a születési nevet is minden esetben ki kell tölteni.

És a személyi azonosítót is meg kell adni. Ez nem a személyi szám, hanem az azonosító, ami úgy kezdődik, hogy fiúk:1, lányok: 2 (ufók: t), majd születési év, hó, nap, majd a 4 azonosító. Ezt a lakcímkártyán találjátok.

[caption id="attachment_6844" align="aligncenter" width="500"] Választások
2014[/caption]

Fontos a következő oldal (is). Hiszen itt választhatjuk ki, hogy mégis mit szeretnénk a választási lehetőségünk helyszínével csinálni. Röviden: mit is akarunk.

Alapesetben a külképviseleten (követség, konzulátus) szeretnénk választani. Ehhez a K betűt kell kijelölnünk. Törökországban ez vagy Isztambul vagy Ankara. Ha kicsit elhamarkodott állapotban vagyunk, és hetente változtatjuk az áprilisi utazásunk célpontját, akkor az M betűvel tudjuk módosítani a választási helyünket. Ha pedig megjött a gázszámlat, és e miatt le kell mondani az utazásról, akkor a T-vel tudjuk törölni a külföldi szavazási lehetőségünket (és akkor otthon választunk, ahogy egyébként is).

[caption id="attachment_6845" align="aligncenter" width="500"] Választások
2014[/caption]

Utána még kiválasztjuk, hogyan kérünk értesítést arról, hogy sikerült az átregisztrálás. majd pedig kapunk egy dicséretet a végén.

[caption id="attachment_6846" align="aligncenter" width="500"] Választások
2014[/caption]

Ne ijesszen meg senkit, a választási iroda döntése nem azt jelenti, hogy esetleg elutasítják, és nem szavazhatunk külföldön. Hanem hogy megnézik, tényleg minden adatunk rendben

van (Boglárka tényleg Béla volt valaha, stb...).

És ennyi! Ilyen egyszerű! :)

Végül a fontosabb időpontok:

Választás: 2014. április 6.

Átjelentkezés határideje: 2014. március 29. 16:00

További hasznos linkek:

Köszönjük a tájékoztatást dr. Felföldi Mónika konzulnak!

2014-02-03

Isztambul a világ azon kevés városai közé tartozik, ami roppant közel van a tengerhez. Sőt! A lehető legközelebb! Sőt! Olyan közel, ami már a legközelebbnél is közelebb van: már negatív közelségben van. Annyira, hogy a tenger túloldalán is folytatódik a város.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul a Végtelen város[/caption]

Isztambul ország méretű és lakosú városának a közepén ott a Boszporusz. Ami részben szoros, részben folyó, és részben tenger. De biztos, ami biztos, a Végtelen város két végén is található egy-egy tenger. Az egyik Fekete (úgy, mint az illegális), míg a másik nem. Ő Márvány. Na de nem ez a lényeg, hanem a Boszporusz, amit ott van középen. Ami elválasztja Európát Ázsiától. És ami ott van szem előtt. Csábítóan. Hívogatóan. Kérlelően.

Az évszázadok, évezredek során pedig az emberek engedtek a csábításnak, és megunt dolgaikat dobálták bele. Gyakran zsákokat.

Persze nem a zsák volt az, amit az emberek meguntak, hanem a tartalmukat, ami lehetett családtag, ismerős, vagy csak szimplán politikai ellenfél. Attól függően, hogy ki hol helyezkedett el a ranglétrán.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A zsákbolt[/caption]

Itt a közgazdászok egy meglepő felfedezést tettek, miszerint egy személy éves jövedelme egyenesen arányos volt az elhasznált zsákok számával. Ebből arra következtettek, hogy a történelemben a zsákok ára jóval magasabb volt, így csak az előkelőbbek engedhették meg magukat, hogy gyakrabban - szakkifejezéssel élve - zsákhoz nyúljanak. A poli-pszichológusok szerint teljesen téves ez a feltevés. Az igazi ok másban rejlik, de így a választások közeledtével nem akarnak ötletet adni. Hozzájuk hasonlóan az NKE (Nemzetközi Kannibálok Egyesülete) sem akart nyilatkozni, de valamit utaltak a szegényebb réteg, és a nem dobunk ki felesleges proteint filozófia kapcsolatára..

De ne gondoljuk azt, hogy csak a bolygónk vezető fajának képviselőit, illetve testrészeit nyelte el a Boszporusz az évezredek csendes éjszakáiban, hanem tűntek már el más dolgok is. Ezt leginkább a Marmaray projekten láthattunk, ahol a part közelében (mindkét oldalt: tenger felől, és szárazföld felől egyaránt) sorra kerültek elő az érdekesebbnél érdekesebb, izgalmasabbnál izgalmasabb leletek. Kezdve a hajótól a csontvázon keresztül egészen a templomig (elveszíteni).

Így, ha egyszer lesz rá pénz, meg érdeklődés, jó móka lenne a Boszporusz víz alatti (és iszap alatti) részét átfésülni (sűrű fésűvel - aki ismeri ezt a poént tegye fel a kezét! :)).

Addig is viszont most már komoly. Bár ez kicsit érdekes, mert azt írja le, hogy milyen típusú szemetet a parttól milyen távolságra nem szabad a vízbe dobni. Azaz másképpen

fogalmazva: milyen távolságból szabad...

Bár akárhogy is nézem, forgatom ezt a listát, sem a zsák, sem a zsákba rakott rokon/ismerős/politikai ellenfél nem szerepel rajta... :)

2014-02-04

Igaz, a Karácsonynak nemrég lett vége (már 1 hónapja), és lassan-lassan a Mikulások Isztambulból is kezdenek eltűnedezni, de talán pont ezért, most még tényleg időben elkezdhetünk ajándékot nézni a fa alá. És legalább jó esélyünk van arra is, hogy a posta meg hozza a csomagot a határidő lejárta előtt.

És mégis, mit vegyünk a gyerekeknek? Kifestőt! No de ne olyat, amiben macik meg nyuszik vannak, hanem adjunk neki mindjárt egy kulturális lökést és kapjon egy történelmi albumot. Mondjuk arról, mit is viseltek a bizánciak.

[caption id="" align="aligncenter" width="411"] Bizánci divat - kifestő[/caption]

A Bizánci Birodalomról keveset tudunk. Jóformán semmit. De fogalmazhatunk szebben is: majdnem semmit. Annyit azért igen, hogy volt. A történelem könyvekben kb. 2 mondatban szokták elintézni ami nagyjából ennyi: A Kelet-Római Birodalom kb. ezer évvel élte túl a Nyugat-Római Birodalmat. És ennyi. Ugyan úgy leestem a térkép pereméről, mint ahogy Törökország is, vagy az Oszmán Birodalom. Az, hogy mekkora szerepet játszott Európa történelmében, vagy valami, arról egy szót sem tanultunk. Pedig gondoljunk csak bele! Ezer év! Mi ehhez képest egy Harmincéves háború? És akkor még nem tértünk ki, hogy ez a peremen túli birodalom a kezdeti időszakban milyen lelkesen próbálta úgymond "jó útra téríteni" az itáliai "hitetleneket" - természetesen karddal és lándzsával. Stb...stb...

No de szerencsére van egy ilyen jó kis könyv a Dover Pictorial Archives kiadásában, ahol akár mi (titokban a munkahelyen az asztal alatt, vagy elbújva sütőben reménykedve, hogy ma senki se akar pizzát sütni), akár az ifjabb generáció megismerkedhet, miként is öltöztek a Bizánci Birodalomban.

A könyvben megismerhetjük, mit viseltek a császárok és császárnék, a katonák, az egyszerű (és kevésbé egyszerű) polgárok, vagy a vidéki lakosok. De természetesen nem hiányozhatnak az egyházi személyek sem. Sőt! Még egy táncosnőt is találunk. E mellett külön fejezet foglalkozik a fejdíszekkel, és a lábbeliekkel.

A kifestő összesen 48 oldal (ebből néhányat elvisz az ismertető).

Ráadásul van valami a Mediterrán-tenger vizében, amitől a környékeliek imádják az apró részletekből álló színes dolgokat, mint pl. a mozaikok. De ilyenek a ruhák is. Úgyhogy egyik-másik képnél a csemeténk jó eséllyel hónapokon keresztül tud majd szöszmötölni.

[caption id="attachment_6850" align="aligncenter" width="458"] Bizánci divat - kifestő[/caption]

A könyv megvásárolható az a. Érdeemes megnézni a hozzá hasonlókat is, ahol pl. mór ruhákat találunk.

2014-02-05

Ott állt a lány. Meg a fiú is. Meg az anyakönyveztető. És a násznép is. Meg a szűk rokonság. Mind az 500 fő.

És csók! Meg taps. Függyöny!

"és boldogan éltek, míg...

Következik a második rész.

Megint ott a lány. Meg a fiú is. Nincs anyakönyveztető, csak a szűk rokonság. Kitartóan 500 fő. Nem is! Született pár gyerek, más is házasodott, így már 600 felett lennének. De ebből 200 összeveszett a másikkal, így maradt 400.

Torta sincsen, csak mosogatnivaló...

No, aki teheti, az ilyenkor inkább megpróbál elbújni.

A török úriembereket házasság után a feleség nem várt ajándékkal szokta meglepni: a rokonsággal. Nem elég, hogy ott van a sajátja, de most még jött egy egész hajóraláló új is. Ez persze fordítva is igaz: az ifjú feleség fog egyik reggel arra ébredni, hogy egy kisvárosnyi ember vár az ajtó előtt. Ráadásul náluk ott van az anyuka, aki izgul, hogy a kicsi csemetéje vajon kap-e enni...

De nem feltétlenül kell, hogy eljőjön a teljes rokonság. Pár családtag érkezése már elegendő lehet ahhoz, hogy a férfi, ki birodalmakat legyőző oszmán család leszármazottja, és ki csatában nem hátrál meg, menekülőre fogja. Majd pedig valami közeli helyen kössön ki: pl. a sarki fűszeresnél.

Egyes történészek szerint magának az Oszmán Birodalomnak a gyors felemelkedése is e miatt történt. Amikor a szultán besokallt a háremben zajló események miatt, összeszedte az utcán rekedt férjeket, akik anyósuk hazamenetélere vártak, majd elmentek háborúba. Ott mégiscsak több esélyük volt a sikerélményre.

Ma már hivatalosan békés korszakba lépett a világ, de az utcai várakozás ma is hagyomány.

Sok helyen láthatjuk, hogy a sarki kisbolt még késő éjszaka is nyitva van. Ilyenkor felmerülhet a kérdés, hogy a benne ülő emberkét nem várja otthon a családja? Valószínűleg igen. Hősünk pedig éppen ezért nem akar még hazamenni. Ő is vár, mégpedig arra, hogy az otthoniak végre elaludjanak. Rejtély, honnan tudja, mikor bújt ágyba mindenki: talán tapasztalatból, talán a szomszéd hívja fel, de az is lehet, hogy kamerákat rejtett el a lakásban, hogy tudja, mikor lett újra biztonságos a terep.

Persze gondolhatnánk, hogy azért nem zárt még be, mert olyan sok vásárló tolong az

üzletben. De ha minden nap figyelemmel kísérjük, akkor feltűnhet, hogy ugyan azokat az embereket láthatjuk. Persze, hiszen a környékbeliak járnak ide vásárolni - mondhatnánk naivan. De nekik eszük ágában sincs bármit is venni! Inkább úgy néznek ki, mint akik bemenekültek a vihar elől. És ha már ott vannak, békés teázással ütik el az időt. Lehetőleg úgy, hogy ez ne járjon nagy zajjal (hiszen akkor fel is mehetnének a lakásba). Kivéve, ha a fociról, politikáról, nőkről, vagy csak úgy általánosan a nagy világ dolgairól van szó.

Ilyenkor külön előny, hogy egy boltban van mindenki. Ahol is minden kéznél van. És még mosogatni sem kell!

Mindez egy szép csendélet, amit öröm lehet megfesteni, ahogy egy csomó férj, az élet nagy tapasztalatait cseréli, csereberéli, vagy csak rásózza másra. Mindezt pedig a sarki kis közértben vagy zöldségesnél.

Teljesen más képet kapunk viszont, ha a sarki fodrászt nézzük. Akkor már egy potenciális Tarantino film helyszínént látjuk, amint a benti közönség a mediterrán szokások szerint a fésűkkel, ollókkal, hajszárítókkal és borotvával adnak nyomatékot, Esmeralda miért is egy ostoba liba a hétvégi rózsaszín sorozatban. Pedig az a Ronaldo igazán vagány egy srác. Autója is van, meg vadászpuskája is. Meg plazma TV-je. Mi kell még ennek az Esmeraldának??

2014-02-06

Atatürk 1881. március 12-én-ben született Mustafa néven.

Akkoriban a törököknek csak egy nem nevük volt. Nem használtak családnevet. A Mustafa pedig egy nagyon gyakori török név volt.

Később az iskolában a matematika tanár nevezte el Kemal-nak, ami annyit jelent, hogy tökéletes.

"Számstantanárát szintén Musztafának hívták. És miután a tehetséges Musztafa kadett a számstantanárnak egyébként is különös kedvence volt - gyakran, szinte helyette tartotta az órákat -, a tanár egy szép napon kijelentette:

- Mégsem lehet, hogy bennünket egyformán hívjanak. A diákok kérdik: ki tartja az órát?

"Musztafa". De melyik Musztafa? Én már nem változtatok nevet, mert öreg vagyok. De te ezentúl Musztafa Kemál leszel - Musztafa, a "kitűnő"...

Így lett Musztafából máról holnapra Musztafa Kemál. Ezzel a "közjogi" aktussal a névváltozás dolga el is volt intézve. A kadett leckekönyvébe mindenütt bekerült a "Kemál" melléknév, és ezzel megtörtént Musztafa első névváltoztatása. Fogja még ezt egész sor más névváltoztatás is követni. Neve azonban mégis ebben a kadettiskolai Kemál alakban vonul majd be a történelembe. " - .

1921. szeptemberében a Sakaryai csatával fordulópontot ért el a Török Függetlenségi Háborúval, ekkor kapta a Gazi nevet, ami hőst jelent.

Majd 1934-ben a Török Nemzeti Országgyűlés adományozta neki az Atatürk vezetéknévet, melynek jelentése: Törökök atyja. Ezzel együtt meg is tiltotta, hogy bárki más is ezt a nevet használja (érdekesség, hogy bár számtalan film készült, melyik Atatürk életét mutatja be, az őt játszó színész arcát egyikben sem láthatjuk. Sőt! A legtöbb filmben egyáltalán nem használnak őt játszó színészt).

[caption id="" align="aligncenter" width="394"] Atatürk aláírásai - Forrás: Forum Lord[/caption]

1934-től kezdve Mustafa Kemal már Atatürk néven írta alá a rendeleteket, meg minden mást is, mint pl. a gázszámlát és a banki átutalást is. Azóta az ő aláírása is egyfajta szimbólum lett. Sokan szeretik használni, mert praktikus, szolid, de mégis kifejező. És persze mindenki ismeri. Hogyha mégse, akkor pedig el lehet olvasni, kinek is az aláírása.

[caption id="" align="aligncenter" width="572"] Atatürk aláírása[/caption]

Atatürk aláírásával rengeteg formában találkozhatunk. Kulcstartó, ékszerek, óra, mobil hátlap (naná!), és minden, amire csak fel lehet írni. Mégis a legnépszerűbb a tetoválás.

A törökök, főleg a fiatalok (akik a statisztika és a kérdések alapján nem rajonganak a tetoválásokért) előszeretettel kérnek magunkra egy életre szóló aláírást a legfőbb

vezérüktől. Mint egy jelkép, hogy ők Atatürk gyerekei (Atatürknek nem voltak saját gyerekei, viszont 7 lányt és 1 fiút fogadott örökbe, és még két másiktól gondoskodott).

A legtöbb tetoválást november 10-én kérik, Atatürk halálának évfordulóján. Ilyenkor az aláírást tetoválást ingyen szokták készíteni, és a műhelyekben egész nap, és egész mindenki lázasan dolgozik, olyan sok a megrendelő.

Az utóbbi években pedig egyre nagyobb divat lett. Szinte naponta találkozhatunk olyanokkal, akiken valami látható helyen van az Atatürk tetoválásuk. Persze nem télen, amikor mindenki sapkában és sálban didereg a kályha mellett..

Érdekes elgondolkodni, hogy a törököknek van egy ilyen aláírásuk, szimbólumuk, amit szívesen viselnek egy életen keresztül. Még akkor is, ha egyébként nem tetováltatnák magukat.

Vajon nekünk magyaroknak van-e valaki olyanunk, akinek a nevét, az aláírását, vagy tőle egy idézetet szívesen hordanánk? Te kit tetováltattál magadra? Itt most névre, aláírásra, vagy idézetre gondolok. Nem turulra meg hátfele nyilazó magyarra. Mondjuk egy Árpád felirat már lehet, amennyiben nem lány az illető és Béla a férje...

2014-02-07

Most, hogy írja jár a Wizz Air Isztambulba (vagy inkább jár, meg egyébként is), a világ egyik legnagyobb városa olcsón elérhető.

Csak hogy Isztambul egyáltalán nem olcsó! Úgy hogy jó, hogy legalább a repülőjegy árából lefaragtunk.

De lássuk, mivel tudunk még spórolni. A belépőjegyekkel pont nem, de még ott van a szállás. Ebben viszont nem tudok segíteni. A és a . Ők nálam sokkal jobban felkészültek.

Úgy hogy nézzük az étkezést. Ott azért komoly mennyiséget tudunk lealkudni a költségezésünkből.

Természetesen a Tripadvisor itt is jó társunk lehet. Bár akik először járnak Isztambulban, hajlamosak mindenre azt írni, hogy hú de jó (vagy hú de ijesztő, pedig még nem is próbálták a bárány agyvelőt...). Akik pedig fontban, vagy dollárban kapják a fizetést, azokat az árak is kevésbé zavarják (bár ezen a válság sokat változtatott).

Az étkezéssel kapcsolatos alapvető információkat egyszer már összegyűjtöttük , és . No meg és . Most csak az egyik kategóriát elemezzük ki bővebben. Mégpedig a kifőzdéket.

Ez az a hely, ahol úgy mond a nép eszik. És mivel a nép mindenhol megtalálható, így a kifőzdék is. Legyen bármilyen drága luxus környék is, ott is emberek dolgoznak, akiknek szükségük van az evésre. Így biztosan van a közelben egy olyan hely, ahova a dolgozók járnak. Nem feltétlenül a fő utcán (bár ott se ritka), hanem inkább elrejtve valahol hátul. De ott van.

Fő ismertetője, hogy rengetegen ember áll sorba, gyors a kiszolgálás. És persze csak törökül beszélnek, de ez nem is baj, hiszen még ha beszéljük a nyelvet, akkor se fogjuk megérteni, mit is eszünk. Úgy hogy ezzel ne törődjünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kifőzde[/caption]

A török kifőzdékben egyszerű házi ételeket találhatunk. Legtöbbje hasonlít a magyarhoz, így nagyon nem kell izgulni, mit is eszünk. De sok helyen megtaláljuk a joker ételt is: kebab, köfte (fasírt).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Magyar kebab (Macar kebab)[/caption]

A mennyiséggel sem lesz probléma. Mivel ez az a hely, ahol a nép étkezik. Akik között biztosan lesznek olyanok, akik az 50 kg-os cementes/lisztes/pénzes zsákot cipelik minden nap. Így őket is el kell látni kalóriával. Az pedig nekünk is elég lesz ahhoz, hogy

elgyalogoljunk Isztambul határáig, és lenézzünk a világ végén.

És szintén, mivel a nép jár ide, minden nap, a minőséggel sem lesz probléma. Persze, egyszerű az étel, és nem feltétlenül követi a modern étkezést (legyen zsír bőven), mégis találunk olyat, ami csak zöldségből áll (törökök kedvence a padlizsán).

Mindehhez párosul a nagyon kedvező ár. Általában 10 TL alatt megebédelhetünk. Ha pedig a napi menüt választjuk, akkor az természetesen jóval olcsóbb. És ha szerencsések vagyunk, este fele pedig szeretnének megszabadulni a maradék adagoktól, és olyankor pár líráért jóllakhatunk.

2014-02-10

(kétszer, ki tudja hányszor) már kitértünk (és még kitérünk egyszer, kétszer, ki tudja hányszor), hogy a törököknek nagyon fontos a megszólítás, meg a rangok és a címek. De nem a laccímek, mert azok a mai világban nem érdekel senkit. Elég ha csak felvesz barátnak a Facebookon.

Mai alkalommal az effendi megszólítást fogjuk jól megszólalni.

Az effendi eredeti jelentése a tanult, államnak dolgozó hivatalos ember. Leggyakrabban, aki ismeri a törvényt. Innen került át a mindennapi használatba, mint uraság. Ellentétben a bey kifejezéssel, ami szintén urat jelent.

A bey eredetileg fejedelmi méltóság volt. A törzsek vezéreit hívták így. Később pedig azokat, akik egy-egy területet uraltak. A magyar bej és bég szó is innen származik. Később katonai rangot jelentet, pontosabban ezredest. Persze amikor már sok lett az uraságból, akkor nekik is kellett egy úr. Ő lett a beylerbeyi. Ezt a rangot magyarul beglerbégnek nevezték. Felette fölötté is volt úr, meg a felett is, míg végül a piramis tetején a szultán ült. Hivatalosan a felett is volt egy úr, ki az égben lakik. De kevésbé hivatalosan ő éjjel alszik, és olyankor a szultánnak nem kellett a lelkiismeretével küzdenie, ha elment bulizni.

Mindkettő urat, uraságot jelent. A kettő között mégis lényeges különbség van a használatkor. A bey kifejezés a névhez tartozik. Úgy, mint a dr. vagy prof, stb.. Amikor valakinek a nevét mondjuk, akkor hozzátesszük a bey-t is. Így lesz pl. Ali bey. Mint a magyarba a Pista bácsi, aki tudja, hogy kell jó pálinkát főzni. Ő is minden esetben Pista bácsi lesz.

Ezzel szemben az effendi inkább megszólítás. Pl. mit kér az úr ebédre? c. kérdésnél már az effendi-t fogjuk használni. Akkor is, ha nem tudjuk az illető nevét. Sőt! Leginkább akkor. Mert ha már tudjuk (és a törökök az ilyet nem szokták elfelejteni), akkor már a nevéen szólítjuk, és akkor már megint a bey-t használjuk.

Érthető, ugye? :)

Nők esetében természetesen nem bey-ezgetünk. De náluk is megvannak az udvariassági formák. A bey helyett a hanım kifejezést használják. Az effendi pedig ennek egy keresztezett változata: hanımeffendi.

Érdekesség még: A Gyűrűk Ura törökül Yüzlüklerin Efendisi lesz. Ebben sincs bey. Míg Zsákos Frodó... áh, de már ti is tudjátok, ;)

2014-02-11

A magázódás egy fontos nyelvtani forma, amit a mindennapokban használunk. Mint pl. a Bocsánat, amiért ráléptem a maga lábára. vagy Elnézést, úgy látom, maga akarja megvenni ezt a szép kézi csomózású szőnyeget, és a hatvankét kilós arany fülbevalót az ajándék kebabbal. Ne mondja, hogy nem akarja! Látom a szeme állásából! Nem baj, ha nincs pénze, bármelyik rokonára becseréljük!

A magyar nyelvben a magázódást az egyes szám, és a többes szám harmadik személyénél találjuk meg: Ön, és Önök. A ragozásban minden ugyan olyan, mint az ő és az ők. Érdekes módon mégis második személyként használjuk, hiszen neked, vagy nektek mondjuk, amit mondunk.

Ezen természetesen nem gondolkodunk el, mert ez az anyanyelvünk, így sikerült, ilyennek szoktuk meg, és kész. Aztán majd szitkozódjon az, aki magyarul akar megtanulni! :)

Mondjuk ennél a résznél pont nem annyira, mert pl. a német nyelvben is hasonlóan van. De a németek kapnak mást bőven: ragokat, ty és cs betűt, tárgyas igeragozást, stb... bőven visszakapják a der-die-das-ukat!!!

A törökben mindez kicsit másképpen nem. No, nem annyira! Nem vészes. Csak az elején kell egy kicsit odafigyelni, és már menni is fog! :)

A török nyelvben az Ön, és Önök a többes szám második személyében találjuk meg. Úgy mondják, hogy Siz és azt jelenti, hogy Ti, Titeket, stb..

Persze mindjárt ez is furcsa lehet, hiszen egyedül állok a boltba, miért mondja, hogy Nektek?

Természetesen ennek is történelmi okai vannak. Naná! Hiszen minden nyelvtani szerkezetnek történelmi okai vannak, ahogyan annak is, miért nincs olyan XII. századi magyar szavunk, mint benzinmotoros-kéfedeles-repülőgép.

Mindez még a törzsi időszakban alakult ki (erre persze semmi bizonyítékom nincs, de jól hangzik :)), amikor is az emberek egymással tegeződtek. A főnökkel viszont már magázódás folyt. Leginkább akkor, ha két törzs találkozott, és a balták csapkodása előtt leültek egy kicsit beszélgetni.

Ilyenkor ugyanis a másik törzs vezetőjét nem úgy szólították, hogy Te, hanem Ti. És a nagy harci sisakot és tuskés buzogányt viselő törzsfő sem úgy válaszolt, hogy Én, hanem Mi: mi fogjuk belevetni a fejetekbe, hogy a diófa a miénk!

Ez elsőre királyi többesnek látszik, ahol elszállt az ego. De ha jobban belegondolunk ez valóban királyi többes. Mégpedig a klasszikus királyi többes. Mégiscsak egy törzsfőről van

szó, aki magát valóban királynak érezheti.

No de gondoljunk csak bele! Két törzs, csapat, uralkodó találkozásánál nem demokrácia volt, ahol az emberek egyenként eldönthették, hogy kupán vágják a másikat (cserébe esetleg őt is kupán vágják), hanem ez a vezetők kiváltsága volt. Ő így amikor többes számban beszélt, akkor valójában a mögötte álló harcias csapatok nevében beszélt. A csata ideje alatt meg esetleg hátravonult a sátrába. Így pedig valóban helyesen tetten, hogy többes számban beszélt.

És ugyan ez fordítva is: A másik törzs vezetője, ha már eljött ideig, akkor nemcsak a beszélgető partner (másik vezér) fejéből akar levest készíteni, hanem az egész szembenálló csapattal. Így nem azt mondta, hogy Téged simogatlak meg a baltámmal, hanem hogy Titeket.

Tehát valahogy így alakult ki. Aztán lehet, hogy nem. :)

Jah, és a nyelvtan: Abban nincs semmi különleges. Éppen úgy használjuk, mint a többes szám második személyt. És kész. :)

2014-02-12

Gasztronómiai programsorozatot szervez a tavaly szeptemberben megnyílt budapesti török kulturális központ. A Yunus Emre Intézet tematikus hónapjának sokszínű eseményei között mindenki megtalálhatja a saját ízlésének megfelelő eseményt.

Lokum, baklava, döner kebab, joghurtos padlizsán, dolma, simit, török kávé, bulgursaláta, szárított gyümölcsök, pörkölt csicseriborsó, lahmacun, vagy börek — ugye milyen ismerős nevek? Ha szeretne többet megtudni a mesés kelet gazdag ízvilágáról, az autentikus török ételek elkészítéséről, az ország szerteágazó gasztronómiai tradícióiról, vagy arról, mit és hogyan vett át a magyar konyha a törökből, tartson velünk egy varázslatos utazásra a Yunus Emre Intézetben, ahol a február a török gasztronómia jegyében telik.

A programsorozat a népszerű Török Kávéházi Esttel indul február 5-én, szerdán. „Az imám elájult – avagy a török gasztronómia titkai” című előadáson fény derül arra, milyen volt a szultánok konyhája, milyen alapanyagokat vett át a magyar konyha a törökből, és hogyan vált Isztambul a világ egyik új gasztrófővárosává. Az estet minibazár zárja, ahol török édességek, szárított gyümölcsök, dió, mogyoró, kávé, tea emlékeztet majd a török bazárok forgatagára.

Február 14-én, pénteken, egy Budapesten élő török séffel beszélgethetnek a török konyha rejtelméről azok, akik már elsajátították a török nyelvet.

Az ezt követő napon, egy főzőkurzus keretében a törökök még nem beszélőknek is lehetősége nyílik a séfünkkel való találkozásra, ahol megtanulhatják hogyan készül az „Uralkodó kedvence” vagy a „Szultán pudingja”.

A méltán egyre népszerűbb török filmművészet is helyet kapott a programsorozatban. A februári Yunus Emre Török Mozi Esten, 17-én, hétfőn, a „Dinnyehéjből hajót készíteni” című filmet tekinthetik meg az érdeklődők.

Azokat pedig akik a kézügyességüket szeretnék ki próbálni, február 22-én, szombaton, egy egész napos kerámia workshop várja. Miközben formáznak, festenek, és égetik a saját kezűleg készített török tálat, tányért és csempét, a résztvevők azt is megtudhatják mi az izniki kerámia, milyen szerepet játszik egy nép életében a fazekasság, és hogy melyek a leggyakrabban használt színek a török kerámiákon.

A gasztróhónapot egy exkluzív török vacsora zárja, ahol a gazdag menü varázslatos ízei és a külön erre az alkalomra alkotott, a 13. századi misztikus költő, Yunus Emre versei által ihletett design garantálja a felejthetetlen élményt. Ha szeretne ott lenni ezen a különleges vacsorán, kövesse a Yunus Emre Intézet () és a BBC Good Food () facebook oldalát!

Bővebb információ a programokról:

Tóth Ágnes

Kulturális- és művészeti koordinátor

1062 Budapest, Andrássy út 62.

Tel: Mobil:

Sajtókapcsolat:

Rüll Ildikó

Mobil:

2014-02-13

Ankara Törökország fővárosa.

Isztambul meg... Hát öööö... ő Isztambul. A szerint:

Isztambul Törökország gazdasági központja, és legfejlettebb városa. Az ország ipari termelésének kb. 45%-át adja, mindemellett az ország a legfontosabb export- és importközpontja és tengeri kikötője. Jelentős a nehézipara, foglalkoznak itt autógyártással, hajógyártással, cementgyártással, jelentős az üvegipara, textil-, gumi- és bőripara. A PricewaterhouseCoopers tanulmánya szerint Isztambul gazdaságának mérete és az ebből származó éves 133 milliárd dolláros bevétele több mint 127 országé a világon, beleértve kilenc Európai Unió országát is. A tanulmány előrejelzései szerint 2020-ra Isztambul lehet a világ leggazdagabb 30 városának egyike. A 15 milliós nagyváros egyben az ország pénzügyi és kereskedelmi központja is, a pénzügyi élet Levent felhőkarcolókkal tarkított negyedében zajlik. - Forrás: Wikipédia
Meg Isztambulban van a Boszporusz is.

De most majd másképpen lesz! - kiáltottak fel az ankaraiak - Itt is lesz Boszporusz! Vagy tengerpart (Ankara 190 km-e van a tengertől)! Vagy mindkettő!
És persze még több metró!

[caption id="" align="aligncenter" width="620"] Ankara Boszporusz/tengerpart - Forrás. Hürriyet[/caption]

Törökországban is hamarosan lesznek a választások, így elővették az egyszer már bevált receptet: ! Sőt! Most már is van, így most már várjuk a Hogyan legyen saját Boszporuszunk c. könyv megjelenését is. És akkor már ti is építhettek egyet otthon a kertben, vagy a cégben a főnök asztalán.

Jelenleg még csak egy kis patak csordogál ott, ahova Isztambul egy szeletét tervezik átmásolni. És itt a másolás tényleg másolást jelent.

Nemcsak egy "sima IKEA-katalógusból kiválasztott" tengerszoros készül megépítésre (természetesen csak akkor, ha a választok arra a bizonyos pártra szavaznak, ha az ellenfél nyer, akkor senki sem kap Boszporuszt és punktum), hanem sok Isztambulban ismert szimbólum is megtalálható lesz. Ilyen a Kislány-torony, vagy a Galata-híd is. De az Ístiklâl Caddesi hangulatát idéző sétáló utca sem maradhat ki a projektből.

[caption id="" align="aligncenter" width="620"] Ankara Boszporusz/tengerpart - Forrás: Hürriyet[/caption]

A kijelölt terület 4.300.000 m². Tehát hely van bőven. Ide kb. 100.000 lakást lehet majd

építeni. Persze nem a vízre. Ez most Boszporusz projekt, nem pedig Velence projekt.

De persze nemcsak lakóházak, hanem a kereskedelmi és szociális intézmények is megérkeznek majd. Így lesz mecset és kebab is. Tehát az itt élőknek nem szükséges, hogy beutazzanak a város szívébe. De ha mégis így döntenének, akkor lesz itt villamos is. És ha már villamos, akkor Ankara 30 km metrót is kap. Ez nem nagy dolog a 43 km-es új Boszporuszhoz képest.

Arról viszont nincs hír, hogy vajon az ankarai Galata-hídon lehet-e majd pecázni?
(Itt derül ki, hogy nekem nincsen Galata-híd-pecázós képem.... de a Wikipédianak sincs!)

2014-02-14

A török nép nagyon kedves. De leginkább segítőkész. Főleg, akkor amikor a leginkább nincs rá szükségünk.

A törökök tényleg nagyon segítőkészek. Még az ismeretlen embereknek is. Nem ritka pl, hogy a parkolásnál a virágáros néni a kézenfogás nemzetközi jelzéseit alkalmazza, hogy tudtunkra adja, mennyi hely van még mögöttünk (Apuka inkább a hangjelzéseket preferálja, amivel a mahalle (kerület) tudtára adja, hogy már megint milyen béna amatőrt (ez vagyok én) próbál bezsúfolni két macskakő közé).

Mindez tényleg jó, és nem kell vonalzóval kiszállni a kocsiból, hogy kiderüljön, még 3 mm-t lehet hátrébb tolatni, és akkor pont befér a kocsi. Csakhogy ott a van a Ha. Nagy H-val! Amikor a dolgok nem úgy mennek, ahogy a dolgok menni szoktak. Vagyis ahogy a világ többi részében menni szokott.

Vegyünk egy példát!

Mondjuk kell nekünk egy kockás takaró (azért ezt a példát vettem, mert ilyenre biztosan senkinek nincs szüksége, így a történetben szereplő emberek garantáltan csak kitalációk)!

Menjünk akkor szépen sorban!

Kezdjük ott, hogy az embernek fázik a lába. Persze húzhatna zoknit, de akkor nem lenne történet. Így inkább húzzon takarót. Mégpedig kéket, piros kockákkal. Ilyen geometriai alakzatokat, amin van csík is, meg egyenes is, meg 90 fok is, Nem Celsius, hanem olyan, amit máshol úgy hívnak, hogy derék. Meg szög.

Tehát kell egy takaró (tulajdonságait lásd fent). Ilyenkor hősünk köthetne is egyet magának. De akkor nem lenne ez a jó kis történetünk. Bár Isztambulban fonalat venni is egy jó kis kaland, eltévedni a fonal bazárban...

Nosza, elindulunk takarót keresni egy olyan időben, amikor csak a google szerint esik a hó. Mindenki más úgy látja, hogy süt a nap.

Megint van egy alternatív, egyszerűbb módszer, hogy bemegyünk a sarki csíkos takarók áruházba, amelyik négy emeleten kínálja az csíkos takarókat, kettőn csíkos szőnyeget, egyen kávézó van, a bejáratnál pedig kebab árus. De ha így teszünk, az nem lenne olyan isztambuli.

Inkább menjünk el a textiles kerületbe. Sőt! Még jobb, ha hősünket küldjük el oda. A kinyomtatott 60 oldalas dokumentációban meg is találja, hogyan juthat el abba a boltba, amelyikre mi gondoltunk.

Nem úgy, te! A 49. oldalon világosan leírtam, hogy nem úúúúgy kell balra fordulni. Nem 90 fokban, hanem azon a kacskaringós előrén, ami felfele megy. Nem azon, hanem kettővel jobbra. Igen, azon, amelyiken a sárga kő is van. Na, most jó lesz!
No, és akkor itt is vagyunk a boltban, ahol mindent lehet kérni. Tényleg mindent. Még teát is. Vagy kávé. De leginkább takarót. Így csíkos, úgy csíkos, amúgy meg cirmos. Akár dorombolhat is, ha sikerül elég macskát összefogni a környéken. De tényleg, mivel legyen kitömve? Mennyire legyen kemény, vagy puha. Méretek? Még egy tea?

Aha, tehát 210 a hossza. Hosszúra tetszettünk nőni, mi? Na még egy tea. Szélesség? Vastagság? Mi legyen a mintán. Aha, csíkok. Kék? Meg piros? Legyen inkább bordó és sötétkék? Nem Trabzonspor szurkolónak tetszik lenni? Milyen kár... adtam volna kedvezményt... Ja, hogy akkor mégis?! Rendszerben, holnapra kész lesz! Még egy tea?

-- 3 nap múlva --

Halló! Ó, hogy tetszik lenni? És a gyerekek? Nincsenek? Hát majd lesznek! Rokonok? Mindenki jól van? Ó, hogy a takaró? Már majdnem kész van! Most festik a kék csíkokat. Tudja, ennek száradni kell. Persze, holnapra kész lesz, de jobb ha egy hetet vár, hogy rendesen kiszellőzzön.

-- 3 hét múlva --

Halló! Ó, hogy tetszik lenni? És a gyerekek? Nincsenek? Hát majd lesznek! Rokonok? Mindenki jól van? Ó, hogy a takaró? Már majdnem kész van! Most hullámosítják a csipkéket rajta. Mi? Hogy nem kell csipke? De most ez a menő! Jó, leszedjük a csipkéket... Persze, holnapra kész lesz. Bár már annyi csipkét felraktunk, időbe telik leszedni...

-- 3 hónap múlva --

Halló! Ó, hogy tetszik lenni? És a gyerekek? Nincsenek? Hát majd lesznek! Rokonok? Mindenki jól van? Ó, hogy a takaró? Már majdnem kész van! Most építjük bele az ülésfűtést. Ne mondja már, hogy nem kérte az ülésfűtést??? Ott van benne a szerződésben! Hát persze, hogy nincs nálam a szerződés, már aznap elhagytam, de tudom, miben állapotunk meg. Az ülésfűtés benne volt! Jó, kiszedjük, de időbe fog telni..

-- 3 év múlva --

Halló! Ó, hogy tetszik lenni? És a gyerekek? Már kettő is van? Rokonok? Mindenki jól van? Ó, hogy a takaró? Jó, hogy hívtam, már mióta itt áll! Holnap jöjjön be értem, mert kérdésünk lenne. Mi? Ja, semmi komoly, csak hogy milyen irányban legyen a csíkozás.

-- 3 nap múlva --

Halló! Ó, hogy tetszik lenni? És a gyerekek? Már kettő is van? Rokonok? Mindenki jól van? Ó, hogy a takaró? Igen, igen, készen van! Jöjjön érte!

-- Másnap --

Nem értem, mi a gondja. Nem rózsaszín pöttyöset kért? Tisztára emlékszem, hogy ennél az asztalnál ültünk, és teát ittunk. Aprópó teát? Na szóval, ennél az asztalnál ültünk, és biztosan emlékszem, hogy rózsaszínt beszéltünk. És piros pöttyökkel. És arra is emlékszem, hogy 210 hosszban állapotunk meg. De azt átbeszéltük a kollégákkal, és mondták, hogy hülyeség. Olyan hosszú nem lehet senki. Bár ahogy elnézem magát... De higgye el, hogy az 160 cm-el sokkal jobb. Hát mert kisebb helyen elfér. Figyeljen! Mi már 60 éve csináljuk ezt a munkát! A nagyapám is ezt csinálta. Igaz, ő színtévesztő volt.. ilyen örökletes betegség, de mindegy. Még egy teát? Szóval mi tudjuk, mit csinálunk. És én láttam az ön lakását. Jó, nem láttam, de tudom, milyen. És higgye el, hogy oda nem lenne jó a sötétkék-bordó takaró. Az olyan depressziós. Különben is most kapott ki a Trabzonspor. Sokkal jobb ez a rózsaszín. Feldobja a lakást. Jó, azt a hiányzó 50 cm-t hozzávarrjuk. És akkor ne legyen rózsaszín. Ezt majd citromsárgával megoldjuk. Ne, ne kérjen bordót! A citromsárga sokkal jobb lesz. Ez persze megdrágítja, de úgyse számolunk fel sürgősségit. Na, akkor holnapra kész lesz! Még egy tea?

2014-02-17

Röviden a lényeg:

A magyar állampolgároknak, ha turistaként érkeznek Törökországba, akkor nem kell vízum.

Minden más változatlan. A 90/180 nap is, és a tartózkodási is.

Érdekes módon, ameddig még csak tervben volt, addig minden médiából sugárban ömlött a hír, hogy tervben van / megígérték a törökök, hogy a magyaroknak nem kell majd vízum.

Ez így persze jól hangzott, de mit is jelent pontosan, akkor még nem tudtuk.

És most tessék! Megtörtént! Nem kell vízum a magyaroknak Törökországba!

Kírom nagy betűkkel is (ez a legnagyobb, amim van):

Nem kell vízum a magyaroknak Törökországba!

Még lehetne villogó, meg színes, stb... De talán így is látja mindenki.

látott el Budapestig (köszönjük neki), pontosabban a , és ő talált rá a konkrét információkra:

"Magyar Állampolgárokra Vonatkozó Vízummentesség , 10.02.2014

Magyar állampolgárokra vonatkozó vízummentesség

2014/5881 számú Miniszteri Bizottság döntése értelmében, mely 2014.02.07-én 28906 számú Hivatalos Közlönyben jelent meg, 2014. február 9-ével életbe lépett a magán útlevéllel rendelkező magyar állampolgárok Törökországba történő vízmentes belépése. A vízum nélküli beutazás szabályai a következők szerint történik.

Magánútlevéllel rendelkező magyar állampolgárok turista céllal Törökországban, az első belépéstől számítva 180 napon belül maximum 90 napig tartózkodhatnak vízummentesen. Munkavállalói , tanulmányi , tudományos kutatói és egyéb céllal történő utazások esetében továbbra is Külképviselteinken előre kell igényelni a belépéshez szükséges feltételekhez kötött vízumot, tehát ezekben az esetekben a vízumkötelezettség fennáll."

E mellett a . De ott semmi konkrétum nincsen. Ráadásul a cikk elmegy másik irányba. Így ezzel nem sokat tudunk kezdeni.

No de viszont a Török Követség oldala hivatalos. És még határozati szám is van, amivel lehet mindenkit ijesztgetni. Így ezt már ki lehet elemezni. Lássuk is!

A lényeg, a Törökországba egyszer utazó turistáknak: nem kell vízum! - kivéve ha! (lásd

lejjebb)

Csak odaadjuk az útlevelet, és kapunk bele egy szép pecsétet. És ennyi.

Vagy mégsem? Fontos tudunk, hogy ez csak 90 napig érvényes, majd pedig 180 napon belül (a belépéstől számítva) nem jöhetünk újra az országba. Mi csak pecsétet kapunk, ez az információ nem lesz ott (régén, a vízumon fel volt tüntette). Így ennek az információnak az ismeretéről magunknak kell gondoskodnunk.

Ez a 90 nap bőven elég ahhoz, hogy megnézzük az összes mecsetet, benézzünk az összes múzeumba, megsimogassuk a macskák jelentős részét, körbejártjuk Törökországot, kebabmérgezést szedjük össze, meg felszedjük +20 kg súlyfelesleget (meg +40 kg mindenféle ajándéktárgyat, meg +60-at szőnyegből, de azt már négyzetméterben szokták megadni), és még egy kis romantika is beleférjen. Minden más esetről lejjebb írunk.

A 90/180 napos kérdést már kitárgyaltuk és meg. De a lényeg röviden: Amikor belépünk az országba, elindul egy számláló. Innentől kezdve 180 napon keresztül összesen csak 90 napot maradhatunk. Ha ez nekünk nem elég, mert házasodunk, munkát keresünk, munkahelyet építünk, csillagokat/napfogyatkozást nézünk, focizunk, karatézunk, lepkéket kergetünk, részecskét gyorsítunk, stb... akkor ahhoz más más engedély szükséges. Erről is mindjárt.

Tehát egyszeri turistáknak összefoglalva: vízumdíj nincs, de max 90 napig lehet maradni. És természetesen a 90 nap letelte után még 6 hónapig érvényes útlevelel kell (de lehet, hogy kevesebb is elég).

A minden más.

Amire a turistavízum nem érvényes:

munkavállalás,

tanulmányok folytatása (pl. Erasmus),

kutatás,

hivatásos tehergépkocsi vezetők beutazása (munkavállalási vízummal utazhatnak be),

turista és egyéb csoportokat szállító buszvezetők beutazása (munkavállalási vízummal utazhatnak be),

sport, vagy kulturális eseményen való fellépés, szereplés,

filmforgatás,

speciális tevékenységek végzése (például: régészeti kutatás, mintavétel természeti kincsekből, ásványi anyagokból, növényekből, állatokból, ezek gyűjtése, vadászat, barlangászat, csillagászati megfigyelés, stb.)

hegymászás egyes különleges engedélyt igénylő hegységekben (különösen: Ararát).

Ezen fenti tevékenységekhez (beleérve a kvantumfizikai részecskék gyorsítását) a Budapesti Török követségen kell kérni. Ezek pedig nem feltétlenül lesznek ingyenesek.

És amire még nem érvényes az ingyenes turistavízum: ha 90 napnál tovább szeretnék tartózkodni.

Ha 90 napnál tovább szeretnék Törökországban tartózkodni, akkor ehhez tartózkodási engedélyt kell kérni. A kérést pedig a megérkezést követő 15. napon belül meg kell indítani!!

A tartózkodáshoz a következők szükségesek:

Lakcím

Adószám (de ez nem biztos, de úgyis kell majd másra)

Havi 300 USD bemutatása. Ennek nem feltétlenül kell kézben lennie, hanem lehet egy török bankszámlán (ilyet is kell majd nyitni előbb-utóbb, ahhoz meg kell adószám). Figyelem! A korábban bevált módszer, miszerint pár líráért kérünk igazolást az egyik pénzváltótól, hogy felváltotta nekünk a pénz módszer nem működik.

Fénykép (sok, talán 4, vagy 8 db)

Útlevél

Rakat fénymásolat mindenről

(rózsát nem kell vinni)

Erről majd lesz egy pontosabb bejegyzés is, meg a wiki-ben is leírjuk jó részletesen. :) Addig is a pontos adatokért erősen ajánlott a helyi rendőrségen érdeklődni.

-- Itt a vége, fuss el véle! --

Megj: elkopott a bold gombom...

2014-02-18

, hogy készül egy olyan projekt, ahol a Boszporusz felett egy felvonóval juthatunk át egyik kontinensről a másikra. Mégpedig a Camlica hegyre, ami a kilátásáról ismert.

Most viszont, hogy közelednek az önkormányzati választások, a terveket újra elővették, és egy sokkal érdekesebb (és talán hasznosabb) verzióra alakították át.

Az eredeti tervben a felvonó Etilerből indult volna el (itt elsősorban azok laknak, akiknek jól megy), és a Camlica kilátónál ért volna végett. Vagyis főképpen turisztikailag lett volna érdekes (a camlicai teaárus tiltakozik a kijelentés ellen, szerinte ez igenis munka, nem szórakozás). Másrészt viszont kiesik a turisták látogatta környékről (ha a Kék Mecset kapujából indulna, na, akkor aztán!). Így leginkább csak az Etilerben lakó emberkéek hétvégi szórakoztatására lett volna alkalmas (nem szórakozás, ez komoly munka - így a teaárus).

Most viszont egy teljesen más útvonalat terveznek a libegőnek, ami így a mindennapi közlekedésben foglalhat el fontos szerepet, és ezzel együtt teljesen új lehetőséget nyit meg a tömegközlekedésben. De azért Camlicara is fel fog menni (na azért! - így a teaárus).

[caption id="" align="aligncenter" width="720"] Boszporusz feletti felvonó útvonala -
Forrás: Aksam.com[/caption]

Az új útvonalat Mecidiyeköy (Európa) és Altinuzade (Ázsia) között tervezik. Ez olyan, mint Budapesten mondjuk a Moszkva-tér Szél Kálmán tér és a Nyugati között haladna a Körút. Pontosabban a Körút felett-mellett.

Márpedig ezen az úton naponta tényleg rengeteg ember halad. Ez talán Isztambul legforgalmasabb része.

Itt jár a Metrobusz is, amiről érdemes azt tudni, hogy ez egy a forgalomtól elzárt speciális busz (nem kerül dugóba). Hosszabb, mint a sima, annyira, hogy 2 csuklóval lettek a buszok felszerelve. Ezek a járművek a reggeli csúcsban egymást érik (de tényleg), zsúfolásig vannak, és még így sem elég. Tehát egy alternatív, kiegészítő megoldás mindenképpen hasznos lehet.

[caption id="" align="aligncenter" width="670"] Libegő a Boszporusz felett - Forrás:
Posta.com[/caption]

Az ígérték szerint a kb. 7,5 km-es távot 15 perc alatt lehet majd megtenni. Összehasonlításként a hajóval 10-25 perc alatt tudunk egyik kontinensről a másikra eljutni, és akkor még csak a parton vagyunk. A libegő viszont bevisz a szárazföld belsejébe. Metrobusszal is megtehető ez a táv 15 perc alatt, de nem csúcsidőben, az egészen biztos.

Pláne nem péntek délután!

A kabinokba 32 ember fér bele, így óránként kb. 6000 embert tud majd szállítani.

Tehát büfé nem lesz benne, így magunknak kell simitról és teáról gondoskodnunk, hogy egy kellemes légi reggelit tölthessünk el a két kontinens között. :)

De ezt a teás problémát leszámítva érdekes ötlet. És ha beválik (meg persze megépül), akkor egy érdekes alternatíva lesz a közlekedésre. És bár utasszállításban nem veszi fel a versenyt a metróval, de egészen biztosan olcsóbb. Izgalmas lenne a városok forgalmasabb útjait ilyenekkel behálózni. :)

2014-02-19

Isztambuli extrémajándék kategóriánkban már sok minden volt. Ideje, hogy a traktor és a vasmacska mellé egy kicsit művészebb tárgyat is betegyünk a poggyászkba. Íme! Egy török festmény egy magyar isztambuli építményről!

[caption id="" align="aligncenter" width="600"] Magyar Bástya (140x110 cm) - Forrás: BoyutStore[/caption]

Ráadásul a festmény most jutányos áron, csak 15.576 TL (forintban kb. 1,6 millió) megrendelhetjük, és 4 nap múlva már ott is lehet a hotelünkba. Tekintve, hogy a WizzAir olcsón visz minket Isztambulba, a , a kebabozás után most már marad pénzünk eme szívünkhöz közelálló mű megvásárlására.

Csak majd otthon próbáljuk kimagyarázni a vámosnak, hogy ez nem eredeti, hanem a bazárban adták ajándékba a csilingelő fapapucs mellé.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Pomponos török papucs, minden fürdőszoba kötelező kelléke[/caption]

megtudtuk, hogy Isztambul fekete-tengeri végén végén (Anadolukavaği) található erődöt egy magyar származású mérnök építette. Sőt! Nemcsak az erődöt, hanem a hozzá tartozó parti védművet is, amit Magyar Bástyáknak (Mâ-i Cârî Tabyası) hívnak.

Ennek emlékére ma is megtaláljuk a Magyar Ágyuk Útját (olyan ez, mint a Hadak Útja) A Boszporusz túra végén Anadolukavaği falujában. Jóformán ez az egy főút van ott. És még ma is valahol ott vannak a védművek.

Egyébként a török történelemben magyarok jók voltak, ha ágyúkról, várakról volt szó. Pl. is egy hatalmas magyar ágyúval lőtték a török Konstantinápolyt. Más dolog, hogy az ágyú még túl kezdetleges volt, így a várost nem találta, de legalább jól szólt.

Festményről is pár szót:

140 x 110 cm kerettel együtt, azaz 120 x 90 a tényleges méret. De ez még belefér a full HD, főleg mivel a pixelszám bőven meghaladja azt.

Típusa: olajfestmény

csak 15 576 TL!

Anadolu kahvasi

2014-02-20

Az immáron 21. alkalommal megrendezésre kerülő Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál a nemzetközi könyves világ jegyzett eseménye, a térség meghatározó szakmai és kulturális fóruma.

A Fesztivál a Millenárison, igényes környezetben, könnyen megközelíthető, központi helyen, még korszerűbb és szebb kiállítóterekkel várja a látogatóit.

A Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál hagyományosan vendégül látja a világ legrangosabb íróit, költőit, akik közül a díszvendég veheti át Budapest Főpolgármesterétől a Budapest Nagydíjat. Évről évre díszvendégként mutatkozik be egy-egy ország, régió kultúrája, irodalma, könyvkiadása.

Eddig Lengyelország, Csehország, Olaszország, Franciaország, Németország, Oroszország, Spanyolország, Kanada, Kína, Románia, Izrael, az Európai Unió és Észak-Európa országai fogadták el a fesztivál meghívását. A 2014-es könyvfesztivál díszvendégként Törökországot köszönhetjük Budapesten.

Tizennegyedik alkalommal rendezzük meg a Fesztivál keretein belül az Európai Unió tagországainak fiatal prózaíró tehetségeit bemutató, nagy sikerű Európai Elsőkönyvesek Fesztiválját. A rendezvény az Európai Unió 28 országának közös elhatározásából, együttes vállalkozásaként szerveződik.

A Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál a világirodalom és a hazai szellemi élet kiemelkedő képviselői (25 ország közel 100 neves alkotója, 400 hazai és határon túli magyar író, tudós, művész) részvételével kulturális programok sokaságát kínálja: író-olvasó találkozók, felolvasások, dedikálások, irodalmi estek, könyvpremierék, művészkönyv-bemutatók, kerekasztal-beszélgetések, koncertek, színházi bemutatók, kiállítások, filmvetítések várják az érdeklődőket.

A Fesztivál természetesen könyvszakmai és üzleti fórum is, a régió könyvpiaci problémáival kapcsolatos szakmai tanácskozásokkal, konferenciákkal, az olvasáskultúrát középpontba állító előadásokkal. Speciális programunk a Könyvtáros Klub, a közel 3000 könyvtárost megmozgató szakmai fórum.

A Könyvfesztivál a nagyközönség számára nyitott vásár, évente 60 ezer látogató fordul meg a pavilonok körül, ahol közel 50000 kötet és több száz újdonság közül válogathatnak.

A gyermekeknek kialakított külön szekció, a Gyerek(b)irodalom a gyermekkönyvek népszerűsítése mellett színes programokkal várja a családosan kilátogatókat. A kiállítása 2014. április 24. és 27. között kerül megrendezésre.

Forrás: ()

2014. novemberében pedig az Isztambuli Könyvvásáron Magyarország lesz a díszvendég.

2014-02-21

Egy sztenderd TSz (török szabvány szerinti) 34212 Isztambul áll 1 db. Boszporuszból. Meg 1 db. európai oldalból. Meg egy 1 darab ázsiai oldalból. És egy maréknyi szigetből.

De amikor ma kibontottuk a dobozt, akkor valami hiányzott...

Az európaiak szerint Ázsia vészelt el. Az ázsiaiak szerint meg Európa. A kínaiak szerint meg az ebéd, az a szőrös nyávogó izé megint elfutott.

Ugyanis leszállt a köd. És az ilyesmit itt Isztambulban ajánlott komolyan venni. Még napsütéses időben is egyszerű dolog az eltévedés nevű sikoltozós-pánikolós tevékenységet végezni. Hát még akkor, amikor köd van! És egy ilyen jó kis isztambuli ködben akármi el tud tűnni. Még egy fél kontinens is. Vagy fél hajó. Vagy egy egész hajó. Vagy egész simit árus (ne mindig kebab árus legyen)!

Úgyhogy a törökök inkább nem kockáztattak, és inkább a hajókat otthon hagyják az ilyen időben.

Csak hogy akkor hogy is jut át az a pár millió ember az egyik oldalról a másikra?

Szerencsére a helyieket nem kell féltetni. A török mindig talál megoldást mindenre. Még arra is, hogy tud felmenni a pótkocsis kamion a lépcsős sikátoron, hogy majd y-ban megforduljon a nappalin. Így a nép megtalálja az átjárót a két kontinens között. Ott vannak pl. a hidak. Amelyek meglepő módon annyival nincsenek is jobban leterhelve, mint amit ebben az időben várnánk.

No persze ennek oka az is, hogy azért nem minden hajó maradt otthon a takaró alatt! Egyes cégek ilyenkor is szállítják az utasokat a tengeren át. Mégpedig Üsküdar csomóponttal Beşiktaş-ba, vagy Kabataş-ba. Vagy pedig, ha már Üsküdar-ban vagyunk, akkor ott a Marmaray is, ahol egyszer és mindenkorra kiküszöbölték a köd problémát. Hiszen a sötét alagútban végül is mindegy, hogy van-e köd, vagy nincs. Így átjuthatunk Sirkeci-be is. Vagyis a történelmi városrészbe.

Ha pedig nagyon nagy szerencsénk van, akkor kifogunk egy olyan hajót, amit elláttak a radar nevű csodálatos találmánnyal. Ő neki ugyanis engedélye van, hogy bemehet a ködbe.

[caption id="attachment_6929" align="aligncenter" width="500"] Isztambul köd[/caption]

Mindezt azért is érdemes tudunk, mert ha éppen a Sabiha Gökçen repülőtérre érkezünk (ami 25 km-e van a Boszporusztól, tehát ott már teljesen más időjárás lehet), majd ott állunk a lezárt kikötőben a csomagokkal, akkor tudjuk, hogy irány Üsküdar! Vagy Taksim tér

a 110-es busszal. Ez utóbbit kisebb csomagokkal dolmuş-al is megtehetjük. De ha zongorát csomagoltunk (vagy orgonát templomtoronnyal), akkor mégis inkább maradjon a busz.

2014-02-24

Az új török távközlési hold Proton hordozórakétával állt pályára Bajkonurból.

Akinek kicsit tömény lenne a technikai leírás, a lényeg: a törökök új kereskedelmi műholdat lőttek fel.

Ez volt a török Türksat távközlési műholdüzemeltető első olyan űreszköze, amelyet az orosz nehézzrakétával indítottak. A Türksat-4A-t a japán Mitsubishi Electric vállalat építette DS2000 jelzésű műholdplatformjára. Starttömege 4,85 tonna. Ami a manőverezési képességeit illeti, aktív élettartama akár 30 év is lehet! A Proton-M hordozórakéta magyar idő szerint február 14-én 22:09-kor emelkedett a magasba a kazahsztáni starthely 24-es számú állásáról, ahol helyi időben már február 15-ét írt a naptár. A Briz-M végfokozat 9 óra és 13 perc múlva végezte el a feladatát, amikor öt pályamódosító manővert követően önálló pályára helyezte a műholdat. A Türksat-4A innen saját hajtóműveire hagyatkozva alakítja majd ki a geostacionárius körpályát az Egyenlítő síkja közelében, a felszín felett 36 ezer km magasban.

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] A Japánban, török mérnökök közreműködésével épült űreszközt január elején személyesen Recep Tayyip Erdoğan török miniszterelnök vette át ünnepélyesen Tokióban, ahol már készül a következő, egy év múlva indítandó Türksat-4B műhold is. A kettő együtt megháromszorozza majd a török ellenőrzés alatt levő műholdas távközlési kapacitást a 2011-es állapothoz képest, amikor az együttműködési megállapodást megkötötték. (Kép: Türksat)[/caption]

A Türksat-4A kereskedelmi távközlési hold szokványos feladata adatátviteli és televíziós műsorszóró szolgáltatások nyújtása lesz, a fedélzetén levő 36 transzponder segítségével. Lefedettségi területe földrajzi értelemben Anglia keleti részétől egészen Kína nyugati vidékeiig terjed, amibe természetesen Törökország is belesik. Állomáshelye a geostacionárius pályán az Egyenlítő és a 42°-os keleti hosszúsági kör metszéspontja fölött lesz.

A mostani, az amerikai-orosz ILS (International Launch Services) vállalat által szervezett start volt az első idejű indítás Proton rakétával. Érdekesség, hogy a japán gyártónak eddig még egyetlen holdját sem állították pályára Protonnal, pedig az ILS égisze alatt ez már a hordozórakéta-típus 85. startja volt. A 2015 elején indítani tervezett, 50° keleti hosszúság fölé szánt Türksat-4B-t is ők juttathatják majd a világűrbe.

Forrás:

Fjh

2014-02-25

Antalya-ban az egyik bevásárlóközpont különleges új parkolókat hozott létre a hölgyeknek. Ők pedig roppant elégedettek.

[caption id="" align="aligncenter" width="640"] Rózsaszín parkolók nőknek - Forrás: HaberTürk[/caption]

Antalya városában a MarkAntalya bevásárló központban összesen 3000 parkolóhely található. Ebből 458-at rózsaszínre festettek, és különlegesen a női vezetők igényeinek lett kiépítve.

A rózsaszín parkolóhelyek a következő tulajdonsággal rendelkeznek:

Nagyobb méretű
Közelebb van a mozgólépcsőhöz, és a liftekhez.
Rózsaszín

Természetesen a feminista szervezetek mindjárt megtámadták a kezdeményezést előhozva a szőke nő parkol c. viccgűjteményt. De amikor ők is kényelmesen beparkoltak, látták, hogy ez bizony nem diszkriminatív megilyesmi.

Ugyanis a nagyobb hely nemcsak a parkolást segíti, hanem a gyerek és a babakocsi kihalászását is a kocsiból. Amit azért világszerte még mindig legtöbbször a nőkre hárul. Az extra méretű helyen mindez sokkal könnyebb.

E mellett a napi bevásárlás is gyakran a nőkre marad, akik most már könnyebben bepakolhatnak a kocsikba. És még a mozgólépcsőtől sem kell sokat eltávolodni. Míg mi, férfiak, egy-két rekesz sört simán messziről bedobjuk az autóba...

Az ötlet egyébként nem új. Németországba is találkozhatunk vele. A riporterek megkérdezték, hogy vajon Isztambulban is lehet majd erre a különleges parkolóhelyre számítani, de ezzel mindenki szkeptikus. A legnagyobb török városban ugyanis minden mm^2 érték. Aki pedig ott vezet, annak úgysem kell sok hely. Ami igaz is, Apuka egy ekkora helyre simán beparkolna két darab kamionnal is. Így egyelőre maradnak a kisebb, pár milliós városok.

Így, ha Antalya-ban járunk, figyeljük a rózsaszín parkolóhelyeket! Egy női piktogramot is láthatunk (biztonsági övvel) felfestve. Kalappal. De ez utóbbi nem kötelező.

2014-02-26

Megváltozott az időjárás Isztambulban. Most már nem hideg van (nincs is, mert 15 fok van/volt), hanem még az eső is esik.

És ha Isztambulban egyszer nekiáll esni, akkor legjobb, ha mindjárt veszünk egy csónakot!

Vagy papucsot.

[caption id="attachment_6951" align="aligncenter" width="500"] Eső Isztambulban[/caption]

Földrajzból még úgy tanították, hogy a Mediterránon télen van csapadék. És kb. ennyi volt. Mi persze mondtuk, hogy de jó, mert akkor náluk sok hó esik. Miközben kezdett leesni, hogy az délen van, tehát nem lehet ott hó. Jó átfogó képünk volt a világról! Bezzeg ha most megnézem Kelet-Törökországot, ami szintén délen van! De azért a tanárunk kijavított, hogy nem hó az, hanem eső!. Na persze, télen eső! Még ilyet! Akkor még persze nem gondolkoztunk olyanban, hogy télen strandolni is lehet majd. No meg egy kis eső, kinek ártana meg?

A hírek szerint legalább 1 hétig fog tartani az eső. És ez csak sima, nem olyan, mint ami általában szokott lenni, hogy csónakba is lehet ülni.

De mindez teljesen normális Isztambulban. A tél kb. úgy néz ki, hogy hűvös van. Néha még hideg is. Meg jön egy kis hó, mint a háromnapos wizz-air turista. Többnyire pedig esik az eső. Úgy decembertől áprilisig. Néha novembertől májusig. Ez úgy egyhuzamban. Szép tiszta is lesz a város.

Amikor pedig az eső úgy dönt, hogy benéz apró városunkba, akkor benéz rendesen. Mintha dézsából öntötték volna. Jó 10 cm-es patakok folynak az úton, mert az esőcsatornák építésénél inkább a látványra törekednek, mint a hasznosságra. A csatornafedők gyakran magasabban állnak, mint az utca többi része, így az újonnan keletkezett patakok lelkesen kikerülnek. Cserébe az utca végén, ahol az eddigi dög meredek hirtelen itt már tényleg nem megy fel a kamion meredekre vált, dübörgő vízésésben gyönyörködhetünk.

De egyébként itt vagyunk a XXI. század (pláne a 3. évezredben), így nem kell berezelnit egy kis párhónapos párköbméteres víztömegetől. Esernyőt mindenhol árulnak. De ami tényleg hasznos lehet az a papucs. Ennek a közlekedési eszköznek ugyanis megvan az a remek tulajdonsága, hogy a víz kifele is folyik belőle. :)

a

Saját élmények

2014-02-27

Szükségem van egy halom igazolványképre. Törökországban szinte minden adminisztrációs dologhoz legalább 4 fényképet kell mellékelni.

Persze mindez nem nehéz Isztambulban, ahol kb. százméterenként találunk fénymásoló szalonokat (Apuka ilyen helyeken szokta fogadni a faxokat) és fotósokat. De azért itt is vannak érdekes dolgok.

Mikor bementem, mondtam, hogy fényképet szeretnék. Igazolványképet.

Na jó, de mihez? Útlevéelhez? Milyen útlevéelhez? Törökhöz? EU-hoz? USA-hoz? Vagy más fajta? Személyihez? Jogosítványhoz? stb...

De hát nem mindegy?

Nem, mert ezek sztenderdek. És nem mindegy, hogy merre nézünk a kamerába, mekkorára nyitjuk a szemünket, no meg mekkora méretű lesz a kép. Ki is írják a bolt ajtajára, hogy EU szabvány biometrikus képet készítenek.

Itt érdemes tudni, hogy mindez azért van, mert a fényképeket utána a számítógép fogja feldolgozni. Már eléggé jól működnek az arcfelismerő programok, amiket a pontosan beállított képekkel tudnak segíteni. Érdemes azt is tudni, hogy az interneten számos arcfelismerő program fut jelenleg is. Pl. a Facebookban is van egy, de azt inaktív, illetve a felhasználók nem érzékelik. Egyszer volt bekapcsolva, de akkor elég nagy balhét okozott.

Na jó, tehát elmondom, hogy melyik hivatalnak kellene a képek. Jó, mondja. Mintha csak azt kértem volna, hogy Sz1678-as kódú terméket kérem. Akkor 24-darabos csomag lesz, ugye? Ennél kevesebbet ebben a boltban nem szoktak kérni. Mivel a török hivatalokban igencsak osztogatjuk a fotókat, így ez az adag kb. 6-12 hónapra lesz elég. Nem annyira sok, mint amennyire látszik.

Oké, ott a tükör ahol beállíthatom magamat. Meg a frizurámat. Meg amit még akarok.

Ezek után jött a mester. Ő az, aki fejből tudja, melyik igazolványképhez mi a szabványos nézet. Neki is elmondták, hogy Sz1678, vagy mi a bánat lesz. Ő ültetett be a székbe, és addig csavargatott, amíg meg nem feleltem a szabványnak.

Mosoly! Nem úgy! Ez most túl hosszú. Most meg túl rövid. Fene a szabványokba! És jött a villanás. 13-ra jó is lett.

2014-02-28

A romantikus sorozatunk befejező részéhez érkeztünk.

Vagy ez inkább csak a kezdete mindennek?

Több hónapnyi készülődés (lásd , , , , részt), majd több hónapnyi várakozás után megérkezett a Levél is.

Legutóbb ott tartottunk, még június végén, hogy kaptunk egy telefonszámot, hogy ott lehet érdeklődni. Majd valamikor szeptember végén. Azóta viszont sok minden történt Törökországban, főleg Isztambulban. Így a rendőröknek volt más dolguk is, minthogy az én papírjaimat nézegessék. Úgyhogy a szeptemberből október, majd november, majd december lett. Akkor volt egy karácsony, meg tűzijáték, majd hógolyózás. Meg a rendőröknek megint dolguk akadt. Úgyhogy decemberben nem is zavartuk őket, nem telefonáltunk.

Végül február elején, Bálint-napon (neo-magyarul: Valentin-nap) megérkezett a Levél! :)

[caption id="attachment_6938" align="aligncenter" width="500"] Állampolgárság megvan[/caption]

A várakozásban a legnehezebb egyébként az volt, hogy ne vesszünk össze egyik rokonnal sem. Ugyanis megadtuk a rokonaik adatait, telefonszámait (). Ők néha kérdezték, hogy mikor fogja az állam felhívni őket. De úgy látszik erre a részre végül nem volt szükség.

Tehát megjött a Levél! :)

Piros masnival nem volt átkötve, de helyette kaptam egy csomó tűzőkapcsot. Meg szép bélyegeket. De végül mindezt vissza kellett adni, így jó, hogy előtte beszkeneltem.

A Levél pont olyan volt, mint egy jó kis állami levél. Határozat, tele számokkal, hivatkozásokkal. A végén pedig, hogy 2 db. fényképpel, és az İkamet tezkeresi-vel (kis kék könyv, tartózkodási engedély) jelenleg meg minél előbb a kerületi Nüfus Müdüriyatında (ez meg az állampolgársági nyilvántartó, más néven önkori). Semmi időpont-kérés, vagy bármi. Mehetek, amikor akarok, éjszaka azért ne. Micsoda különbség! Török lettem, na! :) Itt jegyzem meg, hogy a tartózkodási engedély hosszabbítására randevút legközelebb csak júniusra tudnék kérni. És az is tele van (mert Beşiktaş kerület tele van külföldivel). Ehhez képest a bármikor igencsak kecsegtető. :)

Tehát felkeltem. Fejet mostam, kicsíptem magamat. Mégicsak egy olyan fotóra és randevúra készülök, ami nagyon hosszú időre lesz meghatározó (a török személyinek nincs lejárat

határideje). Úgyhogy nézzünk már ki jól! :)

Irány az első hely, ahol fényképet lehet készíttetni. Már mint igazolvány képet, mert... na erről! Szerencsére ez se tartott tovább, mint kebab árúst keresni. És ugye a mai világban egy igazolványkép elkészítése nem tart sokáig. Pár tea, meg két simit elfogyasztásának ideje pont elég.

Csak 2 képre volt szükség, de mivel a török adminisztrációhoz állandóan fényképet kérnek, így 24-es csomagnál kisebbet nem tudtak adni. De nem baj, mert ez a mennyiség kb. 6-12 hónapra elég.

Innen pedig mehetünk gyalog is a közeli önkormányzathoz. Itt már csak az eredményt vesszük át, tehát nem kell feleséget, rokont, himnuszt, stb.. vinni. És minden egészen gyorsan is ment: Bementem, jónapot, itt a papír, itt írja alá, 6,75 TL, köszönöm. És tessék!

Egy ilyen ünnepi tessékkal, mint a filmekben a csapó, kaptam meg a török állampolgárságot. És a személyi igazolványt is.

Mindjárt a hátulját kezdtem tanulmányozni. Igen, ahogy számítottuk, a származási helyemnek Salmanköy (Szalma falva) lett megadva, ahogyan Semánál is. Ha jól számolom, akkor Árpival együtt, most már 16-ra nőtt a falu lakossága. És ebben a faluban most már alakíthatok pártot, indulhatok az önkormányzati választásokon, stb...

Születési helynek azért maradt Budapest.

[caption id="attachment_6931" align="aligncenter" width="450"] Török személyi igazolvány (Kimlik)[/caption]

[caption id="attachment_6932" align="aligncenter" width="450"] Török személyi igazolvány (Kimlik)[/caption]

A frissen kapott papírommal még integettem egyet, majd hazaindultam. Kilépve az önkormányzattól, a sarkon mindjárt volt egy szórólapos, hogy angol nyelviskola. Mondtam neki, hogy turista vagyok!

Összegzés:

A teljes procedúra 1 év, és 1 hónapig tartott. Az előkészületek még pár hónappal megnyújtották. Ebből a jelentős, hogy össze kellett szedni a magyar papírokat, kikérni a követségtől, 2 hónapot vett igénybe. Ezt le lehet faragni 1-3 hónappal, de érdemes úgy számolni, hogy akár hosszabb is lehet. Ami a tartózkodási engedély esetében lesz fontos!

Árban pedig így nézünk ki:

Fénykép: kb. 30 TL. Ha elsőre jól sikerült, akkor használhatjuk ezt is a végén a személyihez. Magyar papírok kikérése a konzultól, apostille-el: 72 Euro. Ez nem lett volna sokkal olcsóbb, ha Magyarországon kérjük őket.

A magyar papírok fordítása: ennek árát nem írtam fel. Kb. 100 TL lehet.

Hitelesítés összesen 200 TL

Adminisztrációs díj: 100 TL

Személyi igazolvány díja: 6,75 TL

Összesen: kb. 650 TL

Utóirat

Akkor most vége?

Nem, most kezdődik csak minden! :)

Mint egy újszülöttnél, rengeteg mindent kell még intézni. Kezdve a TB-vel, a bankszámlák átrendezése, stb... Mert most már új azonosító számom van. Eddig külföldi volt, most pedig török. És bár a vízummal nem kell többé vacakolni, lett helyette más.

És mire volt jó mindez?

Elsőnek mondhatnánk, hogy a vízum probléma megszűnt. És tényleg, ez jó. De ennél azért sokkal többet kap az ember.

A legfontosabb, hogy ezzel úgymond befogadott a török család. Olyan ez, mintha valaki egy cégnek külsősként dolgozik és sose hívják meg a karácsonyi bulira, vagy belsősként ahol legalább ingyen van a fűtés. Most már a hátam mögött a Török Állam áll, ha esetleg külföldön összehaléznák valakivel. És persze a török törvények most már 100%-ban rám is vonatkoznak. Nem vagyok vendég többé.

Most már alakíthatok céget.

Alakíthatok pártot! :) De legalább elmehetek szavazni.

Könnyebb a munkaszerzés.

Nyugdíj, TB, stb...

Lehetek katona. Ennek mondjuk az otthoniak nem örülnének, amikor éppen a török-magyar kapcsolatok újra felmelegítésén ügködnek.

A múzeumoknál nem kell sorbaállnom, hanem mehetek a török soron.

A bazárba török áron kapom a csilingelős-pomponos fapapucsot.

Lesz török útlevelém. Így egyes országokba, ahova a magyarok vízumkötelesek, én ingyen mehetek.

És még nagyon nagyon sok minden. Ezekről majd fokozatosan írogatok.

Itt kellene új kinézetet adni a blognak, jelezve, hogy egy új fejezet kezdődött. Még koránt sem értek véget a kalandok Isztambulban. Most kezdődnek igazán! :)

2014-03-03

Ma (vagyis majdnem, de mindegy) 5 éves az Isztambul.info blog!

Hurrá!

Ennek öröme lehetne egy kicsit statisztikázni, , így inkább olvassátok a :)

Egy rövid sorozatban Antonie Helbert illusztrátor munkáivól válogatunk, aki Bizánc fénykorát próbálta restaurálni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Bizánc fénykorában - Forrás: Antonie Helbert[/caption]

Antonie Helbert illusztrátor, művész és valószínűleg történész, vagy ahhoz nagyon hasonló. Sajnos a weboldala 100%-ban francia, amire hiába eresztettem rá a Google fordítót az eredmény csak rosszabb lett (hullámvasút hajcsavaró??). Ha esetleg valaki ismeri ezt a nyelvet, és pár mondatban összefoglalná, ki is ez az ember, nagyon megköszönném. Mert kétségkívül nagyon alapos munkát végzett, mindenképpen megérdemli, hogy ne névtelenül mutassuk be a képeit.

Ha a bevezetőben lévő képre kattintunk, mindjárt megnyílik nekünk a középkori Bizánc, teljes pompájában. Az embernek kedve lenne beleugrania, és egy jót bolyongani benne!

Jól látható, hogy a város ekkor még nyugat fele volt orientálva, hiszen abba az irányba volt Róma, és arra fele volt a birodalom is. A Márvány-tenger partján (ma Yenui-kapı - új kapu) egy palota, és egy kikötő is.

A császár igazi palotája beljebb, a Hippodrom közelében helyezkedett el. A helyén ma a Kék Mecset áll. Bár ezen a képen inkább a tengerparti tűnik az uralkodó rezidenciájának. Sajnos ebből az időből nincsen elegendő információink.

Antonie Helbert másban is szakított a hagyományos feltételezésekkel Bizáncot illetően.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Konstantin fóruma - Forrás: Antonie Helbert[/caption]

Ilyen a Nagy Konstantin fóruma, amit ma Çemberlitaş-nak hívnak, és az odavezető út.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fórumhoz vezető út - Forrás: Antonie

Helbert[/caption]

A korábbi (többiek, mások) elképzelésével (nézetével) ellentétben ő egy sokkal inkább zárt, bazárosabb. Bár ahogy próbálok nektek ilyen képet keresni, mindegyik hasonlóan zárt, így bukni látszik az én elméletem az elmélet bukásáról.... :)

Úgyhogy inkább lapozzunk, és gyűrünk át az AyaSofya-hoz! ;)

[caption id="" align="aligncenter" width="497"] AyaSofya - Forrás: Antonie

Helbert[/caption]

Antonie Helbert több épületről is készített rajzokat, metszeteket. Köztük természetesen a híres AyaSofya-ról is, ami a keleti keresztény vallás központja volt.

Ha visszanezünk az első képre, vagy annak egy kinagyított részére, akkor láthatjuk, hogy ez a rész bizony nagyon sokat változott az elmúlt évszázadokban!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] AyaSofya és környéke - Forrás: Antonie

Helbert[/caption]

Nemcsak, hogy az AyaSofya mecsetté lett átalakítva, miután a , hanem az egész terület teljesen más volt. A főtemplom mögött csak az Aya Irini, vagy más néven Szent Iréné bazilika található. Utána főleg parkok és csak néhány épület. Később, amikor Konstantinápoly Isztambul lett, Roxelane pedig Hürrem, a bizánciak helyén pedig törökök ültek, akkor a város orientációja és megváltozott, és immár kelet fele nézett. Így a szultáni Topkapı palota már erre a dombra épült fel.

Érdekes még a Nagy Konstantin oszlopa, mai nevén Çemberlitaş (abroncsos oszlop) változása is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Nagy Konstantin oszlopa (Çemberlitaş) -

Forrás: Antonie Helbert[/caption]

Ezen a képen már láthatjuk Bizánc hanyatlását. Az oszlop az elején még díszes volt, arany szoborral a tetején (az arany állítólag, már az első éjszaka eltűnt). Később egy kereszt került a tetejére, és az oszlopot is meg kellett erősíteni. Ennek oka a történetek szerint, hogy a márvány csempéknek is lába kelt, így az oszlop sokkal gyorsabban rongálódott. Majd pedig 1204-ben a Keresztések a keresztet is elvitték, sok minden mással együtt.

Bizánc már akkor is régen elveszítette a pompáját, amikor eme középkori európai turistahad megrohmozta a várost, és minden mozdíthatót elvitt. Sőt! Még tornyok is tűntek el! Mikorra pedig 1453-ban a törökök megérkeztek, lényegében egy élőhalott romvárost foglaltak el. Nem sokon múlt, hogy a Bizánci Birodalom megsemmisülése után az oszmánok a feledésre bízzák a várost. Valószínűleg az AyaSofya mentette meg a teljes pusztulástól. Ennek az épületnek nagyon fontos szimbóluma volt akkor, és ma is. Kb, mintha Vatikánt foglalnék el.

Mindezzel ugyanis eltűnt a nagy keleti vallási rivális. A nyugati nem legyőzte, ezt egy másik

csoport elintézte helyette. És ez nagyon sokat segített, hogy megerősödjön.
Ezzel együtt a keleti kapu is hosszú időre bezárult. E miatt 1492-ben egy olasz hajós nyugat
fele keresett új útvonalat, amivel végleg megváltoztatta a világot.
További képek, és forrás:

2014-03-04

Bizánc.

Egy birodalom a térkép szélén, egy lábjegyzet a történelem könyvekben. Holott 1000 évig a Római Birodalom után Európa

Folytatjuk Antonie Helbert izgalmas illusztrációit A Bizánci Birodalomról.

Ma témában a Mindennapok képeit nézzük át tüzetesen.

[caption id="" align="aligncenter" width="214"] Bizánc - Forrás: Antonie Helber[/caption]

Bár a lista mindjárt olyan képekkel kezdődik, amelyek éppenhogy az utolsó napokat mutatják be, nem pedig a mindennapokat: Isztambul elfoglalását.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul elfoglalása[/caption]

Erről a néhány napról elég sok kép készült. A török festők is lelkesen ecseteltek ebben a témában. Sőt! Egy egész múzeum is épült a Feszty- körkép stílusában. Ezt -nak hívják. Aki arra jár, érdemes megnéznie.

[caption id="" align="aligncenter" width="800"] 1453 Panorama múzeum[/caption]

Mi viszont próbáljunk olyat keresni, ami kevésbé a végnapokról szól. Találtunk is egy olyat, ahol az AyaSofya előtt a mindennapi tevékenységüket végzik a bizánci emberek. Bár mintha a kép bal sarkában egy japán turistát látnánk... Úgy néz ki, mint aki 2 fényképezőgépet vinne a pólóján..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Bizánc mindennapjai - Forrás: Antonie Helbert[/caption]

Ez is jól jelzi, hogy Isztambul, pardon, Konstantinápoly már akkor is multikulturális (szép modern szó) központ volt. Ami tényleg igaz. A város már a kezdetektől fogva 3.5 kontinens (Európa, Ázsia, Afrika, Arab-félsziget) találkozó helyeként funkcionált. Ezért is tudott gyorsan fejlődni. Még magyar kolónia is volt!

Antonie Helbert is szemléltette ezt a rajzain: különféle nemzetek képviselőit fedezhetjük fel. Természetesen a háttérben ott láthatjuk a Római Birodalom minden szimbólumát, ami szintén ismert volt a kulturális sokszínűségéről.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Bizánc mindennapjai - Forrás: Antonie Helbert[/caption]

Ezen a képen valószínűleg a piacra vezető utat láthatjuk. Háttérben az AyaSofya-val. És igen, ott egy teve a kép közepén. És nem, nincsenek tevék ma már Törökországban. Vagyis van! A turistákért mindent!

Kappadókiában sikerült tevét fényképezni. Afrikából lett importálva az egypúpú, de kérésre (és 1 hónapos előrendelésre) hoznak kétpúpút is. Volt hozzá létra is, hogy a fizetős vendég kényelmesen fel tudjon mászni az egyébként alvó tevére. Kb. úgy aludt, mint a macska: négy lába felfele. Egyébként is szerintem a tevék nagyon hasonlítanak a macskákhoz... Ki is volt kötve, nehogy elrohanjon (és akkor mi lesz a fizetős vendéggel). De nem úgy tűnt, mint aki feladná az egész napos henyélés mesterségét.

Erről sajnos nem találok a fotót. Itt viszont igazi, dögös kereskedő tevét szemlélhetünk a képen. Már a szemén is látszik, hogy állandóan a tőzsdét nézi!

Isztambulban viszont inkább a szamarak voltak elterjedve. Azt nem tudni, mióta használták őket. De mindenképpen roppant praktikusak. Jól bírják a meredek emelkedőket (ilyenből sok van), és akár egy kamionnal is farkaszemet néznek. És soha, de soha nem térnek ki másnak az útjából. Az 1980-as években lett végleg betiltva.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Bizánc mindennapjai - Forrás: Antonie Helbert[/caption]

Ezen a képen a Falat láhattuk, amikor még jó FALat volt... De béna szóvicc, jobb ha nem is írok róla többet!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Bizánc mindennapjai - Forrás: Antonie Helbert[/caption]

Inkább itt van egy kép amelyiken Nagy Theodosius császár látható Bizánc jellegzetes oszlopai, no meg a népe mellett. Ő egy roppant fontos személy volt a Bizánci és a Római Birodalom életében. A mai Spanyolország területén született, és a mai Milánóban halt meg. Ő tette állami vallássá a kereszténységet. És ő volt az utolsó igazi római császár. 395-ös hirtelen halálával végérvényesen ketté vált a birodalom keleti és nyugati félre.

Előtte még rengeteg mindent tett, hogy egyben tartsa a porrá omló birodalmat. Érdekes elmélkedés, hogy vajon nem-e a kettéválás hozta meg a lehetőséget, hogy tovább fennmaradjon? Bizánc majdnem 1000 évvel később bukott el (1453), mint Róma (476).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Bizánc mindennapjai - Forrás: Antonie Helbert[/caption]

Végül pedig egy montázs Antonie Helbert képeiből. Itt láthatunk sok mindent. Néha lángokat is, amik még békeidőben sem voltak ritkák. Néha pedig népes tömeget. Olyat pedig nem béke időben is lehetett látni. Igaz, olyankor mindenki hosszú bicskákkal rohagált.

2014-03-05

Folytatjuk (és befejezzük) Antonie Helbert illusztrációs sorozatunkat. Ezúttal a bizánci császárok, és feleségeik, vagy másképpen nézve a bizánci császárnék és férjeik vannak terítéken.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] II. (Komnénosz) János bizánci császár és Szent Piroška, Irén (Eiréne) bizánci császárné. - Forrás: Antione Helbert[/caption]

A munkát nehezíti, hogy a forrás nem bővelkedik információkban, és azok is franciául vannak. De azért megpróbálunk ebből minél többet kicsikarni. :)

Az első képen mindjárt egy ismerős koronát láthatunk. Ami nem is csoda, hiszen a Szent Korona egyik fele éppen Bizáncban készült (vagy bizánci eredetű). És ha megnézzük a császár ruháját, akkor annak a stílusa is hasonlít a magyar koronához.

A kép másik érdekessége Szent Piroška, magyar születésű bizánci császárné, akinek a képe az AyaSofyaban is megtalálható.

[caption id="" align="aligncenter" width="480"] Szent Piroška, Irén (Eiréne) bizánci császárné az AyaSofya-ban. - Forrás: Wikipédia[/caption]

Szent Piroška 1088-ban született, és mindjárt Nagy László lánya lett. 1104-ben eljegyezték a bizánci trónörökösrel, Komnénosz Jánossal. Természetesen nem Rómeó és Júlia jellegű dúló-fortyogó szerelemről volt szó, hanem államérdekről. Ráadásul a házasság miatt át is kellett térnie az Ortodox vallásra. Sőt, még nevet is váltott, Iréne lett, amit a bizánciak Eirének hívtak, írtak.

A politikai számítások beváltak. Piroška révén a két ország nagyon jó kapcsolatban volt, és maga a császárné is sokat tett a magyarokért. E mellett ő alapította Bizánc egyik legfőbb kolostorát, a Pantokrator-kolostort, és a vele egybeépített 50 ágyas kórházat. Utóbbi az Arab Birodalom kórházainak és a középkori Európa kórházainak építéskor példaképpül szolgált (Forrás: Wikipédia).

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Nagy Szent I. Justinianus - Forrás: Antonie Helbert[/caption]

A következő képen Nagy Szent I. Justinianus látható, aki szintén fontos személye volt a Bizánci Birodalomnak. Róla így ír a Wikipédia nagyon jó összefoglalót:

Nagy Szent I. Justinianus, görögösen Iusztinianosz (483. május 11. – 565. november 14.), (uralkodott 527. augusztus 1. – 565. november 14./15.) bizánci császár, I. Justinus unokaöccse és utódja volt. Uralkodása fordulópont volt a Keletrómai Birodalom és a kora

középkor/késő antikvitás történetében. Ekkor került sor kenyértörésre a monofizita-ortodox vallási ellentétben, ekkor kísérelték meg utoljára egyesíteni a Római Birodalom területeit, ekkor élte utolsó virágzását a római kultúra – és ekkor tört be először Európába a bubópestis, amely előre jelezte az elkövetkező keservesebb időszakokat. - Forrás: Wikipédia
Egyébként majd mindenkiről írok majd egy szép hosszú élménybeszámolót. De azzal még várni kell egy kicsit (pár évtizedet előre láthatóan).

[caption id="" align="aligncenter" width="354"] Theodóra bizánci császárné - Forrás: Antonie Helbert[/caption]

Az ő felesége volt Theodóra császárné, akik méltán nevezhetünk Hürrem szultán bizánci elődjének. A Wikipédia két könyvet ajánl, mindkettőt Prokopiosz írótól: az Épületekről és a Titkos történet. Állítólag mindkettő tele van tippel Törökországba házasodó hölgyeknek, miként vegyék át az uralmat a családban. Mindene esetre Theodóra nem vacakolt azzal, hogy a háttérből irányítsa a történeteket, hanem mindenbe direkt beleavatkozott. Még azt is elérte, hogy Justinianus társcsászárnővé emelje. Ami azt jelenti, hogy nem a császár felesége (második ember), hanem vele egyenjogú. Kedvenc hobbija az emberek összeházasítása volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Valens császár - Forrás: Antonie Helbert[/caption]

Antonie Helbert megajándékozott minket egy másik érdekes személy képével is: Valens császárral. Ő elsősorban az isztambuli Valens-vízvezetékéről híres.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Valens vízvezeték[/caption]
Valens császár, teljes nevén Flavius Iulius Valens (latinul: IMPERATOR CAESAR FLAVIVS IVLIVS VALENS AVGVSTVS - így, csupa nagybetűkkel). De a történelem leginkább úgy emlékszik rá, mint az Utolsó Igaz Római. 328 – 378 között élt. És ennek a megtisztelő titulushoz valószínűleg két oka volt: egyik, hogy csatában halt meg (tehát nem ármánykodással), ráadásul a hazát védte a gótoktól (mai Edirne mellett); másik pedig, hogy a Római Birodalom ekkor már nagyon az utolsó időszakát élte, így Valens császárt nem tudták igazi rómaiak követni. Utóda, I. Theodosius volt a tényleges utolsó uralkodó, aki még a teljes birodalmat magáénak tudhatta. Az ő halálával keletkezett a keleti és a nyugati birodalom.

[caption id="" align="aligncenter" width="383"] Nagy Konstantin - Forrás: Antonie Helbert[/caption]

Utolsó szereplőnk Konstantin császár. Neki is van hosszú neve: Caius Flavius Valerius Aurelius Constantinus. Rövidebben: I. Constantinus vagy Nagy Konstantin, de szeretik még Szent Konstantinnak is hívni. Bár valószínűleg őt sose hívták, hanem ő jelent meg valahol. Bár az anyukája biztos sokat mondta neki, hogy Konstantin, kész az ebéd, eleget piszkáltad

már a keresztény rabszolgákat! A Szent nevet pedig azért kapta, mert ő volt az első római császár, aki megkeresztelkedett. Ez, és a többi fontos tette mellett volt még egy kiemelkedő: 330-ban ő alapította meg az Új Róma nevű várost, amit inkább Konstantin városának hívtak. Később Konstantinápolynak, ma pedig Isztambulnak.

2014-03-06

A dolmuş egy állandóan visszatérő mumusa az isztambuli élménybeszámolóknak. Az egy dolog, hogyha valaki látta az AyaSofya-t.. No de ha valami beült egy dolmuş-ba! Na az aztán a valami! Leginkább az egy bátor tett!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Dolmuş[/caption]

Az Isztambul Enciklopédián már készült róla egy cikk, de most nézzük egy kicsit más szemmel! :)

A dolmuş-t egyszer régen valaki úgy fordította, hogy iránytaxi. És ezzel meg is határozta a hivatalos magyar elnevezését. Ami név jó, meg pontos, meg.... de hát akkor is...

Ha mondjuk irányított szellemvasút nevet adta volna neki, sokkal jobban leírná ennek a közlekedési eszköznek tulajdonságát. Bár igaz, hogy az túl hosszú lenne. No meg az is igaz, hogy aki már próbálta Isztambulban a taxit, az pontosan tudja, hogy itt mást jelent, mint más országokban. Ez egy olyan név, ami tiszteletet, de még inkább félelmet ébreszt az embernek. Ha meghalljuk a taxi szót, automatikusan fedezékbe ugrunk. Persze csak akkor, ha gyalogosan vagyunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul taxi[/caption]

Ha viszont benne ülünk a sárga autóban, akkor már teljesen más! Mert ennek van egy biztonság érzete: biztosak lehetünk benne, hogy eljutunk a célállomásra. A hogyan, meg milyen állapotban az már más kérdés. De ahogy sokan már megfogalmazták, még mindig jobb benne, mint kívül...

Tehát ha ezt nézzük az iránytaxi mégiscsak egy jó fordítása a dolmuş-nak. Hiszen ez egy olyan isztambuli taxi, ami irányba megy. Mint a katapult is: irányított lövés. Ez pedig irányított taxi. Az eredmény ugyan az. Meg a sikoltozások is.

Mi, akik Isztambulban, vagy (csak úgy) Törökországban élünk, viszont mégsem szeretjük az iránytaxi kifejezést használni. Egyrészt mert túl hosszú. Másrészt pedig a dolmuş szónak van egy bizonyos hatása. Ahogy kiejtjük kapar a torkunk, felmegy a vérnyomásunk, kicsit habzik a szánk, és elkezdünk rettentően kapaszkodni...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Dolmuş belülről - A sofőr nem az, aki telefonál (pedig ő is lehetne), hanem aki alszik.. 130-al megyünk csak, így érthető...[/caption]

A hosszú szóelemzés után rátérhetünk, mégis mi a bánat az a dolmuş?

Egy felfújtaxi? Egy lekicsinyített busz? Egyik se, és mindkettő.

Egy taxi úgy működik, hogy először szerzünk egyet (nem az e-bay-on, bár ott is kapható, meg a taxi bazárban is). Mondjuk leintünk, vagy leütünk egyet az útról. Beszállunk, majd megmondjuk hova megyünk. Aztán kipörögnek a kerekek, mi pedig elmondunk egy imát, vallástól függően. (Egyesek szerint ezért is van sok dzsámi Isztambulban).

Míg a busznál előbb egy megállót keresünk. Ott szépen állunk, és várunk. Majd szép nyugodtan felszállunk az arra haladó óriásra. Az szép nyugodtan becsukja az ajtót, majd lassan elindul. Ebből azért érezhető, hogy nem teljesen elégíti ki a mediterrán igényeket...

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Taxi bazár[/caption]

A dolmuş ennek a kettőnek a keveréke. Van benne kerékcsikorgás, dudálás, és rokonemlegetés is. De megtaláljuk benne a busz azon hangulatát is, mint hogy várunk rá, többen osztozunk az útiköltségen, és új emberekkel ismerkedhetünk meg. Főleg a kanyarokban.

A taxi oda megy, ahova mondjuk. A busz oda megy, ahova akar. A dolmuş is oda megy, ahova akar, de megállapodhatunk másik végállomásban is.

A taxi úgy megy, ahogy akar. A busznak van egy útvonala. A dolmuş-nak csak elvileg van útvonala, de mindig talál egy rövidebb utat. Így az útvonala nem annyira fix, mint a nagy busznak. Bár az is igaz, hogy Isztambulban nem egyszer ültünk olyan buszon, amelyik rövidített. Egyirányú utcán. Természetesen forgalommal szemben.

A taxi akkor megy, amikor van utas. A busz akkor, amikor menni kell. A dolmuş viszont akkor, ha tele van.

A taxi ott áll meg, ahol kérjük. A busz pedig ott, ahol megálló van. A dolmuş ebben már a taxira hasonlít: ott áll meg, ahol kérjük. Népszerű helyek: lámpa, zebra, virágárus, ATM. Ezek egyébként a nemhivatalos megállók.

Talán ebből már el tudjuk képzelni, milyen is a dolmuş. No de hogyan használjuk?

Először is keressünk egy dolmuş végállomást. De beállhatunk ott is, ahol általában közlekedni szokott (mivel útvonal nincs, ezért inkább csak a szokásos uralkodnak). Vannak ilyen látatlan megállók is, ahol emberek állnak az út szélén, és lengetik a kezüket...

Persze legyünk óvatosak, hiszen sokféle kéz meg karlengetős társulat van, amelyik nem a dolmuş-ra vár. Ilyenek azok pl. akik túl rövid szoknyát húztak. Vagy azok, akik kezében zászló, hangszóró, meg egészségre ártalmas eszközök vannak. Félreértés ne legyen, középük is be lehet állni, az is egy élmény. Csak a végén lehet, hogy másképpen fogunk innen elmenni...

Kezdőknek ezért inkább ajánlom a dolmuş végállomást. Ilyen van Taksim, Kadıköy és Üsküdar városrészen. Itt beülünk a sárga autóba, ahol mindjárt találhatunk barátot is. Érdeemes elkezdeni vele már most ismerkedni, hogy ne a kanyar közepén kelljen bemutatkozni, amikor már mindenki egymás nyakában van.

A közlekedési eszköz akkor fog elindulni, amikor tele van. És ezt megpróbálja annyira nem feltűnésmentesen tenni, amennyire csak lehet. Jah, és hogy merre megy? A dolmuş elején ki

van írva. De érdeklődünk, hogy az általunk keresett helyre elmegy-e, szándékában áll-e megközelíteni, stb...

Tehát beültünk, és el is indultunk. Lehet fizetni. Ameddig ugyanis nem mozog a járgány, addig visszavonhatjuk a megrendelésünket, és kiszállhatunk a kocsiból. Ennek valószínűleg a biztosítónk is örülni fog.

A fizetés a Törökországban szokásos előre adással történik. Amikor is az előttünk levőnek adjuk az útdíjat, a tovább adja előre, egészen a sofőrig. És igen, a pénz eljut oda, mi pedig megkapjuk a visszajárót. Nincs benne semmi varázslat.

Eközben persze a jármű mozgásban van. Már ha a mozgás jó szó arra, ahogyan haladunk. Egyelőre még nem sikerült fizikai egyenletekkel leírni, mit is csinál a dolmuş miközben eljut A pontból B-be. Persze dudál, meg ilyenek, de egyébként... Jah, és a sofőr telefonál, zenét hallgat, és politizál. Meg a fociról is mesél. Tehát 6 szabad keze van. Nekünk egy se, mert kapaszkodunk. Hülye ötlet, de beválik.

Ha már idáig eljutottunk, nincs is sok dolgunk több: csak ki kell szállni a megfelelő helyen. Ezt tehetjük úgy is, hogy bekiáltjuk, hogy kiszállok. Ekkor padlófékkel megáll a jármű. Az utasok már kevésbé. Így hamar elveszítjük az újonnan szerzet barátainkat, akik egy érdekes játékba kezdenek bele: ki tud több állatnevet felsorolni. Vannak kategóriák, mint egész Törökország, egész világ, vagy csak egy adott régió.

Ha ezt szeretnénk elkerülni, akkor inkább szóljunk előre, hogy majd ott akarunk kiszállni. Ott, a fánál. Amelyiknek ágai vannak, meg zöld levelei. Ott, az öreg néni mellett. stb...

Ne számítsunk egyébként arra, hogy a dolmuş tényleg meg is fog állni. Lehet, hogy csak lassít. De ez elegendő, hogy 6 ember kiszálljon, meg vissza. Mindezt még azelőtt, hogy a lámpa zöldre váltana.

Mi is kiszálltunk? Egyben vagyunk? Akkor gratulálunk! Most tetted le a dolmuş vizsgát!

a

Törökországban nagyon meghatározó, hogy egy terméket melyik cég hozta be először az országba. Ő ugyanis mélyen beépül a kultúrába, és ezzel olyan előnyre tesznek szert, amin a versenytársak sose fogják tudni magukat túltenni.

Legjobb példa erre a Selpak cég, amelyik a zsebkendőt hozta be Törökországba. Attól a naptól kezdve a zsebkendő török neve is selpak lett. Teljesen mindegyik ki gyártja, a selpak ma már nem a céget, hanem magát a zsebkendőt jelenti. Ennek persze a Selpak cég roppantul örül, míg a versenytársakat a guta ütögeti folyamatosan. Kénytelen az ellenfél nevét használni a saját termékük értékesítésénél is.

Valami hasonló zajlik a kóláknál is.

Bár mindjárt egy ellentmondással indul az elméletünk igazolása. A Pepsi ugyanis már 1962-ben bejutott törökökhöz, míg a Coca Cola 2 évet késett, így csak 1964-től kezdhetette meg a működését.

Mégis valahogy ő került ki győztesként, mivel egy török szemében ma a kóla csakis a Coca lehet. A többi valahogy egy másik kategória.

Legutóbb is, amikor az étteremben kólát kértünk, a pincér sűrűn kért elnézést, amiért náluk csak Pepsi van. Mindezt úgy, mintha közben azt bizonygatná, hogy ő tényleg mindent megtett a vezetőségénél az ügytelek érdekében. Még ásóval meg nagyharanggal is próbálta ütlegelni a döntéshozókat, de azok bizonyára földönkívüliekből állnak, amiért képtelenek belátni, hogy a nép Coca-t akar.

És ezt többször is eljátszotta, míg sikerült legyűrnünk a fekete leves amerikai változatát.

Míg egy másik helyen a pincér felajánlotta, hogy inkább átmegy a szemközti közértbe, és onnan hoz Coca-t, hogy ne kelljen a Pepsi-től szenvednünk. Pedig megittuk, és nem hullott ki a hajunk tőle.

De annyira nem kell a Pepsi-t se féltetni, mert neki is megvannak a hívei az országban, meg a saját rendezvényei, stb... Csak éppen a Coca-nak roppant nagy előnye van.

Mindez csak sima Coca-Pepsi harc lenne. Csakhogy 2003-ban az állami Ülker cég elindította a Cola Turka-t, más néven a török kólát.

Az ő filozófiájuk szerint jó lenne, ha török emberek török kólát innának.

Viszont Törökországban sok történet kering arról, hogy az amerikai fekete leves éppen az erkölcsileg megkérdőjelezhető nyugatról érkezik. Így egészen biztos tele van alkohollal. Ami persze eléggé furcsa, hogy valakit pont az alkohol zavarna, amikor éppen van elég más dolog a kólában, ami nem egészséges. Ráadásul az alkohol jócskán megrágtatja a költségeket. De hát akkor is. Úgyhogy a Cola Turka garantálja, hogy nem tesznek alkoholt a kólába, hiszen törökök gyártják. Ezt mondjuk a Coca és a Pepsi is nagy betűkkel ráírja a dobozra. Ráadásul az ő üzemeik is Törökországban vannak (a Coca Cola isztambuli gyára pl. 84 országot lát el).

A kólában bennfentesek azt mondják, hogy az alkoholos népi mítosz léte is csak mítosz, és valójában nem csinálnak nagy ügyet a kóla nemlétező alkohol tartalmából. Egyszerűen csak más ízlések, más filozófiák csapnak össze.

Míg az általunk megkérdezett 1,0 db nevét elhallgatni kérő (pontosabban kimondani nem tudó) egyetemista hallgató a következőt nyilatkozta: mindegy, csak hígítani lehessen vele a vodkát! (felmérésünk reprezentatív).

Azóta más törökösítés is történt a török kóla esetében. 2007-ben megjelent a Cola Turca Cappuccino. Ha esetleg kevés lenne a koffein azoknak, akik a török teán és török kávé nőttek fel.

http://vonattal-termeszetesen.blog.hu/2014/03/04/nagysebesseggel_torokorszagban

2014-03-07

Yandex a Google orosz megfelelője. A törökök és az oroszok pedig igencsak aktívak, ha arról van szó, hogy egymással kell foglalkozni. Főleg, ha háborúzásról volt szó. A Wikipédia pl. 31 konfliktust tüntet fel orosz-török háború néven. Ezek valószínűleg azok, amelyeket érdemes volt feljegyezni, nem pedig "éppen szerda volt" vagy hasonló okból kitört majd elfajult harátmenti verekedésről volt szó.

De most békeidő van, és a Yandex nagyon nyomul Törökországban.

Legkedveltebb szolgáltatásuk a panoráma nézet, amikor is a Google Streetview-hoz hasonlóan bejárhatjuk az utcákat. Ehhez menjünk el a oldalra, majd a térkép jobb felső részén megjelenő panoráma gombra kattintva kék csíkkal bejelöli a program, mely utakat lehet virtuálisan bejárni.

Itt mondjuk van egy kis probléma, hiszen Isztambulban 25.000 km út van összesen. Ezen pedig több, mint 17.395 (2012) taxi furikázik, ami azt jelenti, hogy kb. minden 1.4 km-en van egy. Ha pedig ezt a sok taxit egymás mögé állítanánk, akkor a sor kb. 85 km hosszú lenne. Isztambulban összesen 3.112.070 (2013 jan) van, ami összesen kb. 15.300 km. Vegyük figyelembe, hogy ez a szám 2013. elején volt, és havonta 20.000 új autó kerül forgalomba. Nem csoda, ha állandóan dugó van! (.) Ez a tizenötezer kilométeres táv pont annyi, mint Budapesttől (Lánchíd, 0 km természetesen) a dél-afrikai Jóreménység fok.

Ennyit a számokról. Vissza a Yandexre!

Tehát a Yandex nagy barátunk, mert bejárhatjuk vele Isztambul nagy részét. Sőt! Nemrég frissült, és most már olyan helyekre is betekinthetünk, ahova eddig nem volt lehetőségünk.

Ilyen mindjárt a Topkapı palota ()! És nemcsak hogy nem kell sorban állni, sem jegyet venni, hanem mindenhova benézhetünk. Olyan helyekre is, ahol tilos fényképezni. Mint pl. a Harem, és a múzeum részek. Még az Iszlám ereklyéket is megnézhetjük. Vagy integethetünk Európa utolsó dobtetőjéről.

És ha már itt vagyunk a turista központban, nem maradhat ki az AyaSofya (), és a Kék Mecset sem (). Az AyaSofya esetében felmehetünk az emeletre is (és még erőlködni sem kell, max az egerezésbe fáradhatunk el), míg a Kék Mecset esetében csak a turista részen mozoghatunk. Tehát csak oda nézhetünk be, ahova egyébként is bemehetnénk.

Ugyanitt a Régészeti Múzeumba () is bekukkanthatunk. Én mindenkinek azt ajánlom, hogy vigyen 2 heti hideg élelmet, aki a múzeumot látogatja. Ez vonatkozik azokra is, akik a Yandex virtuális túrán vannak. Mert itt bizony jókat lehet bolyongani (meg eltévedni).

No és a nagy meglepetés, az Elsüllyedt Palotát () is bejárhatjuk! Meduzástól, mindenestől. Ezt mindenképpen nézzétek meg!

Ha már ennyi fedett helyet bejártunk, akkor számíthatunk arra, hogy Isztambul legnépszerűbb látványosságába is benézhetünk. És igen, a Fedett bazárba () is sétálhatunk. És nem kell venni semmit se!! De úgy látszik, hogy ez azért a Yandexnek is sok volt, mert csak a bazár felét sikerült feltérképezni. Pedig itt igazán izgalmas lett volna a titok utakon is sétálni..

Ugyan így a Fűszer bazárba () is bemehetünk. Bár illatok nélkül nem az igazi. No és a két bazár között is bolyonghatunk egy jót (). Bár a hanokba nem lehet bemenni.

Nézzük tovább, hol tudunk virtuálisan túrázni!

Bemehetünk a Szulejmán Dzsámiba (), A Héttoronyba (), A Miniatürkbe (), Rahmi Koç Technikai Múzeumba () a és még a Galata-toronyba () is felmászhatunk. Vagy akár hajózunk egyet a Boszporuszon (). Sál és sapka sem kell. :)

Viszont ahova nem tudunk elvirtualizálni: A Camlica hegyről nem tudunk körbenézni. És a Dolmabahçe Palotának is csak a kertjében sétálhatunk.

Egyébként ezeknek a programoknak nagy előnye, hogy még a túra előtt bejárhatjuk az adott területet, és így jobban megismerjük. Kisebb az esély az eltévedésre (hahaha, na persze), láthatjuk, hova nem érdemes, esetleg hova érdemes elmenni. No és bekukkanthatunk a boltok kirakatjaiba is, hátha veszünk ott valamit. :)

2014-03-10

Hétfőre, egy kis laza, mókás bejegyzés. :) Ettől talán jobban megy majd a hét:

Amikor is a zaporozsjei kozákok úgy döntöttek, hogy levelet írnak a török szultánnak.

[caption id="" align="aligncenter" width="480"] A zaporozsjei kozákok levelet írnak a török szultánnak - forrás: Történelem mindenkinek (töriblog)[/caption]

A zaporizzsjai kozákok, ahogy a nevük is mutatja a zaporizzsjai területen éltek. Lovuk is volt, meg nagy puskájuk. A kozák szó török eredetű, és a kazak kifejezésből eredhet. A kazak egyszerre jelent szabadot és kardigánt is (Kazahsztán a szabadok, illetve a kardigánok országa). A kozákok többsége elűzött, vagy szökött paraszt, katona, stb... volt. Tehát mondhatnánk, hogy amolyan betyár félék. Bár jobban hasonlítottak a magyar hajdúkra, hiszen nemcsak betyárkodásból éltek, hanem halászatból, vadászatból, szarvasmarha tenyésztésből és kereskedelemből.

Zaporizzsjai terület pedig a ma Ukrajnában található, a dél-keleti végén, mindjárt a Fekete-tenger partján.

[caption id="" align="aligncenter" width="250"] Zaporizzsjai terület - Forrás: Wikipédia[/caption]

1676-ban járunk. Ukrajnának nem éppen kellemes időszaka volt: a törökök, lengyelek és az oroszok vetélkedtek rajta. Jóformán a sok török-orosz és török-lengyel háborúk helyszíné. A török szultán szerepében IV. Mehmed. Az ő ideje alatt az Oszmánia sem éppen a legkellemesebb időszakát élte: janicsárok állandó zendülése, a vezérek állandó kavarása, és irányítása, stb... terhelte az birodalmat. VI. Mehmed leginkább csak báb volt, és ha csak tehetett, inkább a háremben tartózkodott. A birodalmat olyannyira elirányította, hogy ebben az időszakban veszítették el az uralmat Magyarország felett (1686)

1672-1676 között éppen a lengyelekkel háborúztak a törökök, ami egyáltalán nem sikerült jól. 1676. október 17-én aláírt Żurawnoi békével a törökök elveszítették minden addigi hídfőállást a lengyelek uralta ukrán területek szegletében. Így más fele kellett hadszíntért keresni. Mert háborúzni kell, különben mit fognak szólni az otthoniak??

Úgyhogy a szultán egyet lépett kelet felé, és Ukrajna másik területét célozta meg. Ennek eredménye lett az 1676-1681-es török-orosz háború. Az első helyszín pedig a zaporozsjei terület.

A szultán, ahogy illik, előtte levelet küldött a helyieknek, melyben megkérte őket, ugyan már, adják meg magukat. Ez mégiscsak szultáni kérés, aminek mégiscsak eleget lehetne tenni. Csakhogy a levél a zaporozsjei kozákokhoz lett elküldve, akik nemcsak harci modorukról, hanem lelkes, de leginkább trágár beszélésükéről is híresek voltak. Ők pedig

íziben választ írtak a szultánnak. Megfűszerezve mindennel, amit csak 18 év felett el lehet képzelni. Mindezt szépen rímbe szedve, dallamosan ()

A szultán - érthető okokból - nem örült annak, hogy Napom és Holdam helyett nem éppen kellemes jelzőkkel illették, ahol a gonosztevő és a rablótárs még a kedvesebbek közé tartozik. Így összehívta a seregét. E mellett egy bizonyos Dorosenko, aki maga se tudta már, mikor melyik oldalt támogatja, és mikor melyik az ellensége, felajánlotta csapatait a Portánnak. És el is indult a kozákok elleni támadásra. A törökök viszont éppen nem értek rá. Dorosenko serege vereséget szenvedett Ő orosz fogságba került, később pedig az oroszokat segítette.

A törökök több sikerrel jártak, de tartósan ők sem tudták a frontot tartani. A birodalom belső válsága, és anyagi gondjai nem tették lehetővé a folyamatos háborúzást. Így végül 1681-ben Ukrajna meghódításnak tervei is kudarcba fulladtak. Ismét új célpontot kerestek: Bécsset. Ami talán az otthoni morálnak is jót tenne. 1683-ban el is indultak Bécs ellen, de annak nagyon súlyos következménye lett: megalakult a Szent Liga, és Magyarország feletti uralmukat is elvesztették.

2014-03-11

Az 1848-49-es Szabadságharc kitörésének 166. évfordulója alkalmából nagyszabású rendezvénysorozattal készül Magyarország Nagykövetsége és Magyarország Főkonzulátusa.

A helyszín ezúttal több törökországi város: Ankara, Isztambul, Izmir, Küthaya, és Koceli

2014. március 12., szerda, Izmir

11:00

Magyarország izmiri tiszteletbeli konzulátusának megnyitása

(Macaristan Izmir Fahri Konsolosluğu, 1479 Sok. No: 15 K:4 D:19, Kristal 2 İş Merkezi, Alsancak, Izmir)

19:00

ünnepi fogadás az 1848–49-es magyar forradalom és szabadságharc évfordulója és Christopher Dologh, Magyarország izmiri tiszteletbeli konzuljának ünnepélyes beiktatása alkalmából

(Hilton Hotel, Zirve Hall 32.kat., Izmir)

2014. március 13., csütörtök, Isztambul

10:00

koszorúzás az isztambuli Feriköy-i katolikus temetőben gróf Széchenyi Ödön sírjánál

Az Isztambuli Tűzoltó zenekar előadása

Dr. Hóvári János ankarai nagykövet ünnepi beszéde

koszorúzással egybekötött megemlékezés a Feriköy-i protestáns temetőben az 1848-as hősök sírjánál

Kiss Gábor isztambuli főkonzul ünnepi beszéde

Dr. Hóvári János ankarai nagykövet ünnepi beszéde

Dr. Töll László ezredes, a Honvédelmi Minisztérium Társadalmi Kapcsolatok és Háborús Kegyeleti Főosztálya vezetőjének ünnepi beszéde

12:30

koszorúzással egybekötött megemlékezés a kadiköyi Haydarpaşa temetőben Guyon Richárd tábornok sírjánál

Dr. Hóvári János ankarai nagykövet ünnepi beszéde

Dr. Töll László ezredes, a Honvédelmi Minisztérium Társadalmi Kapcsolatok és Háborús Kegyeleti Főosztálya vezetőjének ünnepi beszéde

15:30

Guyon Richárd tábornok mellszobrának felavatása az Isztambuli Hadtörténeti Múzeumban

(Askeri Müze, Harbiye, Istanbul)

Dr. Hóvári János ankarai nagykövet ünnepi beszéde

Dr. Töll László ezredes, a Honvédelmi Minisztérium Társadalmi Kapcsolatok és Háborús

Kegyeleti Főosztálya vezetőjének ünnepi beszéde

Szentes Tamás budapesti főpolgármester-helyettes ünnepi beszéde

19:00

ünnepi fogadás az isztambuli İş Sanat Merkeziben

20.00 órától

gyermek néptánc bemutató, Kiss Gábor isztambuli főkonzul és Szentes Tamás budapesti főpolgármester-helyettes ünnepi beszéde, majd az Isztambuli Nemzetközi Kórus előadása

Bartók Béla, Bárdos Lajos és Kodály Zoltán műveiből

(İş Kuleleri 34330, Levent, İstanbul)

2014. március 14. péntek, Ankara

15:00

Dr Hóvári János nagykövet

Megemlékezés az Ankarai Magyar Nagykövetség mellett levő Kossuth Lajos emléktáblánál, majd utána fogadás.

Layoş Koşut caddesi 2.

Yıldız, Çankaya

2014. március 14., péntek, Kütahya

15:30

koszorúzással egybekötött megemlékezés a kütahyai Kossuth-háznál

2014. március 15., szombat, Isztambul

20:30-tól

A kadıköy-i Caddebostan Kültür Merkezi nagy koncerttermében a Jánosi Együttes, valamint Bucsi Szabó Kinga és Bucsi Szabó Zoltán magyar néptáncospár fellépése; zongorán kísér Başak Dilara Özdemir és Üçdeniz Topluluğu (Szervező az Isztambuli Magyar Kulturális és Baráti Társaság).

2014. március 16., vasárnap, Koceli

17:00-tól

Kocaeli Sabancı Kültür Merkezi koncerttermében a Jánosi Együttes, valamint Bucsi Szabó Kinga és Bucsi Szabó Zoltán magyar néptáncospár fellépése (Szervező az Isztambuli Magyar Kulturális és Baráti Társaság).

2014-03-12

Feleségem, Sema apukája Kastamonu tartományból származik, egy kicsike faluból. Ennek neve Salman köyü, magyarul: Szalmafalva.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Salman köyü[/caption]

A falu bent van az erdőben, a hegyek között. 480 m van a tengerszint felett (legközelebb kimérem pontosan). Esténként pedig hangulatos farkasüvöltés hallható. Néha van medve is.

Lakossága: 36.

Pontosabban 36 volt 2000-ben. Azóta 2 rokonról tudok, akinek lánya született, így már 38-an laknak ott hivatalosan. De a török adminisztrációnak hála Árpi, és most már újonnan én is oda tartozom. Azaz a lakosok száma 40-re nőtt.

[caption id="attachment_6982" align="aligncenter" width="500"] Salman Köyü[/caption]

Persze a lakcím maradt Isztambul, de most már én is szalmafalvai lettem. Mondjuk a születési hely megmaradt Budapestnek. De hát a modern orvostudománynak meg se kottyán ez az 1300 km-es távolság..

Érdekesség, hogy bármennyire is kicsi ez a falucska, még Wikipédia oldala is van!! Mégpedig , és is! Ebből pedig megtudhatjuk, hogy 1380-ban Üzbegisztán irányából 100 (vagy akár több) ember is érkezett, akik meglátván a festői tájat, ide akartak letelepedni. A keleti rokonság Semán látszik is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Nagymama háza[/caption]

A török adminisztráció érdekessége, hogy a származási hely mindig a férj után kerül bele a személyi igazolványba. Meg úgy a nyilvántartásba is. No de nekem ilyenem nincs, így automatikusan a Semáét vették Árpi születésekor, meg amikor én kaptam az Állampolgárságot. Ezzel pedig 1380 után én lettem az első külföldi lakosa a falunak! De most már, hogy állampolgár lettem, indulhatok a falu polgármesteri választásán is. De mindez még semmi!

Mint láttuk, a származási hely a férj révén öröklődik. Viszont ha végignézem a rokoni családdzsungelt, akkor azt látom, hogy a Szalmafalva származási hely kihaló félben van. Ugyanis Apukának 3 fiú testvéreinek lányaik, vagy lány unokáik vannak. A lánytestvérek pedig már elvesztették a származási helyüket. Az unokák pedig el fogják, amikor megházasodnak. Ahogyan Sema testvérei is.

Így végül nem marad más, aki tovább vihetné Szalmafalva örökségét, mint: Árpi

[caption id="attachment_6983" align="aligncenter" width="459"] Árpí[/caption]

2014-03-13

A oldalon találtunk egy érdekes témát.

2007-ben Sheikh Muszaphar Shukor volt az első maláj, és a harmadik gyakoroló muzulmán az űrben. És mindjárt több problémával is szembekerült.

Az első mindjárt az, hogy a súlytalanságban nem is olyan könnyű a Földön egyszerűnek tűnő térdelés-felállás gyakorlatokat végezni, amit az ima közben szoktak.

De erre szerencsére rengeteg megoldás létezik, kezdve a biztonsági övvel. Csak mielőtt az ember odaszíjazná magát a padlóra, el kell döntenie, melyik is az.

A második probléma már sokkal bonyolultabb: A muzulmánoknak naponta ötször kell imádkozniuk. No de mettől meddig is tart egy nap az olyan űrhajón, ami 90 percenként kerüli meg a Földet?

A harmadik probléma pedig egy olyan kérdés, aminek a megválaszolása a Földön sem olyan egyszerű, mint elsőre gondolnánk: merre is Mekka, a Kába-kő?

Ennek megértésére készítettem próbáltam rajzolni egy ábrát, miszerint nem mindegy, mi alapján keressük Mekktát ha pl. San Francisco-ban vagyunk.

[caption id="attachment_6987" align="aligncenter" width="450"] Merre is van Mekka?[/caption]

A piros vonal jelöli azt az irányt, amit elvileg gondolnánk, ha egy kiterített térképet nézünk. Viszont a Föld gömbölyű, így nem érvényes minden geometriai szabály, amit a síkban megszoktunk (pl. lehet olyan háromszöget rajzolni, aminek mind a három szöge 90° -os). A gömbgeometria szabályai szerint a kék vonalat kell követnünk, ha San Francisco-ban Mekka fele szeretnénk nézni. Látható, hogy a két irány között majdnem 90 foknyi különbség van. Ez kipróbálható a Google Föld programján is, ha a távolságmérőt használjuk.

Elvileg pedig létezik egy harmadik útirány is (zöld szaggatott vonal), ami kétségkívül a legrövidebb: lefele, a Földön keresztül.

És akkor még nem számoltunk azzal, hogy nem is biztos, hogy San Francisco-ól kelet felé kell fordulni. Lehet, hogy nyugat fele közelebb lenne? A válasz egyébként az, hogy nem. Nyugat fele hosszabb az út. Meg kelet fele is. Északi irányba kell nézni.

No de akkor mit csináljon a hívő egy olyan űrhajón, ami 90 percenként megkerüli a Földet? Később pedig mindez még bonyolultabb lesz, amikor elkezdődnek a bolygók közötti utazások, ráadásul az űrhajó is forog a saját tengelye körül..

Így összeült a Malajzia Nemzeti Fatvatanácsa, ahol 150 hittudós azon dolgozott, hogy a világ (valószínűleg) első olyan dokumentumát hozzák létre, melyben az űrbéli vallásgyakorlásoknak mutat irányt.

Ebben mindjárt választ is adnak a második kérdéscsoportra: mikor is van nappal, este, meddig tart egy nap. Azaz mi alapján kell számolni a napi ötszöri imádkozást. A válasz: az űrhajó kilövésének helyszíne szerint. Azaz ha az USA-ból indult az űrhajó, akkor az USA (ott is az aktuális zóna) ideje szerint. Ez egyébként nagyjából hasonlóan működik az űrállomás munkabeosztása is. Hacsak valami különleges indoka nincsen, akkor mindig a földi irányító központ óráját használják az űrben is.

A harmadik kérdésre is választ adtak, miszerint merre is kell a hívőnek fordulnia, ha Mekka minden pillanatban más-más irányba van? A dokumentum szerint elég elképzelni a Kábaszentélyt, és abba az irányba elvégezni az imát. Természetesen majd a Marson, ha éppen látható lesz a Föld az égen (s nem a fejünk felett lesz), akkor ajánlatos lesz abba az irányba fordulni.

Egy negyedik kérdésre is választ adtak. Mégpedig a rituális tisztálkodásra. Mert bizony az űrben a víz nagy kincs (lassan a Földön is). Így nem várható el a hívőtől, hogy minden ima előtt a teljes tisztálkodási szertartást bő vízzel végezze. Elég egy nedves ronggyal megtörölközni.

Mivel az Iszlám eredendően sivatagi vallás, erre a kérdésre régen is találtak választ: ha nincs lehetőség a vízzel való tisztálkodásra, homokkal is lehet. De a homok nem praktikus a súlytalanságban, és az se jó, ha pluszba kell cipelni. Marad a vizes törölköző (mindig legyen nálad törölköző! - hangzik az ismert jó tanács).

Tegyük azért hozzá, hogy az űrhajón olyan sok koszt azért nem találni. Persze az ember izzad, meg egyebek, de odafent nem fog sárba, vagy kutya-ajándékba lépni.

Mindezzel természetesen nem ért véget a problémásorozat, aminek csak az elején vagyunk. Mert pl. mi alapján számolják hónapokat, ha egyszer az Iszlám naptár holdnaptár? Mondjuk ha pont a Holdon vagyunk? Vagy olyan bolygón, aminek tíznél is több holdja van? Vagy olyan bolygó holdján, aminek saját holdjai is vannak? Bár erre is van bevett gyakorlat: A Ramazán (Ramadán) böjtöt sokan akkor kezdik, amikor Mekkában kezdődik. Függetlenül, hogy a Hold éppen hol áll, mit csinál, stb... Valószínűleg ugyan ezt az időt fogják használni más bolygókon is. És muszáj lesz egy bizonyos földi napkeltét-naplementét is választani, mert az olyan bolygókon, ahol több hétig-hónapig-évig tart a nappal, problémás lesz a nappal nem eszünk, nem iszunk böjtöt tartani.

Források, ajánlott linkek, dokumentumok:

2014-03-14

"Hazaír a Magyarországon tanuló arab gyerek:

- Kedves Apu, Kedves Anyu, és mindenki más! Köszönöm az új BMW-t, amit küldtetek nekem. Tényleg nagyon kényelmes, nagyon gyors. De engem nagyon bánt, hogy míg én a legkorszerűbb autóval járok, addig tanárain, osztálytársaim busszal.

Hamarosan megjön a válaszlevél:

Kedves fiam! Nekünk a te boldogságod a legfontosabb, ezért küldjük neked a buszt!"
Ha ennyire nem is, de hasonló történik Isztambulban. Amikor először érkezik magyar turista Isztambulba, gyakran felkiált örömeiben, hogy a régen látott otthoni társával, az Ikarus buszokkal találkozik. Aztán rémültében kiált fel és ugrik el, mielőtt az a bizonyos szembejövő Ikarus busz nagy lendülettel megrendezi azt a bizonyos találkozózt. De azért még dudál mellé egyet. Kettőt. Huszonhármát. Ez mégiscsak Isztambul. Nem lehet egy-két dudálással beérni...

Törökországban Isztambul, Ankara, Bursa, Eskişehir, és Izmir büszkélkedhet vele, hogy Ikarus buszokat tarthat a városában. Ezek jellemzően Ikarus 260, és 280-as modellek.

Az első csoport 1979-ben érkezett, mégpedig Isztambulba. Ezek belső elrendezése nem olyan, mint amit Magyarországon megszokhattunk. Itt a "sok jó ember kis helyen is elfér" elvet követve csak a szélére tettek néhány ülést (összesen 21 db-t), ahol is az ülők jól szemébe nézhetnek a szembe ülőknek. Kivéve ha éppen több száz láb van az útban. De bizonyára van valami szociális alapja, hogy inkább egymást nézzék az utasok, mint a várost. A dolmuş-ba is van egy hasonló, úgynevezett ismerkedési modul beépítve. Mégpedig amikor a sofőr 90 km/h-val veszi be a kanyart, és mindenki egymásra potyog. Olyankor lehet megkérdezni az alattunk, illetve felettünk levőt (igény esetén mindkettőt), hogy ráér-e a hétvégén egy mozira.

A következő időszak 1991 volt. A török Wikipédia beéri annyival, hogy ekkor újabb buszokat vásároltak (Isztambul és Izmir). A magyar oldalon viszont már érdekesebb részletek is kiderülnek: a cég részvénytársasággá alakult, és 30%-át egy török társaság (Bayal) szerezte meg. Az, hogy ez mennyire volt sikeres, a Wikipédia szerkesztője így fogalmazta meg: "Az előnytelen társasági szerződés miatt azonban a tulajdonosok érdekeinek különbsége többször megbénította a termelést." - ilyet sokat látni...

Ennek ellenére, vagy éppen ezért egészen 1994-ig még érkeztek buszok Törökországba.

Majd pedig az itteni politikai helyzet változott, meg gondolom közben az otthoni sem ment olyan jól, és a termeléssel is voltak problémák. Mindennek eredményeképpen azóta újabb Ikarus maximum csak látogatóba érkezett.

Eddigre Isztambulban összesen 1009 (más adatok szerint 1291), Ankarában 218, Bursában 122 Ikarus jár. A másik két városról nincsenek adatok.

De ha nincs Ikarus, másképpen kell megoldani a közlekedést. Az önkormányzat pedig úgy döntött, hogy a népnek kijár a jó. Aki eddig busszal járt, az is el tudja büszkén mondani a rokonai között, és a Facebookon, hogy ő most már Mercedes-el jár. Ráadásul ha ügyesen csinálja, akkor minden nap más színűvel! Mert van zöld, kék, sárga, rózsaszín, lila, de még fehér is! És persze piros.

Sajnos közben a régi buszok kezdenek tényleg régiek lenni. Egyre többet prűszkölnek, az olyanokról, mint ABS meg nem is hallottak. Mondjuk az erős anyagból van, nem törik össze könnyen! De azért mégiscsak jobb, ha többször megy, mintha nem menne. Így 2012-ben fokozatosan elkezdték kivonni a régi buszokat. Helyettük pedig korszerű Mercedes-ek kerülnek forgalomba.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ikarus vs Mercedes[/caption]

De nem kell félni, hogy Isztambul magyar buszok nélkül marad! Debrecenből érkeznek az emeletes buszok. Pontosabban DAF MJT és DAF/OPTARE típusuak. Bár belőlük még kevés van.

2014-03-17

Most, hogy már lassan egy hónapja török állampolgár lettem, és nagyban intézem az intézni valókat is (bank, jogosítvány, klubkártya a henteshez, stb...), egyik nap egy érdekes levél érkezett:

Mégpedig az állambácsitól érkezett. Nem személyesen tőle azért, hanem a Felső Választási Bizottságtól. Felkértek, hogy menjek el szavazni, március 30-án. Mert ezen múlik az ország jövője!

Még ha nem is pontosan így, de mind tudjuk, hogy minden szavazat számít. Még egy nyolcvanmillió országban is.

Aztán kis szerencsével tényleg tisztább lesz a buszmegálló.

[caption id="attachment_7001" align="aligncenter" width="500"] Török választás 2014[/caption]

Minden úgy kezdődött, hogy megjött a levél. Persze nem úgy kezdődött, mert előtte még állampolgárrá kellett válnom, ahhoz itt laknom, ahhoz ide házasodnom, ahhoz meg megszületnem, ahhoz meg a szüleimnek találkozni, meg persze az is jó ötlet volt, hogy Józsi ősemlék elugrott a mamut elől hárommillió évvel ezelőtt...

Meg nem levélben érkezett az értesítés, és piros szalaggal sem volt átkötve. Ez amolyan nyomtatott kis papírocská, négybe vágva, ahogyan a hitetleneket szokás. Csak nem a várta tűzték ki, hanem a postaládára.

Persze érthető, hogy egy több tízmillió országban sokat lehet spórolni a borítékon. A villanyszámlát is cetlin kapjuk. Csak a kábeltv érkezik szép színes borítékban, de azt meg nem nyitja ki senki.

No tehát itt a papír, hogy mehetek szavazni, én, mint szalma falvai isztambuli lakos (született: Budapest). Azt azért jó látni, hogy a lakcím szerint helyen lesz a szavazás, nem kell ezért elmenni a hegyekbe.

Egyenlőre még keveset tudok, hogy is zajlik itt a szavazás. Nem készültem rá, hogy ilyen hamar részt veszek benne. Annyit tudok, hogy nem tollal, hanem pecsételéssel történik a választás. Van erre egy hivatalos pecsét minden bodegában. Tehát Árpi afrikai állatos pecsétkészletét nem kell magammal vinnem.

Meg legutóbb azt mondták, hogy átlátszó urnák lesznek...

Szóval nagyon izgatott vagyok. Egymás után két ország jövőjéről is dönthetek. Ez azért nagy dolog! Majd megírom, milyen volt.

Menjtek el ti is szavazni a magyarországra. Különben az nyer, akit én választok! ;)

2014-03-18

Többszöri éles tesztelés során kiderült, hogy a mobilos utazási programok nem mindig úgy működnek, ahogy várnánk őket. Mindezt éppen akkor, amikor éppen szükségünk van rájuk.

Mindezt tovább fokozza, amikor egy olyan üzenetet kapunk, hogy az akkumulátor az utolsókat rúgja.

A technika fejlődésével egyre inkább próbálunk digitálisan is felkészülni egy-egy utazásra. Az interneten hihetetlen mennyiségű információ van. De még jobb szó a felfoghatatlan. Vagy a megemészthetetlen.

Ott tartunk, hogy egy nyaralás helyszínéről annyi mindent találunk, hogy annak csak a végigolvasása több száz évet igényel. Nincs ez másképpen az isztambul.info blog esetében sem. Tudom jól, hogy ebből a nagy katyvaszból nem egyszerű kihalászni a lényegét. Sokszor én se találok a keresett adatokat, pedig én írtam őket.

Éppen ezért készül (szépen, lassan, de inkább lassabban, mint szebben) az Isztambul Enciklopédia, amit úgy próbálok felépíteni, hogy az ottani információk mennyisége befogadható legyen. Ne legyen túl hosszú se, túl rövid se. Ha minden jól megy (és el is készül), akkor tényleg egy jó kézikönyv lesz.

No de addig is, meg más városoknál, marad az internet, ami úgymond ránk szakad.

Ott van ugyebár a Wikipédia, ahol tényleg mindenről mindent megtudunk. Csak időnk legyen elolvasni. Amit viszont tényleg praktikusnak találtam, az egyrészt a Tripadvisor, másrészt a Google StreetView (Isztambul és Törökország esetében a Yandex). Mert mégiscsak egyszerűbb otthon, a fotelból körbejárni a tervezett látnivalókat, benézni a sikátorokba, stb... Rengeteg időt spórolhatunk meg, hogy tényleg csak azokat a dolgokat nézzük meg, ami tényleg érdekel minket. E mellett pedig bekukkanthatunk olyan helyekre, ahova egyébként lehet, hogy nem mennénk el. Meg segít abban is, hogy jobban megismerjük a célállomásunkat, hotelünk környékét, stb... így csökkentbe az eltévedés esélyeit (na persze...).

A Tripadvisornak viszont van egy aprócska hátulütője. Vagy inkább egy trükkje. Ez pedig az értékelések. Persze azok a helyek jobbak általában, amelyek több csillagot kapnak, viszont a megjegyzéseknél én kizárólag csak a negatív kritikákat szoktam elolvasni. Miért is? Itt egy tipikus pozitív kritika:

"Életünkben először voltunk Velencében. Az étterem fantasztikus! Még sose ettünk olasz pizzát, de nagyon finom. És a kilátás!" stb...

Mindez szép és jó, csak aki először jár itt, nincs összehasonlítási alapja. Lehet, hogy az a pizza nem is pizza volt. Meg az étterem sem volt olyan jó, de hát Velencében minden

csodás...

Ezzel szemben a negatív kritikákból nagyon sok minden kiderül. Milyen a személyzet hozzáállása, a problémamegoldása, és jó tanácsokat is kaphatunk (pl. a főút felőli hotel szobák túl hangosak - ugyan ez a pozitív kritikában kb. ilyen "a nagyon kedves nosztalgiabusz minden hajnalban barátságos dudálással ébresztett fel. Ez annyira hangulatos!"). Az is kiderül, hogy a problémák mennyire komolyak. Más az, ha a fürdőszobában futkosó patkányokról írnak, mintha a szomszéd szobából átszűrődő hangokra figyelmeztettek. No és persze a turisták gondolkodásáról is sok érdekeset lehet megtudni, mint pl. a Grönlandon járt srác írásából, aki a hidegre panaszkodott, és arra, hogy nem talál sehol Burger Kinget (a másikat mindig elfelejttem, hogy kell leírni)....

Tehát a Tripadvisor jó társ. Mindjárt vigyük is magunkkal a telefonon (android letöltés , és). Ez a két program a 100% offline változat. Vagyis még otthon letöltünk minden adatot a telefonra, aztán hajrá! A "nagy" vagy "eredeti" Tripadvisor programnak állandó internetre van szüksége. Ennél a kettőnél erre nincs szükség. E mellett pedig a kedvenc (kedvencnek kinőző) helyeinket is össze tudjuk gyűjteni.

És itt mindjárt elő is jött a fő probléma, ami miatt sok program nem, vagy csak nehezen használható: nyaraláskor nincs internet! Legalábbis a legtöbb esetben. Nekünk, itt Törökországban ez kevésbé probléma, ahol utaztunk 2 órát repülővel, majd mentünk 6 órát busszal, dzsippel 8 órát, számár háton még kettőt, és még mindig az országon belül voltunk. És még a térerő is megvolt!! Európában azért inkább az a jellemző, hogy egy picit megyünk, és máris máris országban vagyunk. Tehát az internet nem lesz mindig elérhető (hacsak nem akarunk jó nagy számlát).

De igazándiból mindegy is, mert azok a mobiltelefonos programok, amelyek internet nélkül is működnek (offline), azokkal is pontosan az lesz a probléma, mint az internettel: minden ott van, minden le van írva. Esetleg hangosan elmondva. Ha mi pedig keresünk egy jó kávézót, akkor megtaláljuk a város összes kávézóját. Rosszabb esetben mindegyikbe be is ült már egy külföldi turista, és leírta, hogy ilyen jó török kávé még életemben nem ittam. Aztán kiderül, hogy még sosem ivott török kávé. Meg más kávé sem. A helyiek véleménye ezért sokkal hasznosabb, de ők a helyi nyelven írnak, és olyan programokba, amelyek korlátlanul használják az internetet...

Végeredményben pedig ott vagyunk, hogy egy idegen városban vagyunk. És jól vagyunk, köszönjük. Telefonunk is jól van, bár már egy csepp hely sem maradt rajta a speciális túra programok miatt, amelyek ráadásul szívják is az akkumulátort, így reggel 9-kor jelezte, hogy ő kikapcsol, találjunk haza, ahogy tudunk.

Hosszú kísérletezgetések (és telefon feltöltések) után a következő programokat találtam hasznosnak:

PDF olvasó. Használhatunk más programot is. Én elsősorban az Acrobat szinkronizáció és az Adobe-s kapcsolataim miatt használom. A lényeg, hogy legyen nálunk PDF olvasó. Mégpedig azért mert ma már minden város metróterképe megtalálható PDF-ben. Szerencsés esetben a buszhálózat is. Ezek pedig mindenképpen legyenek nálunk.

Isztambulról természetesen nincs letölthető PDF busztérkép, és belátható időn belül nem is lesz. Ez túl bonyolult a mai programoknak. Amikor egyet megpróbáltam készíttetni, a rajzoló program a negyedik sarok után beült kebabot enni. Azóta se jött ki onnan...

Találhatunk más hasznos információkat is (pl. repülőtér térkép, múzeum térkép, stb...) PDF formában, amelyeket érdemes magunkkal cipelnünk. Így egy PDF olvasó mindenképpen hasznos társunk lesz.

: Ez a digitális térképünk. Ezer forint körül vehetjük meg a teljes verziót. Érdemes is.

Elsőnek le tudjuk tölteni a teljes ország térképét. Így akkor is használni tudjuk, ha nem lesz internetünk. És még a kereső is működik! És nemcsak utcákra, hanem úgynevezett POI-kra is (Point of Interest). Vagyis látnivalókat, éttermeket, hoteleket, stb.. is tudunk keresni. Megtalálhatjuk, hogy a legközelebbi szupermarket, hogy vegyünk csokit mindenkinek. Csak előbb a szupermarket nevét kell megtudni valakitől. Nem latin abc-s országokban egyéb kalandok is lehetnek, mint pl. hogyan írjuk a kerekas kígyó-kisház-hullamvasút betűsorozatot, más néven a wc-t.

No de minek nekünk digitális térkép? Azért, mert

kicsi
megmutatja, hol vagyunk
megmutatja, merre menjünk
és ha lemerül a telefonunk, menthetetlenül eltévedünk
nem lehet vele takarózni

Na jó, de egy papír térképen minden be lehet jelölni!

Tényleg? Valaki próbálta már az isztambuli fedett bazárban bejelölni, melyik üzlet hol van? Nos ebben a hasznos programban az a nagyszerű a többihez képest, hogy itt tényleg be lehet jelölni a fontosabb pontokat. Sőt! Még az utazás előtt felölthetjük a Google Earth (Föld) program által készített KMZ fájlokat. Azaz otthon, nyugodt és stresszmentes körülmények között (nincs Béla, megint eltévedtünk! :) összeszedhetjük a látnivalókat, hotelt, éttermeket, fontosabb megállókat, útvonalakat. Mindezt kényelmesen, a Google programjában. Majd pedig az egészet átküldjük a telefonunkra (nálam az kellett, hogy megmutassam, melyik program nyissa meg a KMZ fájlt).

Ebben az esetben pedig tényleg, csak azok a látnivalók lesznek a zsebünkben, amelyeket

tényleg meg szeretnénk nézni. Mi pedig a telefont megkérhetjük, hogy mutassa meg az utat, amivel oda eljutunk.

: Erről a hasznos, és ijesztő programról . Szerintem őt is érdemes magunkkal vinni, hogy tudjuk, mennyit lehet még költekezni.

Nagyon sok hasznos (hasznosnak látszó) utazási programot találunk. Ilyeneket is, mint a naplemente kalkuláló (fotósoknak), taxi program, gyógyszertár, repülőtéri program, stb... És ezek tényleg jók szoktak lenni, ha éppen van internetünk. Az internetmentesek között is találhatunk jókat. De a tapasztalat az, hogy éles helyzetben nem sok segítséget nyújtanak. Kivéve talán a szótár programokat.

2014-03-19

Isztambul. A város, mely összeköt két kontinenset.

Isztambul. A város, mely két kontinensen fekszik. Meg vagy hétszáz hegyen, és legalább hétmillió kebab árus található benne, meg több tízmilliónyi macska.

Na de mégis. Milyen két kontinensen lakni? Ez azért mégiscsak kicsit nagyobb, mintha valaki egymaga alszik egy kétszemélyes ágyon...

Isztambul világváros (vagy ahogyan sokan hívják: Isztambulország) a mellett, hogy hatalmas, van egy különleges, sőt, egyedi tulajdonsága: két kontinensen fekszik. Vagyis a két kontinens nagyon, de nagyon közel van egymáshoz. Akár át is lehet ! És ezt nagyon sokan meg is teszik.

De még többen vannak, akik szerint nem jó poén télen fürdőruhában (vagy a nélkül) a vízben lubickolni, pláne munkába menet nem lehet úszni, mert elmerül a malteros zsák, és pláne mit szóljanak a taxisok! Tehát minden ilyen probléma elkerülése érdekében feltalálták a hidakat, meg a hajókat.

Nincs pontos adat, mennyien is járnak át egyik földrésről a másikra naponta. A hídon 550.000 jármű halad át. Ebben benne vannak az egyszemélyes motorok, a többszemélyes autók, a zsúfolt buszok, de még a marhákat szállító teherautók is.

Hajók esetében már könnyebb dolgunk van, mert ott tudjuk, hogy naponta több, mint kétmillió utast szállítanak. Azt már nem, hogy hova. De azt lehet, hogy más se tudja. Ezt a tételt megpróbáltuk indirekt módon bizonyítani: megkérdeztük Ali bácsit a sarkon, aki hivatásos fokhagyma árus. Nem hivatalosan pedig turistákat és kamionokat vezet, és mindent árul, amit csak lehet. Néha olyat is, amit nem lehet, vagy még fel sem találtak. Tehát látszik, hogy szakértő.

Őt kérdeztük meg, hány ember kell át a Boszporuszon hajóval naponta. Azt mondta, hogy sok. De ő tud kedvezményt adni.

Ezt jó tudni, de nem jutottunk előbbre.

Ráadásul a helyzetet nehezíti, hogy ott vannak a halászbárkák, akiknél nem lehet eldönteni, hogy aki kiszállt az Ázsiai oldalon egy pohárka töményre (tömény török teára, vagy tömény török kávéra, vagy tömény török beszélgetésre), majd visszament dolgozni, az most átutazónak számít, vagy nem. De valószínűleg inkább átitalozónak.

És itt a lényeg! Az átitalozás, és az átevészlet.

Míg Magyarországon az átitalozást napszakra szokás használni (mint pl. átitalozott éjszaka, hétvége, vagy ha kicsit elcsúsztunk a programban, akkor hónap, év, évszázad), addig Isztambulban inkább térbeli alkalmakkor illene használni. Ha lenne ilyen török szó. Egyenlőre még nincs.

Tehát itt van nekünk a város közepén egy Boszporusz. Ami nagy élmény. De még nagyobb élmény áthajózni rajta. No de mi okból?

Azért, hogy igyunk egy teát. Egy másik földrészen. Együnk valamit. Egy másik földrészen. Egyszerűen átmegyünk, mert ott vannak a haverok, jobb a kilátás, vagy a kebab mellé adnak akcióban egy gumicsizmát. Vagy csak rossz buszra szálltunk, így másik földrészen kötöttünk ki. Isztambulban ez is könnyen előfordul.

Mióta pedig elkészült a Marmaray, azóta tényleg könnyen lehet egyik kontinensőr a másikra átugrani. Néha akkor is, ha nem ez volt a tervünk.

Isztambul egyébként is egy olyan hely, ahol ha valamit eltervezünk, akkor kb. 5 perc múlva már láthatjuk is, miként kezd a terv szépen kisiklani. Ezt ne úgy képzeljük el, mint amikor lassan megy egy vonat, és szépen, festőien lemegy a kijelölt útvonaláról, és bemegy mondjuk a váróteremben. Itt inkább az történik, mint amikor megy a vonat, és összeomlik alatta a völgyhíd. Rosszabb esetben maga a völgy, és a hegység is.

Mivel ez mindennapos esemény, a törökök inkább nem is vacakolnak a tervezéssel. Majdcsak kikötnek valahol a nap végén, ahol lehet enni is, meg aludni is. Enni pedig mindenhol lehet Isztambulban!

Apuka is ha ismeretlen helyre megy, nem vacakol a térkép tanulmányozásával (amiből egyébként is csak 1 db. van az egész városban, és az is 18 kg), vagy a GPS-el. Belövi az irányt, hogy mintha az a kerület északra lenne. És elindul. És megy. És megy. És még mindig megy. És megy. És megy. És még mindig megy. És megy. Na most már ő is megunta, így befékez, és az első járókelőtől/kebab árustól megkérdezi, hova is jutottunk. Amennyiben kiderül, hogy már nem vagyunk olyan nagyon messze, elkezdi konkrétan kérdezni, hogy jutunk el az X helyre.

Bármennyire is hitetlen, ezzel a nem tervezéssel mindig megtalálja a keresett helyet. És gyorsabban, mint más GPS-el. A GPS-ben egyébként sincsenek benne ilyen opciók, mint az ideiglenesen egyirányú utca (közfelkiáltással 17:30-19:20-ig a másik irányba egyirányú), vagy a balra fordulni tilos, kivéve ha kamionnal vagy, stb...

No de ott tartottunk, hogy Európa, és Ázsia. Isztambul pedig mindkettőn. Ez pedig egy remek, hangulatos lehetőséget ad, hogy az ember kiválassza, melyik földrészen is akar vacsorázni. Néha még könnyebb is átmenni egy másik földrészre enni, mintha a közelben kezdenénk keresgélni valami jó helyet.

Mindez pedig számtalan lehetőséget ad az italozás kedvelőinek. Ugyanis nagyon nagy különbségek vannak, hogy egy teát, kávét, sört, vagy raki-t mégis melyik kontinensen iszunk.

Így pedig az kérdés, ami a világ összes más városában inkább megdöbbentőnek, hihetetlennek hangzana, Isztambulban teljesen természetes: Átugrunk egy sörre Ázsiába?

2014-03-20

: miért is szeretjük Törökországot? Talán a mesés kelet miatt?

Tényleg, miért is szeretjük őket?

Sok minden eléggé kaotikus. A közlekedésben öten mennek egy kétsávos úton, egymás mellett, forgalommal szembe. Mindig késnek, minden majd csak holnapra készül el, és mindig valaki el akar adni egy szőnyeget nekünk.

Akkor mégis, miért kedveljük, szeretjük, imádjuk őket?

Feyyaz azt mondja, mert szerinte napi 24 órában buli van. És ez közel jár az igazsághoz. Mediterrán népség, kétség sem fér hozzá.

A mesés kelet nyugati csücske. Ez is így van!

A rejtélyes, mesébe illő történet. Törökország tényleg olyan, mint a Gyűrűk Ura világa, ahol elfeledett kultúrák, régi legendák vannak, ahol minden kő mesélni tudna.

De mintha lenne még valami elvarázsolja az oda utazókat, vagy véglegesen elrettenti őket. De vajon mi lehet az?

Ahhoz, hogy választ kapjunk, mennyünk vissza az időben Atatürkhöz, és az Oszmán Birodalomba, amikor is a török nem büszkélkedett azzal, hogy ő török (hú de ismerős). Így Atatürk azt mondta, hogy Ne multu Türküm diyene! Ezt általában úgy fordítják, hogy Töröknek lenni jó! A szó szerinti fordítás pedig az, hogy Boldog vagyok, mert azt mondom, török vagyok.

Ezzel el is indult a török nacionalizmus, ami nem olyan, mint amit Európában megszokhattunk (én x nemzet vagyok, mindenki más húzza el innen). Ez a nacionalizmus egy speciális, törökös változata. Mégpedig, hogy én török vagyok. És pont. Jah, hogy vannak mások is? Hát nem fért rá a térképre. De várjál tesó, holnapra felrajzoljuk! Addig ülj le, igyál egy teát! Nem kérsz egy szőnyeget?

Viszont ennek a mondatnak van egy másik értelme is. Mégpedig az, hogy töröknek lenni jó. Vagyis mit mond a török: +

És mindebből máris következnek a további "sztereotípiák", a mediterrán vérmérséklet, az optimizmus, gondtalanság, stb...

Ráadásul, ha elkezdjük őket megismerni, egyre inkább úgy tűnik, hogy ez tényleg így van.

Csak amikor benne vagyunk a sűrűjében, akkor derül ki, hogy mindez tényleg így van, csak éppen minket, külföldieket valahogy kifelejtettek belőle (lásd fentebb a török nacionalizmust). Vagyis nem felejtettek ki, mert még bátorítanak is minket, hogy "gyere, te is ülj le közénk enni, és ne zavarjon, hogy a másik ott az autóban kiabál". Csak éppen az a másik pont mi vagyunk, mert nekünk nem jut eszünkbe a napi rohanás közben megállni egyet piknikezni.

És ez az a szabadság, ami miatt szoktuk a törököket irigyelni.

Náluk sem fenéig teljöl az élet (sőt!), náluk is vannak problémák bőven (sőt!). De reggel amikor felkelnek, mégis azzal indulnak el otthonról, hogy ma jól fogják érezni magukat, történjék bármi (no meg, hogy a francba, elkésem; megint otthon felejtettem valamit; mi ez a hülye idő?). És ehhez ragaszkodnak. Majd ezáltal ragaszkodnak ahhoz is, amit a fejükbe vettek. Legyen szó egy jó kis teázásról, egy esti buliról, vagy hogy a csuklós busszal megforduljanak a sikátorban (ez utóbbi egyébként sikerül is).

2014-03-21

Törökországban közelednek az önkormányzati választások. És most a tét mindennél nagyobb: Isztambul.

Természetesen az ország többi városánál sem mindegy, hogy ki nyeri a választást, de Isztambul mindenképpen jelzés értékű. Akárki is nyer, rennek a választásnak az eredménye nagyon meghatározó lesz a nagyon közeli jövőre, és az elkövetkező évekre, akár évtizedekre is.

Úgy tűnik, hogy az Atatürk által alapított párt (CHP), aki jó ideje ellenzékben van, felébredt az álmából, és komoly kampányolásba kezdett. E mellett megszerezte maga mellé Mustafa Sarıgül nevezetű úriembert, aki eddig Şişli kerület polgármestere volt a helyiek legnagyobb meglepésére.

Így nézzük bele, hogy ők mit ígérnek!

Egy szépen kidolgozott kampányfüzetből válogattunk össze néhány témát, csak címszavakban.

Természet megőrzése: ez az utóbbi idők egyik legnagyobb kérdése. Ráadásul riasztó mértékben veszélybe kerül az ivóvíz készlet. Az idén is majdnem probléma lett belőle, és még csak most kezdődött az év!

Tudatos tervezés: nem össze-vissza építkezünk.

[caption id="attachment_7012" align="aligncenter" width="500"] Tervszerű építkezés -
Forrás Mustafa Sarıgül[/caption]

Szennyvíz helyett tiszta víz kerüljön a Boszporuszba. Jelenleg naponta 1100 tonna szerves, 130 tonna nitrit/nitrát, és 20 tonna foszfát hulladék kerül bele, ami később a Márvány-tengerbe jut.

nem lesz. Ha megépül, azzal felborul a Boszporusz áramlása, természetes tisztulása. A fenti hulladék mind a városban marad, e mellett féltő, hogy elmocsarasodik.

Harmadik repülőtér újragondolása. Jelenleg Isztambul legnagyobb megmaradt zöld területére tervezik, ami veszélybe sodorja a vízkészletet.

Megújuló energiaforrások.

Szabadidő parkok, családi programok. Jelenleg 1000 emberre 1,1 m² zöld jut, beleértve a bursai foci drukkereket is.

Több színház, és opera. Legutóbb az egyik történelmi színház bevásárló központtá alakításánál óriási tüntetés volt.

Bicikli utak

Turizmus. Köztük szabadtéri múzeumok, a Héttorony, és a Fal elérhetővé tétele a

turistáknak (ma eléggé nehéz megközelíteni)
Aranyszarv-öböl fellendítése kulturális parkokkal.
Történelmi hanok, bazárok felújítása (a Fedett Bazár elmaradt a 2010-es Európa Kulturális Fővárosa felújítási projektjéből)
Török világmárka létrehozása, sétáló-, bevásárló utca a török termékeknek
Óvodák, iskolák, kórházak alapítása
Képzőművészeti körök, sport klubok
Gyerekeknek hétféle mozi és színházprogram (300 mozi ingyenes lesz)
Bió-termékek árusítására piac minden kerületbe
Állatoknak menhely

E mellett megnéztük a közlekedési tervet is, mint Isztambul kiemelkedően súlyos problémáját. Még tavaly októberben tette közzé a metróra vonatkozóan. E szerint 2019 után 776 km metró lesz a világ egyik legnagyobb városában. Ebből 2019-ig 420 km lesz kész. Mos pedig 141 km használható a korábbi 45 helyett.

Mustafa Sarıgül viszont rámutatott, hogy ebbe a bizonyos 141 km-be beleszámolták a felszíni közlekedést is, mint a villamost, és a metrobust. Valójában az elmúlt 20 év alatt alig 60 km metró készült, miközben kisebb városok rövidebb idő alatt ennél jóval több épült.

[caption id="attachment_7014" align="aligncenter" width="428"] Gyűrűs közlekedés -
Forrás Mustafa Sarıgül[/caption]

Az ellenzéki főpolgármester-jelölt azt mondja, hogy ideje lenne végre valami tervet is belevinni a tömegközlekedés fejlesztésébe (érdekes módon a metrómegálló a kijáratok mindig az önkormányzati irodák kapuijai előtt nyílnak). Ő a jól bevált gyűrűs és sugaras elrendezést szeretné megvalósítani. Mivel Isztambul központja a tengerparton van, azon a részen a hajózási útvonalak fejlesztésével lehetne a közlekedést felgyorsítani. Ráadásul a is szeretné közelebb hozni olyan helyre, ahol több értelme van felépíteni.

És ha már utakat építene, akkor mindezt úgy, hogy lehetőleg ne kelljen több millió fát kivágni (ahogyan ez történik a harmadik híd esetében, ahol ráadásul rossz útvonalon kezdték a fákat aprítani). Sőt! Inkább még több fa keletkezzen az útépités hatására. Erre egy példa az alábbi kép, ahol együtt szerepel az út, park, bevásárlás, és a metró.

[caption id="attachment_7013" align="aligncenter" width="500"] Futurisztikus közlekedés
- Forrás Mustafa Sarıgül[/caption]

, vagy .

2014-03-23

Ilk cemasir

2014-03-24

Isztambul mellett, az ázsiai oldalon (hivatalosan Isztambul városához tartozik, a Beykoz kerületbe) az erdő mélyén találunk egy falut, ami nem is hasonlít a Törökországban ismert településekre. Sőt! Ha jobban megnézzük, akár magyar is lehetne.

Ez a falu egy 172 éves lengyel kolóniát őriz. A neve is: lengyel falu, törökül Polonezköy.

Gyérünk vissza megint a történelemben, mint ahogy szinte minden alkalommal, ha Anatóliáról van szó.

Az 1800-as években járunk. Törökország, pontosabban az Oszmán Birodalom már régen nem az a hely, amitől Európában bárki is félne. Inkább pont fordítva: egy hatalmas nemzetközi melyhez kezdett kialakulni. Magyarok részéről Rákóczi és társai, majd Kossuth és Bem csapatai is ide érkeztek, sokan itt telepedtek le. Az Oszmán birodalom nemcsak azért volt kedvelt, mert jó kebabot lehetett kapni, és a hatalmas kiterjedése és változatos tájai miatt mindenki megtalálhatta a legjobb helyet a letelepedésre, hanem mert szultán, amikor csak tehetett, keresztbe tett a többi nagyhatalomnak is. Így az osztrákoknak is, amikor befogadta a 48-as Szabadságharc magyarjait. No és persze az oroszoknak is, akikkel a legtöbb tárgyalás ágyúdörgések közepette zajlott. Ágyúban Bem is jó volt, így őt ezért is szívesen látták a törökök. No meg lengyel is volt.

Ebben az időszakban Lengyelország éppen nem létezett. 1772-ben, 1793-ban, majd végül 1795-ben három részre felosztották, mint egy tortát (jó hosszú vacsora lehetett). Kapott belőle az Orosz Birodalom, a Porosz Királyság, és Habsburg Birodalom. Ebből a háromból kettő olyan volt, amivel a törökök is rendszeresen háborúztak. Így a lengyel ellenállók, függetlenségi mozgalmak és szabadságharcosok ideális helynek találták az Oszmán Birodalmat. Általában nem kellett sokat várni, hogy valamelyikkel összejöjjen egy háború (szigorúan csak reggeli után), ahol az aktivisták kivehették a részüket a harcban. És mégiscsak jobb szabadságharcotlanni, ha az ember mögött ott van egy egész török birodalom kebabostól, szőnyegárustul, mindenestől.

1842 is egy ilyen év volt. Ekkor történt a Krakói felkelés, ami nem járt sikerrel. Persze a felkelés, és a reggeli is megvolt, csak utána nem sikerült az osztrákokkal megállapodni. Bár az osztrákok szerint megtörtént a megállapodás: ők megálltak, majd lőttek, aki életben maradt, az pedig hazament.

Adam Jerzy Czartoryski a lengyel nemzeti felkelés kormány és a politikai emigráció párt vezetője ez után érkezett az Isztambul melletti erdőbe. És ha már a felkelés nem sikerült, akkor inkább leült a fűbe, és élvezte a kilátást.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Polonezköy panorama[/caption]

Adam látta, hogy ez jó hely, és úgy gondolta, hogy itt fogja felállítani a második lengyel emigrációs központot (az első Párizsban volt). El is küldte Michał Czajkowski-t, hogy intézze el a szultánnál, amiket el kell intézni. De mire visszatért, nem ismerték fel, mert 1) szakállat növesztett, 2) Mehmet Sadik Paşa lett a neve, hiszen áttért az Iszlámra. Ő úgy fogalmazott, politikai okból tette, de a mellette lévő friss feleség erre jól bokán rúgta. Meg az új após is a puskával kezdett babrálni. Így inkább témát váltottak. Megmutatta a papírt, hogy sikerült az erdő egy darabját megvenni.

Kezdetben a falu lakossága 12 fő volt. Legnépesebb idejében kb. 220-an lakták. A sorozatos lengyel felkelések után sokan érkeztek ide. Majd mentek tovább valamelyik orosz-török háborúba, ahonnan csak kevesen tértek vissza. Így azért bizonyos formában elérte a célt, mint lengyel emigrációs központ.

A falu eközben nagy névre tett szert. Több ismert ember is ellátogatott ide, köztük Liszt Ferenc, XXIII János pápa (még beiktatása előtti időszakban), és még Atatürk is.

Ma kb. 1000 ember él Polonezköy-ben. Közülök 40-en folyékonyan beszélnek lengyelül. Többségük megtartotta a vallását és a kultúráját, amit a faluban található keresztény templom, és az évenként megrendezett ünnepek is igazolnak.

Isztambul számára pedig nagy kincs a falu és környéke, minthogy a közeli nagy kiterjedésű zöld övezet. E miatt kedvelt hely a hétvégi kikapcsolódásoknak, más néven a piknikezésnek.

A helyiek pedig nagy kertekkel és grillsütő rácsokkal várják a városból menekülni vágyókat. Csak a hentesnél nincs grillsütő. Nála a hús van, mert valami furcsa oknál fogva valami mindig otthon marad...

Polonezköy kiválóan alkalmas, hogy a betondzsungelben való stresszes rohangálás után kicsit kijöjjünk a zöldbe pihenni és nagyokat enni. És arra is, hogy megmutassuk a csemetéknek, miként is kell a hússütést professzionális módon csinálni. Legalábbis a Discovery Chanell-en ez eléggé egyszerűnek látszott. Ebből adódóan a faluban számos tűzoltó is dolgozik, bár a helyiek is nagyon jól értenek az oltáshoz.

Most, hogy minden jel szerint a télnek vége lett, hamarosan egyre többen fogják felkeresni Isztambul kedvelt piknikező helyeit, ahol egy napra élvezhetik a természetet, és a falusi életet. Bár tehénfejesre lehetőség nincs, lovagolni és más háziállati tevékenységet lehet folytatni.

2014-03-25

A török és a magyar nyelvben sok közös van. A nyelvben is, de leginkább a szavakban találhatunk egyezést. Ennek oka lehet közös eredet, vagy közös együttélés is. De ebbe a részbe most nem megyünk bele. A közös együttélés persze nem a 150 éves török hódoltságot jelenti, ha annál jóval korábbi, és hosszabb időszakot. Ilyenkor alakultak ki (?) az olyan szavak, mint árpa, balta, kecske, macska, stb... amelyek a török és a magyar nyelvben is megegyeznek, vagy nagyon hasonlóak (a modern török nyelvben a macska szó az arab kedi-ből került át, régebben ott is macska (maçka) volt).

No de mi a helyzet a sassal?

A belső-ázsiai népek életében fontos szerepet játszottak a madarak. Főleg amelyek nagyok voltak. Még inkább azok, ahol már az is kérdés volt, hogy ki fog kit megenni a küzdelem végén: a vadász a madarat, vagy fordítva. Ez persze még nem ok az izgalomra, mert ugyan ez a helyzet más állatoknál is előfordulhatott. Viszont a madarak tudnak repülni is!

Éppen ezért a mitológiák egyik kedvelt főszereplői voltak (megint a minél nagyobbak, minél veszélyesebbek), akik különleges képességekkel, tudással rendelkeznek. Gyakran a világok közötti átjárást ismerték. A mondat szerint pedig az első sámánt egy sas szülte.

Akárhogy is nézzük, a nagy madarak egy olyan téma volt, amiről sokat beszéltek: vagy mert utána futottak, vagy mert előle, vagy mert a sámán azt mondta, hogy a madár azt mondta, hogy fussatok. Egy ilyen futásból egyszer még egy Honfoglalásra való is összejött.

A magyar nyelvben pedig ebből az időszakból hét olyan madár neve került bele, amelyet a törökökkel együtt neveztek el: sólyom, ölyv, turul, torontál, bese, zongor, és karvaly. Ezek közül ugye a turult jól ismerjük. No nem a levesből, hanem a magyar mitológiából. Noha a törököknél is sok történetben szerepelnek tuğul néven.

De a sas nincs köztük! Pedig, pedig, pedig...

A sas törökül kartal, és nagyon kedvelt madár. Nemcsak, mint focicsapat szimbólumaként, hanem vadász pilótáknál is. Meg úgy általában ha olyan embert, csoportot akarunk jellemezni, aki elől jobb elmenekülni. Arra nem találtam példát, hogy a szultán mennyire lelkesedett, ha oroszán helyett egyszerűen csak lesasozták, de nagyvezéreknél már elfogadható volt. Bár ők is jobb szerették, ha inkább valami mancsos macskával keverik össze őket.

Mindebből máris láthatjuk, hogy őőő... mit is? Eddig semmi egyezés...

No de a sasnak jó szeme van! Nagyon jó! Szoktuk is mondani, hogy sasszemű. Ha pedig

valamit jól megfigyelünk, akkor úgy teszünk, mint a sas. No, ilyen szó pedig már van a török nyelvben!

A *şaşmak* igét akkor használják, ha valaki nagyon tágra nyitotta a szemét. És így akár többet is láthat, mint a többiek. Sőt! Biztosan, mert meg van lepődve, a többiek pedig nem. Ennek oka, pedig leggyakrabban az, hogy hirtelen eláraszt minket az információ. A pusztai életben ez nagyra nyitott szemekkel történt. Az Oszmán Birodalomban inkább már egy késsel, ami valaki hátában kötött ki. Bár igaz, akkor is volt nagyra nyitott szem. De valószínűleg az illető nem azért lepődött meg, mert kinyitotta a szemét, hanem mert egy kést talált a hátában.

Szóval. A *şaşmak* szó jelentése: meglepődik. Most ne menjünk bele, hogy ennek oka, az, hogy szembe jön velünk 800 feldühödött patás állat és azért lepődtünk meg, vagy mert 1 db. kés jött nekünk hátulról. Bár a szónak vannak ilyen értelmezései is. Pl. jelentheti azt is, hogy valamit elfelejtettünk. Mondjuk azt, hogy a Mehmet pasa utál minket, és ma ő van ügyletben. Ha pedig a kifejezést ilyen környezetben használjuk, mint "amikor mentem a kihalt folyóson, egyszer csak mögém toppant Mehmet pasa egy akkora késsel, hogy csak lestem!". Azt leszámítva, hogy mennyire értelmezhető az egyes szám első személy elbeszélő mód egy sötét folyosón és egy nagy kés esetében, különös kapcsolatot figyelhetünk meg a lesni, sasolni, és meglepődni, szavak között. Talán valahol mégiscsak van egy sas a közös ősök között?

A *şaşmak* szó másik jelentése viszont elvéteni, vagy elhibázni, elkövetni egy hibát. És bár hiba esetében megint ott lehet a Mehmet pasa az evőeszközével, ami okot adhatna arra, hogy előcibáljuk a sasunkat, a magyar köznyelvben inkább a b betűvel kezdődő szó valamelyik ragozott, toldalékos, verzióját használjuk. Ami egyébként szintén török eredetű, és valószínűleg szintén a pusztákból származik.

A *şaşmak* szónak létezik egy hosszabb változata is, ez a *şaşırmak*. Ahol is a jelentések hasonlóak: meglepődni, összezavarodni, elvéteni, elrontani, elfelejteni, stb... De mintha extra lenne a elveszni, elveszteni. Itt persze ne arra gondoljunk, amikor elveszítünk egy tollat az utcán, vagy Júlia veszít el valamit, miután Rómeó betoppan hozzá (bár kétségkívül szerepel ott a meglepődni szó is, de szerencsés esetben az elvéteni már nem), hanem ha mondjuk a játszmát veszítjük el (csak hogy maradjuk a Mehmet bácsis témánál), vagy rossz utat választottunk, amikor Isztambulban A pontból megyünk át B pontba és már valahol a K és az LY között járunk.

A két verzió között, hogy mi a különbség, jó kérdés. Valószínűleg a reggeli takarító személyzet sem ezt fogja vizsgálni. A török nyelvtan szerint a közbülső -ır rag lehet műveltető igeképző (ebben az esetben nem én magam, saját erőből lepődtem meg, hanem ebben segítettek pl. a patás állatok, vagy egy hideg szúrós érzés). De ez az egész nem ilyen egyszerű, mert az ige lehet tárgyatlan, kauzatív, és faktitív is. Aki még mindig érti, miről van szó, az ebben a 147 oldal környékén próbálkozhat az értelmezés folytatásával... Ott szépen leírják, miért nem fogjuk mi ezt soha megérteni.

A sashoz csak látszólag köthető egy kedvelt magyar étel, a saslik, más néven rablólhús. Ennek a neve is kapcsolatban van a törökökkel. Ugyanis a şiş azt jelenti, hogy nyárs. És a nyársas ételeket úgy hívják, hogy şiş, vagy şişli. Mint pl. a şiş kebab. Konkrétan a saslik elnevezésű ételt a krimi tatárok találták ki, akik a török nyelvcsaládhoz tartoznak.

És hogy lássuk, hogy minden mindennel összefügg, és Mehmet bácsi sem alszik: A tűz fölötti húst néha érdemes megsasolni, hogy vajon megsült-e már. Vacsora után pedig bármely nyárs hasznos társ lehet egy sötét kihalt folyosón, hogy ezúttal ne mi legyünk a meglepetés áldozatai.

2014-03-26

Hüsrev Tayla professzor (törökül yüksek mimar, azaz magas végzettségű mérnök) a modern török építészek egyik legismertebb alakja, aki az ankarai Kocatepe Camii-t tervezte.

Élt 89 évet.

[caption id="attachment_7036" align="aligncenter" width="500"] Hüsrev Tayla professzor (1925-2014)[/caption]

Hüsrev Talya Bursa városában született 1925-ben, és itt végezte középiskolai tanulmányait. 1942-ben az isztambuli Állami Szépművészeti (Iparművészeti) Főiskolát (ma Mimar Sinan Szépművészeti Egyetem) járt. 1948-ban mérnökként végzett. 1952-53 között az Isztambul Egyetem Művészettörténeti szakán tanult.

A kezdeti időszakban Isztambul és Bursa városában dolgozott. Ekkor készült el az Isztambuli Régióális Igazgatóság, A Török és Iszlám Művészeti Múzeum és még sok más ismert épület is az ő munkássága révén.

1972-től kezdődően tanított a Mimar Sinan Egyetem Építészeti szakán.

Szabadúszó építészként több hamam (török fürdő), karavansaray, türbe, konak (történelmi fogadó) és dzsámi felújításán dolgozott. 1967-től kezdődően pedig Ankara legnagyobb mecsetén, a Kocatepe Camii-t tervezte.

[caption id="" align="aligncenter" width="461"] Kocatepe Camii - Forrás: Wikipédia[/caption]

A Kocatepe Camii legfontosabb tulajdonsága (a méretei mellett), hogy ötvözi a tradicionális és a modern stílusokat és építészeti technikákat. Ez azért is volt fontos, mert a korábbi terveket Vedat Dalokay készítette, aki a modern mecsetek szakértője (ő tervezte). Az ő terveit túl modernnek tartották a törökök. Hüsrev Tayla viszont jól megtalálta az egyensúlyt. A dzsámi 1987-ben készült el.

Ettől kezdve lett ő a modern és a tradicionális stílusok keverésének professzora.

2005-2009 között Isztambul Üsküdar kerületében a Karacaahmet temetőben található Şakirin Camii építésén dolgozott. Hasonlóan az ankarai Kocatepe Camii-hoz, itt is a modern és a klasszikus stílus ötvöződik. Több különlegességének egyike, hogy nagyon légies, és levegős a mecset. A speciális ablakos elrendezéseknek köszönhetően még a szokottnál is világosabb és spirituálisabb teret sikerült létrehoznia.

A másik különlegessége, hogy a belső építész egy nő, Zeynep Fadilloğlu. Egyben ő az első nő, aki egy dzsámi tervezésében részt vett.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Şakirin Camii[/caption]

Hüsrev Talya utolsó, de ismételten modern-tradicionális dzsámija az isztambuli ipari parkbeli İSTOÇ Yeni Cami.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] İstoç Yeni Cami[/caption]

Hasonlóan a korábbi dzsámikhoz, a professzor itt is a légiességre, a világos és spirituális hangulatra törekedett. Ez a mecset 2005-2013-ig épült.

Ezután még befejezte a könyvet, amit írt, majd eltávozott erről a világról.

2014. március 19-én, az általa épített Şakirin Camii közelében helyezték végső nyugalomra.

2014-03-27

Teljesen véletlenül találtam rá erre a névre: Şandor Hadi.

Éppen a emlékoldalhoz gyűjtöttem az adatokat, amikor a megakadt rajta a szemem: Şandor Hadi

Sándor, Sándor, Sándor... de hiszen ez egy magyar név!

Na, mindjárt rázavartam a Google-t, hogy megnézzük, ki is volt ő. Egy rövid Wikipédia oldalt talált csak, amiből a következők derülnek ki:

1931-ben született Kastamonu tartományban (tehát rokon!)

Mérnök (tehát rokon!)

1961-ben diplomázott az Isztambuli Technikai Egyetem Mérnök szakán.

Leghíresebb épülete a Milli Reasürans Kompleksi, ami Şişli, Maçka kerületében található Isztambulban (innen kb. 300 m-e).

Ezt az épületet sokat szokták emlegetni a tanárok, mint példa arra, hogy ki lehet lépni a megszokott keretektől.

Egy másik oldalon találunk egy listát az általa tervezett épületekről: İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi ve Eski Doğu Eserleri Müzesi, Boğaziçi Rumeli Hisarı Valerie Szasy Villası, Hortaçsu Villası ve Yıldırım Oktay Öge Evi, Tuzla'da Tütüncü ve Hadi Ailesi Yazlık Evi, Boğaziçi Üniversitesi Aptullah Kuran Kütüphanesi, Milli Reasürans T.A.Ş. Genel Müdürlük Kompleksi

Igen, jól láttátok, van egy Szasy Villası elnevezésű épület is a listában. Ez is magyarnak hangzik.

1986-ban halt meg.

, név szerint Okutman Yücel NAMAL-t, aki a Toplumsal Tarih nevű újságba 2011-ben írt egy cikket a következő címmel: Türkiye'de İkinci Kuşak Bir Macar: Mimar Şandor Hadi. Ami azt jelenti, hogy Törökországban élő második generációs magyar: Şandor Hadi. Ennek az úriembernek egyébként is érdekes cikkei vannak, feltűnően sok benne a magyar.

És itt kifúj az első körben talált lista.

Amit viszont még tudunk, hogy a Török Köztársaság megszületése (1924) utáni időszakban Atatürk rengeteg mérnököt hívott Magyarországról, hogy egy kisváros helyén világvárost építsenek. Ezt a helyet hívják ma úgy, hogy Ankara. Az évszámok stimmelnek is. Könnyen elképzelhető, hogy egy Törökországba jött magyar mérnök itt letelepedett, és megházasodott (erre volt már példa), majd pedig fia született (erre is volt már példa). Ráadásul Sema azt mondja, hogy Kasramonu belvárosában van egy "újonnan épített" (újonnan épített = 500 évnél fiatalabb) főtér, ami nem jellemző a török városka. Lehet, hogy

még az apuka művét is megtaláltuk?

Csupa izgalom! :) Kalandra fel!

2014-03-28

Jön a nyár, több országban is választások jönnek, a tv és a mozi pedig csapni való. Pedig a fiatalok ereiben forr a vér.

De lehet, hogy csak éppen rossz lesz az időjárás, és kicsit jobban fúj a szél, kicsit több az eső, vagy a Földnek van éppen rossz napja és úgymond "álmában csenget egy kicsit".

És mi pont ott vagyunk!

Szerencsére ma már szinte mindenkinek van mobil telefonja, és szerencsére a főnökünk mindig pont el tud érni minket, járjunk is a világ bármely pontján. "Bélu-kám! Holnapra dobj már össze egy prezentációt nekem!"

De viszont ha nekünk lenne rá szükségünk, akkor pont nem lesz térerő, nem lesz elég egység a kártyán, vagy nem lesz elég energia az akkumulátorban. Így nem fogjuk tudni elérni a főnökünket, hogy megmondjuk neki "Leszakadt a híd, egy hónapra itt ragadtam, küld vizet és élelmet, különben nem tudom megcsinálni a prezentációt!". Sőt! A mentő osztogat sem. Maradnak a gyökerek... nyam nyam nyam. Na, a répa is gyökér! :)

Legyünk tisztában vele, hogy bármennyire is sokat kényelmesedtek az utazások, egy nyaralás továbbra sem olyan, mintha beülnénk egy moziba. Egy idegen országban, idegen környezetben vagyunk, ahol általában a nyelvet sem ismerjük, sem pedig az aktuális eseményeket. Így előfordulhat, hogy mi leszünk azok, akik rossz időben vannak rossz helyen.

De sokat javíthatunk a helyzeten, ha előtte egy kicsit felkészülünk. Ilyen pl, a nyaralás előtt elkezdjük az aktuális ország híreit olvasni, nem tört-e ki egy vulkán, szökőár, felkelés, stb.. Elég kellemetlen lenne, ha leszállás után, a reptéren derülne ki, hogy körbe vette a láva. Persze egy jó utazási iroda gyorsan szervez egy nyársa sütögetős hangulatos láva bulit.

Egy vulkán esetében viszont biztosan tudjuk, hogy egészséges (egy elméletek szerint sokan ezért nem tartanak otthon saját vulkánt, míg mások rámutatnak ennek a logikai hibájára, hiszen akkor mi van a cigarettával). De vannak olyan időszakok, amikor nem annyira egyértelmű a helyzet. Amikor mérlegelünk, hogy vajon esik-e annyi eső, hogy a hotelt csak úszva lehet megközelíteni? Elmenjünk, ne menjünk? De már kifizettünk mindent...

És még vannak a váratlan események. Egy földrengést nem szoktak előre bejelenteni. Törökországban pedig összefuthatunk egyel. Kicsi az esélye, hogy pont akkor legyen egy komolyabb rengés, amikor ott tartózkodunk, de van erre is esély.

Ma már, a biztosítás mellett, létezik egy hasonló előkészület. Ezt pedig úgy hívják, hogy konzuli védelem. Ez azt jelenti, hogy bejelentkezünk az adott ország konzulátusán. Szólunk neki, hogy megyünk, tudni fognak rólunk. Így ha valami történne, akkor keresni fognak minket. Roppant hasznos.

A bejelentkezés ingyenes, és kb. 5 perc alatt el lehet végezni. Így mindenkinek ajánlott. . Ugyan ezen az oldalon minden országról találunk utazási tanácsokat is. Őket és érdemes elolvasni. .

Ez egy fontos előkészület.

És mit tegyünk, ha beüt a baj? Lehetőleg kerüljük el!

Ma már vannak katasztrófa turisták, meg tüntető turisták is. Ezt ízlés szerint mindenki döntse el, mennyire izgalmas beleesni egy vulkánba, vagy megveretni magunkat a rendőrökkel. Persze ennek is megvan a maga hangulata. De legyünk tisztában, hogyha mi kerestük a bajt, akkor pl. a biztosító nem fog fizetni. Tehát ha mégis ezt választanánk, csak óvatosan!

Előfordulhat az is, hogy a baj keresett meg minket.

Természeti katasztrófa esetében nincs sok minden, amit tenni lehet. Bár minden vallásnak vannak tippjei erre vonatkozóan. Ezeket ki lehet próbálni. Mindemellert vannak módszerek, amelyek sokat segíthetnek a túlélésben.

Törökországban leginkább a földrengés az, amivel összefuthatunk a természeti katasztrófák közül. Bár erre is nagyon kicsi az esély. . És ha gondoljuk, akkor összeállíthatunk egy ilyen is. Ehhez hasonló táskák akkor is praktikusak lehet, ha tudjuk, hogy veszélyes helyre fogunk menni.

Ember által előidézett eseményeknél már más a helyzet. Itt nagyobb esélyünk van elkerülni, mert szoktak előjelek lenni. Pl. egy tüntetés hangzavarral jár. Gyakran könnygáz illattal is. Ha mondjuk séta közben azt érezzük, hogy valami csípi a szemünket és az orrunkat, akkor nem érdemes odamenni, és megkérdezni, hol lehet ezt a szert kapni. Inkább forduljunk vissza.

Szerencsére Isztambulban a legtöbb esemény nem a történelmi városrészben zajlik. Nyugodtan lehet az AyaSofya és a Kék Mecset környékén túrázni. De lehet, hogy a hotelünk pont egy olyan helyen nőtt ki a földből, ahol a nép túlságosan lelkes. Ilyenkor is próbáljunk meg kimaradni az eseményekből.

Ne feledjük el azt se, hogy mi magyar és EU állampolgárok vagyunk. Így bizonyos védelmet kapunk, amivel érdemes élni, ha a rosszkor voltunk rossz helyen esemény miatt minket

tettek a sötét kis szobába.

Persze az állampolgárság sem nyújt teljes védelmet, ha mondjuk egy feldühödött anyós-, vagy após jelölt dönt úgy, hogy a fejünket szögeli fel a falra. Ilyenkor hiába mondogatjuk, hogy magyarok vagyunk, nem sokat fog használni. A túlélők beszámolója szerint sokkal hatásosabb ha Petőfi Anyám tyúkja c. költeményét kezdjük szavalni kellő beleéléssel. Ilyenkor ugyanis összezavarjuk a másik felet, mi pedig el tudunk futni.

2014-03-31

Utána nézni

Törökországban az óra előre és hátra tologatása ugyan úgy, és ugyan akkor történik, mint Európában, és így Magyarországon is.

Általában nincs is ebben semmi extra, csak jelzem nektek, hogy nincs benne semmi extra. Sőt! Mióta be vagyunk hálózva digitális órákkal, amelyek naponta többször is szinkronizálnak a központtal, igazándiból fel sem tűnik, hogy egy órával kevesebbet/többet aludtunk. Na jó, a kevesebb feltűnik, de a több nem igazán. Ahhoz mondjuk legalább az USA keleti parti időzónáig kellene eltekerni az órát..

Szóval óraátállítás. A szokásos: átállítottuk, és kész. Idei különlegesség, hogy a választások miatt ezt egy nappal odébb csúsztatták (ettől mondjuk megzakkant itt az összes rendszer). Így vasárnap Magyarországgal egy időzónában voltunk. :)

Erről ennyit, olvassatok tovább! :)

Egyik nap így szólt a taxi sofőr:

- Te Európából vagy. Tudod, mit jelent ez a tábla?
- Persze, parkolni tilos.
- Érdekes.. És mond, mire jó?

Egy felmérés szerint (2013. január) Isztambulban 3.000.000 is több autó van. És kb. 20.000 új autó kerül forgalomba minden hónapban (azaz mostanra kb. 280.000-el több furikázik).

Ennyi autó csak két esetben jelent problémát: amikor megy (ezt hívjuk dugónak), meg amikor parkol.

I c. könyvében a második problémát egyszerűen áttranszponálja az elsővé: a valóságtól nem túl elrugaszkodott jövőben automata járművek lesznek, amelyeket meg lehet kérni, hogyha nem talál parkoló helyet, akkor körözzön a háztömb körül. Ezzel növelve tovább a dugókat.

A dolog érdekessége, hogy ilyen már ma is van. No persze nem robotok vezetik az autót, de ha egy autóban hivatásos sofőr van, és nem tud parkolni, akkor addig a forgalomban halad, amíg a főnöke visszaér a tárgyalásról.

Még inkább ez a helyzet az Atatürk repülőtérnél, ahol sokan szeretnék megállni, míg a rendőrök inkább azt szeretnék, ha mindenki beparkolna a hivatásos garázsba. Ezt persze senki se szeretné, mert az nem olcsó. Így török szokás szerint mindenki a környéken próbál leparkolni. Ez persze tilos, így itt nagyszabású macska-egér játékok zajlanak a hatóságok és a repülőre várók között. A kevésbé bevállalósak inkább folyamatosan mozgásban vannak. Én meg tudok egy tuti bokrot, ami mögé el lehet bújni. :)

Tehát parkolás.

Isztambult, mint a legtöbb történelmi várost nem úgy találták ki, hogy minden ház előtt 6-8 autó álljon. Sőt! Nagyon sok utcát nem úgy találtak ki, hogy abba autó beférjen, az emelkedőn fel tudjon menni, stb... Ez persze nem zavarja a törököt, aki simán bemegy a teherautóval az olyan utcába, ahova én egy gyufaskatulyával sem próbálkoznék. Majd miután lepakolta az árut, y-ban megfordul, és kijön. De előtte elengedi a szemből jövő menetrend szerint járó csuklós buszt, amit ma Ali bácsi vezet, aki megint talált egy rövidebb utat...

Tehát hely nincs. Autó viszont annál több. Ötlet is van bőven, mint pl. az , , stb..., de ezek csak lassan terjednek el. Így a sofőrökre van bízva, mit találjanak ki arra, hogy lerakják a kocsit egy kis időre.

De nem kell őket féltetni, mert nagyon kreatívak. Sőt! Ez a törököknek ez a hozzáállásuk, hogy mindenre van megoldás, a parkolásban is segíti őket. Egyértelműen létkérdés Isztambulban. Ennek köszönhető, hogy mindenhol találnak parkoló helyet. Még ott is, ahol nincs. És oda is be tudják rakni az autót, ahova összehajtogatva sem férne be. Legyen szó valódi parkolóhelyről, járdáról, kis utcáról, vagy csak kutyaólról. Vagy a telefonkönyv K és L közötti fejezete.

Ha parkolásból egyszer lesz versenyszám, egészen biztos a törökök viszik majd el az összes érmet. Bár a bírok majd mindig kifogásolják a megoldást, mert pl. nem úgy gondolták, hogy a fürdőszobába a csap mellé állítják a betonkeverőt, ráadásul élivel; de mivel nincsenek erre vonatkozó tiltás a szabályokban, kénytelen lesznek a pontot megadni.

Amikor Apukát először vittük Budapestre, és éppen a belvárosban köröztünk, hogy parkoló helyet keressünk, ő csodálkozva nézte, hogy mennyi üres helyet hagynak ezek a nyugatiak. Majd amikor meguntam, hogy még mindig nem álltam le, kiszállt a kocsiból, és olyan jó törökösen (60 dB felett) benavigált egy kis lukba.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Parkolni tilos, kivéve ha odébb rakom a táblát[/caption]

2014-04-01

Hétvégén lezajlottak a helyközi választások Törökországban (eredményről csak annyit, hogy nem változott semmi). Közben Magyarországon már csak pár nap van hátra a nagy napig.

Nagy izgalmakkal mentem le a sarki választási helyszínre (érdekes, hogy ebből nincs házhoz szállítás, mármint nem mozgó urna, hanem ahogy a pizza házhoz jön). Itt most mindenki nagyon izgatott volt, így korán reggel lerendeztük a nagy eseményt. Sokan ezek után kiültek a tengerpartra hogy egy relaxációs reggeli keretében lerendezzen egy reggelit. No és persze egy jót egyen közben. Én mondtam, hogy a magyarok inkább teli hassal mennek szavazni, mert akkor nyugodtabbak.

No, tehát mentem szavazni. Először úgy, mint török állampolgár. Nagy esemény.

Természetesen annyira nem különbözik, mint Magyarországon. Itt is egy iskolába, mégpedig a legközelebbi mentünk el. Vittük a behívó lapocskát, és a személyit. A szoba előtt pedig hatalmas sor állt. Mint kiderült nem volt hatalmas, csak a szavazás volt nagyon lassú. Mégpedig azért, mert olyan sok párt jelentkezett polgármesternek, hogy jelentős ideig eltartott, míg az ember megtalálta a kedvenc pártján a zászló méretű lapon. Isztambulban pl. 28 párt indult.

Volt olyan is, aki 7 szavazatot kapott. Egy 13-15-17 milliós városban! (összesen egyébként 52,7 millió ember mehetett volna szavazni, és 45,9 meg is tette a nagy utat, de csak 44,2-nek sikerült jó helyre dobni a borítékot. Mondjuk ez is érdekes, hogy másfél millió érvénytelen szavazat volt, ami egyes helyeken egy egész országot jelent). El is gondolkoztam, hogy ennyi szavazatot én is össze tudnék gyűjteni. És most már én is indulhatok a választáson. Ráadásul, mivel annyira esélytelen, hogy nyerjek, választási programot sem kell készítenem. :) Bár a ti kedvetekért (mint tisztelt, kedves, stb... választók), valamit csak összedobnék. Mondjuk bevezetném a magyar nyelv használatát a hivatalokban, az ATM-nél, és a hentesnél.

Egyébként tényleg elgondolkoztató, hogy amikor ilyen erős választási hajrá van, akkor a két esélyes párt mellett a többi miért indul? Nemcsak hogy az esélyeket rontják, de rengeteg pénzt feleslegesen kidobnak a választási kampányra. Egy rendes választáson még érthető, de ilyenkor... Na mindegy.

Szóval a választás. Iskola. Ez is megvolt. Leadtam a személyit, a behívómat, és a telefonomat (fényképezni tilos, hogy ne legyen az, amikor a választópolgártól az elfenekelés elhalasztása reményében megkérik, hogy egy bizonyos pártra szavazzon). Majd megkaptam a lepető méretű listát, és én is bevonultam a sötétbe keresgélni.

Érdekesség, hogy az X helyett itt egy pecsét van, amint EVET, azaz IGEN felirat van. Mindenki ki is oktatott, hogy miként kell hajtogatni a lapokat, fújni, port szórni rá, stb.. hogy a tinta ne ragadjon át más helyre, mert akkor érvénytelen a szavazat.

Ezek után kijöttem, és egy aláírás fejében kaptam egy kék borítékot, amiben a muhtar (járás, kerület, stb...) vezetőjére lehetett szavazni. Ez viszont úgy ment, hogy a sötét sarokban készen álltak a lapok, és amelyik ember szimpatikus, annak a lapját tettük a borítékba. Itt mondjuk nálunk egy név volt, és bárkit kérdeztem, senki se hallott róla. Egyébként a borítékot tilos volt leragasztani.

Ezután még egy aláírás, és visszakaptam a cuccomat. Most már csak várni kellett. Majdnem éjfélig...

Nagy izgalmak voltak. Olyannyira, hogy a biztonság kedvéért másnapra iskola szünetet rendeltek, hogyha a szülők esetleg túl sokat buliznának, vagy búsulnának, akkor másnap ki tudják heverni. Bár mondjuk ez nem tiszta, mert a szülőknek munka napjuk van, a gyerekek pedig nem szoktak tekintettel lenni a fejfájós szülőknek. Talán így akarják elérni, hogy a választások után mindenki nagy lelkesen rohanjon be dolgozni? Ki tudja...

Másik érdekesség, hogy volt egy perc, amikor azt mutatták, hogyan állnak sorba az emberek az összehordott szavazatokkal. Mindenkinél egy zsák szavazat volt. Ilyen izgalmas zsákban, amiben lehetett egy halom szavazat, de akár egy megunt feleség is. Mindezek egy nagyon nagyon hosszú sorban álltak, a szavazatszámoló épületen kívül. Éjjel 2-kor, a hidegben.. Ehhez azért komoly elkötelezettség kellett..

És volt még egy dolog, ami egyedivé tette az eseményeket: a FEMEN is megjelent (ők azok a fiatal lányok, akik a meztelen felsőtestüket használják üzenetek átadására, amolyan twitter, vagy inkább cicler... formában). Mindezt úgy, hogy még az asztalra is felálltak. Hát nem tudom.. ha tudatosan bevezetnék, hogy minden szavazóhelyiségben ilyen érdekesség van (és hasonlóan, mint a pantomimok, amikor valaki bedob egy borítékot, akkor mozdulnak meg), akkor biztosan sokkal többen mennének el szavazni. Ráadásul a szavazás egyébként is csak 18 év elmúltával engedélyezett. Még van pár nap az otthoni választásokig, van idő dönteni. Mármint abban, legyenek-e táncos lányok (a női szavazóknak pedig főző show, divat bemutató, stb...) a szavazó helyiségekben. :)

2014-04-02

Blogunkban gyakran visszatérő téma a törökök foci rajongása. Már láttunk itt mindent, ami szemnek, szájnak, és kimosásra váró alsóneműnek ingere.

De valami mintha eddig kimaradt volna. Mégpedig az, ami az orrunkat is egyértelműen meggyőzi, hogy jó helyen járunk.

Ez pedig nem más, mint az illat. A kedvenc focicsapatunk illata.

[caption id="attachment_7068" align="aligncenter" width="375"] Galatasaray illat[/caption]

A Galatasaray rajongóknak izgalmas sárga-vörös csomagolásban még izgalmasabb sárga-vörös illatosítót kaptunk. A leírás szerint pedig az orrunkat az Egzotikus nevű illat fogja megrezgetni.

[caption id="attachment_7069" align="aligncenter" width="375"] Beşiktaş illatosító[/caption]

Ezzel szemben a Beşiktaş csapat szurkolói orrába a már klasszikus fekete-fehér csomagolásban található fekete-fehér spray Óceán nevű illata rúgja a gólokat.

[caption id="attachment_7070" align="aligncenter" width="375"] Fenerbahçe illatosító[/caption]

A Fenerbahçe rajongói pedig a már megszokott sötétkék-sárga kiserelésben található sötétkék-sárga illatosítóból felszálló szintén Egzotikus élményben részesülhetnek. Mindezt a leírás szerint az autóban. Vagyis akár ha éppen az autópályán száguldunk, akár csak parkolunk, vagy éppen a dugóban izzadunk.

Apropó dugó és izzadás.

Sok mérkőzésen eddig nem voltam. De szerintem egy igazi focis hangulathoz nem a rózsza és az orchidea illene. Hanem valami izmosabb. :)

2014-04-03

Havat ígértek, de végül beértük egy erőteljes zárporesővel, ami ki tudja miért, az enyhe jelzőt kapta.

Egyébként Április 1 van, de ez nem tréfa. Isztambulban az eső nem vicces. Azért se, mert olyankor hajót kell vinni magunkkal.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Eső - csak úgy[/caption]

Mint az angolok, beszéljünk az időjárásról. Tavasz van. És ilyenkor vagy esik az eső, vagy nem. Ez mondjuk ez az év többi napjára is igaz. Meg a bolygó többi felére is: az eső vagy esik, vagy nem. Olyan nincs, hogy esik, de mégse, vagy nem esik, de mégis. És olyan sincs, hogy most éppen nem ér rá, mert a plázákban éppen leértékelés van a magassarkú cipőosztályon. A különbség inkább a vagyokban vannak. Van olyan hely, ahol többször vagy esik, mint vagy nem. És fordítva. Na, mivel ebbe így belementünk, mehetünk is tovább.

Isztambul Mediterrán város, ahol ha esik az eső, azt komolyan teszi. Isztambul a Boszporusz partján van, ahova az eső is tankerhajóval jön. Isztambul egy turistaközpont, ahova az eső a barátaival együtt jön, mint villámlás, jégeső, szélvihar, hogy csak azokat említsük, akik kevésbé forgatják fel a bazárt.

A törökök javára legyen írva, hogy még nekik is el tudnak adni valamit. Pl. hogyha kebabszagú eső hullik. És valószínűleg a szél is isztambuli repülő szőnyegen közlekedik. Ezt onnan lehet tudni, hogy állandóan dudál, más néven túlköl.

Tehát eső + Isztambul = sok. Ez már nagyon régóta így van. A régi korokból sok írás maradt fent, amikor a mai Isztambul helyén zöldellő erdők, és tiszta vizű patakok voltak. Ez pedig csak úgy lehetett, hogy rendszeresen sok eső esett.

Ma, mikor a város összetétele 85% beton, 3% vas, 2% poliészter, 1% humán és 10% macska, mindez teljesen másképpen működik. Vagyis... nem, éppen hogy nem. Az eső továbbra is lelkesen esik. Csak éppen a patakot hívják úgy pl. Fő út, vagy 1. számú autópálya. Persze vannak csatornák és vízelvezetők is, de ezeket inkább oda helyezték el, ahol jól néz ki, nem pedig ahol tényleg szükség is van rájuk. Így az összegyűlt víz klasszul folyik végig az utakon, majd pedig a végén egy látványos vízesés formájában a tengerbe ömlik.

Összegezve, ha Isztambulban vagyunk, és éppen esik az eső, akkor húzzunk vízhatlan alsó ruhát, vízhatlan felső ruhát (még jobb, ha bekenjük magunkat bálnazsírral), vízhatlan kabátot, csizmát, és gőzhajót!

2014-04-04

Még egyszer régen történt, hogy bementünk a cipőboltba, és egy kenyérsütő géppel együtt jöttünk ki.

Persze ez így túlzás, mert nem volt nálunk a kenyérsütő gép, de az igazoló "szelvény" igen, így még át kellett menni a szaküzletbe, elhozni. De lényegében így történt.

Történt pedig, hogy bár a cipő olyan dolog, amit nem szokás megenni, mégis újat kell belőle venni. És éppen az történt, hogy ennek a vásárlásnak jött el az ideje.

Régi nóta, de még mindig igaz: cipőt a cipőboltban. Mi is így tettünk, bementünk a cipőboltba, ahol lám, egy halom cipő várt arra, hogy a különféle lábak megmártózzanak bennünk. No és persze, hogy megvegyék őket. Az eladó leginkább az utóbbit várta. Az előbbtől inkább tartózkodott...

És egy kenyérsütő gép is ott várt az újdonsült gazdájára.

Azon a héten egy szuper akció volt. Nem elég, hogy kaptunk ajándék cipőpasztát, meg 24 havi kamatmentes részletre tudtunk vásárolni, de még egy kenyérsütő gépet is adtak a vevőknek. Ennek egyetlen feltétele az volt, hogy legalább 3 cipőt kellett venni, ami összesen meghaladja a 150 TL-t.

Micsoda véletlen! Mi jó helyen voltunk jó időben, mert éppen cipővásárlási szándékkal tartózkodtunk eme térbeli ponton. Így nem okozott gondot a 3 cipő összeválogatása. Azért se, mert a 10-30% leértékelés nevű varászló is ott tartózkodott. No meg a 150 TL-t sem volt nehéz elérni. Sőt! Na még hogy mennyire sőt!

Egyébként csak egy cipőt akartunk venni, na de egy kenyérsütő gépért az ember igazán szórhatja a pénzt. Gondoljunk csak bele! Egy igazi kenyérsütő gép! Este berakjuk a lisztet, és reggel finom friss kenyér vár minket!

Tehát kell ilyen.

Oké, megvettük a cipőket, kértük a kenyérsütő gépet.

Természetesen. Itt a blokk, ezzel kell bemenni az elektronikai eszközök gyártójának a szakboltjába. Ez egyébként nem olyan nehéz, mint leírni, mert bőven van belőle Isztambulban mindenhol. Pl. a cipős bolttal szemben is.

Nosza gyerünk be, hiszen mit nekünk 3 cipő mellé még egy gépet is cipelni!

No persze az akció ügyesen volt kitalálva, hiszen a szakboltból nem ám csak úgy kijöttünk, hónunk alatt a kenyérsütő géppel. Vettünk akkor már kávéfőzőt, teafőzőt, darálót, de még répa reszelőt is. Ki tudja, jó lesz még a kenyérhez...

A történet még nem ér véget, hiszen hátra volt a kenyérsütés.

Érdemes tudni, hogy a sarki péknél 1 és 4 TL között mozog a kenyér ára. De a 4 TL már nagyon extra (bár se érintő képernyője nincs, se beépített gps-e, de még mosogatni se tud). Az átlag ár inkább 2.5 TL. És ezt ugye profik sütik.

Ezzel szemben a közértben a kenyérsütésre előkészített liszt (tehát ez az, ami nekem való, mert csak bele kell önteni a gépbe, és kész), az 4-5 TL.

És akkor még csak a lisztnél tartunk.

Ezt azért bele kell még önteni a gépbe, ami úgyse sikerült úgy, mint ahogy azt elgondolnánk. Kell még víz, meg olyan dolgok, amik biztosan nincsenek otthon. Mi pedig mindezt persze, hogy éjjel 2-kor csináljuk. Így a fél éjszaka rámeleg, hogy valami kenyérfélét előkészítsünk.

Majd egész éjjel zakatol a gép, mire mi reggel friss kenyérszagra ébredjünk. De mire elbontjuk a hangszigetelő barikádokat, kiderül, hogy a kenyér csak nyomokban hasonlít arra, amit a nép, Wikipédia, a Google, de még a Facebook is kenyérnek ismer. De legalább jól lehet verekedni. Már ha sikerül a gépből kipiszkalni.

Jah, és a gépet is ki kell mosni. Meg az asztalt. Meg a fél konyhát is.

Na de mindegy is. Örüljünk, hogy lett 3 új cipőnk! :)

2014-04-07

Vannak olyanok, akik ránéznek Isztambul térképére. És ezek között vannak olyanok, akik megnézik a metró térképet. És olyanok is vannak, akik alaposan megnézik, merre is jár a föld alatti vonat. És olyan is akad, aki ilyenkor elcsodálkozik.

És persze olyanok is vannak, akik nem így tesznek.

Ők vannak többen.

Na, róluk, nem írunk most semmi.

De az előző, csodálkozó csoportról sem.

Arról fogunk írni, amiről elcsodálkoznak. A metróról.

Amennyiben úgy döntünk, hogy nem Isztambul bazár térképét tanulmányozzuk, de még csak nem is a kebabárosok térképét, hanem Isztambul metró térképét, úgy egy érdekességet vehetünk észre.

No nem azt, hogy valami úrbéli szimbólum lenne beírva nagy betűkkel a városba. De még csak nem is egy üzenet, mint pl. "köszö a halakat", vagy akár egy szám, mint a 42.

Az érdekesség a metró megálló helyében van. Mégpedig ha összekötjük őket egy piros vonallal (fontos, hogy piros legyen!!), majd ráintegráljuk a tangens függvényre, megszorozzuk a Titanic hosszával, akkor egy olyan ábrát kapunk, ami nem jó semmire. De legalább nem is szép.

Úgyhogy e miatti bánatunkban fél szemünket becsukjuk, és máris észrevesszük, hogy minden metró megálló egy önkormányzati épület közelében van! De nagyon a közelében. Az egyik kijáratot mindig gondosan úgy helyezték el, hogy amikor kiérünk a föld alól, egy kicsi hipp, egy még kisebb hopp, és már bent is vagyunk az épületben.

Persze mindez érthető, hiszen a szegény állampolgárok ne esőben és hóban menjenek a hivatalba. A meleg metróból direkt, akár száraz lábbal is, bejuthatnak a lelkes adófizető állampolgárok az adófizetési helyükre.

Előfordulhat persze, hogy odabent hűvös fogadtatásban lesz részük, de pár perc múlva úgylis leizzadnak...

Mindez addig egészen jól beválik, míg közben nem szól a történelem. Márpedig ha Isztambulban a történelem is beszél, akkor ott kő csak kővön marad, de ott nagyon is ott

marad...

Történt pedig az, hogy az egyik metró megállót úgy lőtték be, hogy az 50-60 m-es mélységből nyíl egyenesen lehessen felmenni a hivatalba. Így megy föl a mozgólépcső, és megy és megy, egyenesen, és még mindig megy, megy, majd hirtelen hopp egy 180 fokos fordulat ugrik elénk. Ott ugyanis találtak egy falut a föld alatt. Amit végül nem lehetett elvinni az útból (az tartja a fél hegyet. De tényleg!).

[caption id="attachment_7090" align="aligncenter" width="500"] Metró csendélet: A fal túloldalán egy falu van a föld alatt.[/caption]

2014-04-08

Semának egy mérnök cége van Isztambulban, ahol régi épületeket újítunk fel.

Ez jó móka, mert egy csomó régi, történelmi házba is be lehet menni. Bár odabent érdemes az orrunkat jól becsukni, míg a szemünket jó nagyra kinyitni. Nehogy átessünk valamint, vagy belelépjünk valamibe.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Görög iskola kísérteties alagsora[/caption]

Isztambul sok mindent átélt a történelem folyamán. Mégis a legnagyobb átalakulások sosem a háborús, hanem a békés időszakokban voltak. Itt most az átalakulást negatívumként értem, amikor fontos történelmi emlékek tűnnek el. Ilyen pl. a Konstantin-oszlopa (Çemberlitaş), ahonnan maga Konstantin is eltűnt. Bár lehet, hogy csak nyaralni ment, ki tudja. Vagy a IV. Keresztes hadjárat, amikor a Galata-tornyot vitték haza a tivornyázó turisták. Persze könnyű dolguk volt, mert nem repülővel mentek. Akkor biztosan jelentősen rá kellett volna fizetni a súlytöbbletre. Vajon a toron szűrő fegyvernek minősül, vagy fel lehet vinni a kézi poggyászból?

Manapság a hatóság próbálja megőrizni Isztambul épületeinek történelmi jellegét. Nehéz küzdelem. Mindeközben nehéz dolga van annak is, aki a belvárosban szeretne lakást venni. Vagy csak átfesteni. Egy erkély vagy egy ablak átalakításba pedig jobb bele se fogni!

Ennek persze megvan minden szépsége és csúnyasága. Mert persze egy felől természetesen meg kell őrizni a város történelmi látványát. Másfelől viszont semmi sem garantálja, hogy a régiek mindent szépen és jól építettek. Márpedig egy rosszul sikerült homlokzatot évszázadokon keresztül ugyan olyan rondán kell majd visszaépíteni. Kivéve persze, ha ledől.

Hiába, a gravitációnak is van ízlése...

De ennél sokkal izgalmasabb kalandok is vannak egy-egy régi épület felújításánál. Így aki Isztambulban vesz ingatlant, annak érdemes előtte jól utánajárnia mindennek. Néhány érdekesebb történet:

Kezdődik ott, hogy Isztambul tele van történelmi épületekkel. Ezeket a megfelelő hivatal szabályai szerint lehet felújítani, illetve módosítani. No de melyik hivatalt is kell keresni? Ezt sem olyan könnyű mindig kideríteni. Mert alapesetben a kerülethez tartozik, de van ám olyan is, mint a Műemlékvédelmi hivatal. És ha a házikó látszi a Boszporuszról is, akkor az ottani ügyintézők véleményét is ki kell kérni.

Természetesen ezek az emberek nem szoktak egyet érteni. És bár ma már van telefon, e-mail, stb... mi leszünk a postások, akik rohangálunk egyik helyről a másikra, és visszük a

híreket. Jó buli. Olyan 3-4 évig is eltarthat.

A másik izgalmas dolog, hogy minden esetben valami minél régebbi annál fontosabb. Vagyis az élvez elsőbbséget, amelyik a régebbi. Így pl. a házhoz egy újonnan hozzátoldott (új = csak kétszáz éves) szoba, emelet az eltűntetni! dossziéba fog kerülni a felújítás során. Míg a régebbi, eredeti falra a lehető legjobban vigyázni kell. Hacsak ki nem derül, hogy van egy még régebbi fal, mert akkor már ő élvez elsőbbséget, míg a korábbi történelminek hitt falat kell lebontani.

Mindezt tovább szépíti, hogy valaki talál egy régi történelmi festményt, amelyiken pont az a házikó is rajta van, amelyiket mi szeretnénk felújítani. Mert akkor az alapján kell tervezni. És ha a képen látható épület csak egy emeletes volt, akkor a miénk is egy emeletes lehet. Szerencsés esetben viszont akár az is előfordulhat, hogy a házhoz egy torony is tartozik, mert olyankor mi is építhetünk egy tornyot. Aztán majd találjuk ki, hogy mit kezdünk vele.

Egy másik szabály pedig az alapterületre vonatkozik. Van, hogy az önkormányzat engedélyezi az extra emelet felpakolását a ház tetejére, de az alapterülettel szigorú. Történt pedig az egyik megrendelőnk esetében, hogy vett egy telket, amelyiken egy kis házikó volt. És bár építhetett rá még pár emeletet, hiába volt nagy telke, az eredeti házikó kicsi volt, így az új épülete nem lehetett túlságosan nagy. Hát jó, így alakult.

Elkészültek a tervek, meglettek az engedélyek, elkezdődött az építkezés. És ahogy ez Isztambulban lenni szokott, 5 perc múlva már le is állt, mert valamit találtak a föld alatt. Mégpedig egy hamamot, azaz egy török fürdőt.

Na, kiásták a hamamot, megvizsgálták minden szempontból, és kiderült, hogy nem értékes. De ha az úriember gondolja, felújíthatja. Ha viszont úgy gondolja, akkor e helyére építheti a házát. Ami viszont most már négyszer nagyobb lehetett, mert ennyivel volt nagyobb a hamam alapterülete. Hősünk gyorsan döntött, és nem a fürdőiparba szált bele.

Tehát nem egyszerű egy épület felújítása. Ennek pedig egyik legfontosabb része a dokumentálás. Mi ennek köszönhetjük, hogy sok sok régi épületbe tudunk benézni. Ami romantikus sárban csúszást, poros és korhadt szobákban mászkálást, no meg a macskák csomagolástól mentes ajándékainak kerülgetését jelenti. Ameddig nem találják ki a szagos illatos tényképet, addig ezzel nincs is baj.

De tényleg csupa kaland. És azon kívül, hogy izgalmas épületekbe lehet bekukkantani, sok más érdekességgel is összefuthatunk.

Biztos mindenki találkozott már olyannal, hogy penészes valami. Ha máshol nem, akkor a hűtőben. No a régi házakban az otthelyezett szőnyeg szeret penészes lenni. Egyik helyen ez a penész nevű jószág igencsak megnőtt. Már tényleg majdnem jószág lett. Talán ha várunk még tíz évet (a ház 60 éve volt lakatlan). Egyenlőre a gomba beírta szép divatos kalappal.

A legizgalmasabb kaland viszont egy olyan házban volt, ahol a tükröt felejtették elvinni. Mégpedig egy egész alakot tükör várta az arra járókat.

Egy olyat szituációt lehet elképzelni, hogy az ember egyedül sétál egy teljesen csendes házban. Csak a deszkák nyikorognak, és csak a saját lépteiket hallják. Kb. így:

[soundcloud url="http://api.soundcloud.com/tracks/98831260" params="" width="100%" height="166" iframe="true" /]

Aztán az egyik sarok mögül, teljesen csendesen, hirtelen valaki előugrik. Őt hívták úgy, tükörkép. De ez nem volt annyira nyilvánvaló abban a már tíz másodpercben, míg az ember sikoltott.

Kint meg persze mindenki jót nevetett.

Egyelőre viszont még nem tudok belső képeket felrakni. De hamarosan elkészül a céges weboldal is, ott pedig lesznek jobbnál jobb régi házak belülről. :)

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Régi faház, Kadiköy[/caption]

2014-04-09

Isztambul két kontinensen fekszik. Ezek egyike Európa. Másik pedig Ázsia. A listában pedig nincs benne sem Ausztrália, sem az Antarktisz. De más A betűvel kezdődő és nem kezdődő kontinens sem.

Szóval kettő van. E kettő között pedig éppen két hidat találunk. Mi sem tűnik egy turistának jobb programnak, minthogy átmenjen a hídon (a Hídon) Európából Ázsiába (vagy visszafele). Mégpedig az Első hídon (A Boszporusz-hídon), ahol olyan jó a kilátás.

Az útikönyvek legtöbbször is arra ösztönöz minket, hogy a 'Taksim téren található emeletes buszokkal juthatunk át a Boszporusz-hídon'. Vagy valami hasonló.

Oké, átmentünk. És most?

De most tényleg! Itt vagyunk 40 km-e a térkép szélétől kifelé, ahol senki se tud angolul. Mégis mit csináljunk?

Akkor már semmit. Vegyünk inkább kebabot, és nyugodjunk meg (vagy békében, ízlés kérdése). Majd kezdjük el a jólismert mondókat darálni: Eminönü, Eminönü, Eminönü, Eminönü. Ezzel addig menjünk az idegeire a környezetünknek, míg meg nem unnak minket, és fel nem tesznek a visszafele menő jó buszra.

De sokkal jobban járunk, ha nem a turistakönyv szerint járunk el..

Kezdjük ott, hogy a Taksim térről mindenféle mennek emeletes buszok. Még a másik kontinense is. De nem mind oda megy. Így ha találomra felülünk valamelyik emeletes buszra, akkor bárhol kiköthetünk Isztambulban.

De az Ázsiába menő buszok is, miután átértek a túloldalra, bevetik magukat a dzsumbujba. Ahhoz pedig, hogy onnan kitaláljunk, nagy tapasztalat és sok szendvics és kitartás kell.

E helyett inkább keressük meg a 110-es buszt. Ami nem is a Taksim térről indul, hanem mellette a Gümüşsuyu (Ezüstvíz) megállóból.

Ahelyett, hogy sátorral kiülünk a megállóba, érdemes megnézni a menetrendet, . Az İş Günleri jelenti a hétköznapot, míg a Cumartesi a hétvégét, és Pazar/Tatil a vasárnapot és ünnepnapot. A busz ugyanis eléggé ritkán jár. Cserébe a sötétben is megy, főleg szombaton.

Ha Európából megyünk Ázsiába, akkor a Gümüşsuyu felíratott kell nézni, míg visszafele a Kadıköy-t.

Érdeemes tudunk, hogy a busz átmegy a hídon. Naná, hiszen azért megyünk vele. E miatt pedig mindenkit óva intek, hogy pénteken, főleg 17:00 után próbálkozzon vele. Hacsak nem éppen forgalomtechnikusnak tanul, és azt szeretné tanulmányozni, miként lehet tízmillió embert kocsistól áttolni egy háromsávós hídon.

Hasonló okokból a hétköznapokon sem túl jók a kilátások a késő délutáni időszakban. Vagyis pont a kilátás lesz jó, és bőven lesz időnk fényképezni is, amikor órákat állunk a forgalomban.

Ha valaki esetleg nem akar Taksimba menni, Beşiktaş-ban is megáll a busz. Bár ülőhely akkor már biztosan nem lesz. A . Kattintsunk a Dönüş felíratra a jobb oldalt, hogy az Európából Ázsiába menő megállókat lássuk!

Ennek a buszjáratnak a nagy előnye, hogy a túloldalt pont Kadıköy-be, a kikötőbe érkezünk. Így akár hajóval mehetünk vissza. Útközben persze lefényképezve azt az utat, ahol előzőleg jártunk.

Itt megint érdemes tudni, hogy a hajók 21:00 után szeretnek úgy járni, hogy minél kevésbé járjanak. Illetve ússzanak. Sőt! Leginkább sehogy. Csak Karaköy felé tudunk visszajutni Európába.

Alternatívák:

Extrém turistáknak javasoljuk a dolmuş-t, ami ugyan ezen az útvonalon halad. Csak éppen a Taksim téren az Atatürk Kültür Merkezi mellől indulnak. Az ára is drágább, cserébe viszont garantáltan kapunk ülőhelyet és beszélgető partnert. Mindez pedig dugóban jól jöhet.

A még extrémebb turistáknak viszont az a szomorú hírünk, hogy gyalog nem lehet a Boszporusz-hídon átmenni. Így maradnak a fenti megoldások. Persze ha kalandra vágyunk, akkor még mindig felszállhatunk találmra egy emeletes buszra. ;)

2014-04-10

Megtörtént a nagy esemény, a magyarországi népszavazás.

Eredmény lett, ami lett. Erről már mindenki elmondta a véleményét, aki akarta. Aztán azt pedig meghallgatta, aki akarta. Bár valószínűleg az járt jobban aki nem akarta.

A mi szempontunkból viszont az az izgalmas, hogy micsoda kaland volt elmenni szavazni.

Na jó, annyi volt, mintha leugrottunk volna tejért a közértbe. Leszámítva, hogy a közértben van klubkártya kedvezményünk.

Külföldön szavazni ma már nem olyan nehéz, mint régen. Bármilyen is volt régen, ma már jóval egyszerűbb. Egyetlen nehézséget kell csak leküzdeni: a távolságot.

Az átjelentkezés tényleg minden gond nélkül, 5 perc alatt lezajlott. A visszajelzés is hamar megérkezett. Úgyhogy ez a része aztán tényleg nem volt gond.

De míg Magyarországon általában elég 10 percet sétálni, külföldön ez a táv jóval nagyobb tud lenni. Mondjuk olyan pár száz km-el.

Ennek oka, hogy szavazni csak a konzulátusnál és a követségen lehet. Ebből pedig Törökországban jóval kevesebb található mint mondjuk kebab árustól. Egész pontosan 2 darab van. És bár hiába van több tiszteletbeli konzulátusba is belefuthatunk (pl. Antalya-ban, ahol sok magyar él), náluk nem lehet szavazni.

Olyankor pedig, amikor egy szavazás érdekében az embernek repülőre kell szállnia, akkor azért elgondolkodtató, hogy vajon ezért cserébe mit kap? Mondjuk lesz-e legalább egy köszönöm?

No, de mi közel lakunk a konzulátushoz, így a reggeli programok közé bevettük egy szavazást is. No nem úgy, mint a törökök, akik szeretik még reggeli előtt lerendezni az államügyeket. Mi azért előtte jól teletömtük a hasunkat. És utána irány a Metrocity, ahol az Isztambuli Magyar Konzulátus található. Mivel ez egy irodaépület, ezért eléggé csendes volt ezen a vasárnapon. Aki ott volt, mind magyarul beszélt. Kivéve a biztonsági őrt. Bár szerintem estére már ő is megtanulta az alapszavakat.

Innen pedig már csak egy lépés, meg még néhány volt a gyorsliftig, és még néhány a konzulátusig. Egy rövid igazolás után pedig már lehetett is szavazni. Az egész nem tartott fél óráig.

Természetesen vittük Árpit is, és ő járt a legjobban. A biztonsági őrtől ugyanis elkunyerált

egy 6 kg-os fehér követ (éppen köves időszak van, de majd elmúlik olyan 16 év múlva). Szavazás után pedig felmászható egy igazi, sárga markolóra. :)

2014-04-11

- Csókolom, két vasmacskát kérek, a nemdorombolós fajtából.
- Tessék. Becsomagoljam?

[caption id="attachment_7108" align="aligncenter" width="500"] Vasmacska csomagolva[/caption]

Isztambulban tényleg minden megtalálható. Még a tenger is. Sőt! Ha úgy vesszük, akkor mindjárt három is. Vagy inkább kettő és fél. Amolyan kettőt vesz, hármát kap akció eredményéhez hasonló. Leszámítva persze, hogy a termék itt használható: lehet benne fürdeni, hajózni, de még cápát is tartani. Esetleg horgászbótot lógatni. Vagy vasmacskát.

Ha pedig van tenger, akkor vegyünk tengerbevaló dolgot. Hajót vásárolni nem olyan izgalmas már. Hiszen ezt sokan megteszik. Inkább keressünk valami különlegeset. Pl. vegyünk egy cápát!

Mert bizony ilyet is lehet Isztambulban. A bazár mögött találunk egy , ahol cápát is, és kalózt is hazavihetünk. Persze miután fizettünk érte

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Bruce Lee, cápa, szakács és kalóz[/caption]
A cápával viszont két probléma van:

ha nem igazi, élő (márpedig a képen látható láthatóan nem az), akkor az már nem az igazi. Ha viszont igazi, akkor rengeteg adminisztrációs problémával jár, hogy hazavigyük (Az EU 489324/ckzx rendelete szerint esküdt kell tennie valamelyik hivatalos EU nyelven, hogy nem eszik meg EU állampolgárt. Az EU 489324/ckzx/2 szerint az állampolgárságra váró bevándorlók szabad prédának számítanak, de ezen egyének elfogyasztása előtt 4 független és 1 spanyol közjegyző előtt kell a cápának meggyőződnie róla, hogy az állampolgársági kérelmük még nem lett elfogadva). Szóval ez így nem lesz jó.

No, akkor keressünk valami más fogas állatot, amit tengerben tarthatunk! Mivel Isztambulban jellemzően sok a macska, vegyünk akkor inkább egy vasmacskát.

Természetesen erre is van bolt, mégpedig Karaköy-ben, nem messze a kikötőtől (azaz mindjárt ki is próbálhatjuk, hogyan úszik/merül a fémjóság).

[caption id="" align="aligncenter" width="640"] Vasmacskabazár[/caption]

Itt egyébként az is jó, hogy a vasmacska mellé mindjárt egy helyes láncot is vehetünk. Sőt! Ilyen kikötői bigyót is, amihez az egészet hozzá lehet kötni, így éjszakára is kint hagyhatjuk házikedvencünket a vízben lubickolni.

Természetesen alkudjunk, hátha kapunk pár méter ajándékláncot.
Magyarországon egyelőre nincsen tenger (bár ott a Balaton), így ott próbálkozhatunk a fürdőkádban tartással is. Vagy közösen ki lehet bérelni egy uszodát, amolyan csoportos vasmacska-sétáltatásra. Ahol aztán meg lehet beszélni, hogy milyen jó, a vasmacskák nem kérnek enni; ki milyen fényesítőt használ; hova viszi el nyaralni, stb...

2014-04-14

Akár hosszabb, akár rövidebb ideig vagyunk külföldön, előbb utóbb előjön, hogy valami hiányzik otthonról.

És ezek bizony nem éppen azok a dolgok, amelyekre indulás előtt szoktunk számítani.

Ma már létezik az internet és a házhosszállítás is, sok mindent azért még ma is nélkülözni kell az óhazából. De kérdés, mi az, ami tényleg hiányzik is?

Furcsa módon az étel kategória az, ami hirtelen beleveti magát az ember elméjébe, majd sunyi módon meglapul, és kicsi, de hathatós impulzusokkal örületbe kergeti a fej tulajdonosát. Pl. máig se értem, hogy az egyik McDonnalds reklám miért váltotta ki belőlem azt, hogy azonnal sós perccet kell ennem. Rövid kiabálás után pedig kiderült, hogy az említett gyorsétteremben nem kapható az említett péksütemény egyetlen megjelenési formája sem, így végül kénytelen voltam magam megsütni. De pokoli hét volt, mire az ötlettől eljutottam a megvalósításig.

Szóval nem könnyű.

De ez mintha csak az ételre lenne igaz. Sokkal kevésbé hiányzik egy magyar néptánc, népzene, vagy parlamenti közvetítés.

No, és akkor lássuk, tényleg mi hiányzik.

Elsőre a szalonnát lehetne mondani, hiszen egy muszlim többségű országban lakom. De valahogy az mégsem hiányzik annyira. Az a nagy szerencsém, hogy a törökök eléggé húsosan táplálkoznak. Ha lehet így fogalmazni azt a tényt, hogy húst esznek hússal, éjjel és nappal. Meg a fennmaradt időben is.

Ennek köszönhetően egészen jól halad a szalonna nélküli élet. Ő annyira mégsem hiányzik.

Ebben a kategóriába tartózhatna még a kolbász is, de Kastamonu tartományban olyat készítenek marhából, hogy csak na!

Másik kategóriában a húsleves vezet (valójában a pizza és a sültkrumpli, de ezek könnyen elérhetőek). Sema viszont pompás húslevest tud főzni. Igaz, a fehér répát otthonról kell hozni, és lefagyasztani egy egész évre valónyit, de már dolgozunk a magok behozatalán. És akkor kis cserépben lehet majd őket növesztgetni.. Így idővel talán ez is megoldódik.

A saját magunk főzött ételeknél igazándiból nincs is probléma. Hiszen mi főzzük, így kb. meg el tudjuk készíteni az eredetit. De sokszor még jobb is lesz. :) Ilyen pl. a gulyás.

Itt mondjuk az alapanyagok beszerzése lehet probléma, amelyek sokszor kalandos történeteken keresztül jutnak be a konyhába. De ebből is az egyik legfontosabbat, a tejfölt, már sikerült megoldani. Most a füstölt szalonnát próbáljuk füstaromával pótolni. Aztán meglátjuk, mi lesz belőle...

Sokkal nagyobb a gond viszont a sütemények terén. Pl. Túró Rudi nincs. És nem is lesz. Ráadásul gyorsan meg is romlik. Így nem lehet belőle egy egész raklapnyit elhozni. Szerencsére róla is található recept az interneten, így csak idő kérdése, mikor sikerül (a házat felrobbantani).

Így végül visszagondolva, kiderül, hogy olyan igazán hiányzó dolog nincs is. Vagy mégis? Egy rendes Trapista sajt. Na, az tényleg jó lenne.

És neked, mi hiányzik, vagy hiányozna?

2014-04-15

És lőn egy olyan, hogy Isztambul.

És lőn egy olyan, hogy turizmus.

És mindjárt lő egy olyan, hogy kebabárus, meg szőnyegárus.

És lőn egy olyan is, hogy Istanbulkart.

Aztán jött egy olyan is, csak úgy, magától, hogy hasmenés.

Majd pedig kitaláltak egy olyat is, ahol ezek mindegyike együtt élvezhető.

Na jó, a szőnyegvásárlásra és a kebab fogyasztására még nem jó az Istanbulkart, de sok minden másra már igen.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Istanbulkart[/caption]

Persze, ez a sok minden nézőpont kérdése, hogy tényleg mi az a sok minden, amire tényleg jó. Mert ha felsoroljuk, melyik járművekre ülhetünk fel vele, akkor tényleg hosszú a lista. És ehhez jön még hozzá, hogy a porcelánnal bélelt kis szobába is fele ülhetünk be, akkor pedig le is egyszerűsíthetjük: az Istanbulkart ülésre jó. Meg állásra.

Az Istanbulkart lényege, hogy a turistáknak legyen egy központi kredit kártyájuk. Erre szépen fel lehet tenni a pénzt, még a reptéren érkezéskor. Majd pedig már csak szőnyeg formában lehet viszont látni.

Egyenlőre viszont nincs még ennyire kidolgozva a rendszer, így a textíliák vásárlását hagyományos módon kell intéznünk. Jelenleg (majdnem) csak a közlekedésre lehet az Istanbulkart-ot használni. Ott is csak a tömegközlekedésre, és azon belül is az önkormányzati járművekre, mint busz, villamos, hajó, metró, stb.... A dolmuş-ra és a minibuszra már nem jó.

A jövőben viszont az a terv, hogy akár a taxit és a parkolást is lehessen vele fizetni.

De nem állna meg a közlekedésnél. Hanem kulturálódásra is lehet majd használni. Az Istanbulkart-al a jövőben múzeumokba, mozikba és színházakba is bejuthatunk majd. Ez viszont egyenlőre a jövő. Jelenleg egy sokkal kevésbé látványos, de annál fontosabb szobákba kapunk bejárást. Ez pedig a mellékhelyiség. Ebből is kevés van még, ahol a kapu Isztambulkarddal nyitható, és ezek is inkább a turista helyek közelében vannak. De úgy tűnik, egyre több és több jelenik meg.

[caption id="attachment_7116" align="aligncenter" width="387"] Istanbulkart + WC[/caption]

2014-04-16

Isztambulban, Yenikapı megállóban halomban áll a jólismert kék és fekete doboz.

Kis hazánkban mi erre a látványra genetikailag vagyunk kódolva. A dobozok láttán szemünk előtt megjelennek a rekeszelt sörök, az iszogató emberkék, az illat, no és persze Pista bácsi, aki megint az asztal alatt van. Vagy még mindig?

Pedig a képzeletünk megréfélt, hiszen most egészen másról van szó. A rekeszekben nem sör van, hanem ókori agyagedények. Bár feltehetjük azt a kérdést is, hogy mi volt ezekben az agyagedényekben, és akkor már talán a fantáziánk nem is áll olyan messze a valóságtól...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Yenikapı régészeti leletek gyűjteménye[/caption]

Yenikapı, magyar nevén Újkapu, a Bizánci Birodalom legfontosabb kikötője volt. Szó szerint a kapu nyugat fele. Bár a legtöbb áruval inkább megkerülték a félszigetet és a védett öbölben (Aranyszarv-öböl) várakoztak, de azért így is rengeteg hajó itt horgonyzott. Néha pedig jött egy-egy vihar, és akkor a hajók már nem horgonyoztak többet, hanem inkább a tenger fenekét bámulták (erre most lehetett volna egy szóviccet mondani).

, mindez megváltozott. A Keletrómai Birodalom ezzel megszűnt. A Nyugatrómai pedig már ezer évvel korábban összeomlott. Sok minden nem maradt, amiért a nyugati irányba érdemes volt hajózni. Kivéve, ha buzogánnyal lehetett a hitetleneket oktatni. A súlypont eltolódott kelet fele, a kikötő pedig szépen lassan eltűnt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Yenikapı régészeti leletek gyűjteménye[/caption]

A Maramaray (Boszporusz alatti metró) építésekkel viszont ismét előkerült. Elején még csak pár cserépdarabot (szaknyelven: kisköcsögöt) húztak elő a sárból. Ezt követte még egymillió másik, 36 hajóroncs, pár csontváz, egy templom, és egy éttermi számla.

A számlát végül kifizették az örökösökkel, a hajókat kiásták, a csontvázakat elküldték munkanélküli segélyre, a templomot pedig berakták egy múzeumba. Maradtak a cserépdarabok. Szépen felhalmozva.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Yenikapı régészeti leletek gyűjteménye[/caption]

Yenikapı az Oszmán birodalom idejében vegyes kerület volt. Főleg görögök, örmények és más kisebbségek lakták. E miatt nem számított túl elegáns helynek. De úgy tűnik, most

ismét egy fontos csomóponttá alakul át.

Innen lehet hajóval átmenni a Márvány-tenger túloldalára, elsősorban a Bursa közeli Mudanya és Yalova városokba juthatunk gyorshajóval. A közelmúltban pedig két metró is ide érkezett. Egyikkel Ázsiába mehetünk át a tenger alatt (Marmaray), míg a másikkal a Taksim tér fele, a Fekete-tenger irányába utazhatunk. Mókás lesz, ha majd egyszer kiér a másik oldalra, mert akkor el lehet majd mondani, hogy két tengert köt össze egy metró (megkönnyítve a halak vándorlását). Hamarosan pedig érkezik a harmadik metró is, amivel az Atatürk Nemzetközi Repülőtérrel juthatunk be a belvárosba (és immár egy átszállással Ázsiába).

E mellett hírmorzsákat is találtunk, miszerint egy is készül, aminek Yenikapı-ban lesz a bejárta. De erről nem tudunk túl sok mindent. A választások miatt pedig egy komoly félszigetet is építettek, ahol lehet tapsolni a szónoknak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Yenikapı régészeti leletek gyűjteménye[/caption]

2014-04-17

Kisebbs hírvéréssel, mint a Marmaray, átadták Isztambulban azt a metrószakaszt is, amelyik az Aranyszarv-öböl felett megy át. De nemcsak, hogy átmegy a tengeröböl felett, hanem meg is áll! A metróból ki lehet szállni, meg visszaszállni, meg... nem. A bungee jumping nem megengedett!!

Kipróbáltuk!

Mármint a ki és beszállást az Aranyszarv-öböl felett. Nem a bungee jumpingot.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Aranszarv-öböl feletti metrómegálló - Ez tartja a hidat.[/caption]

Isztambul 2-es számú metrója, ellentétben a megszokott módszerekkel, nem a víz alatt, hanem felett keresztezi át az Aranyszarv-öblöt. Ennek oka lehet az is, hogy tanultak a Marmaray esetéből (ahol lassan már egy új múzeumot kell építeni a föld alatt talált régészeti leletek elhelyezéséhez), vagy mert így jobban néz ki, vagy mert nem akartak már tovább ásni.

Isztambulban annyi hegy van, hogy már a bazárban is árulnak belőle (csodatévő fűszer néven). Ez pedig a metró építését is jelentősen befolyásolja. Pedig igazándiból nem hegyből van sok, hanem völgyből. Isztambul sokkal inkább egy 100-150 m magas szikla, ahol a tengert lent felejtették a pincében. A házak (meg az emberek, és autók is, no meg a macskák) ezen a felszínen helyezkednek el. Így ha azt akarjuk, hogy a metró a tenger alatt menjen át, akkor az állomásokhoz több, mint 150 m kellene lefelé haladni. Ehhez pedig már nem elég a mozgólépcső. Sokkal inkább mozgó ágy, és mozgó büfé lenne szükséges.

Az Aranyszarv-öböl felett áthaladó metró esetében, a "szárazföldi" megállóhoz pl. Ehhez 5 és fél mozgólépcsőt használtak. A domb pedig 75 m magas. Azaz a metró még mindig 20 m-el van a tengerszint felett. Ez pedig jó hely egy kis fotózáshoz! :)
(a híd valójában nem 20, hanem 32 m magasban van, tehát a dombtetőnek is valahol 100 m körül kell lennie)

A teljes híd 65 m magas lett volna. De az UNESCO nagyon nem örült ennek. Így végül csak 50 m lett. Az egyébként 936 m hosszú híd közepére pedig egy metró megállót tettek. Ami nemcsak a turistáknak jött jól, hanem megoldja azt a problémát is, hogy a nagyon keskeny parton hova lehetne neki helyet szorítani.

Ennyit a történelemtől és a technikai adatokról. Ideje lemenni a mélybe, hogy feljussunk a hídra!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Aranszarv-öböl feletti metrómegálló[/caption]

Mivel a történelmi belváros az izgalmasabb látvány fotózás szempontjából, így a Yenikapı irányából indultunk el a metróval. Természetesen jó előre befűtve a fényképező gépet. Hiszen csupa izgalom, hogy a metró nemcsak egyszerűen kimászik a felszínre, hanem mindjárt a "levegőben van". Erről a kijutásról egy videót is készítettünk.

[iframe src="//player.vimeo.com/video/92124822" width="500" height="375" frameborder="0"]

A film elején jól látható, amint az izgalmas sötétségben az izgalmas lámpák csak úgy elsurranak mellettünk. Majd hirtelen kijutunk a felszínre, ahol ránk vár az izgalmas panoráma. Meg a néni, aki bemondja, hogy jön a megálló. Ha esetleg valaki le akarna szállni.

Úgy döntöttünk, hogy mi is ebbe az esetleg csoportba tartozunk, majd egy zsupsz hang kíséretében átranzformáltuk magunkat az ajtó másik oldalára. Persze, miután az hajlandó volt kinyílni. A metró sem volt rest, ő egy zsummm hang kíséretével beszáguldott a túloldali alagútba. Erről is lesz egy videó lejjebb, mert mi pedig utána száguldottunk!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Aranszarv-öböl feletti metrómegálló[/caption]

Tehát itt vagyunk, a változatosság kedvéért nem két kontinens között a sötét tenger alatt, ahogy a Marmaray esetében, hanem egy majdnem két kontinens között a napfényes felszínen. És kivételesen a Google sem akar minket arról meggyőzni, hogy esik a hó.

Egyébként az isztambuli taxisok egy része simán eladja az Aranyszarv-öböl túloldalát Ázsiának, amire üzleti szempontból azért érdemes odafigyelni, mert a valódi Ázsiába való átjutás 3-4 líra plusz költséggel jár, míg a mű Ázsiába ingyen lehet bejutni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Aranszarv-öböl feletti metrómegálló - A kilátás[/caption]

Szóval itt vagyunk Európa és Európa (mű Ázsia) között, fent a levegőben. Csodás kilátással a történelmi városra, a Galata-toronyra. A távolban pedig megláthatjuk az igazi Ázsiát is. A közelben pedig egy nem túl tiszta ablakot, ami jelentősen rontja a fényképezési lehetőségeinket.

Ennek az ablaknak több szerepe is van, azon kívül hogy jól néz ki. Pl. zavarja a bungee jumpingozókat, és az öngyilkossági kísérletezőket. Bár a 30 m-es magasság nem túl látványos egy leugráshoz, de azért jócskán megzavarja a hajóforgalmat és a vérkeringést is, ha esetleg valaki a kiterülés eme verzióját választaná.

Mindemellett a hajlított üvegfal védelmet is nyújt eső, hó, szél és éhes sirály ellen is. Tehát

nem rossz elgondolás, csak a fényképezést zavarja. Bár lesz egy híd is, amivel át lehet menni a metró felett a másik oldalra, ahol már jó lesz a kilátás. Vagy pedig a híd oldalán lévő gyalogos folyosóra is ki lehet menni, ahonnan megint tudunk fényképezni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Aranszarv-öböl feletti metrómegálló - Még készül[/caption]

E mellett az is kiderült, hogy a fő fotóalanyok (AyaSofya, Topkapı palota, stb...) túl messze vannak ahhoz, hogy tényleg érdemes legyen idáig eljönni fényképezni. És annak ellenére, hogy a Marmaray esetében a két kontinens közötti nagy sötétséget sikerült megörökíteni, annak a képnek valahogy nagyobb volt a varázsa, mint az itt készüteknek.

Szerintünk sokkal izgalmasabb az, ahogy az állomást elhagyva a metró a Genovai fal mellett halad el, és megy be az alagútba.

[iframe src="//player.vimeo.com/video/92124823" width="500" height="375" frameborder="0"]

2014-04-18

Míg az ókorban, és a középkorban az volt a divat, hogy tengerbe dobták a népet, most már inkább tengerre hívják. Ráadásul a cél is más. Most inkább kedveskedni szeretnének az összehívottaknak. De legalábbis sokat beszélni.

A gond csak az, hogy nem mindenki tud úszni. Vagy csak nincs kedve. Vagy nem szeretné, ha az új iphone-ja vizes lenne. De akárhogy is, nem egyszerű az embereket a vízbe csábítani. Pláne nem márciusban.

Ezért inkább építettek nekik egy szigetet, félszigetet.

Törökországban minden politikai kampány fináléja Isztambul. Habár a főváros Ankara, Isztambulban egyszerűen annyian laknak (a teljes török lakosság kb. 20%-a), hogy mindenképpen kiemelten kell vele foglalkozni. Ráadásul Isztambul Isztambul. Nem olyan, mint a többi város. Egyáltalán nem lehet félvállról venni.

Na de egy 15-17-20 milliós városban hova azt a rengeteg embert összehívni, akik a napsütötte délutánjukat kedvenc politikusok meghallgatására áldozzák? Ezen bizony sokat gondolkoztak. Mígnem jött az ötlet, hogy oda tegyék őket, ahol nincs semmi!

Persze csak módjával, mert mégiscsak szavazó polgárokról van szó, nem pedig olyanokról, akiket a világ peremén le lehet lökdösni. Úgyhogy a semmi közepére kellene építeni valamit.

Nosza, akkor a semmi legyen a tenger. Abból úgyis sok van Isztambulba, teljesen kihasználatlanul, mert sehol egy pláza, vagy bármi más, ahova az emberek eljárnának. Aztán tegyünk rá egy szigetet. De inkább félszigetet, hogy egyszerűbb legyen a logisztika, hiszen mindenki maga gondoskodik a helyszínre való eljutásról. No nem mintha nem lenne segítség, mint pl. ingyenes buszok, metrók, stb.. Hiszen mégiscsak a kedves választópolgár kényelme az első.

A kiszemelt helyszín a Yenikapı volt. Ide épült fel egy 518 000 m²-es földdarab, a már meglévő park mellé. Így összesen 715 000 m² terület keletkezett, ahol akár 2 500 000 ember (ez több, mint Budapest teljes lakossága) törhet ki hangos éljenzésben.

Ráadásul mivel szomszédok nagyon nincsenek, így mindenki kedvére kiabálhat. Ha pedig elfáradt, akkor a büfében talál kávét, hogy tudja folytatni a lelkes zászlólobogtatást.

Érdemes a Google térképen is megnézni (). A térkép mód, és a műholdas között váltakozva láthatjuk, mekkora új földterületről is van szó.

Elsőnek a kormánypárt próbálta ki, 2014. márciusában, az önkormányzati választások

küszöbén. Szerinte jó volt, amit mi sem mutat jobban, hogy még delfinek is szavaztak rá (egész pontosan 83-an). Ráadásul kétmillió embert sikerült odahívni. Az ellenzék szerint viszont az egész digitális trükk volt csak, és a delfinek sem szavazhattak volna, mert nincs bejelentett lakcímük, és az egész úgy ahogy van csalás.

2014-04-21

Az Isztambuli Magyar Követségtől kaptuk a tippet (köszönjük!!), hogy most már a rodostói Rákóczi Emlékház is bejárható virtuálisan.

Nem kell kimenni az esőbe, nem kell utazni, de még chipset is lehet enni a "séta" közben.

Törökországban hódít a 360 fokos virtuális túrázás. Egyre több és több városba, épületbe lehet így bekukkantani. Legismertebb oldal a , ahol több városban is járhatunk, így kikerülve a szőnyegárusokat. Cserébe az oldal tele van mindenféle reklámokkal (szerencsés esetben fehérnemű reklámokkal, ami azért mégiscsak jobb látvány, mint egy bajszos szőnyegárus).

Ennek mintájára Rodostóról is készült egy betúrázható virtuális sétaoldal. Csak itt éppen kevesebb a reklám (fehérnemű is kizárva). Az oldal neve , mivel Rodostó török neve Tekirdağ.

Itt a múzeumok között találjuk meg a Rákóczi Ferenc Emlékházat is ().

Rákóczi Ferenc, ki második volt e néven, született 1676-ban nagyon fiatalon, és nagyon messze Rodostótól. De a sors végül mégis ide hozta, miután 1711-ben a több évig tartó kuruc-labanc mulatozás eredményeképpen elhagyta Magyarországot. Ő a rövidebb úton ment az Oszmán Birodalomba, így először Lengyelországban, majd Angliában és Franciaországban szállt meg. Lengyelországban majdnem kétszer is király lett, minek utána úgy döntött, hogy kihagyja az esti magyar multságokat.

Éppen a francia udvarban tartózkodott, amikor III. Ahmed török szultán kérte a segítségét, hogy közösen törjenek borsot az osztrák császárnak. Ezt egy titkos üzenetben közölte, amelyikben 14 kg. fekete bors, egy összecukható napelemes borsdaráló, és néhány labanc paróka állt, szépen lefóliázva.

Rákóczi, ha már erre járt, akkor Spanyolországon keresztül jutott el a törökökhöz, ezzel jól megzavarva az osztrák kémeket, akik azt hitték, hogy az Új Világba akar kihajózni, így évekig keresték Mexikóban.

A szultán terve nem vált be, sorozatos vereséget szenvedtek az osztrák csapatoktól, és még császári borsfelfelügyelőt sem sikerült lecserélni. Pontosabban sikerült, de a csilingelős cipője miatt nem tudott éjszaka odalopózni a császárhoz a borsdarálóval.

Mivel a szultán kénytelen volt békét kötni az osztrákokkal, Rákóczit sem tarthatta tovább Isztambulban. Mivel ez is feltétele volt a békének. III. Ahmed az elküldöm de mégsem elvet alkalmazva csak a tenger másik felére telepítette a "magyar királyt". Rodostó (török nevén

Tekirdağ) a szultáni palotával szemben látható, ha valakinek nagyon jó a szeme (alig 130 km-t kell csak átnézni). Rákóczi egy tengerparti házat kapott, széles kerttel, míg a kísérete 23 tágas házat. A lovaknak pedig hét legelőt. E mellett a törökök ellátták a fejedelmet rendszeres pénzjáradékkal, és nyolcvan főnyi janicsár testőrséggel. Ha esetleg az osztrákok valamiben sántikálni szeretnének, akkor ezek a kardos emberek gondoskodjanak a sántává alakításról. Ők egyébként vállaltak fejetlenség kezdeményezését. Nem mellékesen pedig szabadidejükben kebab sütögetéssel örvendeztették meg a bujdosó magyarokat.

Rákóczi Ferenc a szabadidejében írással, és bútorfaragással foglalkozott 1720-1735 között. És itt is halt meg. Zrínyi Ilona mellé temették el az isztambuli St. Benoit templomba. 1906-ban a hamvait átszállították Kassára.

Érdekes lenne tudni, hogy a magyar kolóniával mi történt később, vannak-e magyar leszármazottak ma Rodostóban?

Rákóczi halála után az ő, és a kolónia házai szépen, lassan feledésbe kerültek. A romlást tovább fokozta, hogy 1906-ban a belső díszítéseket, és emléktárgyakat is Kassára szállítsák az ottani emlékház kialakításához.

A rodostói Rákóczi Emlékmúzeum 1968-ban nyílt meg, az ebédlőpalotának tartott épületben. 2007-ben a Magyar köztársaság felújította a házat, majd 2010-ben korszerűsödött a kiállítás. Most pedig, 2014-ben, ez virtuálisan is megtekinthető.

2014-04-22

A Húsvét, ahogy Magyarországon van, és amennyire ez különbözik Törökországban, azt már láttuk párszor a Húsvét címke alatt.

Most viszont megnézzük, milyen is az anatóliai tavaszünnep.

Eddigi Húsvéteink a tojásfesték (meg a Nyúl) kereséséből álltak. No meg abból, hogy valahogy az itteni görög és örmény Húsvétek között valahogy meghúzódjunk egy kis magyar tojásfestéssel.

De mióta tudjuk, hol lehet festéket találni (a sarki papírboltban pedig szép színes filctollak várnak), azóta már nem olyan nagy kaland a tojásfestés. Így inkább megpróbáltunk utánajárni a török tavaszi ünnepnek.

Mer itt is van ilyen. Az öregek még tojásfestésre is emlékeznek. Igaz, ők hagymával végezték ezt a dekoratív műveletet. De a lényeg valahol ott volt, mint otthon is: tojás = termékenység. Tavasz = termékenység.

De az, hogy mi lett tojással, meg a tavasszal, azt még nem sikerült kideríteni. Az öregek ilyenkor inkább kacsintottak egyet.

Van viszont egy másik, mindenképpen sokkal látványosabb hagyomány, még az Iszlám előtti időszakból. Ezt pedig a Nowruz (IPA2 szerint), vagy a Nevruz (a török helyesírás szerint), vagy a Nevrow (a kurdok szerint).

Az ünnep eredetileg a Perzsa Új évet jelentené, ami pont egybeesik a tavaszi napéjegyenlőséggel. De hogy ne kelljen számolni, sokan inkább stabilan március 21-én tartják. Míg a matek tagozatosak a nap állástól függően március 20-22-én.

Az első biztosan megemlített ünnep a 2. századól való (i. sz.), és már akkor is azt mondták, hogy 15000 éve midig megtartották a tavaszi bulit. Ma is 15000 évet mondanak, meg 6000 évvel ezelőtt is. Úgy látszik, a matekos csoport, csak nemrég alakult...

Az ünnep eredete elég egyszerű: az első perzsa király uralkodásának kezdete. Míg a modernebb (értsd: csak pár ezer éves) tradíciók sokat színesítettek az eseményen.

Kelet-Anatóliában elsősorban kurd ünnep (a kurdok is ebből a történetből származtatták magukat), de a helyi törökök is átvették.

A történet főszereplője Zahak, aki egy gonosz király volt (tél). Az egyensúly megtartása érdekében mindkét vállán 1-1 kígyó lakott. Őket kellett ellátni friss agyvelővel. A

megszokottól eltérően, most nem szűz lányokat kellett feláldozni, hanem erős férfiakat. És mindjárt kettőt. Márpedig ez a Zahak nagyon kitartó volt, mert már ezer éve uralkodott, a kígyói pedig már ezer éve fogyasztották az ifjúságot. Ennek pedig nem örült a nép.

Leginkább egy kovács, akinek már 6 fiát elvitték.

Igen ám, de a szakács, megsajnálta a fiúkat, és mindig csak egyet áldozott fel, a másikat pedig elbújtatta. A hiányt pedig egy bárány aggyal pótolta. Idővel az elbújtatott fiúk megerősödtek, hiszen állandóan a bosszúra készültek és gyakoroltak (nem pedig egész nap facebookoztak, mint a mai ifjúság). Majd pedig összeálltak a kováccsal, és kitört a lázadás, ami sikerrel zárult. A kovács találkozott Zahakkal. Zahak meg a kovács kalapácsával. Lett egy nagy reccsenés, majd csend, majd éljenzés. Este pedig tűzön átugrás. Másnap pedig eljött a tavasz. De az lehet, hogy másik történet..

Ennek emlékére, ezen a napon Törökországban több helyen is megrendezik a nagy tavaszi tűzónátugrást. Sok sok önkéntessel, és tűzoltóval. Nagy buli! Természetesen nem hiányozhatnak a finom falatok sem.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Tavaszi tűzugrás[/caption]

2014-04-23

Nagy nap a gyerekeknek minden évben az április 23. Mivel ilyenkor nincs iskola!

Egész nap csak játék és zászlólobogtatás. Sőt! Még akár új barátot is szerezhettek. Olyat is, akinek máshogy áll a szeme, más ruhát hord, és más bőrszínt.

1920. április 23-án összegyűlt a török nemzet. Mivel nagyon összegyűltek, elnevezték Nagy Nemzetgyűlésnek. Majd ittak egy teát. Utána pedig megbeszélték, hogyan nyerhetnék meg a háborút.

Ekkoriban már hivatalosan vége volt az I. Világháborúban, amit a törökök elvesztettek. A szultán kénytelen volt az angolokat megvendégtetni a palotájában, akik még egy csatacirkálót is odaállítottak az ablaka elé. Gondosan ügyelve arra, hogy a kilátás egyben belátás is legyen a hajó legnagyobb ágyújába. De a biztonság kedvéért a Boszporusz is telepakolták hajókkal. No nem mintha a szultánnak túl sok esélye lett volna, mivel az összes fegyver rejtélyes módon eltűnt. Úgyhogy maradt a teázás. Angol teával természetesen.

Több se kellett a nemzetieknek, akik Törökország függetlenségéért harcoltak, mindjárt kikiáltották, hogy a szultán nincs beszámítható állapotban, hiszen az angol tea egyértelműen káros hatással van rá. Úgyhogy inkább Ankarában gyűltek össze, hogy innen irányítsák az országot. Volt itt török tea is, meg valaki módon szerzett fegyvert Isztambulból is. Egyik-másik nagyon hasonlított a szultán személyes puskáira. De mivel már akkor is léteztek kiváló utánzatok, a puska pedig működött, ez annyira nem zavart senkit (a történelem könyvek nem említik, de volt egy bizonyos Ali, aki ezekről a hitelesnek látszó másolatokról készített néhány még hitelesebbnek látszó másolatot (összesen 60 darabot), amit a későbbi csatákban árult az angol turistáknak. Természetesen, mint egyedi és eredeti daraboként).

A Nemzetgyűlésen további kikiáltások is történtek. Köztük a függetlenségi háborúra vonatkozóak (miszerint nem fogadják el a szövetségesek békefeltételeit). E mellett megígérték a szultánnak, hogy kiszabadítják az angol katonák és az angol tea fogságából. Nem számít, hogy ezért hány angol katonát kell lelőni. Az se baj, ha más szövetséges is bekerül a tűzvonalba.

A mentőakció nagy kerülővel járt, miközben véletlenül a függetlenséget is sikerült kiharcolni. Oly módon, hogy lelőttek minden szembejövő gyanús szövetségest, hátha éppen ő tartja sakkban a szultánt. Mire eljutottak őfényességéhez, megállapították, hogy sokkal jobban vezetik az országot. Így ő-ex-fényességét felrakták egy Máltára menő hajóra. Ő-nemtöbbé-fényessége a hajón, majd a szigetországban is sokáig élvezte az angol teát. Később átköltözött Sanremo (Olaszország) városába, ahol pizzériát nyitott.

A függetlenség elérése után Atatürk azt mondta, hogy az országot a jövő nemzedékért

szabadították fel. Így a Nemzetgyűlés napja legyen a gyerekek napja. A világon elterjedt Gyermeknap innen származik. De azt később, amikor jobb idő van (június elején) tartják. Az ENSZ 1954-ben fogadta el Egyetemes Gyermeknapnak.

Ma hatalmas bulival és iskolaszünettel jár a Gyereknapi. Mindenhol dalokkal, táncokkal és különböző műsorokkal készül az ifjúság. Az ünnep tetőpontja pedig az, amikor megérkeznek a gyerekek a többi országból, köztük Magyarországról is.

[caption id="" align="aligncenter" width="550"] Magyar táncosok (szerintünk) a Gyereknapi (2012) - Forrás: Kadiköy Gazetesi[/caption]

Otthonról a Városligeti Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola szervezi a gyerekek kijuttatását. Az idei helyszín Ankara lesz, az Atı Koleji. Itt fognak a magyar gyerekek néptánc és népdal bemutatót tartani. Majd lesz egy rövid városnézés. Ezt követi a legizgalmasabb rész, amikor is a külföldi (jelen esetben a magyar) gyerekek megismerkednek a török befogadó családdal. A következő napokat velük együtt töltik, így jól megismerik egymás kultúráját. Cserébe később a török gyerekek fognak pár napot a magyar családnál eltölteni.

Mindeközben a török parlamentben zajlik a gyerekgyűlés. Ezen a napon a gyerekek tehetnek fel kérdéseket a minisztereknek, majd ha sikerül őket jól megizzasztani, akkor akár szavazhatnak is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Gyerek a legfontosabb székben (2011)[/caption]

2014-04-24

Ma, amikor már a Google Térképpel és Földdel kedvünkre nézegethetjük bolygónkat az űrből, vagy akár csak madártávlatból, akkor már nem is annyira izgalmasak a műholdképek.

Vagy esetleg mégis?

[caption id="attachment_7081" align="aligncenter" width="500"] Isztambul az űrből -
Forrás: NASA[/caption]

Isztambul volt olyan, és mindjárt két kontinensre feküdt ki élvezni a kozmikus sugárzást. Úgyhogy tud éjjel is, meg nappal is barnulni. Ez pedig érdekessé teszi a műholdas képeket is.

A Boszporusz, ami a Márvány-tengert köti össze a Fekete-tengerrel, valójában pont fordítva teszi ezt. Valaha itt egy apró törésvonal volt, ami megnőtt, így a víz szépen átcsordogált, majd később zubogott, még később pedig már ömlött a Fekete-tengerbe. Ennek számos nyoma van, mint pl. a Fekete-tenger különös, kétrétű összetétele, és az a néhány falu, amit a víz alatt találtak. Sokan az Özönvíz történetét is innen eredeztetik.

Ma már viszont inkább a másik irányba zajlik a vízmozgás. A Fekete-tengerbe számos folyó ömlik, köztük a Duna is. Sőt! Egy orosz oldal 550 000 km³-nek teszi a Fekete-tenger vízgyűjtő területét (ez azért jóval nagyobb, mint a fürdőszobánk). Ennek a sok víznek pedig valahova mennie kell, nem tud mind azonnal visszapárolgni a légkörbe.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fekete-tenger vízgyűjtő területe - Forrás:
Black Sea Education[/caption]

A víztömeg nagy része a Boszporuszon keresztül jut el a Márvány-tengerbe, ami a műholdképen is szépen látszik. Alul pedig, valahol a fenék táján (fiúk, ne gondolatok mindig a lányokra!!) van egy visszafele áramlás is. A part mellett állva, erősen olyan érzésünk van, mintha nem is tenger, hanem folyó mellett állnánk.

Az Isztambulról készült leghíresebb NASA műholdképen nagyon jól látszik a víztömeg áramlása.

[caption id="" align="aligncenter" width="540"] Isztambul az űrből - Forrás:
NASA[/caption]

Érdeemes megfigyelni a két kis szigetet, Siviriada-t és Yasslada-t, mennyire bent vannak a fő áramlatnak. Ennek a két kis szigetnek meglepően hosszú a története. Leginkább, mint ókori és középkori börtönsziget, ahova a cselszövőket lehetett berámolni. Rosszabb esetben a cselszövők rámosták be oda az uralkodót. A Yasslada ma az Isztambul Egyetem Tengerészeti

(pontosabban Tengeri Élet és Tengeri Étel (terméke)) szakának tulajdona. Itt lehet pl. diplomamunkát készíteni, vagy büntetésből a mellék helységet takarítani. Míg a Sivriada magán kézből van. 1911-ben Isztambul önkormányzata összegyűjtötte a városban található kutyákat, és a szigetre vitte. Ott mindjárt kiugatták, a világon elsőként, a Független Kutya Monarchiát. De még a szabad választások előtt több földrengés is történt a környéken, mire az isztambuliak úgy érezték, a fentiek nem örülnek, hogy a kutyákkal kutyául bánnak. Így hamarosan visszakerültek a városba.

Hasonlót (mármint tengeráramlatot, nem pedig kutyát) láthatunk a Dardanelláknál is, ahol a Márvány-tenger találkozik az Égei-tengerrel. Mégpedig a NASA másik ismert képén ().

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Márvány-tenger az úrból[/caption]

Szóval érdekesen néz ki. :)

Ha szeretnénk még olyan fotókat nézni, ami érdekesen néz ki, akkor az úrből keringő asztronauták éjszaka készült felvételeit is érdemes átböngészni. Íme egy jólsikerült:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul éjszaka az úrből - Forrás: Space.com[/caption]

Ezt egy úrhajós készítette, 2012-ben. Én is ott integetek a képen, valahol a háromezázadok képpont környékén...

De ha már érdekeset szeretnénk nézni, akkor egy más jellegű, mondjuk úgy, tanulságos műhold kép a végére: Miként lett egyre több házika Isztambulban ():

[caption id="" align="aligncenter" width="470"] Isztambul növekedése - Forrás: Reclaim Istanbul[/caption]

Ehhez adalék, hogy 1975-ben 2,5 millióan laktak a két kontinensnyi városban, míg 1990-ben már 7,6, majd 2010-ben 13,3 millióan.

2014-04-25

Az ezan (magyar átiratban adzán) a hívőket imára hívó recitálás (ének) az Iszlámban. A müezzín recitálja (énekli) a minaretek tornyaiból (ma már hangszórón keresztül). Az ezan arabul hangzik el. De volt egy időszak Törökországban, amikor törökül szólt az ezan.

Az ezannak meghatározott formája van, amit arabul recitálnak (énekelnek). A Wikipédia :

Alláhu akbar (Isten a legnagyobb)
Tanúsítom, hogy nincs más isten, csakis Allah
És Mohamed az ő küldötte
Jöjjetek imára
Jöjjetek a boldogságra (az üdvözülésre)
Nincs más isten, csakis Allah
(a reggeli ima esetén) Az ima jobb, mint az álom.

Mint láthatjuk, részekből állnak, melyeket alkalomtól függően lehet többször is elmondani (1x, 2x, 4x). Ezért hallhatunk hosszabb és rövidebb ezanokat. A müezzinek kb. hetente cserélődnek, más más mecsetben recitálnak (énekelnek). És bár hangszóról hallhatjuk (valahogy túl kell kiabálni a közlekedésből (dudálásból) eredő zajokat), minden esetben előben történik. Éppen ezért nincs két egyforma ezan, mindig kicsit más.

Érdeemes ezan időben valami domboldalban tartózkodni, mert olyankor több mecset hívását egyszerre hallhatjuk.

[soundcloud url="http://api.soundcloud.com/tracks/102587632" params="" width="100%" height="166" iframe="true" /]

Kevesen tudják viszont, hogy volt egy időszak, a Török Köztársaság kezdeti idejében, amikor az ezan törökül hangzott. Még kevesebben, hogy a török ezan ötletét egy magyar nyelvész és folklorista, Kúnos Ignác (Kadir Efendi) vetette fel először (1926-ban). Róla hamarosan többet is tudtok majd olvasni. :)

Az első tényleges munkák az ezan törökösítésén 1931-ben kezdődtek meg. Majd pedig az először 1932 január 30-án hangzott el az isztambuli Fatih Camii-ban. Ezt megelőzte, hoga 1932. január 22-én először olvasták fel a Koránt törökül a Yerebatan Camii-ban (Földalatti Dzsámi, Karaköy, a kikötő mellett). Majd pedig 1932. február 3-án a Kadir Gecesi (Elrendelés éjszakája, amikor a Korán leszállt Földre, a muszlimok legfontosabb napja) alkalmából az Aya Sofya mecsetben (akkor még nem lett múzeummá nyilvánítva) törökül tartották a szertartást. Az első török ezant.

A török ezan és a török nyelvű szertartások nem voltak hosszú életűek. Egyre többen

vitakoztak azon, hogy helyesen sikerültek-e a fordítások. Tudjuk, hogy egy bizonyos i betű egyszer már okozott komoly problémákat, így az ok nem alaptalan. Másrészt a hívők nem feltétlenül tudnak megfelelő szinten arabul (pláne azon az arab nyelven, amelyiken a Koránt írták). E mellett megjelent a harmadik csoport is, aki szerint a szent szöveget nem szabad lefordítani, mindenkinek saját dolga, hogy megértse az abban leírtakat. Így végül, amikor 1950-ben az ellenzék nyerte meg a választásokat, egyik első intézkedése az arab nyelvű ezan és szertartások visszaállítása volt.

2014-04-28

Ismét jönnek a választások. A változatosság kedvéért, most az EU nagy asztalhoz leülő képviselőkre tudunk szavazni. Így mi újra bevonulunk az isztambuli hatodik emeleti urnákhoz (ízlés szerint lehet menni Ankarába is, vagy más külföldi képviselőre).

Megkaptuk a Levelet a konzulátustól, hogy az áprilisi választásokhoz hasonlóan a májusiak (2014. május 25.) is pontosan ugyan ott, és ugyan úgy fognak működni (ennek Árpi fog a legjobban örülni, aki megint lát majd pár markolót a szomszéd építkezésén, a biztonsági őrtől pedig megint elkérhet egy szép nagy fehér követ - Apu meg majd cipelje..).

Ezúttal még néhány képernyőképet is kaptunk a konzulátustól, segítségképpen. Köszönjük nekik! :)

Mivel egy átjelentkezés tényleg csak 2 percet igényel (szemben egy 20-300 perces markolónézegetéssel), így érdemes ezt elvégeznünk. Persze majd még a választási helyszínre is kell menni, amiből nincs túl sok külföldön. Így aki éppen a választási időszakban (2014. május 25.) tartózkodik külföldön, mindenképpen kérdezze meg kedvenc pártját, hogy mit ad cserébe, amiért a drága szabadságot a rájuk szavazással töltjük a tengerparti henyélés helyett.

Na tehát, kezdődjék az átjelentkezés!

Legegyszerűbben a weboldalon tehetjük ezt meg. Ne kezdjük el a címet begépelni, kattintsunk a linkre, az úgy még egyszerűbb. :) Persze aki szereti a kihívásokat, vagy csak 5-ös volt fogalmazásból, az levélben is megírhatja a kérelmet (ennek előnye, hogy lepréselt rózsát is tehetünk a borítékba, nem is beszélve a Törökországban oly népszerű rózsaparfümről, amiben jól megmártogatjuk a papírosunkat), vagy pedig személyesen is bemehetünk a helyi jegyzőhöz (ebben az esetben pedig magunkat mártogathatjuk meg a rózsaoalajban). És még ott van a is. Szóval lehet választani! :)

Mindjárt az első oldalon egy kék EU zászló fogad minket. El se lehet téveszteni. Így kattintsunk is rá mindjárt!

[caption id="attachment_7156" align="aligncenter" width="500"] EP választás 2014[/caption]

Ezután kapunk egy csomó gombot, amire lehet kattintani. Tanácsos végigolvasni, de ha lusták vagyunk, akkor kattintsunk a legfelsőre.

[caption id="attachment_7159" align="aligncenter" width="500"] EP választás 2014[/caption]

Majd lépünk be az ügyfélkapus jelszónkkal. Itt ismét jelzem, hogy aki sokat van külföldön (illetve a fürdőkádból szereti az ügyeket intézni), annak érdemes az Ügyfélkapuba bejelentkeznie, ha eddig nem tette volna.

[caption id="attachment_7157" align="aligncenter" width="500"] EP választás 2014[/caption]

Ezután pedig válasszuk ki az átjelentkezést!

[caption id="attachment_7158" align="aligncenter" width="500"] EP választás 2014[/caption]

A továbbiakban a logikát kell követni, de ha nehezen menne (mert megint egy buliból jöttünk haza, ahol mindenki japánul beszélgetett), a.

De nem kell az egésztől megijedni, mert tényleg nagyon könnyű a kitöltése! :)

Átjelentkezési határidő: 2014. május 17, 16:00

2014-04-29

Szerencsére, mióta van internet, egy jó kis recept nem is olyan nehéz találni (pontosabb inkább, hogy az internet tele van receptekkel, de azért nem olyan könnyű jót találni).

Török ételeket elkészítési módjait is könnyedén megtalálhatunk. Elég csak annyit beírni a Google-ba, hogy török receptek, és máris ezerszámra jelennek meg a jobbnál jobb oldalak. Éppen ezért a tradicionális török konyhát bármikor behozhatjuk a lakásba. Persze amennyiben sikerült a tradicionális hozzávalókat is beszerezni. Bár ez is egyre könnyebb, mióta a világon mindenhol találhatunk törököt. :)

A legtöbb török étel viszont amolyan szociális elkészítési módot igényel. Ez azt jelenti, hogy a háziasszonyok reggel összeülnek a barátnőikkel főzni, és estére kész is lesz a vacsora. Közben pedig fény derül a világ legnagyobb kérdéseire is. Pl. kivel jár éppen Ali, és mitől hullik a haja.

Igen ám, de a modern török nők, amikor este 8-kor hazaérnek/hazaesnek, akkor már nincs idejük arra, hogy órákon keresztül a szőlőlevélbe csomagolgassák a húst (dolma), az erre specializált szerkezetek és gépek pedig valahogy nem tudnak elterjedni. Így ha egy modern török háziasszony ezt a tradicionális ételt szeretné elkészíteni, akkor vagy hétvégén összeül a nőköri, és legyárt 6-6 kg-nyi adagot (közben pedig Sherlock Holmes-i nyomozás kezdődik, hogy Ali vajon kitől kapta a hajhullajtó tetveket), amit utána a család két hétig eszik, vagy pedig az internetről rendelnek készen az egyik közeli étteremből (Isztambulban ez olyan 3000 éttermet jelent).

A rendelésnek a végeredménye általában pedig valami férfias étel lesz, ami sok kg-ból és kcal-ból áll. És igazándiból csak a motoros futár lesz fitnessz, főleg ha megtudja, hogy megint elment a villany a toronyházban.

Mostanában viszont egyre inkább jelennek meg a praktikus, gyors, könnyed, és még akár finom is lehet ételek receptjei az interneten. Miután ezek többsége általában valamelyik nyugati weboldalak lefordítása volt (bár a nyugatiak pedig egzotikus keleti ételekkel töltötték fel ezeket az oldalakat), elkezdtek a törökös, de modern, meg gyors, stb.. ételek is megjelenni.

Ezek közül az egyik szimpatikus a , melyik egy TV-csatorna főzős műsora. És ahogy a nevéből látható, a konyhában történetekről szól. Oké, vannak más fajta filmek is, amelyek a konyhai eseményeket mutatják be, a szappanoperások és a csak éjszaka mutathatók között is. De itt konkrétan a sütésről, és a főzésről van szó.

A receptek mind (vagy talán majdnem mind) nagyon egyszerűek, és e mellett tényleg gyorsan el is lehet készíteni. E mellett szimpatikus, hogy a tv-ben levő konyhatündérek nem

először állnak neki főzőcskézni, hanem jól láthatóan van tapasztalatuk is benne.

Tehát aki szeretne törökös (vagy csak más) ételeket kipróbálni, de nem szeretne vele órákat eltölteni (főleg ha nincs a közelben nőköőr), akkor ajánlom kipróbálásra. :)

Weboldal:

2014-04-30

A párhuzamos az egyenesek (és így az utcák is) esetében azt jelenti, hogy a távolság közöttük állandó (az utcák esetében ez kb. állandó). E miatt pedig a párhuzamos egyenesek sosem találkoznak.

Egyes elméletek szerint viszont a végtelen pont egy olyan hely, ami alkalmas arra, hogy a párhuzamosak találkozzanak.

Ezzel szemben Isztambulban, ami mintha kívül esne a fizikai és a matematikai törvényeken, a párhuzamos utcák nemhogy nem találkoznak, de egyre csak távolodnak.

És mindegy, hogy melyik irányból nézzük.

Turistaként az egyik legfontosabb barátunk a térkép. Ő segít abban, hogy eltévedjünk. Ő az, aki felbuzdít minket arra, hogy nézzünk be a párhuzamos utcákba, próbáljuk ki a rövidebb utat, vagy bármi más módon lecsábítson minket a sárga kövekkel kirakott útvonalról.

Ez egyébként nem szokott olyan vészes lenni egy Európai városban, ahol a párhuzamos utcák valóban párhuzamosak (kivéve persze a történelmi belvárosokat). Barcelona pl. teljesen olyan, mint egy kockás füzet: szép egyenes, és hosszú utak. Párhuzamosak és merőlegesek. Bár szerintem pont az egyformaságuk miatt lehet ott remekül eltévedni.

Ez az, ami Isztambulra a legkevésbé sem jellemző. Sokkal gyakoribb, hogy két utca, ami egymás mellett halad, az előbb-utóbb összeveszik, majd örök haragot fogadnak egymásnak, és még fel sem hívják a másikat. Sőt! Ők lesznek azok, akiknél ha az egyik szembe jön velük, a másik jó nagy ívben elkerüli. Ha kell, ezt egy másik dimenzióban teszi. A szegény turista pedig a háttérben folyó török utcaszintű családi szappanoperából csak annyit vesz észre, hogy már órák óta megy, de az 5 perces útnak csak nem akar a végére érni. A szembe jövő kebab árusok pedig állandóan figyelmeztetik, hogy Egyél fiam, vagy éhen pusztulsz, mire hetek múlva elérsz a sarokig. Persze hőszünk ilyenkor inkább a GPS-t nézi, amelyik duzzog, mert már 60 km-t megtettek, de csak nem sikerül a 100 m végére érni..

Egy általános európai városban ezzel egyébként nem szokott probléma lenni, mert olyan kicsik a történelmi városrészek, hogy előbb-utóbb kijutunk a labirintusból. Ott pedig vehetünk egy nagy levegőt, meg két heti ételmet, és visszamehetünk a dzsumbujba.

Ezzel szemben Isztambulban, ha túl sokat bolyongunk, csak annyit érhetünk el, hogy beleesünk a Fekete-tengerbe, de nem jutunk ki az utcák átláthatatlan hálózatából.

Mindehhez hozzájön még az is, hogy Isztambul tele van hegyekkel, és völgyekkel. Egy minden tekintetben rövidebbnek látszó út megtételén könnyen annyi szintkülönbségváltozással járhat, ami már árthat a keszonbetegsége hajlamos egyéneknek. Jobbik esetben csak le-fel fogunk liftezni, ahogy keresztben áthaladunk a 30 vízmosáson, és

ez ellen csak a frissen elfogyasztott kebab fog tiltakozni (mi nem, mert levegőt próbálunk venni). Rosszabb esetben (és ez a gyakoribb), már 90 perce haladunk az 5 perces úton, ami minden kanyar után egyre csak meredekebben emelkedik. Ráadásul egyre szűkebb lesz. Már az a gondolat is magot vetett, kicsírázott, megnőtt, és még gyümölcsöt is hozott, miszerint az út nem is vezet sehova. Csak ez ellent mond azzal a ténnyel, hogy folyamatosan jönnek szembe a kamionok...

Ennyi ismertető után jöjjenek a jó tanácsok.

Gondolom, mindenki azt várná, hogy Ne menjünk le az útról!!!. Pedig éppen ellenkezőleg! Isztambulban igenis menjünk le a kijelölt útról, mert ott láthatunk igazán izgalmas dolgokat! Csak vigyünk magunkkal ennivalót, vizet, sátrat, és téli felszerelést. Aztán, amikor eltévedünk (kb. 5 perc múlva), akkor ne felfele induljunk! Annak könnyen lehet, hogy sose lesz vége. Ráadásul a várt panoráma kilátás is elmarad, viszont mindenki oroszul fog beszélni.

A jó tanács inkább az, hogyha az eltévedés érzete kezd felül kerekedni (vagy kifogytunk a vízből, kebabból, stb...), akkor menjünk mindig lefele!

Lent mindig lesz főút, főtér, központ és kebab árus.

2014-05-02

Zsidó családban született (1860. szeptember 22), református kollégiumba járt, majd az ezan (a muszlim hívőket imára hívó dal, amit a müezzín énekel a minaretekből) törökösítése mozgalmát is megindította. Ő volt Kúnos (egyes iratokban Kunos) Ignác. Mellesleg nyelvész, turkológus, folklorista, no és természetesen egyetemi oktató.

A törökök szemében viszont ő volt az, aki megmentette a folklórjukat.

[caption id="" align="aligncenter" width="300"] Kúnos Ignác - Forrás: Magyar Tudomány[/caption]

A történet ott kezdődik, hogy egyetemi éve alatt (Budapesti Tudományegyetem török szak(??)) eljutott egy boltba, ahol egy gyanúsán török kinézetű ember árulta a cukorkákat. A gyanú oka a török cukorka, a török fejfedő, a törökös kiejtés, no és persze a török szőnyegek hátul. De még inkább gyanús volt, hogy ez a török nem úgy beszélt, mint ahogy az egyetemeken tanítják. Mire az igazi török elmondta, hogy az irodalmi török nyelv, az nem ugyan az, mint amit az utcán, faluban, stb... beszélnek. hanem egy olyan, amiben arab és perzsa szavakkal díszítik fel az egyébként rútnak tartott anyanyelvet. A szultán is inkább ezt a nyelvet használta, amit oszmánnak hívtak. A nép pedig találja ki, mit akar az uralkodó. A rossz tippelők hamar a Boszporuszban végezték. Bár volt olyan szultán is, aki a háremben töltötte a nyelvórákat, és e miatt ő értette félre a saját nyelvét. Végül a konyhában kellett elbújnia a fegyveres nyelvészek között. Valószínűleg köztük volt nyelvújító is, meg nyelv rövidítő is, meg olyan is, akinek mindegy volt, mit tud levágni a kardjával...

Kúnos Ignác viszont úgy gondolta, hogy persze, lehet a szépirodalmi nyelv arab és perzsa szavakkal fűszerezve, de mi az, amin a nép beszélget. Milyenek az igazi török népdalok, az igazi török mesék, az igazi folklór. Úgyhogy hajóra szállt, hogy ennek utánajárjon.

Valószínűleg ennek köszönhetik a törökök, hogy nem merült feledésbe a népköltésük nagy része, hiszen akkoriban (XIX. sz. vége, erősen hanyatló Oszmán birodalom) a török nyelvet és kultúrát mindenki lenézte. A régebbi, birodalmi beállítottságúak a perzsát, míg a modernebbek az angolt és a franciát részesítették előnybe. Senki sem törődött azzal, mi is zajlik Anatóliában (Bartok később, a feléledt török nacionalizmus időszakában, 1636-ban érkezik Kis-Ázsiába). Így ezek jó eséllyel elvesztek volna (de legalábbis jóval kevesebb maradt volna fenn belőlük). Köztük a négysoros mani-k, a Naszreddin Hodzsa-anekdoták, az árnyjáték karagöz- és a népi ortaoyunu-előadások, melyeket Kúnos Ignác jegyzett le először.

Ami pedig biztosan elvesztek volna, az adakale-i népmesék.

Adakale (Ada Kale, Sziget Vár), vagy ahogy jobban ismerjük: Senki szigete. A Duna alsó szakaszán, a mai román-szerb szakaszon láthatnánk, ha nem öntötte volna el a Vaskapu

Erőmű során felduzzasztott víz. Ő is megér egy külön bejegyzést. Kúnos Ignác itt kezdte meg a népmesék és történetek gyűjtését.

Nem volt könnyű dolga, sem itt, sem a későbbiekben, hiszen külföldről jött ember, aki szeret az asszonyokkal és a gyerekekkel beszélgetni. Az ilyet nem szokták jó szemmel nézni. Inkább olyannal, amivel éppen céloznak. Nyíllal, baltával, vagy csak egy darab kővel. A magyar gyűjtőnek viszont szerencséje volt, mert találkozott egy Törökországban élő magyar lányával. Az apa még a Szabadságharcban kaszabolta az osztrákokat. De miután nem járt sikerrel, az isztambuli katonai akadémián tanította a kaszabolást. Őt Farkas Adolfnak hívták, de a diákok jobb szerették Macar Osman Paşa néven szólítani (Reméljük, róla is találunk érdekes információkat!) (érdekes, hogy sok magyart a törökök az egyszerűség kedvéért csak Macar-magyarnek hívtak. Vagy nem bírták kimondani a nevüket, vagy nem bírták kibogozni, melyik is lehet az).

Az ő lánya volt Nigâr Hanım, aki egyben az első jelentős török költőnő is (tehát majd róla is lesz bejegyzés :)). Kezdetben az ő segítségével nyíltak meg az emberek, és kezdtek el mesélni. És az ő segítségével ismerkedik meg Szilágyi Efendi Hüsnü-vel, aki szintén megjárta a Szabadságharcot, és szintén Törökországban kötött ki. Ő írnok volt, így sok mese lejegyzésében segített.

Kúnos Ignác első útja után (ami 5 évig tartott), még sokszor visszatért Törökországba. A precíz gyűjteménye Európában sok helyen elismertté vált. A népköltések mellett segített a török nyelvjárások felderítésében is. Így okkal mondják, hogy ő vetette meg a török folklórkutatás alapjait.

1925-26-ban a török kormány kérésére Ankarában és Isztambulban tartott több előadást. I. Ekkorra már véget ért az oszmán időszak. Az országban egyre erősödött a nemzettudat (ennek okán hívták meg őt előadást tart). Így végül 1932-1950-ig az imára hívó éneket a saját nyelvükön hallhatták a törökök.

Ugyan itt, és ugyan ekkor a ő szervezte meg az isztambuli folklorisztikai tanszéket.

Kúnos Ignác munkája minden szempontból sikeres. Több könyve is készült, amiben a magyar olvasók betekintheznek a török népköltésbe (lista a bejegyzés végén). E mellett megmentette pl. a Karagöz árnyjátékokat. Az oszmán időszak végén már csak elvétve lehetett vele találkozni. Ezzel szemben ma, száz évvel később, nagy népszerűségnek örvend.

A II. Világháborúban, Budapest bombázásakor halt meg (1945. január 12.).

Ajánlott linkek:

Wikipédia -

Magyar Tudomány -

Könyvek:

2014-05-05

Isztambul tele van macskákkal. Mondhatnánk azt is, hogy Isztambul a macskák városa. Sőt! Jobban tesszük, ha ezt mondjuk, mert tényleg ők uralják a várost. Mi csak amolyan kiszolgáló személyzet vagyunk.

Isztambulban kb. 13-15-17-20 millió ember lakik (plusz-minusz néhány országnyi ember mit sem számít...) Ha csak 3 macska jut minden emberre, akkor is rengetegen vannak. És ezt ki is használják, visszaélnék vele.

No meg velünk is, kétlábúakkal.

Használják a mi cuccainkat. És itt most nem a kukákra gondolok. Azt talán mindenki (de legalábbis a nagy többség) szívesen megosztja velük. No de előfűtött ágynak használják az autókat. De ugyan így az éttermi székeket is.

Utazgatnak a hajókon. Ingyen. Sőt! Még ételt is kapnak mellé. Teljes kiszolgálást. A pincér a végén meg is kérdezi, hogy megvakarjam-e a füled tövét? Mintha csak azt kérdezné, hogy Macska Uraság kér-e masszást?. Mindezt egy dorombolásért cserébe.

Terry Pratchett jól leírta, mikor a macskákat beszélte el. Ők az evolúció győztesei. Bármit megkapnak, cserébe egy hangért. Egy hangért, ami azt mondja, hogy de jól érzem magamat. A turista pedig azt mondja, hogy Jaj de cuki! Majd lefényképezi, és már rakja is fel a Facebookra.

Csakhogy az isztambuli macskáknak is megvan a saját hálózatuk. Az ilyen Jaj de cuki! felkiáltások, történetek bármilyen nyelven is, nagyon gyorsan terjednek a CatNet-en, így hamarosan tíz-húsz macska is megjelenik a környéken. Természetesen csak akkor, ha van valami harapnivaló is a láthatáron. Egy sima simogatásért egyetlen macska sem adja a bundáját.

No de ha ott van az a bizonyos harapnivaló a láthatáron! Ott, éppen nálunk, no akkor minden macska a legcukibb lesz a világon. Mert ők ezt tudják. Szépen, aranyosan somfordálnak az étel tulajdonosa felé. Közben pózolnak, mert tudják, hogy a világ szemérajtuk van. És beleadnak mindent, hogy bekerüljön a hasukba az, ami éppen nálunk van. És persze ki ne adná oda a frissen rendelt kebabját ennek a cuki macskának?

Természetesen a cukisági akció eredménye is mindjárt felkerül a CatNet-re, így 5 km-en belül (amolyan 50-80 000 macska) minden szőrös állat a helyszínre siet.

Ha viszont mi nem szeretnénk a címlapra kerülni (Felfaltak a macskák egy turistát), bár

félmillió like-ért miért is ne?, akkor még időben akadályozzuk meg a szőrös kommandósokat. Akik egyébként roppant kitartóak, így nem használ a sicc!, dobálózás, kutyaugatás, stb... Helyette foglyuk meg a legközelebbi sótartót, és egy kicsit hintsünk belőle a macskára. Közben mondhatunk olyat is, hogy nyami nyami, vagy hasonlót. Mivel minden macska rémálma, hogy egy kínai konyhán köt ki, a fűszerezés hatására pillanatok alatt eltűnnek...

2014-05-06

Isztambul tele van szűk utcákkal.

Amelyek ráadásul nemcsak szűkek, hanem kacskaringósak is. És ezek általában egyirányúak.

No nem úgy, mint sok helyen, hogy egyik irányba szabad csak menni rajta. Ezek tényleg egyirányúak. Ha bemegyünk az egyik irányból, akkor azt előtte egy komoly, felelősségteljes döntésnek kell megelőznie. Mert tényleg csak egy irányba lehet menni rajtani. Nincs lehetőség megfordulásra, visszatolatásra, stb...

Persze a helyzet mindjárt átértékelődik, amikor dudálva szembe jön egy kamion.

Tehát Isztambul tele van szűk utcákkal. Olyan szűkek, amibe az ember egy kecskével se menne be, mert félő, hogy az is beszorul (a sarki kebabárus legnagyobb örömére). Ezeket szokás főútnak hívni és ezek kétirányúak. A mellékutak azok, amelyek még keskenyebbek, és a világ bármely másik országában lépcsővel látnák el. Ők az egyirányúak.

Bár, ahogyan ez Törökországban megszokhattuk, a szabályok sohasincsének kőbe vésve. Vagyha voltak is, azt a követ valaki már elvitte, és beépítette a nappalijába (az tartja a tv-t, vagy az anyóست a szekrényben). Így ha valami főút, nem jelenti azt, hogy kétirányú, mint ahogy az egyirányú sem jelenti azt, hogy nem fognak szembe jönni. Meg egyébként is...

Törökországban a közlekedés szokás kérdése. Ezeket színesítik a táblák, amiket az autóban ülők szórakoztatására tettek ki. De leginkább a sirályok és az alkalmi (csak 40 éve ott lévő) árusok szokták használni. Így az olyan dolgok, minthogy melyik irányból szabad egy utcába bemenni, nem tartozik a napi szükséges kérdések közé. Egyébként sem fér be a napi kérdések sorozatába, mert azt megelőzi Ayşe néni piaci élménybeszámolója. Azaz senkinek se marad ideje ilyen kérdést feltenni, pláne megválaszolni.

Más dolog viszont, hogy melyik irányból illik az utcába bemenni. Mert ez viszont elsődleges prioritást élvez. Főleg amikor jön szembe egy kamion. És dudál. Meg jelez közben a sofőr, hogy a féket ma otthon felejtette a fiókban.

Az utcák iránya megszokás és nem táblák kérdése, ami évszázadokra, évezredekre vezethető vissza. Rendszeresen megbotránkoztatom az utastársaimat azzal, hogy a lakásunk közelében levő második utcán szoktam felmenni a dombtetőre (kevesebb a sorbaállás), merthogy szerintük szembe megyek a forgalommal. Vagyis forgalom nincs, csak szembe megyek be az egyirányú utcán. Én ilyenkor elmondom, hogy a másik utca, ahol a többiek közlekednek, az is egyirányú, és ott is szabálytalanul közlekednénk. Az aggódok többsége egyébként naponta húsz-harminc alkalommal hajt be fordítva az egyirányú utcákba.

Próbáltam térképeken kideríteni, hogy akkor mégis melyik a hivatalos irány, de mindegyik mást mond (ahhoz képest, hogy elvileg csak két irány létezik, a nyolcfajta térkép közül nincs kettő, ami ugyan azt mutatná).

E mellé különleges érdekesség, hogy az a bizonyos első utca csak délután abba az irányba egyirányú, amerre mi járunk. Reggel meg pont a másik irányba (meg van az az idő, amikor a kukás autó jön, és ha ő jön, akkor ő jön, nincs kérdés, meg panasz, és ő arra megy, amerre akar).

Pedig az ilyen nagyon is gyakori, hivatalos, és elfogadott eljárás. Ebből az utóbbi a legfontosabb, mert egyébként a hivatalos az olyan dolog, ami mindig csak mással szokott megtörténni.

A fenti képen pl. azt láthatjuk, hogy a háromsávós út középső harmada az esti órákban a kifelé menőké. Míg reggel a befelé jövőké. A többi időszakban pedig bent van a közösben (mint a macskák), mindenki kezelje úgy, ahogy tudja.

És ez csak az egyszerűbb tábla, mert csak 3 verziót láthatunk (végül is csak 3 sáv van). Míg vannak olyan helyek, ahol egész katalógusból lehet válogatni, hogy mikor ki melyik sávban közlekedhet. Külön kitérve a hétvégékre és ünnepnapokra. Egy ilyen már évek óta próbálok lefényképezni, de még sose mentünk el mellette elég lassan. De akkor mégis, hogyan lehet elolvasni? A válasz az, hogy nem kell elolvasni! Menni kell a többiek után!

A közlekedésieknek van annyi tapasztalatuk, hogy nem mennek az árral szembe, így eleve olyan megoldást eszelte ki, ami a nép egyébként is évek óta használ. Így a táblák kihelyezésének is inkább adminisztrációs okai vannak (meg kell felelni az ISO-nak), mint tényleges figyelemfelkeltő hatása. A másik pedig, hogy a tömeg előtt biztosan megy egy kamion valahol, amelyik utat vág magának.

2014-05-07

- Hé! Vigyázz! Majdnem ráléptél egy integrálra!! - szólt rá az egyik tanuló a másokra abban az iskolában, amelyikből könyvé alakítottak át.

Erzurum tartomány 1200 km-e van Isztambultól. A Google szerint 17 óra autóval (tehát török sofőrrel 12-re le lehet alkudni, de akkor nem álltunk meg pisilni). Gyalog meg 250 óra (a Google jelzi, hogy útközben legalább egyszer úszni is kell).

Szóval annyira nincs messze. De a keleti oldal legnagyobb tartománya. Leginkább arról híres, hogy itt szeret a hideg leginkább telelni. És a szegényebb régiókhoz tartozik. Bizonyos időnként különböző szervezetek összefognak, és a keleti térség oktatását támogatják valamilyen formában (pl. ingyen számítógépekkel, stb...). Most pedig egy különleges felújításon esett át az egyik iskola (a munkások pedig az ajtóban felejtett talicskán estek át).

Az Erzurumi Mareşal Fevzi Çakmak Általános Iskolából könyvet készítettek. Még inkább egy ismeretterjesztő enciklopédiát. Így ha a diák nem az órára figyel, akkor is valami olyan kerül a szeme elé, amit nem árt ha tud. Pl. egy Pitagorasz-tétel. Úgyhogy nem tudja üres fejjel elhagyni az épületet.

Sajnos sok kép nincs az iskoláról, de legalább azokat be tudom mutatni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Könyv az egész iskola - Forrás: DHA[/caption]

Itt egy lépcső látható, amelyiken bal oldalt a fontosabb háborúk és évszámok vannak, amelyekben el lehet esni. Míg jobb oldalt a leggyakoribb nyelvtani buktatókat láthatjuk. Úgyhogy nem árt a lépcsőn kapaszkodni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Könyv az egész iskola - Forrás: DHA[/caption]

Hasonlóan hozzá egy másik lépcsőn pedig matekozhatunk. És hogy ne vesszen kárba a frissen szerzett tudás, a jobb oldalon mindjárt fel is használhatjuk, ahol a különböző sportpályák méreteit tüntették fel.

Sajnos nincs kép róla, csak a TV-ben mutatták, az osztálytermek is hasonlóak néznek ki belülről: mindegyik padra más-más tudnivalót festettek fel, természetesen más-más kategóriákban.

De legalább a termek ajtaját meg tudom mutatni, amelyek híres emberekről lettek elnevezve. Bár ezek túlságosan egyszerűen lettek megoldva a többi festéshez képest:

[caption id="" align="alignnone" width="500"] Könyv az egész iskola[/caption]

Akárhogy is, azt láthatjuk, hogy nem kell komoly költségekbe bocsátkozni, ha egy kicsit fel akarjuk dobni az iskola kinézetét, ahova talán a gyerekek is szívesebben járnak (a képen lévő lányok is majd kicsattannak az örömtől).

2014-05-08

-Drágám! Mi lenne, ha én lennék a miniszterelnök?

- Most ne, fáj a fejem...

. Az eredményeket nézegetve feltűnt, hogy a lista végén olyan emberek is szerepelnek, akik csak 7-8 szavazatot kaptak. Ezen mindjárt el is gondolkoztam.

Ugyebár Magyarországon úgy megy a dolog (de javítsatok ki, ha tévedek), hogy ha valaki szeretne a Parlamentbe bekerülni, akkor ahhoz előtte aláírást kell gyűjtenie. Hogy valóban vannak-e olyanok, akik támogatják a rokonokon kívül.

Megkérdeztem erről Semát, hogy Törökországban is van ilyen kitétel? Mert ugye ha valaki összeszedett több ezer, tízezer aláírást, akkor azért több szavazatot kell kapnia, mint 7-8-at. De Sema úgy tudja, semmilyen feltétele nincs annak, hogy valaki induljon a választásokon.

Ez gondolom azért túlzás, mert legalább török állampolgárnak kell lennie, nem ülhet éppen a börtönben, meg talán az se baj, ha már elmúlt 18 éves. De ha tényleg nem kötik semmi különösebb feltételhez, akkor végül is, miért ne? :)

Augusztusban lesz a következő választás. Mégpedig egy új rendszer, ahol is a nép közvetlenül szavazhatja meg az ország vezetőjét. Ez a jelenlegi miniszterelnöknek azért is, mert biztosabban nyer, hiszen a győzelemhez az is elég, ha ők kapja a legtöbb szavazatot (matematikailag ez azt jelenti, hogy akár a lakosság 5% is elegendő, ha a többiek még nála is kevesebbet kapnak), míg egy parlamenti választásnál a pártjának döntő többségűnek kell lennie. És még akkor is mondhatja a pártja, hogy inkább mégse.

E mellett, mivel új rendszer kezdődik, az eddig max 3 alkalommal lehet miniszterelnök egymás után lenullázódik, így újra háromszor lehet az ország első embere.

Kivéve, ha én nyerek meg a választást! Hehehe. :D

Mert ha jól értem, semmi akadálya nincs annak, hogy jómagam is induljak az elnöki székért folyó versenyben (hiszen az állampolgárságom már megvan). Ennek azért még utána kell járni (és az idő is kevés), de tegyük fel, hogy sikerült, és én is jelentkezem.

Ezzel pedig, ha mást nem is, de annyit mindenképpen elérek, hogy a nevem ott lesz Törökország összes falujában, az összes választási helyiségben. Legalább ötvenmillió példányban kinyomtatva. Már csak a matematikai hibaszázalék miatt is jelentős szavazatra számíthatok.

Ha pedig nyerek, akkor....

öööö.... nos....

Ingyenes vízumot már nem tudok adni a magyar turistáknak. A magyar nyelv bevezetése meg azért elég kemény húzás lenne (bár ha rossz kedvem van, kötelezővé teszem a magyar helyesírást, kifejezetten a kötőjeles részt). De egy magyar nyelvű TV csatorna már belefér.

No meg leülhetnék a mindenkori magyar kormánnyal is tárgyalni. Ami azt hiszem, eléggé meglepő fordulat lenne az otthoniaknak.

Aztán még ... Sema azt mondja, ne parazoljam ilyesmire az időmet. És meg ne próbáljam, különben zsákba tetet, aztán irány a Boszporusz!

2014-05-09

A magyar nyelv tele van török szavakkal. Egyes elméletek a teljes anyanyelvünk 8%-át mondják török eredetűeknek. Mások szerint kb. 250 török szavunk van. A pedig egyenesen több száz szót mond.

Ő egyébként azt is megemlíti, hogy három hullámban érkeztek török szavak: I.e 1000-500 körül, majd a Vándorlások korában (V-IX. sz.), majd pedig a török megszállás ideje alatt. Legtöbb szavunk a második hullámból származik.

Sok olyan szó van, amikről általában tudjuk, hogy török eredetű, mint alma, balta, findzsa, mufti, sapka (de a dezoxiribonukleinsav pl. nem!). Viszont ma egy olyan szó jön, amit gyakran használunk, mégis kevesen tudják, hogy a törökben is megtalálható.

Ez pedig a macera. Török kiejtéssel madzsera.

Persze ha azt nézzük, hogy a törököknek mennyi macerájuk volt Magyarországgal, és a szó is úgy kezdődik, hogy mac-, akkor az is elképzelhető, hogy ez a szó a középkori Magyarországon fejlődött ki.

A macera a magyar jelentésben jellemzően negatív előjelű. Olyan dolog, ami leginkább nyűg, nem akarunk vele foglalkozni, mert hosszú ideig tart, és tele van aprólékos munkával. Ami egyáltalán nem kalandos. De még annyira se, hogy a kocsmában elmeséljük a barátainknak, hogy legalább ők élvezzék. A macerán nincs mit mesélni.

Pedig a török jelentésben éppen hogy a kalandot jelenti!

Pl. ha Micimackó elmegy Tigrissel kalandozni, akkor az törökül macera. Ha Micimackó belesik a patakba, és Tigris nagy nehezen kipisztálja onnan, akkor az is is törökül macera. Amikor Micimackó anyukája az átázott ruhák miatt két órán keresztül kiabál, akkor az már magyarul fejmosás. Majd pedig amikor azt kapják büntetésül, hogy a mákot egyesével kell meghámozni, akkor az magyarul lesz macera.

A törökországi könyvesboltokban kapható egy könyv, aminek Isztambuli kalandok a címe (). Ez arról szól, hogy egy kislány a kutyusával Isztambul történelmi negyedében bolyong, ahol egy rejtvényt követve megismeri a várost. Ebben az esetben láthatjuk, hogy a kislány a macerát tényleg kalandként éli meg.

De végeredményben ő török, könnyű dolga van.

[caption id="" align="aligncenter" width="341"] Beyoğlu kalandok - Forrás: cizeriz.biz[/caption]

Ezzel szemben, ha ugyan ezt az útvonalat turistaként szeretnénk bejárni, akkor a macera szó mindjárt átfordul a magyar jelentésébe. A mindjárt alatt kb. a negyedik ezredmásodpercet értjük, amikor is eltévedtünk és ki tudja mikor és hol de már vettünk két szőnyeget. Majd ezután jönnek a további macerák, mikor szeretnénk megtudni a kivezető utat, ami abból fog állni, hogy már régen besötétedett, és mi még mindig egyik boltról a másikra járunk át és már két teherautót megpakoltunk mindenféle hasznos cuccal.

Ebből most már azt is láthatjuk, hogy ennek a szónak a jelentése nemcsak nemzetfüggő, hanem nézőponté is. Ugyanis a helyieknek biztosan jó kaland és móka lesz, ahogy az erkélyről követik a velünk történő eseményeket.

E mellett a szótár külön kitér arra is, hogy a macerának lehet romantikus jelentése is. Maradva a fönti hátsó kisutcánál (hiszen még mindig nem találtunk ki), ha az esemény túlságosan elhúzódik, akkor akár tényleg átmehet romantikus kalandba a történet. "megmutatom a kiutat, ha elveszed a lányomat!"

[caption id="" align="alignnone" width="480"] Beyoğlu kalandok - Forrás: cizeriz.biz[/caption]

2014-05-12

Nyakunkon a Ramadán (Ramazan). Már csak alig több, mint 1 hónap van addig.

Ideje leporolni, és átnézni a fontosabb tudnivalókat.

Elsősorban azoknak, akik ebben az időben látogatnak el Törökországban.

Kezdjük az elején. A Ramadán (Ramazan - ez a török neve) 2014. június 28. - 2014. július 27. között tart.

Ez tulajdonképpen az Iszlám holdnaptár egyik hónapja, amit böjttel töltenek a hívők.

A böjt azt jelenti, hogy napkeltétől napnyugtáig semmiféle élvezeti dolgot nem lehet csinálni. Sem enni, sem inni. Sem pedig dohányozni, vagy házassági (házasságon kívüli) életet élni. Meg ha élvezeti, akkor a taxisoknak tilosnak kellene lennie a dudálás. Ahogyan elvileg a zene is, de a törökök nem tudnak zene (és dudálás) nélkül élni, így ez a kettő azért megmarad nappal is.

Itt érdemes megjegyezni, hogy a böjt időszaka kb. reggel 3-tól este 9-ig tart. De majd lesznek konkrét időpontok Isztambulra. Meg más egzotikus helyekre is, mint pl. Stockholm. :) Ez az a város, ahol az éjszaka csak 3 órát tart, és ebbe kell, hogy beleférjen a reggeli és a vacsora is.

Mindez a turistákra is kihat, akik éppen ebben az időszakban látogatnak Törökországba. Csak nem úgy, ahogyan várnák!:

Egyik részről nincsenek az éttermek napközben bezárva. Éhen halni nem fog senki. Ez azért Isztambulban eléggé elképzelhetetlen. :) Bár tényleg nagyon sok zárva lesz, de a nagy többségben ilyenkor is lehet ebédelni. És még helyet is könnyen találunk. Legfeljebb egyes nagy tömegeknek készült ételek, mint a döner (görögül gyros) nem kaphatóak.

Ugyan úgy napközben vizet is könnyen tudunk venni.

Más lesz a helyzet este 8 után, amikor is kezdenek az emberek gyűlni, hogy az ismerőseikkel együtt töltsék a vacsorát valahol, miután lement a nap. Ilyenkor minden tele van. Elsősorban az éttermek. Jó idő esetén a parkok is. Előtte pedig az utak, és a buszok. Legjobban tesszük, ha olyan 4-5 körül jól teleesszük magunkat, és este 10-ig nem is megyünk étteremnek a közelébe sem.

E mellett ezen a 30 napon keresztül fokozottan előtérbe kerül a vallás. A hívők gyakrabban járnak mecsetekbe, és más szent helyekre. Így itt a megszokottnál jóval nagyobb tömeggel

találkozhatunk. Próbáljunk meg minél inkább a háttérben maradni.

Ne feledjük el azt se, hogy a böjt eléggé fárasztó. Ilyenkor az emberek sokkal ingerültebbek.

A Ramadán (Ramazan) 30 napig tart. Utána kezdődik a háromnapos Cukor Ünnepe (2014. július 29-30).

Ez arról szól, hogy véget ért a böjt, lehet enni. Amit természetesen édességekkel ünnepelnek meg. Leginkább az ifjúság, aki egyébként kimaradt a böjtből.

Ilyenkor az emberek meglátogatják a rokonokat. Mindig a fiatalabbak mennek az idősebbekhez. Ami azt jelenti, hogy kb. 12 millió ember elhagyja Isztambult három napra.

Vagyok egyik részről az út tele, míg a város üres lesz. Ilyenkor sok mindent nem lehet csinálni Isztambulban. Feküdjünk ki a tengerpartra! És kész. :)

2014-05-13

És igen! Megérkeztünk Isztambulba! Kiszálltunk a repülőből, és gondolkozunk.

Hogyan tovább? Itt mégsem aludhatunk, mert még elüt egy Boeing típusú fémmadár. Úgyhogy be kellene menni a városba.

Menjünk taxival? És ha dugóba kerül? Menjünk a föld alatt? Ott meg sötét van. Inkább menjünk vissza a levegőbe!

Isztambul tele van kikötővel. "Sima", vízi kikötőből is éppen eléggé sok van, de légitikötőből is annyi van, hogy alig győzzük összeszámolni őket.

Ott van a két nemzetközi repülőtér. Nemsokára lesz harmadik is. De ott van a kikötő az Aranyszarv-öbölnél. Ezen kívül számos helikopter leszállót is találunk.

Egyet mindjárt az Atatürk repülőtéren találunk. Így a repülőgépről leszállva ismét a levegőbe emelkedhetünk. Odafentről nem mindennapi látvány tárul majd elénk. Persze ha előtte a gépünk fél órát balettozott a levegőben leszállás előtt, akkor olyan nagy meglepetés nem ér minket. Viszont mindent sokkal közelebből nézhetünk meg. Kérhetjük a pilótát hogy mondjuk a Fedett bazár felett repüljön. De arra is megkérhetjük, hogy hozzon fel egy szőnyegárust is. És akkor együtt lehet repülni. Ez olyan, mint az együtt teázás. Egyre több helyen elterjedt már. És helikopter nélkül is csinálják!

Rengeteg cég foglalkozik azzal, hogy a levegőbe vigye az ügyfeleit. Ez alatt most a séta túrázásokat értjük. 15-45 perces utakat lehet találni, 100-500 Euróig. Az árak a szerint változnak, ki hova szeretne ülni: belülre valahova, ablak mellé, vagy a pilóta mellé (a pilóta ölébe opció nem lehetséges). Ezen kívül, természetesen különböző kedvezményekkel találkozhatunk. Nemrég voltak pl. anyák-napi akciók. Ha esetleg valaki ezzel szeretne kedveskedni anyukájának, anyósocskának ("vigye át kérem Ázsiába!"), nagymamájának. Karácsonykor biztos lesz majd rénszarvasos akció..

Csakhogy ezek a túrás A pontból A pontba mennek. Sehogy se jutunk a hotelünk közelébe, hacsak nem ejtőernyővel ugrunk ki (ami egyébként helikopterről roppant problémás akció, az ugrónak is, és a pilótának is).

De szerencsére vannak helikopter parkolóhelyek is Isztambulban. Egyik mindjárt az ázsiai oldalon, Kadıköy kikötő mellett. Rövid repülés után ide letehetjük a gépünket, bedobálunk pár érmét a parkolóautomatába, és visszamehetünk Európába hajóval. Vagy csak kiülünk a partra egyet teázni. Vagy beülünk valamelyik sarki . Csak ne keverjük össze őket.

Egy másik Şişli kerületben van, mindjárt a házasságkötő terem udvarán. Ha esetleg valaki

meggondolná magát, könnyen el tudjon menekülni. Vagy ha egy romantikus James Bond stílusban szeretnénk távozni az IGEN után. Pl. a fentebb említett tetováló szalonok felé. De akár egy luxus hotelba is. Vagy egy Márvány-tengeri szigetre.

Érdekesség, hogy úgy tűnik, van menetrend szerinti járat is a két állomás között. A távolság csak 6 km, ami helikopterrel 4 perc. Ugyan ez a megszokott közlekedési eszközökkel kb. 1 óta. Míg ha a Google által javasolt útvonalat követjük, akkor 42 nap gyalog, és nem baj, ha tudunk oroszul. A Goolge-nak az a trükkje, hogy azt tudja, a Boszporusz-hidakon nem lehet gyalog átmenni. De azt már nem tudja, hogy busszal viszont már lehet. És hajók is vannak. Így mindig valami érdekes útvonalat talál számunkra. Tehát menjünk inkább helikopterrel! :)

Végezetül egy jó hír a Wizz Air-el utazóknak! 2014-ben tervezik bevezetni, hogy a Sabiha Gökçen repülőtérrel helikopterrel is be lehessen jutni a városba. A már fent említett Kadıköy kikötőbe lehet majd eljutni kb. 5-8 perc alatt. Innen pedig igény szerint mehetünk tovább hajóval Európába, ülhetünk ki a tengerpartra teázni, tetováló szalonba Atatürk , vagy másik helikopterrel Şişli-be házasodni. Amolyan James Bondos belépővel. Esetleg előre ledobhatjuk a csomagjainkat is. Jelezve, hogy jövünk.

2014-05-14

A 2014. januári számlálás szerint Isztambulban 3190 mecset található. Templomból 143, zsinagógából pedig 19 van.

A második legtöbb dzsámis török város Konya, ahol 3087 található (Konya a Törökország vallási központja), majd öt követi Ankara 2875, Samsun 2639, Kastamonu 2577, Antalya 2130, Ordu 2045, Trabzon 1952, Diyarbakır 1945, Izmir 1823, Urfa 1755, Manisa 1686, Bursa pedig 1660 mecsettel (forrás:). A számok megyékre (tartományokra) vonatkoznak, nem pedig a központi városra. Törökországban összesen pedig 84684 dzsámit láthatunk.

Érdekesség, hogy a dzsámik száma nem függ a lakosság számával.

Tehát láthatjuk, hogy Törökországban igencsak sok dzsámi található. És ezek majdnem mind látogathatóak. Így ismerjük meg, miként is lehet őket jobban megismerni!

Selimiye Dzsámi (Edirne - Drinápoly)

A dzsámik felépítéséről, eredeteiről, történetéről és működéséről most nem írok. Erről majd később, vagy az Isztambul Enciklopédiában lesz bő ismertető. Most inkább gyakorlati tanácsokat szeretnék összegyűjteni, hogy a mecsetek megtekintése nekünk is élmény legyen, meg azoknak is, akik rendeltetési céljukra szeretnék használni. Nos és persze, hogy tanuljunk is valamit közben. :)

Kezdjük a bejutással!

Hivatalosan a mecsetek mindenki számára nyitva állnak. Függetlenül vallástól, nemtől, kortól, kezek és lábak (csápok) számától. Ráadásul ingyenesek, hiszen arra szolgálnak, hogy minél több embert megismertessenek a vallással (lehet ezt persze bonyolultabban is mondani). Kivétel ez alól az Aya Sofya, a Kariye Camii és az Aya Irini, mert azok múzeumok illetve színháztermek. Így ott hivatalosan is kérhetnek belépőt. Elnézve a jegyek árát és a turisták mennyiségét, ez aligha fog változni.

Sajnos mindig vannak lelkes emberek, akik ilyen vagy olyan okok miatt szeretnék kint tartani a turistákat. Vagy kint nem is, akkor legalább pénzt kérni tőlük. De olyan is előfordul, hogy csak azért zárják kulcsra az ajtót, hogy a macskák ne menjenek be.

Ez utóbbi eléggé ritka. A többi sajnos nem annyira.

Leggyakrabban egy vastag zöld pokróccal van az ajtó lefedve. Így a hívők és érdeklődők bejuthatnak, míg a kutyák-macskák és a rossz idő kénytelen odakint megvárni minket.

Érdemes azért úgy időzíteni, hogy imaidőben ne tartózkodjunk a dzsámiban. Az

időpontokról az épületeken belül tájékozódhatunk. Kb. 12-13 óra között mindig van egy ima (déli ima). Előtte csak hajnalban, a következő pedig majd napnyugtakor. Így az ebéd előtti, és utáni időkből érdemes a mecseteket felkeresni.

Ha mégis kíváncsiak vagyunk az imára, akkor válasszunk egy kisebb, nyugodtabb dzsámit. Még imaidő előtt menjünk be, és valamelyik sarokba húzzuk meg magunkat. Imádkozó embert pedig ne fényképezzünk.

Régebben minden gond nélkül tolerálták, ha idegenként vettünk részt az imádkozáson. Sajnos a turisták idővel túlságosan nyomulósak lettek, így egyre több helyen ima előtt kizavarják a gyanúsán nem hívő embereket.

Fontos tudni, hogy a belépésnek is vannak szabályai. Ennek két lényege van: a dzsámi tiszta maradjon, és a hívők a vallással legyenek elfoglalva, ne egymás nézegetésével (kiemelten a nemek között).

Belépés előtt a cipőt le kell venni (hívőknek lábmosás is van). A cipőket letehetjük a polcra, és nem szokás, hogy más elvigye. De praktikusabb, ha külön erre a célra egy zacskót viszünk magunkkal. Ugyanis előfordulhat, hogy nem azon az ajtón jövünk ki, mint amin be. E mellett érdemes eleve olyan cipővel menni, amiből könnyű ki-be ugrálni. A 23. dzsámi után rettentő unalmas tud lenni az állandó cipőkötögetés.

A dzsámiba belül egy hatalmas szőnyeget találunk. Ez jó meleg, így nem szükséges vastag zoknit vinni magunkkal. De jó, ha van! :) Mert sose lehet tudni.

E mellett az öltözetre is oda kell figyelni. Ez megint olyan, amire jó, ha már utazásunk előtt felkészülünk. A fiúknál hosszú ujjú, és hosszú nadrág. Lányoknál pedig még a haját is el kell takarni. Pl. kendővel. E mellett csupasz lábbal nem illik, meg nem is ajánlott belépni. És lehetőleg a ruhánk ne legyen kihívó.

Odabent csendesen, és visszafogottan viselkedjünk. Fényképezni természetesen lehet. De ezt is kulturáltan. Imádkozó embert pl. nem illik lefotózni.

Vannak helyek, ahova nem mehetünk be. Általában a dzsámi középvonalán van a képzeletbeli határ, amit nem illik átlépni. És vannak helyek, ahova csak a nők léphetnek be. Sok dzsámiban ez az emeletet jelenti, ahonnan remekül kilátás nyílik. Ismét egy dolog, amire már az utazás előtt készüljünk fel: legyen egy nő is velünk, fényképezőgéppel. :)

Más mecsetekbe pedig előfordulhat, hogy valaki odajön hozzánk, és azt mondja, pár líráért kinyitja a minaretbe vezető kaput. Ezt a lehetőséget érdemes kihasználni, mert különleges látványban lesz részünk. És ilyenkor nem érdemes fukarkodni (összehasonlításképpen a Galata-toronyba a belépő 6,5 Euro fejenként (2014)).

Ezeken kívül pedig természetesen ne feledjük el, hogy a dzsámik nem a turistáknak lettek

építve. Mi ott csak vendégek vagyunk. És ha ezt szem előtt tartjuk, akkor nyugodtan gyönyörködhetünk ezekben az építészeti remekművekben.

Szulejmán Dzsámi az emeletről

2014-05-15

A Soma város (Izmir) melletti bányaszerencsétlenség történt 2014. május 13-án. Legfrissebb hírek szerint (május 14, éjjel) 274 halott van.

A tragédiára való tekintettel a héten nem jelenik meg újabb bejegyzés. Legközelebb május 19-én, hétfőn jelentkezünk.

Friss hírekért és a szerencsétlenség részleteiért keressétek fel a .

[caption id="" align="aligncenter" width="620"] Forrás: Hürriyet[/caption]

2014-05-19

1919. május 19 volt az a nap, amikor Atatürk partot ért Samsun városában (). És ezzel hivatalosan is kezdetét vette a Török Függetlenségi Háború.

Modern szóhasználattal élve: check-in-elt a háborúba, kipoztolta a Facebook-jára, meghívta rá az ismerőseit, törölte az ellenségeit az ismerősei listájáról, stb... Ebből azért látszik, hogy Atatürknek egyszerűbb dolga volt, mint a mai fiataloknak. Nem kellett órákon át üzeneteket küldözgetnie a számítógép előtt ülve, hanem csak lejött a hajóról.

Az, hogy a háború miként ért véget, azt .

Minden más pedig most következik.

Amikor véget ért az I. Világháború, és azt követő lecsendesedés időszaka, akkor csend volt végre, és béke. Legalábbis Törökországban. Folytak az újjáépítések, de még inkább a modernizáció. Mivel az I. Világháború még lényegében a lövészárkokban zajlott, nem sok olyan dolog akadt, amit újjá kellett volna építeni. Nem úgy, mint a Függetlenségi Háború, ahol azért már többen is kipróbálták, hogy milyen lehet egy egész várost felgyújtani. Mondhatnánk, hogy igen, de tél volt. De inkább nem mondjuk.

De nem is ezek voltak az elsődleges problémák, amivel foglalkoznia kellett az ország új vezetésének. Hanem azzal, hogy az Oszmán Birodalom több, mint 100 évvel le volt maradva Európától. Minden téren.

E miatt nagyon sokáig nem is gondoltak arra, hogy megemlékezzenek a Függetlenségi Háború kezdetéről. Mígnem 1936. május 19-án (azaz 17 évvel később) összeültek a jó barátok (név szerint: Atatürk, Şükrü Kaya, Ruşen Eşref Ünaydın, Kılıç Ali, Salih Bozok, Mehmet Seydan és Nuri Conker) egy kis italozásra a Dolmabahçe Palota kertjében.

Atatürk pedig megkérdezte, hogy ki tudja, milyen nap van most. Mire a közönség először felnézett a Napra, majd bele a pohárba, és elkezdtek tippelni. De még a legközelebbi barátok se találták el, mi is történt azon a napon. Végül Atatürk elárulta, hogy ezen a napon érkezett meg Samsun városába, ezen a napon ültek le először arról beszélni, hogy nem a szultán utasításait fogják követni.

Mivel korábban nem volt olyan ünnep, ami a Függetlenségi Háború kezdetét jelenti (azaz azt ünnepelni, hogy az emberek elhatározásra jutottak), így mindenki egyetértett abban, hogy szükség van egy ilyen napra is. Erre pedig a legjobb tényleg a május 19. Nem is beszélve arról, hogy ilyenkor már tombol a jó idő (vagy mint most, szakad az eső), lehet nagy utcai ünnepeket rendezni.

Az adminisztráció azért kicsit elhúzódott, mert csak 1938 június 20-án sikerült törvénybe foglalni (3466-os számmal), hogy ez a nap legyen munkaszüneti nap. Így legközelebb csak 1939-ben, húsz évvel az események után lehetett az ünnepséget megrendezni.

Ugyanerre a napra tették hivatalosan Atatürk születésnapját is, mivel 1881-ben az adminisztráció és a naptárak nem voltak eléggé pontosak. Még most is sok öregnek nem tudni a pontos születésnapját. Csak úgy emlékeznek rá, hogy amikor az eper érett. Tehát nem télen...

A május 19-ei török ünnepnek három elnevezése van:

Atatürki gondoltok - hiszen Atatürkkal indul meg a függetlenség

Fiatalok napja - mert a függetlenség célja, hogy a fiataloknak, a jövő generációjának legyen jobb.

Sport napja - itt a tavasz, lehet menni a zöldbe sportolni! Meg tegyük hozzá, hogy egy háború komoly sport!

Tehát 1939-óta többé-kevésbé minden évben hatalmas ünnepséggel készül az ifjúság (néha a politika, néha az időjárás szól bele - idén pedig a bányaszerencsétlenség miatt maradt el). Legnagyobb előadások általában a stadionokban vannak, ahol a közönség is aktív szerepet vállal.

[caption id="" align="aligncenter" width="440"] Május 19-ei ünnepség (2011) - Forrás: sorubak.com[/caption]

Guyon és Kmety, a két oszmán pasa

2014-05-20

Törökországban a tartózkodási engedély olyan, amibe előbb-utóbb mindannyian belebotlunk.

Néhányan pedig beleesünk. De olyan is van, aki egész egyszerűen belezuhan. Jó hangosan.

Egyébként nem olyan ördögösség. Csak kevés róla az információ. És nehéz naprakészen tartani, hiszen azon valamelyikünknek el kell mennie a hivatalba, és kérni egy tartózkodási engedély hosszabbítást.

Más szóval bele kell néznie a gödörbe. És reménykedhet, hogy senki se fogja belelökni.

Ismét van valaki, aki nekiindult a hivatalok útvesztőjének, így ismét van némi tapasztalatunk, hogyan is zajlik a török tartózkodási engedély kérése 2014-ben!

Íme!

Megjegyzés 1.0: Ez egyik magyar állampolgártársunk élménybeszámolója alapján készült. Semmi nem garantálja, hogy tőled is ugyan ezeket fogják kérni, és ugyan ennyibe kerül. Minden információ tájékoztató jellegű. Ne menj fejjel a falnak, inkább érdeklődj a helyi hatóságoknál, hogy ŐK mit kérnek TŐLED!

Megjegyzés 2.0: Igen! A turisták ingyen kapják a vízumot 90/180 napra. Neked viszont tartózkodási engedélyre van szükséged. Ez pedig nem lesz olcsó.

Megjegyzés 3.0: Az alábbi írás a NEM dolgozó, NEM tanuló, NEM házas (török állampolgárra) tartózkodási engedélyre vonatkozik.

No, akkor lássunk is hozzá!

Elsőnek a hol-mit?

A tartózkodási engedélyt a helyi rendőrségen tudod kérni. Ez jó dolog, mert régebben be kellett menni a központba, amiből csak néhány volt országszerte. Kevésbé jó, hogy egyes kerületekben olyan kicsi a rendőrség, hogy zsebben is elfér. Pl. Beşiktaş-ban csak 1 ember foglalkozik a külföldiekkel, míg a kerület tele van olyanokkal, akik szeretnének tartózkodási engedélyt kérni. Így nem ritka, hogy randevút csak 6-7 hónap múlva tudnak adni. De igazándiból ez a ritka eset. Leggyakrabban 6-7 hónap múlva sincs hely...

Tehát

1. lépés: keresd meg, keresd fel a helyi rendőrkapitányságot. Ha nem tudod, hol van, az utcán biztosan hamar találsz egy rendőrt. Főleg a mostani időszakban. Kérdezd meg őt!

2. lépés: irány az internet, és kérjél időpontot. .

Nem írom le tovább, mikor mire kell klikkelni. Ez a művelet legkönnyebb része. Ha már itt elbuksz, akkor komoly gondok vannak. Vegyél magad mellé 1-2-3-4-5-6 törököt, akik segítenek.

Választhatsz angol nyelvű menüt is. De jobban jársz a törökkel, mert akkor a papíroknak is a török nevét fogod megkapni. Meg a hivatalban is csak törökül fogsz tudni beszélni. Neked nem kell tudnod, mit jelent pl. a nüfus cüzdanı. Elég azt tudnod, hogy kitől kell kérni. De ha ennek a nevét angolul kapod meg, akkor még le kell fordítanod törökre, hogy valaki is megértse, mi is az. Ez meg nem biztos, hogy sikerül.

Továbbá érdemes tudod, hogy hónapokra előre foglaltak a hivatalok. Ha kezd lejárni a tartózkodási engedélyed, akkor 2-3 hónappal előbb kezd el időpontot keresni. Különben könnyen kicsúszol az időből.

Ha nincs szabad hely, akkor reggel, ebéd után, és estefele érdemes próbálkozni. Hátha lesz.

Amennyiben időpontot kértél, de nem tudsz elmenni, akkor azt le kell mondani. Különben egyik este bekopognak majd hozzád. A lemondás két részes: először az interneten kell lemondani, utána személyesen kell bemenni a rendőrségre (ez azért van, hogy ne foglaljon le mindenki 20-30 időpontot feleslegesen).

A sikeres időpont kérés végén kapsz egy listát, mit kell magaddal vinned:

Fénykép

6000 USD (bemutatni)

Magánbiztosítónál (özel sigortacı) biztosítottnak kell lenned. Ehhez a limitsiz genel sigorta-t kell kérned. Legolcsóbb 3450 TL/év (lehet kérni 8 havi taksitit, de te külföldi vagy, így nem biztos, hogy neked is adnak)

Az albérletednek a neveden kell lennie (kıra sözleşmeşı), erről pedig egy papír kell. Noter-től (közjegyző). Ilyen van minden sarkon. A papír már nehezebb ügy. Részletesebben mindjárt.

Ennyi.

Elsőre ijesztőnek tűnik. Másodjára még inkább. De csak akkor érdemes izgulni, amikor már meg is értjük, mi mindenre van szükség pontosan. Ezt pedig mindjárt leírom.

De valójában minden logikus, érthető. Nem kérnek olyat, amit egy józan ember nem kérne egy váratlanul a lakásába betoppanó vendégtől: legyen pénze (hozzon magával bort és süteményt), legyen biztosítva (ne törtje össze a lakást), legyen hol aludnia (estére menjen haza, ne nálam aludjon). A fénykép az extra. De ma már minden házibulin készül pár fénykép a Facebook-ra... Tehát ez is megvan.

És akkor lássuk részleteiben!

Fénykép

Ez a legkönnyebb. Kb. 50 TL, vagy még olcsóbban bárhol tudsz csináltatni. A kérdés inkább az, hogy 16, 32, 64 vagy 128 darabot szeretnél. A hivatalban azt hiszem összesen 4 darabot használunk el. Úgyhogy a 16-os elég. De a mai facebookos világon minden ismerősünk boldog lesz a vigyorgó (döbrent/ijedt, stb... ahogy az igazolványképeknél szokásos) fizikailag megfogható képet adunk neki ajándékba.

6.000 USD

Ez kb. 12.600 TL. De neked dollárban kell bemutatnod. Ne kérdezd miért! Bár én tudom, de a válasz nem a blog része... Dollár kell és kész.

Ezt bemutatni kell, nem pedig odaadni. Ezzel igazolod, hogy van mit enned, hiszem NEM tanuló vízumot, és NEM munkavállalói vízumot kérsz. Azok teljesen más kategóriák.

Ez a 6000 USD egy évre szól. ha csak féléves vízumot kérsz, akkor 3000 USD, stb...

Ha kiszámolod, akkor ez napi kb. 35 TL. Ez egy reggeli, egy közepes ebéd, este pedig egy olcsó iszogatás a barátakkal. Csak tea, több már nem fér bele. Cipőt még nem is vettél. Mondjuk egy tisztességes női cipő-táska-kabát kollekcióra nem elég a teljes 6.000 USD...

Tehát ez sem egy egetverő összeg. Csak kicsit sok, ha egyszerre kell bemutatni. Megnézném azt az éttermet, ahol azt mondjuk, hogy egy egész éves ebéd adagot tegyenek ki elém, most! :)

A jó hír, viszont az, hogy bemutatni kell, nem pedig odaadni. Tehát kérhetjük akár kölcsön is, valamelyik ismerősünkről.

A bemutatás történhet konkrétan, hogy kézben bevisszük és megmutatjuk. De lehet egy nevünkre írt török bankszámlán is. A korábbi kétes lehetőség, miszerint egy pénzváltó 20-40 TL-ért kiállít egy nyilatkozatot, hogy beváltotta nekünk az összeget, az már nem működik (régebben se működött minden esetben). Továbbá nem fogadják el, ha Facebook-on, Instagram-on mutatjuk be. A rendőrnéni nem fogja Like-olni...

Biztosítás

Na ez már az első húzósabb dolog.

Biztosítás eddig is kellett valamilyen formában. De most úgy tűnik, hogy szigorítottak. Pontos infónk csak akkor lesz, ha legalább 4-5 állampolgártársunknak is ugyan ezt mondták.

A biztosításnak ez a neve: Özel Limitsiz Genel Sigorta. Azaz magán, és korlátlan. Vagyis ha esetleg kedvünk támadna egyik este kivilágítatlanul az autópályán futkározni, azzal nem okozunk problémát az államnak.

Viszont úgy tűnik, hogy az állami (SGK) biztosítást nem fogadják el. Erről jó lenne visszajelzés, hátha valakinek sikerült...

Magánbiztosító van, mint a tenger Törökországban. Edina azt mondja, tud egyet ajánlani, aki olcsó, jó, megbízható, stb... Erről írunk majd egy cikket. Lényeg most, hogy legolcsóbban 3450 TL/éves díjból úszhatjuk meg

Lakás

A legnehezebb része.

Az odáig rendben is van, hogy valahol lakni kell. De ezt igazolni is kell. Noter-nél. Ez a közjegyző török neve. Tele van vele a város.

Először is kell egy lakást keresni. Ez pedig nem lehet a barátunké. Hacsak ő nem ír alá egy holtomiglan-holtodiglan szerződést, hogy nála alhatunk. De azt hiszem, ezt úgy hívják, hogy házasság... De elvileg egy ismerősünk írhat egy levelet, amiben garantálja, hogy nála lakhatunk. Meg igazolja, hogy az lakás az övé, meg ilyenek. Olyan 20-22 raklapnyi papír talán elegendő is lesz. Aki csinált pár ilyet, léci írja meg, hogy sikerült! Köszönjük!

Minden más esetben nekünk kell lakást, és papírt szereznünk. Ez sem pénzben, sem időben nem kevés.

Kezdjük ott, hogy nem-luk-nem-világvége típusú lakást egy személyre olyan 1.000 TL körül találhatunk Isztambulban. De inkább 1.500 TL, mivel a lakásokat nem egy személyre szokták tervezni. Ilyenkor jó összeállni (pl. 8 ember már olcsón kivehet egy Boszporusz-parti palotát, és ott van elég szoba mindenkinek), csak ugye akkor kinek a nevéen legyen a lakás?? Jó móka lehet ide-oda írogatni. De legalább összebarátkozunk a Noter-esekkel.

De ez még csak a havi díj. Gyakran előre elkérnek 2 hónapnyit is. Jön mellé a kaució, ami szintén 1 havi díj szokott lenni. És még a közvetítőnek (emlakçı - ingatlanos) is kell fizetni. Ami hivatalosan az egy éves díj 10%-a. De egyszerűség kedvéért 1 havi díjjal szoktak számolni. Vagyis összesen 3-4 havi díjat kellett egyben odaadnunk.

A közvetítői díjat a tulaj is kifizeti, így ő is legalább kétszer meggondolja, kinek adja oda a lakást. Mi pedig ugyebár külföldiek vagyunk. Még ha nem is a rosszabb fajtából. Bár ez nézőpont kérdése, mert mi meg az erkölcstelen Európából jöttünk. Volt, ahol azt mondta a tulaj, hogy tilos a lakásban alkoholt inni...

Tehát lakást nem fogunk olyan könnyen találni, ha a mi külföldi nevünkre lesz írva. A tulaj szeretne biztos lenni benne, hogy legalább 1 évig megkapja a havi díjakat. A rendőrségnek pedig olyan lap kell, ami a tartózkodási időre elegendő lakásunk van. Azaz ha 6 hónapra kérünk vízumot, nem biztos, hogy 6 hónapra lakást is találunk.

E mellett könnyen előfordulhat, hogy a tulaj a biztonság kedvéért az egész éves díjat elkéri. Vagy egy török ismerősünkkel aláírat egy lapot, hogy ő fizet helyettünk, ha mi véletlenül eltűnnénk az országból.

E mellett kérdéses, hogyha nincs még tartózkodási engedélyünk, miként tudunk egyáltalán lakást bérelni. De tétélezzük fel, hogy sikerül. Többször bevált az a módszer, hogyha egy bizonyos papírt kértek, azt mondtuk, hogy a) nincs és nem is lesz, b) utólag bemutatjuk.

Mondjuk eljutottunk oda, hogy aláírtuk a szerződést, és lett egy lakásunk. Már csak a Noter kell.

Itt még egy kisebb felfedezésre, tájékozódásra várunk, hogy akkor elég csak a papírt bevinni a Noter-be? vagy a tulaj is kell hozzá? Kell-e útlevelet fordíttatni (naná, hogy kell!)? Már papír kell hozzá? Mennyibe fog kerülni?

Összegzés

Végeredményben a mérleg úgy néz ki, hogy ideális esetben van 32.000 TL-nk, ami kb. 3.400.000 forint. Ennyi kell, ha egy évig szeretnénk Isztambulban maradni. És akkor még nem vettünk cipőt...

Ebből az összegből Budapest belvárosában egy háromcsillagos szállodában tudnánk meghúzni magunkat 1 évre. Vagy négyszer körbepüljük a Földet.

Oké, de!

Mint láttuk, sok helyen tudunk ebből az összegből alkudni. A 6.000 USD-t elég csak bemutatni. Lakásból is lehet olcsóbbat találni. És talán biztosításból is.

2014-05-21

Törökországban, ha bemegyünk valahova, levesszük a cipőnket.

Kivéve ha...

Az illem, és a tisztaság azt kívánja meg, hogyha egy lakásba bemegyünk, levesszük a cipőnket, ami esetleg egy kisebb geológiai mintagyűjteményt (esetenként biológiai is) hordoz magával. De Törökországban ezt nemcsak a lakásokba bejutáskor tesszük, hanem más helyeken is, mint pl. kórházi rendelő, óvoda, bizonyos irodák, vagy ahol fokozottabban ügyelnek a tisztaságra.

De csak a mecsetek azok a helyek, ahol tömegével mindenki leveszi a cipőjét (meg a váratlan rokoni látogatás, ahol a semmiből bukkan elő pár száz testvér). Ez ugyanis egy olyan hely, ahol az emberek nem sietnek.

No meg van elég hely arra, hogy kényelmesen leüljünk, és elbajlódjunk a cipőnkkel.

Máshol viszont inkább valami gyors megoldást használnak. Legnépszerűbb a zacskó. Ezt lehet a cipőre felhúzni, így megspóroljuk a levételt.

Sok helyen, amikor bemegyünk az épületbe, helyiségbe, egy kosár zacskó fogad minket. Válogatni nem érdemes, mert színben és méretben megegyeznek. Úgyhogy markoljunk bele, és vegyünk ki kettőt (optimális esetben), majd álljunk félre, hogy a mögöttünk jövő is bele tudjon kezdeni ebbe a modern néptáncba.

Hiszen ennek a zacskós megoldásnak pont az a lényege, hogy olyan helyeken használható jól, ahol az emberek sietnek. Nem kell sorban állni, hiszen bármilyen kis helyen felhúzható. Nem kell leülni, elég ha van egy fal. Ennek mi fogunk nekidőlni.

Nem feltétlenül szándékosan. Bár a végeredmény mindenképpen a dőlés lesz, így érdemes előre kiválasztani egy szimpatikus helyet, és egy dőlésvektort. Esetleg előre próbáljuk el. Ne akkor érjen a meglepetés, amikor fél lábon ugrálunk és kapálózunk.

Természetesen a folyamat végén azért lesz meglepetés, amikor kiderül, hogy mindkét zacskót felhasználtuk, fel is húztuk valahova, de a cipőink még mindig csupaszok, mi pedig fejfel lefele beestünk a titkárnő asztala mögé.

De egyébként még mindig egyszerűbb, és gyorsabb, mint a cipő fel-levétele. A rutinosabbak pedig egyet lépnek, egy zacskó fent van, még egy lépés, és a másik zacskó is megvan. És még lassítani sem kellett!

[caption id="attachment_7201" align="alignnone" width="500"] Cipő helyett[/caption]

2014-05-22

Sok minden van, ami a törököknek az ismertetője. De egyik sem olyan, minthogy mi a kedvenc ételük!

A török konyha nagyon finom (mármint az étel, nem pedig a csempék, tűzhely, sütő, nagymama meg a többi dolog, ami úgy általában a konyhában található). Egyik részről különlegesek, más részről viszont nem állnak olyan távol a magyar ízeztől, hogy szokatlan legyen. Anatólia pedig tele van jobbnál-jobb nemzeti ételekkel.

De mégis mind közül kiemelkedik egy, aminek egy török sem tud ellenállni: a napraforgó magnak, közismert nevén a szotyolának.

Ez az, amit imádnak a törökök. Ez az, aminek nem tudnak ellenállni.

A boltokban - amennyiben boltokban veszik a magokat, de ez ritka eset, lásd később - az alapfelszerelés a napraforgómag. Általában egy egész szekrényt erre szoktak áldozni. És lehetőleg közel a bejárathoz, hogy már az utcáról beszívja a potenciális vásárlót.

Ezek a szekrények szép színesek, holott valójában napraforgó magból csak 1+1 fajta létezik. Ez pedig a sós. Meg a még inkább sós. A zacskók színe a méretet jelöli. Nem pedig a tartalmat. Mert abban nincs nagy különbség.

Tehát az igazi török szotyola sós. És héjas. Hiszen legyen benne valami ropogós. Meg hogy lelassítsa a fogyasztást, különben a focimeccs végére mindenki felfújódna és legurulna a lelátóról...

No de ha héjas, hogyan lesz sós? Egyszerű! Pörkölés előtt sós vízbe áztatják, így az héj jól felszívja a sót. Majd rászárad. Az általános napraforgómagon, vagy ahogy a törökök mondják, az enyhén sózotttról csak úgy pereg lefele a fehér ásványi anyag rágcsálás közben. Az igazán sós esetében pedig nem győzzünk inni mellé. Ennek persze a helyi kólaárusok örülnek a legjobban.

De nemcsak a mérkőzések kedvence a napraforgómag. Az ifjúságnak is kedvelt időtöltése, hogy a fiú és a lány (a nem modern verzióban, ahol az hordja a szakállat, akinek szükséges) kiül egy romantikus szotyolázásra a naplementés tengerpartra. Ezek a rózsaszín órák pedig segítik az utánuk jövőket. Ugyanis a legjobb/legromantikusabb/közelsben tea kapható helyeket nagy halom napraforgóhéj jelöli. Így könnyű megtalálni. Nekünk elég csak a domb tetejére állítani a fényképezőgépet, és tutira Isztambul legjobb panoráma képeit fogjuk fotózni.

Mint írtuk, a szotyolát a boltokban lehet megtalálni.. De az igazi lelőhelyei a magárusok,

török nevén a kuruyemişler-ek. Itt ugyanis nemcsak a pár száz grammos zacskók közül válogathatunk, hanem mindjárt kilós kiszerelésben kérhetjük őket. 100 kb mellé pedig nyerhetünk ajándék teherautót is.

Persze a magárus nemcsak napraforgót árul, bár abból több fajtát is: fekete, fehér és a Beşiktaş rajongóknak fekete-fehér. Hanem itt még sok másfajta magok közül válogathatunk, ameddig csak elbírja a kézikocsink/hordárunk/családi autónk. Vethetünk még pl. pisztáciát is, csicseriborsót, mogyorót, földi mogyorót, diót, mandulát, és minden olyat, aminek a fitness edzőnk csak örülni fog.

Ráadásul őket nemcsak nyersen árulják, hanem különféle szószokkal, fűszerekkel együtt pirítva. Így hatalmas a választék. Csak győzzük pénzzel-cipeléséé-itókával-tisztasági papírral!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Este foci lesz[/caption]

2014-05-23

Ayse nincs

Macar (Magyar). Ez a könyv címe, amely az első isztambuli (és így török) nyomda alapítójáról szól. Ő pedig magyar volt (érdekes, hogy az első tűzoltóságot is magyar alapította). Bár erről keveset tudni, de az biztos, hogy Kolozsvárról indult útnak. A nevééről is csak annyit tudunk, hogy İbrahim Müteferrika. Ez pedig nem hangzik annyira magyarosan...

A könyvet Solmaz Kâmuran írta.

[caption id="" align="aligncenter" width="270"] Macar - Tefrika-i Müteferrika - Forrás: idefix[/caption]

Régóta készülök, hogy ezt a könyvet bemutassam. Egészen pontosan azóta, hogy a Sema elolvasta. És azt mondta rá, hogy jó! Meg érdekes. Meg egyébként is egy magyarról szól. .

Csak az volt a probléma, hogy a könyvet törökül írták. És a főszereplőről, İbrahim Müteferrikáról is leginkább idegen nyelvű anyagokat találni. Így egyre csak halogattam. Pedig..!

Na de most (2012 - a blogunk kitartóan naprakész) megjelent magyarul is! Címe: Magyar - Az első török nyomda magyar megalapítójának kalandos élete (ISBN: 9789632632506). Fordította: Sípos Katalin

[caption id="" align="aligncenter" width="323"] Magyar - Az első török nyomda magyar megalapítójának kalandos élete - Forrás: Bookline[/caption]

Akik kint voltak a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon, azok személyesen is találkozhattak az írónővel. R. Kiss Kornélia, az mno újságírója kint is volt, és vele készített egy interjút.

– Magyar – ezt a címet adta az İbrahim Müteferrikáról szóló regényének, annak ellenére, hogy Müteferrika magyar múltjáról szinte semmi biztosat nem tudunk. Még az eredeti magyar nevét sem ismerjük. Ilyen fontos önnek a származás, a hovatartozás kérdése?

– Az írói önmeghatározásomnak nem része az etnikai vagy vallási hovatartozás. „Solmaz vagyok, író” – ennyi elég nekem. İbrahim Müteferrika erdélyi múltjáról tényleg semmit nem tudunk, de egy könyvében ír arról, hogy kolozsvári. Számon tartotta a származását, ezért nekem is fontos volt, honnan jött. Ráadásul a magyarság akkoriban és utána még sokáig folyamatos veszélyben lévő identitás volt. A magyaroknak nem volt joguk arra, hogy

magyarok legyenek. A legutóbbi időkig a Szovjetunió akadályozta őket ebben. Nagyszerű dolog, hogy Magyarország most az Európai Unió tagja. Tudom, vannak problémák, de örülök, hogy a magyarok végre szabadok.

- Tíz évig gyűjtött anyagot a regényhez. Mi adta a kutatás vezérfonalát?

- Sokat olvastam, nemcsak Müteferrikáról, hanem az oszmán-magyar viszonyról általában. Fontos szempont volt, hogy igazságosan, pártatlanul kutassak és írjak. Ha törökül írok, akkor a törökök írója vagyok, de ha lefordítják a könyvemet magyarra, akkor már a magyarok írója leszek. Ez nagy próbatétel egy írónak, főleg ha arról az országról ír, ahol a könyvét lefordítják. Többször elutaztam Budapestre és Kolozsvárra, mialatt a regényen dolgoztam.

- Budapest csak a regény kortárs kerettörténetének a helyszíne, Kolozsvárnak viszont fontos szerepe volt Müteferrika élettörténetének első felében. Sikerült megtalálnia a mai Kolozsvárban az egykorit?

- A megmaradt történelmi épületeket természetesen végignéztem, és felkerestem a kolozsvári unitárius közösséget is, mivel feltételezhetjük, hogy Müteferrika eredetileg unitárius volt. Úgy látom, a magyar örökség ma is meghatározó Erdélyben. Ez nem változott annak ellenére sem, hogy nagy nyomás nehezedett az itteni magyar közösségre, és a számuk is csökkent.

- A kerettörténet két szereplője Ibrahim Müteferrika véletlenül felbukkant naplóját próbálja megfejteni, de a regény végén, mire újra közel kerülnek egymáshoz, nyomtalanul eltűnik a füzet. Miért?

- Müteferrika naplója csak eszköz volt, hogy a szereplők egymásra találjanak. Szerintem az emberi életben ez a legfontosabb, nem a múlt. A múlt feltárását persze nem lehet megúszni a közösségek és az egyének életében sem. De nem önmagáért, hanem a jövő érdekében érdemes megtennünk.

- Az Oszmán Birodalom történetét nyilván máshogy értelmezik a törökök, mint a magyarok. A közép- és kelet-európai kutatások után hogy viszonyul ehhez a kérdéshez?

- A hivatalos történetírás dicsőséges időszaknak tartja a hódítások korszakát, de emberi szempontból nehéz lenne őket annak nevezni. A magyarok mohácsi vereségét mi mohácsi győzelemnek hívjuk. De számomra inkább az a lényeg, hogy emberek vesztették el az életüket, családjukat, az otthonukat és a kultúrájukat. Hogy lenne ez siker? Az, hogy Ibrahim Müteferrikának ilyen különleges szerepe lett a török kultúrában, valóban a történelmi helyzet következménye. De én meg vagyok győződve róla, akkor is ismert személyiség vált volna belőle, ha mindez nem történik meg, és ő Kolozsváron marad.

- Müteferrikával kapcsolatban nagyon nagy részben kellett támaszkodnia a fantáziájára. Mennyire volt fontos a történelmi hitelesség?

- Nem hiszek az olyan történelmi regényben, amelyben csak megtörtént eseményeket szerepelnek. Egy ilyen történetet nem is éreznék a sajátomnak. Ez egy speciális formája a

fikciónak, mert olyan dolgokat kellett kitalálnom, amik akár igazak is lehetnek. De a főhős mégis az én saját Ibrahimom. Ha történelmi figurát választok, mindig próbálok a közismert kép mögé nézni, és emberi portrét felrajzolni. Szeretem a történelmet, több történelmi témájú könyvet is írtam, de mégsem történelmi regények szerzőjeként határozom meg magamat.

– Magyar fordításban nehéz kifejezni a különbséget, de a regény török eredetijében sokat használja a régi török nyelvet is. Miért tartotta ezt fontosnak?

– Ebben a regényben a múltban játszódó részeket, vagyis Müteferrika naplóját különítettem el így. De más írásaiban is szívesen használom a régi török szavakat. Ha írok, nem gondolkodom azon, hogy régi vagy új szót használok, sem azon, hogy ez a szó esetleg perzsa vagy arab eredetű-e. Azt választom, ami legjobban kifejezi a mondanivalómat. Nem vagyok teljesen a modern török ellen, a hétköznapokban magam is használom. De úgy gondolom, sokkal szegényesebb. Jobban szeretem, ha több szót használhatok valaminek a kifejezésére, mint ha csak egy szavam lenne több különböző dologra. Csak egy példa: akit szeretünk, törökül „életemnek” nevezzük, a régi kifejezés használatával. Van egy új török szó is, ami az életet jelöli, de ez a szó ugyanabban az összefüggésben már idétlenül hangzana. Eszükbe sem jut az embereknek, hogy így használják.

[caption id="" align="aligncenter" width="488"] Solmaz Kámuran - Forrás: mno.hu, Nagy Béla[/caption]

Remélem, ennyiből mindenki kedvet kapott a könyv elolvasásához. Így, amikor majd készen lesz a bejegyzés, akkor mindenki írogathatja, hogy nem is úgy volt! :)

Fülszöveg:

Egy kolozsvári származású, iszlám hitre áttért magyar megalapítja az első nyomdát az Oszmán Birodalomban. Ibrahim Müteferrika kalandos életéről szól ez a történelmi regény, amelyben sok szó esik a törökországi emigrációban élő magyar fejedelemről, Rákócziról. Az olvasók megismerhetik a korabeli szultáni udvart, az ottani miniatúra-festő műhelyeket, a XVIII. századi Isztambult, amely a gyakran pusztító tűzvészairól és pezsgő diplomáciai életéről híres. Szabadkőművesek beavatási szertartása, kerengődervisek rituális tánca és még sok érdekes és titokzatos kép tárul elénk. A könyvben mindvégig együtt van jelen Kelet és Nyugat, Ázsia és Európa.

2014-05-26

- Vennél 18 kg mosóport egy ajándék vasalóért?

- Persze!

[caption id="attachment_7198" align="aligncenter" width="450"] Ajándék vasaló[/caption]

Törökország, és így a központja is, az üzletek országa. Mikor nyugaton még nagyban Amerika fölfedezésén ügködtek, itt már zajlott az élet a bazárban. A legrégebbi pénzérme is Anatóliából származik.

Szóval ha eladásról van szó, a törökökre lehet számítani. Ők pedig ránk számítanak, hogy veszünk is tőlük valamit. Nem kérsz egy szőnyeget? :)

De a törökök igazi kedvence az akció. Főleg, ha kapnak ajándékba valamilyen terméket.

Még emlékszem arra az időre, amikor a benzin mellé járt az ajándék bögre. Nem tűnik nagy értéknek, de a törökök imádták. Minden nap kétszer tankoltunk. Apuka már nem győzte hova pakolni az extra benzint. Otthon pedig minden tele volt az egyen bögrékkel.

A gravitáció persze nagy úr, így a bögrék lassan elfogytak...

Másik nagy kedvencünk a cipők mellé adott kenyérsütő gép. De olyan akcióval is találkozhatunk néha, minthogy a TV mellé jár egy mosógép (vagy a mosógép mellé TV?). Hogy a gyerek is tudjon mit nézni. :)

De a lényeg az, hogy itt az akciókat és ajándékokat komolyan veszik. Pl. mindig van olyan tea, ami mellé adnak egy teafőzőt. És persze az akciók összevonhatóak, és további kedvezményeket lehet összepakolászni. :)

Ez dióhéjban azt jelenti hogy van az Akció. Ami általában 20% feletti kedvezményt jelent. Jön hozzá a törzsvásárlói kártya, a bankkártyás kedvezmény, a pontgyűjtés, a részletfizetés, meg a vasaló.

Tehát érdemes teherautóval menni akkor is, ha csak leugrunk a közértbe. :) Annál is inkább, mert akárhogy is nézem, ez legalább 20 kg összesen. Jó esetben hozzájön még 20 doboz tej is, ami azért van, mert átléptük az akciós vásárlási keretet (ami általában 50 TL-t jelent). És akkor még nem vettünk semmit, csak benéztünk a boltba.

Godaddy nem megbízható.

Fórum maradjon?

2014-05-27

Kastamonu lepkék

Teszt

Isztambulban hivatalosan 13 millió ember él. De ha bárkit megkérdezzük az utcán, akkor azt fogja mondani, hogy bőven 15 millió is van. De talán még 20 is.

Ha az optimális esetet nézzük, akkor ez legalább 26 millió cipőt jelent. Meg zoknit.

Ezek után azt várnánk, hogy a világ egyik legnagyobb városában mindenhol cipőt árulnak.

De ez nem így van. Mert mindenhol kebabot árulnak.

Ennek oka valószínűleg az, hogy kebabból többet eszünk meg éves szinten, mint cipőből. A statisztika szerint legalábbis...

De attól még cipő kell!

És aki már próbálkozott ilyen páros de mégsem egyforma terméket vásárolni, az tudja, hogy árban a határ a csillagos ég. A minőségben már nem igazán. Az inkább a bugaci dombok magasságában van. Olyan cipőt találni pedig, ami jól is néz ki, az kész művészet. Talán ezért is vesznek az emberek inkább több kebabot...

Cipőt természetesen találunk a plázákban, török nevén AVM (Alışveriş Merkezi). De hát abban semmi poén nincs. Meg ma már tudjuk, hogy a jó márkák is Kínában készülnek. Néha ugyan azon a gyártósoron.

Úgyhogy most nézzünk egy egzotikusabb helyet!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Eminönü[/caption]

A helyszín ezúttal is természetesen Isztambul, Eminönü. A hely, ahol minden kapható. És minden eredeti. Hiszen rá van írva: Neki, Abidass, stb...

A félreértések elkerülése véget, meg sójt! Eminönüben, ha kicsit beljebb megyünk, akkor tényleg találhatunk komoly márkák szakboltjait, ahol valóban az eredeti terméket árulják. Nem úgy, mint a bácsi a bolt előtt, aki a rendőr kérdésére úgy válaszol, hogy ő találta ezt a zacskót tele pólóval, és most csak lóbálja. De 10 TL-ért, baráti áron, a biztos uraknak is ad belőle... És ezzel elejét is vehetik annak, hogy őt illegális árusnak nézzék. Hiszen ha nincs termék, nincs árus. Szóval megveszik akkor?

Eminönü az a bazár kerület. Ennek az egyik sarak a Fedett Bazár, másik pedig a Fűszer Bazár. A sarkon túl pedig, ha leszáll az este...nos akkor nyílik az éjszakai bazár. Ez amolyan night klub. Amikor a rendőrök már elmentek aludni (vagy másik utcában foglalkoznak azokkal a fiatalokkal, akik esti TV-nézés helyett inkább tüntetnek). Így szabad a vásár.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Eminönü[/caption]

Természetesen kebabot ilyenkor is lehet kapni. De ki tudja miért, valahogy a cipő is a népszerű termékek listájának az élén helyezkedik el. Talán azért, mert ebből legalább 26 milliót lehet eladni.

Így a sok érdekes, és csábító termékek mellett pl. cipőt is találunk, bőségesen. Külön érdekesség, hogy nem csak úgy oda vannak dobálva egy kupacba, hanem szépen, elegánsan, színek és típusok szerint csoportosítva láthatóak. Az eladó tehát bízik benne, hogy este már nem fognak a rendőrök felébredni és járőrözni (vagy a tüntetés nem fejeződik be egyhamar).

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Cipőbolt[/caption]

De persze mindig vannak olyanok, akik inkább a váráslóra hagyják a bolt elrendezését. Így viszont megelőzhető, hogy a hosszú percek alatt felépített kirakatot a járőkelők elrontsák. Ezért rögtön az elején egy káoszelméletet népszerűsítő megoldással rukkol elő a bolt tulajdonosa. Szintén a káoszelméletet és a valószínűség-számítás, no meg a határozatlansági elvet használhatjuk a cipő párjának megtalálásához. Főleg az utóbbit, ami ugyebár a lábbeliek esetében ugyebár azt jelenti, hogy egy pár esetében vagy a bal, vagy a jobb félpár helyzetét ismerjük. Mindkettőt nem. És ha ez egyiket megtaláljuk, akkor ezzel megváltoztatjuk a másiknak a helyzeti állapotát, amitől átranzportálódik egy másik dimenzióba. Erre leginkább a zoknik képesek.

Náluk egyébként még Schrödinger zokni elmélete is fellép, miszerint ha egy speciális lezárt dobozba (nevezzük mondjuk mosógépnek) berakunk egy pár zoknit, akkor az egyik elveszik, a másik meg kilukad.

[caption id="attachment_7205" align="aligncenter" width="500"] Cipő kilóra[/caption]

xc

d

2014-05-28

Oké, megjöttünk Isztambulba!

Felmásztunk az első dombra. Aztán a Galata-toronyba is. Majd egy még nagyobb dombra. Majd egy kilátóba is. Itt az ideje, hogy felmenjünk Isztambul legmagasabb pontjára is! A Sapphire-toronyba!

[caption id="attachment_7257" align="aligncenter" width="450"] Válassz egy emeletet 1-54 között[/caption]

A Sapphire-torony hivatalosan Isztambul legmagasabb felhőkarcolója (Európában pedig a hetedik). Ennek majdnem a tetején található egy kilátó.

A torony hivatalosan 261 m magas. Antennák nélkül 238. Ez azt jelenti, hogy kb. kétszázvalahány méteren (szaknyelven: fent a magasban) van az a hely, ahonnan rácsodálkozhatunk Isztambulra. (236 m magasságban lehet állni, ülni, teát inni, és természetesen kebabot enni).

Ehhez még hozzájön a domb is, ami kb 150 m-el van a tengerszint felett. Azaz összesen majdnem 500 m-el lehetünk magasabban, mint azok a halak, akik a Boszporuszban úszkálnak. No, innen pedig tényleg jó a kilátás!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kilátás a Sapphire-toronyból[/caption]

A Sapphire-torony Isztambul 4. Levent kerületében található (eléggy könnyű megtalálni, tekintve, hogy kilóg a tömegből). Itt több híres irodatorony nyújtózik az ég felé. Csakhogy eddig nem volt olyan könnyű idáig eljutni.

Mióta viszont a Marmaray és az Aranyszarv-feletti metró is elkészült, azóta nagyon egyszerűen meg lehet közelíteni. Mégpedig így:

Sirkeci megállóban felszállunk a Marmaray-ra. De vigyázzunk, hogy jó fele menjünk. Itt könnyű elvéteni a kontinens! Nekünk a Yenikapı megállóra lesz szükségünk, ahol mindjárt átszállhatunk a másik metróra (M2 - zöld). Ezen utazgatunk egy jó darabig. Ha kedvünk van, akkor az Aranyszarv-öböl feletti megállónál ki is szállhatunk, hogy egy kicsit szokjuk a magasságot (két földalatti alagút között). Majd a 4. Levent megállónál kiszállunk. Itt kicsit visszafele érdemes menni, mert Isztambul és Törökország legnagyobb épületébe a föld alól is be lehet jutni. Tiszta romantika! :)

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Kilátás a Sapphire-toronyból - Az İş Bank épülete[/caption]

Belül már kicsit nehezebb, mert a lift azért mégsem a metróból indul. Hanem a második (?????) emeltről. A legfelsőtől, ami még a pláza szinthez tartozik.

Tehát megnyugtattunk mindenkit. Nem kell sem mozgó, sem álló lépcsőn felmenni a több száz méteres magasságba. És még közvetlen lift is van, így senki hálósobáján sem kell átgyalogolni.

DE!

A lift előtt még jegyet kell venni!

Ez pedig 18 TL. Ami kb. ugyan annyi, mint a Galata-toronyba (6,5 Euro). Itt azért magasabban vagyunk, és a sirályok sem akarnak felfalni minket. És még a szél sem fúj le. Hála az üveglakoknak. Cserébe minden fénykép úgy néz ki, mintha éppen UFO-támadás lenne Isztambulban... Mert tele van fekete pöttyökkel. Ebből arra is következtettünk, hogy a bunglee jumping és base jumping is kizárva. Feleslegesen ne vigyünk ejtőernyőt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul "makett"[/caption]

Ha felértünk, és indulás előtt megnéztük az időjárás jelentést is, és éppen nem a felhő közepén vagyunk, akkor csodás kilátás fogad minket. Egyik irányba még a város széléig is el lehet látni! A másik irányba nem. Annál azért nagyobb Isztambul.

Még az AyaSofya sem látszik.. Helyette viszont mind a három hidat, az Aslantepe (Galatasaray) stadiont, és számtalan felhőkarcolót láthatunk felülről. Igen, ez egy kicsit másabb Isztambul, mint ami a katalógusokban van.

Mielőtt még feljövünk a lifttel, vehetünk egy jegyet az exkluzív 4D-s virtuális helikopterezésre is. A fenti moziban berepülhetjük Isztambul fontosabb látványosságait. És ha jól értem, akkor van hideg zuhany is (ez a negyedik D. D, mint de jól esik! De mégse...!).

Tehát szuper kilátás, frizuraigazító szél (fakultatív hidegzuhany) és egy a felhők között eltöltött teázás (ami meglepő módon nem is olyan drága). Mindez pedig most már egy kis átszállással és kb. 40 perc utazással elérhető a történelmi városrészből is.

2014-05-29

Isztambulban kezdetben vala 1 db. nyuszi. Majd lett több.

Majd jöttek a tehenek. Belőlük is lett több.

Majd jöttek az emberek. Belőlük is lett több. Meg ők aztán mindenhonnan jöttek.

És még volt egy történet Zeuszról meg mindenféle meztelen lányokról is...

Isztambul egyik nevezetessége (az AyaSofya, Kék Mecset és Fedett bazár no meg kebab mellett), hogy mindig nagyon vegyes volt a lakosságának az összetétele.

Régebben a különböző országokból érkeztek sokan. Menekültek is, de főként kereskedők. Érdekesség pl, hogy az 1400-1500 években rengeteg zsidó család menekült Isztambulba és a mai Törökország nyugati felébe, mégpedig a keresztény Spanyolországból. Legismertebb kereskedők pedig az Itáliaiak (Genova, Velence, stb...). De az akkori ismert világ minden országából találhattunk itt embereket. Elsősorban természetesen a Földközi-tenger vidékéről.

És persze másképpen más módon is érkeztek külföldiek. Volt aki lánccal a kezén, volt akinek kard volt a kezében. Olyan is volt, aki támadott, meg olyan is, aki elvesztette a csatát, és ezért menekült. Mi leginkább ezt a kettőt ismerjük.

Aztán az I. Világháború után a helyzet kicsit rendeződött. A főváros átkerült a földrész belsejébe, Ankarába. Így a népek oda érkeztek. Köztük sok magyar mérnök.

Az 1920-es évek közepén Isztambulban alig félmillióan, az 1950-es években pedig egymillióan laktak. Majd az valami megváltozott. És Isztambul lakossága elkezdett duzzadni. Mára 13 milliónál is többen laknak a két kontinensen elfekvő városban. Ebből pedig 11 millió az, aki az elmúlt 60 évben költözött ide, vagy az ő leszármazottja.

A legtöbben a 900-e levő Sivas tartományból érkeztek a jobb élet reményében. Ők kb. 681 ezren vannak (kb. két magyar nagyváros teljes lakossága). Következő tartományok: Kastamonu, Giresun, Ordu, Tokat, Samsun, Trabzon.

Az első nagy hullám az 50-60-as években érkezett. Ennek főbb oka a gazdaság volt. Míg a második a 80-as években, amikor inkább a keleti országrészben történő zavargások miatt menekültek az ország nyugati felébe. De még ma is számos ember érkezik Anatólia belsejéből. És persze külföldről is. Nem utolsó sorban az EU-ból is (pl. Magyarországról :)).

Mindebből láthatjuk, hogy az a vándorlás nagyon rövid idő alatt zajlott le. A 11 millió

"idegen" még erősen kötődik a szülőföldjére. Főleg, mivel még élnek az ottani rokonok. Ráadásul a törökök sokkal családcentrikusabbak, így náluk sokkal természetesebb, hogy ünnepekkor hazalátogatnak.

Ami ezt jelenti, hogy ha nem is mind a 11 millió, de ahhoz közeli mennyiségű ember indul útnak az ünnepnapokon. Ezzel pedig egyrészt megtelnek az utak, másrészt kiürül Isztambul.

Érdekesség, hogy az emberek nagyon is számon tartják, hogy honnan érkezettek. Így ha két idegen találkozik, akkor hamar arra terelődik a téma, hogy kinek az apja/anyja merről is érkezett. Mindezt segíti a tájszólás, a jellegzetes arccsontok, stb... Így egy amolyan népi találós játék kerül a beszélgetés közepébe (az orrából arra következtetek, hogy ön trabzoni). Ha pedig kiderül, hogy ugyan annak a völgynek szülöttjei, akkor mindjárt előkerül a híred felkiáltás: Földim! Amennyiben ez üzleti tárgyalás alkalmával történik, akkor további kedvezményekre lehet számítani.

De gyakran előfordul, hogy a szomszéd völgyből származik az úr/hölgy, és akkor megegyeznek benne, hogy szomszédok. Végül is csak 100-200 km... Ilyenkor hamar előkerülnek a hasonlóságok, főleg az ételek területén. Majd előkerül egy másik tartomány ahol a bezzegék laknak. Nem úgy bezzeg, mint Magyarországon. Hanem pl. Bezzeg azok ott nem tudják, hogy kell a húst rendesen megfűszerezni!.

2014-05-30

Szerencsére ma már van internet. Sőt! Igencsak azt mondhatjuk, hogy a mindennapok része lett (egyeseznek pedig a valódi világ lett az a hely, ami egzotikum). Így nyaralás előtt egyre több és több információt szedhetünk össze az útról.

Aki szeret előre tervezni, biztosan kíváncsi arra is, hogy mennyibe is fognak kerülni a belépőjegyek. Nem túl kellemes élmény, hogy miután felmáztunk a hegyre, akkor derül ki, hogy a látnivaló túl drága, nem hoztunk elegendő pénzt, vagy csak egyszerűen zárva van.

Úgyhogy mielőtt még indulunk, szedjük össze a listát!

Ma már szerencsére minden magára valamit is adó látnivaló, múzeum, épület... tart magáról egy weboldalt az interneten. Ez ezért is érdeke, mert ugyebár így több látogatója lesz (lehet).

És persze az ilyen oldalakon mindig fel van tüntetve a hely megközelítése, és a belépő ára. Na jó, nem minden esetben, de azért az árat szeretik kiírni.

Így nincs is más dolgunk, minthogy nekiinduljunk A-tól és végignézzük a múzeumok oldalait.

Ma már ez se nagy kaland, mert ha eredeti nevén beírjuk a Google-ba a látnivalót, akkor mindjárt ott lesz az első találatok között. Aztán majd az oldalon megkeressük valahol az árat is. Lustábbak mindjárt a látnivaló angol nevét írják be a keresőprogramba, mellé pedig azt, hogy ticket.

Arra azért érdemes odafigyelni, hogy a nem angol nyelvű országokban nem ritka az, hogy az angol nyelvű oldalt elfelejtik frissíteni pár évig, így a belépő ára a régi marad... Ennek a kiküszöbölése érdekében az Isztambul Enciklopédiában mindig feltüntetjük, hogy az árak melyik évből származnak.

Így érdemes az anyanyelvű oldalakon is megnézni az árakat.

Viszont milyen jó is lenne, ha ezek az árak mind egyben meglennének, frissen ropogósan!

Ha nem is száz százalékosan, de Isztambultól 14, egész Törökország területéről pedig 308 múzeum belépőjegyét láthatjuk egy szép fekete-fehér listában (ebből is láthatjuk, hogy a lista készítője a Beşiktaş focicsapatnak drukkol).

Frissítés: A fenti lista megszónt.

Isztambul a 130-144-es listagokban található. Szigorúan nem ábécé sorrendben, hogy azért legyen benne valami kihívás is. :)

Meg azért oda kell figyelni, mert a török adminisztrációban a megye és a város ugyan azt jelenti. Így pl. Bursa-hoz lett beírva az Izniki Múzeum. Holott a kettő között 85 km van (75, ha a bokrokon megyünk keresztül).

No, tehát itt láthatjuk a teljes árakat, török lírában (TL). Gyereknek, diáknak lehet kevesebb. Külföldinek pedig lehet több. Ráadásul bizonyos helyeken Európában számolják az árakat (eddig ilyen helyet a listában még nem láttam, de lehetséges).

Ahol pedig üdretiz feliratot látunk, ott ingyenes a belépő.

A múzeumok mindegyike a Kulturális és Turisztikai Minisztérium tulajdonában vannak. Ezért találunk ilyen keveset, mert a többi magán kézben van. És ezek azok, amikre esetleg találhatunk kedvezmény kártyákat is, mint a Múzekart.

A listában még egy fontos dolgot láthatunk! Azt, hogy mikor van zárva (5. oszlop, pirossal)! Itt azért jó, ha tudunk egy kicsit törökül (vagy bedobjuk egy fordító programba), mert nem minden zárás jelent tényleges zárást. Lehet, hogy csak az egyik részleget újítják fel.

2014-06-02

Törökországban, Tekirdağ városában érik a cseresznye.

Ilyenkor pedig nagy az ünnepség. Lesz zene, tánc, raki (mégiscsak Tekirdağ a raki hazája), cseresznye de még Rákóczi ház és persze magyar nap is. Hiszen ennek a városnak az ismert magyar neve nem más, mint Rodostó.

2014. június 5-8. között várják a mulatozni vágyókat.

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] 50. Cseresznyefesztivál Rodostóban -
Forrás: Tekirdağ Belediyesi[/caption]

Tekirdağ, alias Rodostó török városnak sok nevezetessége van. Ilyen pl. a Magyar ház, vagy a raki. No meg az, hogy nem tartozik Isztambulhoz. Egyenlőre...

És persze ott van a cseresznye (érdekes, hogy ebből nem főznek pálinkát.. Rákócziék valamit elrontottak, vagy van valami a történelemben, amiről mi nem tudunk.. Esetleg pont ezért híres a cseresznyéről, mert a XVII. században a magyarok nagy felvásárlók voltak?). Ennek öröme, no meg hogy érik a vörös gyümölcs, idén is megrendezik a Cseresznye Fesztivált. Ami egy négy napig tartó dinóm-dánomot jelent. Főleg a végén húznak bele, amikor a magyarok is belekerülnek a programba.

Mert hogy a Cseresznyefesztivál csúcspontja június 7, szombat, a Magyar Nap. Így, szép nagy betűkkel. :) Vasárnap pedig a kijózanodás időszak, hogy hétfőn egyenesen tudjunk a munkába menni. De azért török társaink vasárnapra is tettek programot, hátha valakinek nem sikerült szombaton hazatalálni...

Sajnos a török programokról keveset tudunk. Leginkább annyit, hogy első nap a rock kedvelőinek kedvez, míg az utolsó nap a ruméli törökök (európai törökök) számára lehet izgalmas. E szerint pedig:

Június 5: Gripin

Június 6: Grup Gündoğarken és Yeşim Salkım

Június 7: Candan Erçetin

Június 8: Suzan Kardeş

A magyar programok listája jóval bővebb. Köszönjük az Isztambuli Magyar Konzulátusnak!

Magyar vonatkozású programok a Cseresznyefesztivál Magyar Napján
2014. június 7., szombat, Rodostó

13.00 Az Ibrahim Mütferrika szobor megkoszorúzása és gyermek néptánc bemutató
helyszín: Ibrahim Mütferrika Park
beszédet mond: Dr. Hóvári János ankarai nagykövet és Kiss Gábor isztambuli főkonzul

13.45 Az Ibrahim Mütferrika emlékére készített bélyeg bemutatása
helyszín: Rákóczi Múzeum

14.00 Ibrahim Mütferrika életművéről szóló kerekasztal-beszélgetés
helyszín: Rákóczi Múzeum
résztevők: Dr. Hóvári János, Magyarország ankarai nagykövete és Solmaz Kamuran író, "A Magyar" c., Mütferrika életét feldolgozó regény szerzője
a kerekasztal-beszélgetés koktél-fogadás követi

19.00 A Varidance tánccsoport fellépése
helyszín: Amfi Tiyatro színpad

Egyéb (török) programok június 7-én
BRİÇ ŞAMPİYONASI
Saat: 13:00
Yer: Görky Otel

TAVLA ŞAMPİYONASI
Saat: 13:00
Yer: Sahil Deniz Çay Bahçesi

CAM ATÖLYESİ GÖSTERİSİ
Saat: 16.00
Yer: Sahil Stant Alanı Kültür Çadırı

BRİÇ ŞAMPİYONASI ÖDÜL TÖRENİ
Saat: 17.00
Yer: Görky Otel

KİRAZ YARIŞMASI VE Halkoyunları Gösterileri
Saat: 17:00
Yer: Üç Kemaller Parkı(Tuğlalı Park)

BRİÇ ŞAMPİYONASI ÖDÜL TÖRENİ
Saat: 18:00
Yer: Görky Otel

SANATÇILAR KONSERİ
Saat: 19:00

Yer : Amfi Tiyatro

Macar Varidance Dans Grubu

Yılmaz CUMUR

Murat GÜNAY

Özgür KANAT

Salih DEMİRCİ

Grup Romanturka

BALIKÇI MOTORLARI FENER ALAYI

Saat: 21.00

Yer: Liman

GECE KONSERİ

Lazer ve Havai Fişek Gösterisi

SANATÇI: Candan ERÇETİN

SUNUCU: Levent ÜNSAL

Saat: 21:00

Yer: Festival Konser Alanı

Nos, láthatjuk, hogy bő program lesz a magyar napon. Úgyhogy aki csak teheti, vegyen részt rajta! Legyenek a magyarok többségben! :) És ne akadjon fenn senki olyan apróságokon, hogy éppen ezer kilométerre van dolga! :)

Frissítés!!

Az Isztambuli Magyar Főkonzulátus különbuszt szervez az érdeklődőknek. Kedd délig lehet rá a jelentkezni a főkonzulátuson (Tel.: +90 212 344 1267 - Fax: +90 212 344 1269 - E-mail: mission.ist@mfa.gov.hu)

A busz szombat reggel 9:00-kor indul a Metrocity elől (Levent), és kb. 21:00-kor indul vissza Rodostóból.

2014-06-03

A törökök egyik kedvenc étele a döner. Magyar-görög néven gyros.

No de hogy lássuk, a törökök tényleg mennyire is rajonganak ehhez a különleges sült húshoz, érdemes kimenni ebédidőben az utcára!

A döner, ami forgó húst jelent (a görög gyros szó is), Törökországból származik. A mai formáját, a függőleges késre (kardra/nyársra) felhúzott húsokat İskender nagyapó találta ki a XIX. században, Bursa városába. Ő hús-mesterként dolgozott, és rájött, hogy a függőleges nyárson jobban sül a hús. Meg praktikusabb is.

Ennek elődje a cağ kebab, ami ugyan így hús darabokból áll, csak vízszintesen fekszik a nyárs. Ez a típus Erzurum tartományból származik. Mindkettőre jellemző, hogy folyamatosan sütik, és csak a szélén levő átsült húsokat vágják le. E miatt vékony szeletekből áll. Minél vékonyabbak a szeletek, és minél nagyobbak, annál jobb minőségű a hús.

A döner előnye még, hogy a sült hús tetejére fűszerezésként szírt, paprikát, paradicsomot, stb... lehet tenni. Míg a cağ kebab esetén a zsírt a húsok közé kell helyezni.

Az Európában ismert dönert (és gyrost) a Németországban élő Kadir Nurman találta ki, és vezette be. Míg a hagyományos török döner esetében kényelmesen leülünk az ismerősökkel és ebéd/vacsora közben kibeszéljük a világ dolgait, addig Kadir arra jött rá, hogy a németek inkább jobban szeretnek rohanva enni. Így átalakította hordozható formába. Ez azt jelenti, hogy minden, ami eredetileg a tányéron volt, azt kenyérpidébe teszik, és összehajtják.

Törökországban a pidés változat nagyon nem akar elterjedni. Sokkal gyakoribb az, ha kenyérbe (ekmek) van pakolva (nem ritkán akkorába, amivel egy egész család is jól lakhatna), vagy pedig a pidéhez hasonló kenyértésztába van tekerve (dürüm).

A hagyományos döner birkából készül (kuzu), de ma már sokkal népszerűbb a marha (dana, et), és a divatos tyúk (tavuk).

Tehát a döner előnye, hogy bármekkora lehet, hiszen a vékony szeletelésnek köszönhetően, mire eljutnak a közepére, addigra az is átsül. Mindig elég, ha a szélén pár milliméter megsült. Ennek köszönhetően gyorsan lehet felszolgálni (nem kell várni), és akármekkora is lehet.

Azért, hogy érzékeljük, mekkora is az akármekkora, 2005-ben megsütötték a világ legnagyobb dönerét Bursa városában. Ez 2.698 kg-os lett. Amiből 60 kg a só. Tehát egy ember nem ehetette meg, mert ennyi só erősen veszélyeztette volna az egészségét. Mindehhez

240 birkát vágtak le, és 3 hónapig készültek. A döner kerülete 570 cm volt, míg a magassága 133 cm.

Ennyire nagy döner minden nap nem készül, de Isztambul belterületén Beşiktaş kerületben minden délben egy hatalmas adag hús várja az éhezőket.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Hatalmas döner[/caption]

Ezt a minden nézőpontból hatalmasnak tűnő dönert a közönség nagyos is hamar, kb. 2.5-3 óra alatt tünteti el. A nézők/szurkolók/fogyasztók dél körül beállnak az egyáltalán nem rövid sorba, és három óra tájában a későn érkezők örülhetnek, ha nekik marad még egy kicsit.

A környékre jellemző, hogy legalább 20 másik étterem található, ahol dönert árulnak. Igaz, jóval kisebbet, mint ez (ennek ellenére az övük késő estig kitart). Mégis, láthatjuk belőle, hogy egy igen kedvelt ételről van szó.

A németek (illetve a Németországban élők) is nagy rajongói a forgó húsnak. Évente kb. 300.000 kg-t esznek meg. De messze elmaradnak a töröktől, ahol egy 2005-ös felmérés szerint 460.000 kg az éves átlagos fogyasztás.

2014-06-04

A telefonom jelzett, hogy "light rain" következik. Nem diétás vonat, hanem egy kis eső. Amolyan szemelkélő. De aztán kiderült, hogy az egész ég leszakadt.

[caption id="attachment_7294" align="aligncenter" width="500"] Leszakadt egy felhő -
Forrás: ismeretlen[/caption]

Sokat szoktunk viccelődni azon, hogyha Isztambulban az eső esik, akkor komolyan gondolja. És jobb ha a cipő helyett mindjárt a standpapucst húzzuk. Taxi helyett pedig hajóba szállunk. Erre tényleg megtörténik.

Eddig is rengeteg víz érkezett eső formájában, amely akár napokig is eltartott. De azért ennyi még nem volt. Most tényleg érdekesebb volt hajóba szállni busz helyett.

[caption id="" align="aligncenter" width="520"] Kiöntött a tenger - Forrás:
Hürriyet[/caption]

A fenti képen kivételesen nem egy még rövidebb úton próbál a minibusz idő előtt célba érni. Ez itt a főút. És a hajó is szabályosan közlekedik. Az ott meg már a tenger. Csak kicsit sok eső esett hirtelen Isztambul Üsküdar városrészére. Normál esetben a Boszporusz 3 méterrel mélyebben szokott lenni.

Isztambul földrajzilag jól helyezkedik el. A ár-apály mértéke elhanyagolható (pár cm), és a tavaszi áradások sem szokták a vízszintet befolyásolni. Így állandónak mondható. A város pedig jól megtelepült ehhez a változatlan vízszinthez: nincsenek gátak, stb... Most viszont hirtelen túl sok eső érkezett.

[caption id="" align="aligncenter" width="600"] A tenger és a szárazföld egybeér - Forrás:
Hürriyet[/caption]

Kedden 17:30-kor kezdett az eső esni. És kb. 15 perc alatt 50 mm víz érkezett az égből. Isztambul hegyes-völgyes topográfiájának köszönhetően egyes részeken ez mindjárt másfél méteresre duzzadt.

Majd amilyen gyorsan jött, tovább is ment.

[caption id="" align="aligncenter" width="598"] Eső után - Forrás: Hürriyet[/caption]

2014-06-05

Az, hogy mikor kell fel a nap Isztambulban, romantikus egy kérdés, de mi olyankor úgyis még alszunk.

Pontosabban aludni szeretnénk, de az ezan úgyis felébreszt majd minket

De egyébként nem érdemes Isztambulban napkelte fotózás miatt felkelni, mert nem látszik. Eltakarja a város. Ezzel szemben a naplemente!

Na, az tényleg izgalmas! Éppen ezért nem árt tudni, mikor és hol lesz. :)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Boszporusz napelemente[/caption]

Fotósként egy idegen városban nem egyszerű megfelelően helyezkedni a naplementéhez. Egyik részről nem ismerjük a várost. Másrészről nem tudjuk, mit érdemes fotózni. De az is gyakran ismeretlen számunkra mikor és merrefele megy le a nap. Sőt! Sok esetben azt se tudjuk, merre van észak, dél, kelet, vagy nyugat.

A probléma egyik fele tapasztalattal kiküszöbölhető. Ha sokat fényképeztünk, tudjuk, mely épületeket lehetnek a megfelelő fotós alanyok. Az internet pedig segíthet a tökéletes helyszín megkeresésében is. Isztambul esetében pl. beírjuk a google-ba, hogy Istanbul sunset és máris egy csomó képet láthatunk. Ezek átböngészésével jó képet kaphatunk arról, hogy általában mivel próbálkoznak a többiek. Jó esetben geotageltették is a fényképeket, ami azt jelenti, hogy valahol egy térkép is található a közelben, amin megnézhetjük, hogy a fotós szerint hol készült a kép (ez sajnos nem minden esetben egyezik meg azzal, hogy valójában hol készült a kép).

Érdekesség: a legtöbb mobil telefon beírja a GPS koordinátákat a fényképbe. Sokan még akkor is, ha ezt a fotós nem kéri, vagy akkor is, ha a fotós nem tud róla, hogy létezik ez az opció. A GPS adatok pedig a mai modern képfeldolgozó, képnézegető programmal megtekinthetőek. A GPS adatokat pedig utána beütjük a Google Föld programba, és máris láthatjuk, hogy kb. hol készült a fénykép. Előfordulhat, hogy a helyszínt a mobil cellaadatok alapján számolta ki, vagy a GPS a szűk utcák miatt nem tudott pontos helyszínt meghatározni. Ezért a kapott koordináció akár 1500 m-t is eltérhet a valós helyszíntől.

Tehát kis felkészüléssel már utánajárhatunk, mit és honnan érdemes fényképezni.

De a mikor, és a merrefele továbbra is kérdéses.

Szerencsére az internet tele van csillagászati programokkal, amelyekkel előre kiszámoltattató, hogy az adott városban mikor is lesz a naplemente. E mellé egy bő

térképtanulmányozással pedig az égtájakat is megtanulhatjuk, és már indulhatunk is pozicionálni a naplementéhez.

Jaj, de hát ez így nagy munka!

Mai modern világunkban ennél komolyabb felszereléseket is találhatunk az interneten. Még az otthoni készülődéskor használhatjuk az ingyenes nevű programot.

Ezen az oldalon mindjárt letehetjük a pontot, hogy hol szándékozunk majd állni. Felül pedig beállíthatjuk, hogy melyik napon is leszünk a helyszínen (így már decemberben elkezdhetünk arra készülni, hogy milyen irányba kell majd augusztusban a tengerparton állnunk, hogy a nap ne süssön bele az objektívbe. Természetesen kagylókat akarunk majd fotózni, eszünkbe sem jut a lenge öltözetű lányokat fényképezni. Ugyan már!).

Jobb oldalt kapunk egy kis táblázatot (a more detailed-re kattintva lehet több adatot kapni) arról, mikor is szándékozik a nap fel-, illetve lebukni. Az időt mindig a számítógép időzóna beállítási adatai alapján számolja. Ha másik zónában fogunk fényképezni, akkor ezzel kalkulálnunk kell.

Majd pedig kapunk mindenféle csíkokat. A világos sárga jelzi, merről is kell fel a nap, a sötét narancssárga pedig, hogy merre megy aludni. A világos narancssárga pedig azt, hol kezd a napocska magának megágyazni. Egy narancssárga görbe pedig a nap vonalát jelöli.

Ez pl. arra is jó lesz, hogy ha egy épületet az északi irányból akarunk fotózni, akkor nagy valószínűséggel pont szembe fog a nap sütni. Ezen az ábrán viszont látható, hogy mekkora is lesz az a valószínűség az adott időpontba. Esetleg érdemes lenne a látnivalót inkább délután felkeresni?

Így ezzel a programmal otthon már eléggé jól tudunk tervezni.

No de ha van egy okos telefonunk, meg internet előfizetésünk, akkor akár a helyszínen is tudunk készülödni. Így pedig jobban tudunk helyezkedni.

A fizetős alkalmazást kifejezetten a fotósoknak készítették a programozók, hogy a kamerások a tökéletes naplementét tudják elkészíteni.

[caption id="" align="aligncenter" width="646"] Photographer Field Tools (Pro) alkalmazás[/caption]

Az adott helyszínen mindjárt megnézhetjük, hogy ha éppen így állunk majd a naplemente idejében, akkor hol is lesz majd a nap. Nem akar majd a villanyoszlop belelőgni? Esetleg azon az izgalmas lukon ha átfotózunk, akkor el tudjuk majd csípni a napot? stb... stb..

És nemcsak a napot, hanem a Holdat is bele tudjuk kalkulálni (klasszikus törökországi fotó: fél Hold + félholdas dzsámi). Sőt! A domborzati térképpel még izgalmasabbá tehetjük a helyezkedésünket. Mégse a helyszínre érkezve derüljön ki, hogy egy hely pont az utunkat állja.

Mindemellett sok sok más segítséget nyújt irányokkal, napsugárzásokkal, időpontokkal, stb... Amiért érdemes jobban belemélyedni a program használatának megismerésébe. Mert miután kellően elsajátítottuk, már semmi akadály nincs annak, hogy bármilyen idegen helyen is járunk, elkészítsük a tökéletes naplementés fényképünket.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul naplemente[/caption]

Persze vannak más akadályozó tényezők. Mint a mobil internet, vagy hogy az időjárás éppen keresztbe tesz nekünk egy két hétig elhúzódó rövid záporral..

És ott vannak a többiek is, akik a tökéletes fénykép elkészítésén ügyködnek...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Jön a naplemente (a legjobb fotós pont Isztambulban)[/caption]

2014-06-06

Malév, Sólyom A Török Légitársaság (Turkish Airline - THY) és Wizz Air után itt a Pegasus (FlyPGS), ami légvonalba (még ha cakkosan is) összeköti Budapestet Isztambullal! Így most már 3 légitársaság közül is választhatunk, melyikkel szeretnénk repülni!

A Pegasus, vagy ismertebb nevén FlyPGS Törökország egyik legismertebb fapados légitársasága. Magyarországon kevésbé (vagy egyáltalán nem) ismert török cég. Az szerint 42 Boeing 737-800-as, és 4 Airbus A320-200-as repülőgépük van.

A céges webolralról még annyi is kiderül, hogy 20 éves a magávállalkozás. Azt nem sikerült megtalálni, hogy hány országba repülnek (kis gépeik vannak, így nagyjából Európa, Észak-Afrika, Közel-Kelet és természetesen Törökország a célpont), de azt igen hogy büszkék arra, hogy Törökország azon legjobb légitársasága, amelyik mindig pontosan száll fel (és le?? :). Tehát jobb, ha nem késünk a repülőtérrel.

Sok szempontból olyan, mint Wizz Air. Csak nem lila, hanem narancssárga. De ha belül vagyunk, és alszunk, ez úgyse látszik...

Mivel olcsó, fapados járatokról van szó, Isztambulban kizárólag csak a második, Sabiha Gökçen repülőtérrel indulnak (és érkeznek) a gépeik. Ami azért megnehezíti a bejutást a világ egyik legnagyobb városának közepére. Szerencsére az utóbbi időszakban a repülőtér sokat dolgozik azon, hogy megkönnyítse az utasok életét. Így pl. a Taksim térre legutóbb 13 TL-ért sikerült bejutni. Innen a metróval Yenikapı-ba, majd a Marmaray-al Sirkecibe, vagyis a központba juthatunk. Van direkt busz is, de az eléggé ritkán jár.

De az alternatív lehetőség száma fokozatosan konvertál a végtelen felé. Míg az Atatürk repülőtérrel csak egy megoldás létezik, a Sabiha Gökçen repülőtérrel lassan bejutási versenyt is lehet rendezni, annyiféle módon juthatunk be a központba...

Szóval már nem annyira ijesztő a második repülőtér, mint régebben.

Így most már nem is annyira arra kell figyelni, hogy hova érkezünk, hanem hogy mivel!

Mivel pedig a Wizz Air és a Pegasus is fapados légitársaság, érdemes az apróbetűs részt, és még a jegy cakkosságát is jó alaposan átnézni. Pl. az utóbbinál csak 8 kg lehet a kézipoggyász (vagyis a már nem tudjuk szatyorban felvinni). És ugyebár minden extra extra költségekkel jár. Mindezzel szemben a Török Légitársaság, mint egy elefánt, nyugodt, és könnyen kalkulálható. Csak kicsit sokat eszik. De annyira azért nem...

Szóval megpróbáltam egy ár-összehasonlító számítást végezni. Nem ment könnyen.

Mióta a Malév kiesett, Budapestnek jelentősen visszaesett a tranzit forgalma. Amolyan zsákutca lett. E miatt pl. a Török Légitársaság ára eléggé egyszerű, mert végig egyforma. Mindegy, hogy hétköznap, hétvégén, stb... megyünk-jövünk. Inkább az számít, hogy hány hónappal korábban vesszük a jegyet. A másik kettő viszont akkora kavarással, mint egy péntek délutáni vidékre menő török taxis felvonulás...

A gépek nem minden nap repülnek (szemben a THY-vel, amelyik naponta 3 gépet is indít Budapest és Isztambul között). Ráadásul az árak nagyon különböznek a hét napjaitól függően. Meg attól, hogy mennyi szabad hely található még a gépen, hány napunk van a repülésre, no és persze a kiegészítők, mint kézipoggyász. Ráadásul mintha összeesküdtek volna ellenem, a mátrix-szerű táblázat mindenhol eltűnt (a THY-nél a végén sikerült előhozni). Így nem látszott, hogyha esetleg egy szomszédos napot választanánk, olcsóbban járnánk-e...

Mivel a bejegyzés a Pegasusról szól, így az ő menetrendjét vettem alapul, és hozzá igazítottam a többiekét. Így lehet, hogy pl. a Wizz Air olcsóbb is lehetett volna, de az ő bajuk, miért így írták meg az oldalt... (lehet, hogy ott is megtaláltam volna a mátrixos-elrendezést, ha kevésbé vagyok álmos, de én álmosan írom a blogot, ők meg álmosan tervezik meg az oldalt...)

Annyi kiegészítés még a listához, hogy a Pegasus értelem szerűen a legolcsóbb jegyet adja. Ebben nincs benne a 11.000 m magasan suhanó panorámás, nem fér el a lábamos, ebéd. A Wizz Air-nél sincs. Míg a THY-nél igen. Természetesen lehet kérni ennivalót, de azt hiszem, egyetértünk abban, hogy inkább a sarki dönnereket kérjük meg, csomagoljon be fél kg húst útravalónak... Azért a Pegasusnál odaírtam egy olyan árat, ami jobban közelít a normálhoz, kevesebb a megszorítás (és ebéd is van). Míg a Wizz Air esetében egy csomagot is beraktam a gépbe.

Jut eszembe! Sokan jönnek Isztambulba nagy poggyász nélkül, mivel úgy olcsóbb, és pár napra elég egy kis hátizsák. Viszont ne felejtjük el, hogy a fedélzetre magunkkal vitt táskákba sok mindent nem rakhatunk. Pl. folyadékot (nincs ajándék bor), vágóeszközt (nincs kisbicska, amivel a kolbászt lehet szeletelni a Boszporusz partján), és még markológépet sem (ezt a légügyi hatóságok egyik a neve elhallgatását kérő munkatársuk mondta).

És akkor lássuk az árakat!

Elsőnek mindjárt ide, nyár közepére, pár hét múlva:

Június 17-24

Pegasus (FlyPGS): 117 Euro (normál ár: 167 Euro)

Wizz Air: 160 Euro

Török Légitársaság (THY): 320 Euro

Pegasus esetében erős a felfuttatási reklám. 117 Euro. Az szerzőjének sikerült 80-ért is. A reklám szerint pedig akár 30 is lehet (oda-vissza 60+extrák). Ez azért eléggé olcsó! Lehet úgy is mondani, hogy csökkentett jegy, kedvező, stb... De a lényeg ugyan az: olcsó! Na.

Ha a normálisabb árat nézzük, akkor már a Wizz Air szintjén van. De tegyük hozzá, hogy a normális árban több szolgáltatás van, mint amit a Wizz Air ad ugyan ezért az összegért (pl. ebéd).

A Török Légitársaság pedig... hát.. na... dupla. De ő a Török Légitársaság. Ingyen ebéd, ingyen üdítő, és az Atatürk repülőtérre hoz. Árban mindez persze nem éri meg. De ha valaki kis gyerekekkel van, akkor minden más...

Nézzünk egy másik dátumot. Még mindig nyár, de távolabbi időpont, így jó eséllyel még nincsenek tele a gépek.

Augusztus 10-17 (vasárnap)

Pegasus (FlyPGS): 117 Euro (normál ár: 167 Euro)

Wizz Air: 320 Euro (pénteken: 250 Euro)

Török Légitársaság (THY): 290 Euro

A Pegasus rendszere miatt nagy nehezen egy vasárnapot sikerült összeraknom. Pedig nem ez volt a cél, inkább az, hogy reálisabb legyen: hétvégén megyünk, hétvégén jövünk. De ezzel mindjárt jól kiszúrtunk a Wizz Air-el, mert jócskán megemelte az ő áraikat. Még a Török Légitársaságnál is drágább lett! Nagy nehezen sikerült egy közeli napot összehalászni a Wizz Air-nál, egy péntekit. Így a 320 Eurót sikerült 250-re lealkudni. Sokkal olcsóbb nem lett.

A THY esetén mindegy, mikorra vesszük. Egész hónapra egységes 290 Eurót dobott ki a rendszer. A kedvezőbb ár (mármint a 320-hoz képest) valószínűleg azért van, mert 1 hónapnál távolabbi időpontra vesszünk jegyet. Ez az ár más versenyben van a Wizz Air. De persze ne felejtsük el, hogy a Wizz Air nagy előnye lehet, hogy 3 db. 30 kg-os táskát is felpakolhatunk a gépre. Extra pénzért persze (mégiscsak hazavisszük a kalózkapitányt, meg a vasmacskát is).

Ami viszont egyértelműen látszik, hogy ezen a nyáron messze a Pegasus vezeti az árversenyt! A következő nyarat pedig majd meglátjuk...

Nézzünk egy őszi időszakot, utószezonban:

Október 16-23

Pegasus (FlyPGS): 80 Euro (normál ár: 130 Euro)

Wizz Air: 260

Török Légitársaság (THY): 270

Na, meg is találtuk a 80 eurós árat! Ehhez nincs is mit hozzáfűzni...

A Török Légitársaság is tovább csökkentett. Valószínűleg az utószezon, és a bőven előre kifizetett jegy miatt. A törökök jellemzően max 2 hétre terveznek. Így ha megvenném ezt a jegyet, jó eséllyel megállna a szerver a csodálkozástól, hogy most meg mi történt..

A Wizz Air viszont októberi elővételre csúnyán elvesztette az árversenyt... Már csak 10 Euro-val olcsóbb, mint a THY. Cserébe nem sok olyat ad, amiért inkább őt választanám a nagy légitársaság helyett..

Persze mindez most egy gyorsan összekapott táblázat. Sok más szempont is előtérbe kerülhet (pl. ha Törökország belsejébe folytatjuk az utat a Sabiha Gökçen repülőtér, míg pl. Pekingbe az Atatürk repülőtér a jobb helyszín az átszállásra; Wizz Air nagyobb csomagmérete, hűségkártyák, stb...). És természetesen a tervezett nyaralás időpontja is befolyásolja az árakat. De az mindenképpen kiderült, hogy igen is érdemes mindhárom légitársaság weboldalát átböngészni a nyaralás előtt.

Linkek:

2014-06-09

Mára már lassan mindenkinek van mobil telefonja. Egyeseknek egyszerre több is.

De az utcai telefonfülkék sem kerültek a kukába. Ennek több oka is, is köztük a katasztrófavédelem. Bár ettől még nem úgy tűnik, hogy sokan használnák.

Viszont ha már ott vannak az utcákon, miért is ne nézhetnének ki izgalmasan?

Ezzel a gondolattal - no és azzal, hogy a törökök imádják, ha a városuk kicsit (nagyon) színes, Isztambulban egyre több és több telefonfülkét alakítanak át úgy, hogy az érdekes is legyen.

No és persze úgy, hogy kapcsolatban legyen a környezetével is.

Így pl. a tengerparti fülkék delfint ábrázolnak.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Delfines telefonfülke[/caption]

Vagy sirályt.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Sirály ez a telefonfülke[/caption]

Ez eddig jó.

Meg szép.

Meg érdekes.

De igazán törökök már ott lesz, ahol egy népszerű focicsapatnak a központja is megtalálható.

Így pl. Beşiktaş kerületben a jólismert fekete-fehér csíkokkal ellátott focis cipő várja azokat, akik szívesen beledugnák a fejüket, hogy a nagymamával csevegjenek egyet (a nagyinak vajon milyen fülkéje van?)

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Beşiktaş foci-cipő-telefon[/caption]

De az igazi csemege a stadion előtt várja a rajongókat: Kartal (sas: a Beşiktaş csapat kabalaállata) alakú telefonfülke. Ez tényleg olyan, amibe érdemes belebújni, és felhívni az ismerősünket. Sőt! Telefonálás közben a mobil telefonunkkal selfie-t is készíthetünk mindjárt! Majd elküldhetjük az ismerősünknek, akinek éppen telefonálunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kartal telefonfülke[/caption]

Így hát rajongóknak, gyűjtőknek, fanatikusoknak és unatkozóknak egy új lehetőség:
Gyűjtsük össze Isztambulban az érdekes fülkéket!

2014-06-10

A fax régi, mára elavult technológia. Régi, no meg elavult, nem is színes (bár van olyan), nem is digitális, a felbontása is kicsi, meg amúgy is.

Ennek ellenére csak nem megy ki a divatból. Főleg Törökországban élvezi a nagy népszerűséget.

A faxok fénykora lejárt. Ma már nehéz olyan laptopot találni, amiben egyáltalán van modem. De még a digitális fax programot is nagyon kell keresni.

Kb. 10 éve még rengeteg jobbnál jobb fax program létezett a számítógépekre, hogy így gyorsítsuk a munkát, mentesítsük a céget a papírhalmoktól, központosítsuk, stb.. Ma viszont már alig találni, és amik vannak, azok is problémások. Nem lehet rájuk azt mondani, hogy nem fejlődtek az elmúlt 10 évben. Csak azt, hogy még rosszabbak, mint amik korábban léteztek.

De nem is nagyon tudjuk hova feltelepíteni a fax programot. A cégbe is csak egy számítógépet találtunk (világháború előttről), amibe bele lehet dugni a telefondrótot.

Érdekesség, hogy az okos telefonok, telefon lévén, alkalmasak lennének faxként is működni. Mégse találni olyan programot, amelyek valódi faxként használják a telefont. Mindegyik az interneten elküldi a kért dokumentumot egy központi faxra, és az küldi tovább. Természetesen ezek a gépek az USA-ban vannak, így meglehetősen drága okos telefonon keresztül faxolgatni...

Holott a fax továbbra is él. Óriási az igény rá. És vannak olyan tulajdonságai, amelyek a modernebb e-mail esetében nem, vagy csak nehezen megoldhatóak. Bár tegyük hozzá, hogy pl. fax esetében egy könnyen hamisítható aláírásnál senkinek nincs kétsége a hitelességről, míg egy digitális aláírásnál (PIN-kódos, ujjlenyomat, hangazonosítás, időbélyeggel ellátott, dokumentum változatlanságát garantáló, másolásvédett stb..) az emberek kételkednek az eredetiségében.

Tehát a faxra szükség van. Nagyon is. Törökországban e mellett a mobilitásra van nagy szükség. Ami nem csoda, mivel a lakosság nagy része több időt tölt utazással, mint az egy helyben maradással. Viszont a fax gépet és a telefondrótot nem tudjuk mindenhol magunkkal cipelni.

De nem is kell! A törökök megoldották, hogyan is lehet egy fax mobil!

Az ötlet roppant egyszerű. Azon alapul, hogy egy ekkora városban, mint Isztambul, mindenhol vannak cégek. Főleg éttermek, és fénymásoló szalonok. Ezekben pedig kivétel

nélkül van fax. Éppen ezért nekünk nem kell a faxot magunkkal vinni. Egyszerűen ha faxolhatnánkunk van, bemegyünk a legközelebbi fénymásoló szalonba/étterembe, majd megkérjük a tulajt, hogy küldje el a dokumentumunkat.

Egy fénymásoló szalonnál ez természetes, hiszen ők eleve erre rendelkeztek be. Egy étteremnél azért már kissé furcsának tűnhet. Holott aki faxolni akar, az enni/inni is fog. Azaz ügyfél lesz belőle!

Ráadásul nemcsak faxot küldeni, hanem fogadni is lehet az éttermekbe. Gyakran előfordul, hogy valaki úgy állít be egy a gyomrának is kedves helyre, hogy Egy teát és egy fax számot kérek!

Nálunk az Apuka az, aki a legtöbb időt távol tölti az irodájától. De ellentétben a modern kor felfogásával, ő nem is akarja magával vinni.

Helyette az aktuális munkahely közelében keres egy kellemes éttermet, és oda rendezkedik be. Az lesz a HQ. Itt található fax, tea, kebab, meg az Apuka is. És bár azt gondolnánk, hogy mindez terhére van az étterem tulajdonosára, helyette pont ez lesz az az időszak, amikor fellendül az üzlet.

2014-06-11

Törökország az a hely, ahol 3,5 kontinens találkozik.

És Törökország az a hely, ahol a tradíció a modern dolgokkal is találkozik.

A törökök bár imádják a modern dolgokat (főleg ha azok színesek, hangosak és még világítanak is (= az iPhone rövid marketing leírása Törökország részére)), de ugyan akkor szeretik megmutatni maguknak is, a világnak is, a szomszédoknak is, a barátoknak is, a rokonoknak is, a macskáknak is, hogy ők azért törökök. Amennyire lehet, tartják magukat a hagyományokhoz.

Legjellemzőbb példája talán a teás pohár.

Mára már biztosan a milliót is átlépte, annyiféle változatban kapható a "modern török teás pohár" (). De az alapvető dolgokban nem térnek el a hagyományostól. Hiszen akkor már nem lenne eléggé törökös.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Modern teás pohár modellek (2014-2015-ös divat) - Forrás: Mobi Dekorasyon[/caption]

Talán a török nacionalizmus, talán a törökök egyébként is ilyenek, szeretik ha a tradicionális dolgok nemcsak a múzeumokban, hanem valamilyen szinten a mindennapjaikban is megjelennek. Így lépten-nyomon találunk valami olyat, ami modern, de törökös.

Legutóbb a bicskákba botlottunk bele (még jó, hogy nem beleestünk!)

[caption id="" align="aligncenter" width="387"] Folklor bicskák[/caption]

Teljesen érthető, hogy amikor kiülünk a Boszporusz partjára egyet piknikezni, a nálunk levő kés miért is legyen unalmas szürke? Mennyivel jobb, ha azon is a Boszporusz panorámáját láthatjuk. Így a vajas/zsíros/húsos késen könnyebben mutogathatjuk, miket is látunk a túloldalon.

Mindemellett megfontoltan kell lejárjunk. A tradicionális török virágmintás kés pl. nem a jó választás ha a virágok között szeretnénk ebédelni, hiszen könnyen elveszik.

Egyébként a jó tulajdonsága, hogy rengeteg színben és mintában árulják. Így vehetünk olyat, ami jól megy a vacsorához, az asztalhoz, a nyakkendőhöz, a cipőhöz, szomszédhoz, stb...

2014-06-12

Az Iszlám naptár egyik különlegessége, hogy a Föld mozgása helyett a Holdat veszi alapul. E miatt az évek kb. 10-11 nappal rövidebbek, mint a "hagyományosak".

Míndez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az ünnepek 10 nappal korábban érkeznek minden évben. Másképpen mondva míg a keresztény gyerekeknek 365 (pontosabban csak 362) napot kell aludniuk a következő karácsonyig, addig az muzulmán gyerekeknek csak 355-öt!

Ebből adódóan nincsenek nyári vagy téli ünnepek. Az ünnepek jönnek, meg mennek, de leginkább közelebb jönnek (íme a a gyakorlatban! Az ünnepek mindig közelebb vannak, de annyira nem, hogy végül találkozzanak. :) - persze ez nem így van, de legalább példának is rossz!).

Idén a Ramadán (Ramazan) pont a nyár közepére esik.: június 29. - július 27. És ez a fő esküvői időszak is! Márpedig a Ramadán (Ramazan) alatt nem lehet házasodni.

Egy 2011-es statisztika szerint Isztambulban 105 680 házasodtak össze (mintha mondjuk egész Székesfehérvár az oltárhoz állt volna). Teljes Törökországban pedig több, mint félmillióan mondták ki az IGEN-t (pontosan 592 775-en, ami kb. Debrecen, Miskolc és Szeged együtt + még néhány falu).

Ez is olyan igen, mint a választásoknál. Itt is egy kérdés van, majd vállaljuk a következményeit. Csak macerásabb a négyévenkénti csere...

Bár azért egy ekkora városban a cserére hajlomos emberekből is van bőven. 2011-ben 25 884-en váltak el.

Egy dolog nem derült ki a statisztikából, hogy ezek a számok a esküvőket, vagy a házasodni vágyókat jelenti. Meg ugye ha ennyi esküvő zajlott, akkor mindjárt kétszer ennyi emberrel kell számolnunk.

De akárhogy is, a lényeg az, hogy sokan vannak.

Egy esküvő esetében pedig a törökök szeretik a szabadban tartani. Nem is beszélve, egy jó kis Boszporusz parti partival! Viszont Isztambul hiába Mediterrán város (vagy pont azért), ez nem jelenti azt, hogy az év 365 napjában süt a nap! Erre garancia (már amennyire lehet ezt garantálni), csak a nyári hónapokban lehet. Szeptemberben jellemzően szakad az eső. És májusban is. Idén még júniusban is...

Tehát jóformán csak 3 hónap van egy jó kis nyári esküvőre. Ebből viszont 1 hónap a Ramadán (Ramazan), amikor nem lehet házasodni. Maradt 2 hónap!

Így bizony nagyon felgyorsultak az események. Aki még az idén házasodni akar, az megpróbálja még a Ramadán (Ramazan) előtt lerendezni. Így az ünnepek utánra még belefér egy nászút is. Isztambul pedig megtelt menyasszonyi ruhákban rohangáló nőkkal, akiket a fotós meg a férjjelölt próbál követni. Ráadásul minden évben vannak divat helyek, ahol a legjobb lesz a kép: naplemente, háttérben a X épület. Előtte pedig az ifjú párok, akik sorban állnak.

Ilyenkor a házasságkötő termek is futószalagszerűen üzemelnek. A kapun egy lista található, melyik pár mikor fog egybe kelni. Mint egy vasúti menetrend. A hasonlóságot fokozza a hangosbemondó is, amelyik kint várakozó násznépet hívja a terembe.

Figyelem, figyelem! Ali és Ayşe házassága következik a 2-es szobában 3 perc múlva. Kérjük, a 2-es szoba mellett vigyázzanak!

Mindebből az is látszik, hogy a jó helyeket (meg a kevésbé jókat, meg a közepeseket, de még a nem túl rosszakat is) jó előre le kell foglalni. Az éttermek pedig pont a túlterhelés miatt igencsak magas összegeket kérnek foglalónak. Úgyhogy nem ajánlott az utolsó pillanatig várni a szervezéssel.

Aprópó, szervezés!

Természetesen Isztambulban esküvői bazár is található. Legismertebb a Magyar Testvérek Útja (Macar Kardeşler Cd), ahol néhány kilométeren keresztül kétoldalt láthatjuk az esküvői ruhákat. Ennek kicsit modernebb változata pedig a Wedding World, ami egy komplett bevásárló központ, ahol mindent megtalálhatunk, amire csak szükségünk lehet a Nagy Napon. Kezdve a ruhától és a fodrásztól. No meg az ügynökségektől. A felszerelésen keresztül (autóbérelés, ajándékok, kozmetikumok és természetesen a gyűrűk) egészen a majdani lakás megvásárlásáig, berendezéséig. De még biztosító társaságot is találhatunk! Úgyhogy lehet válogatni bőségesen.

És képzeljétek! Nem rózsaszín! :)

[caption id="" align="aligncenter" width="945"] Wedding World - Forrás: Wedding World[/caption]

Aki pedig tényleg komolyan gondolja a házasságot, annak előtte ajánlok pár tapasztalatot adminisztrációs téren. :)

ui: a cím lehet, hogy félrevezető (szándékosan persze). Nem mi házasodunk. Mi már megtettük! :)

A törökök mindig is híresek voltak arról, hogy gyorsan reagáltak az üzleti környezet legapróbb változásait.

Ha elkezdett esni az eső, megjelentek az esernyő árusok. Ha kisütött a nap, akkor a

napszemüveg árusokkal telt meg az utca.

Ahol három ember összegyűlt, akkor az egyik biztosan megéhezett. Így megjelent a közelben a simit árus.

Ha pedig feltorlódtak az autók, akkor az út mentén a víz-, tea-, és süteményárusok tűntek fel. Bár a mai napig hiányzik a bili és a pelenka árus. Pedig az ötórás dugóban milyen jól jönne! (az ötórás nemcsak azt jelenti, hogy 17:00-kor kezdődik, hanem hogy 5 óra hosszan állunk benne. Nem étlen-szomjan, mert arról gondoskodnak az eladók.).

A modern kor ifjúsága egyértelműen a TV és az internet előtt nő fel.

Mindkettő tele van szaftosabbnál szaftosabb hírekkel. És a kis fiúk legnagyobb öröme rendőrautóval, tűzoltó autóval, de még mentővel és helikopterrel. A nagy fiúk öröme pedig időnként feltűnnek a lenge öltözetű hírességek. A lányoknak viszont sajnos be kell érniük néhány B kategóriás cipőreklámmal (hát hol van itt az igazság??).

Béluka is ott játszik a TV előtt minden este, míg apu a híreket nézi. De sehogy sem állnak a dolgok össze. Már 22 különböző rendőr autója van, de egyik sem hasonlít a képernyőn láthatóra. Úgyhogy nyúzza is aput, hogy szerezzen be egy ilyet is.

Apunak pedig könnyű dolga van, mert a sarki játékboltban követik a nagyvilág eseményeit, és a hírekben látható dolgok mind kaphatóak: harci helikopterek, doktorbácsis készlet, és a legújabb divat is, a tüntető oszlató vízágyús

[caption id="attachment_7321" align="aligncenter" width="500"] Tüntető oszlató vízágyús rendőrautó[/caption]

b

2014-06-13

Aki a külföldön élő magyarokról érdeklődik, vagy akár ő maga is éppen úgy döntött, hogy egy darabig nem megy haza, az biztosan ismeri a nevű méltán híres blogot.

Itt azon honfitársaink mindennapi életeit, megélhetőségeit, küzdelmeit, kalandjait, élményeit és sikereit olvashatjuk, akik a határnak a másik oldalára kerültek.

Ők felkértek, hogy én is írjak egy élménybeszámolót. Gondoltam, a közlekedés jó lesz, mert az mindig kalandos Isztambulban.

Ebből lássunk pár részletet:

Elsőnek oszlassuk el a félreértéseket:

Törökország nagy részén nagyon kellemesen lehet vezetni. Rengeteg új utat építenek évente, a régebbi utakat pedig folyamatosan újíttják fel. Ez utóbbi leggyakrabban azt jelenti, hogy a régi, kétsávos út mellé tesznek még egy kétsávos utat. Így egy majdnem autópályát kapunk. Csak leállósáv nincs mindig.

A szembejövőkhöz nem lehet átmenni, mert középen található a vízelvezető csatorna. Ráadásul még a szintbeli keresztezések is nagyon-nagyon ritkák (így, ha rossz utat választottunk, sokat kell menni, mire meg tudunk fordulni).

Éppen ezért a legtöbb úton gond nélkül lehet folyamatosan 100-120 km/h sebességgel haladni. Ami nem egy hátrány egy olyan országban, ahol két napig kell utazni, ha át akarunk jutni a túloldalra. Egy olyan országban, ahol ha a táblán azt látjuk, hogy Isztambul 450 km, akkor örömujjongás támad, mert mindjárt otthon vagyunk.

450 km... mennyi is ez Magyarországon? :)

Aki már régebben olvassa a blogot, ő már jól ismeri a török tengerparti utakat. Képzeljünk el egy olyan utat, amiben nincs egyenes. Még 5 méternyi se. Annyira kanyarog, hogy még a Google térképe se bírja az összes kacsaringót bejelölni. Nagy előnye az autópályával szemben, hogy garantáltan nem alszunk el útközben. Hátránya, hogy 30 km/h-nál gyorsabban nem tudunk menni.

Célszerű is lassan menni. Nemcsak azért, hogy ne essünk bele valamelyik szakadékba, hanem hogy ne üssünk el egyet az út szélén legelő kecskék közül.

No meg néha szembe jön a menetrendszerinti busz. Ő ugye elfoglalja az egész utat. És máig nem érti senki, hogy tud egy ekkora jármű megfordulni a hajtókanyarban. Szerencsére a sofőr se érti, így nem zavarja, hogy olyan manővert hajt végre, ami a jelenlegi fizikai és anyagismereti tudásunk szerint lehetetlen. De hát ő sofőr, nem professzor.

Tehát ha valaki hegyi / tengerparti útra megy, vigyen magával bőséges tartalék ételt, mert sokáig fog tartani. Cserébe gyönyörű kilátásban lehet részünk! Ha éppen nincs köd...

Megint másik kategóriába tartozik a városi autókázás. Ráadásul Törökországban minden városnak megvan a saját közlekedési történelme, kultúrája, szokása. Ezek különböző legendákat szülnék. Például hogy Ankarában egy időben divat volt a piros lámpán átmenni. Míg az ország keleti városaiban bárki bármikor padlófékkel megállhat, csak azért, mert kedve támadt dinnyét enni.

Azt nem tudom, ezek a történetek mennyire igazak, vagy sem. Én Isztambult ismerem 6+6 éve. Hat éve élek itt, és előtte 6 évig jártam ide folyamatosan. Az első hatban eszem ágában sem volt autót vezetni. De aztán rájöttem, hogy nem olyan, mint látszik.

És akkor lássuk Isztambult!

Ezzel szemben Isztambulban a párhuzamos eléggé ritka. Ha egy utcával jobbra, vagy balra megyünk, akkor könnyen másik kerületbe jutunk ki. Sőt! Olyan hely is van, ahol a kis utcában a balra vagy jobbra fordulás dönti el, hogy végül Európában vagy Ázsiában kötünk ki. Ilyenkor pedig igencsak jól jön, hogy fel lehet adni a szabályokat, és szembe be lehet menni az egyirányú utcán.

Izgulnunk nem is kell, mert mögöttünk lesz még három autó, aki hasonlóan vélekedik.

És egyébként is ez a megszokott haladási irány. Csak a tábla lett rossz helyre kirakva.

Apropó táblák! Meg felfestés...

A törökök imádják a látványos dolgokat. Ha valami szép, színes, stb... Valószínűleg ez az oka, amiért az utakat felfestik. Ne legyen olyan unalmas, egyhangú fekete. Sok helyen piros, zöld és sárga jelzéseket is látunk, bő festékekkel.

Olyan sofőrt viszont már kevésbé látunk, aki ezekre nemcsak, mint esztétikum, hanem mint praktikum, vagy iránymutatás tekintene. Ilyen pl. a sávelválasztó vonal. Egy hátrésvonalon simán elfér öt autó is. Ha török a sofőr, akkor hét is.

Akkor minek pazaroljuk a helyet arra, hogy üres legyen? Főleg egy olyan városban, ahol milliónál is több az autó. Ha oda befér még egy, akkor befér még egy. Minek csináljunk ebből problémát?

Hasonlóan valószínűleg a táblák elsődleges feladata is az utcák színesítése. Hiszen a sofőröknek nincs idejük a táblákat tanulmányozni, mert vezetés közben 360 fokban kell figyelniük. Meg telefonálniuk. Meg beszélgetni az utasokkal. Meg a gázt nyomni. Meg a dudát. És még táncolni is. És még a szomszéd autóra is át kell kiáltani.

Mit gondolunk, és milyen valójában

Mit gondolunk és mi a valóság

2014-06-15

2014-06-16

A törököket általában úgy ismerjük, mint akik lazán veszik az életet.

Lazán veszik a kanyarokat is, meg a gázpedált is lazán nyomják az autóban, miközben énekelnek, táncolnak és telefonálnak. Meg persze nyomják a féket is és a dudát is, de ez utóbbi kettő már kevésbé laza. Inkább komoly erő kifejtéssel szokták végezni ezeket a hangos műveleteket.

És van más is, amiben kevésbé lazák. Ez pedig a megszólítás. Itt még nagyon szigorúak, élnek a régi szokások.

Pár hónapja már kielemeztük az effendi jelentését, amit leginkább utam-ként lehet fordítani. Most ennek az általánosabb használatába próbálunk kicsit jobban elmerülni.

Tehát Törökországban a titulus nagyon fontos. Mindenkinek van ilyenje. Ha valaki bemegy egy boltba, akkor uram (bey) vagy hölgyem (hanım) lesz mindjárt. A rendőrt polis bey-nek vagy ofiser bey-nek szólítjuk. Az ofiser bey egyébként egy jó joker szó, mert mindenkire lehet használni, aki hivatalos munkát végez. Ilyen lehet a határőr, az önkormányzatban dolgozók, stb.. Nagyon nem kell a szavakat tanulgatni, mindenki lehet ofiser bey.

Ez a formális elnevezés. Ha kedveskedni akarunk lehet használni az abi kifejezést, ami a nagy testvért (báty) jeleneti. Pl. a rendőrnek megpróbálhatjuk azt mondani, hogy No de bátyám, hát nem vinné el azt a rendőrautót onnan, hogy a helyére parkoljak?

Természetesen ezzel óvatosan kell bánni. Nem biztos, hogy mindenki rajong annak, hogy ilyen bizalmas formában kezdünk vele beszélgetni (vagy annak, hogy az ő helyére akarunk parkolni). Úgyhogy figyeljünk jól oda a szemmozgásra!

Az abi kifejezésnek az is érdekessége, hogy nem csak annak lehet mondani, aki idősebb nálunk, hanem a fiatalabbnak is. Ilyenkor roppant mód kedvesek vagyunk vele, így kisebb az esélye, hogy végül átzavarjon minket a szemközti földrészre.

Egy bizonyos korosztály felett pedig "lefele nézve" használhatjuk a fiam (oğlum) kifejezést. Szerencsére a törökök nagyon tisztelik az idősebbeket, így ha valakit fiamnak szólítunk, és komoly fehér szakállal (és ehhez arányos hajhiánnyal) rendelkezünk, akkor legtöbb esetben nem fog csúnyán visszaszólni, ha olyasvalamit kérünk, ami igencsak túl mutat a hatókörén. Valószínűleg megcsinálja azt, amit kérünk, de ha nem, akkor is udvariasan fogja visszautasítani (Értse meg apukám, hogy nem lehet az autóval a második emeleti fodrász szalonba beparkolni). Esetleg, ha nagyon furcsát kérünk, akkor segít eljutnunk a legközelebbi ideggondozóba...

A fentieknek a női megfelelője az abla (nővér) és a kızım (lányom). Őket is lehet használni, csak ne keverjük össze a fiukat a lányokkal (bármennyire is az Eurovision eredménye azt mutatja, hogy ma már komoly kihívás megtudni, ki melyik nembe is tartozik/szeretne tartozni)!

A mindennapi titulusok mellett megtaláljuk a hivatalosakat is. Itt az az érdekes, hogy minden esetben használják. Még akkor is, ha utálják az illetőt, akkor is a titulusát elismerik. Pl. Magyarországon a politikusok titulusát előszeretettel elhanyagolják azok, akik nem rajonganak az illetőért. Sőt! Gyakran más jelzőkkel illetik, néha pedig más szakmákkal. Ez Törökországban elképzelhetetlen. Az illetően illik a teljes nevét, titulussal kimondani. Vagy csak a titulusát használják.

Érdekesség, hogy a titulusokat minden esetben szeretnék használni a törökök. Sokkal többször, mint a neveket. Ez a tv-ben tud izgalmasan megjelenni, amikor a finomabb fogalmazás érdekében az embereket vatandaş-nak hívják, vagyis állampolgárnak, polgárnak, még inkább polgártársnak.

Minap az egyik hírben pár jóbarát lezárta az egyik főutat. Ők lettek az útonálló állampolgárok.

2014-06-17

Törökország egyik egzotikus közlekedési eszköze a dolmuş. Ez az, amit inkább az extrém turistáknak ajánlunk. Viszont aki egyszer kipróbálta, annak felejthetetlen élményben lesz része.

A sok furcsaság között, ami ezzel a járművel jár, egyik az, hogy a sofőr hátulján egy reklámot láthatunk: egy címet és egy elérhetőséget ha esetleg mi is szeretnénk megtanulni autót vezetni (erről majd egy későbbi bejegyzésben fogunk elmélkedni).

Igen, végül is... miért is ne? Próbáljuk ki, milyen is lehet dolmuş-t vezetni! Android telefonon megtehetjük!

[caption id="" align="aligncenter" width="461"] Dolmuş driver[/caption]

A dolmuş szabad fordításban iránytaxit jelent. Nem szabad fordításban pedig azt, hogy megtelt. Ez egy speciális tömegközlekedési eszköz, amit Törökország minden nagyobb városában megtalálunk. Valahol a busz és a taxi között van félúton. Ha viszont szigorúan nézzük, akkor általában a szembejövő busz, és a jobb oldali járdaszívet között van. Valahol félúton.

A busszal szemben a dolmuş-ban mindenki ül. Jobban is teszi, mert úgy biztonságosabb. Állítólag. De a lényeg akkor is az, hogy míg a csuklós buszokon előfordul, hogy az emberek szardíniaként egymáshoz préselődve állnak, addig a dolmuş-ban mindenkinek jut ülőhelye. Lehet, hogy csak a kiegészítő puffon, de akkor is garantáltan ülőhellyel rendelkezünk.

Amiben viszont hasonlít a buszhoz, hogy van kiinduló pontja, és végállomása. Bár ez az utóbbi sem minden esetben biztos. Egyszerű 2/3-os többségi szavazással megkérhetjük a sofőrt, hogy máshova menjen.

Megint nem hasonlít a buszhoz abban, hogy sem pontos útvonala nincs, sem pedig menetrendje. Akkor indul, amikor megtelt. És arra megy, amerre éppen kisebb a forgalom. A megállókról meg jobb nem is álmodozni. A dolmuş bárhol megáll, ahol az utas kéri. És bármelyik utast felveszi, amelyik kiáll az út szélére.

Mi pedig most ezt az izgalmas játékot próbálhatjuk ki. .

[caption id="" align="aligncenter" width="461"] Dolmuş driver[/caption]

A játék szabályai a fentiek alapján működik. Minél több utast kell felvenni, és minél többet elvinni a célállomásra.

Szerencsére az utasok nem kérdeznek semmit, így az se baj, ha a szembejövő buszmegállóból szedjük össze a kuncsaftokat. Pedig ők biztosan nem oda akarnak menni.

Ebből az is látszik, hogy gyakran érdemes átmenni a szembejövő oldalra. Nemcsak utast gyűjteni, hanem a forgalom elkerülése végett. Hol is láttam ilyet?

Az utasok összegyűjtése mellett sok mindenre nem kell figyelni. Van buszsáv is, ahol ugyebár tilos közlekedni. Ezt a szabályt a rendőrök próbálják betartani gyakori ellenőrzéssel. Őket azért ki lehet kerülni. Az autókat viszont nem szabad összetörni. Az automatikusan a játék végét jelenti.

Ami viszont nagyon sokat dob a játékon, a valóságyszerű hangok. Mind az utasok, mint a sofőrök részéről. Így játékos formában a török nyelvet is tanulgathatjuk. Meg a közlekedést Isztambulban is. Hiszen a helyszín Isztambul, a járművel is isztambuliak. De még a dolmuş rendszáma is 34-el kezdődik. Tehát minden megvan ami szükséges a világ egyik legnagyobb városának a hangulatához.

A program ingyenes. Cserébe néha idegesítőek a reklámok, de egy idő után rá lehet érezni a kikapcsolásukra. Jó vezetést!

.

Ui: aki megtalálta a dudát, léci szóljon!!

2014-06-18

, hogy találtunk egy újabb Törökországban élő és sikeres magyart.

Egyenlőre még a sötétben tapogatózunk. Annyit tudunk, hogy a történet egyik szereplője, a Şandor Hadi (Hâdi) - magyarul Hadi Sándor, akinek talán az apukája Ankarába érkezett a török köztársaság kikiáltása (1923) után. Akkor épült ugyanis a semmiből a mai világváros: Ankara. Ott pedig Atatürk kérésére nagyon sok magyar mérnök dolgozott. Nem csoda, ha néhány úgy döntött, Anatóliában maradt.

[caption id="attachment_3550" align="aligncenter" width="552"] Magyarok építkeznek Ankarában (1924)[/caption]

Az, hogy ki volt az a (feltehetőleg építészmérnök), aki itt maradt, arról egyenlőre nem tudunk túl sokat. Valószínűleg Kastamonu megye központi városába költözött, aminek láthatóak is a nyomai. De most ne arra gondoljunk, mint amikor valaki túl sokat bulizik, és a környéket katasztrófásújtott övezetté nyilvánítják. Pont fordítva. Egy szépen átlátható városközpontról van szó, ami Sema szerint ritka Törökországban.

Ez még nem bizonyítja a magyar beavatkozást, de növeli az esélyeket.

Elsőként az ő fiáról, Şandor Hâdi-ról tudunk. Ő pedig Kastamonu-ban született. És számos építészeti emléket hagyott Isztambul-, és Törökország szerte. És most már azt is tudjuk (sejtjük), hogy van egy lánya (Tülin Hâdi) és egy fia (Ímre Hâdi).

Szándékunkban áll mindkettőt felkeresni, beszélgetni velük, stb... Ráadásul mindketten mérnökök. Engem pedig az is érdekel, hogy egy harmadik generáció magyar leszármazott mennyit tudott megőrizni a magyarságból.

Most viszont az egyikükről találtunk érdekes információkat.

Ímre Hâdinak megjelent egy zenei albuma a minap (a blog gyors reagálásban ez azt jelenti, hogy 2 hónapja). Mégpedig egy gyerek dalos CD, ami a felnőtteknek is szól.

[caption id="" align="aligncenter" width="270"] Ímre Hâdi - Büyüdüğümü Nereden Anlayacağım? - Forrás: Idefix[/caption]

, az egész úgy kezdődött, hogy egyik alkalommal az ismerősénél vacsorázott, ahol egy ötéves kislány olyan természetesen mondta a vicceket, mint a felnőttek. És ez nagy hatással volt rá.

Majd pedig egy másik alkalommal a felesége Magyarországról hozott neki egy gyerekdalos CD-t Szalóky Ágitól. Ekkor már napok óta nem tudott rendesen aludni. De a gyerekdal végre

elűzte az álmatlanságát. Akkor gondolt arra, hogy miért is kellene, hogy a gyerekdalok csak a gyerekeknek szóljon. Miért is ne lehetne a gyerekeket és a felnőtteket a zenével közelebb hozni egymáshoz. Miközben ezek a daloknak nincs olyan effektív üzenete, nem akarnak tanítani semmit. Itt a lényeg a zene élvezetéről szól.

Hallgassatok bele! :)

A CD 2014. április 23-án jelent meg, a törökországi Gyereknapon.

Ismét megtudtunk pár apróságot egy törökországi magyarról. Most már nagyon érik egy személyes találkozó is. :)

[caption id="" align="aligncenter" width="300"] Imre Hâdi - Forrás:
bestcasting.com[/caption]

2014-06-19

Ez az érdekes növény, melyet Kolumbus hozott be Amerikából, Törökországban úgy tűnik, mintha nem lenne olyan népszerű, mint a másik tengerentúli növény, a csípős paprika.

Vagy csak a látszat csal?

Ha Törökországra gondolunk, és a török ételekre, akkor elsőre nem a kukorica fog beugrani. De még másodjára sem. Inkább a kebab, vagy a saláta.

Az igazság az, hogy a törökök is hasonlóan gondolkodnak. No persze, ha előhozuk, hogy a kukorica is egy étel, senki se fog elmeogyógyintézetbe dobni minket. De valahogy valami mégis van ezzel a növényvel, amiért nem tartozik a hivatalos étel kategóriába. Sokkal inkább desszert.

Hogyha mondjuk azt kérjük egy töröktől, hogy a jól átsült hús mellé köretnek kukorica legyen, akkor azért furcsán néz majd ránk. Ha viszont a salátára kérünk egy kis kukoricát, mindjárt felcsillan a szeme, hogy de jó ötlet is!

A kukorica leginkább az észak-keleti, fekete-tengeri tartományban kedvelt. De ott szinte minden formában. A legnépszerűbb viszont mégiscsak a belőle készült kukoricaliszt. Ez pedig az egyik legfontosabb alapanyaga az igazi fekete-tengeri konyhának.

Megtaláljuk a kenyérlisztbe keverve is, de a legkedveltebb formája, amikor a hamsi nevű halat forgatják meg benne, mielőtt kisütik. Nem mellékesen a hamsi a másik alapja a fekete-tengeri konyhának. Állítólag minden háziasszony legalább 250 különféle ételt tud ebből halból készíteni. Lényegében pedig bármelyik ételnek bármelyik eleme helyettesíthető vele. Így amolyan joker alapanyag. :)

Mindez félig meg is válaszolja a kérdést, miért nem látunk a török konyhában kukoricát: mert jól bele van sütvé az ételbe! :)

Másrésről a kukorica, mint a törökök kedvelt csemegéje, lépten-nyomon megtalálható. Mégpedig a főtt csöves változatban. Amit leülve az út szélére jól meg lehet enni. Utána pedig mehetünk a tengerbe mosakodni.

Isztambulban gyakoriak az olyan főtt kukorica árusok, ahol kis pohárból, kanállal lehet kieszegetni. Így tiszták maradunk, sétálhatunk vele, moziba is beülhetünk, vagy akár pajtásunkat randira hívhatjuk.

Néhány évvel ezelőtt az egyik kedvelt kukoricaárus közelében furcsa növények kezdték a fejüket kidugdosni a földből. Majd szép magasra megnőttek. És még a kukorica is beérett

rajtuk, mielőtt valaki jött, és lekaszálta. Nem sokkal később egy új kukoricaárus is megjelent a környéken...

A főtt kukorica nagyon kedvelt. A forgalmas utak mentén is találhatunk eladókat bőségesen. Onnan lehet felismerni őket, hogy az egyik kanyar után hirtelen leszáll a köd és nem látunk semmit. Ott bizonyára hatalmas kondérban főzik a finomságot. Este még látványosabb az egész. Azt hinné az ember, hogy tűzoltó mulatság van a közelben. :)

Ugyan ezeken a helyeken pirítottat is lehet venni. Nyam nyam.

[caption id="attachment_7358" align="aligncenter" width="450"] Kukorica árus[/caption]

2014-06-20

"Van, akit megront ez a város
És van, aki megrontja a várost
Mind-mind egy üstben forr itt Isztambulban."
Sertab Erener - İstanbul című dala Betty Gün fordításában.

Így péntekre és a hóesésmentes hétféjére egy kis zene! :)

Sertab Erener, ki megnyerte az Eurovision dalfesztivált (nem, nem az idén, hanem 2004-ben. És nem hord szakállat) készített egy különleges klipet Isztambulról. A szokottól eltérően egy teljesen más irányból mutatja be a világ egyik legnagyobb városát, ahol úgy érezhetjük, hogy mindig buli van, és az egész egy nagy család. És persze ne feledkezzünk meg a macskákról sem.

Tehát minden igaz, ami a klipben van. :D

A fordítást az Isztambulban élő magyar Betty Gün végezte. Köszönet neki. Az eredeti pedig a (nekik pedig szokás szerint köszönünk mindent).

Elsőnek akkor a videóklip! Lássuk úgy Isztambult, ahogy a turisták sose! Kiindulás az ázsiai oldal, Haydarpaşa pályaudvar (ma zárva), és irány Európa, hajóval!

[iframe width="420" height="315" src="//www.youtube.com/embed/D_UnWBSiMxM" frameborder="0" allowfullscreen]

A dal pedig magyarul:

"Van, aki csak dolgozik szüntelen
Van, aki hajszolja az élvezeteket esztelen
Van, akihez nem szólhatsz fesztelen
Van, aki nekivág az életnek meggondolatlanul
Van, aki mohón kapkod mindenért fáradhatatlanul
Van, aki rád tapad irtó piszkosul
Van, aki behúzza a csőbe álnokul.
Van, akit megront ez a város
És van, aki megrontja a várost
Mind-mind egy üstben forr itt Isztambulban.
Hé, figyelj rám!
Isztambul szeret téged, ha belém szeretsz
Hé, figyelj rám!
Isztambul megbosszul, ha elfeledsz.
Ó, mily sok embert letipor Isztambul
Ó, mily sok embert bűnbe sodor Isztambul
Ó mily sok törtetőt megfáraszt Isztambul

İsztambul

Ha akarod, ha nem, rabjává ejt İsztambul
Mert szíved visszahúz, és én itt vagyok neked
Ha elmész, İsztambul nem vár meg
Jössz-mész, İsztambul nem áll meg
Gyötrődsz, vágysz, İsztambul nem bánja
Mit érzel, hogy érzel, İsztambul nem látja.
İsztambul kibírhatatlan szerelem nélkül
İsztambul szeret téged, ha megcsókolsz végül.....

Az eredeti dalszöveg pedig így hangzik
Kimisi sadece işinde gücünde
Kimisi sadece heyecan peşinde
Kimisine sorulmaz bile derdi ne kiminle.
Kimisi paça sıvar dereyı görmeden
Kimisi bütün yutar lokmayı görmeden
Kimisi düşmez yakadan başa
Çorap örmeden inceden.
Gelir bu şehir bozan bu
Şehre gelip bozulanlar
Hepsi aynı kazanda kaynıyor
İstanbu'da.
Dinle beni biraz şşt sen sen
İstanbul sever seni sen beni
Seversen
Dinle beni biraz şşt sen sen
İstanbul döver seni sen beni üzersen.
Ne çok canlar yakar İstanbul
Bolca günahlara sokar İstanbul
Hızlı koşanları çabucak yorar
İstanbul İstanbul
Ama sen istesen de bu şehirden
Kaçamayacaksın
Çünkü aklın bende, ben de
İstanbuldayım.....
Sen gidersin İstanbul beklemez
Gelirsin gidersin İstanbul fark etmez
Aci çeker özlersin İstanbul üzülmez
Nasıl , nedir halin İstanbul hissetmez
İstanbul birini sevmiyorsan çekilmez
İstanbul sever seni sen beni öpersen.....

2014-06-23

Szombat hajnalban kezdődik az év legnagyobb ünnepe, a Ramadán, törökül Ramazan.

Így a héten eljutottunk a hajrához. Vagy inkább most vonulunk fel a startvonalra...

A Ramadán (Ramazan) a muszlim naptár egyik hónapja. a Böjt hónapja. Ebből az ügyesebbek már kitalálhatták, hogy nem rövid ideig fog tartani. Egészen pontosan 30 nap lesz az, mikor a hívők kizárják az élvezetet a mindennapjaikból. Egész pontosan az evést, ivást, dohányzást, házasságot (meg a házatlant) és még akár a zenét és a táncot is (ezen elv alapján a mozi és a tv is kizárva, kivéve persze ha borzasztó a film, mert akkor nem élvezet, hanem pusztán szenvedés).

A Ramadán (Ramazan) nem más, minthogy kipróbáljuk, és egy sajátos leckén megtanuljuk, miként élnek azok, akiknek minden nap nélkülözniük kell. Mégpedig a legalapvetőbb dolgokat: ételt és italt. Tehát ez az ünnep a szegényekről szól, és a szegények megsegítéséről (erről bővebben lesz még szó). Fontos, hogy 30 napon keresztül zajlik. Tehát ez nem olyan, mint egy rövid nyári tábor a világ végén elszakadva a sarki közérttől, amit majd csak túl élünk valahogy. Az egy hónap egy takarékosabb életre szoktat rá. És ha jól csináltuk, akkor az ünnep eltelte után nem "esünk vissza" a pazarló életmódra.

Míg a tréning előtt igazán nem zavar minket, ha több tíz liter ivóvíz a feleslegbe megy el, a Ramadán (Ramazan) végére már nagyon fogunk ügyelni, hogy egyetlen csepp se menjen félre az éltető nedűből.

Erről van egy nem is túl régi magyar dal:

"Hogy értsd, egy pohár víz mit ér
Ahhoz hőség kell, ahhoz sivatag kell
Hogy lásd, egy napod mennyit ér
Néha látnod kell
Az élet hogyan fogy el"

- Zorán

Szabályok:

A Ramadán (Ramazan) nem kötelező. Mindenki saját elhatározásból böjtöl.

Kb. Másfél milliárd ember böjtöl egyidőben. Ez nem extrém sport, nem kihívás. Mindenki (aki egészségileg alkalmas) meg tudja csinálni. Így nincs értelme ezzel hancegni.

Csak egészséges ember kezdheti neki, aki károsodás nélkül bírja a nélkülözést.

Gyerekeknek, időseknek, terhes anyáknak és szoptatóknak tilos. A böjt célja nem az önsanyargatás, hanem a tanulás és a hitben elmélyedés.

Aki elkezd, annak be is kell fejeznie. Minden szándékosan kihagyott nap +30 büntetést von

maga után. A büntetés természetesen nem jó szó rá, hiszen mint említettük, ezt mindenki saját magának végzi. Saját belátásából pótolja a mulasztásokat.

Felmentést kap az, aki megbetegszik, vagy más okból nem tudja a böjtöt tartani. A hiányzó napokat pótolni kell.

A nők is felmentést kapnak a telihold idejére. Ezt nem kell pótolni, hiszen úgymond a teliholdat fentről irányítják...

Eredetileg az utazó is felmentés kap, amit később pótolni kell. De ez még akkor volt, amikor az utazás a sivatagon keresztül vezetett és nagy erőnlétet igényelt. Ma, a klimatizált repülőben való alvás nem tűnik megerőltetnek.

A böjt alatt a munka a megszokott módon folytatódik tovább. Így különösen nehéz pl. a pékeknek. De természetesen aki olyan szituációban van, kiválthatja a böjtöt.

Míg a böjt egy tanulási folyamat, ami rólunk szól, a böjt kiváltása olyasmi, ami tényleg segít. Ha 30 napig ellátunk élelemmel egy szegény embert, akkor nem kell böjtölni. Minden évben meghatározzák, mekkora összeggel lehet a böjtöt kiváltani. De mivel ilyenkor egyébként is minden szem a szegények felé fordul, más módokon is segíthetünk rajtuk (ezekről bővebben később).

Hogyan is működik?

A böjt 30 napig tart. Ez idő alatt reggeltől (hajnalhasadástól) estig (napnyugtáig) tilos enni, inni, és bármiféle élvezeteset csinálni. Ez nyáron akár hajnali 4-től este 21-ig is tarthat. Míg télen mindez könnyebb, hiszen csak 7-17-ig, vagy még rövidebb ideig kell visszafognunk magunkat. Ráadásul télen jobban megvagyunk víz nélkül, mint nyáron. A Ramadán (Ramazan) a muszlim holdnaptárat követi, ami 10-11 nappal rövidebb, mint az európai. Így kb. 36 év alatt ér körbe. Ezért mindenki kipróbálhatja nyáron is, és telen is.

Tehát csak nappal nem szabad enni. Ami azt jelenti, hogy még reggel, mielőtt a müezzin kihirdeti a napkeltét, addigra be kell fejezni az étkezést és az ivást. De még a fogmosást is, hiszen nem ér a fogak közé morzsákat félretenni későbbre. Ezt egy hónapon minden nap megtesszük. Hétfége nincs. Persze az evés és mosogatás után vissza lehet feküdni aludni.

Egészen naplementéig kell várni a következő étkezésre. Ezt is a müezzin hirdeti ki. Az ezan megkezdésekor lehet az első pohár vizet is meginni. Érdemes vele kezdeni. Majd pedig jöhet a bőséges vacsora.

```
[soundcloud url="https://api.soundcloud.com/tracks/102378588"
params="auto_play=false&hide_related=false&show_comments=true&show_user=true&show_reposts=false&visual=true" width="100%" height="450" iframe="true" /]
```

Kezdődik a vacsora

Mivel a Ramadán (Ramazán) ünnep, ami egyben a családról is szól, szokás, hogy a rokonok együtt reggeliznek. Olyankor jó bőséges asztal fogadja a koránkelőket. Legfontosabb az első nap, hogy kivel is kezdjük, kik lesznek a böjt társaink.

Ugyan így az első napokban az ünnepi vacsorát is ismerősökkel együtt szokták elkölteni. A

szimbolikus étel a füge, amit a próféta is evett Ramadánkor (Ramazánkor). E mellett érdemes tápanyagban gazdag zöldségeket, gyümölcsöket, kenyeret (speciális Ramadán kenyér a pide), sajtot, stb... fogyasztani. És kerüljük a zsíros ételeket, mert azok könnyen visszajönnek, és kár lenne érte, és pont most!

Jó időben az emberek a városok parkjaiba gyűlnek, hogy együtt ünnepeljenek, együtt vacsorázzanak. Így itt hatalmas bulik alakulnak ki. Ha nagyon elhúzódnak, akkor a reggelivel érnek majd véget.

Elsőre furcsa lehet, hogy a böjti estéken gazdag ünnepi vacsorák vannak. De az étel mennyisége fokozatosan csökken, ahogy hozzászokunk a nélkülözéshez. A végére már elég lesz egy szelet sajtos kenyér.

Az ünnep ugyanakkor a vallásról is szól. A hívők ilyenkor gyakrabban járnak a mecsetekbe. Legfontosabbak az utolsó napok, amiket egyre inkább imádkozással töltenek.

Dióhéjban ilyen a Ramadán (Ramazán). Az elkövetkező időszakban ez lesz a blog fő témája, így jobban megismerhetitek. Vasárnap startolunk! :)

2014-06-24

A törökök szeretnek a szabadban ülni és teázni.

Főleg most, hogy tombol a nyár.

Mondjuk télen is szeretnek kiülni a szabadba teázni, ahol szabadon tombol a hóvihár. Olyankor infra-sugárzókkal, nejlón falakkal és madárcsicsergős tv-adásokkal veszik körbe magukat, hogy úgy tűnjön, a tél csak olyan valami, amit rossz időben vetítetnek a tv-ben.

A probléma inkább akkor van, amikor nincs hely. Nincs hely erélyre, vagy nincs meg az a magasság, amiért az erkélyt erkélynek lehet hívni, és nem mondjuk metró megállóknak.

Vagyis probléma nincs. Csak megoldások :)

A törökök híresek a probléma megoldási képességükről. Ők sosem kerülnek meg a problémák, inkább elijesztik vagy megbotránkoztatják oly annyira, hogy az inkább más kuncsaftot keres. Persze mielőtt odébb állna, a törökök még eladnak neki gyorsan egy szőnyeget, ezzel is garantálva, hogy a probléma ne akarjon még egyszer a dolgok közelébe menni.

Ilyen általános probléma (megoldott probléma) az úgynevezett $n+1$. Amikor is a hivatásosan előírt, és a fizikai törvényeknek megfelelő számú embernél (n) többet ($+1$) akarunk leültetni valahova. Mondjuk egy személyautóba.

Mivel Törökország majdnem nyolcvanmillió lakosa között kevés a matematikai és fizikai professzor, így a nagy többség nem igazán szokott azzal törődni, hogy mi lehetséges, mi nem. Bármely 6. életévét betöltött török állampolgár legalább 8 felnőtt méretű embert be tud zsúfolni egy ötszemélyes autóba.

Nemrég pedig volt egy olyan tv-játék, ahol az nyerte aki több embert tudott berakni az autóba.. Ha jól emlékszem, egyszer a nyertes 28 embert rámolt be. Ez persze nem a világrekord, ez csak az, amikor sok rokont kell elvinni az esküvőre.

Hasonló szituációk vannak az éttermek esetében is. Persze nagy különbség, hogy az nem szokott mozogni, neki is van egy fizikai határa. De mint fent említettük, a fizika...nem az a kategória, amivel foglalkozni kell.

Szóval egy étterem is egy olyan hely, ahova minél több embert rakunk be, annál jobb. És bár az épület nem bővíthető a végtelenségig, de azért lehet arra törekedni. A falat pl. ki lehet venni. A lukakat fel lehet tölteni. Majd pedig az utca felé lehet tovább terjeszkedni. Ha jól csináljuk, a vendég észre se veszi, hogy beült a kávézóba, amikor elsétált előtte.

Legkedveltebb módszer természetesen az erkély. Hiszen oda kiülve élvezhetjük a hegyi levegőt, a csodás kilátást, és persze a friss török kávét, ami a héten akciós...

[caption id="attachment_7319" align="aligncenter" width="387"] Hű de magas erkély[/caption]

Azt azért vegyük észre a képen, hogy ez fix erkély. Nem az a típus, amit be kell hajtani, ha jön a kamion.

2014-06-25

Isztambulban hagyomány, hogy a minibuszokban a sofőr székének a hátulján egy hirdetés van: autóvezetői tanfolyam.

Ez azért elgondolkodtató...

A minibusz, a dolmuş és a taxi sofőrök a példa arra, hogy igenis van élet a Földön kívül. Kár pénzt költeni a hatalmas teleszkópokra, elég csak eljönni Isztambulba. Ezek a lények vagy egy másik bolygóról jöttek, vagy egyenesen egy másik dimenzióból. Jellemzőjük, hogy 360 fokban tudnak látni, legalább négy kezük van, amiből hárommal dudálnak, egyel telefonálnak, kettővel meg a viteldíjat intézik. És hat lábuk. Ebből négy nyomja a gáz pedált, és kettő a féket.

Szóval ők a vezetésre specializálódtak.

Mégis mindegyiknek az ülésének a hátulján ott van egy reklám, hogy mi utasok kihez forduljunk, ha szeretnénk megtanulni autót vezetni. Végül is a jelenlevők közül senki sem ül a saját autójában, és nem vezeti azt. Így akár ők lehetnek az ideális célcsoport a hirdetésre.

Na de mégis, miért tenne ki egy sofőr egy táblát a hátára azzal a felirattal, hogy Tanulj meg vezetni te is! ? Leszámítva persze, hogy az úrlényeg így toboroznak új tagokat a csapatukba.

Mielőtt bármire is gondolnánk, nézzük meg a sofőrt. Meg ahogy vezet. Egyértelműen földönkívüli mutatvány földönkívülieknek. Hat lábbal kell állnunk, és négy kézzel kell kapaszkodnunk, hogy ne essünk ki a járműből ami egyszerre próbál meg gyorsítani és megállni és utasokat felvenni és lerakni és sávot váltani és dudálni és megérdeklődni melyik csapat nyert a tegnapi mérkőzésen.

Tehát feltehetnénk a kérdést a sofőrnek, hogy hol is sajátította el ezt a fizikán kívüli vezetési gyakorlatot. De persze nem tesszük, mert akkor a következő kanyarban elharapnánk a nyelvünket. De nem is kell kérdezni, hiszen ott van a sofőr hátuljára írva. Aki pedig nem hiszi, járjon utána! Azért van a tábla.

Én is itt tanultam és még mindig élek! - lehet a reklám és a tevékenység forradalmian új marketing összeköttetése. Végül is, ki ne akarná az autóvezetés fortélyait egy ilyen megbízható helyen elsajátítani? Bár a kamion csak 3 mm-e húzott el mellettünk, de elhúzott. Ez is azt igazolja, hogy a referencia személyzet tényleg jól végzi a dolgát. Hasonlóan a tablettához is, ami a patikában adtak és azt ígérték, lent tartja az ebédet. Tényleg, ilyen reklám miért nincsen?

De persze az is lehet, hogy akinek nem tetszik a sofőr vezetési stílusa, az elmehet ide, és

legközelebb majd ő irányítja a szekeret. Minden esetre a sofórt ne zavarjuk ilyen felesleges kérdéssel, hiszen jól láthatóan nem ér rá. Éppen koncentrál. Vajon elfér a két busz között?..

Egyébként, aki akarja, már. :)

2014-06-26

Reggel ért a hideg zuhany, bemondták a tv-ben, mik a feltételei annak, hogy valaki a Török Köztársaság elnöke legyen:

40 éves tapasztalat a Föld bolgyón
egyetemi végzettség
20 éves képviselői tapasztalat

Még az önkormányzati választások eredményeinek tekintetében jött az, hogy én is indulok a választáson. Ugyanis sok olyan személy volt a listán, akire kevesebb, mint 50 ember szavazott. Egy 13 milliós városban. Tehát ha valaki ilyen esélyekkel is bele mer vágni, akkor nem lehet olyan nagy kaland a jelentkezés, pláne anyagilag nem kerülhet sokba.

Meg is fogadtam, hogy ha a ráfordított összeg nem haladja meg a 10 TL-t (kb. 1100 HUF), akkor én is indulok a köztársasági elnöki választáson. Ennek ugyanis számtalan előnye van:

kb. 53 millió ember fogja látni a nevemet az egész országban.

Ez pedig jól mutat majd az önéletrajzban.

Ennyi ember közül biztosan lesz néhány, aki véletlenségből, kíváncsiságból vagy csak örületből rám szavaz.

Én meg elmondhatom, hogy majdnem én lettem az elnök. :D

Ha pedig véletlenül megnyerem (mert erre minden matematikai esély megvan, csak kár, hogy a politika ritkán találkozik a matematikával), akkor olyan nagy nevű országok miniszter elnökeivel is leülhetnék tárgyalni, mint az USA, Oroszország vagy akár Magyarország. Aztán megnyitnám a határokat a Túró Rudi előtt...

De sajnos ez (egyenlőre) nem jön össze. A feltételeknek egyenlőre nem felelek meg (ez is olyan, mint a munkahely keresés, csak a HR-es csapatnak nagy a létszáma). Vagyis inkább úgy mondanám, hogy a hátralevő kb. másfél hónap alatt nem sikerült összehozni, pláne nem a félretett 10 TL-ből (lesz belőle BigMac menü, extra krumpliva... erre megy el egy ország jövője! Hamburgerre!!)

Ez egyik feltétel a 40. életév betöltése. No, ez még odébb van. Nem annyira, mint szeretném, de azért odébb van.

Másik, hogy legalább 20 évet képviselőként kell eltölteni. Nem elég csak politizálni, képviselni is kell. Ennek még utána kell járni. Mert ha az általános iskolai pöttyöslabda-felelősségi papíromat tudnám honosítani, akkor ez a rész meg lenne.. Én képviseltem a labdákat az osztály ellenében, és mondtam nekem a kizsákmányolás és kihasználás ellen. Meg úgy minden másra is (köztük a Feltakarítod a labdaraktárt? kérdésre is).

És persze ott van az egyetemi végzettség. Na, ez az egyetlen, ami mára készen is állna. De a fordítás, hitelesítés nem fér bele a 10 TL-s keretbe. A népem pénzét meg nem akarom pazarolni.

2014-06-27

Szombat hajnalban, 03:05-kor kezdődik a Ramadán (Ramazan) Isztambulban. Ez a böjt kezdeti ideje. Vagyis ez az időpont, ameddig be kell fejezni az evést és az ivást. Nevezhetjük reggelinek is, bár olyan korán van, hogy akár egy meghosszabbított vacsora is lehetne...

Ezt követően az első pohár víz, és az első falat étkezés majd csak 20:51 után lehet. Összesen 17 óra 46 perc. Simán kibírjuk! :)

A Ramadán (Ramazan) böjt szabályai szerint napkeltétől napnyugtáig tilos enni, inni, meg szórakozni (nincs dohányház, házasság és házkonkívüli élet, stb...).

Mivel a nap állása relatív, ezért minden évben kiszámolják, melyik városban mikor lesz a napkelte, naplemente. Ez persze csak a kisebb városokban érvényes, mert pl. Isztambul esetében több perc különbség van a két vége között.

De egyébként is az igazi hívő nem bízta magát a technológiára, hanem tudja mikor megy le a nap: megmondja a müezin.

Régebben egyébként komoly matematikai és csillagászati tudást halmoztak fel mind a Nap és a Hold (és így a Ramadán kezdetének) számításának, mind Mekka irányára, stb... Az egyik híres isztambuli csillagvizsgáló a Szulejmán Dszámi komplexum része volt.

Tehát a Ramadán (Ramazan) időpontok Isztambulba:

Június 28 - 03:05 - 20:51
Június 29 - 03:05 - 20:51
Június 30 - 03:06 - 20:51
Július 1 - 03:07 - 20:51
Július 2 - 03:08 - 20:51
Július 3 - 03:08 - 20:51
Július 4 - 03:09 - 20:50
Július 5 - 03:10 - 20:50
Július 6 - 03:11 - 20:50
Július 7 - 03:13 - 20:50
Július 8 - 03:14 - 20:49
Július 9 - 03:15 - 20:49
Július 10 - 03:16 - 20:48
Július 11 - 03:17 - 20:48
Július 12 - 03:19 - 20:47
Július 13 - 03:20 - 20:47
Július 14 - 03:21 - 20:46

Július 15 - 03:23 - 20:46
Július 16 - 03:24 - 20:45
Július 17 - 03:26 - 20:45
Július 18 - 03:27 - 20:44
Július 19 - 03:28 - 20:43
Július 20 - 03:30 - 20:42
Július 21 - 03:32 - 20:42
Július 22 - 03:33 - 20:41
Július 23 - 03:35 - 20:40
Július 24 - 03:36 - 20:39
Július 25 - 03:38 - 20:38
Július 26 - 03:39 - 20:37
Július 27 - 03:41 - 20:36

Mire eljutunk az utolsó naphoz, addigra már csak 16 óra 55 perc hosszú a böjt. Tehát egyenlőre még minden nap egy picit könnyebb lesz. A legnehezebb időszak valószínűleg jövőre, és a rá következő 2 évben lesz. Akkor ugyan is a nyári napforduló is beleesik a Ramadán (Ramazan) időszakába.

A táblázat az ezan.net oldalról lett összeállítva. . Érdeemes tudni, hogy az Ímsak és az Akşam időszakok között tart a böjt.

Ez az oldal abban is segít, hogy más török városokban is lássuk a böjt időszakát. .

Június 28 - 02:58 - 20:32

Elsőre úgy tűnhet, hogy nehezebb, mert korábban kell lenni, de valójában az első nap máris 12 perccel rövidebb. :) És amikor az ember már 17 órája egy pohár vízre vár, akkor bizony még 12 másodperc is jól jöhet.

Másik érdekesség Edirne városa (), mert ez Isztambul szomszédja. Csak 250 km-e van.

Június 28 - 03:09 - 21:03

Már egy ilyen közeli városban is jelentős eltérést tapasztalhatunk. 4 perccel kezdődik később a nappali időszak, viszont 12 perccel később ér véget. Összesen 8 perccel hosszabb a böjt az első napon.

A rodostóiak kicsit jobban járnak ()

Június 28 - 03:10 - 20:57

Itt már csak 1 perccel hosszabb, mint Isztambulban.

Nézzünk pár külföldi várost is! Budapest ()

Június 28 - 00:47 - 20:57

Otthon bizony nem érdemes lefeküdni a reggeli előtt. Sőt! Még buliba sincs idő elmenni, hogy még időben hazaérjünk... Stockholmban pedig...()

Június 28 - 00:51 - 22:21

A skandinávoknál jóformán összeér a vacsora a reggelivel.

Ausztráliában viszont most tél van. Sydney-ben () csak egy kicsit kell korán kelni. A vacsorát akár még a munkahelyen el lehet fogyasztani.

Június 28 - 05:21 - 07:03

2014-06-28

<http://www.youtube.com/watch?v=AtsDJCGu0nc>

2014-06-30

Az egész úgy kezdődött, hogy még sötét volt....

02:00

Ébreszt az óra! Hajlani kettőkor!

Más ilyenkor megy aludni. A többiek meg majd ez után. De mi felkeltünk.

Törökországban annyira nem ritka a hajlani kelés, bár inkább az akkor már le se fekszem hozzáállás a gyakoribb (meg egyébként is, Isztambul egy olyan város, ami sosem alszik, csak vannak csendesebb meg hangosabb időszakai). Sokan vannak, akik éjszaka indulnak útban vidékre. Egyik részről mert így kisebb a forgalom. Másrészről pedig mert még így is este lesz, mire megérkeznek a célállomásra.

Mi viszont azért keltünk fel, hogy reggelizzünk. Pontosan 1 óra és 5 percünk van még.

02:20

Leültünk az asztalhoz reggelizni. Nem vagyunk egyedül. Az ablakon kinézve látható, hogy sok helyről fény szűrődik ki. Máshonnan kés és villa csörgés hangja szűrődik ki.

Tehát reggelizzünk. De nem ám akármit! Következő étkezés, és nem mellékesen a következő pohár víz, majd csak 18 óra és két marék perc múlva lehetséges. Így jobb, ha nem pár darabka diétás müzlit eszünk, hanem rendesen telepakoljuk a hasunkat.

Szerencsére nyár van, igazi dinnyével. A legjobb étel ilyenkor. Tele van energiával és vízzel!

E mellett érdemes átfutni a listát, amit a fogyókúra doktor adott. A tiltott listát. Na, abból válogatunk most. :)

02:50

Azt hiszem, tele vagyok. Már nem is emlékszem, mikor ettem ennyit utoljára.

Persze, mikor is... a tavalyi Ramadán (Ramazan) első napján...

Még 15 perc van... ezt víz+tea+víz+tea+víz ivással töltöm. Meg iszok rá vizet is. Hogy jobban csússzon.

De előtte fogmosás!

02:55

Túl vagyunk a fogmosáson. Folytassuk csak az ivást!

Mennyi belefér az emberbe... Úgy érzem, minden rejtett tartalék helyre sikerült vizet pakolnom.

03:05

Eljött hát! Kezdődik! Megszólal a müezzin. Kezdődik a böjt. Pá-pá ennivaló, pá-pá víz. Este találkozunk.

Dehogyan is!

A szabály nem írja le pontosan, mikor is kezdődik a reggel. Mármint annyit mond, hogy amikor a müezzin kihirdeti (az egyik helyen ahol laktunk, hogy 15 perccel később volt az ezán, és lehetett hallani, hogy előtte befejezi a teáját). Na de mikor kezdődik pontosan a reggel? Amikor elkezd az éneket, vagy amikor befejezi?

Jelen esetben, amikor befejezi. Az pedig másfél perc legalább. Addig még lehet inni.

Lássunk is neki! :)

Szóval iszunk.

03:06

Még mindig iszunk. :)

03:07

Most már tényleg véget ért a müezzin. És mindegyik a környéken. Most már le kell tenni a poharat. Pontosabban tegyük mindjárt a mosógatógépbe.

Érdeemes most elpakolni, amíg még tele vagyunk energiával.

Aztán irány vissza az ágyba!

06:30

Most kellene felkelni. De mivel a reggelit megspóroltuk, lehet még aludni. Hehehe. :)

07:00

Felkeltünk. Ahogy eddig is. Bár fogmosás nincs, mert azt korábban már lerendeztük. Arcmosás viszont lehet.

Szomorúbb, hogy ilyenkor ugye az ember felkeresi a legkisebb szobát, ahol a korábban felvett víz egy jó részét leadja.

Azért ilyenkor jó lenne egy pohár víz. A korábbi évek tapasztalatai alapján, ha most egy, csak egyetlen egy pohárral lehetne inni, minden sokkal könnyebb lenne. De persze a böjt nem a könnyűségről szól.

De egyébként még jól bírjuk magunkat.

07:01

Még mindig jól bírjuk magunkat!

09:01

Most már azért kevésbé jól bírjuk magunkat.

A helyzet koránt sem vidám. Meleg van. Ez az, amit fokok helyett a dög jelzővel illetünk. Lehetne valami k-betűs is, de az hosszabb. És kinek van kedve ebben a melegben gépelni?

Szerencsére Isztambul a Boszporusz két partján van. Óriási a páratartalom. 90% felett! Néha át sem látni a másik kontinensre. Mondjuk sok ország van még, ahol most éppen nem lehet átlátni egyetlen másik kontinensre. De azért akkor is.

Képzeld el, hogy nem tudsz izzadni, mert nincs már hova. A levegő megtelt. És csurom vizes vagy, pedig süt a nap.

De nem ma. Mármint ma nem engedhetjük meg azt a luxust, hogy vizet veszítsünk.

Kis szerencsével ma is lesz egy batár nagy vihar. Olyankor hűvösebb lesz, és a vízhiány sem olyan szembetűnő.

10:01

Nem, még mindig nincs víz. Pedig lassan már jó lenne...

Még 10 óra és 50 perc. Hah!

11:01

Na jó, eddig tartott a komfort állapot. Most már kezd tényleg nehéz lenni.

12:33

Egy kis arcmosással próbálom javítani a helyzetet. De óvatosan, hogy a számba ne kerüljön. Isztambulban egyébként sem ajánlatos a csapból inni.

13:45

Kezdek össze-vissza írni. Az előbb lefagyott a helyesírás-ellenőrző. Bár az is rejtély, hogy bírta eddig.

Jah, az ebédszünetnek vége. Persze nem volt ebéd. Meg szünet se.

Aki akart pár percre kimehetett az erkélyre sétálni. De senki nem kockáztatta, hogy pár liter vizet kiizzad a napon.

Egyébként se akar senki se felállni.

15:20

Pont, mint tavaly, vagy mikor. Ledöglött a klíma. A fentiek gondoskodnak ám a szabályok betartásáról.

5 óra 31 perc. Kibírjuk! Simán.

15:21

Már csak 5 óra 30 perc

15:22

Már csak 5 óra 29 perc.

Nem tudok másra gondolni, csak a vízre.

Lehet, hogy éhes is vagyok, de most valahogy nem tűnik fel...

15:23

Már csak 5 óra 28 perc.

16:00

A világ kezd kékbe borulni. Lelki szemeim előtt egy hatalmas pohár víz van, és én benne úszkállok.

Szép gondolat, de egyben rossz is. Csak még szomjasabb lettem.

16:40

Asszem bűg a fejem. De már bármi lehet.

Próbáltam egyenes vonalat húzni, de csepp alakú lett.

Kitartás! Már csak 4 óra 21 perc!

Egyébként csak az első nap ilyen nehéz. A második kicsit könnyebb. De igazán a negyedik nap, amikor a szervezet beáll takarékos módra.

Azt hiszem akkor már egész nap énekelni fogok.

Valami vizes nótát.

17:00

A Ramadán (Ramazan) előnye: mivel nincs ebédidő, hamar haza lehet menni.

Persze nem aludni! Az úgy nem ér ám! Vacsorát készíteni. Ünnepi vacsorát.

Kész kihívás úgy főzni, hogy nem szabad megkóstolni.

De ma az első nap van. Ez más! Ilyenkor a közeli ismerősökkel, családtagokkal együtt vacsoráznak az emberek. Együtt kezdtük felkiáltással! Ez azért jó érzés, hogy nem vagyunk egyedül.

Idén is oda megyünk, ahova minden évbe. A szökőkutashoz. Lehet, hogy az idén nem bírom megállni. és belefekszem?

18:00

Nem tudom mit csinállok.

Írok.

18:20

Már csak 2 óra 31 perc.

Lassan indulunk az étterembe. Ha most elkezdem a cipőmet fűzni, indulásra sikerül is elkészülni.

19:00

Indulás az étterembe. És nem fordítva vettem fel a cipőmet! De ki volt olyan örült, hogy pont kéket vett? Olyan a színe, mint a víznek...

19:20

Igazi Ramadán (Ramazan) hangulat van Isztambulban. Mindenki dudál! Senki se akarja lekésni a vacsorát.

Ennek különleges a hangulata, lesz róla egy külön bejegyzés. Csak előbb jussak vízhez...

20:00

El se hiszem, hogy eljutottunk ide! Meg az étterembe!

Az utolsó óra. Már csak 51 perc.

20:05

Itt ülünk az étterembe. Várjuk a többieket. Mellettünk a szökőkút. Khüm...

20:06

Szóval itt van az átkozott szökőkút mellettünk.

20:07

Itt van az is isteni szökőkút mellettünk a drága vizével.

20:08

Tehát az a fránya átkozott szökőkút itt van mellettünk.

20:09

Nem tudok másra gondolni, csak a szökőkútra.

20:10

Azt hiszik, megzakkantam. Mozdulatlanul bámulom a szökőkutat.

20:20

Sikerült kiszabadulni a hipnózisból. Már csak 31 perc!

20:21

Az a hülye szökőkút még mindig ott van.

20:22

Az ismerősök már rég megjöttek, de valahogy nem vettem észre őket...

20:23

Ez a szökőkút már örökre itt marad? Senki se akarja megvenni?

20:24

Szóval itt ülünk az asztalnál, és beszélgetünk. Sárga terítő, sárga szalvéta, sárga székek.

És van egy szökőkút is a közelben.

20:25

...és ott csordogál az édes nedű, a víz...

20:31

Rövid teológiai vita után arra jutottunk, hogy az asztalterítő sarkának rágcsálása nem számít a böjt megtörésének. De csak akkor, ha egyetlen darabot sem nyelek le belőle.

De hát ki éhes? Csak a figyelmemet akarom elterelni.

Már csak 20 perc.

Jah, és van egy szökőkút a közelben. Mondtam már?

20:41

Az utolsó 10 perc.

A mágikus utolsó 10 perc.

Olyan ez, mint a napkelte előtti percek. Mindenki készülődik. A világ megváltozik. A világ felébred.

Aki tehetne, már beült valahova. Aki még nem, most keres ülőhelyet. Az utak kezdenek kiürülni. Aki még kocsiban ül, próbál minél gyorsabban asztalhoz érni. Nem haza, az már messze van. Egy asztalhoz.

A pincér elkezdi kipakolni az ételeket az asztalra.

20:44

A pincér egy kirakta a vizet is az asztalra. Egy helyes pohárba beleöntötte a csodásan csillogó tiszta vizet. Tetejére pedig csak mesebeli jégkockát is rakott. Egy kocka alakú jégkockát. Vízből van!

Elmondja még, hogy nemrég újítták fel a szökőkutat.

Van szökőkút is? Észre se vettem...

20:50

Az utolsó perc.

Minden elcsendesedik. A világ visszafojtott lélegzettel figyel. Üresek az utak. A zenét is lekapcsolták. Mindenki elhallgatott.

20:51

Megszólal az ezán. 17 óra és 46 perc után végre rávetem magam az előtte lévő vízre.

20:54

Asszem a negyedik pohár vizet iszom. Ideje lesz lassan enni is valamit.

20:55

Megfordulok, és kinevetem a mögöttem levő szökőkutat. Olyan sátáni nevetéssel.

A többiek furcsán nézek rám. Valaki a telefonért nyúl, és tárcsázza a mentőket. Más inkább felveszi videóra. Jó anyag lesz a Facebookra..

20:58

Most már tényleg eszünk. Még csak az előételt: sajt, kenyér, és a lényeg: füge. Meg van dinnye is!

21:15

Megjött a főétel. Az előétellel sikerült jól belakni. De mindjárt lesz itt még hely. Gyertek csak fasírtgombóckák, gyertek csak apucihoz!

21:58

Uh, tele vagyunk!

Egy desszertet azért még be lehet próbálni. No meg teát. Még teát!

22:20

Indulás haza.

Elmegyünk a szökőkút mellett. Szúrós szemmel nézek rá.

23:00

Otthon, újra otthon.

Tea, sok víz. Fürdés, megint víz. Egy kis dinnye. Még víz.

00:40

Alvás.

02:00

Ébreszt az óra! Hajlani kettőkor! Hát még ilyet!...

a

Yoğurt- Jourt

(Házi készítésű török joghurt)

1 Liter friss tejet (nem dobozos) forralj föl állandó kevergetés mellett Miután elzártad alatta a tűzhelyet még folytatsd a kavargatást 5 percig, majd egy másik edényben 1 dl joghurtot és 1 dl langyos tejet gyors mozdulatokkal keverj össze. Az állaga a pudinghoz hasonló legyen. Majd azt keverd bele a langyos tejbe óvatos mozdulatokkal és öntsd abba az edénybe (lehetőleg cserép) amibe a joghurtot szeretnéd csinálni. Fedd le. ahhoz , hogy az edény langyos maradjon. Csavard bele egy asztalterítőbe vagy egy törölközőbe. Egy éjszakán át álljon így majd hűts be. A következő alkalommal már ezt a joghurtot felhasználhatod egy újabb joghurt elkészítéséhez. A kész joghurt állaga akkor jó ha sűrű.

Afiyet olsun!

Forrás:

2014-07-01

Röviden: Nyam!

Hosszabban: Nyam-nyam!

Még hosszabban: Nyam-nyam! Nyum!

Na majd ha egyszer lesz szagos internet (már van, csak furcsán működik), akkor nem kellene magyarázni. Beraknám ide az illatmintát, és .... :)

De talán a kép is elég lesz.... :)

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] A pide[/caption]

A diétások most inkább fogják be a fülünket! Mert ez egy valódi kalória dömping, de nagyon finom! :)

A Ramadán (Ramazan) fő étele a pide. Török nevén Ramazan pidesi.

Lényegében kenyértésztából készült, és kerek. Tetején van néhány mag, mint pl. szezán, fekete kömény (niggela), meg hasonlók. De akkor is egy kenyér fajta.

Mégis különlegesen finom. A friss, ropogós, nyúlós tésztával! Amikor még forró... hmmm. És micsoda illata van!

Erre kerül még egy kis vaj, ami megolvad... Esetleg ezme, meg sajt. De csak olyan egyszerű dolgok... Aztán az ember észre sem veszi, hogy már 4 darab teljes pidét megevett. Pedig nem kicsi ez!

A titka a tésztában van. No meg persze, hogy friss és meleg. De a lényeg tényleg a tészta. Nem minden pék tudja igazán finomra sütni.

Szerencsére könnyű megtalálni a környék legjobb pidéjét, mert hosszú-hosszú sor áll előtte. És a hosszút most tényleg szó szerint kell érteni: akár 200 m-es is lehet! Ebbe a sorba érdemes beállni.

Sokat azért nem kell várni. Az ilyen helyeken gyorsan megy a kiszolgálás. Persze azt azért meg kell várni, míg meg megsül. De amint kikerül a kemencéből, azonnal el is viszik (nem ritkán egy ember 5-6 darabot is). Így csak a sütésre kell várni. Szerencsére ilyenkor minden sütőben a pide ücsörög. :)

A pideknek külön időszaka van. Mivel az idén este fél 8 - 9 körül kezdődik a Ramadán (Ramazan) vacsora, a pideket olyan 5-6 óra fele kezdik sütni. De olyankor már csak azt. A kenyerek várjanak csak reggelig!

A pideknek, azon kívül, hogy nagyon finom, van egy másik fontos szerepe. Mivel a Ramadán (Ramazan) időszakban vagyunk, nem feledkezhetünk meg a szegényekről.

Sok péknél vásárlás közben lehetőségünk van egy-egy pidet felajánlani. Ez azt jelenti, hogy mi mondjuk 1 darabot veszünk magunknak, 2-t pedig ajándékba adunk. Ilyenkor 3 pidet fogunk kifizetni, de mi csak 1-t fogunk hazavinni. A másik kettőt is megsütik, majd odaadják a szegényeknek.

Ez a módszer pedig roppant jól működik. Az emberek úgyis elővették a pénztárcájukat, és nekik jóformán oly mindegy, hogy egyet, vagy ötöt fizetnek. Nekik ez nem tétel. Ellentétben másokkal. Azok a bizonyos mások pedig kapnak kenyeret. Az adakozóknak pedig úgymond nem kell vacakolniuk mindenféle szervezettel, vagy más módszerrel. Tehát még a lustábbak is egy mozdulattal számos embernek tudnak segíteni. Így nagyon nagyon sok felajánlott pide szokott készülni a pékeknél.

No tehát ez a pide, amiért bizony megéri egész nap várni! :)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ramadán pide[/caption]

2014-07-02

A Ramadán (Ramazan) egy részről ünnep. Más részről megemlékezés, hogy Allah kinyilatkozta az akaratát Mohamednek (az égből megérkezett a Korán).

Megint más részről pedig ez egy figyelmeztetés, hogy Hé! Vannak ám szegények is köztünk!

A Ramadán (Ramazan) 30 napja alatt testközelből tapasztalhatjuk meg, milyen is azoknak az élete, akiknek rendszeresen kell nélkülözniük. Napközben nincs víz, enivaló, sem semmi más ami csak élvezetes lehet. Ilyenkor pedig az emberek jobban elgondolkodnak azon, hogy vannak akiknek ez mindennapos. Így mindenki sokkal inkább segítőkész.

E mellett a bőjtöt ki lehet hagyni amennyibe a szegényeknek adakozunk. Az összeget egy ember napi étellemmel való ellátása alapján számolják (ha jól emlékszem, ez tavaly 200 TL = kb. 25.000 Ft volt). Ezt vagy közvetlenül adjuk oda valakinek, vagy pedig az állami szervezetnek nyújtjuk be. Ők pedig elosztják a szegények között.

Az állam ilyenkor a nagyobb tereken hatalmas sátrakat állít fel, ahol a rászorulóknak ingyen vacsorázhatnak. Törökökről lévén szó, ebből mindig hatalmas ünnepség kerekedik. De ne felejtjük el, hogy a vallás nem fér össze az alkohollal, így azért olyan igazi dinóm-dánom hangulat nem alakul ki a végére.

Amennyiben viszont komolyabban akarunk segíteni egy rászorulóknak, és úgy érezzük, a pénz mégsem a legjobb megoldás, akkor van lehetőségünk az úgynevezett Bereket paketi megvásárlására, és ajándékozására.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Bereket paketi[/caption]

Egy-egy ilyen csomagban az alapvető élelmiszereket találhatjuk, mint liszt, rizs, étolaj, stb... A legkisebb csomagban csak a mindennapokhoz szükséges dolgokat tartalmazza. Amennyiben viszont szeretnénk, hogy ezeknek az embereknek is ünnep legyen a Ramadán (Ramazan), egy kis többlet költséggel közepes vagy nagy csomagot is ajándékozhatunk. Ilyenkor már az olyan luxus cikkek is bekerültek a dobozba, mint tea, kávé, cukor, puding, vagy akár a kóla. Ezekből több napon keresztül igazán jó vacsorákat lehet már készíteni. Így a képre ránézve több is eszembe jut. De igaz, hús még mindig nincs...

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] Bereket paketi[/caption]

Természetesen más módja is van az adakozásnak. Ebben az időszakban megszorodnak a szervezetek hirdetései is, akikhez fordulva más-más csoportoknak küldhetünk adományt.

2014-07-03

Miután lement a Nap, megváltozik az élet egész Törökországban. Egyes vélemények szerint a Nagy Testvér elment aludni, így már nem figyel. Kicsit fel lehet lélegezni.

No, és végre lehet enni is, meg inni is.

Az iftar szó jelentés: a böjt megtörése.

Vagyis ez az, amikor kifújjuk a levegőt. Még egy napot megcsináltunk! 17 óra várakozás után végre lehet enni is, és inni is! Hurrá!

Persze mindez megfelelő módon megfelelő előkészületekkel zajlik.

A Ramadán (Ramazan) egyik legfontosabb (vagy inkább szívhez/gyomorhoz szóló) része az, amikor kezdődik a vacsora. Így már jóval naplemente előtt megpróbál mindenki megfelelő helyre beülni, vagy hazajutni.

A háziasszonyok sokszor már reggel elkezdik a vacsorát főzni. Hiszen mégis csak ünnepi étkezésről van szó. Nem lehet egy sima vajaskenyérral letudni. De a mellett, hogy a kellemes illatok között állunk, miközben a levest kevergetjük, további nehezítés, hogy az ételt nem szabad megkóstolni. Nincs mese, elsőre jónak kell lennie.

Annyi könnyítés azért van, hogy mire a férj átverekszki magát az extra nagy dugón (hiszen mindenki haza akar érni vacsorára), addigra annyira éhes lesz, hogy bármit meg tud enni. Akár az asztalt is.

Most viszont nyár van. Így aki csak teheti, inkább nem otthon, hanem valahol a szabadban tölti a vacsorát. Nagyon kedvelt helyek a parkok.

Isztambul fő parkjai, (pl. a Kék Mecset és AyaSofya körüli terület) ilyenkor megtelik a naplementére váró emberekkel. Mivel mindenki szeretne jó helyet találni (egyáltalán helyett találni), sokan már nagyon korán kitelepülnek a helyszínre. De hogy ők ne unatkozzanak, különböző előadásokat szerveznek. Legismertebb a tradicionális árnyjáték, a Karagöz. De szoktak még zenészek és táncosok is felvonulni. Akár hogy is, ebben az időszakban a fő tereken nagyon zajlik az élet.

A legizgalmasabb mégiscsak az utolsó néhány perc. Ez az, amikor mindenki felkészül a vacsorára. Aki hazaért, az már otthon van. Aki nem, az meg már nem is próbálkozik. Így az utakon teljesen elcsitul a forgalom. Egy alkalommal a villamos teljes utasközönsége és a vezető is berohantak a sarki étterembe, a villamos meg állt 20 percet az út közepén - üresen.

A parkban levő emberek is várják az ezán elhangzását. A hozott ételek, és a frissen vásárolt pidek régen elő lettek pakolva. Mindenki előtt egy pohár víz van, hogy a rövid ima után azonnal meg tudja inni. Ez elég komoly önkontrollt igényel, miután 17 órát vártunk arra a pohárra.

Hasonló a helyzet az éttermekben is (még a Burger King-ben is!). Ott is csend van, a zenét kikapcsolták. Az emberek elhelyezkedtek, a pincérek telepakolták az asztalokat. Mindenki az utolsó percekre, pillanatokra vár.

És akkor lemegy a nap, és megszólal a müezzin. Egy pillanatra mindenki fellélegzik, majd nekiáll vacsorázni. Ilyenkor senkinek sincs kedve beszélni, így a furcsa csönd folytatódik.

Az étkezés a vízzel kezdődik. Pontosabban egy nagyon rövid imával. Utána folytatódik az úgynevezett Próféta ételeivel: datolya (vagy füge, vagy ez a kettő ugyan az?), pide, sajt, és gyümölcsök, saláta. Mellé egy kis leves. A húsos dolgok majd csak később kerülnek elő, már ha előjönnek. Néhány nap után már bőven elegendőek a light-os ételek.

A legtöbb étterem ilyenkor egységes iftar menüt állít össze, hogy az egyébként is nehezen gondolkozó egyéneknek ne kelljen a fejét törnie. Érdekesség, hogy pl. a .

Ahogy telik az idő, és a pocak is, úgy kezd visszatérni az élet. No és persze a hangzavar is. Miután pedig ez emberek jóllaktak, kezdődhet az igazi ünnepség. Aki bírja, ott lehet zene és tánc is. Míg mások inkább a desszertet és a végtelen mennyiségű teát részesítik előnybe.

Érdeemes megnézni, milyen is ez élőben.

2014-07-04

A Ramadánnak (Ramazannak) számos szimbóluma van. De egyik sem olyan kiemelkedő, mint a dobos.

Talán azért, mert a többi nem szokott minket hajnalban felébreszteni...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Török dobos (davulcusu)[/caption]

A Ramadán (Ramazan) egyik pontja a hajlani kelés és reggelizés. Jelenleg kb. 3 óráig kell befejezni az evést. Tehát még ez előtt kell felkelni, előkészülni, stb... Ez pedig nem könnyű.

Anatóliában viszont már több ezer évvel ezelőtt kitalálták (lévén, hogy szadista segítőkész ember mindenhol van), hogy egy kis hajnali dobolással könnyen ki lehet ugrasztani az embereket az ágyból, így senki sem alussza át a kritikus időszakot.

Ezeknek a kedves és bátor embereknek az a feladatuk, hogy hajnalban az üres utcákat járva egy jót hangoskodva felébresszék a népet. És bár ez elsőre veszélyesnek tűnhet (hiszen bármikor jöhet egy virágcserep, vagy papucs), de ők elég gyorsan mozognak ahhoz, hogy mire felfegyverkezve kiérnének az ablakba, tovább is állnak, hogy más embereket és részesítsenek a koránkelés áldásában. Végül is, Isztambulban 15 millió embert kell kiugrasztani az ágyból.

Persze nem egy ember végzi ezt a hősi feladatot. Városszerte többen is az utcát járják. Állítólag az önkormányzat szervezi őket, de bárki bezállhat, akinek van otthon egy jó nagy dobja. Most 30 napon keresztül büntetlenül lehet éjszaka randalírozni, és hangoskodni. Az ügyesebbek még pénzt is kaphatnak (pár perces hallgatásért cserébe). A kevésbé ügyesek meg papucst. Bár ramazáni dobost eltalálni szerencsétlenséget jelent (a következő 365 nap hajnalán az ablak előtt fog dobolni), így ha időben kiérnének az ablakba, lehetőleg ne célozzunk pontosan!

A legtöbb dobos nem alkalmi zajkeltő, hanem profi. A szolgáltatásaikat nemcsak a Ramadán (Ramazan) idején lehet igénybe venni. Hanem akár esküvő, születésnap, tárgyalás, vagy más eseménynél. Mindenkinél van egy telefonszám, azon lehet őket megrendelni. Pl. fizetés emelés alkalmával küldhetünk egy csapatot a főnökünk lakása elé. Hajnalban persze...

Hallgasd meg, milyen is mindez hajnali 2-kor!

[soundcloud url="https://api.soundcloud.com/tracks/101786914" params="auto_play=false&hide_related=false&show_comments=true&show_user=true&show_reposts=false&visual=true" width="100%" height="450" iframe="true" /]

2014-07-07

A ramadáni (ramazani) reggeli olyan korán van az idén, hogy könnyű az időpontot átaludni (átbulizni).

Az esti vacsora pedig olyan későn van, hogy kopogó szemekkel könnyen elsiklunk mellette. És csak azt látjuk, hogy körülöttünk mindenki eszik, és nem értjük, mi miért nem látunk hozzá...

De hála a modern technikának, mobil telefonra (androidra) kitalálták a megoldást! A speciális ébresztő programot!

[caption id="" align="aligncenter" width="300"] Ímsakiye 2014[/caption]

Kb. másfél milliárd muszlim él a Földön. Így nem csoda, hogy készült olyan telefonos program, ami az adott földrajzi koordinátára kiszámolja az imaidőket ().

De ezeket a programokat legtöbbször nem a törökök készítették. Már pedig a török számítások kicsit mások, amire már rájöttünk, hogy nem értjük, miért, miként, stb... A lényeg, hogy pár percnyi eltérés elég gyakran előfordul.

Ami általában nem olyan lényeges. De most, amikor ettől függ a reggeli és a vacsora, akkor jó, hogy végre egy török programot találhatunk. Ráadásul a fentivel ellentétben ez nem a földrajzi elhelyezkedés alapján számol, hanem a hivatalosan meghatározott időpontok adatbázisát tölti le az adott városhoz.

Ebből egyébként jó sok van. És nemcsak Törökországra, hanem pl. Magyarországra is több várost találunk. Itt van pl. Eger

[caption id="attachment_7425" align="aligncenter" width="337"] Ramadán időpontok Egerben[/caption]

A program a legfontosabb időpontokra van kihegyezve: a reggelre és az estére, melyek kiemelésre kerültek.

De ettől még nem lenne izgalmas, hiszen azt egy PDF-el is megtehetnénk. Sokkal fontosabb, hogy a program indításakor mindjárt egy visszaszámlálót láthatunk: ennyi óra és perc van még vissza a következő pohár vízig.

Ha ez a szám túl nagy, akkor... nos ezen a ponton simán el is ájulhatunk...

Ha már csak pár percet ((pláne másodpercet!) mutat, akkor lehet reménykedni.. :)

De mindemellett még fontosabb, az ébresztő funkciója: beállíthatjuk, hogy még a reggeli befejezte előtt mondjuk 1 órával ébresszen fel minket. Így biztosan nem fogjuk átaludni a legfontosabb időszakot, és nem kezdjük a napot éhesen.

Mindez úgy néz ki a gyakorlatban, hogy a vacsora kezdetekor megszólal a műezzin. Mégpedig a zsebünkben. Ettől persze mindenki ki fog akadni a környéken. Ami érdekes, hogy a virtuális és a valódi ezán pontosan egyszerre kezdődött. És még pontosan ugyan azt, és ugyan úgy énekelték. Elvileg persze ennek így kell lennie, de mivel az ezánt mindig hús-vér emberek éneklik, kisebb-nagyobb eltérések mindig vannak ().

De mindez vacsoraidőben van. Ilyenkor azért az ember számít egy kis zajra. Főleg, ha 17 órája csak ezt várja...

Ezzel szemben a reggeli ébresztő! Az élethű hangulat kedvéért hajnali 2-kor a szólalnak meg a telefonon. Ez persze nagyon hangulatos. Éjszaka alvás közben olyan, mintha kétszáz macska bulizna a fémkukák között. De a lényeg ott van: felébred rá az ember. Nem árt, ha egy defibrillátor is van a közelben. A bazárban persze ez is kapható. Van olcsó kínai is, meg olyan is, ami működik.

A harmadik riasztó pedig az, amikor kezdődik a nap, ameddig a reggelit be kell fejezni. Az előzőhöz képest sokkal lágyabb. Érdekessége, hogy ez viszont már nem egyezett meg a helyi műezzinnel. A miénk még bekapott pár falatot, mielőtt belekezdett az ezánba (egy másik pedig rendszeresen 15 percet késett, és lehetett hallani, ahogy kevergeti a teáját).

Nem tudom, mennyire ér az utolsó pillanatban a program földrajzi helyét megváltoztatni, és így nyerni még pár percet. Valószínűleg nem túl etikus megoldás.

No tehát van egy program, ami figyelmeztet minket az évések időpontjaira, és biztosítja azt is, hogy hajnalban még időben felkeljünk (megfelelő hangerő esetén az egész kerülettel együtt). Íme,

2014-07-08

Az idei Ramadán (Ramazan) különlegessége, hogy nyáron van. És persze ilyenkor meleg van (szakszóval: dög meleg).

Nyáron pedig (dög meleg van) hosszúak a nappalok, rövidek az éjszakák.

Most pedig abban a különleges helyzetben vagyunk, hogy a vacsora összeér a reggelivel.

A Ramadán (Ramazan) vacsora kb. este háromnegyed 9-kor kezdődik. A reggelit pedig kb. hajlani 3-ig kell befejezni. Látszólag ez nagy idő: 5 óra! Ki tud ennyit ideig enni?

Természetesen a törökök! :)

Mivel ünnepi vacsoráról van szó, nem lehet a dolgokat elsietni. Nem ér érdemes, hiszen az egésznapos önmegtartóztatás miatt nem jó ötlet egyből a zsíros falatokra ugrani. Jobb, ha szépen, fokozatosan töltjük meg a gyomrunknak.

Egy komolyabb török vacsora egyébként is legalább 2 óráig tart. Vagyis kb. este 11 fele járunk, amikor felállunk az asztaltól.

Ez persze nem jelenti azt, hogy véget ért volna a vacsora! Most jön a baráti beszélgetés, teázás, kávézás (az éjszaka közepén!!), és persze a desszert. Meg sok sok gyümölcs.

Mindezt fokozza, hogy roppant jó idő van ilyenkor este. Kényelmesen lehet üldögelni kint az utcán, vagy akár a tengerparton, és élvezni a hűvös éjszakát. No meg a korlátlan tea és gyümölcs fogyasztást.

Ha az ember nem egyszerre akar megenni mindent, hanem szépen, fokozatosan, akkor sokkal több mindent tud a gyomrába bepakolni.

Így mostanában egy visszafogott (mert táncolni azért senki se tud teli hassal) buli hangulat van egész Isztambulban. Mindenki azt mondja, hogy a hajnali 2 (ekkor érdemes elkezdni a reggelit) olyan közel van, hogy addig már csak kihúzzuk valahogy! Természetesen evéssel és beszélgetéssel.

Az utcákat járva kisebb-nagyobb csoportokat találhatunk, akik vidáman iszogatnak (természetesen nincs alkohol), beszélgetnek, társasoznak. Ilyenkor még/már csak az éttermek vannak nyitva, de lehet, hogy mindez változni fog. Az egyik pékség már felismerte a lehetőséget, és különlegesen éjszaka van nyitva. És ilyenkor sütik a friss pidét. Így mire eljutunk a reggelihez, már az asztalon gőzölöghet a friss pékáru. Jöhet mellé a vaj, sajt és az olíva bogyó. Nyam nyam!

Tehát a menetrend így néz ki:

20:00 körül: beülnek az emberek egy étterembe (lehetőleg egy szökőkút mellé), hogy ott várják meg a naplementét.

21:00 környékén megszólal a müezzin. Ekkor mindenki bedob egy pohárnyi vizet.

Leggyakrabban saját magába.

21:30 környékén elkezdődik a valódi vacsora. Előtte inkább csak füge/datolya meg sajt és leves. A török levesek nagyon laktatóak. És persze sok benne a víz. Így ez eléggé telít. Nem árt várni egy kicsit a főfogással.

22:30 környékén befejeződik a fő étkezés. Innentől szabad a pálya: tea, süti, cigi, ki mit szeretne. Itt jegyzem meg, hogy energiától duzzadva nem érdemes a legközelebbi szőkére/barnára/stb...-re rávetni magunkat, mert az Iszlámban nagyon komoly előírások vannak a ramadáni csendes pihenőben elkövetett nemi együttlét utáni tisztálkodásra.

Kezdve a körömlak és más kozmetikumok teljes lesikálásától egészen a hajmosásig és a fülpucolásig. Ebben a rövid éjszakai időszakban pedig egyetlen nő sem örülne annak, ha több órát a fürdőszobában kellene töltenie... Így bármilyen közeledési kísérletet jó eséllyel egy baltával fognak megakadályozni. Tehát ha sok az energiánk, inkább fussunk pár kört.

23:30 környékén elkezdődik a tényleges lazítás. Eddigre már mindenki túl van az első hullám teán, süteményen, politikai vitáján. Most már rátérhetnek a második teára, süteményre, politikai vitára. Látszólag nincs változás, de a figyelmes megfigyelő észre veheti a különbségeket. Hasonlóan mint a kékes-zöld és a zöldes-kék között.

Éjfél (00:00) után felvetődik, hogy talán ideje lenne hazamenni. De amikor kiderül, hogy lényegében 2 óra múlva kezdődik a reggeli, mindenki a maradás mellett dönt. A változatosság (és a mozgásban maradás) kedvéért a csoport átül máshova. Mondjuk a szemközti kávézóba. Megint tea, sütemény, politikai vita.

01:00 körül előkerül, hogy késő éjjel van, és még mindig nincs otthon senki. A férfiklub rövid ideig elhallgat, és elgondolkozik azon, vajon az asszony miért nem hívogatja aggódva, hogy merre is jár ilyenkor a ház ura. Majd egy legyintéssel elintézik, és rátérnek a teára, sütire és a politikai vitára.

02:00 körül. Most már nincs mit tenni... Ideje felállni és beülni valahova reggelizni. Tea és süti félre, politika maradhat. És persze jöhet a friss pide!

02:45 fele. Már csak néhány maréknyi perc maradt vissza a böjtből. Elő a tea, süti, és a politikai vita. No meg persze sok sok víz.

03:00 körül megszólal az ezán. Vége a bulinak. Mindenki feláll. A férfiklub tagjai egymást nézik: ki kezdi? Ki merő először felhívni az otthoniakat, hogy most indul haza. Pár perc és néhány rövid, szemkontaktuson keresztüli néma beszélgetéssel megegyeznek, hogy mindenki Alinál fog aludni, mert ott úgyszincs senki.

2014-07-09

A Ramadán (Ramazan) bizonyos szempontból a muszlim Karácsony/Húsvét, a legnagyobb ünnep, amit az egész közösség ünnepel.

Tehát ez egy jó indok a törököknek, hogy nagy akciós kampányokat tartsanak az üzletekben. No nem mintha nagyon buzdítani kellene őket akciók kitalálására...

, ahol a kedvezményes kampányokat láthatjuk egy listában. Természetesen ez nem az összes, ami Isztambulban található (hiszen ilyenkor még a fodrász is olcsóbban kaszálja a sövényt a fejünk búbján), de azért jó körképet ad, hogyan is képzelik el ezt a 30 napot a marketingesek.

A Ramadán (Ramazan) egy részről az evésről szól. Persze még inkább annak hiányáról. De ez utóbbiban nincs sok marketing érték. Így ameddig az ünnep tart, főleg az étkezéssel kapcsolatos termékeknél találkozhatunk akciókkal.

Kezdjük mindjárt az elején: a vacsorát valamin el kell készíteni. No, nem a gáztűzhelyek és a sütők akciósak (ott most teafőző és hajsütő hajszáritó időszak tombol), hanem a konyhai edények. Ez mondjuk szerintem kicsit kockázatos, hogy pont akkor próbáljunk ki egy új sütési technikát, amikor a böjt miatt nem lehet megkóstolni a készülő ételt. De persze ha az a mondat kerül elő, hogy Drágám, estére átjönne anyukám pár ismerősével, akkor jól jöhet a TV-ben látható 600 fős akciós étkezés.

Vagy a kedvezményes kuponok az külföldi utazásra...minél messzebb...de erről majd kicsit később.

Szóval vacsora. És Ramadán. És akciók.

A nagy élelmiszerláncok a szokásos ajándék bögre-pókember-kávéfőző-húszlitertej-csirke-mosógép-ipad mellet rengeteg terméket kedvezményesen árulnak. No és persze a pontgyűjtést is felpörgették. Ehhez még kapcsolódnak a különleges bankkártyás vásárlási akciók-pontgyűjtések-kuponok-stb. is, no meg a más honnan származó kereszt akciók, klubkártyák, tagságik, és a csokolom-vettem-negyven-kiló-fejes-káposztát-melyik-boltban-tudom-az-ajándék-traktort-átvenni kampányok.

Mindebből már egyértelműen láthatjuk, hogyha kiürítünk egy papír-írószer boltot és húsz napon és húsz éjszakán keresztül számolunk, akkor tíz évre előre roppant olcsón be tudunk vásárolni. A megspórolt pénzből meg veszünk egy hűtő konténert.

És ilyenkor mondják egyesek, hogy a matematika nem fontos tantárgy... Éppen most nyertünk egy egész hűtő konténert!

Természetesen nemcsak a konyhai dolgokat és az élelmiszereket lehet most olcsóbban megvenni. Hanem szinte mindent. Főleg a Ramadán (Ramazan) után következő háromnapos Cukor Ünnepe az, ami ajándékozási időszaknak számít, és így a marketingesek is erre koncentrálnak. Így telefontól kezdve a pólón keresztül az ajándék pótkerékig mindenhol találunk valami extra, csak most, csak itt, csak önöknek kedvezményt, ami a Ramadánnak együtt ér véget (utána majd más néven folytatódik).

Apropó, pótkerék és ajándék benzines utalvány! Főnt már előkerült az utazás. A Ramadán (Ramazan) időszakban háromféle utazáson szoktak az emberek millió résztvenni. Sőt! Szinte mindeni utazik (kivéve Ayşe nénét, aki csak a sarokra megy le a macskákért és a friss hírekért, mert ott van Defne anyuka, aki tud twitterezni). Csak éppen máshova.

A hagyományőrök hazamennek, vidékre
Akik viszont már tudják, mi vár rájuk, ők inkább máshova mennek. Minél messzebbre
És van, aki kihasználja, hogy a többség a böjt alatt otthon van, a nyaraló helyek meg üresek.

Az utazási irodáknak viszont teljesen mindegy, csak menjenek. És minél messzebbre, mert úgy a drágább (tényleg, miért nincs olyan, hogy Elküldelek a fenébe Travell?). Így ők is készülnek mindenféle akcióval, pontgyűjtéssel, krumpli mellé ajándék repülőjeggyel, stb...

A legszebb mégis az, amit mi már megszoktunk Törökországban, hogy az akciók természetesen összevonhatóak. Nemrég egy fényképezőgépet árultak a következő ajándékokkal:

1000 TL kedvezmény
kétszemélyes repülőjegy
ajándék táska
ajándék objektívek
ajándék pontok a klubkártyára
speciális részletfizetés (0%-os hitellel természetesen)
pár száz ingyenes sms az X szolgáltatónál
meg volt még valami fontos, amit elfelejtettem. De mindegy is, mert nem tetszett a gép: rózsaszín volt..

Csak egy dolog nem értek ezekben az akciókban: miért nincs sehol?? Pedig hogy örülne neki Árpí!

2014-07-10

A Ramadán (Ramazan) időszaknak sok szimbóluma van. Ezek egyike a dzsámik minaretjei közé kifeszített világító feliratok. A hagyomány az idén 400 éves és, és Törökországból ered.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ramadán (Ramazan) - világító feliratok (Mahyâ)[/caption]

A minaretek közé kifeszített világító feliratok neve Mahyâ. A szó eredete arab, és életet jelent. Mivel általában jókívánságokat, vagy ima részleteket szoktak felírni, ezért a szó is az imával kapcsolatos.

Ahhoz, hogy ilyen, messziről is látható világító feliratunk legyen, szükségünk lesz legalább 2 db. minaretre, meg arra, hogy sötét legyen. Egynél több minarettel rendelkező dzsámiból viszont nincs sok. Azok is elsősorban Isztambulban, a szultáni városban lelhetők fel, így nem csoda, hogy ez a tradíció innen indult.

[caption id="" align="aligncenter" width="620"] A legrégebbi fotó, amelyiken Mahyâ látható (dátum ismeretlen) - Forrás: Haberler[/caption]

A legenda szerint az első Mahyâ-t 1614-ben (pont 400 éve) a Fatih Camii (az akkori legnagyobb mecset) minaretjei közé lett kifeszítve, egy felirat és egy kép. Ebben I. Ahmed Sultánnak köszönte meg Hattat Hafiz Ahmet Kefevî az ajándékot. A szultánnak persze ez nagyon tetszett. Nem sokkal később, 1617-ben már Ramadán jókívánság világított a levegőben a Sultanahmed Camii (Kék Mecset) minaretjei között. 1723-ban pedig már minden császári mecset így ünnepelte a Ramadánt. Az Eyüp Camii-nak a minarettjeit pont ezen célból hosszabbították meg. Viszont az Isztambulon kívüli mecsetéknél nem tudott ez a szokás nagyon elterjedni, mivel néhány kivételtől eltekintve minden dzsáminak csak 1 minaretje volt (ellenpélda pl. Edirne, Selime Camii)

A felirat, vagy kép létrehozása a mátrix (vagy a mai modern) nyomtatáshoz hasonlít. Minél több kötelet feszítenek ki a két minaret közé, annál részletesebb képet lehet alkotni. Valaha olaj lámpákat aggattak a zsinórokra (ezek meggyújtása sem lehetett kis munka), a képek készítése pedig külön művészet volt, amit az erre speciálisan képzett szakemberek állítottak elő. Mivel az írás is arab betűkkel történt, nagyon aprólékosan kellett dolgozni.

A modern időkben, a latin abc-vel és az elektromos világítással ez a fajta szakma teljesen elhalt. Képeket is nagyon ritkán látni. Inkább csak pár idézetet, vagy jókívánságot láthatunk olvashatunk. Ilyeneket, mint Üdvözlét Ramadán!, vagy Jó egészséget kívánunk!, stb...

[caption id="" align="aligncenter" width="330"] Képes Mahyâ - Forrás: Haberler[/caption]

Az elmúlt években néhány érdekes Mahyâ-t is megörökítettek. Ezekből láthatunk kettőt:

[caption id="" align="aligncenter" width="366"] Mahyâ II. Erzsébet beiktatásakor - Forrás: kibrispostasi.com[/caption]

Erről a meglepően érdekes képről sajnos keveset tudunk. Ciprus fővárosában található Selimiye Camii minaretjei közé volt kifeszítve a God save the Queen (Isten óvja a Királynőt) felirat. Valószínűleg 1952-53-ban, amikor II. Erzsébet brit királynő uralkodását kezdte. Ciprus ekkor még brit koronagyarmat volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="240"] "Töröknek lenni jó!" - Atatürk - 2009
Habervaktim.com[/caption]

Isztambulban, a Szulejmán Dzsámin láthatjuk a "Ne multu Türküm diye" idézetet, ami azt jelenti, hogy "Töröknek lenni jó!". A kép 2009-ben, a Török Köztársaság fennállásának 86-ig évfordulóján készült. Érdekessége az Atatürk idézet, aki szerette volna a politikát és a vallást távol tartani egymástól. Ezekon kívül néha látható pár érdekes felirat is. Mint pl. a Pénz nem boldogít.

2014-07-11

Ramadánkor (Ramazankor), amikor leszáll az éj, és megtörik a böjt, azt a müezzin hirdeti ki.

De nem csak ő! Hanem ilyenkor ágyúval is szokás az estét jelezni. Mégpedig úgy, hogy lőnek vele egyet. No persze nem azért, hogy az elbambult böjtölőt vállon veregessék, hanem hogy jó messze is hallani lehessen.

[caption id="" align="aligncenter" width="640"] Török ágyú[/caption]

Az ötlet végül is logikus. Egy ágyút sokkal könnyebb cipelni, mint egy minaretet. Ráadásul ha már úgyis háborúba megy a török, akkor mindig visz magával ágyút (ez olyan, mint manapság a vásárlás: hitelkártya nélkül nem megyünk). Nem is keveset. Tehát minden adva van: Ramadán van, ágyú is van, lehet hangoskodni. Ha meg véletlenül eltalál pár hitetlent, az meg csak jól jöhet.

Bár ennek is megvannak a hátulütői: ha az ellenség éppen a naplemente időszakában támad, akkor a törökök a védekezés helyett bevonulnak a sátorba vacsorázni. Talán éppen e miatt tilos a böjt háborús időszakban?

A viszont teljesen mást mondanak. Szerencsére az ilyen ágyús durrogásokat mindig feljegyezték, hátha valaki másnap erre hivatkozva marad ki a munkából. A legrégebbi írás szerint 1821-ben dördült el néhány ágyúlövés az isztambuli Ázsiai Erődből (Anadolu Hisarı). Ez ugyebár olyan hely, ahol szokott ágyú is lenni. Akkor még nem volt ebay és 3D nyomtató, hogy bárkinek lehessen a kertben néhány.

A XIX. század már egy olyan időszak volt, amikor nem az Oszmán Birodalom hódított, hanem őt hódították meg. Tehát ilyenkor már nem nagyon cipelték az ágyukat. Inkább otthon lövöldöztek vele. Ez történt az Ázsiai Erőd esetében is. Az elmondások szerint ezzel akarták a tömeget figyelmeztetni, hogy kezdődik a vacsora. Hmm.. ez emlékeztet az iskolai táborokra. Ott hangos bemondóval rohángált valaki mindig, ha mehettünk enni. Bezzeg, ha ők is jobban felkészültek volna történelemből...bár nem biztos, hogy sokan örültek volna (köztük pl. én), ha a sulinak a személyes tulajdonai között egy működő ágyú is található.

Egyébként vélhetően az erődben több ágyú, és rengeteg unatkozó lövedék volt felhalmozva. És még a Boszporusz is ott fekszik mellette, így minden adva van egy jó kis durrogásra. De mindez még nem ad magyarázatot arra, kinek volt az ötlete. Az is lehet, hogy így akarták belelőni a parancsnokot a tengerbe egy kis fürdetésre.

Minden esetre az ötletet a többi isztambuli erőd is átvette. Elsőnek természetesen az Európai Erőd (Rumeli Hisarı), hiszen pont szemben áll az ázsiaival. És ki ne akarna egy jót lövöldözni, ha egyszer a szomszéd is megtehetette? Majd hozzá csatlakozott a Héttorony

(Yedikule) is. Az 1827-es feljegyzések szerint ekkora már mindenki nagy lelkesen lövöldözött.

A következő 20-25 évben pedig egész Anatóliában elterjedt ez a vidám és zajos szokás. Nagyjából ez az az időszak, amikor Bem Apó is Törökországba költözött. Róla pedig tudjuk, hogy nagy rajongója volt az ágyúknak. E mellett felvette az Iszlám vallást és még a Ramadán böjtöt is megtartotta. Valószínűleg amikor nem a sivatagi rablókat ágyúzta a keleti országokban, akkor ő is előszeretettel durrogtatta az ágyúkat naplementekor.

Persze az ágyúk használata a mellett, hogy hangos, és jó móka, roppant veszélyes is. Nemcsak hogy el lehet vele találni valakit, hanem az ágyú is felrobbanhat néha (ilyen esett történt a múlt héten is). Ráadásul az ágyút is kezdenek elöregedni, légvédelmi löveggel pedig mégsem az igazi. Éppen ezért kifejlesztettek egy biztonságosabb módszert: a hanggránátot.

[caption id="" align="aligncenter" width="440"] Hanggránátok ramadán ágyúkba - Forrás: amerikaliturk.com[/caption]

Falusi házi vállalkozásból indult 17 éve, ahol a nők tésztagyúrás helyett inkább ágyú gombócokat kezdtek formázni. És bár az eredményt nem lehet megenni (legalábbis nem ajánlott), mindenképpen zajosabb, mintha csak cipót formáznának. Ráadásul sokkal biztonságosabb, mint a hagyományos ágyú golyó.

Mára a gyárban 200 nő készíti a különleges labdákat. Éves szinten 30.000 hanggránátot állítanak elő, darabját 12 TL-t.

2014-07-14

Itt vagyunk a Ramadán közepén. Ami azt jelenti, hogy balra is két hét, meg jobbra is.

Ennyi elég is, mehetünk tovább...

Azt lehet mondani, hogy már túl vagyunk a nehezen. És jah, akár ezt is lehet mondani.

De azt is mondhatjuk, hogy a java még hátra van! Mert hát ezt is mondhatjuk. :)

De persze azt is mondhatnánk, hogy , de Ramadánkor (Ramazankor) nem bonyolítjuk az életünket.

Tehát két héten már túl vagyunk. Ekkorra a szervezet nagyjából hozzászokott, hogy nem olyan könnyű az élet, mint korábban. Ilyenkor már nem gond a hajnali felkelés (ez persze nem igaz), a víz hiánya (ahogy ez sem), és az étel hiánya sem (na ez talán). Inkább az embert elfogja egy olyan "elég lesz már" érzés. Végül is 30 nap, az hosszú idő.

Az idén egyáltalán nem könnyű. 17 óra víz nélkül, hajnali kelés, és még meleg is van. Megint elő kell hozni azt, hogy a böjt nem kötelező. Az ember életében általában van elég időszak arra, hogy máskor próbálkozzon. Bármennyire is hősies küzdelem a nyár közepén a tevékhez hasonló életmódot folytatni, ez nem extrém sport, nem kihívás, nem verseny. Ez egy tanulási szakasz. Ami ilyenkor veszélyes is lehet. Meg egyébként is semmi értelme az egésznek, ha egész nap csak nyöszörgünk, vagy eszméletlenül fekszünk valamelyik árokban.

A mi szervezetünk az irodához szokott, nem a sivataghoz. A feladat pedig az, hogy a napi munkát el kell látni közben. Ha ez nem megy, akkor nem szabad a böjtbe belekezdeni. Ez egy nagyon komoly döntés, és nem szabad félvállról venni. Az én véleményem, hogy nem attól lesz valaki jó hívő, hogy önsanyargatásban egy hónapig nem csinál semmit. Hanem ha elvégzi a feladatát, és segíti a többi embert.

Na de aki idáig már eljutott, az a nehezen túl van. Mármost fizikailag. A napok is egyre rövidülnek.

Spirituális szempontból viszont a lényeg még csak most következik. Nagyon fontos a 7. majd az 5. és leginkább az utolsó 3 nap. Ahogy közeledünk a vége felé, úgy járnak az emberek egyre többet a mecsetekbe, úgy töltenek egyre több időt imádkozással. Majd a végén ott a finálé: egy hatalmas evészet és egy hatalmas alvás.

Mígnem be nem kopog a rokonság.

Mert majd akkor kezdődik a Cukor Ünnep, úgyhogy lehet majd készíteni a finomabbnál finomabb ételeket, meg a sok sok teát.

2014-07-15

A Ramadán (Ramazan) muszlim ünnepnek első ránézésre köze sincs a keresztény karácsonyhoz. Talán azért tűnik így, mert tényleg nincs is.

De mégis, számtalan hasonlóságot fedezhetünk fel a két ünnep között.

De előtte néhány különbséget:

Ramadánkor nincs Mikulás, Karácsonyfa, hóesés, sem pedig Húsvéti Nyúl. Bár az utóbbi kettő sem mindig része a Karácsonynak.

E néhány, szemmel is látható különbségek után nézzük a hasonlóságot!

Mind a kettő egy ünnep. De míg Karácsonykor nem dolgozunk, meg a két ünnep között (legalábbis volt egy ilyen időszak is), addig a Ramadán rendes-dolgos munkanap. Kivéve, amikor véget ér, és kezdődik a háromnapos Cukor Ünnep. Mert akkor tényleg nagy ünnep van, édesség evés, dínom-dánom, anyós látogatás és minden más, ami csak az egekbe viszi a vérnyomást (igen, vizicsúzda is van, de ahhoz el kell menni Antalya-ba).

A Karácsony napjának a meghatározása bonyolult, míg a Ramadánnak a kiszámolása. Mit köztudott, fogalmunk sincs, mikor volt Jézus tényleges születésnapja, bár jó sok tipp azért létezik. Sem az évet, sem a hónapot nem ismerjük. De még a napot és a másodpercet sem. Az örmény keresztények szerint január 6-ra esett a nagy nap. Míg a Rómához hű egyház december 25-re tette ezt az időpontot. Ez utóbbiban később nagy kavarodás volt, és lett belőle a keleti és a nyugati egyház, mely kitartóan ragaszkodott a 25-hez. Csak éppen a keletiek nem jó naptárat használtak, és mire észbe kaptak, addigra december 25 elment egészen január 7-ig. De azért se teszik vissza decemberre, mert akkor úgy tünne, hogy a nyugatiakat követik. A magyarok meg nem követnek senkit, náluk jó a 24-e. Egyszerű ugye? Ezzel szemben a Ramadán az Iszlám naptár Ramadán nevezetű hónapja Ennyi és kész. Vagyis majdnem. A hónap jelentése a Hold napja. Egy földi év viszont nem pontosan 12 holdi naptól áll. Hanem kicsit többől: 10-11 földi naptól. A rómaiak eléggé egyszerűen oldották meg ezt a számolási problémát: az extra napok kezdetével eszméletlenül itták magukat, és mire kijózanodtak, addigra helyre állt a naptár is. Az arabok viszont azt mondták, ők nem pazarolják a vizet alkoholra, meg különben is, a sivatagban nem látszik, hogy valóban tél van vagy nyár van, és 10 napot simán bárki le tud alkudni...

A következő hasonlat viszont már megdöbbenítő. Meg egyszerre ijesztő. Meg hát... Szóval ünnep. Az ilyen pedig mostanában egyenesen egyet jelent az üzlettel. Ahogy Magyarországon is a Karácsony egyre inkább átment az üzleti vállalkozásba, a meghitt, gyertyafényes családi ünnepből (apropó, gyertya eladó!! Nagy mennyiségben! Minden megvásárolt 10 tonna után ajándék strandpapucsot adunk. Ajándékba persze). Az ünnepek

alkalmával mást se látunk, mint akciós Mikulást, akciós sonkát, akciós fülbevalót, akciós TV-t, akciós lánctalpast, akciós utazást, akciós törpepapagájt, stb..

Nincs ez másképpen Isztambulban sem, ahol ajándék kolbászt, ajándék mosógépet, ajándék utazást, ajándék ajándékkupont és még sok minden mást kapunk. Cserébe pedig a boltok is tudnak mit ünnepelni. .

De ha már a multiknál tartunk, akkor legyen a tv is, mint összehasonlítási alap. Gondolom már mindenkinek feltűnt, hogy van egy standard Karácsonyi csomag, amit minden évben pontosan december 25-én lehet a TV-ben megnézni. Érdekes módon a szeretet ünnepén mindig van olyan film is, ahol az emberek szeretetből egymásra lövöldöznek, míg olyan nincs, ahol ágyba bújnának és egymást szeretnék... valahogy ez a rész nem tiszta.. Nálunk is megvan a standard film, amit a reggeli elfogyasztáskakor lehet nézni. Ha jól értem a főszereplő, Ali (magyarul Matyi) elmegy Mekkába, és az ő kalandjait mutatja be az évtizedes hagyományokkal rendelkező film. Eddig minden megkérdezett azt mondta, hogy az ő gyerekkorában is ez a film ment. 15-75 évesig mindenki így emlékszik vissza.

Süтик!

Érdekes módon, a sütik szerepe nem ugyan az a két kultúrában. Míg egy jó Karácsonyhoz hozzátartozik jópár sütemény, a törökök inkább beérik azzal, hogy eleve sok sok enivalót készítenek. Olyan, mint kimondottan Ramadán süti, olyan nincs. Van börek, ami jó reggelire, van baklava, ami jó estére. Az utcai mulatságnál is számos édességet árulnak (pl. a cukormázos almát). De olyan, amire azt lehetne mondani, hogy ez aztán az igazi Ramadán süti, olyan nincs. Érdekes, mert a rákövetkező Cukor Ünnep alatt a gyerekek járnak házról házra cukrot gyűjteni, de ezek is olyanok, amiket a bazárban kilóra árulnak. Lehet, hogy itt volt valami, de mára eltűnt.

Viszont megvannak az ajándékok. Nem olyan nagyszabású, mint Karácsonykor. Inkább a gyerekek kapnak új pólót, új cipőt, vagy más apróságot a Ramadán (Ramazan) végével.

Aztán mi van még... Jah, a Mikulás. Na, az egészen más, mert az tényleg nincs. De mintha ezt már írtam volna...

2014-07-16

Úgy látszik, a mostani Ramadánoknak a sajátossága a rövid éjszaka lett.

Miután befejezzük a kiadós vacsorát, olyan késő este lesz, hogy nemhogy nem érdemes lefeküdni aludni, de még a hazamenetellel sem érdemes vacakolni.

Meg egyébként is nyár van, meleg van, este van, ráadásul itt van a is, úgyhogy minden adott egy kiadós bulira!

Körülbelül este 11, fél 12 az az időpont, amikor újra annyira mozgóképes állapotba kerülünk, hogy érdemes legyen a felállással is próbálkozni. No de a reggeliig már csak olyan 2-3 óra maradt. Ilyen rövid időre pedig nemhogy lefeküdni, de még hazamenni sem érdemes.

Persze a törököket nem kell félteni, tudják, hogy lehet az időt jól elütni (főleg a minibusz sofőrök). Ameddig nem fogy el tea és sütemény (már pedig abból bőven van), addig nem unatkozik senki.

Csakhogy akkor még nem számoltunk a többi környezeti hatással: meleg van, este van, és a még a dobos is itt készülődik arra, hogy hajnalban az egész várost felébressze. A dobos... aki ugye a ritmusért felel. A ritmus pedig az, ami mozgatja az összes mediterrán embert (míg a pletykák szerint az északikat a jeges medve szokta megmozgatni).. Ha egy török meghallja a zenét... a ritmusos zenét... no, akkor mindjárt felugrik, hogy táncoljon...

Mostanában egyre több és több helyről érkezik a hír, hogy a dobos nem bírta magával, nem tudta kivárni a hajnali órákat. És ütni kezdett. Már mint a dobot, nem a közönséget. Sőt! Ilyenkor a közönség sem akarja a dobost megverni! Pont ellenkezőleg: beállnak táncolni.

Így pedig azt láthatjuk, hogy hajnalban több helyen is élő amatőr néptáncbemutató zajlik. Mégpedig a helyiek bevonásával.

Az első videón mindjárt a sarki férfi néptáncsoport előadását nézhetjük meg.

[iframe width="560" height="315" src="//www.youtube.com/embed/cIb2_uEOemc"]

Itt pedig egy úgynevezett balkáni esti bulinak lehetünk a tanúi.

[iframe width="560" height="315" src="//www.youtube.com/embed/PgPkOIjcJFA"]

Itt pedig egy egészen hosszú kígyó állt össze egy kis lábmozgásra.

[iframe src="http://video.haber7.com/embed.php?id=40857"]

Ezen a videón pedig már egy komolyabb csapatot láthatunk.

[iframe id='webTvIframe' width='640' height='360'

src='http://yokboylebirsey.web.tv/embed/hzmkv7vg6xq' frameborder='0']

Mindezek után mégis ki az, aki még bír éjjel aludni? :)

2014-07-17

Lement a Nap. Már jó régen. Anyu és Apu is befejezte már az évést. De persze megint esznek valamit. Végül is mindegy. A lényeg, hogy nem kell hazamenni. És akármeddig fenn lehet maradni. No és persze ott vannak a bábműsorok.

Ramadán (Ramazan) a gyerekek szemszögéből.

[caption id="" align="aligncenter" width="597"] Karagöz és Hacivat árnyjáték[/caption]

Ilyenkor, amikor a felnőttek egész éjjel kint buliznak a városban, nem lehet a gyerekeket sem otthon hagyni (ennek legfőbb oka, hogy ki bízik meg bennük, nem fognak otthon ők is bulizni). Az ifjúságra viszont nem vonatkoznak a böjt szabályai, így ők joggal unatkozhatnak, míg a felnőttek vacsoráznak. Így ha a szülők nem akarnak balhét, akkor jobb, ha találnak valami elfoglaltságot a méretben ugyan kicsi, de hangban nagy tulajdonsággal rendelkező csoportnak.

A tabletek és okostelefonok előtt erről a Karagöz és Hacivat nevezetű árnyjáték gondoskodott a Ramadán (Ramazan) időtartama alatt.

A történet szerint Délkelet-Ázsiából származik, valahonnan Jáva környékéről. Anatóliába az után került, hogy a szultán elfoglalta Egyiptomot (egyek hírek szerint a szultán a piramisokra akarta fogni a hadjárat okát, de valójában így tudott titokban bábszínházba menni). Valószínűleg viszont maga a bábozás már sokkal régebb óta ismert volt a törököknél. Ezt erősíti a báb török neve is (kuka), ami mély hangzású magánhangzókból áll, és ilyenek általában az ó-török szavaknál találunk.

Egészen a mozik megjelenéséig ez volt a fő közösségi szórakoztatás, majd gyorsan hanyatlani kezdett. Mára szinte teljesen eltűnt, csak a Ramadán idején maradt meg, és más hagyományőrző klubokban. Rengeteget köszönhetünk, aki a török népmesék kutatásával rámutatott az akkor már feledésbe induló hagyományra. Ő kezdte feljegyezni a történeteket, amelyet a német Helmut Ritter folytatott. Nélkülük mára valószínűleg eltűnt volna a süllyesztőben.

A Karagöz és Hacivat árnyjáték sajátossága viszont a bábok és a bábozás technikája. Eredetileg kikészített állatbórból (sokszor tevébórból, ezért is púpos néhány szereplő) készült, amelyet addig szárítottak, míg majdnem teljesen átlátszóak lettek. Majd ez után festették természetes növényi színezékekkel (kék, lila, zöld, olajzöld, vörös, barna, sárga). A bábokat pálcikával mozgatják. Általában több részből állnak, melyeket bélhúrral kötöttek össze. A fontosabb szereplőknek több testrészét is lehet mozgatni.

A bábok kb. 30 cm magasak. A színpad pedig hátulról van megvilágítva (régén

olajmécsessel, ami ugye ki tud borulni, meg olyankor minden jól ég, stb.. tehát a műsort könnyen ki lehetett terjeszteni a közönség sikoltozására és menekülésére - ilyen interaktivitás nincs a mai mozikba , mi meg csodálkozunk, hogy sok a túlsúlyos??). A fény és áttetsző bábok így különleges hatást adtak.

Érdekesség még az elnevezések: a vászon neve tükör, míg a bábozó az álomteremtő.

Maguk a szereplők pedig: Központban Karagöz, aminek a jelentése Fekete szem. Az ügyesebbek már ki is találták, hogy neki fekete a szeme. Rá jellemző az egyszerű gondolkodás. Még inkább az, hogy a gondolkodás otthon marad egy bezárt fiókba. Szókimondó, és gyorsan cselekvő, e miatt gyakran bajba kerül (az ő bábja esetében elvárás, hogy könnyen meg lehessen verni). Míg Hacivat a művelt, gondolkodó, aki inkább megvárja, hogy Karagöz ütlegetését befejezzék, utána nyitja ki a száját. Akkor is inkább oszmán verses formában. Vagy elénekel egy dalt.

Ők ketten állítólag valós személyek voltak. Egy dzsámi építésénél segítettek, és az ebédidőben a munkásokat szórakoztatták a vicces történeteikkel. Csakhogy a szultánnak nem tetszett, hogy a kenyér fogy meg a téglá is, a dzsámi mégsem épül. Így zsákba tette őket, és bedobatta a Boszporuszba. Más történet szerint a zsákra azért került sor, mert a szultánnak is beszóltak. Megint másik történet szerint őket zárták be egy olajmécsessel megvilágított sötét szobába, ahol a szultánnak kellett mindenféle árnyjátékot (legtöbbször nyuszit) mutogatni. De ott is volt egy félresikerült bemutatás, minek ismét csak a zsák lett az eredménye.

Ennek hagyományaként pedig a Karagöz és Hacivat játékok főszerepében ma is a kifigurázások és beszélősok állnak. Jóformán mindenkit: szakmákat, külföldieket, kisebbségeket, de természetesen saját magukat és ősi hagyományokat is. Olyat egyenlőre nem találtam, amelyikben a magyarok szereplnének. És természetesen nem hiányozhatnak az anyósok sem a listából.

Ma ez az árnyékjáték kissé fellendülőben van. Pontosabban inkább kihúzták a felejtés kútjából. Bursa városában pl. Karagöz múzeumot találhatunk. Időnként pedig a könyvesboltokban kapható Karagöz otthoni készlet is. A szülőknak megnyugtató, hogy elemes lámpával nem pedig hagyományos olajossal működik. De persze azért a gyerekek megtalálják a kikapukat: az elem lenyelhető, a lámpa kemény, meg egyébként is ott vannak a pálcikák, de egy sima papírral is csodákat lehet művelni, ha van kéznél egy hangos kistesó.

2014-07-18

Egy csapat török amatőr úgy döntött, hogy tart egy kis Michael Jackson megemlékezést. Úgyhogy fogták a tradicionális török hangszereket, és beültek egy hajóba zenélni és táncolni.

[caption id="" align="aligncenter" width="620"] Michael Jackson török verzióban[/caption]

Ki tudja miért, a törökök nagy Michael Jackson rajongók. A tehetségkutató tv-műsorokban minden alkalommal feltűnik legalább egy, de néha akár öt hasonmás is, aki a pop énekes dalait, vagy különleges táncát utánozza. Egyszer még robot verzióban is feltűnt. De ha elmegyünk valamelyik távoli hegyi faluba, biztosan találunk egy apókát, aki tud moonwalkolni. Csak közben le ne essen a szikláról.

Idén, Michael Jackson halálának 5. évfordulója alkalmából 50 török népzeneész állt össze, hogy egy emlék klipet készítsen. Mindezt török módon.

A helyszín természetesen a Boszporusz, Isztambulban. Hol is lehetne jobban muzsikálni, mint egy tengeren ringatózó hajón. A zenét pedig a tradicionális török hangszerek adják:

Legnépszerűbb török hangszer a bağlama. Jelentése: kötött, bekötött, összekötött, azaz felhúrozott.

[caption id="" align="aligncenter" width="442"] Bağlama - Forrás: wikipédia[/caption]

Érdekessége, hogy 7 húros hangszer, de ezek három csoportra vannak osztva. A legfelső sávban 3, majd közepén 2, alul is 2 húr található. Ezért zenéléskor mindig 2-3 húr pengetünk egyszerre, ezzel pedig nagyon egyedi hangokat kapunk. Viszont pont e miatt nagyon kis tartományú (kb. másfél oktáv) dalokat tudunk játszani rajta. De ez elég is a török népdaloknak. Meg a magyaroknak is, amelyek elég izgalmasan hangzanak (pl. Tavaszi szél, Érik a szőlő, stb...)

A másik hangszer, ami a klipben feltűnik, a kemençe.

[caption id="" align="aligncenter" width="210"] Kemençe[/caption]

Ez a népszerű fekete-tengeri hangszer a hegedűre még inkább a csellóra hasonlít. Ő is 7 húrból áll, ami a bağlama-hoz hasonlóan szintén 3 csoportban van (3-2-2).

Állítólag az Iszlám fennhatóság területén terjedt el a IX. században, így Anatóliában és pl. Spanyolországban is. Onnan terjedt tovább Európába. A Bizánci Birodalomban is kedvelt hangszer volt.

Ami viszont szerintem hiányzik a klipből, holott az eredetiben benne volt, a nyakba akasztható dob (török verziója: davul). De ettől függetlenül nagyon jó lett ez a török Michael Jackson feldolgozás. :)

[iframe width="560" height="315" src="//www.youtube.com/embed/9XLpMMv2Spw"]

2014-07-21

2014 már tart egy ideje. De szerencsére most annyira nem vagyunk lemaradva, mint szoktunk. Alig 1 hónap késésünk csak. :)

Ugyanis 2014 június 13-tól megváltoztak (magyarul drágultak) az isztambuli közlekedési árak.

Hivatalosan 2014. június 13-án 00:00-kor megugrottak a buszjegy árak Isztambulban. Mivel ez az időpont már elmúlt (nekem naplóm van róla, hogy éppen aludtam), így mindegy is, mikor történt pontosan. Most már egyértelműen a drágább árakon utazhatunk.

Az egyszerűség kedvéért a korábbi 3 TL-ről 4 TL-re emelkedett a buszjegy (jeton). Legalább könnyű vele számolni.

Istanbulkart esetében természetesen kicsit jobb helyzetben vagyunk. Ott ugyanis 1 utazás 2,15 TL lett (korábban 1,95 TL volt).

Az első átszállástól számítva 2 óránk van, hogy kedvünkre váltogassuk a járműveket. Szerencsére választék is van bőven: metró, hajó, felvonó. De sajnos a helikopterre ez a jegy nem érvényes. De ezt leszámítva élvezhetjük a kedvezményt:

Belépés: 2,15 TL

1. átszállás: 1,45 TL
2. átszállás: 1,15 TL
3. átszállás: 0,85 TL
4. átszállás: 0,85 TL
5. átszállás: 0,85 TL

Isztambulban azért 5 átszállással már jó messzire el lehet jutni (mondjuk mintha lebuszoznánk Szegedre). Csak persze elég egy kis dugó, és az 5 átszállás/2 óra helyett 2 átszállás/5 óra lesz.

De mindebből az már mindjárt látszik, hogy a turistáknak is bőven megéri fejenként Istanbulkart-ot használni, hiszen nagyon hamar visszajön a kártya ára (legutóbb még 6 TL volt). Ha az Atatürk repülőtérrel megyünk be a Kék Mecset mellé, akkor 2 járművet kell használnunk, ami fejenként 8 TL. Míg Istanbulkart-al csak 2,60 TL!! A különbség számottevő! Vagy megiható (7 pohár tea), vagy megehető (80 g döner, vagy kebab). A Sabiha Gökçen irányából pedig jóval több az átszállás! Bár ott valószínűleg átlépjük a 2 órás időkorlátot.

A hajó esetében kicsit drágább. Bár hajóról hajóra ritkán száll át az ember (pedig érdemes -

néha gyorsabb áthajózni Ázsiába, majd vissza Európába). Itt minden esetben a hajóra felszállást kell nézni, az hányadik átszállás.

Belépés: 2,15 TL

1. átszállás: 1,60 TL

2. átszállás: 1,50 TL

3. átszállás: 1,30 TL

4. átszállás: 1,30 TL

5. átszállás: 1,30 TL

A Marmaray-nak, az Európát Ázsiával összekötő tengeralatti (unterkontinentális) metró árai is a hajóéhoz hasonló:

Belépés: 2,15 TL

1. átszállás: 1,60 TL

2. átszállás: 1,50 TL

3. átszállás: 1,30 TL

4. átszállás: 1,30 TL

5. átszállás: 1,30 TL

A Szigetek messzebb vannak. Ott a teljes áru jegy is drágább:

Jeton: 5 TL

Istanbulkart: 3,85 TL

Átszállás utáni: 2,85 TL

Gyorshajók esetében a jegy ára attól függ, melyik kikötőből megyünk a Szigetekre:

Kabataş: 9,00 TL

Istanbulkard-al: 7,00 TL

Bakırköy: 9,00 TL

Istanbulkard-al: 7,00 TL

Kabataş: 10,00 TL

Istanbulkard-al: 7,80 TL

Bostancı: 7,00 TL

Istanbulkard-al: 4,25 TL

Yenikapı: 10,10 TL

Istanbulkard-al: 7,80 TL

Ha nem a szigetekre megyünk, akkor:

Bostancı-Kabataş, Bostancı-Bakırköy gyorshajó: 9,00 TL

Bostancı-Kabataş, Bostancı-Bakırköy gyorshajó istanbulkarttal: 7,00 TL

Boszporusz-túra hajó árai

Hosszú Boszporusz-túra egy út: 15,00 TL

Hosszú Boszporusz-túra retúr: 25,00 TL

Rövid Boszporusz-túra: 12,00 TL

Rövid Boszporusz-túra gyerekjegy (12 éves korig): 6,00 TL

Éjszakai Boszporusz-túra: 20,00 TL

A Metrobusz a hossza miatt természetesen megint különleges. Itt a fizetés úgy történik, hogy a teljes árat levonja a kártyáról, majd amikor leszálltunk, egy másik olvasó visszapakol a kártyára, attól függően, hány megállót is mentünk.

1-3 megálló: 1,75 TL

4-9 megálló: 2,65 TL

10-15 megálló: 2,75 TL

16-21 megálló: 2,85 TL

22-27 megálló: 2,95 TL

28-33 megálló: 3,10 TL

34-39 megálló: 3,20 TL

40+ megálló: 3,25 TL

Mindemellett létezik egy újfajta kártya is, amolyan gyűjtő jegy, vagy gyűjtő zseton. Ez kifejezetten azon turistáknak találták ki, akik nem akarnak az Istanbulkart-al vesződni. Így drágán, de azért nem olyan nagyon drágán vehetnek több jegyet egyszerre. De ez pl. a Szigetekre nem érvényes.

1 utazásos kártya (Tek Geçişlik): 4,00 TL

2 utazásos kártya (İki Geçişlik): 7,00 TL

3 utazásos kártya (Üç Geçişlik): 10,00 TL

5 utazásos kártya (Beş Geçişlik): 15,00 TL

10 utazásos kártya (On Geçişlik): 30,00 TL

Ez tehát elvileg akkor jó, ha csak bemegyünk a központba, és nem akarunk utazgatni. Ugyebár, akkor csak 2 utazásunk van befele. No meg kettő visszafele. De csak 3-as kártya van. Akkor kell extra zsetont venni (14 TL-nél járunk). Vagy 5-ös kártyát veszünk, az extra 1 járatot meg elhajózzuk. Jó, na de hova? Meg még inkább hogy jövünk vissza? Sehogy sem áll össze... Maradjunk inkább az Istanbulkart-nál!

Végezetül, a lista teljessége kedvéért, a Sirkeci-Harem komp árlistája (ez az, amikor a hajó tele van. a nem csúcs időszakban olcsóbb lehet, de lehet hogy pont ez a kedvező ár...):

Motor: 4 TL

Autó: 8 TL

Jeep: 10 TL

2500 kg-ig nehéz kerekcsucc (pl. teherautó): 11 TL

2500 kg felett (max kg. nincs, hozzátok minél nehezebb járművet!): 16 TL

Minibusz: 14 TL

Minden utas a hajó jegyet fizeti (4 TL, vagy Istanbulkart), kivéve a sofőrt.

Az árak 2014. 07. 10. időszakot tükrözik.

2014-07-22

A törökök imádnak enni.

És imádnak rohanni (meg dudálni).

De ez a kettő így nem áll össze, mert evés közben nem lehet rohanni, rohanás közben meg nem lehet enni.

Így a törökök ki vannak éhezve egy jó kis reggelire, amit leginkább vasárnap (a nem rohanós napon) tudnak megejteni. Na, olyankor leülnek, és roskadozásik megpakolják az asztalt. Négy-öt órán belül fel sem állnak onnan.

Ebből pedig láthatjuk, hogy ez a reggeli nem lehet valami összecsapott dolog. Mindenből a legjobbat szeretnék.

Mit is jelent ez?

Mindenek előtt friss olívbogyót. Fűszeres olívaolajban persze. Piros paprikával, és szurokfűvel. Ez a legfontosabb. E nélkül a reggelit el sem lehet képzelni.

Persze friss, ropogós kenyér is szükséges, bármennyire is sokan simán az olíva bogyókkal is jól tud lakni. Ennek a minősége alapjaiban határozza meg a reggeliről alkotott elképzeléseket. Kedvelt a török perec, a simit is.

Ezek után jönnek a zöldségek: paradicsom, uborka. Ők az alapok. Majd még a vékony zöld paprika, amelyik mindig zsákbamacska, hogy éppen csípős vagy sem. Természetesen más zöldség is jöhet, ki mit szeret: pl. retek, hagyma, saláta

A sajt sem maradhat ki. Fehér sajt mindenképpen kerül az asztalra. Mellé 2-3, az ínycseknél 5-6, más fajta is ott figyel valamelyik tányérba.

Jöhet a tojás. Ha egyszerűen oldjuk meg, akkor főtt tojás. Kicsit bonyolítva már rántotta. Ha pedig nagyon vadítani akarunk, akkor a kolbással együtt sütjük. Nyam (jó dolog ilyen cikkeket írni a Ramadán alatt).

A sütés ezzel még nem merült ki! Nagy népszerűségnek örvendezik pl. a sült krumpli. De a törökök nem vetik meg vasárnap reggel a böreket és a pogácsát sem.

Következik a vaj. Ebből több fajta is előfordul: a jó minőségű sárga vaj, magas kalóriaértékkel (tisztá diéta), amit legtöbbször vidékről szereznek be a törökök. Vagy pedig a kaymak nevezetű, ami valahol a vaj-krém-tejföl határán mozog. Ez akkor a legfinomabb,

ha mézzel együtt kenjük a kenyérre.

Más kenhető dolgok is sorakoznak az asztalon, hiszen a törökök szeretik az ízeket keverni. Így a házi készítésű lekvárok tucatjai és a paradicsom krém (lehetőleg jó csípős) odafér valahova..

Ennyi elég lesz? Igazándiból nem... de az asztal már sokkal előbb megtelt.. Ha mégis maradt hely, akkor szalámi, helim sajt, joghurt, dinnye, és más finomság is odakerülhet.

Jah, és persze a tea. A török tea. Szigorúan. Semmi kávé, csak tea.

Mint a bekezdésben is volt, a törökök szeretik, ha a reggeli egy kellemes időtöltés. Aki viszont volt már konyhában, az tudja, hogy sem az előkészületek, sem az utómunkák nem tartoznak a kellemes dolgok közé. Így aki csak teheti, a vasárnapi reggelit inkább kin, valamelyik szabadtéri étteremben tölti.

Lehetőleg a tenger parton. A helyszín roppant fontos. Hiszen mégiscsak lazítani megyünk oda. Éppen ezért a jó helyekre érdemes korán odamenni, mert bár Isztambulnak nagyon hosszú a tengerparti szakasza, több millió ember szeretne oda leülni.

Na de vasárnap? Korán kelni? Ki akar ilyet tenni? Mármint leszámítva a 10 év alatti korosztályt, akik alig várják, hogy kipaterolják a szülőket az ágyból..

Szóval nem megyünk a tengerpartra. Marad a második verzió: oda megyünk, ahol finom a reggeli!

Mint láthattuk, a reggeli elég sok részből tevődik össze. Ezek mindegyikéből csak a legjobb éttermek tudnak minőségit adni (azoknál viszont személyenként akár 50-80 TL is lehet a reggeli), sok helyen ugyan azt a sajtot és szalámit kapjuk, mint a sarki közértben. De legalább nem kell mosogatni. :D

Viszont, amire azért a legtöbben odafigyelnek, az a kenyér és az olíva bogyó. Ezek adják az alapot. Ahol ez a kettő nem megfelelő ott jobb ha az étterem közelébe se megyünk. Egyébként is pék mindenhol van Isztambulban, ezért aki akarja meg tudja oldani, hogy a vendégeknek frissen gőzölgő zsömléjük legyen az asztalon. A profibbak pedig saját maguknak sütögetnek.

Ez furcsának hangozhat, azokra a helyekre, ahol finom kenyeret szolgálnak fel a reggelihez, oda akár 80 km-ről is érkezhetnek az éhező emberek (pedig odáig nem is száll el az illat). Bizony, az ilyen hírek messzire szállnak.

Tehát a kedvelt reggeliző helyek a tengerpartok. Meg ahol finomat lehet enni. És vannak azok a helyek, ahol nemhogy nem kell korán kelni, de akár naplemente után is érkezhetünk

reggelizni. Értelem szerűen ilyen helyeket leginkább az egyetemek közelében találunk. Márpedig Beşiktaş olyan kerület, ahol több egyetem is nagyon közel épült egymáshoz. Itt gyakran láthatjuk, hogy délben, vagy este 6-kor frissen ébredt fiatalok próbálják a szemüket nyitva tartani, és úgy keresnek valami ülő helyet.

étterem: különleges olíva, saját sütésű kenyér

2014-07-23

Most, hogy tombol a böjt (hajnalban meg a dobos), nem is tűnik olyan különlegesnek, hogy egy szelet kenyér valakinek elég legyen.

No de ebből a szeletből egy család egy hétig el tud éldegélni:

[caption id="attachment_7384" align="aligncenter" width="500"] Egy szelet kenyér[/caption]

Anyuka (mostanában már inkább nagyi) időnként meglep minket az úgynevezett családi adaggal. Ezt úgy kell érteni, kihúz vele néhány jégkorszakot is.

Most ilyen szelet kenyér érkezett. Kb. 2 kg lehet. Próbáltuk megenni. Próbáltuk egy ideig. Már két hét eltelt, de valahogy csak nem akar elfogyni.. pedig nem is locsoljuk... Ha nem megy köfte lesz belőle. A maradékból pedig zsemlemorzsa. A maradékból pedig... na majd meglátjuk.

A törököknél nem ritka az, hogy valamit kicsit nagyobb mértékben mérnek. Míg Magyarországon egy tejföl kevesebb, mint fél kg-os kapható, addig a legkisebb sarki török boltban is található 10-15 kg kiszerelesben a helyi megfelelője: a joghurt. De erről nem is olyan rég (csak 1 éve és 1 hónapja) már .

De nemcsak a boltokban lehet ilyen méretű kiszerelesben vásárolni. Magán a piacon is hasonló mennyiségben zajlik a árucseré. Teljesen természetes, ha a sajtból nem 20 dkg-t, hanem 20 kg-t kérünk. Ebből arra következtetnénk, hogy akkor viszont biztosan van egy minimális vásárlási mennyiség. Pedig nem. Lehet kérni 1 szeletet is. Senki nem lesz morcos érte, és ugyan olyan kiszolgálást kapunk, mint aki a 20 kg-t vásárolja. Még kártyával is lehet fizetni, stb...

Még a kezdeti időben történt velem, hogy teát szerettem volna venni. Bementem a fűszerárushoz, és kiválasztottam egy kellemes illatút. Mikor kérdezte, hogy mennyit szeretnék, mondtam, hogy 1 kg elég lesz. A boltos fogta magát, elővett egy zsákot, majd felment vele a padlásra. A körülöttem állók segítettek: biztos, hogy nem 100 g-ra gondoltam? Az is akkora csomag, ami nem fér bele a sztenderd repülő nagy bőröndbe. Közben hallom, hogy az eladó nagy lelkesen lapátol valamit felettünk. Így inkább felkiáltottam neki, hogy elég lesz, bárhol is tart.

Gondolom megvonta a vállát, és lejött. A zsák szinte üres volt, de ami lötyögött benne, az még így is elég nagynak nézett ki. Rákerült a mérlegre: 75 g. Eladó, kezében a lapáttal: tényleg elég lesz? Ne tegyek rá még egy keveset? Szerencsém volt, hogy végül belefért a táskámba, különben más lehetőség híján megenni

tudtam volna csak...

Mindez jól mutatja, hogy a törökök tényleg nagy fogyasztók (nem véletlen, hogy az EU szeretné Törökországot, mint piacot), aminek a fő oka, hogy a törökök sokan vannak (ez meg az, amiért az EU nem szeretné Törökországot). Főleg rokonokból.

Az egyetlen alkalom, amikor elbizonytalanodtam abban, hogy Törökországba akarok házasodni, az volt, amikor először voltam egy közeli (értsd unokasétó unokatesója) családtag esküvőjén. Éppen 520 fő volt jelen. És valaki mondtam, hogy ez mind az én rokonom lesz. Mind? Nem lehet alkudni? Nem lehetne csak a fele? Vagy a negyede? Vagy kiválasztok 10-15 darabot?

Ez egyébként egy jó tanács mindenkinek, aki törökkel házasodik, hogy a lány/fiú mellé jár 400-500-700 rokon is a kezdő csomagban, akik persze mind kíváncsiak a friss, egzotikus családtagra. Nekik bővebben ajánlom és a bejegyzést.

Tehát a rokonság. Ez egy olyan fizikai állandó, akiknek a létszám folyamatosan változik, és állandóan mozgásban van. Leggyakrabban éppen hozzánk jönnek. Akkor is ha éppen most mentek el. Igazándiból mindegy, mikor voltak utoljára... Őket pedig érdemes meglepni valami finomsággal.

Szerencsére a törökök készültek. Nekik nem probléma, ha rengeteg embert kell ellátni (ez a hamarosan bekövetkező Cukor Ünnepségen is jól látható lesz). A nappali eleve akkora, ahova több tíz embert is le lehet ültetni. De akár el is lehet őket szállásolni. Ráadásul akkora edények találhatóak a konyhába, amibe tényleg bele lehet önteni az akciós 40 kg lisztet. A hozzá adott ajándék mosógéppel együtt. És ehhez persze van egy keverő kanál is. Máshol péklapátnak hívják. Itt simán csak kanálnak.

Persze ekkora mennyiséget kevergetni nem egyszerű. De nem is kell vele sokat bajlódni. Bevett török szokás, hogy a vendégségbe érkező nőket a rövid hogyvagyderégláttalak után bevezetik a konyhába, és megkapják a kanalat. Ez amolyan kanalátadási szertartás, minek utána bele lehet vágni a vacsora készítésébe és a legfrissebb pletykákba. Hiszen biztosra vehetik, hogy férfi ide nem teszi be a lábát. Míg a nyugati kultúrákban az ördögöt lehet elűzni egy kereszt felmutatásával, Anatóliában egy fakanállal lehet az erősebb nemet távolságtartásra kényszeríteni.

2014-07-24

Pálmafák, napernyő, kellemes lágy szél, és hőség.

Futás a tengerbe!

Jaj, de ez hideg!

A tenger is olyan mint a levegő és a tűzön felejtett lábos: a színéből nem állapítható meg a hőfoka. Néha igen, de akkor már úgymint mindegy. Ez egyébként a nagy trükkjük a tengerparti szállodáknak: télen fotózzák, így nincsen tele integető, napozó, napozókat fröcskölő turistával. A tenger meg úgy néz ki, mint ami alig várja, hogy az arra téved turista csobbanjon egyet.

No de közben a víz hideg!

Dél-Törökországban van azért némi garancia, hogy júliusban nem fagy be a tenger, de a többi részen, főleg a Fekete-tenger partján már könnyen előfordul, hogy hideg a víz. Ott más is könnyen előfordul, de arról kicsit később.

Apropó: Törökország, tengerpart, pár adat: összesen 7200 km hosszú a török tengerpart. Ez annyi, mintha Budapestről Gibraltárba mennénk el... Hamburgon keresztül. Meg vissza.. Jó kis homokvárat lehetne építeni, ha ez mind homokos tengerpart lenne, nem pedig sziklás. Mindez 4 tengert jelent: Földközi-, Égei-, Márvány-, és Fekete-tenger.

Anatólia történelme során ez a sok sok tengerpart más célt szolgált: legtöbbször (főleg az oszmán időkben) ágyukat lehetett ide pakolni, melyek a hitetlen kalmárok hajóit lövöldözhetten nagy lelkesen. Majd amikor eléggé jól működött a rendszer, akkor már az igazhívő kalmárokat szállítható hajók békésen ringatózhattak a tengeren. Egészen addig, míg a gyaurok földjéhez nem ért, akik szabálytalan játékot játszva, ágyúzták az ártatlan hajókat. Szerencsére a fényeselméjű szultán még időben megparancsolta, hogy a kalmárok legyenek álcázott harcosok, a rakomány pedig banánnak álcázott ágyukból álljon. Ezen kívül elrendelte, hogy a nép védelme érdekében még az előtt kezdjenek el lövöldözni, hogy az ellenség tenné meg. Függetlenül, hogy az ellenség hajója mivel van felszerelve, van-e egyáltalán hajója, vagy van-e egyáltalán ellenség. Minden esetre a kapitány válláról nagy felelősséget vett le, és megkönnyítette a gondolkozást.

Ma viszont az ágyuk helyett a turisták töltik meg a tengerpartot. Ebből adódóan más paraméterek lettek a fontosak. Pl. egy turista esetében nem lényeges, hogy mennyire lehet bebetonozni a sziklafalba (kivételek persze mindig vannak). Az ágyút viszont a víz hőmérséklete hagyta hidegen.

Mi viszont ne menjünk bele a hideg vízbe! És még jobb, ha ez nem akkor derül ki, amikor már éppen a csobbanáshoz készülünk.

Több olyan weboldal is található az interneten, amelyik a tengervíz hőmérsékletét mutatja meg. Igaz, csak 19 nagyvárosban, de azért ennyi is képet ad arról, hogy fürdőruhát, vagy lékhorgász felszerelést pakoljunk-e be a táskánkba.

Én két oldalt találtam, ami gyakran frissül és érdemes használni. Az , míg a (meg az is, hogy hol is van az adott város). A cikk írásakor mindkettőt naponta többször frissítették. Reméljük, a jövőben is így marad.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Vízhőmérséklet Törökország fontosabb tengerpartjain - Forrás: <http://www.side-manavgat.com>[/caption]

Az , bár térkép nélküli a lista, más miatt nagyon hasznos: a tenger hőmérséklete mellett fontos időjárási információkat is kapunk: egyáltalán milyen idő van most, mekkora szél fúj, milyen nagyok a hullámok, és milyenek a látási viszonyok. Ez utóbbi a hajósoknak ad hasznos információt, nem pedig a bikiniseket fotózóknak.

A kapott adatokat érdemes bedobni egy fordító programba.

Amit mindenképpen ki kell emelni, az a Fekete-tenger. Sok mendemonda kering róla. Már akkor is tűntek el hajók napsütötte időkből, mielőtt az oroszok elkezdték volna a tengeralattjáró gyakorlataikat. Fontos tudni, hogy a Fekete-tenger veszélyes, és kiszámíthatatlan. Bármikor megviccelheti az embert egy-egy pár méteres hullám, még nyugodt időben is. Egyszer csak úgy... jön egy. És beterít mindenkit. Máskor pedig tényleg komolyan gondolja a szárazföld ostromlását. Érdemes rákeresni a -n. Nagyon látványos találatokat kapunk. Az egyiket azt láthatjuk, miképpen alakult át a játszótér akvaparkká.

[caption id="" align="aligncenter" width="630"] Fekete-tenger viharos időben - Forrás: Zaman[/caption]

2014-07-25

Hivatalosan 27-én, vasárnap ér véget a Ramadán (Ramazan). De néhányan (pár millióan) már tükön ülnek, is inkább már most gyorsan elmenekülnek Isztambulból

A harmincnapos ramadáni böjt után kezdődik a Cukor Ünnep. A neve abból ered, hogy mivel most már napközben is lehet enni, a gyerekek járnak házról házra és kérnek cukrot. Nekik egyébként is Karácsonyuk van, mert ilyenkor szoktak kapni ajándékot is.

Valójában az ünnep lényege a rokonlátogatás. Mint minden Iszlám ünnep, ez is a családról, ismerősökről, és a közösségről szól. Márpedig a törököknek nagyon fontosak a családi kötelékek. Minden ünnepnapon hatalmas családi látogatások zajlanak.

A szabály pedig ez, hogy mindig a fiatalabb megy az idősebbhez. Ez azért szép szokás. Csakhogy van vele egy apró probléma.

Isztambul hivatalos lakossága 13 millió. Ebből 11 millióan olyan családból származnak, akik az elmúlt 60 évben érkeztek a világ egyik legnagyobb városába. Vagyis jó eséllyel él még a nagyszülő. Valahol...vidéken...a hegyek között...

Mindez pedig azt jelenti, hogy ebből a 11 millióból legalább 10 millió (pl. Magyarország teljes népessége) hazamegy. Legtöbben az ezer km-e levő Sivas tartományba (kb. 1 millióan). Jah, és igen, csak 1 út vezet ki Isztambulból.

Nem, nem lehet elképzelni azt a dugót. Inkább berakok egy képet.

[caption id="" align="aligncenter" width="630"] Ünnepi dugó - Forrás: ensonhaber.com[/caption]

A kép 2012-ben készült, amikor éppen 12 km hosszú volt a dugó. A kocsik kb. 12 órát álltak. Jah, és igen, akkor éppen augusztus volt. Mint a képen is látható, a hónap esze ágában sem volt esni...

Ilyenkor viszont jól jön, hogy az ember 30 napon keresztül gyakorolta az evés-víz hiányát.

Időnként a helyzetet azzal javítják, hogy ahol csak lehet, ott az autópálya szembelevő sávját is megkapják az elmenők. Csak persze egyszer annak a szakasznak is vége van, így a dugó nem szűnik meg, hanem csak eltolódik.

Mindez majd érdekesen átalakul, amikor az őshazában élők kihálnak...

Idén pedig az a különleges helyzet alakult ki, hogy a Cukor Ünnep hétfőn kezdődik. Ehhez hozzácsapjuk az előtte lévő hétvégét, és hozzáarakunk pár nap szabadságot, akkor több, mint

1 hetes nyaralást lehet összehozni (a rokonok pedig kapnak majd egy üdvözlő lapot jókívánságokkal).

Vagyis egész Isztambul menekül. Ki merre, ki vidékre, ki nyaralni, ki külföldre, ki pedig mindegy, csak minél messzebb. Ilyenkor jó lesz itt maradni ebben a csendes városban... :)

2014-07-28

Véget ért a Ramadán (Ramazan)!

30 nap után végre bármikor lehet enni!

30 nap után végre bármikor lehet inni!

30 nap után végre lehet aludni. Egyébként is ünnepnap van! :)

Árpi! Menj vissza aludni! Még csak hajnali 6 van!!

A Ramadán (Ramazan) hónap végével a böjt is véget ér. Mindez pedig azt jelzi, hogy korlátlanul lehet enni. Ezt sokan azzal ünneplik, hogy esznek. Megfordítva a böjtöt: napkeltétől napnyugtáig. Mások beérik annyival, hogy csak simán az elvesztegetett kalóriát pótolják, cukor formában. Innen is ered a török név: Cukor Ünnepe.

Persze a kulturáltabb változatban a cukrot csak a gyerekek kapják, akik ilyenkor, mint a húsvéti locsolók, háztól-házra járnak. Míg a felnőttek amolyan szolid ebédre-vacsorára hívják át az ismerőseiket. Ez persze nem jelenti azt, hogy nem lehet cukorral betéríteni az érkezőt.

[caption id="attachment_7493" align="aligncenter" width="450"] Cukor Ünnepe[/caption]

Viszont aki rendesen végigcsinálta a böjtöt, úgy ahogy kell, nem igazán igényli a sok evést. Hiszen a 30 nap hosszú idő. Ez nem olyan, mint az olcsóbb utazás egyhetes tábor, amit majd csak kihúznak valahogy pár szelet szelet kenyérral és egy váltás fehérneművel. A jól végezzük a feladatot, akkor a szervezet átáll egy sokkal, de sokkal takarékosabb módba. Meglepő, de tényleg elég lesz egy kis leves, és egy szelet kenyér egész napra.

A Ramadán (Ramazan), ahogy többször is visszatértünk rá, egy tréning, amivel átszokunk egy takarékosabb módra. Kevesebb étel is elegendő, és persze jobban odafigyelünk azokra a bizonyos morzsákra, amelyek lepotyognak a földre. No meg azokra a vízcseppekre is, melyek kifröccsennek a pohárból. Pár napja mindez még nagy kincs volt!

Idővel persze visszatérünk majd a pazarló életmódra, de addig még sok nap, hét telik el...

[caption id="attachment_7494" align="aligncenter" width="500"] Cukor Ünnepe[/caption]

No, és a Cukor Ünnepe!

Mint minden ünnepnek, ennek is a központjában a család áll Törökországban. Ez jó ok arra,

hogy lássuk a távoli rokonokat, összevesszünk velük, vagy éppen kibéküljünk. Attól függően hol tart éppen a szappanopera. De azért már itt is van változás. A fiatalok inkább a másik irányba mennek. Lehetőleg minél messzebb. Az eredmény pedig az, hogy Isztambul kiürül. Persze jön ide pár millió turista, de ők megelégednek azzal, hogy a történelmi belvárosban tévednek el. Nem bolyonganak mindenféle. Míg aki pedig itt maradt, annak esze ágában sincs reggel felkelni.

Szóval az utak üresek. Teljesen üresek.

Emlékszem, pár éve éppen ezen a napon taxiztunk. Egyszer volt csak, hogy 130 alá lelassított a sofőr, és az se piros lámpa miatt, hanem véletlenségből. Sűrű bocsánatkérések közepette.

[caption id="attachment_7495" align="aligncenter" width="500"] Cukor Ünnep[/caption]

Tehát az élet teljesen leállt ma Isztambulban. Az üzletek is zárva. Még friss tej sincs, mert a tehén is fűben ül ma egész nap. Persze máskor is, de most mindezt komolyabban teszi.

Hasonlóan a macskák is. Ők a változatosság kedvéért alszanak...

Majd valamikor kora délután kezd megindulni a forgalom. De a mai nap még nem lesz komoly. Inkább a Cukor Ünnep második és harmadik napja az, amikor egyre több bolt megnyit. A bankok persze nem.

De mire beindulna a tényleges élet, itt a hétvége. Így most egy csendes laza hétnek nézünk elébe. :)

2014-07-29

A népszerű hop on hop off buszok mintájára végre a Boszporusz túránál is lehetőségünk van a hajóra visszaszállni.

Ugyanis leszállni eddig is lehetett, de akkor már csak integethettünk a hajónak, majd pedig törhettük a fejünket (jobb esetben másnak a fejét), hogy mégis, hogy a bánatba jutunk vissza. E miatt érdekesebb volt a hajóról nem leszállni. Akkor viszont sok izgalmas kalandból kimaradtunk.

A hop on hop off kifejezés azt jelenti, amikor a városnéző buszon nemcsak ülünk, mint a moziban, hanem ha meglátunk valami érdekeset (és megálló is van ott), akkor leszállhatunk. Majd amikor pedig az érdekességet jól megérdeklődtük, megnéztük, lefotóztuk, sarki büfében jóllaktunk, macskákat megsimogattuk, akkor egy hopenással visszaszállhatunk a buszra, és mehetünk tovább.

Persze ha a busz is éppen ott van, akkor azért mindez sokkal könnyebb...

Mindehhez még hozzájárul az, hogy a jegyek általában 24/48/36 órásak, így egyáltalán nem kell rohanni. Sok esetben a helyi közlekedés helyett is ezeket a buszokat használhatjuk.

Természetesen hop on hop off buszok Isztambulban is régóta vannak. De most már hajón is lehet hoppelgatni! :) Eddig csak a csobbanás opció volt lehetséges.

A hajók egy kiadós reggeli után, 12:45-kor indulnak a Kabataş megállóból. Pontosabban kikötőből. Odáig szerencsére számos módon eljuthatunk: pl. villamossal. Minden órában egy hajó indul, egészen 17:45-ig.

Ha nem szállunk le sehol sem, akkor kb. 1 óra 45 perc múlva ismét a kikötőben találhatjuk magunkat. De persze így nincs benne semmi kaland, izgalmasabb, ha útközben le is szállunk!

Az első megálló Beşiktaş. Hm... lássuk csak, mi is található itt!

Hivatalosan Ortaköy, de ez a valóságban azért messzebb van. Persze török szemmel tényleg ott van a sarkon, mert csak 20 percet kell gyalogolni hozzá. Sajnos Ortaköy-ről az utóbbi időkben nem érkeznek kellemes hírek. A tapasztalatok azt mondják, elvesztette a régi hangulatát. Persze a kumpir (főtt krumplics megfőve finomságokkal) még mindig finom, de olyat mindjárt Beşiktaş kikötőben is találunk. Így esetleg bolyonghatunk egyet a Beşiktaş piacon, és beülhetünk a Beşiktaş focicsapat rajongói étterembe köftét enni.

A következő megálló viszont már jóval messzebb van. A második híd után, Emirgan-ban. Itt

fordul a hajó is visszafele. Ez még messze nem az a hely, ahol fel lehet menni a várba, és integethetünk a Fekete-tengernek. Ha megkérdezitek, mit lehet Emirganban csinálni, azt mondom, hogy fogalmam sincs. Persze van itt egy park szép virágokkal, egy két cukrászda, halat is lehet enni, sétálni a villa negyedben (és nézegetni a beton falakat), de olyan igazán itt érdemes kiszállni látnivaló nem jut eszembe.

Úgyhogy megyünk visszafele, át az ázsiai oldalra: Küçüksu! A legtöbb látnivaló a vízfelölői oldalról látható. Ha viszont nem hoztunk magunkkal fürdő ruhát, akkor inkább a hajóról fényképezzünk. Látványos még a túloldal is, az Európai Erőd. A száraz oldalon pedig az Ázsiai Erődöt nézhetjük meg. Szerencsére a bejutás eléggé egyszerű, mivel mindkét oldalt hatalmas lukat vágtak a falba, hogy a menetrendszeri csuklóbusz elférjen. Az erőd mögött van néhány utca tradicionális és féltradicionális faházzal.

A következő, és egyben utolsó (majdnem, mert Beşiktaş-ban is megáll a hajó) megálló Beylerbeyi. No, itt már tényleg érdemes körbenézni! Maga, a Beyleryi Palota is érdekes, de a közeli faházak sem rosszak. E mellett a kikötői éttermek is nagyon jók. Főleg a fekete-tengeri (karadeniz), ahol finom a pide.

Nem mellékesen, ha bírjuk lábbal, akkor jobbra, a Híd alatt elsétálhatunk Kuzguncuk-ba, ahol tényleg szép tradicionális utcák és házak vannak (onnan akár tovább mehetünk Üsküdarba), vagy pedig balra a közeli Çengelköy-ig mehetünk, ahol lehet egy jót teázni, böreket enni, stb...

Jelenleg (2014 nyara) a jegy ára 15 TL fejenként. Pontos információk, menetrend . (ha éppen működik)

2014-07-30

Minden nyelvben az egyik legnagyobb kihívás az igék megfelelő használata (na jó, a németeknek ott van még a der die das is). Hiszen az ige a mondat fő része (sokszor az állítmány), és ez kihatással van az egész szerkezetre.

Hasonlóan, mint egy kiadós vacsora a nyaralás első napján: ha ezt elrontjuk, akkor lóttak az egésznek...

A török igéknek van egy csoportja, amiket úgy hívunk, hogy érzelmes igék. Őket másképpen kell használnunk, mint a többit. De persze az igékben az a jó, hogy mindig másképpen kell használni őket, mint a többit...

Az érzelmes igék azok, amelyek a klasszikus érzelmek kifejezésére használunk. Azért mondom, hogy klasszikus, mert ha pl. azt mondjuk, hogy Elmentem az adómat befizetni, akkor ez a mondat is tele van érzelmekkel, de mégis teljesen más nyelvtani szerkezetet használunk rá, mint az egyébként más nyelvtani szerkezetet igénylő érzelmes igék esetében. Hasonlóan a más érzelmi töltéssel rendelkező hirtelen felindulásból származó mondatok sem tartoznak az érzelmi igék kategóriába: pl. Elküldtem melegebb helyre, vagy leformáztam a windowst esetleg az töröltem a barátaim listájáról...

Az érzelmes igéket, a klasszikus érzelmes igéket a klasszikus környezetben kell keresnünk. És akkor máris előjön a szerelem, öröm, félelem, no meg az utálat és az irigység.

Ha az európai nyelveket nézzük, akkor ezek az igék szinte mindig tárgyas esetet követelnek maguknak. Hiszen az érzelmenek tárgya van: téged utállak, téged szeretlek, stb... A magyarban ez már nem ennyire egyértelmű, míg a török nyelvben mindez teljesen másképpen van.

Itt ugyanis az a fontos, hogy az érzelem kitől származik. Éppen ezért az úgynevezett Távolító esetet használjuk. Ha esetleg így jobban ismerős: magyarul a -ból, ből.

Az okokat az egyik nyelvtanuló társam (aki egyébként nyelvész) egy egyszerű példával magyarázta meg: Hányok tőled.

Márpedig a törökök is így gondolkodnak: Először azt kell kideríteni, hogy ki is, mi is az érzelem forrása: mi a kiváltó oka?

Miért vagyunk rosszul? Mert úgy lettünk? Mi akartunk rosszul lenni? Dehogyan is! A gyomorszorongás oka mindig kívülről jön: egy rosszul elkészült vacsora, egy váratlan rokon, egy vizsga, stb... Másképpen nézve ennek a felelőse nem mi vagyunk.

Lássunk egy konkrét példát: utállak - törökül: nefret etmek

Ugye magyarul ebből az utállak téged lesz. Angolul meg I hate you. Na jó, az angolban nem derül ki olyan könnyen, milyen eset is van éppen. Ezért válasszuk a német nyelvet: Ich hasse dich.

A török viszont úgy oldja meg a problémát, hogy te tehetsz arról, hogy utállak téged. Miért nem voltál kedvesebb, miért hoztad magaddal az anyósodat, stb... Éppen ezért az utálatom tőled fakad. Törökül: senden nefret ediyorum azaz tőled utálkozom. Én meg mosom a kezeimet (hehehe).

Egyébként ha jobban belegondolunk, nagyon sok magyar forma is hasonló. Bár nekem most éppen egy sem jut eszembe, de mivel külföldön vagyok, fel vagyok mentve (ez nem igaz (mármint de, külföldön vagyok, a felmentés nem igaz), de legalább jól hangzik). Ha valakinek eszébe jut valami, írja meg! :)

Valószínűleg sokan most csodálkoznak, a fejüket csóválják, vagy csak a baltát készítik elő. Hiszen az első érzelmes török kifejezés, amit tanultak (sokszor ez egyben az első mondat is) egyáltalán nem így működik. Ez a mondat pedig a Szeretlek, I Love You, Ich liebe dich, Ti Amo meg a többi..

Ennek okát viszont leginkább az 1001 éjszaka meséiben, illetve Shakespeare történeteiben kell keresni. A történetek szerint a szerelemhez legkevesebb köze annak van, akire irányul. Nem a szemben levő fél okozta az érzelme kialakulását. Sőt! Sok esetben a szemközti éppen hogy az érzelme kialakulásában dolgozik, énekel este az erkély alatt, küzd meg sárkánnyal, adja el az apóst egy távol keleti országba, stb... mindezt hatástalanul. A szerelem mindig belülről indul. Ebben pedig a másik nem sokat tehet. Az 1001 éjszaka meséiben olyat is találni, ahol a szerelem célpontja nem is létezik. A fiú mégis felkerekedik megkeresni..

2014-07-31

Csak eljutottunk ideig: Véget ért a Ramadán (Ramazan) 2014-ben.

Mármint nemcsak a 30 napos böjt, hanem a vele járó felhajtás is.

Most már végre lehet aludni is.

Egy igazi török ünnep nem lehet eléggé ünnepélyes, ha nincs körülötte hatalmas felhajtás. Tehát attól még, hogy a böjt véget ért, nem jelenti azt, hogy csend és nyugalom lenne. Sőt!

Bár igaz, az éjszakai mulatságok befejeződtek. Mivel végre nem kell hajnali 3-kor reggelizni, nem sok értelme maradt egész éjjel talpon maradni. Bár a törökök találnak indokot az éjszakai mulatozásnak, de azért 30 napon keresztül minden este énekelni, focizni, táncolni, stb... az azért már mindenkinek elég volt.

Így legalább este tényleg csönd van és nyugalom.

Ebben persze az is sokat segített, hogy Isztambul úgymond kiürült. Alig maradt valaki. Most már csak annyian lehetnek itt, mint 2-3 budapesti ember. Tizedmásodpercek is eltelhetnek, mire feltűnik egy szembejövő.

De mindezt leszámítva nagyon is mozgalmasan teltek ezek a csendes napok.

Eleve a Ramadán utolsó napjain minden este nagy ünnepi vacsora volt. Ez ugyebár nem olyan, mint csak úgy le lehet tölteni az internetről (pedig olyan is van már), hanem erre jól fel kellett készülni. Meg persze utána el is kell pakolni. És ilyenkor már este/éjjel/hajnali 1-2 óra van.

Így bármennyire is jó buli volt minden este egy ilyen vacsora, azért már nagyon jó, hogy a végére értünk.

De persze a böjt végével kezdődött csak az igazi ünnepség: három napon keresztül vég nélküli evészet!

A törököknél az a rossz j, hogy mindenkinek van pár száz rokona. Őket ilyenkor végig lehet látogatni. Opcionális esetben ők látogatnak meg minket.

Választék van bőven, így úgymond lehet válogatni, hogy hol szeretnénk reggelizni/ebédelni/vacsorázni/uzsonnázni/tízóraizni/csak úgy enni. Bárhova is megyünk, garantáltan egy hatalmas adag étel fog arra várni, hogy mi befaljuk. Ez mondjuk a 10. hely után már nehézségbe ütközik, de a törökök hősiiesen állják a hús+rizs rohamokat.

Idén úgy döntöttünk, hogy az isztambuli rokonokat fogjuk megajándékozni a jelenlétünkkel. Míg a többség (olyan 8-10 millió) vidéken barangolt, mi könnyedén suhanhattunk Isztambul útjain.

Török szokás szerint beálltunk kelet felé az autóval, rátapostunk a gázra, majd menet közben kitaláltuk, hogy ténylegesen mit is akarunk csinálni. Legyen tengerpart! Felhívtunk hát egy rokont, aki közel laci a tengerhez, megtudjuk, sikerült-e elmenekülnie a városból. Nem sikerült, így letámadhattuk. Az erkélyről szuper kilátás volt a Boszporuszra teázás közben.

Ebédelni is kell valahol, újabb telefon, újabb 40 km padlógázzal, és már meg is volt. Majd mivel mégiscsak pihenő nap van, kiültünk a Márvány-tenger partjára egyet teázni. Árpi is tudott egy nagyot futkározni. Mindenki jól járt.

Ebben a nagy üldögélésben azért megéhezik az ember, így ismét előkerült a telefon. A változatosság kedvéért most legyen az európai oldal, hogy este ne kelljen a dugóban a Hídon ácsorogni. Úgyhogy a délutáni sütizgetést egy másik rokonnál töltöttük.

Estére pedig egy kellemes szellős helyet választottunk, az egyik panelház 15. emeletén.

Érhető is, hogy három nap alatt belefáradtunk a nagy vendégeskedésbe... :)

2014-08-01

Éva adta az ötletet, hogyha esetleg marad egy kis hely a táskában, akkor oda lehetne még pakolni valamit Isztambulból.

Vagy akár Magyarországról is.

Így amolyan önkéntes futár szolgálatot próbálunk meg létrehozni.

Meg talán a fórumba is sikerült egy kis életet lehelni...

Az ötlet lényege eléggé egyszerű:

Sokan jönnek-mennek Magyarország és Törökország között. A legtöbbjük bőven nem éri el a szigorú 20+3+8 kg/fős csomag súlyhatárt, amit a légitársaságok megszabtak, mint korlátot. Ez a legtöbb turistának a csillagos ég, amibe a fél bazárt bele tudja pakolni, nekünk, akik idekint élünk, és a fél disznót is bezsákoljuk, igencsak elenyésző. Így mi igencsak kevés dolgot tudunk vinni az otthoni és az itteni kiéhezett farkascsortól.

Viszont aki félig üres táskával jár, annak könnyen belefér még egy-két apróság.

Éppen ezért a fórumon indítottunk egy új szekciót, ahol TI egymás között meg tudjátok beszélni, milyen apróságot szeretnétek kérni Magyarországról, vagy Törökországról, amit aztán valaki elvisz nektek.

Fontos, hogy mindez önkéntes alapokon megy. Ha egyszer te kérsz valamit, ajánlott később viszonzni. Mert ha mindenki állandóan csak kér, nem lesz olyan, aki szállítson.

E mellett nem árt tisztában lenni néhány vámossal is. Pl. az EU-ban és így Törökországban is nagyon erősen korlátozzák a bevihető kávé és tea mennyiségét. És nem ezek az egyetlen termékek. Így a kérőknek kötelessége erről előre tájékozódni, hogy ne hozza a szállítót kellemetlen helyzetben. Az egész rendszer a bizalmon alapul.

Azt egymás között beszéljétek meg, hogy a szállításért cserébe mit kértek.

Reméljük, beindul a rendszer! :)

2014-08-04

Itt van a nyár, amikor tengerre száll a nép!

Még akkor is, ha mindenki ugyan arra az egy hajóra szeretne felférni. Bár hajóból van több is. Sőt! Ali bácsi egy szilvapálinkáért cserébe csónakkal is bevisz a Boszporusz közepére. Közben azért esküdjözik, hogy ő bizony alkoholt nem iszik. Így az út végén visszaadja az üveget. Üresen...

[caption id="attachment_7514" align="aligncenter" width="500"] Boszporusz túra[/caption]

Mi viszont inkább megelőzzük a tömeget, és a levegőből nézzük végig a Boszporuszt.

Bár aki repülővel érkezett Isztambulba, annak volt lehetősége egy kis ablakon kikukucskálni, és felülről ránézni a városra. A mostani túra azért mégis más!

[caption id="" align="aligncenter" width="489"] Isztambul a levegőből[/caption]

A SeaBird Airline minden nap dél körül (tehát nem kell korán kelni) az Aranyszarv-öböl partjáról indítja a hidroplán gépeit. Mindez azt jelenti (mármint a hidroplán), hogy bárhol a vízre le lehet szállni vele. A kérdés csak az, hogy sikerült-e a pilótát meggyőzni (török lévén ez lehetséges). Így valahol útközben megállhatunk fagyizni is.

De igazándiból a lényeg az, hogy a Boszporuszt felülről nézzük meg. Fagyizni ráérünk később is. És mivel a repülőgép befogadó képessége jóval szerényebb, mint a hajóé, garantáltan lesz egy szabad ablak, ahol kiláthatunk. Ha mégse, elég egyetlen emberrel verekednünk.

A levegőből való integetést egy kétmotoros hidroplán gép biztosítja, melybe max 19 fő fér be a pilótán kívül. Persze csak akkor, ha mindenki kihagyta a kebabot a legutóbbi ebédnél, mert összesen max 5670 kg-al tud repülni. A maximális sebesség 280 km/h, amivel simán le hagyja a lenti hajókat és Ikarus buszokat.

Ebből már kikövetkeztethető, hogy a Boszporusz feletti túra nem tart egész napra. Az út kb. 25-30 perces. Így bőven jut még időnk másra. Pl. felmászhatunk a Galata-toronyba és összehasonlíthatjuk a kilátást a repülőgéppel, vagy lemehetünk az Elsüllyedt Palotába, és megállapíthatjuk, hogy a levegőből tényleg másképpen néz ki Isztambul, mint a föld alól...

Árak sajnos most éppen nincsenek a ... Legutóbb, amikor számoltuk, akkor egy hasonló 20 perces túra 100 TL volt. Összehasonlításképpen a hosszú Boszporusz hajótúra 25 TL, a Galata-torony pedig 6,5 Euro (egy jól megrakott kebab pedig 15-20 TL), annyira nem is

drága.

Mindehhez pedig hozzájön, hogy tényleg Isztambul összes nevezetességeit (és fontosabb stadionjait) láthatjuk a levegőből. .

Ajánlott oldal:

[caption id="" align="aligncenter" width="529"] Seabirds Airline - forrás:
flyseabird.com[/caption]

2014-08-05

Az isztambil.info blog és fórum és wiki immár ki tudja hány éve üzemel.

Úgy érzem, e hosszú, sok betűből álló időszak alatt nagyon belementünk a részletekbe. Lassan már ott tartunk, hogy merre kunkorodik a simit, és miért.

Ezért ideje egy kicsit visszamenni az alapokhoz.

Törökország, hivatalos nevén Török Köztársaság (törökül: Türkiye - Türkiye Cumhuriyeti) nagy múltra néz vissza, de valójában ilyen néven csak 1923. október 29. óta létezik. Előtte leginkább Oszmán Birodalomnak hívták. Alapítója I Oszmán, aki az 1280-as években azzal indított, hogy leütötte a szomszéd falu főnökét, és elvitte a lányát. Vagy elvitte a lányt, és ezért kellett leütnie a falu vezérét. Akárhogy is, lányos apukák legyetek résen, mert sose lehet tudni, miféle ember vetette szemét az egyetlen leányzóra. 750 éve egy ilyen kalandból Bécs ostroma lett... nem is beszélve Mohácsról...

Nem véletlen, hogy később a lányos apukák szerszámíjat tartottak a közelükben. Nem is született ekkora birodalom azóta sem! Leszámítva Timurt persze, de ő eleve nyíllal érkezett..

No de visszatérve a törökökre és az oszmánokra. A kettő nem ugyan az, ahogy az osztrák és a német és a habsburgi, pláne a labanc sem. Törökország (azaz a törökök országa) úgy van tele törökkel, hogy igazándiból nehéz megfogalmazni, ki is a török. Olyan ez, mintha Európában nem németeket és angolokat mondanánk, hanem germánokat. A török nyelvcsalád nagyon kiterjedt. Isztambultól egészen a kínai határig, Szibéria felében, és persze az olyan egzotikus helyeken, mint a Keleti pu. mögött, a bécsi és a berlini metrómegállóban, mindenhol törökül beszélnek. Magában, Törökországban is számtalan olyan nép él, akik ilyen-olyan formában törökül beszélnek. Ha mindegyiket külön népnek vennénk (kurdok, lázok, zazák, azeriek, cserkezek - ezek mind hol törökök, hol nem), akkor az országban nem maradna olyan, aki tényleg török lenne. Ráadásul a törökök szerint az igazi törökök a türkmének. Nevük is az: török emberek - vagy más néven a türk ménes. De az ő országukat úgy hívják, hogy Türkmenisztán.

Bonyolult ez. De ha nem akarnak belőle éppen politikai dolgot faragni, akkor mókás, hogy ezer kilométereket megy az ember, és még mindig tud beszélgetni a helyiekkel. Persze kicsit másképpen mondják a szavakat.

Bár ahhoz nem kell messzire menni, elég leugrani a sarokra... A volt sofőrünk olyan cifra tájszólásban beszélt, hogy akkor se értette senki, ha érthetően magyarázott (kaptam tőle pár török leckét, ami azóta is jól jön a piacon). A rendőrökkel mindig ő tárgyalt, így megúsztunk minden büntetést...

Ezzel szemben az oszmánok a török szultán népe volt. Ha nagyon le akarjuk egyszerűsíteni. Anatólia (ismertebb nevén: Kis-Ázsiai) vegyesebb összetételű, mint egy vizsgaidőszakban készült német vegyes saláta. Ehhez még hozzájöttek a különböző népek a meghódított területről. Így formálisan a magyarok is oszmánok voltak 150 évig, ha éppen a törökök oldalán harcoltak. Bár őket a törökök ruméli-aknak, azaz európaiaknak hívták. Míg az Ázsiából besorozottakat anatól-nak (vagy anadolu-nak, de őket ritkán hívták így, inkább az európaiakat különböztették meg.

A csata mezőn persze mindez egyszerűbben volt definiálva. Pár kérdésben el lehetett dönteni, ki kicsoda:

A törökökkel vagyok?

Igen: akkor oszmán vagy.

Nem: akkor nem vagy oszmán.

Lőnek rám. Kik ők?

Oszmán vagy? Nem: akkor ők az oszmánok. Vágd le a fejüket!

Oszmán vagy? Igen: akkor ők a hitetlenek. Vágd le a fejüket!

Leválták a fejemet. Most mit tegyek?

Kérjen telefonos segítséget!

-

Miután a rövid névismertetőn túl vagyunk (történelem lesz majd még!), lássuk akkor Törökországot. Ahogyan az a mai állapotban van!

Méret:

Terület: 780 580 km² - azaz majdnem 8x akkora, mint Magyarország.

Szélesség: kb. 1600 km, magasság kb. 650 km. Csípőbőség: 450 km, nyak 50 km és C kosár.

Mindez, ha autóval akarunk nekivágni az E80-as főúton 1900 km-t hosszú. A Google szerint 25 óra alatt simán megtehető az út, de ezt bármely török lealkudja 20-ra is.

Ez kb. olyan, mintha Budapestről a francia-spanyol határig mennénk el. Közben átmegyünk

4 országon. Viszont a Google szerint ezt a távot már 18 óra alatt le lehet tudni.

Lakossága: 75-76-77 millió fő. Ebből Isztambul: 15, Ankara 4,5, Izmir 2,9, Bursa 1,8

Vannak még hegyek, tengerek, meg sok sok minden más érdekes látnivaló, de róluk bővebben külön-külön témákban írok majd.

Egyébként Törökország nem az a sík vidék, amiként elképzeljük. Leginkább a síkságok hiányoznak. Amikor a Szulejmán sorozatot forgatták, és éppen Mohácsnál üldözték a magyarokat, a legnagyobb nehézséget az jelentette, hogy nem volt akkora sík terület, ahol a fel tudott gyorsulni. Az ország leginkább hegyekből és hegyekből no meg hegyekből áll. Ahol a hegyek véget érnek, ott a tenger.

Jah, még egy érdekesség: az ország köztársaság, és mint ilyen, nem muszlim ország, hanem muszlim többségű ország. A lakosság 99,8% Iszlám vallású. A többibe pedig szinte az összes vallás beletartozik. Legnépszerűbbek az izraelita, és a keresztények. Utóbbiakból tényleg mindenféle megtalálható, különböző párosításokkal. Pl. arab keresztények (ráadásul ó-keresztények). De Isztambulban találunk francia, olasz és bolgár templomokat is. De még krími templomot is, ami anglikán (Isztambulban összesen 143 templom, 3190 mecset és 19 zsinagóga van).

További alapvető dolgok turistáknak:

Törökországban törökül beszélnek. Nem magyarul. Aki magyarul beszél, az vagy a csoporttársunk, vagy egy szőnyegárus. Mondjuk neki azt, hogy istemiyorum (isztemijórum - nem akarom). Ha nem érti mit mondjuk, akkor ő valószínűleg a csoporttársunk. De ha továbbra is lobogtatja a szőnyeget, akkor mondjuk azt, hogy param yok (param yok - nincs pénzem). Ha ez se elég, akkor pedig azt, hogy macarım (madzsarım - magyar vagyok). Ez utóbbi általában mindig elég ahhoz, hogy ne kelljen elővenni a pénztárcánkat.

Lehet próbálkozni a múzeumnál és az illemhelyeknél is. Hátha...

Tehát a töröknek a jellemzője, hogy törökül beszél. Nincs törölköző a fején, és csengettyűs papucsban sem szaladgál. Ez utóbbit a turisták kedvéért a Fedett Bazárban árulják. Tehát ha valakit csengettyűs papucsban, és törölközőben látjuk rohángálni, akkor az biztosan külföldi.

Törökország 1 időzónával keletebbre van Magyarországtól. Vagyis a szomszédok 1 órával korábban fognak minket felébreszteni az álmunkból. De ne várjuk tőlük, hogy 1 órával korábban el is mennek majd aludni. Igazándiból senki se tudja, mikor is alszanak a szomszédok valójában. De általában akkor, amikor mi döntünk úgy, hogy hangoskodni kezdünk.

A hivatalos fizetőeszköz a Török Líra. De kedvelt még az Euró és az US Dollár. A kredit kártyát is majdnem mindenhol elfogadják, de vele nem lehet alkudni.

Törökország időjárása röviden: dög meleg. A déli részeken még inkább dög meleg van. Ha éppen nem (mert mondjuk december van, de ez attól még nem lehet kifogás), akkor szakad az eső, vagy a hó. Minden más variációt az internetről kell letölteni.

Áram: 220 volt, és ugyan úgy kezet (meg mindent) ráz, mint otthon.

Étkezés: van kebab, meg kebab, és még több kebab.

Közlekedés:

2014-08-06

Blogunk jelszava lassan az is lehetne, hogy ami megtörténik ma, arról majd hírt adunk valamikor...jövőre...vagy majd utána.

Nemrég láttam egy plakátot, hogy a Rahmi . Koç technikai és közlekedési múzeumban (rőla egyszer majd bőven) szuper kiállítás látható arról, hogyan épült a két híd a Boszporusz fölé.

A kiállítás 10 hónapja nyílt meg... és 4 hónapja ért véget. De azért valamennyi még látszik belőle a múzeum egy eldugott sarkában.

Minden esetre a dolog több szempontból is érdekes, ha már aktuális nem is.

[caption id="" align="aligncenter" width="640"] Boszporusz híd ma[/caption]

Az első Boszporusz hidat 1973-ban, a Török Köztársaság fennállásának 50. évfordulóján adták át. A másodikat pedig 1988-ban. A fent említett kiállítás apropója, hogy az első híd 40, a másik 25 éves lett (a harmadik meg még nincs kész).

Néhány technikai infó, mielőtt belemelegednénk:

Első híd:

Hossz: 1560 m (ebből a két láb közötti függő rész: 1074 m) - építéskor a világ 4. leghosszabb hídja volt.

Magasság: 165 m

Tenger fölötti magasság: 64 m (kb. 21. emelet magassága)

Napi forgalom: 200 000 gépjármű (gyalogos forgalom nincs)

Második híd:

Hossz: 1510 m (ebből a két láb közötti függő rész: 1090 m)

Magasság: 105 m

Tenger fölötti magasság: 64 m (kb. 21. emelet magassága)

Napi forgalom: 350 000 gépjármű (gyalogos forgalom nincs)

Ez összesen kb. 550 000 járművet jelent naponta! Tekintve a jól megpakolt buszokat, és azt, hogy Törökországban nem dívik az egy autó-egy ember elve (inkább egy autó-8 ember) így ez azt jelenti, hogy nagyon is sok az a rengeteg ember, aki a hídon kell át minden nap. Így a hidak elkészítése igencsak jövőbelátó terv volt. Tekintve, hogy amikor készült, Isztambulban még csak két és félmillióan laktak (szemben a mostani 13-15 millióval)

[caption id="" align="aligncenter" width="650"] Már csak pár méter a két kontinens között -
Forrás: myortakoy.com[/caption]

A híd előtti időszakban pedig csak a hajóval lehetett átkelni az egyik kontinensről a másikra. Tekintve, hogy az 1970-es években járunk, amikor még keveseknek volt autója, ez leginkább gyalogos forgalmat jelent. Azt pedig minden városban felnőtt egyén tudja, hogy emberből korlátlan mennyiséget lehet begyömöszölni bármely korlátozott befogadóképességű dobozba.

Tehát végül is hajóval át lehetett cipelni a népet az egyik kontinensről a másikra. De azért mindenki belátta, hogy lehetne jobb módszer is.

Az ötlet már az 1940-es években felvetődött, hogy szükség lenne egy hídra, ami összeköti a két várost. Akkor még hivatalosan csak az európai oldalon feküdt Isztambul, míg Ázsiában Üsküdar, Kadıköy, stb... külön városkák voltak - egyelőre nem találtuk még meg, mikor is "egyesült" két földrész, de valószínűleg a hídnak komoly szerepe volt benne.

Az első változatok természetesen még jóval szerényebb hidat képzeltek el. Szerencsére nem azok épültek meg, mert a későbbi, nagyobb verzió is igencsak kevés manapság.

Az 1970-es építés kezdetéig sok esemény történt. Főleg politikai, de nem mellékes a II. Világháború sem. Ísmet İnönü, ki Atatürk örököse, és Törökország elnöke volt nagyon jól manőverezett, hogy az ország kikerülje a Világháborút. Így sok mindent megúszta, de egy ekkora híd építését jelentősen késleltette.

Maga a konkrét híd építése is több kalanddal járt. Akkoriban még kevésbé volt ismert az, hogy Isztambul akár tízezer éves történelemmel bír. És bár egy híd általában a föld (és tenger) felett épül, de azért vannak olyan részek, amelyekhez ásni kell. Főleg a hozzá vezető út ilyen. Ahol is több régészeti leletet is találtak. De akkoriban inkább annak volt komoly sajtóvisszhangja, hogy bár az útvonalat az akkor még néptelen területen vezették, a Boszporusz közelébe érve állandóan valakinek a magán palotájába botlottak. Ezeket pedig sehogy sem lehetett kikerülni. Végül a pénzfeldobás modern változata döntött: kinek van több pénze, befolyásosabb barátja, vagy buldózerkezelő engedélye.

[caption id="" align="aligncenter" width="650"] A pillérek készen állnak. - Forrás: myortakoy.com[/caption]

Végül az építés a tervezett 3 év alatt, különösebb zökkenők nélkül fejeződött be. Így eljött az az idő, amikor végre az elnök felállhatott a hídra, elvághatta a szalagot, és elindulhatott a nagy útra. A kis lépés nekem, nagy lépés az emberiségnek jelszóhoz hasonlóan tényleg történelmi esemény történt, hiszen először lehetett száraz lábbal átsétálni az egyik kontinentstől a másikra (leszámítva persze, hogy a Fekete-tengert megkerülve kb. 2500 km-es szakasz van, ahol át lehet sétálni Európából Ázsiába, vagy hogy Afrikába is át lehet gyalogolni).

Az esemény mégsem lett olyan hősi, amit érdemes filmen újrafeldolgozni. Mivel a legfelsőbb

ember után nem sokkal a nép is nekiindult, hogy találkozzon a másik kontinensen élő rokonaival. Csakhogy a híd nemsokára rezonálni kezdett a lépésektől, amitől pánik tört ki és mindenki futásnak eredet. Ezzel a közös cselekedettel sikeresen meg is szüntették a híd lengését.

Talán ennek okán, vagy csak úgy, más miatt, 1979-óta tartanak egy futást. . Idén (2014) november 16-án lesz.

[caption id="" align="aligncenter" width="650"] Boszporusz-híd építése - Forrás: myortakoy.com[/caption]

A Boszporusz feletti híd egyértelműen fontos mérőföldkő. A mellett, hogy közkedvelt szimbólum, az ország gazdaságában roppant fontos szerepet játszik. Nemcsak a naponta átkelő több millió ember, hanem a hatalmas teherforgalom miatt is. A híd tényleg kapu lett Ázsia felé.

A Boszporusz mindkét hídjára tilos gyalog felmenni. Ennek oka, hogy mint minden híd a világon, mágnesként vonzza az öngyilkosokat, akik néha nem a tengerbe, hanem valamelyik turista hajóra pottyantak. Ezért a gyalogos forgalom teljesen megszűnt. Még rendőrök is védik, nehogy valaki megpróbáljon felmenni. Csak az idején tudunk piknikezni a két földrész között. Kisebkek pedig a Minatürkben futkározhatnak a makett kontinensek között.

2014-08-07

Folytatjuk az általános leírások sorozatunkat.

Ezúttal Isztambulról ismerhetünk meg néhány alapvető dolgot.

Ami nem egyszerű, tekintve, hogy már 1500 bejegyzésnél is több foglalkozik Isztambullal, de még koránt sem értünk a végére. Sőt! Valahol a sikátorban botladozunk (és rettenetesen el vagyunk tévedve, de valaki odajön hozzánk a sötétben és azt mondja: Hé haver! Nem kell egy szőnyeg?)

Isztambul város, vagy ahogy sokan mondják Isztambulország. De találó még elnevezése is: a Városok királynője. Ebből pedig mindjárt párhuzamot vonhatunk Budapesttel, amit a Duna királynőjének szokás emlegetni. A két városnak egyébként meglepően sok a hasonlósága.

Szokás még a Hét hegy városának is nevezni. Ahogy ez történt az ókorban szinte minden komolyabb várossal. Az igazság az, hogy mára már inkább a Hétszáz hegy városa nevet érdemelné ki, de valószínűleg ennél is több domb található benne.

Az eredeti neve Bizánc (valójában Byzas, de előtte Lygos volt. Utána pedig Augusta Anatolia, Új Róma). Még pedig azért, mert egy Byzas nevű görög hajós (aki összeveszett az otthoniakkal) alapította. A monda szerint azt jósták neki, hogy a vakok szigetével szemközt építsen várost. Ő pedig ment, ment, ment, meg hajózott, míg oda nem ért Kalcedón (Khalkedon) városához, amit ma Kadiköy-nek hívnak, és Isztambul ázsiai oldalán található. Meglátta Byzas, hogy ezek hol laknak, majd átnézett a túloldalra (Európára), amiről kiderült, hogy sokkal jobb hely. Ezért azt mondta, hogy bizonyára ez a vakok városa, akik nem látják, mi van szembe (valószínűleg nem így mondta, de a mitológiába mégsem lehet úgy beírni, hogy a hülyékkel szemben várost alapított, mert az úgy nem elég pontos... meg nem is eléggé hősi).

Később a város a rómaiaké lett, akiknek egyszerűség kedvéért magukat is rómaiaknak hívták. Mindenki más viszont bizánciaknak. A várost meg Konstantinápolynak (a várost felvirágoztató Konstantin császár után). Jó kis fejtörést okozhatott akkoriban. De végül jöttek a törökök. Így megoldódott a névprobléma is. Sőt! A törökök rátettek még egy lapáttal, a várost mindjárt át is nevezték Isztambulra. De ez a hír nem terjedt túl messzire, mert az angol nyelvterületeken ma is Constantinople néven emlegetik.

Ebből már jól láthatjuk, hogy Isztambul nagyon öreg. És az ázsiai oldal a régebbi, holott az utolsó pár évtizedig mindig az európai oldal volt a nagyobb.

Isztambulról amit mindenképpen tudni kell az az, hogy nagy. Hatalmas! Óriási! Méretben 1538 km². Ez azt jelenti, hogyha Budapest helyére tennénk Magyarországon, akkor

Velencei-tóhoz még metróval tudnánk lemenni, mert az még a belváros. A Balatonhoz pedig csak egyszer kellene átszállni a buszról. És Szeged nem külön város, hanem az egyik kerület lenne. Ha a legrövidebb úton akarunk átmenni a városon, akkor az 150 km. A Google szerint ez 1 óra és 42 perc alatt tehető meg. A valóságban inkább 2 óra, péntek délután meg 5. De Ali bácsi tud egy rövidebb utat: át a sikátoron a csuklós busszal. Persze a bazár előtt megáll, hátha valakinek kell egy szőnyeg.

Isztambul 2.1 részből áll: európai és ázsiai részből. Ebben már megint hasonlít Budapestre. Ahogy Buda és Pest is más egy kicsit, úgy az európai rész is más, mint az ázsiai. A két oldal, pardon, kontinens között pedig ott fekszik, kinyújtózva a Boszporusz. Benne néhány szigettel. Egyszerűség kedvéért őket úgy hívják, hogy Szigetek. Hasonlítanak is a Margitszigetre, mint a város közepén egy kis csendes zöld terület. Csak ne akarna mindenki egyszerre oda menni.

Na de mit is jelent egy ekkora város? Mit jelent egy ekkora városba élni?

Azt, hogy korlátlan ideig mehetünk benne padlógázzal, és nem érünk a végére.

Egy ekkora városban legjobban eltévedni lehet. A turistáknak ajánlott, hogy ne is próbáljanak nem eltévedni, mert csak a vérnyomásuk megy fel tőle. Irány be az első sikátorba, aztán majdcsak lesz valami! A legjobb tanács, hogy mindig lefele menjünk, mert akkor kijutunk a tengerhez. Onnan meg már valahogy vissza lehet jutni...

A törökök is így csinálják: ha el akarnak jutni valahova, belövik az útirányt, hogy akkor mondjuk keletre kell menni. Aztán ha már úgy érzik, eleget haladtak, elkezdnek kérdezősködni, hogy most merre tovább.

Isztambul 39 kerületből, és még 17 faluból áll. A török adminisztráció szerint a város megyét jelent, így a kerület valójában város vagy falu, de Isztambulban mindez teljesen összenőtt, mintha Budapest megkerülte volna Szentendrét, és Vácot, és a Börzsönyben, Pilisben és a Mátrában is házak lakóparkok lennének. Szentendre meg úgy jól elvan, modern házakkal körbevéve, de megtartva a tradicionális belvárosát. Persze a Skanzenbe metróval mehetünk Esztergomból...

Isztambulról van egy papír alapú zsebtérkép. A térkép része kb. 1 kg. Az utcajegyzék pedig 3. Nem is lehet használni másra, minthogy erre ülünk a Boszporusz partján, és elfogyasszuk az uzsonnánkat. E mellett praktikus ha lekéssük az utolsó hajót, és ott ragadunk a másik kontinensen, hiszen lehet csónaknak is használni.

Szóval Isztambul nagy, hatalmas, óriási.

Szerencsére ahhoz nagyon komolyan el kell tévedni, hogy a város igazi méretét megtapasztaljuk. Az útikönyvek tanácsai a legalkalmassabbak erre: A Taksim térről indulnak

emeletes buszok a Boszporusz-hídon keresztül - csak elfelejtik megemlíteni, hogy hova is visznek minket el azok a buszok (megmondom: ki a világ végére, 40 km-t be a beton dzsungelbe), és hogy jövünk onnan vissza.

Az átlagos turista látványosságok, vagyis az Alap1-es csomag két legtávolabbi pontja alig 7 km. És ez már az az útvonal, amin mindent meg is néztünk. Az Alap2-es csomag is csak 12 km.

Ez persze nem jelenti azt, hogy az összes fontosabb (Alap1-es és Alap2-es csomag) bejárható egy nap alatt. Pl. az Archeológiai Múzeumban simán el lehet tölteni 10 órát, és gyalogolni 16 km-t. Csak sajnos 10 óra múlva biztosan kiteszik a szűrünket, amikor zárnak. Itt jön képbe Béla Bácsi megoldása, hogy múmiának teteti magát. Csak ő sajnos rossz szobában hajtotta végre az elterelő akciót, és átvitték őt a jó szobába, ahol egész éjjel frászban volt.

Tehát a legtöbb dolog közel van egymáshoz. Nem kell buszra szállni és megkísérelni, hogy elvisz egy olyan kerületbe, ahol úgy eltévedünk, hogy a végén a macskák fognak felfalni minket. Inkább hajózzunk egyet, sokkal izgalmasabb! :)

Jah, igen, macskák.

Isztambul a macskák városa. Úgy mondják, hogy legalább 3x annyi macska él Isztambulban, mint ember. Nos, emberből meg legalább 15 millió van. Tessék számolni!

Visszatérve az utazásra: hajózni jó móka. Európából Ázsiába átkelni könnyű, gyors, és olcsó (olvasd el: Istanbulkart). Ráadásul lehet írogatni az otthoniaknak, hogy az egyik földrészen reggeliztünk, majd átmentünk a másikra teázni egyet.

Kalandosabb, többre is kerül, és az egész nap rámegy, de mindenképpen megéri a Boszporusz túra. Ha nincs időnk, akkor csak a kicsi, de ha belevágunk, akkor inkább legyen a teljes. Az elvisz majdnem a Fekete-tengerig. Ott fel lehet menni egy várba (ami ráadásul magyar építésű), majd integetni a világ végére, aztán enni egy fagyit, majd futhatunk vissza a hajóra.

No de persze a hajózáson és a látnivalókon kívül még sok minden mást is érdemes kipróbálni: evés, szőnyeg vásárlás, evés, szőnyeg vásárlás, evés, szőnyeg vásárlás, evés, szőnyeg vásárlás, evés, szőnyeg vásárlás, evés, szőnyeg vásárlás, evés, szőnyeg vásárlás, evés, szőnyeg vásárlás, evés, szőnyeg vásárlás, evés, szőnyeg vásárlás, meg esetleg az evést.

Természetesen a bazár nem maradhat ki. No meg egy jó kis kebab.

Úgyhogy kalandra fel! :) Irány Isztambul! :)

2014-08-08

Elkészült a Szupergyors vonat Isztambul és Ankara között.

És most kivételesen nem is vagyunk olyan roppantul lemaradva. Még 2 hét sem telt el az átadás óta. Hiába, gyors vonat, gyors hírek. :)

De a lényeg akkor is, hogy 3,5 fél óra alatt eljuthatunk Isztambulból Ankarába. Vagy fordítva: Ankarából Isztambulba. Mindezt roppant kényelmes körülmények között.

2014. július 25-án átadták, és azóta is száguldozik a vonat Isztambul és Ankara között.

A vonat egyelőre még "hagyományos". Semmi mágneses, egysínes és más futurisztikai elem. De azért még így át kellett építeni a teljes nyomvonalat, hogy bírja a sebességet és a nyomvonalat.

Technikai adatok:

Pálya hossza: 533 km (ebből jelenleg 489 üzemel)

Maximális sebesség: 250 km/h

Vonat típusa: fehér csíkos, nemdorombolós

A teljes Isztambul-Ankara útvonal 7 óra volt régi vonattal. Autóval ezt 5,5 óra alatt lehet megtenni, de akkor nem állunk meg kebabot enni. Az új mozdonyokkal és vágányfelújítással mindez már csak 3,5 óra. De azt ígérik, hogy további fejlesztéssel ezt le lehet aludni 1,5 órára!

Az nem derül ki, hogy ezt a hihetetlen rövid időt (ami ugyebár versenyképes lesz a repülővel) a "hagyományos" vasúttal is meg tudják-e oldani. Mert a tervek között az is szerepel, hogy bemegy majd a Marmaray alagútba, így Európa felé folytathatja az útját...
...És egy szép napon lesz majd egy Ankara-Isztambul-Budapest gyorsvasút...
Ez szép mese...

Egyébként roppant nehéz bármi konkrét információt találni ebben az esetben. Leszámítva azt, hogy 122 aluljáró, 53 felüljáró, 21 viadukt, 43 híd és 35 millió kiásott köbméter föld szerepelt a számlán, más használható adatot előkeríteni komoly művészet.

A Google-be beírva a gyorsvonat nevét (YHT - Yüksek Hızlı Tren - Nagyon Gyors Vonat) rengeteg hivatalosnak látszó oldalt találunk. Míg a alig van bármilyen információ. Pl. jegyet sem itt kell venni. Hanem .

. Ez a vasúttársaság hivatalos oldala, így remélhetőleg jó adatokat tartalmaz.

E mellett érdemes megemlíteni, hogy a teljes tervezett vonal koránt sincs még készen. Haydarpaşa, azaz az ázsiai pályaudvar felújítása még mindig tart. Vele együtt az isztambuli európai és az ázsiai vonalak is átépítés alatt állnak. A Marmaray és csak 5 megállóból áll. Holott mindezt szeretnék összekötni.

Mindez azt jelenti, hogy az isztambuli végállomás Pendik kerületben található. Ide pedig nem egyszerű elmenni. Időben is eltart egy darabig. Az Atatürk repülőtérrel pl. 1 óra az út. Taxiban ez 115 TL-t jelent (legalább). A Sabiha Gökçen repülőtérhez (azaz a fapados WizzAir és Pegazus esetében) más szerencsésebbek vagyunk. Taxival 20 perc, és csak 31 TL. De az E- 9-es busszal is lehet menni. Az ankarai oldalon majd eligazít titeket. :)

Az árak kiderítése sem ment könnyen. Egyik oldalon azt mondja, hogy 70 TL a felnőtt, 35 TL a nyugdíjas, 0 TL a hét év alatti, és 35 TL a gyerek (12 év alatti). Tekintve az információhalmazt, nem bíztam benne. Így megnéztem az oldalát. Kiderült, hogy ez tényleg így van. Persze, ahogyan a repülőgépeken, itt is lehet addig játszani, míg az árak az egekbe szöknek. Pl. van Business Class. Meg lehet ebédet kérni a vonatra (érdekes módon nálam ez nem változtatta az árat).

Persze 3.5 óra nem olyan hosszú táv, amit ne lehetne kibírni evés nélkül. De ez itt Törökország, ahol mindig lehet valamit enni. :)

2014-08-11

Éppen éjjel 2 volt, amikor azon gondolkodtunk, hogy menjünk-e már aludni, maradjunk még fent, vagy török szokás szerint kimenjünk az utcára bulizni. Végül is még fiatal az idő, és a levegő sem hűlt le 30 fok alá (így akár mehettünk volna pizsamában is).

De akkor, a TV-ben feltűnt egy ismerős parasztlány, aki éppen hátrafordul és a szemével azt mondja, Ha követni mersz, beléd állítom a kaszát!

Igen! Kétségen kívül egy magyar pengőt láhattunk a török sorozatban!

[caption id="attachment_7532" align="aligncenter" width="500"] Magyar pengő az Ulan İstanbul sorozatban[/caption]

A török sorozat egy...ööö... családi maffiás akciós szappanopera. Vagy valami hasonló (törökül egyszerűen csak macera). Jóképű szakállas úriemberrel, kölkökkel meg lányokkal. Meg még ki tudja mivel (sirályokkal és macskákkal).

Na, ebből már mindenki rájöhetett, hogy az Ulan İstanbul sorozatról van szó, ami a kép alapján a Galata-torony közelében játszódik. Vagy valami hasonló.... De mindenképpen Isztambulban.

És, amint láttuk, magyar pénz is forog a kockán! Erre mindenki legyen állati büszke! Ha ezt tudta volna a kaszás parasztlány...

Szóval a történet az - leszámítva, hogy fogalmam sincs, éppen blogot írtam akkor -, hogy egy kevésbé jóképű, meg egy még kevésbé jóképű (aki egyértelműen elolvasta a Helló, én vagyok a Maffia - kezdőknek és haladóknak c. könyvet, így tart magánál egy kopasz és egy nem kopasz kidobó embert) egy pénzgyűjteményről beszélnek, ami állítólag roppant értékes (összesen talán 20 TL-ért). Úgyhogy minden kalamajka oka ez a kollekció lesz. Közben pedig egy szoknyában rövid nő (mármint a szoknya rövid, nem a nő) idegesen rohangál a mellék helyiségben, de nem azért, mert minden fülke tele lenne. Láthatólag neki ott más dolga van. Nem, nem 18 karikás, de azért még így is csupa izgalom az egész.

Úgyhogy vegyétek akár sorozat ajánlónak. Egyszer talán majd Magyarországon is levetítik, és akkor majd egyszerre fog több millió ember felkiáltani: Ott egy magyar pengő!

Az aktuális rész (meg úgy az egész sorozat, meg bármely más török sorozat eredetiben) . A pengő az 5. perc 48. másodpercében lép színre, de gyorsan túl is lapoznak rajta.

[caption id="" align="aligncenter" width="579"] Ulan İstanbul - Kanal D[/caption]

2014-08-12

Török könyvkötő műhely

Nakkaşhanének nevezték az oszmán korban azt a helyet, ahol a könyveket készítették. A szerájokban lévő könyvkészítő műhelyekben folyó művészeti tevékenységnek nagy jelentőséget tulajdonítottak és támogatásban részesítették. A kalligráfia, a díszítőművészet, miniatúrafestés, márványfestés, kerámia és a könyvkötéshez hasonló kézműves munkálatok során az értékes könyvek mintegy művészeti alkotásokká váltak.

A 2014-es Mesterségek Ünnepén a Yunus Emre Enstitüsü Budapesti Török Kulturális Központ jóvoltából egy különleges dekorációjú könyvkészítő műhely jelenik meg. A korszak zenéjét, ruháit és légkörét is megjelenítő dekoráció mellett, a hagyományos könyvkészítő művészetet szakértő mesterek fogják élőben bemutatni.

A műhely melletti standon a Yunus Emre Enstitüsü munkatársai adnak bővebb felvilágosítást a kulturális központ évközi programjairól és nyelvtanfolyamairól. A Nakkaşhanében bemutatásra kerülő művészetek:

Papír készítése

Tinta készítése

Színek előkészítése

Írás (kalligráfia)

Oldalak díszítése / aranyozása

Borító belső oldalának díszítése (ebru)

Könyvkötés

Az élő bemutatók időpontjai:

augusztus 16. (szombat) 11:00-12:00 és 16:00-17:00
augusztus 17. (vasárnap) 11:00-12:00 és 16:00-17:00
augusztus 18. (hétfő) 15:00-16:00 és 18:00-19:00
augusztus 19. (kedd) 15:00-16:00 és 18:00-19:00
augusztus 20. (szerda) 11:00-12:00 és 16:00-17:00

Ezekén az élő bemutatókon kívül a művészek workshopokat is fognak tartani, ahol az érdeklődők közelebbről megtekinthetik és kipróbálhatják az egyes kézműves mesterségeket.

Workshopok időpontjai:

augusztus 16. (szombat) 14:00-15:00 és 19:00-20:00
augusztus 17. (vasárnap) 14:00-15:00 és 19:00-20:00
augusztus 18. (hétfő) 13:00-14:00 és 16:30-17:30

augusztus 19. (kedd) 13:00-14:00 és 16:30-17:30
augusztus 20. (szerda) 14:00-15:00 és 19:00-20:00

Helyszín: Magyar Nemzeti Galéria előtti Savoyai udvarban!

Forrás:

2014-08-13

Eljutottunk oda, hogy a 2 nagy, a Malév és a Török Légitársaság (röviden: THY) helyén 1 nagy (THY), és 2 fapados (WizzAir, Pegazus) jár Isztambul és Budapest között.

E mellett számtalan olyan járatot találunk, amelyik majdnem Budapestre érkezik (Bécs), meg olyat is, amelyiknél egy (de persze lehet több is) átszállással juthatunk haza Törökország legnagyobb városából. Ezek az átszálló pontok viszont ilyenek, mint Moszkva, London, Berlin, stb...

A mostani, negyedik (vagy inkább 3+) járat legalább olyan helyen áll meg, ami egyébként is útba esik.

Íme az !

Ez mondjuk még kérdéses, hogy tényleg megéri-e kiszállni a 11000 m magasságból, hiszen ezzel rengeteg időt veszítünk. De még mindig kevesebbet, mint ha Moszkvában kellene várakoznunk. Viszont a direkt fapadosoknál mégse lehet jobb.

Vagy mégis?

Lássuk az Air Serbia előnyeit:

Nem fapados. Ez már sok mindent elmond. Már amennyiben tényleg igaz, hogy nem az. A csomagok mérete nem erre utal.

Isztambul I. számú légi kikötőjére, az Atatürk Nemzetközi Repülőtérre érkezik. Nincsenek apróbetűs részek.

Tehát lényegében a kategóriájával, a THY-vel kellene összehasonlítani. Ahol is egy jegy ára stabilan 260 Euró. Az Air Serbinalál viszont menetben sikerült 90 Eurósat is találni. Csak jövetben volt 400 Euró. De elméletben akár 180 Euró-ból megúszhatjuk a teljes utat adókkal, ebéddel, mindennel együtt.

Ez persze még odébb van a Pegazus 80 Eurós, vagy a Wizz Air 30+30+csomagok összesakozható árától. De viszont meglátogathatjuk a mellékhelyiséget Belgrádban.

Egyébként kb. 1 órát kell várni az átszállásnál, ami nemhogy nem nagy dolog, de akár még sporttal is elüthetjük az időt. Pl. futunk, hogy elérjük a gépet. Cserébe kétszer ebédelhetünk a levegőben. Más kérdés, hogy az útidő nagy részét nem a levegőben fogjuk tölteni.

Összegezve:

Előrébb jutottunk valamivel is az Air Serbia lévén?

Na, ez egy jó kérdés! Nem lehet egyértelműen kizárni, de melléállni sem. Inkább azt mondom, hogy sok mindentől függ. Pl. az aktuális akció, vagy az isztambuli repülőtér.

És ne feledjük el, hogy Belgrád közel van a magyar határhoz. Ahogy a nyugati országrészben megéri Bécsbe menni a repülőtérre, ugyan úgy a déli országrészben az Air Serbia jobb választás lehet, mint más Budapestre érkező társaság.

Tehát még egyszer összegezve:

Most aztán tényleg roppant bonyolult lett kiszámolni, melyik légitársasággal is érdemes Isztambulba repülni...

2014-08-14

Halló!

Ez itt Törökország.

És éppen eszünk. De ez nem újdonság. A törökök mindig találnak egy jó okot az evésre.

Törökország az a hely, ahol jókat lehet enni. Mindig, és mindenhol.

Isztambul pedig az a város, ahol az emberek mindig rohannak. De ha megállnak egy pillanatra, akkor esznek. Mivel pedig legalább 15 millió ember lakik ebben a hatalmas városban, nem tud mindenki mindig rohanni. Mindig akad valaki, aki éppen megállt, és falatozik egyet. De mivel ez a néhány ember ekkora mennyiségben már legalább több százezer, úgy érezhetjük, mintha az egész városban folyamatosan sütnének valamit.

És ha beleszagolunk a levegőbe, akkor meggyőződhetünk róla, hogy ez tényleg így is van!

A törököknél ugyanis nem nehéz okot találni az evésre. És mivel mindig van a közelben olyan ember, aki éppen enni szeretne, mindig lesz a közelben egy étterem is. És mivel mindig van a közelben étterem, így sokkal egyszerűbb egy étterembe leülni, mint egy útszéli padra. No nem mintha a padnál nem lenne kiszolgálás. Pillanatok alatt feltűnik egy simit vagy egy teaárus, amint leültünk egy padra.

Tehát Isztambulban nem lehet éhen maradni. Már persze ameddig bírjuk pénzzel. Mert azért Isztambulban mindenhez pénz kell.

De igazándiból a török nem csak azért eszik, mert megállt, és így lett ideje enni. Sokszor azért áll meg, hogy egyen.

A fő okok, amiért a törökök esznek leggyakrabban a következők:

Várnak a hajóra.

Fent ülnek a hajón.

Várnak a kikötésre.

Leszálltak a hajóról.

Csak úgy várnak.

Unatkoznak.

Mert éppen nem unatkoznak.

Mert stresszesek.

Mert nyugodtak.

Mert stresszesek, és nyugodtak akarnak lenni.

Mert nyugodtak, de stresszesek akarnak lenni.

Mert nappal van.

Mert este van.

Mert süt a nap.

Mert nem süt a nap.

Mert hideg van.

Mert meleg van.

Mert...minek indok? Enni akarunk és kész. :D

2014-08-15

Íme egy jó kis program, amivel kiszámolhatjuk, mennyibe fog kerülni a taxizás Isztambulban.

Isztambulban könnyű eltévedni. Éppen ezért minden hotelben kapunk egy úgynevezett eltévedés kártyát. Ez az, amit a taxisnak oda lehet adni, ő pedig visszatalál a hotelbe.

Ez azért is fontos, mert Isztambul akkora (több, mint 25.000 km út), hogy még a taxisok sem tudják fejben tartani. Így általában mi navigálunk neki, hogy mikor merre forduljon. Ha viszont még újak vagyunk a városban, jól jön a hotel kártyája, ahol az ajánlott rövidebb utak is fel vannak tüntetve.

A helyzet még izgalmasabb, amikor viszont egy konkrét helyre szeretnék eljutni. Egy olyanra, ami távolabb van a megszokott turista utaktól. Ilyenkor nem árt előre tudni, hogy tényleg mennyibe fog kerülni az út.

Szerencsére már van olyan weboldal, ami segít minket a kalkulációban.

Ez a elvileg megmondja nekünk, mennyibe is fog kerülni az út A pont és B pont között.

A jobb oldali részen mindjárt át is állíthatjuk angolra, és öööö... nem történik semmi. Na mindegy.

Szóval a Nereden térképbe azt írhatjuk, hogy honnan szeretnénk menni, míg a Nereye részbe azt, hogy hova szeretnénk kikötni. Ez lehet akár kikötő is

Ha ez megvan, akkor a Taksü Ücreti Hesaplama gombra kattintva mindjárt meglátjuk, mennyi a táv km-ben, és lírában.

Sőt! Még egy térképet is kapunk, alatta pedig az utasításokat, amiket fel lehet olvasni a taxi sofőrnek, garantálva ezzel az eltévedést. Nem beszélve arról, hogy nekem magyarul írta ki az útvonalat. Ez további kalandokat eredményezhet, ha ezt szeretnénk felolvasni.

De összességében jó kis program.

Persze egyetlen program sem helyettesíti az embert, úgyhogy ezt is csak ésszel használjuk!

Nem árt tudni pár apróságot.

Egyik ilyen, hogy a program mintha 2 TL/km-el számolna. Egy másik 1.7 TL/km-t számol.

Nem tudom, melyik áll közelebb a valósághoz. Vagy távolabb. De az mindenképpen biztos, hogy más a nappali és más az esti tarifa.

És ez ugye csak a km. A kocsiba beülve 2.1 TL-t fizetünk mindjárt (készenléti ár, vagy mi a hivatalos neve). A Hídért is kell fizetni (bár néha nem), ami mintha 3 TL lenne. És akkor még mindig úgy gondoljuk, hogy a taxi csak megy, megy megy. Pedig Isztambulban a kocsik meglepően sok időt töltenek állva. Mármin a dugóban állva, nem pedig két kerékre állva..

Ha kifogunk egy jó kis péntek esti dugót, vagy csak a szokásos hídas dugót, az 1-2 órával meghosszabbíthatja az utat. És persze tovább emeli az árakat.

A másik pedig, hogy a program a Google térképét használja. És így a Google útvonal keresőjét. Viszont Isztambulban nem ennyire egyértelmű az A pontból a B-be jutás. Taxival pl. gyakran átmegyünk a H ponton is, ami ezt jelenti, hogy Hirtelen bemegyünk egy kisutcába, szembe a forgalommal, és mindenki azt kiabálja, hogy Hülye állat. De ez nem hallatszik a dudálástól.

Egy vérbeli isztambuli taxi sofőr legalább 14 rövidebb utat tud. Még akkor is, ha csak a 2 utcát akarunk menni. A célpontot általában nem tudja, de azt igen, hogy van rövidebb út is. A Google viszont semmit sem tud a rövidebb útról.

Tehát mindent összevetve a nagyon is jó számoló program. De a végeredményhez adjunk hozzá még legalább 20 TL-t. Csak a biztonság kedvéért.

2014-08-18

Ideje egy kicsit megismerkedni Törökország történelmével.

Azt nagyjából tudjuk, hogy Törökország lényegében a Kis-Ázsia elnevezésű földnyelven helyezkedik el. Ezt másképpen úgy hívják, hogy Anatólia. A blogban is mi így hivatkozunk rá. Egyrészt mert a törökök is így hívják, másrészt mert egyszerűbb leírni.

Csak hogy Anatólia történelme egyáltalán nem egyszerű! Itt éltek az akkádok, az asszírok és a hettiták. És itt volt Phrügia és Lüdia is (ahol a pénzt feltalálták). Itt ásták ki a világ az első városát, Çatal Hüyük-t is. E mellett a búza is valahonnan innen ered.

És akkor még csak a helyeikről, és az ókorról beszéltünk. Ott vannak még a turisták, mint a perzsák, az egyiptomiak, vagy a görögök, akik később le is telepedtek...

Anatólia történelme az idő homályába veszik. Jól jellemzi mindezt az, hogy minden történet úgy kezdődik, hogy befejeződött egy másik történet. És ha a kertben ásunk, minden kő alatt találunk valami még régebbit (ezért is tartott olyan sokáig a Marmaray építése). És ez az oka, amiért még a legegyszerűbb mai kérdésre is nehéz válaszolni, mint pl. kié ez a föld?

Egyébként kb. az egész közel-kelet így néz ki...

Anatólia földrajza és éghajlata lehetővé tette, hogy számos helyen - különböző adottságoknak köszönhetően, mint pl. tengerpart, folyó, ásványkincs, növény, termék, vagy csak birka (mai Ankara) kisebb-nagyobb közösségek alakuljanak ki. Ezek pedig, az adottságoknak köszönhetően gyorsan birodalommá nőttek.

Ami érdekes, hogy ezek a birodalmak nem néhány évtizedig tartó percellák voltak, hanem több száz, sok esetben ezernél is több évig fennálló jelentős erők voltak, akikről rettegetek a szomszédok. Persze csak a kis szomszédok. A nagyok inkább megpróbálták a kardélre hányni.

Mármint nem az ebéd volt rossz, hanem a szomszédokat próbálták lekaszabolni. Ez pedig olyan gyakori esemény volt, hogy lényegében Anatólia egész történelme a háborúztatásról szólt.

Tehát lényegében a történelmet röviden így lehetne összefoglalni:

Volt A, ki tudja honnan jött. De szintén a kitudjából jött B és megtámadta A-t. Az egyik nyert. De a mi szempontunkból lényegtelen, hogy ki, mert jött C. Meg D. És E, F, G, H, I, J, K no meg L és Ly is... Ma egyébként a T köztársaság található a területe.

Így röviden inkább egy ki kicsodát érdemes írni, a hosszú, több ezer oldalas történelem könyv helyett. Mégpedig időrend szerint:

Çatal Hüyük - az első város. I. e. 7. évezred.

Hattik. Ők nem a hettiták, bármennyire is hasonlít a nevük. Meg a lakhelyük, és minden egyéb. Akkor sem ugyan az. Ők az asszírokkal kereskedtek.

Asszírok. Kereskedő és nyilazós nép volt hatalmas birodalommal. Egyiptomtól a mai Irak, és dél-Törökországig érő tartományuk jelentős hatással volt a kereskedelem kialakulására.

Hettiták. Ők harci lovas szekerekről nyilazgattak. Még Egyiptommal is harcban álltak (elvileg az egyiptomiak tőlük tanulták el a harci szekereket). Fő jelentőségük a sok egyéb mellett, a vas és a lovas harcmódor bevitele a történelem könyvekbe.

Aztán jöttek az indoeurópaik, akik elsöpörtek mindent.

Phrügia. Az indoeurópai vándorlás hatására letarolt birodalmak helyén jött létre. Midasz király (kinek a kezétől minden arany lett) itt uralkodott. Persze ez a birodalom is megbukott.

Lüdia, aki Phrügia után tudott felemelkedni. A világ legrégebbi, egységes méretű és súlyú pénzérméit itt készítették.

Az asszírok még egyszer visszajöttek.

De végül a perzsák is megérkeztek. Ők már az egész Kis-Ázsiát az uralmuk alá hajtott.

Jah, és a görögök is ott ültek már a partokon. Ők még az indoeurópai népvándorláskor érkeztek.

Utána jött Nagy Sándor, és leigázta az egész Perzsa Birodalma. Ő nem mellékesen makedón volt.

Azt várnánk, ez után már nyugalom lett, de pont az ellenkezője történt: Nagy Sándor halálával a birodalom sok kisebb államra hullott szét, ami további háborúkat jelentett, amiknek csak a rómaiak tudtak véget vetni.

Rómaiak: Páncélosok, bökösövel felszerelve. Kiváló taktikájuknak, és állami berendezkedésnek köszönhetően hatalmas birodalmat hoztak létre. Aminek megvolt a saját gyengéje, így ez is széthullott egy idő után. De előtte:

Bizánci Birodalom. A Római Birodalom keleti része. Mondhatnánk, hogy az államformájuknak, és a hadseregnek köszönhetően ezer évvel éltek túl Róma bukását. És bár a kezdetekben sokat hódítottak, lényegében csak elkerülték a fő háborús övezeteket. Mindemellett Anatóliában is a kisebb királyságok egymás püfölésével voltak elfoglalva. Bár az arabok többször is bepróbálkoztak. Mígnem

Szeldzsukok. Muszlim törökök. Az oszmánok elődei. Anatólia zömét meghódították, és a Bizánci birodalomból is jelentős részt elfoglaltak. De végül a saját területéről került ki a fő ellenség.

Oszmánok. Oszmán törzsfő leszármazottai, akik végül egy hatalmas birodalmat hoztak létre. Kevesen tudják, hogy hajszál híján múltott, hogy ne esett szét ez a birodalom idő előtt. Timur Lenk, a mongol vezér 1402-ben a mai Ankara mellett legyőzte a törököket, a szultán pedig kalitkába rakta, és hazavitte. A utódok pedig természetesen egymással viaskodtak. De persze csak egy maradhatott.

1453-ben II. Mehmed elfoglalta Isztambul, és ezzel véget ért minden. Főleg a Bizánci

Birodalom. Később I. Szulejmán majdnem maximalizálta az Oszmán Birodalmat. És meg hozta a Békét Anatóliába.

Persze nem, mert azért voltak lázadások jó sokszor.

A I. Világháború pedig ismét felborított mindent. A végeredmény a Török Függetlenségi Háború, és a mai Törökország megalakulása lett.

Tehát itt tartunk ma.

2014-08-19

Isztambulban hivatalosan 13 millióan laknak. Nem hivatalosan 15, az utca embere szerint pedig megvan az 17 is.

De hát kétmillió ember csak annyi, mint egy európai főváros, ennyi simán belefér a számítási pontatlanságba...

Az igazi kérdés viszont az, hogy hol lakik ennyi ember?

Természetesen otthon. :) A legutóbbi időben ezt úgy hívják, hogy lakópark.

A lakóparkok nagyon izgalmasak Isztambulban. Ugyanis egy ilyenhez leginkább hely kell. Az pedig nagyon kevés található a világ egyik legnagyobb városában. És a hely, az bizony érték. Egy jó hely, pedig nagyon nagy érték.

Egy jó helyre viszont ha lakóparkot építenek, azt nagyon nehéz eladni, mert annak már olyan ára van, ami egy kisebb palotát lehet venni. Akkor pedig az ember inkább vesz egy kisebb palotát.

Ahol viszont már eladható áron lehet lakóparkot építeni, az bizony kint van a világ végén. Még isztambuli szemmel is. Ide meg ki akarna kiköltözni? Ki szeretne naponta 3+3 (4+4) órát utazni? Úgyhogy ezeknek a lakóparkoknak valami különlegeset kell tudniuk, hogy az emberek mégis oda menjenek. Főleg mások legyenek, mint a hasonló különleges lakóparkok.

Egyik, legalapvetőbb, a szolgáltatások. Hiszen mire van szükség egy olyan lakásban, ami kint van a világ végén? Arra, hogy az embert bevigyék a legközelebbi bevásárló központba. Így, ha a nagymamát berakjuk egy a belvárostól 80 km-e levő kuckóba, jó lelkiismerettel aludhatunk, mert tudjuk, hogy bármikor el tud menni shoppingolni. És ehhez nem kell megtanulnia autót vezetni. Ami lássuk be, sok embert megment a szívritmus zavaros délutántól.

E mellett persze van medence, hogy a nagyfi ott tudjon úszkálni is. De ez alap, ettől még nem lenne törökös.

Attól lesz törökös, hogy belépnek a kreatív formák. Ugyanis mivel tud a nagyfi büszkélkedni a Facebookon? Azzal, hogy 80 km-e lakik? Aligha... A medencével? Én van a Bözske nénének is. Hát akkor azzal, hogy olyan helyen lakik, aminek jó neve van!

A jó névhez pedig valami különlegesség szükséges.

Különlegességben pedig a törökök nagyon erősek. Legismertebb példa mikor az igazi . Itt aztán a lagúnák és a gondolák is megtalálhatóak. No és persze az eredeti olasz pizzériák, és olasz divat márkák.

Csak kicsivel marad el mögötte a Boszporusz lakópark, ami bár nem az igazi Boszporusz, de legalább a leghíresebb palotákban lakhatunk. Ezzel pedig túlteszünk mindenkin, aki a hálószobájából rálát a valódi Boszporuszra.

. Mert hát oda is kell.

A szerényebbek inkább beérik azzal, hogy közel van a repülőtér, az erdő, vagy csak furcsán néz ki az épület. Esetleg különleges kilátásban gyönyörködhetünk.

A minap viszont egy olyan reklámot láttunk, amelyik túlszárnyal minden képzeletet, kreativitást. Egy olyat, amire egyszerűen nem lehet nemet mondani.

Azt mondják, hogy

"Legyen egymillió szomszédod!"

Legyen egymillió szomszédod!

2014-08-20

Isztambul történelme, mint ahogy minden más Anatóliában, az idő homályában kezdődik.

De annyi biztos, hogy élt éldegélt egyszer az Első Szőnyegáros. Meg az Első Kebabáros. És persze ott volt az Első Turista is.

Bár ő erről nem tudott, mert karddal jött a város elfoglalására, de szőnyeggel tért haza. A mai napig nem derült ki, mi lett a kardjával.

Isztambul legrégebbi lelete (ő az Első Kebabáros) 8000 éves.

Mindez azért roppant érdekes, mert akkoriban még nem volt Isztambul. No nemcsak úgy, mint Isztambul város, vagy Isztambul ország. Vagy mint oszmán főváros. De mégcsak nem is úgy, mint a Kelet-Római Birodalom székhelye.

Egyáltalán nem volt. A térképről teljesen hiányzott. A régészek szerint akkoriban még Boszporusz sem volt. Az csak jóval később, ie. 5600 (7600 éve) keletkezett. Ekkor talált rést a Márvány-tenger, és kezdett beleömleni a Fekete-tengerbe.

És ezzel vette kezdetét a történelem is. Ami előtte volt, az mind B.E. Azaz Boszporusz Előtt. Ez hasonló, mint a KE és a KU (kebab evés előtt, és kebab evés után), csak éppen sokkal régebbi időre használjuk, míg a KE és a KU naponta többször is előfordulhat.

Magával a Boszporusz keletkezésével, más is keletkezett: egy határ Európa és Ázsia között. No és egy mítosz is.

A történet szerint ugyanis a Boszporusz jelentése Bikát jelent. Másfelől nézve pedig Tehén Átjárót. Ehhez tartozik az Aranyszarv-öböl is, ami szintén a tehenekkel kapcsolatos. Itt pedig már előjönnek a szimbólumok. A történetben ugyanis szerepel Zeusz, aki nem vetette meg a patakban/tengerekben/más partokon fürdőző lányokat, sem pedig a bika jelmezbe bújását sem. A többit mindenkinek a korosztályához kapcsolódó fantáziájára bízom...

Az első hitelesebb (és szűzlányokban kevésbé bővelkedő) leírások ie. 667-re teszik a város alapítását. Ezt pedig Büzasz király tette. Ő éppen Görögországból menekült (szűzlányok elrablása folytán - forrás: nem hivatalos forrás). Neki azt jósták, hogy a vakok szigetével szemben alapítson várost, és akkor az nagy birodalom lesz. Ő sok hajózás után a mai Kadiköy-t (akkoriban Khaledon - Kalcedón) találta úgy, hogy oda csak is a vakok költözhetek, hiszen a túlpárt sokkal jobb. Védett öböl van (Aranyszarv), friss kebab, jó kilátás a hegy tetejéről. Sőt! Amit még nem tudott, szuperül lehet a Boszporuszon áthaladó hajókat ágyúzni.

Nosza rajta, ki is kötözz a túlparton, elővette a felfújható várost, és nekiállt nagy birodalmat alakítani. A tevékenységét ie. 64-ben a rómaiak akadályozták meg, mivel elfoglalták. De végül is meglett a nagy birodalom, csak nem úgy, ahogy Büzasz várta.

Ezzel együtt pedig elérte, hogy mindenki az Európai részre koncentrált, így Kadiköy ma is egy nyugis városrész. Ráadásul a leginkább európai.

Szóval jöttek a rómaiak. És elfoglalták Büzaszt. Hamar rájöttek, hogy egy város ilyen névvel nem maradhat (- Honnan jösz? - Büzansz.- Pedig fürödtem! Idén négyszer is!), így lett belőle Byzantium.

De sokáig nem maradt meg ez a név, mert amikor a rómaiak unatkozni kezdtek, mindjárt egymást támadták. Egy alkalommal, 196-ban Septimus Severus elfoglalta (mert utálta azt, aki ott ellene áskálódott), átnevezte Augusta Antoninának.

A nagy fordulat Nagy Konstantinnal érkezett, aki 330-ban úgy döntött, hogy áteszi a székhelyét az immár Konstantinápolynak nevezett városba. Bár az anyakönyvi lapon Nova Roma, azaz Új Róma szerepelt. Innentől kezdve egy egyre növekvő, és virágzó, de azért párszor leégett városként szerepelt a mindennapokban.

395-ben a Római Birodalom kettő szakadt, majd 476-ban a nyugati fél elbukott. A keleti oldal megúsza, hogy a lovasok hozzájuk is bejárjanak nyilazgatni. E mellett fontos kereskedelmi, gazdasági, de még vallási központ is lett. Később a magyarok azért bejutottak. Botond története is itt játszódik. Mindjárt jobbra a piros ház mellett.

Konstantinápoly, mint a Kelet-Római Birodalom (vagy más néven Bizánc) fővárosaként egy ideig egyre jobban fejlődött, de végül csak kiderült, hogy itt is ugyan akkora gondok vannak, mint a nyugati társánál. A birodalom mérete folyamatosan csökkent. Belső problémák is voltak bőségesen.

Mígnem a 1204-ben megérkezett a Negyedik Keresztes hadjárat. Ők Jeruzsálembe indultak, de adminisztrációs, pénzügyi és politikai okokból inkább úgy döntöttek, hogy kirabolják a várost. Meg elfoglalják, meg úgy mindent, ami még eszükbe jutott. Ez végleg betett a birodalomnak. De még 250 évig tartotta magát.

1453-ban megérkeztek a törökök, és elfoglalták a várost. A nevét is megváltoztatták: Isztambul.

Ezután a város folyamatosan fejlődött. Egyre inkább utolérte, majd le is hagyta a korábbi legnagyobb méretét. A határok ezer kilométernél is messzebb voltak. Nem kellett komolyabb támadásokra számítani. Aki mégis betévedt, az úgyis eltűnt a bazárban.

Az I. Világháborúban a törökök a vesztes oldalon találták magukat. A szövetségesek

megszállták a várost. De nem csatában, hanem a békefeltételek értelmében. Ekkor jöttek rá sokan, hogy Isztambul mennyire is veszélyes helyen van. Atatürk a fővárost áttette inkább a kontinens belsejébe, Ankarába.

Ankara viszont akkor még egy csendes kisváros volt. Nagyon sok embert csábítottak oda Isztambulból. Ami így erősen kiürült. Itt persze más okok is voltak, mint az I. Világháború után megszokott nemzetség cserék. Már-már úgy tűnt, hogy a Boszporusz parti város egy szimpla tengerparti település szintjére süllyed.

A 70 években viszont a gazdaság megváltozása miatt az ország középső és keleti tartományaiából több millióan elkezdtek Isztambulba vándorolni. Ez pedig többszörösére növelte a város lakosságát.

Így ma Isztambulban kb. 14. millióan élnek, és ezzel messze Törökország legnagyobb városa.

2014-08-21

Ramadánkor, meg az egyéb nagy családi törökországi ünnepeken, teljesen természetes, hogy beáll a forgalom.

Úgy.

Olyan 6-8-10 órát kell a dugóban állni. Persze a tűz nap adott.

A kérdés csak az, mit lehet ilyenkor csinálni?

Persze a legjobb, ha bele se megyünk a dugóba. De ehhez az kell, hogy vagy időben, vagy térben máshol legyünk, mint a dugó. Mivel viszont Isztambulból csak 1 út vezet kifelé, amin kb. 10 millió ember próbál áthaladni, nemcsak a hely, de az idő is korlátozott lesz, mert a dugó bizony nagyon elhúzódik. Ha más időben akarunk menni, az azt jelenti, hogy pl. az ünnepek vége után indulunk el. Mondjuk olyan 2 héttel. Legalább.

Tehát a probléma nem kerülhető meg.

Akkor mit is csináljunk ha 10 órát vagyunk kénytelenek az autóban tölteni?

Ma modern világunkban ez nem kérdés. Ott a Facebook. És mivel az összes ismerősünk szintén a dugóban van, így egymással nagyon praktikus információkat tudunk órákon keresztül megosztani: ki melyik kilométerkőnél ragadt le, és mennyire unatkozik.

Persze mindezt addig, míg a telefon le nem merül.

No de mondhatnánk, hogy ott az autós szivargyújtó, amiről lehet a telefont tölteni. És mivel ilyenből csak 1 (újabbán már inkább 2) db. van, izgalmas perceket tölthetünk azzal a veszekedéssel, hogy éppen ki töltse a telefonját. Majd az eredményt szintén megoszthatjuk a Facebookon, hogy röhögjenek mögöttünk 200 m-e az ismerőseink. Persze majd náluk is kiderül, hogy minden telefon egyszerre merült le, és ott kezdődik a veszekedés. Olyankor majd mi fogunk röhögni... És máris hogy szalad az idő! Kár, hogy az autó nem...

Viszont feltalálták az olyan szivargyújtós töltőket, amibe akár 4 USB csatlakoztató is dugható. Sőt! Olyan is van, amibe további szivargyújtós USB töltőket dughatunk. Egészen addig, míg a kocsit meg nem telik töltővel. Lehet, hogy az akkumulátor behorpad a sok szívástól, mi pedig tolhatjuk a kocsit, de legalább mindenkinek lesz töltője, és mi is jól szórakozunk.

Ha mégse, akkor marad az unalom.

Na de tényleg... 10 óra. TÍZ óra. Mi a bánatot lehet ennyi ideig csinálni?

Ugye az első órában az ember még tűr. Elvan. Majd a másodikban elkezd káromkodni.

Na jó, az első óra 5. percében kezd el káromkodni.

De csak kifogyunk belőle. És még akkor is van legalább 8 óra. Mit lehet ilyenkor csinálni?

A tapasztalat az, hogy el kell hülyéskedni a többi időt.

Íme néhány javaslat, mivel is lehet szórakozni, ha éppen a dugóban állunk, és biztosan ott is maradunk egy jó hosszú ideig.

Feküdjünk ki napozni a motorház tetőre.

Toljuk a kocsit pár száz méteren keresztül.

Ismerkedjünk meg a szomszédokkal.

Toljuk a szomszéd kocsiját pár száz méteren.

Üljünk ki piknikezni a kocsi szélére.

Menjünk el sétálni.

Ha van a közelben olyan hely, üljünk be kávézni.

Mi főzzünk kávé az út közepén.

Kezdjünk el kávé árulni.

Építsünk valamit az út közepére. Mondjuk egy sátrat.

Feküdjünk le az útra, és nézzünk tévét.

Hó esetén fedjük be a szomszédok autóját.

..vagy építsünk hóembert a kocsi tetejére, és így haladjunk egy darabig.

Mossuk ki a ruháinkat a közeli patakban, majd teregezzük ki őket az autóra.

Ha van felfújható medence nálunk, hát fújjuk fel.

De ugyan így jó a felfújható krokodil is.

Hívjuk ki a szomszédos kocsiban ülőket egy focimécsre.

Üljünk le az útra, és tanuljunk meg kínaiul.

stb..

Mint látható, számtalan lehetőségünk van az szórakozásra. :)

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Dugóban[/caption]

2014-08-22

Törökország az iskolai tanulmányokban mindig is a térkép szélén volt. Már, amikor egyáltalán ráfért.

A földrajzról pedig semmit se tanultunk.

Íme egy rövid összefoglaló, amiket érdemes tudni!

A száraz tények:

Területe: 780 580 km²

Ennek 97%-a fekszik Ázsiában, és 3%-a Európában

8 országgal határos.

Legmagasabb pont: Ararát hegy - 5166

Az ország területének 80%-a 500 méterrel a tengerszint felett fekszik.

Nedves tények:

7200 km a tengerpart

4 tengerrel határos: Fekete-tenger, Márvány-tenger, Égei-Tenger, Földközi-tenger.

A Márvány-tenger jóformán saját belső tengernek lehet tekinteni. Két szoroson keresztül áll összeköttetésben a többi tengerrel. Egyik a Boszporusz, másik a Dardanellák.

Legnagyobb tó: Van-tó

Híres még: Sós-tó (Tuz gölü)

Innen ered az Eufrátesz és a Tigris folyó

Ezekből az adatokból máris sok minden látszik. Mindjárt az, hogy Törökország nagy.

Hatalmas! A teljes hossza 1600 km. Ezt nagyon sokáig tartana végigautózni, még inkább végig gyalogolni.

Törökország tája jellemzően nem az, mint amit az utazási irodák katalógusaiban látunk: pálmás tengerpart. Persze pálmafát méterre lehet venni a bazárban, és még banán ültetvények között is sétálhatunk, de mégsem ez a jellemző az országra.

Ahogy fent már szó volt róla egy mondat erejéig, Törökország igencsak jelentős része (80%-nál is több) magasföld, hegység. Dombokat csak az európai és a szíriai határ közelében láthatunk. Sík vidéket pedig akkor, ha bekapcsoljuk a televíziót. Olyan, mint a vízszintes, csak elvétve látható, jellemzően mesterségesen létrehozva.

Amikor a Szulejmán sorozatban a Mohácsi csatát forgatták, a legnagyobb gondot az okozta, hogy nem volt akkora sík terület, ahol egy lovat rendese, csatajelenethez illendően, fel

lehesen gyorsítani. Nem beszélve arról, hogy a magyarországi lapos tájat nem tudták hol felvenni. Végül számítógéppel készült el a csatatér, de a török grafikusok szemét bántotta az egysíkú terep, ezért tettek bele néhány dombot automatikusan.

Anatólia középső részén egy hatalmas felföld található. Ezt északon a Pontuszi-hegység, délen pedig a Toros-hegylánc határolja. Keleten pedig hegyek vannak. nyugaton is, de keleten még inkább. Sokkal inkább.

Törökország nyugati fele még úgy ahogy elmegy zöldellő vidéknek, de a keleti semmi esetre sem. Mégis a keleti rész az, ami több titkot rejt, ahol régebbi meg elveszett civilizációkat lehet találni.

Törökországot 3 irányból tengerek határolják. Északon a Fekete-tenger, míg délen a Földközi-tenger, ami ó-török néven Fehér-tengert jelent (Ak deniz). Ezeknek a neve még abból a korból való, amikor az égtájakat színekkel jelölték: fekete-észak, fehér-nyugat, vörös-dél, sárga-kelet.

Ezek a nevek még abból az időből, és helyről származnak valószínűleg, amikor a Földközi-tenger inkább nyugatinak számított, mint délinek.

Fontos beszélnünk még a folyókról. Két híres folyó forrása is Törökországban található: Tigris és az Eufrátesz. Mellettük még a Kızılırmak, a Sakarya, és a Murat az, amit érdemes tudni. Ezek is ott vannak valahol a térképen... :)

Anatóliában több, mint 9000 km²-nyi tó fekszik. Legnagyobb a Van-tó. Híres még a Sós-tó (Tuz gölü), ő inkább arról nevezetes, hogy víz mellett sok sok só található benne. Úgymond nyomokban vizet is tartalmaz..

Végezetül fontos beszélnünk arról, hogy Törökország szó szerint két kontinens ütközőzónája. Az Afrikai tektonikus lemez itt találkozik az Eurázsiaival. Lényegében ennek a randevúnak az eredménye a mai ország (bár korábbi kőzetek is bőségesen találhatóak. A földmozgások ma is zajlanak, amelyek a gyakori földrengésekkel érzékelhetőek.

2014-08-25

Isztambul földrajza lényegében roppant egyszerű:

Középen található a Boszporusz, ami ketté vágja a várost, elosztva így Európára, és Ázsiára.

E mellett ott van még az Aranyszarv-öböl. És kész. Minden más csak hegy. És hegy.

Persze ennél azért lehet egy kicsit részletezni.

A Boszporusz gyakran visszatérő témája a blognak. Hiszen ehhez hasonló is csak kevés városban látható. Most elég lesz róla csak annyi, hogy 31 km hosszú. Ez köti össze a Fekete-tengert a Márvány-tengerrel, amin keresztül hajóval tovább juthatunk a Földközi-tengerre, majd az Atlanti-óceánra. Ez pedig a vízi közlekedésben roppant fontos szerepé tette a tengerszorost. Oly annyira, hogy Isztambul egyik kedvelt kereskedelmi ütőkártyája az a bizonyos lánc volt, amit keresztbe ki lehetett feszíteni. Ezzel pedig szaftos kereskedőhajókat lehetett kifogni. A hadászat fejlődésével a lánc szépen lassan ágyukra cserélődött le.

Ma éves szinten kb. 52 000 hajó halad át a Boszporuszon.

Mindezek után az Aranyszarv-öböl kevésbé tűnhet érdekesnek. Pedig neki is megvannak a sajátosságai.

Az ókorban és a középkorban leginkább a védett öböl szerepében nyerte el a hajósok kedvét. A jóformán teljesen hullámentes, 7,5 km hosszú öböl legszélesebb részén 750 m. Ide nagyon kényelmesen tudtak a hajók lehorgonyozni, így az öböl két oldalán alakult ki a bazár. Az óváros részen a Fűszer-bazár, és úgymond a fő bazár. Míg a Galata részen inkább a raktárak. És itt laktak a kereskedők is. Ezt mutatja az is, hogy számos templom és zsinagógát lelhetünk a szűk ucákban bolyongva.

A mai hajók viszont jóval nagyobbak annál, hogy az Aranyszarv-öbölben úszkáljanak. Nem mellékesen a vízminőség megtartása (még inkább megtisztítása) is fontos szempont. Így a Kínából érkező csipogó labdák, világító szemű macskák, pólók és mobil telefonok máshol kerülnek partra. De végeredményben ugyan oda kötnek ki: a bazárban.

És akkor vannak még a hegyek.

Isztambul a Hét Hegy Városa. Ahogyan annak lennie kell. Hiszen ő a Második Róma, vagy az Új Róma, vagy Konstantin Rómája. Tehát végül is semmi meglepő nincs abban, hogy Rómához hasonlóan ez a város is 7 hegyre épült.

A Wikipédia találunk azokról a városokról, amelyek szintén büszkén viselik a Hét Hegy

Városa nevet. Ilyenek is, mint Budapest, Veszprém vagy Kaposvár.

Tegyük hozzá, hogy Isztambul történelmi hegyei aligha érnek az egekbe. Legtöbbjük alig magasabb 100 m-nél, így hivatalosan inkább csak dombok. Vagy dombocskák. Az angol megfelelőben ez alapján inkább a hills, a törökben pedig a tepe szót használják. Mindkettő dombot jelent. Az eredeti latinban viszont Rómát Septem Montes Romae néven emlegették, ami viszont hegyet jelent. Ezek után mindenki hívja úgy, ahogy akarja.

Érdekes még, hogy Bizánc kezdeti időszakában szó sem volt még 7 hegyről! Az eredeti városfalon belül (Konstantin Fala) csak 5 hegy (domb) található. Az utolsó kettő csak később lett beszervezve a bandába. Mindeközben nincs a csapatban az Aranyszarv-öböl túoldalán található Galata hegye. Valószínűleg azért, mert akkoriban az volt az idegen oldal.

Lássuk a hegyeket!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul 7 hegye - Forrás: Wikipédia[/caption]

Első Hegy az, ahol az AyaSofya található. Ezen áll még a Bizánci Palota (már ami megmaradt belőle), a Kék Mecset és a Hippodrom. Ez alatt pedig az Elsüllyedt Palota, benne a halakkal. Második Hegy a bazár teteje. Itt áll a Çemberlitaş és a Nurosmaniye Camii. Szorosan összefügg vele a Harmadik Hegy, ahol a Beyazit Camii és az Isztambul Egyetem áll. Negyedik Hegyen áll a Fatih Camii. Az Ötödik Hegy már a klasszikus régi Falon kívül áll. De a Bizánci Nagy Falon még belül. A Kariye Camii található itt. Meg jó sokat kell mászni. A Hatodik Hegy a Fal mellett, nagyjából középen található. A Hetedik Hegy pedig a Márvány-tenger oldalon egy hatalmas területet foglal el.

A mai Isztambul ennél viszont jóval nagyobb. Így ma már - bármennyire népszerű is a Hét Hegy - sokkal inkább a Hétszáz Hegy városa lehetne. Ebből a leghíresebb, és egyik legnagyobb a Çamlıca hegy, ami 288 m magas. Innen szuper a kilátás az egész városra. De sajnos a feljutás eléggé macerás. Ha viszont minden jól megy, a következő választásokra elkészül a felvonó a domb tetejére. A tea árusok már nagyon fűzik az építőket.

Vagyis patakok.

Vagyis azoknak a helyei

Történelmi patakok: gümüs suyu

2014-08-26

Isztambul egy nagy város.

Egy öööööö eléggé érdekes nagy város. Ahol sok minden látható, és megtapasztalható. Az ilyenek között van pl. az eltévedés is (akinek még nem sikerült, feltétlenül próbálja ki!).

A kérdés az, hogy lehet-e, érdemes-e gyerekekkel Isztambulba jönni?

A válasz az persze, hogy PERSZE! Csomó minden van, amit a gyerekek imádnak ebben a városban! Kezdve pl. a csokoládé boltokat. :)

Természetesen az alap városi gyerekprogramok itt is megtalálhatóak: a bevásárló központokban vannak élményparkok, találunk Aquaparkot, állatkertet, de még Disney park is van.

De mivel ezeket nagyjából otthon is meg lehet találni, így inkább olyanokat nézzünk, amelyek valamilyen szempontból különlegesebbek, isztambulosak, törökösek. :)

Elsőnek mindjárt itt van a Szultáni Palota (Topkapı Sarayı). Jó zsíros belépővel, és inkább a tudat, hogy a nagy szultán itt lakott, innen irányította a birodalmat, stb... Tehát inkább nagyobb gyerekeknek ajánlott, akik ebben látnak fantáziát.

Hozzá hasonló az AyaSofya is. Itt a lenyűgöző épület lehet az, amit a gyerekek szerethetnek. De mivel nem lehet sikoltozva futkározni és macskákat kergetni, ez is inkább a nagyobbaknak való.

A kisebbeknek az Elsüllyedt Palota (Yerebatan Sarayı) ajánlott. Ebben a földalatti ciszternában már olyasmikkel találkozhatnak, amivel máshol csak ritkán: különleges fények, hangok, és még halak is úszkálnak a víz alatt. Itt azért lehet egy kicsit sikongatni is. Ha pedig van pénzünk, akkor a bejáratnál korabeli ruhákba is beöltözhünk egy fénykép erejéig.

A következő, amit gyerekekkel mindenképpen ki kell próbálni, az a hajózás. És persze a sirályok etetése a hajóról. Ha tehetjük, akkor a hosszú, teljes napos hajótúrán vegyünk részt. A végállomáson fagyizók hadai várják a turistákat. És egy vár, amire fel lehet mászni.

A felmászások között természetesen a Galata-tornyot érdemes megemlíteni. Ha viszont a lanovkát szereti valaki, akkor a Pierre Loti dombra mehetünk fel. Mindkét helyről szuper a kilátás. A Miniaturkben pedig megnézhetjük Törökország látványosságait kicsiben. Amikor működnek a játékok, akkor pedig a komphajót lehet vezetni, stb...

A Pierre Loti-ről pedig mindjárt tovább is mehetünk a Miniaturkbe. A csónakos bácsi

szívesen (persze pénzért) átvisz minket oda. Ez szintén hatalmas élmény lehet.

A Pierre Loti "közelében" más érdekesség is található a közepes méretű egyedeknek: Rahmi Koç Müzesi. Azaz a technikai múzeum. Itt aztán egy egész napot el lehet szórakozni: vonatok, autók, számítógépek, repülők. De még egy tengeralattjáróba is bemehetünk. A kisvonatra fel lehet szállni egy megálló erejéig. Sőt! Még egy fizikai játékelemet is van, ahol a valóságban megtapasztalhatjuk a tananyagot. E mellett persze rengeteg gép, makett, stb... A török háztartási gépeket gyártó cég (Arçelik) pedig megmutatja hogyan is működik a mosógép, sütő és a többi mindennapi eszköz.

Tehát a Rahmi Koç Müzesi mindenképpen egy jó választás, és egész napra szól!

Ha viszont sikoltozós helyet keresünk, akkor a Héttoronyba is el lehet vinni a gyerekeket, vagy az Európai Erődbe. Az előbbi ismert az Egri Csillagokból így az "közelebb van". De mindkét helyen lehet sokat mászni, meg ordíbalni. :)

Fontos, hogy a törökök nem adnak sokat olyanokért, mint pl. korlát. Tehát romok mászásánál legyünk óvatosak!!!

Aztán még vannak a további egzotikus múzeumok, mint a Játékmúzeum (Oyuncak Müzesi), vagy a Tűzoltó Múzeum (Kont Szchenyi İtfaiye Müzesi), amit ráadásul a magyar gróf Széchényi Ödönről neveztek el.

És természetesen még ott van az egész város tele olyan izgalmakkal, mint pl. a nosztalgia villamos, vagy a tenger alatti metró, stb... :)

2014-08-27

A Malév után folyamatosan keresi mindenki az alternatív lehetőségeket, amivel Isztambulba Budapestről lehet jutni. Szerencsére ezekből egyre több van.

Mi most kipróbáltuk az egyiket: Wizz Air

A Malév mellett a fő alternatíva, ami családosoaknak ajánlott, az a Török Légitársaság (röviden: THY). Isztambul első számú repülőteréről indul, nem fapados, ebédet is adnak, stb.. stb... Így van ez megírva.

Csakhogy!

Kezdjük az elején: a THY roppant drága lett. Stabilan 283 Euró. Mindegy, mikor megyünk. Ennyi és kész. Szemben ott a Pegazus, amelyik akár 80 Euró is lehet, bár mondjuk inkább 160-180 Euró. Ebben minden benne van. A Wizz Airnél természetesen nem ilyen egyszerű. Ott össze kell pakolni a jegyet. De mondjuk egy-egy csomaggal számolunk (60 Euró, klubtagként csak 40) meg egy 90 Eurós utat, akkor is 150 Eurónál vagyunk. A különbség kebabban is mérhető! Pontosan 25 étkezési adaggal.

A másik, hogy nevezzük a THY-t prémiumos légitársaságnak. De inkább mégse. A fő pozitívum, az ebéd. Nem tudom, ki hogy van vele, én személy szerint nem rajongok érte. Még ha délben repülne a gép, akkor csak-csak. De hogy repülés közben mindig muszáj enni... Ráadásul az adagok sem nagyok, a hely pedig kicsi. És ha van velünk még egy kisméretű személy, aki alig várja, hogy tudjon végre ugrálni egy sort, akkor már tényleg nagy kaland az evészet. Helyette egy tea sokkal jobban esne. De az meg nem mindig jut.. Éppen ebből a szempontból kedvelem a fapadosokat. Ott felszáll az ember egy halom banánnal, és nem zaklatják az út végéig.

A harmadik pedig, hogy az eddig oly szimpatikus Atatürk Nemzetközi reptér kezd egyre kellemetlenebb lenni. Egy ismerőssel a gép 1 teljes órát várt a kifutó végén, mire valahova be tudott gördülni. Majd a tömeg a vám után, a több kilométeres gyaloglás, és a csomagok is késve érkeznek.

Mindezzel szemben a Sabiha Gökçen reptéren mindössze 20 perccel a földetérés után már a kapun kívül voltunk!

Úgyhogy idén úgy döntöttünk, belevágunk, kipróbáljuk a fapadosokat is.

Kb. 2 óra sikerült is összerakni az átfogó táblázatot, ami tartalmazta a Wizz Air, a Pegazus, a THY (ez volt a legkönnyebb része) árait. Mellette a magyarországi ismerősök szabadságolásait, a céges dolgozók szabadságolásait, a munkabeosztás, a várható időjárás, a magyarországi akciós kuponok időlistája, és még a törökországi választás. Mivel a legutóbbi

az első fordulóban lezárult, egy pár napot még maradhattunk volna. - Itt meg kell említeni, hogy Törökországban is lehet külföldről szavazni, de azok másik heteken voltak. Ezek külön fel voltak tüntette a naptáron. No és persze a Ramazán. Csoda, hogy ráfért az egész nyár 3 db. A3-as lapra.

Mindezek után már csak csekély 5 óra volt, hogy összerakjuk a nyaralást. A Wizz Air nyert.

A miatt is öt választottuk, mert eléggé szimpatikus, hogy fejenként 90 kg-t is haza lehet cipelni. Ebbe azért fér Túró Rudi rendesen. És elég csak az indulás előtt 3 órával megvenni az extra bőröndökre a jegyet, így az esti pakolás roppant kényelmes: ha nem férünk be, akkor még 1-2 táskát hozzá lehet csapni a cucchoz.

Persze sokaknak eszébe juthat, hogy azért fejenként 3 db. 30 kg-os bőröndöt cipelni nem nem egyszerű feladat. Pedig semmiség ahhoz a 15 kg-s aprósághoz, amelyik a saját lábán akar mindig a másik irányba elfutni. A bőrönd több ezer másodpercig képes azon a helyen maradni, ahova letettük. És ha kellően nehéz, senkinek sem lesz kedve ellopni sem.

Ezen a ponton előjön, hogy a Wizz Air nagyon szigorú a poggyászokat illetően. Van az ingyenesen felvihető, ami eléggé kicsi. JoeP a ajánl egy speciális Wizz Air-es , melyet pontosan kicentizte. Nincs kihasználatlan hely, lehet tömni, ameddig csak bírjuk. Mivel mi viszont arra készültünk, hogy a feladásra szánt bőröndökkel lepjük tele a gépet, így nem is igazán foglalkoztunk a kézipoggyásszal. Az a későbbiekben nagyon leegyszerűsítette az utazásunkat. És persze számtalan hálás láb is volt, amelyek megúszták, hogy átgázoljunk rajta a túlterhelt kerekés táskákkal.

Így csak Árpinak vittünk útravalókat: tablet, egy csomag gyurma (egy utazási oldal ajánlotta. Tényleg legalább 40 percre lefoglalja a gyereket), víz, narancslé, tej, joghurt, joghurtos krém (dinós, meg Villám McQueen-es) halom simit meg banán. Gondoltuk, ennyi folyadékból majdcsak lesz olyan, amit átengednek az ellenőrző kapun.

A török oldalon nem is nagyon nézték, mit viszünk. Még a kapu is örülten sípolt (Árpi legnagyobb öröme, így többször is átment kezében a fémautókkal), nem igazán törődtek velünk. Így lényegében akár pikniket is rendezhattunk volna a gépen, annyi ennivalónk volt. Ezzel pedig meg is oldódott az étkezés kérdése.

Nem is volt semmi problémánk, kalandunk. A Check-in után már csak egy erősen feltűnő színben pompázó füles-szemes-autós táskánk volt, így mind az útlevél-ellenőrzés, mind a gépre szállás simán ment. Nem kellett csomagokkal bajlódni, Árpit pedig könnyű rávenni egy kis futásra.

Itt tegyük hozzá, hogy Isztambulban nagyon későn nyitott a Wizz Air check-in pultja. Jóformán végig sietni kellett, hogy a megfelelő időben a gépnél legyünk. Ez azért nem jó hír azoknak, akik a TaxFree-re várnak.

A magyar oldalon viszont szerencsére már a check-in előtt el lehet rendezni a Taxfree-t. Ami azért is előny, mert a határ utáni Taxfree asztalon minden alkalommal csak egy telefon van, egy számmal, hogy hívjuk az ügyeletet. Csak éppen 40 percig kell csörgetni, mire valaki felveszi a telefont végre.

Így összességben elmondhatjuk, hogy bár sokat riogattak a fapadosokkal, és bár tényleg tényleg vannak furcsaságaik (pl. Budapesten kigyalogolunk egy alumínium kuckóba a reptér közepére), de végeredményben sokkal jobban jártunk vele, mintha a hagyományos Török Légitársaságot választjuk.

2014-08-28

Augusztus 30. a Győzelem Napja Törökországban. 1922-ben ezen a napon történt a sorsfordító csata, ami a görögök vereségével végződött. .

Erre készülvén 6000 ember állt össze egy hatalmas Atatürk képpé Ankarában.

[caption id="" align="aligncenter" width="565"] Atatürk kép - Forrás: Cumhuriyet[/caption]

Már 90 év is eltelt a nagy győzelem miatt, így egy csapat azt a célt tűzte ki, hogy kicsit feleleveníti az eseményeket, és augusztus 30-ig különféle ismertetőkkel és látványosságokkal emlékeztetik az embereket a nagy eseményre.

Elsőnek mindjárt egy hatalmas Atatürk portrét készítettek 6000 önkéntes segítségével.

A helyszín természetesen Ankara, az Atatürk Mauzóleum, az Antikabir. 10:30-tól lehetett jelentkezni résztvevőnek. Sok feltételt nem szabtak, csak annyit, hogy mindenki legyen fekete pólóban.

Itt jegyezzük meg, hogy augusztusban, Ankarában finoman fogalmazva is rettentő meleg van. Idén pedig még a megszokottnál is nagyobb a hőség (bár ezt minden évben elmondják), így nagy bátorság kellett, hogy valaki talpig feketében a tűző napon álljon.

Végül a portré, és egyúttal a rekordkísérlet is sikerült (az eredményt még el kell küldeni regisztrálásra, hivatalosan csak az után sikeres a rekordkísérlet - ismerve a médiát, az eredményről biztosan nem fogunk hírt kapni).

Ezzel együtt az egy érdekes cikket közölt: Filmet készítenek Atatürk életéről. Mégpedig Londonban, a törökök és a magyarok közösen.

Atatürk Jack Fox, édesanyja Daisy Bevan, Ísmet İnönü pedig Julian Rhind Tutt lesz. Külön érdekesség, hogy Jack Fox nagyanyja Atatürk angolnyelv tanára volt.

Alig várjuk, hogy elkészüljön a film! :)

2014-08-29

Milas városában, az Atatürk Bulvari-n áll három ház (egyek hírekben négy - így aki arra jár, léci számolja meg!), amely annyira kilóg a sorból, hogy mindenki jó alaposan megnézi.

Milas önkormányzatának ezért már többször is odébb kellett tennie a közeli villanyoszlopot. A költségek csökkentése érdekében most a kipárnázással próbálkoznak.

Ezeket a különleges házakat az 1920-1932-es években építették. És mindenki csak úgy hívja őket, hogy Macar Evleri, azaz a Magyar házai. Hiszen az építő magyarok volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="498"] Milas magyar ház - Forrás: Milas Önkormányzata[/caption]

Milas fiatalnak számít Anatóliában, hiszen még nem érte el a 3000 éves kort. Bár már csak 200 év, és ő is nagykorúvá válik. Az idősámítás előtti 7. században alapították, de mindjárt belevágott a sűrűjébe. Lyidiában éppen egy kisebb, ötkötetes trónok harca zajlott, amibe beleavatkozott egy Arselis nevezetű ember. Neki köszönhető, hogy az lett a király, aki lett (de hogy ki lett, azt most nem találom). Érdekesség, hogy a harcban Zeusz is részt vett. Igaz, csak szobor formájában, mégpedig úgy, hogy rádólt valakire. De ez nem csökkenti azt a tényt, hogy az istenek is benne voltak a játékban. Sárkányok viszont nem.

Aztán i.e. 460-450 között a perzsák többször is látogatást tettek a városban, majd úgy döntöttek, hogy maradnak. Ezek után pedig már a szokásos anatóliai forgatókönyv szerint folytatódott minden: Nagy Sándor, Rómaiak, Bizánciak, majd az Oszmánok. És persze a keresztések is benéztek. Vettek pár szőnyeget, majd folytatták az útjukat.

Milas eléggé messze esik a határoktól, így az Oszmán időszak kezdetével a béke is megérkezett. Kellemes hely lett: van tó, erdő, hegyek, stb... És persze olíva bogyó, mert mégiscsak az Égei-tenger közelében vagyunk. Éppen ezért ma a belváros tele van szebbnél szebb régi házakkal. Ezek között magyar is találunk.

1919-ben Milas város egyik fiatal prefektusa Rodoszra ment. Ott találkozott a magyar építészekkel (és valószínűleg egy jót pálinkáztak, de ez kimaradt a történelemkönyvekből), majd meghívta őt a városba. A helyi kormányzó, Fevzi Beler, szívesen fogadta őt. Az ő nevét nem találtuk meg. Mindenki csak a Macar Mimar-ként hivatkozik rá, azaz a Magyar mérnök.

Természetesen az első ház a kormányzóé lett. A második kettő pedig az ő jó barátai, Doktor Sevret Bey-é és Doktor Hilim Bey-é. A szép házaknak különleges tetőszerkezetet készítettek, és a tető alatti fa díszítés sem mindennapi. E mellett nagyon elegáns erkélyeket kaptak. És még a kéményeik sem mindennapiak.

[caption id="" align="aligncenter" width="448"] Milas magyar ház - Forrás: Milas
Önkormányzata[/caption]

De a magyarok nem érték be ezzel a három házzal. Mivel mindenkinek nagyon tetszettek ezek az épületek, továbbiakat is kértek tőlük. Így egy mozi is, és a bazárban néhány épület. Sajnos ezeknek mára nyoma veszett.

1986-ban a kormányzó háza a felesége révén (akit Nedime Beler-nek hívnak, és akit úgy fordít le a Google, hogy Koszorúslányok lányszövetsége) lány kollégiummá alakították át. A másik két házat azóta eladták, de a tulajdonos vigyáznak rá.

2010-ben a Kanal B készített egy 30 perces dokumentumfilmet, melyben a magyar házakat belülről is megmutatják. Meg úgy a várost is. Nagyon hangulatos hely. :)

[iframe width="420" height="315" src="//www.youtube.com/embed/uSnt0B5iNjg" frameborder="0" allowfullscreen]

[iframe width="420" height="315" src="//www.youtube.com/embed/CbItUbenGDM" frameborder="0" allowfullscreen]

[iframe width="420" height="315" src="//www.youtube.com/embed/bZ8sAf6mehQ" frameborder="0" allowfullscreen]

2014-09-01

Egy hete, vagy már ki tudja mikor, elővettük, hogy mit érdemes Isztambulban megnézni, ha gyerekekkel együtt megyünk.

Most lássuk azt, hogy mit érdemes még tudni, ha apróság is velünk túrázik.

Az első, és legfontosabb, hogy a külföldi gyerek mindig idegennek számít, ha a belépőkről van szó. Míg általában a helyiek kapnak diák kedvezményt, a külföldieknek ritkán adnak. Ki lehet váltani a nemzetközi diákigazolványt, és vele próbálkozni, de pl. Törökországban ezt nem ismerik. A múzeumi belépőknél általában szigorúan leírják, hogy TC (török állampolgár) gyerekeknek mennyi a jegy, és mennyi a külföldinek. Néha pedig találunk olyat, nagy ritkán, hogy külföldi gyerekeknek mennyibe kerül a belépő. Ilyenkor életkorra húzzák meg a határt. Tehát olyasmi, mint diák jegy, olyan nincs.

Ezért aztán Isztambul nem olcsó ha gyerekekkel együtt szeretnénk a múzeumokat megnézni.

Ráadásul a gyerekjegyekről nem is mindig könnyű információt szerezni. Úgyhogy legjobb, ha az eladónál próbálkozunk. És persze 1-2 évet letagadunk. Mondjuk nyugodtan, hogy európai a gyerek, azért nőtt nagyra. És a védőoltás miatt nőtt ki a szakálla. Az a hátán pedig nem tetoválás, hanem az ovis jele. Igen, nálunk így szokták, nehogy lejjön, ha a gyerek beleesne a tóba...

Megpróbáltam pár fontosabb múzeumról összegyűjteni a szabályokat. Fontos, hogy ezek az interneten levő információk. Nem biztos, hogy a jegyárus is olvasta őket. Így lehetnek eltérések, mindkét irányba.

Topkapı palota:

0-12 éves korig a múzeum ingyen látogatható, 0-6-ig pedig a Hárem ingyenes.

AyaSofya:

0-12 éves ingyen beléphet (érdekes, hogy az angol oldalon a Topkapı belépése van, megemlítve, hogy a Harem csak 6 évesig ingyenes)

Chore:

15 TL mindenkinek, és kész. Nincs gyerek jegy...

Régészeti Múzeum:

0-12 évesnek ingyenes.

Rahmi M. Koç közlekedési és technikai múzeum:

Korosztály nincs feltüntetve. Itt kifejezetten diáknak hívja a külföldit, akinek 6 TL a belépő, 5 a tengeralattjáró és 2 a planetárium. A tengeralattjárót csak 8 évesnél idősebbek látogathatják

Miniatürk:

Külföldieknek egységesen 10 TL, nincs gyerekjegy kiírva.

Domabahce Palota:

Itt tanulót írnak, akinek a legdrágább jegy 5 TL. Ebben a teljes Dolmabahçe , a Beylerbeyi és még a Yıldız Palota belépője is megtalálható.

Müzekart:

nincs gyerek verzió

Következő az utazás.

Az íratlan szabályok értelmében a gyerek addig mehet be ingyen, ameddig átfér a kapu alatt. Szerencsére ez nem teljesen így van, hiszen Ári már 3 évesen sem fért át.

Hivatalosan 7 éves korig utazik ingyen a gyerek az önkormányzati járatokon (busz, hajó, metró, stb...)

Ezzel szemben a dolmuş és a minibusz már másképpen működik. A dolmuş-nál a helyért fizetünk. Lényegében a minibuszon is, csak ott nincs limitálva a létszám. Amennyiben a gyerek az ülünkben ül, nem kell fizetni. Azt viszont még nem sikerült kideríteni, hogy pl. az ölbe tett szőke cicababa is ingyen utazhat-e.... De ha már úgyis szőke, jobb ha szépen mosolyog, és akkor lehet, hogy a török sofőr nekiadja még a dolmuş-t is. Nászajándékba persze...

A Boszporusz-túránál találtunk még eltérést. A rövid túrára 12 éves korig adnak kedvezményt: 6 TL. Azt nem tudni, hogy a hosszú túrára is jár-e... De a túra végén a fagylijtra nincs gyerekár.

Ha már itt tartunk, bizonyos éttermekben külön van gyerekadag is (Çocuk porsiyon), de inkább bízhatunk abban, hogy sokan diétáznak, így eleve lehet kérni fél adagot is (yarım).

Mindemellett a törökök imádják a gyerekeket. Főleg ha azok Merhaba-t (szia) mondanak, és lelkesen integetnek. :)

2014-09-02

Mióta a Gezi-parknál kiborult a bili, a Taksim-tér felújítása folyamatosan nyitott kérdés. Mindeközben a város közepén ott van egy félig kész valami.

Az nem biztos, hogy most pont kerül a dolgok végére, de alagút már egészen biztosan. Leginkább, mert az már van.

Ki tudja, milyen sok verzió után úgy tűnik végre lett egy olyan, amelyik meg is fog valósulni.

Itt most lehetne hosszan sorolni, hogy melyik irodában, melyik embernek milyen beszélője, bebeszélője volt az ügyben, de azt hiszem, mindenki eléggé hamar elvesztené a fonalat. Valószínűleg az érintettek is. De inkább a fonalat, mint a terveket. Hehehehe (borús idő van itt is, na. ennyi humorra tellett).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Taksim-tér felújítása - Forrás: Radikal[/caption]

Szóval.

Tehát a Taksim-tér az, ahol véget ér az İstiklâl Caddesi. A turisták általában idáig szoktak merészkedni. Itt a térkép széle. Innen szoktak felnézni a kiterített papírlapról, és megállapítják, hogy jaj de nagyon messze van még a város széle! Forduljunk csak vissza!

Viszont a helyiek szemében Isztambul csak itt kezdődik!

Egyébként a városnak nem is olyan régen még tényleg itt volt a vége. A Taksim pedig vízelosztó központot jelent. Ma is lehet hallani, ahogy a motorok duruzsolnak a föld alatt. De aztán jön egy metró, mely jobban duruzsol...

Nem kell különösebb esztétikai érzéssel rendelkezünk, hogy belássuk, a Taksim-tér ronda. A valaha füves-fás, városi központi tér szép lassan egy egymásra öntögetett beton halom lett az évek alatt. Így egy kis felújítás tényleg nem árt neki. Csak nem mindegy, hogy miként! Jelenleg úgy tűnik, hogy a cél egy zöld szabadidő park lesz.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Taksim-tér felújítása - Forrás: Radikal[/caption]

A legfőbb változás, ami az eredeti tervben is szerepelt, hogy az utakat leküldik a pokolba a mélybe. Ennek az autósok is örülnek, mert nem kell a gyalogosokat kerülgetniük. Míg a gyalogosoknak ugyan ez a véleményük. A terv ezen része többnyire meg is valósult. Kérdés, hogy a maradék felszíni út is a föld alá kerül-e, vagy sem.

E mellett pedig a Gezi park megmenekült a bevásárló központ építésétől. Marad a kellemes zöld környezet, kiegészítve további szabadidős parkelemmel, mint pl. szökőkutak.

Aztán majd meglátjuk! :)

2014-09-03

Jövünk haza a munkából (mert ilyen furcsaságokat, még mi is csinálunk..mármint olyat, mint a munka). És azt látjuk, hogy az egyik ház tetejéről dől a füst!

Na most mi legyen? Hívjunk tűzoltót?

Á dehogy, csak Ali bácsi piknikezik a hetediken.

[caption id="attachment_7574" align="aligncenter" width="450"] Piknik a 7. emeleten[/caption]

A piknik a törököknél alapvető dolog. Az élet legfontosabb dolgai közé tartozik, ami nélkül nem lehet elképzelni a mindennapokat. Olyan nekik, mint a beszéd, a Facebook, a beszédes Facebook, a tea, beszélgetés tea közben, a dudálás, beszélgetés dudálás közben, vagy mint facebookozás és teázás és beszélgetés dudálás közben.

Szóval a törökök nagyon szeretnek piknikezni. Ez olyasmi, amit mindenképpen megtesznek, ha csak lehetőségük adódik rá. Isztambulban viszont kevés olyan hely van, ahol jól lehetne piknikezni. Így maradnak azok a helyek, ahol kevésbé lehet jól piknikezni.

Lássuk, mi is szükséges egy igazán jó piknikhez: zöld természet, barátok, sütnivaló ennivaló, és sütő.

Nos: zöld természet. Ebből van a legkevesebb Isztambulba. Így a tradicionális piknikezéshez kimennek a környékbeli falvakba, pl. Polonezköy-be. Ez olyan, mint otthon Szentendre. Persze nem, mert Szentendre város, Polonezköy pedig falu. Másik fő különbség, hogy senki se a falura kíváncsi, hanem arra a nagy zöldre, amire le lehet ülni, és amit jól össze lehet füstölni.

Ha viszont nem tudunk kimenni a közeli erdőbe, akkor megteszi a legközelebbi zöld terület is. Ilyen lehet a közeli park, vagy a közeli körforgalom. Csak zöld legyen. Ennek köszönhetően, ha amolyan jobb piknikező idő van, akkor Isztambul gyakorlatilag kivonul az utcákra, és leül. De előtte még előveszi a grillrácsot.

A törökök egyébként mindenhol elő tudják venni a grillrácsot: utcán, tetőn (lásd a fenti képet), de még a strandon is, 130 cm-es vízmélységig.

Persze egyedül sütogetni nem olyan jó, mint a barátokkal. A barátokkal nemcsak jókat lehet cseverészni, meg iszogatni, hanem megvan az esélye annak is, hogy van köztük olyan, aki életében süttött már, nemcsak a YouTube-on nézett meg pár oktató filmet.

Ha viszont csak szűk családi körben piknikezünk, akkor ránk marad a feladat, hogy megmutassuk az ifjúságnak, hogyan is kell ezt professzionálisan csinálni. Mert hát holnap majd mindenki arról beszél a suliban, kinek az apukája sütött a legjobban. És persze ott van az anyós pajtás is, mint pontozó bíró. Ő azt is tudja, hogy terjednek a hírek a legjobban. Facebook nélkül is.

Ebben a hétpróbás (pardon, hétfasírto) meleg helyzetben, mégis mi lennénk azok, akik soha életünkben voltunk még a grillrács aktív felén, akkor nem marad más, mint a ködösítés. Szó szerint.

Minden jel szerint nagyon sokan erre játszanak. Legalábbis abból ítélve, hogy a piknik időszakban egész Isztambult belepi a füst.

2014-09-04

Mármint 1922. augusztus 30-án.

Most, 2014-ben meleg volt. Meg egyszer esett az eső. Más érdekes nem történt. Bezzeg 1922-ben!

meg 1922. augusztus 30-áról. Idén viszont úgy érzem, hogy szükséges lenne egy kis összefoglalóra. Főleg az újonnan érkezőknek.

Az egész ott kezdődött, amikor I. Oszmán leütötte a szomszéd törzsfőnököt, és elvitte a lányát (vagy előbb vitte el a lányát, és később ütötte le, de az is lehet, hogy lány ütötte le, vagy egy eltévedt vadkan ütötte le... a politika már akkor is zavaros volt). Ennek az apró romantikus kalandnak lett az Oszmán Birodalom az eredménye.

A birodalom gyorsan tudott terjeszkedni egészen Bécs kapujáig. Ennek oka leginkább a halódó Bizánci Birodalom, a környező elavult államok, és a belső politikai válságokkal küzdő országok (pl. Magyarország). Bécs viszont egy komoly határ volt. Nemcsak a terjeszkedési vonal (a török hadsereg beállítottsága miatt eleve limitálva volt a távolság, ameddig eljuthatott, ez pedig kb. Kassa, Bécs, Graz, Róma görbéje), hanem a török politikai beállítottság miatt is a törökök eddig tudtak menni. Pl. a hódítások megszűnésével a szultán ezek után már nem tudott indokoltan távol maradni, kénytelen volt a háremben tartózkodni. Így végül az Oszmán Birodalom megragadt valahol a XVII. század környékén. Persze ők jól elvoltak, mert volt kávé, volt szultán, volt lázadás, és volt lefejezés. Lefejezés mindig van, függetlenül ki nyer.

Viszont az I. Világháborút megelőző időszakra a legtöbb ország (főleg fejlett nyugati segítséggel) levetette a török rabláncot. Legutóbb Görögország, és a Balkán többi országa. Nem mellékesen ennek a török közvélemény sem örült, így egy alkalommal sikerült a szultán zsákba pakolni, és elküldeni vízalatti felfedező túsárra. Az új hatalom (mely névlegesen a néhai szultán egyik rokonát pakolta fel a trónra) kapva kapott az alkalmon, hogy a németekkel együtt csatába induljon.

Ahol persze hamar kiderült, hogy a hadsereg egy kicsit le van maradva. Olyan pár évszázadot. Így a törökök jóformán minden fronton csak vesztek.

Ez alól két kivétel van. Egyik a keleti oldal, ahol a terepnek (pl. a hegytetőről remek sziklákat lehetett az oroszokra gurítani), és időjárásnak (egyszerűen megfagyott mindenki) sokat köszönhettek a törökök, bár még így sem sikerült látványos eredményt elérni.

Másik pedig a Dardanellák, a Boszporusz bejárata. Itt Mustafa Kemal Atatürk katonai érdemeinek köszönhetően meg tudták állítani az ellenséget. A terep is sokat segített, mert az elavult puskákkal lefele azért még jól lehetett lőni.

Az I. Világháború végeredménye az lett, hogy a törökök elvesztették. És így az országukat is. A szövetségesek - Magyarországhoz hasonlóan - a legapróbb részekig fel akarták darabolni. A levágott részeket pedig elígérték mindenkinek. Sokszor nem is csak egy tulajdonosnak.

Mindebből egy forrongó ország lett, ahol lassan már mindenki lőtt mindenkire. A nemzetiségek a megígért területeket követelték, míg a törökök nem akarták odaadni. A szultán pedig nem értette, honnan van még mindig ennyi fegyver mindenkinek. Ez idő alatt a bazárban különösen olcsón árulták a szőnyeget a szövetségeseknek. Fegyverért cserébe természetesen.

Ebben az időben érkezett meg Atatürk Samsun városában. . Ami persze fele annyira se volt látványos, meg hősies, mint amilyen filmet lehetne belőle csinálni. Sokkal inkább az idő az, ami történelmi fordulattá alakította ezt a bizonyos kis lépést. Atatürk ugyanis összeszervezte a mindenféle lövöldöző csapatokat. És mivel megmutatta a Dardanelláknál, hogy lehet nyerni egy nagyobb és egy jobban felfegyverzett csapat ellen, az emberek hittek neki.

A szövetségesek is hittek neki. Így hamar összeállt az a hadsereg, amelyik úgymond betartatja a békét. Jellemző, hogy ebben a csapatból lehetőleg kimaradtak a nagyok, úgy mint az angolok, franciák, stb... Ők inkább távolról asszisztáltak (mint a pom-pom lányok, csak valószínűleg kevésbé látványosan). Tehát a hadsereg leginkább görögökből állt.

Egy darabig jól is haladtak, míg végül Eskişehir közelében, az İnönü-vögyben összetalálkoztak a törökökkel. A nagy meglepetésből nagy csata lett, a nagy csatából nagy török győzelem. Ebből pedig nagy reklám. Olyan törökösen. Ebből a hírből pedig remény lett, hogy talán mégis sikerül egy független Törökországot létrehozni.

Egy csata azért még nem csata. Egyébként sem lehetne hősi eposzokat és énekeket gyártani, ha egyetlen csatával nyernék meg a függetlenséget. Az írók szerencséjére (már akit persze nem lőtt le az ellenség) további csatározásokra is sor került. Sakarya mellett, egy 22 napig tartó komolyabb lövöldözés közepette ismét sikerült a görögöket megállítani.

Erre az angolok azt mondták, hogy nekik már elégük van az egész háborúsdizásból, főleg, hogy 3 éve véget kellett volna érjen az I. Világháború. Mindenki tartsa meg azt, amit eddig szerzet, őket meg hagyják békén. A törökök egy része hajlott is volna erre, hiszen otthon lassan kihűl a kávé, de Atatürk inkább a mindent vagy semmit választotta. Cél a Földközi-tenger. Aki útban van, azt le lehet löni. Midezt még az előtt, hogy akár a kávézásra vágó, vagy a görögök észbe kaphattak volna.

Dumlupınar mellett jött el a döntő nap. A görög és a török hadsereg sorsdöntő csatájára itt került sor. Atatürk titkos csapatmozgatásokkal, és megfelelő stratégiával a görög hadsereget teljesen körbevette, és kiiktatta a játéktábláról. Ezzel pedig véget értek a fizikai

csatározások, bár a politikaiak még egy évig is tovább tartottak.

Ez az utolsó, és egyben végső csata napja pedig augusztus 30, amit a törökök csak úgy hívnak, hogy Zafer Bayramı, azaz a Győzelem Ünnepe.

2014-09-05

Péntekre, és hétvégére. A lazább napok reményében. :)

Mert Isztambulban mindig történik valami!

Egy török ismerősöm már 10 éve él Isztambulban (te jó ég! Lassan már én is!), és ő meg van győződve róla, hogy ezt a várost nem lehet megenni. Itt mindig történik valami érdekes. Valami szokatlan. Olyan, ami még neki is új.

És tényleg!

A minap éppen azt láttuk, hogy egy néni (mondjuk így, mert életkort nem illet megkérdezni tőle) megy a parkba, hogy megsétáltassa a házi állatát. Olyan ebéd előtti sétának nézett ki a dolog. Húzta is maga után a pórázt, végén a házi kedvencel. Majd felmentek a lépcsőn, be a parkba, be a zöldbe, ahol már kicsit jobban elengedte a pórázt. De csak egy kicsit, hogy az állatka jobban élvezhesse a szabadságot. De annyira azért ne, hogyha hirtelen kedve támadna egy kamiont megtámadni, azért még időbe meg lehessen állítani. Ez utóbbiban a néne-állatka testtömeg aránya is nagyban elősegítheti.

De míg ott voltunk, addig erre nem került sor. Bár egy betonkeverő arra járt, de a házi kedvenc rá se hederített. Így nem tudtuk meg, ki lenne a nyertes egy ilyen állat a gép elleni csatározásban.

Ez idáig persze nem olyan különös, gondolnánk. De most nézzük meg a fényképet!

[caption id="attachment_7581" align="aligncenter" width="500"] Sétáltatjuk az ebédet[/caption]

Igen, az a kupac ott a kötél végén nem macska. Nem kutya. De még csak nem is medve. Hanem tyúk!

A nénike ide hozza ki a tyúkját minden nap egy kicsit... hmmm futkosni? legelni? kapirgálni? Esetleg csúszdázni (a képtől jobbra egy játszótér nemlátható). Ebből láthatjuk, hogy ő tudatos élelmiszer-fogyasztó. Nem rak ám akármit a levesbe! Hanem igen is egy egészségesen nevelt, világlátott csirke kerül majd a levesbe. Talán még moziba is elviszi (állítólag Németországban egy speciális bió-farmon minden este klasszikus zenét hallgatnak a tehenek, mert úgy másnap finomabb lesz a tej). Ennyit pedig tényleg meg lehet tenni az egészséges életmódot.

E mellett még érdekesség, hogy a néne kezében mintha egy házi készítésű nyilat is látnánk. Ez vajon mire jó? Távol tartani a macskákat?

2014-09-08

Egy különleges bejegyzés hétfőre, az hét első munkanapjára:
Isztambulban még szobra is van a dolgozó embernek!

Pedig a töröknél nem túl gyakori a szobor állítás. Ennek oka állítólagos Korán értelmezés, mely szerint csak a Teremtő teremthet, így az embernek nincs joga ilyesmit alkotni. Hasonló gondolkodások többször előfordultak a keresztény vallás történetében is, így több isztambuli templom képeit hol a bizánci, hol a török időkben fokozatosan lefestették, vagy szedték elő a vakolat alól.

Jól látszik, hogy ebben a kérdésben az oszmánok is megosztottak voltak, hiszen pl. az elfoglalt magyar területek lelkesen lefestették a templomokat, míg a szultánokról számtalan festmény, miniatúra, stb... maradt fent. Egy nézet szerint, csak a szent helyeken tilos embert és állatot ábrázolni, más nézet szerint pedig a szent embereket tilos ábrázolni. Tehát találunk sok variációt.

Most viszont, a modern Törökországban semmi se akadályozza, hogy pl. köztéren szobrokat állítsanak. Egyre több, és több új szoborral találkozni. Itt van mindjárt a Fűszer Bazár közelében a Dolgozó Ember szobra.

[caption id="attachment_7586" align="aligncenter" width="500"] A dolgozó ember[/caption]

Persze a valódi neve nem ez, hanem Hordár. Minden esetre kifejező a nehéz terhet cipelő munkás. És a szobor lábánál megpihenő munkások is, akik láthatóan éppen úgy minden erejüket beleadják a munkába, mint akinek az árnyékában megpihentek.

Erről nekem mindig az a jelenet jut eszembe, amit még régen láttunk Tunéziában. Ott a nők dolgoztak a földeken egész nap, míg a férfiak a kávéház árnyékában hűsölve beszéltek arról, hogy milyen nehéz is az élet. A képen kávé helyett teát isznak az aktív dolgozók.

Hasonló jelenséggel nem messze onnan, egy másik szobornál is találkozhatunk.

[caption id="attachment_7587" align="aligncenter" width="500"] Méterárus[/caption]

De azért ne gondoljuk azt, hogy a törökök egész nap csak teázgatnak. Mert bár sokszor látni olyanokat, akik kicsattannak a munkakedvtől (és persze a törökök is emberek, akik ha tehetik, inkább megússzák a munkát (főleg a gondolkodást)); a legtöbbszörüknek 7-8 körül kezdődik a munkanapja, és legalább este 8-ig tart. Szombaton is, vasárnap is.

Amíg kiderül, hogy mi a bánat okozza az alábbi hibaüzenetet, addig ideiglenesen így néz ki a blog.

Fatal error: Call to undefined function adrotate_ad() in
/home/content/57/6899057/html/blog/wp-content/themes/pi_v5/single.php on line 13

Reméljük, hamarosan visszajön a régi kinézet. Kivéve persze, ha mindenki azt mondja, NE! :)

2014-09-09

Egyéves a budapesti Yunus Emre Enstitüsü, így ennek keretében többnapos török zenei fesztivált rendeznek Budapesten.

A központ hétfői közleményében kifejtették: 2013. szeptember 12-én ünnepélyes keretek között adták át az Andrassy úti Yunus Emre török kulturális központot. Az intézmény azóta több száz, a török kultúra iránt érdeklődő számára vált kultikus helyszínné, ahol változatos és izgalmas programokkal találkozhatnak.

A születésnap alkalmából pénteken a Muzikum Klub ad otthont a Cazova dzsessztrió koncertjének. Seren Akyoldas (vokál) és Onur Nevsehir (zongora) 1996 óta zenélnek együtt, és már több száz koncertet adtak Isztambulban és a világ más pontjain. Első alkalommal látogatnak Budapestre, kiegészülve Efe Adnan Demiral gitárművésszel.

Zenés felvonulás az Andrassy úton

Szombaton a programok színes kavalkádja fogadja majd a török kultúra szerelmeseit. Részt vehetnek az Andrassy út és a Bajcsy-Zsilinszky utca kereszteződésénél 15 órakor induló látványos zenés felvonuláson, évfordulós tortát kóstolhatnak, majd török hangszerkiállítást nézhetnek meg az intézetben. Később az Ethnosound hangszerbolt jóvoltából egyedi zenei workshopon vehetnek részt az előzetesen jelentkezők. Az órán a török dobbal, a darbukával ismerkedhetnek meg.

Guessous Majda Mária népzeneész két koncertet is ad ezen a napon. Először a török népzene és hangszerek megismertetésére férjével, Boros Gerzson Dáviddal zenél, majd később, a Liszt Ferenc Zeneakadémián végzett Basak Dilara Özdemir zongoraművésznővel adnak a népzene és a klasszikus zenei hangzásvilág kapcsolódásával újszerű koncertet.

Jövő kedden, szeptember 16-án 20 órától a Random Trip koncertsorozathoz kapcsolódva Ertan Sahin balkán népzeneész és szuzafonista ad koncertet az A38 hajón.

A Törökországot, a török nyelvet, kultúrát, művészetet és történelmet bemutató programokat szervező, több hasonló jellegű intézménnyel nemzetközi kulturális együttműködést folytató Yunus Emre hálózatnak jelenleg 33 központja működik világszerte Brüsszeltől Tokióig és Londontól Marokkóig.

Forrás:

A belépő jegyek 1000-1500 forint. Helyszín:
Yunus Emre Enstitüsü, Budapest, Andrassy út 62,

2014-09-10

A történet szerint, amikor az első hajós meglátta a Boszporuszt, és a mellette elterülő erdőt, akkor az annyira lenyűgözte, hogy rögtön nekiindult a szárazföldnek. Miután a társai sikeresen kipiszkálták a tengerből, partra rakták, ahol mindjárt várost is alapított.

Ez még nem a mai Isztambul magja volt. És ő nem is az első kebab árus volt. Ők majd csak később jönnek.

Az tény, hogy ma Isztambul nem úgy néz ki, mint régen. Sőt! Nem is úgy néz ki, mint 100 éve. És nem is így, mint ahogy a turisták várják. Ők egyébként is be vannak terelve a központi félszigetre, mint valami terráriumba. Oda a török csak akkor megy, ha megunta a szőnyeget a nappaliban...

No de hogy is nézhetett ki Isztambul valójában?

Mit láthatott az, aki először tette a lábát erre a földre?

Szerencsére, még van olyan része Isztambulnak, ahol megtekinthetjük az eredeti természetet (a Csillagok Háborúja világában a központi bolygón egy külön elkerített rész található, ahol a turisták megérinthetik a bolygó utolsó olyan földterületét, ami még nem lett beépítve).

Mind az európai, mind az ázsiai oldalon egy kis kocsikázással eljuthatunk a várost körülvevő erdőkhöz. Itt láthatjuk, milyen is lehetett minden korábban, pár évezreddel ezelőtt.

[caption id="attachment_7590" align="aligncenter" width="500"] Isztambul dombok[/caption]

A tájat úgy lehet elképzelni, hogy egy kb. 100-200 m magas fennsíkról van szó. Ezt vágja ketté a Boszporusz.

A Nagy Kettévágás kb. 7600 évvel ezelőtt történt (érdekesség, hogy a legrégebbi emberi maradványok kb. 8000 évesek). Ekkor szakadt át a Fekete-tengert és a Márvány-tengert elválasztó hegylánc. És ezzel megszületett a fő árok.

Isztambul tehát egy nagy sziklán fekszik. Ezt pedig számtalan kisebb patak, vízmosás szabdalja tovább részekre.

Mára már persze a patakok nagy része eltűnt, az út alá került. Legtöbb helyen csak a városrészek és az utcanevek emlékeztetnek arra, hogy itt valaha víz csordogált. Ilyenek, mint -suyu, -dere. Leghíresebb talán a Gümüşsuyu, ami Ezüstvizet jelent. Ebben a

városrészben jelenleg kiváló kocsmákat találunk. :)

Ezek a patakok pedig elég meredek völgyeket vágtak ki. Egészen addig nem is érzékeljük őket, ameddig nem próbálunk meg rajta felmenni. Akár gyalog, akár kocsival. Ennyi év alatt sem sikerült eldönteni, melyik a nehezebb.

A házak nagyon jól elrejtik, micsoda meredek emelkedők is lapulnak két párhuzamos utca között. De kint, az erdőben, ez sokkal jobban látszik. Bár lefényképezni azért nem sikerült.

[caption id="attachment_7591" align="aligncenter" width="500"] Isztambul dombok[/caption]

A másik pedig a sok sok sok sok fa. Isztambult, meg úgy Törökországot sem úgy szoktuk elképzelni, mint ahol végeláthatatlan erdőségek lennének. Pedig valójában Isztambul valaha sok sok erdőből állt. Régi metszeteken még láthatunk ilyeneket.

[caption id="" align="aligncenter" width="743"] Boszporusz látkép (Rumeli Hisarı) - 1845 -
Forrás: <http://arguvan34.tr.gg/>[/caption]

Érdemes , ahol kb. 150-200 éves metszetek található a korabeli Isztambulról.

Láthatjuk azt is, hogy a Boszporusz partján milyen meredek a hegyoldalak. Nos, ezek nem túlzások. Ma is ilyenek.

Mivel Isztambulban minden négyzetméterre szükség van, nem lehet kifogás az, hogy 45 fokosnál meredekebb a domboldal. Földmunkában nincs hiány. Ha kell, egy egész hegyen elvisznek (máshol úgyis szükség van a földre). Csak az utcákon marad meg az emléke annak, hogy itt valahol egy kaptató volt.

Ráadásul ha csak nem muszáj, akkor nem tesznek lépcsőt, egészen addig, míg a kocsi fel tud menni.

Ez egyébként érdekes szituációkat hoz létre, amikor ugyan ezen az emelkedőn jön lefele a kamion. Persze az úton csak 1 jármű fér el, és a macskáknak eszük ágában sincs felkelni a macskakövekről (ez ilyen rokoni miegymás, vagy hasonló), tehát őket is kerülgetni kell. Mindez vízszintes területen sem egyszerű, de így! Hogy a bánatba fogja meg a kézfék azt a hatalmas autót?..

2014-09-11

Véget ért a nyár (egy látványos viharral). Szerencsére eddig az ifjúság oda volt kötve a számítógépekhez, így nem kellett őket az utcán kerülgetni.

Most viszont ki lettek hajtva a levegőre, majd be az iskolába. Mindent ellepett a színes iskolai uniformisba öltöztet gyerekehalom.

Törökországban nagy divatja, és hagyománya van az iskolai uniformisoknak, vagy más néven az iskolaköpenyek. Így már messziről látszik, melyik gyerek, melyik iskolába jár.

De e mellett az iskolai uniformisnak számtalan másik előnye is van.

Eredetileg azt a célt szolgálta, hogy ne legyen látszólagos különbség a szegény és a gazdag gyerek között. Hiszen mindkettő ugyan olyan ruhában jár. Persze azért még itt is megmaradhattak az olyan különbségek, mint pl. a cipő.

Mára viszont már annyira elkülönültek az állami és magán iskolák, hogy minden magán intézmény csak azért is saját iskolaköpenyt gyártat. Ezeknek pedig a hátulján jó nagy betűkkel ráírják, hogy a csemete hova is jár pontosan. Mellékelve pedig még egy telefonszámot is találunk.

Ennek köszönhetően az elkóborolt gyereket roppant egyszerű visszajuttatni. Elég csak egy bélyeget ragasztani a homlokára, és már fel is adhatjuk a közeli postán.

Árpi iskolájában még ennél is tovább mentek. Amikor a gyerekek terepre mennek, akkor egy speciális láthatósági köpenyt is kapnak. Ezen pedig tényleg minden adat rajta van, amivel a gyerek visszajuttatható a kiindulási pontra. Jóformán csak a GPS nyomkövető hiányzik. De talán még az is van benne.

Más iskolák ennél egyszerűbb, de praktikus megoldást használnak: A tanárnő egy hosszú kötelet húz maga után, erre vannak a diákok felfűzve. Ez a módszer erősen feltételezi, hogy nem fordul elő kollektív lázadás, ahol az egész osztály egy irányba fog elrohanni, maguk után húzva a tanárnőt.

A mi időnkben azért ennyire még nem bízott bennünk a tantestület. Jól is tette!

Természetesen az állami iskolák továbbra is kitartanak az egyszerűség és az egyenruha mellett. Ennek köszönhetően pedig az egész országban ugyan azok az iskolaruhák a kötelezőek. Ezeket pedig a sarki boltokban könnyedén be lehet szerezni. Ellentétben mondjuk a magán iskolával, ahol el kell ballagni a speciális üzletbe.

Az iskolai egyenruhát ne úgy képzeljük el, mint ami valaha régen Magyarországon is volt. Ez

nem csak egy egyszerű köpeny, amit a ruha felé veszünk. Ez, iskolától függően, akár egy teljes ruházat is lehet: póló (ing), nadrág, cipő, de még sál és sapka is előfordulhat. Így pedig tényleg szép katonásan állhatnak a gyerekek.

A csengő megszólalásáig persze. Utána szétfut a sínes kavalkád...

[caption id="attachment_7652" align="aligncenter" width="450"] Uniformis bolt[/caption]

2014-09-12

Frissült a Wordpress motor. Ez persze nem érdekli a tisztelt olvasót (meg a tisztelt írókat sem). Csakhogy, kiderült, hogy a sablon (ez az a ruha, amit a blog visel) évek óta hibás.

Mégpedig a 13. sorban valami nem oké. De hogy mi, azt én se tudom. Úgyhogy a sablon szépen összeomlott.

--- Taps ---

Egyszerűbbnek látszott egy új sablont készíteni. És így, tessék, íme a blog roppantul megújult kinézete.

--- Még több taps ---

Ma éjfélkor aktiválódott (egészen biztosan volt az univerzumban egy olyan pont, hol éppen akkor éjfél volt), így most már az új dekorációt élvezhetjük.

Akinek egyébként mond valamit, most már HTML5-ben fut a blogunk. Persze aki igazán ismeri, azt is tudja, hogy lényegében ez nem változtat semmit.

Jó, mondjuk, lett egy szép, animált fejlécünk. Legfőbb előnye, hogy ennek megalkotása vitte el a legtöbb időt. Cserébe viszont tényleg jól néz ki! Szerintem.

"Szerintem jól néz ki" - én

De ha már dolgozunk, csináljuk rendesen!

Úgyhogy vigyünk bele egy kis filozófiát, miért is ilyen lett.

Azért barna, mert az előző is barna volt. Az meg azért, mert az alapkonceptió szerint ez egy asztallap, amelyiken van egy papírlap, mellé pedig ki lettek borítva a cikkíráshoz szükséges kacsatok: toll, telefon, kávé, fényképezőgép. .

Persze Isztambulban más dolgok szükségesek a mindennapok túléléséhez: akbil (Istanbulkart), térkép, útlevel, tartózkodási engedély és macskatáp. Meg egyébként is...hogyan nézne ki egy iphone a blogom tetején?? Belegondolni is rossz.

Én dolgoztam át a végén. Nem is titkoltam, a lap alján ott volt mindig. Más dolog, hogy erre már nem sokban hasonlított a végén. Ráadásul több nyűgöm volt a pontos összelövésével, mintha a nulláról kezdem.

Így ez alkalommal teljesen előlről kezdtem.

Új lehetőség, hogy a fejlécünk ilyen szép színes, animált.

Egy darabig gondolkoztam, hogy mi legyen a fejlécben.. Ismét a korábbi kacetokat pakoljam vissza (persze frissítve - akbil helyett Istanbulkart, vörös útlevel, stb..), de aztán úgy gondoltam, most inkább szóljon a fő kép Isztambulról.

No de mégiscsak 15.000 képem van Isztambulról. És bár ebből csak , azért az is jóval több, mint amit a fejlécbe ajánlott belegyömöszölni.

Így inkább azon kezdtem gondolkozni, miről is szól Isztambul. Az embereknek mit is jelent Isztambul.

És ezzel már eszembe is jutott, hogy minek kellene a fejlécben lennie: a blogomnak. Azaz annak, hogy Isztambul nem az, mint aminek a legtöbben otthon elképzeljük.

Különböző kategóriák szerint csoportosítottam a hiedelmeket, és a tényeket.

Elsőnek itt van az az elképzelés, hogy Törökország egy iszlám ország. Pedig nem, hanem iszlám többségű ország, ahol bár a lakosság 99,8% ezt a vallást követi, nagyon sok történelmi épületet találunk, ahol más vallást követnek. Az első két fotósorozat ezt mutatja be. Közte az AyaSofya, ami egyszerre szimbóluma két vallásnak és éppen ezért múzeum ma.

Így itt láthatunk örmény és görög templomrészletet is. No meg egy zsinagógát.

Második kupacba néhány kép került Isztambul látványosságai közül. Ismert és nem ismert helyszínekkel. Láthatunk egy modern dzsámít is, mert a világ legnagyobb városának nemcsak a múltja, hanem a jelene is érdekes.

Harmadik kategória a Török Köztársaságról szól, és így Atatürkről. Hiszen egyik nem létezik a másik nélkül.

Részben ez is a mai Törökországról szól, részben a török emberekről.

Negyedik a bazár! Minden turista kedvence! És persze minden török árus kedvence is. ;) Természetesen nemcsak a Nagy bazár és a Fűszer bazár létezik, és nemcsak aranyat meg fűszert lehet vásárolni.

Ötödik a törökök kedvenc foglalkozása: enni és inni. Még Rumli is megszerette ezt az aktivitást.

Majd hatodikként a török emberek következtek. Más szóval a török kultúra. Ahogy kint ülnek a tengerparton, ahogy hajnalban tolják fel a nehéz kocsit a dombra, ahogy a zászlókat árulják, ahogy a fotelben üldögélnek és teáznak, a kalózkapitány mellyel feldobhatjuk a

lakásunk belső hangulatát, ahol a két kontinens találkozik. És ebbe még Rumli is belefért.

Hetedig maga a Boszporusz. A tenger. És a Híd. Minden, ami elválasztja és összeköti ezt a két világot.

Majd pedig jöhettek a macskák is.

Legvégén pedig ott vagyunk mi is. Mert ez a blog rólunk is szól, és mi részesei vagyunk Isztambulnak.

Mindezek mellett még egy csomó minden belekerült az új sablonba. Vannak kis gombok, meg nagy gombok, nem tudom mire jó gombok.

Persze felborult a rendszer, a macskák kiszaladtak a keretből, a szöveg meg nem akarja tartani a távolságot a lap szélétől. Úgyhogy még apró módosítások lesznek bőven...

2014-09-15

Isztambulban eléggé kalandos dolog a közlekedés. Nem elég, hogy hatalmas a város, és a nyelv is idegen, a buszok is messzire mennek, azt is cikk-cakkban. Ráadásul a buszoknak nemcsak számozásuk, de betűzésük is van. És az se mindegy, hogy jobbra megy, vagy balra.

Ki látja át ezt az egészet?

A helyiek roppant egyszerűen megoldják a problémát: kérdezgetnek, és kérdezgetnek, és kérdezgetnek.

Nem mellékesen, a mai napig ez a legmegbízhatóbb módszer, hogy eljussunk a B pontba (az A ponttal ráérünk majd akkor foglalkozni, amikor szeretnénk visszajutni).

Az, hogy tényleg mennyire bonyolult is Isztambul tömegközlekedése, mi sem mutatja jobban, minthogy egyre több és több telefonos program jelenik meg, amelyek megpróbál segíteni nekünk.

Megpróbál.

A legtöbb általában beéri egy busz menetrenddel. Mondjuk ez se rossz dolog. Meg ez se, amelyik elmondja, hogy ebből a megállóból mely buszok, milyen irányba mennek. Csak persze a megállót kell a listából kikeresni.

Extrának pedig online térképen láthatjuk, hol jár a legközelebbi busz, amelyikre várunk.

Tehát összességében nem rossz. Megtudjuk, hogy van-e még időnk egy teát meginni, vagy jobb ha már két sarokról rohanunk.

Az ilyen típusú programok közül a leginkább hasznos szerintem ez: .

Legfőbb konkurenciái ezen programoknak, a metrós változat. Ki tudja miért, a gyártók úgy érzik, hogy a metrón mindenki eltéved, így százával vannak metrós programok.

Tény, hogy jól el lehet veszni a metrón is. No de azért Isztambulban messze nincs olyan bonyolult hálózat, mint Londonban. Metróátszállások se nagyon vannak. Ráadásul a föld alatt a GPS nem működik (a mobil internet sem), így még csak nem is jelezhet a program, mikor kell leszállni. (technikailag azért megoldható lenne).

És tegyük hozzá, hogy a metró útvonala jól kiszámítható. Nem fog hirtelen balra lefordulni, hogy rövidebb úton közelítse meg a célt.

Tehát ezeknek a programoknak nincs sok értelmük. Aki már túlélte a kijutást a reptérről, az nagyon nem fog elveszni a metróban sem. Max 1 kicsit többet utazik.

No de, igazándiból ezek a programok csak félmegoldást nyújtanak. Olyan, ami tényleg segíthet, eddig csak egyet találtam. Ez pedig a Trafi Türkiye.

[caption id="" align="aligncenter" width="300"] TRAFI Türkiye[/caption]

Ő viszont már tényleg egy szuper program. Lényegében az útvonal kereső. Megmondjuk neki, honnan, hova szeretnénk eljutni. Természetesen lehet térképre bökködni, GPS alapján saját helyet lekérni (persze nem a metróban). De még Foursquare/Facebook helyeket is tud. Így az Ali Bá Kebab Szalonjába is megkeresi nekünk az utat.

Mégpedig busszal! Metróval! Villamossal! És hajóval! Sőt! Az új verzió az olyan kvantumfizikai határozatlansági elven működő járműveket is ismeri, mint a dolmuş és a minibusz.

Tehát megadjuk neki, honnan hova szeretnénk eljutni, a program pedig kikalkulálja a legjobb útvonalat.

De beállíthatjuk neki, hogy nem szeretnénk hajóval menni (most ettünk), vagy hogy pont hajóval szeretnénk menni (ha már úgyis túl sokat ettünk, legalább a halak járjanak jól).

[caption id="" align="aligncenter" width="562"] TRAFI Türkiye[/caption]

A program különlegessége, hogy az útvonalat az aktuális időpontra, azaz mostanra számolja. Így kapjuk meg a leggyorsabb, illetve a legolcsóbb utazási módot. Árat is ír.

De megadhatunk másik időt is, hogy pl. reggel 6-kor akarunk elindulni. Vagy este 8-re akarunk megérkezni a reptérre. Hétfvégén, vagy hétköznapi.

Ráadásul az időpontba belekalkulálja a gyaloglást is a megállóig, és az átszállásoknál is. Így ha nincs dugó (de van), akkor egészen pontosan belőhetjük az érkezési időnket. Vagy azt, hogy meddig maradhatunk a bulin, hogy ne kelljen a fél várost megkerülni, mire hazajutunk.

Ennek a gyaloglás funkciónak olyan előnye is van, hogy ha kitétek minket az éjszakába a buli után (vagy elfáradtunk a látnivalók nézegetése közben), akkor megtudjuk, melyik megállóba is érdemes menni. Még inkább, melyik irányba induljunk el. A többi program csak a legközelebbi megállót adja meg, ahonnan viszont nem biztos, hogy jó irányba fogunk menni.

Jah, és még valami! A program tud angolul is!

Letöltés :

Jelenleg Isztambul, Ankara és Izmir városokban működik. De az ígéretek szerint hamarosan újabb török városok is felkerülnek az adatbázisba (tapasztalat szerint Bursa jó lenne).

2014-09-16

A végéhez közeledik a 6. év, mióta felszálltam a repülőre, hogy egy végeérhetetlen kalandot kezdjek Isztambulba.

Így itt az ideje megint egy kis filozofálásnak. Kielemezve a legfőbb kérdést: Befogadtak-e már a törökök?

Meg csak úgy.

Nos, az első, és a leggyakoribb kérdés ugyebár az, hogy a törökök befogadtak-e már.

Erre a rövid, tömör, de nem jó válasz az, hogy nem. Sőt! Nem is fognak, és nem is akarnak. Én mindig külföldi leszek. Mindig a magyar. Ezt mi se mutatja jobban, minthogy az itt élő magyar hírességeket is legtöbbször csak úgy emlegették, hogy a magyar. De hogy neki mi volt az igazi neve... arra nem emlékszik senki.

Persze ebben az is szerepet játszik, hogy ők nehezen tudják a magyar neveket megjegyezni. Sokat még kiejteni is külön erőpróba. Külön jó lehet annak, akit pl. György-nek hívnak. Ne, ne próbálkozzon azzal, hogy George-ot mond, mert abban már semmi vicces nem lesz. Külön tetézhetjük, ha Gyöngyösről jöttünk. De mindegy is, csak gy betű legyen benne sok, mert azt évekig kell gyakorolniuk, mire ki tudják mondani. Ennél már csak a ty a bonyolultabb, de abból meg nincs sok. További kalandokat okozhatnak még az Andrások, és mindenki más, aki sok magánhangzót cipel egy kupacban a személyijében.

Ha valaki igazán szadista akar lenni, akkor hoz egy száztagú cseh kórust, majd fellépés előtt megkéri a házigazdát, hogy mindenkit név szerint hívjon be...

De egyébként nem érdemes ilyennel hergelni őket, mert visszavágnak az ı és a ģ hangjaikkal. Meg a láncos-buzogányaikkal.

Szóval külföldi. A törökök már messziről látják, hogyha valaki külföldi. Egyszerűen ilyen szemük van. Kilógunk a sorból. Mint az európai ember Afrika közepén: mindig ő lesz a fehér bárány.

És úgy tűnik, mindegy, mennyi időt töltünk itt, mi mindig a külföldiek leszünk. Még akkor is, ha törökül beszélünk az eladóval. Ő majd megpróbál angolul csevegni velünk.

Ez egyébként mindig egy jó móka, hogy angolul kérdez, mire törökül válaszolok. Majd egy idő múlva sikerült eljutni arra a pontra, hogy jaj de jó, beszélhetünk törökül!

Ezt pedig követi a szokásos: Jaj, hát tudsz törökül! Hol tanultad meg? Mit csinálsz itt? Stb...

Erősen gondolkodom, hogy felmondom egyszer a telefonomra, hogy elég legyen csak visszajátszani. :)

Valójában nagyon örülnek annak, ha egy külföldi megtanulja a nyelvüket. A statisztika meg a tapasztalat azt mutatja hogy pl. az angolok rettenetesen utálják, hogy valaki az ő szép shakespeare-i nyelvüket a szájukra veszi. Pláne tört magyarral! Még inkább kínaival! Ezzel szembe a törököknél mindegy, mennyire ismerjük a nyelvet, csak beszéljünk. Lényegében az is mindegy, hogy mit mondunk. Csak beszéljünk. Akkor mindig történik majd valami. Mindig. Sokszor valami szokatlan. ;) Ha mégse történne semmi, akkor beszéljünk csak tovább.

Tehát mi, magyarok, itt mindig külföldiek leszünk. A külföldiek pedig furcsák.

Ez két dolgot jelent. Egyszer: én vagyok itt az egyetlen, aki Magyarországot képviseli (egy statisztika szerint összesen 108 magyar él a 75 milliós Törökországban). A legközelebbi magyar elvileg eléggé távol van. Gyakorlatilag azért Beşiktaş-ban lehet hallani magyar beszédet, és össze is lehet futni néhányval. De akkor is. Amit csinálok, ahogy beszélek a pékkel, ahogy fogom a kanalat evés közben, amit vásárolok a boltban, mind mind feltelőség, mert ez alapján fogják bekatégoriázni a magyarokat.

Tehát ilyenkor magyar vagyok.

Más alkalmakkor pedig én vagyok az őrült külföldi. Akit nem lehet megérteni, akinek dilis szokásai vannak. És aki lényegében azt csinál, amit akar, mert ő úgyis valami furcsa idegen helyről jött. Lehet, hogy nem is ember?

Ilyenkor nyugodtan pakolhatnám a levest a fülembe is, senkinek a szeme se rebbenne. Ezek a külföldiek így szokták, és kész. Van még kérdés?

Ezt valamilyen formában ki kellene rakni a kocsi hátuljára, hogy ne idegeskedjenek a mögöttem levők. Meg az elejére is, hogy legyen okuk az előttem lévőknak az idegeskedésre.

Tehát egy 108 magyar él és dolgozik Törökországban. Ezt azért jó lenne tudni, hogy mi alapján, meg hogyan számolták. De mondjuk azt, hogy tényleg pontos az adat.

Tegyük hozzá, hogy nagyon sok magyar nem dolgozik. Vagy nem biztos, hogy bejelentve dolgozik. Még az is lehet, hogy ő úgy tudja, be van jelentve, de mégse. Az ilyet szeretik itt elfelejteni. Hasonlóan az adó befizetéséhez.

Érdemes tudni, hogy Törökországban a külföldiek nagyon nehezen kapnak munkát, mert a törvények nagyon erősen védik a hazai munkaerőt (nincs is ezzel semmi baj, sőt! jól teszik). Ez azt jelenti, hogy egy török vezetőségű cégnek legalább 5 teljesen bejelentett (és TB, adó, stb... fizetett) török dolgozójának kell lennie ahhoz, hogy 1 db. külföldit fel tudjon venni. Ebben az esetben is erősen meg kell indokolnia a cégnek, miért nem jó arra a munkára egy helyi ember. Ezt utána Ankarában a munkaügyi hivatal engedélyezi. Ezzel az engedéllyel

lehet kérni (tehát még mindig nem automatikusan kapja meg) a munkavállalói vízumot. Azért is jó, ha ezt mi, magyarok tudjuk, mert a legtöbb török cég erről még nem hallott. Aztán felvesz egy külföldi valamilyen módon, a könyvelő meg majd intézkedik. Vagy nem intézkedik. Lehet, hogy a kedves dolgozó nem is tud róla, hogy a papírjai nincsenek rendben. Aztán ha van egy ellenőrzés, akkor lehet hazamenni (ha jól emlékszem 5 évre lesz az illető kitiltva), de még a céget is bezárják. Azaz munka esetében mindig járjuk körbe a dolgokat nagyon nagyon alaposan.

Tehát itt vagyunk mi, magyarok, kicsivel többen, mint 100-an (ha ezek a bejelentett dolgozók, akkor szerintem legalább 300-an vagyunk, de talán 500-an is), akik ápoljuk a magyar nyelvet. Főleg, ha a taxis nem áll meg a pirosban, mi pedig a zebrán vagyunk/voltunk.

Ez egy érdekes jelenség, hogy mi egymás között hogyan használjuk az anyanyelvünket. Biztosan számtalan tanulmány készült, hogy az idegen nyelvű közegben élő mennyi szót vesznek át a mindennapi beszélgetésbe. Így ez nálunk sem ritka esemény.

Itt van pl. a dolmuş szó. Ez az a sárga izé, ami elvisz A pontból B-be. Lényegében taxi, elméletben busz, gyakorlatilag meg... dolmuş. Azt jelenti, hogy tele. Akkor indul, amikor tele van. A magyar neve iránytaxi. Nem, nem fogja senki se így hívni. Hülyén hangzik, meg hosszú is. Meg a dolmuş nem is irányba megy. A kvantumfizika egy eddig még feltáratlan elvét használja, amivel egyszerűen úgy jelenik meg a B pontban, hogy közben nem hal meg senki.

Ezzel együtt a dolmuş, bár nem olyan, mint egy kávéház, mégiscsak egy életérzés. Ebbe is beülünk, lehet ismerkedni (főleg mikor a kanyarban egymásra borul a nép). Ez is egy élmény. Beülni is, hát még kiszállni! Ezt nem lehet csak úgy leiránytaxizni..

Aztán ott vannak az olyan szavak, amelyeket nem érdemes lefordítani. Leginkább a hivatalos ügyintézésbe tartozókat. Egyik részről a kért papírok, a hivatalok nevei, stb.. nem teljesen fedik a Magyarországon használtakat. Ebből adódóan nem mindig egyszerű lefordítani, megkeresni a magyar megfelelőjét. Majd pedig, akinek elmondjuk, hogy az X hivatalban az Y papírt keresse, nem biztos, hogy sikeresen vissza tudja majd fordítani azt törökre. Akkor viszont rossz helyre megy, és rossz papírt fog kérni, rossz ügyet fog intézni. Sokkal jobban jár, ha direkt a török nevét tanulja meg. Az már csak mellékes, ha tudja is, ezek mit jelentenek. Végül is mindegy, hogy a Noter-nek nevezett hely valójában a rendőrség, az önkormányzat, vagy a közjegyző. Azt kell tudunk, hogy ott mit tudunk elintézni.

Tehát amikor az ügyintézésről, vagy a közlekedésről beszélünk (no és persze az evésről), akkor egészen biztos tele lesz török szavakkal a levegő. Ellenben vannak olyan szavak, amelyek egészen biztosan megmaradnak magyarnak. Leginkább az alapvető igék, de még sok sok minden más is.

Vagyis nemcsak a törökök szemében leszünk mi mindig külföldiek, de a miénkben is. :)

2014-09-17

Ha már kimaradt valahol estére, akkor a legjobb, amit tehetünk, hogy ott is maradunk, és ott várjuk ki a reggelt.

Ha már úgyis buliban vagyunk, minek elsietni, és hamarabb hazaérni, mint a nap felkel?

Csakhát az a hülye repülő nem hajnalban indul??

Mielőtt nekivágunk az éjszakának Törökország legnagyobb városában, érdemes tudni, hogy nincs klasszikus éjszakai közlekedés. Tekintve a város méretét, itt még azt se mondhatjuk, hogy nembaj, majd gyalog hazamegyünk! Mert nem reggelre fogunk megérkezni, hanem hétvégére. A következőre természetesen. Vagy az azt következőre...

Jah, és középen ott a Boszporusz. A történelemben eddig kevés embernek sikerült a vizenjárás (abból is az egyik nem volt teljesen ember, a másik pedig majdnem vízbe fulladt), így jó eséllyel számíthatunk egy nagy úszásra.

Tehát Isztambulban nincs olyan éjszakai közlekedés, mint amit megszoktunk Budapesten, vagy más nyugati nagyvárosban. A buszok és hajók nem járnak éjfél után. De a legtöbbje már 20-21 óra után sem! Pl. Kadiköy-Eminönü klasszikus járaton az utolsó hajó 20:40-kor indul az ázsiai oldalról. A reggeli első hajó pedig 7:00-kor.

Karaköy-Kadiköy vonalon már kicsit jobb helyzetben vagyunk. Ott az első hajó 6:10-kor indul Ázsiából (hétköznap), míg az utolsó 23:00-kor.

Szerencsére a Sabiha Gökçen repülőtérre járó E-10-es busz egész éjjel közlekedik, így már csak a vízen átjutást kell megoldanunk... Ezzel ellentétben viszont az Atatürk repülőtérre kijáró metró (M1 - piros) megintcsak 06-24 óráig jár.

Ezek után mit csináljon az, aki kicsit tovább maradt a buliban?

Nos, a törökök az egyszerűség kedvéért meg se próbálnak hazamenni. Nagyon is gyakori, hogyha valaki a vendégségben ottfejelti magát (egy kis noszogatás mindig van: olyan keveset ettél, egy 23. köfte még beléd fér, látom rajtad). Ráadásul a lakások többsége felkészült arra, hogy a vidéki rokon (azért se írom le, hogy anyós - jaj, leírtam!!) megjelenik, és pár napra ott marad pár napig. Így tartalék ágy, huzat, pizsama, stb... mindig van. Meg egy hely is. Jó időben az erkélyre is el lehet pár embert szállásolni (az egyik szomszédunk egész nyáron az erkélyen aludt, bár ennek családi okai is lehetnek). Így a törökök nem csinálnak problémát a hazajutásból.

Nekünk viszont egy komoly kihívás, és nagy kaland.

A szűk keresztmetszet a Boszporusz teljesen. Tudnunk kell, hogy éjfél után hajó nincs. A híres Üsküdar-Beşiktaş járat (mely a törökök szerint éjjel-nappal jár) sem közlekedik éjfél és reggel 6 között.

A metrobusz viszont garantáltan egész éjjel jár, mégpedig 20 percenként. És ő átvisz a másik kontinense. Ezen kívül még van 1-2 busz, ami éjszaka is előfordul (az egyik pl. megy 6 alkalommal nappal, meg 2 alkalommal éjjel). Ezek felderítésében, hogy éppen melyik, merre található, segíthet .

Ugyan ezzel a programmal megpróbálgatunk éjszakai járatokat is keresni. De ne csodálkozzunk, ha azt ajánlja, hogy először gyalogoljunk 8 km-t... Bár az új verzióban benne vannak a dolmuş-ok és a minibuszok is.

[caption id="" align="aligncenter" width="524"] Dolmuş-térkép a [/caption]

És igen, a dolmuş-ok!

Ezek a furcsa, és izgalmas járművek a mi megmentőink, ha éjszakai kimaradásról van szó. Ugyanis a dolmuş-ok nem össze-vissza mennek (mármint persze, össze-vissza, de célirányosan), hanem egy komoly hálózatba rendeződnek. Mégpedig úgy, hogy nagyjából a várost lefedjék. A minibuszokkal együtt. Vagyis még ha sok gyaloglással is, de velük jó eséllyel éjszaka is haza lehet jutni.

A jó hír pedig, hogy nem olyan régen (a hír csak 2009-es) elkészült a dolmuş-minibusz térkép a Superpool gondozásában. . Áráról azt írják, hogy 10 TL elég.

Ezzel felszerelve pedig már tényleg nekiindulhatunk az éjszakának. És bátran mondhatjuk, hogy valahogy most már tényleg hazajutunk. Nem biztos, hogy időre, de hazajutunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] Igazi dolmuş és minibusz Isztambul térkép - Forrás: wowturkey[/caption]

2014-09-18

Ez most nem attól szól, hogy kifekszünk a tengerpartra egy hétre (novemberben nem is annyira egészséges, bár ki tudja....), hanem itt kemény táncról van szó. Mégpedig néptáncról. Egy héten keresztül.

Cserébe ingyenes szállás és étkezés, ami csak belefér (kell is majd a kalória!)-! Kebab éjjel, kebab nappal! És még az utazás egy részét is fizetik.

Diákoknak, nagy kaland!

Az keres olyan diákokat, akik az esős novemberi időszakban matek óra helyett inkább a napfényes fekete-tengerparti Samsun városában csárdást járnának. És még sok sok más néptáncot is.

Bár a napsütés nem garantált, a zene viszont igen. Úgyhogy mindenki tánkra perdülhet, majd pedig a képeket hazaküldheti az otthon maradottaknak, hogy irigykedjenek az iskolapadban!

2014. november 1-8-ig 37 fő fog eljutni Törökországba. Itt a cseh, lett, szlovák, horvát és török néptáncosokkal együtt megmutatkozik, mit tudnak. Tehát alapfeltétel, hogy táncolni tudni kell. Néptáncolni. Cserébe a hét végére más nemzetek táncait is meg lehet tanulni.

És persze lehet barátot is szerezni. És nem utolsó sorban ott van a kebab, amit meg lehet érinteni, szagolni, és végül enni (fordított sorrendben nehezen kivitelezhető).

Költségek: Az Erasmus+ program állja a résztvevők szállás és ellátás költségeit, valamint 170 €-ig visszatéríti az útiköltséget is.

E mellett pedig szükséges az Ars Omnis Kulturális Egyesület tagsági díjának megfizetése: 2000 ft/év.

Korhatár: 18-25 év.

Jelentkezés és további információ: Somogyi Blanka, +36-70-654-3356,

Forrás:

A hírt pedig itt találtuk:

2014-09-19

Elkezdődött a szeptember (mindjárt vége), az idő is lehűlt. Most már csak simán dög meleg van, így a kutyák is bemenekültek a melegebb üzletekbe, hogy ott folytassák a mindennapi tevékenységüket. Kint is van a bolt ajtaján:

Vigyázat, kutya van!

Aki nem vigyázz, az komolyan megsérülhet, amikor átesik a kutyán, és fejével belesik a rajszöges fiókba..

[caption id="attachment_7632" align="aligncenter" width="450"] Árnyékban[/caption]

Tehát minden jel szerint itt a tél!

A nyakunkon van!

És egy olyan kereskedelemre épülő társadalomban, mint Törökország, a Karácsony közeledte egyet jelent a Karácsonyi akciók megjelenésével.

Helló barátom, nem kérsz egy szőnyeget a fa alá? Most ajándék balta is jár hozzá!

Jah, igen. Törökországban nincs Karácsony (erről majd bővebben decemberben). De ez nem zavar senkit. Végül is ez egy jó ok arra, hogy eladjunk egy csomó mindent.

E mellett a törökök imádnak mindent, ami színes, és villog (lásd a közlekedési lámpákat, melynek inkább dekoratív funkciója van, mint az autók irányításában venne részt). És ugyebár a Karácsony is pont ilyen. Úgyhogy ez is egy jó ok arra, hogy mindent telepakoljunk karácsonyfa égőkkel, és felvegyük a Mikulás sisakot.

Mint az alábbi fotót láthatjuk is, bár csak félig ismerhető fel, a sarki boltban egy komplett Mikulás ruhát találunk. Mondjuk szakáll nincs. De ennek az is lehet az oka, hogy 2 polccal balra tőle akciós borotvákat árulnak.

[caption id="attachment_7629" align="aligncenter" width="387"]

Mikulásfelszerelés[/caption]

Sőt! Ha jobban megfigyeljük, akkor ott a ruha alatt egy karácsonyi tányért is látunk! Tehát valahol a közelben kell lennie egy receptes könyvnek is, miként lehet a Mikulásból valami ünnepi meglepetést sütni. Még hópelyhes szalvétát is találtunk, így minden készen áll arra, hogy valamit kisüssünk. :)

No de egy a lényeg: nyakunkon a Karácsony! Én is jobbnak láttam, ha gyorsan kiteszem a zseb-karácsonyfámat az asztalomra.

[caption id="attachment_7639" align="aligncenter" width="450"] Kiraktam a fát én
is.[/caption]

2014-09-22

A törökök alapjáraton is maximális adrenalin szinttel rendelkeznek, ha a fociról van szó. De ha ez esetleg nem lenne elég, most már kapható a focis energiaital.

[caption id="attachment_7635" align="center" width="450"] Energia-focital[/caption]

Már a neve is jó: Burn. Azaz gyújtsd be!

Vagyis az a szurkoló, aki ilyet iszik, simán, egy levegővel végig tudja ordítani a kétszer 45 perc+hosszabbításos mérkőzést.

Már hosszú ideje nincs örült focis termék a blogon. Jóformán a Gezi-parki események óta csend van ezen a téren. Hiszen a parkban egymásra találtak a jógások, a kisebbségek és a focisták is. Olyankor pedig mindegy volt, ki melyik jóga formációt, népet, vagy focis csapatot támogatja, egy jó időre tűzszünetet kötött mindenki.

Most nyáron, viszont több választás is zajlott, amivel a politikai helyzet megszilárdulni látszik. Ősszel pedig újra kezdődnek a mérkőzések. Beşiktaş-ban már cserélik a kocsmákban a tv-ket nagyobbra. Így a parkokból visszakerültek az emberek a fotelekbe. Ezzel pedig jönnek vissza a polcokra is a focis identitást erősítő termékek. Reméljük, ismét előtér a török kreativitás, és furcsábbnál furcsább rajongói dolgokat találhatunk.

Mindjárt elsőnek egy erősítő termék: energia ital!

Ízléses Beşiktaş színekben: fekete-fehér. Tetején pedig a sas, azaz törökül a Kartal logó. De nem is akármilyen: csilivili! Természetesen a grafikusok odafigyeltek, hogy ezek a csillogások még véletlenül se az ellenfél színeit mutassák. Minden tisztán fekete és fehér. Kivéve természetesen a török zászlót.

A Beşiktaş energiaital a hűvös nyugalmat sugározza. Tehát meglepetés lesz majd, amikor a felhasználója elkezd teljes erőből hajrá!-t ordítani, vagy az ellenséget szapulni.

Itt jegyzek meg egy érdekességet: A Beşiktaş stadion a Boszporusz európai partján található (most éppen felújítás alatt áll, fekszik, alszik). Amikor itt mérkőzés van, még az ázsiai oldalon is lehet hallani a szurkolók hangját. Így joggal mondhatjuk, hogy ez a világ egyetlen stadionja, ahonnan még a másik kontinensre is áthallatszik az ordítás.

De mivel a stadion most éppen felújítás alatt áll, fekszik, alszik, a mérkőzéseket távolabb tartják. Így érthető, hogy kell az az energiaital, hogy a szurkolók továbbra is a másik földrészig eleresszék a hangjukat.

Természetesen az ilyen szituációt nem tűrheti az ellenfél csapat sem karbatett kézzel. A felhangolt Beşiktaş szurkolókat ellenhangoló másik csapat is kap egy kis erősítést. Jelen esetben ez a Galatasaray.

A vörös-sárga csapatszín ideális alapja annak, hogy létrejöjjön a tűzoroslán. És bár nem ordít úgy, mint a lánchídi társa, azért mindenképpen égetnivaló a tekintete. Egy hörpintés ebből tüzes italból, és a Galatasaray szurkolók maguk is orozzlánná változnak. És még a 280 cm átmérőjű tv-ből is azonnal kiordítják a színekorrigáló szoftvert, hogy ezek után mindent csak vörösben és sárgában mutasson. Beleértve a természetfilmeket és a rózsaszín párducos sorozatokat is.

2014-09-23

Sokszor előjön, hogy Isztambul olyan, mint egy nagy család.

Egy nagy család, 13 millió gyerekkel, akik nem félnek a dudát használni, ha autóba ülhetnek.

Ennek a családi állapotnak különleges hangulata lesz, hiszen az utcában mindenki ismer mindenkit. Eléggé alaposan.

Ott van pl. a férfi klub, akik este inkább kint ülnek a zöldségesnél, minthogy hazamennének, ahol a család melege helyett inkább a tűzforró hangulat várja otthon. És persze megvan a női klub is, de ők nappal gyűlnek össze, míg a férj el van zavarva dolgozni.

Ezek a klubbühelységek valamelyik fogyasztói ponton alakulnak ki, mint pl. a zöldséges, a teázó, a sarki közért, vagy a fodrász. Nem véletlen, hogy külön vannak a férfi és a női fodrászok. Mert ott aztán minden történik, de még hajvágás is.

Míg a zöldséges és a közértes elvan azzal, hogy friss legyen a paradicsom vagy a tojás, addig a fodrász egy igazi maffia. És még kés is van nála. Nem is akármilyen! Borotváló kés!

Őt pedig nem lehet megkerülni. Nemcsak azért, mert néha lezárja az utat a száradó törölközőkkel, hanem mert előbb-utóbb mindenkinek el kell mennie hozzá. Így ő tud mindenről.

Sőt! Igazándiból akkor is kell hozzá menni, amikor más dolgunk van a hajvágás. Ő amolyan lokális Google, aki minden kérdésre tudja a választ. Legyen az akár vízvezetékcső beszerzésének a lehetősége (természetesen tippel, hogy melyik a jó), kenyérsütési technika, vagy akár az Euró aktuális árfolyama. Cserébe csak oda kell dugnunk a buksinkat, hogy egy kicsit vágjon belőle. Mármint a buksit fedő szőrzetből, nem a fülünket fogja összegyűjteni.

De - ellentétben a Google-el - nemcsak keresési találatot, időjárás jelentést, aktuálpolitikai híreket, útvonalkeresést (közben interaktív StreetView-al, hiszen mutogatás közben bárkinek a hajába belevágja az utcaképet), és levelezés meg csomagmegőrzést (pénzes utalást is) vállal egy kis ollózásért, hanem még olyan dolgokat is el tud intézni, mint szabad parkoló hely találása, vagy akár még falusi tojást is be tud szerezni. A tyúkkal együtt (várom már, hogy a Google is gombnyomásra házhoz szállítsa a tyúkot, kecskét. Utóbbi meg is fejje).

Úgyhogy kijelenthetjük, hogy a sarki fodrász igazán multifunkcionális. És bár sem előlapi, sem hátlapi kamerával nem rendelkezik, mégis jóval többet nyújt, mint bármely okos telefon.

Csak hát, mint említettük, minden dolognak ára van. Az én esetemben 10 cm hajnak.

A későn jövőknek:

Egy rövid időre (pár óra) megjelent ez a cikk, még mielőtt lett volna benne tartalom. Csak minimális jegyzet szerepelt benne. Ennek a vidám eredménye található az első néhány hozzászólásban.

2014-09-24

A héten 300 éves lett az Isztambuli Tűzoltóság, aminek kapcsán egész héten tűzoltó programok vannak.

Ezzel egyidőben ne felejtsük el, hogy 300 évvel ezelőtt egy magyar alapította az Isztambuli Tűzoltóságot: gróf Széchényi Ödön.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 300 éves az Isztambuli Tűzoltóság - forrás: dha.com.tr[/caption]

Az isztambuli történet szerint az első tűzoltóságot 300 évvel ezelőtt (azaz 1713-ban) alapították. Akkoriban, ha egy magas pontról ránéztünk a városra, akkor mindenhol a tradicionális faházakat láthattuk. Ami pedig fából van, az éghető.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Régi isztambuli faház[/caption]

Ma már csak elvétve találunk faházat. Ez pedig a fenti okokra vezethető vissza: könnyen éghető.

300 éve még nagyon gyakoriak voltak a tűzvészek a városban. Mivel pedig a szappanoperákat nem találták még fel, a nép fő hétvégi tevékenysége az volt, hogy kiült a Boszporusz partjára tüzet nézni. És ezen az akkori tűzoltóság sem tudott sokat változtatni. Még 1870-ben, amikor gróf Széchényi Ödön éppen Isztambulban turistáskodott, akkor is hatalmas tűzvészek tomboltak. Éppen leégett az angol követség, az olasz színház, az amerikai konzulátus, a portugál konzulátus, néhány francia fürdő, német szeretetház, örmény egyházi épület és még sok minden egyéb. Természetesen Széchényi Ödön mindjárt felajánlotta a segítségét. A válasz pedig az volt, hogy Köszönjük, holnap foglalkozunk majd az ügygel. Így végül 1874-ben kapott megbízást a szultántól, hogy magyar mintára hozzon létre egy rendes tűzoltóságot.

Gróf Széchényi Ödön Széchényi István második fia. Eredetileg közlekedési szakember szeretett volna lenni, de 1862-ben a londoni világkiállításon megismerkedett a tűzoltással. Ennek hatására kezdett a tűzoltással foglalkozni. 1863-ban a londoni Fire Brigade mintájára létrehozta a pesti önkéntes tűzoltóságot, amelyik 1870-re hivatalosokból állt, fizetéssel és megfelelő szervezéssel. Mi sem mutatja jobban, minthogy Széchényi Ödön Isztambulba tudott jönni.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Gróf Széchényi Ödön síremléke Isztambulban[/caption]

A Boszporusz partján viszont már komolyabb akadályokba ütközött. A nyugati

érdekeltségűek szerették volna, ha Széchényi Ödön alakítja ki a tűzoltóságot, mert addigra neki komoly ismerete lett Európában. A szultán viszont az oroszokat támogatta, akik hasonló céllal érkeztek. Végül egy tűzoltó bemutatóra került sor, amelyikben a magyarok messze felülmúlták a vetélytársaikat.

Viszont Isztambul jóval nagyobb falat volt. Minden nap hősiezen meg kellett küzdenie a tűzzel, és a napi problémákkal is. A csapatot sem tudta magára hagyni, így végül a családjá is mellé költözött. Itt is halt meg 1922. március 24-én. Sírhelye a Feriköy temetőben található, ahol minden évben megemlékeznek az isztambuli tűzoltók. Idén ezen a napon (szeptember 24-én) 11 órakkor. Magyarország Isztambuli Főkonzulátusával együtt. (programokról bővebben a bejegyzés végén).

Gróf Széchényi Ödönt nagy tiszteletben tartják az isztambuli tűzoltók. Utcát is neveztek el róla. És az ő nevét viseli a tűzoltó múzeum is (Kont Szechenyi İtfaiye Müzesi - Beşiktaş). De még is van. Ráadásul ő az egyetlen nem muszlim, akinek a szultán paşa rangot adott.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A tűzoltó hajó is gróf Széchényi Ödön találmánya[/caption]

Pedig ő nemcsak a tűzoltóság alapításában volt híres. Bár a tűzoltó hajót is ő találta fel. De folytatta a közlekedési szakemberi munkáit is. Ő szorgalmazta elsőként a Fekete-tenger és az Atlanti-óceán közötti vízi út kiépítését. Hasonló kezdeményezője volt a Budavári Siklónak (Ilyenből egyet Isztambulba is építetett, de nem tudjuk, melyik az...talán a Tünel), a Fogaskerekűnek, a Budapesti Hajósegyenletnek, a Kereskedelmi és Iparegyenletnek, a Budai Népszínháznak, és még sok mindennek.

A héten tehát róla is megemlékeznek Isztambulban. Nem 300 éve volt, hanem inkább 200 (de szóljatok rám, ha mégis én számolok rosszul: $2014-300=1714$, vagy nem?).

A teljes program az alábbi képen látható.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Tűzoltó hét Isztambulban (2014) - klikk a nagyobb méretért[/caption]

Ebből kiemelném a mai eseményt (igen, késésben vagyunk): 11:00-kor lesz a megemlékezés gróf Széchényi Ödön sírhelyénél a Feriköy katolikus temetőben (Osmanbey megálló mellett). Részt vesz az Isztambuli Tűzoltóság és a Magyarország Isztambuli Főkonzulátusa.

2014-09-25

Én úgy emlékszem, hogy még Magyarországon is volt olyan, hogy fiú és lány kollégium. Pontosabban volt fiú és lány részleg.

Jó esetben ez az állapot akár délig is kitartott. De másnap reggelre már egészen biztosan összekeveredtek a fiúk és a lányok a szobákban.

Törökországban mindez elképzelhetetlen. Itt kő keményen a külön épületük van a fiúknak és a lányoknak. De nem is akárhogy!

Isztambul Beşiktaş kerülete jó eséllyel pályázhatna a diák kerület névre. Egymás mellett mindjárt 3 egyetem is található. De még elég sok könnyen elérhető. Nem véletlen, hogy ezek után a fiatalok itt próbálnak meg fél évre tábort verni.

Mindez persze vonzza a diákokhoz kapcsolódó szolgáltatásokat, mint a fénymásoló szalon és a kocsmá. Ez pedig még több fiatalt vonz. Így Beşiktaş tényleg Isztambul tanulóközpontja lett.

Ezzel pedig az jár, hogy a legtöbb lakást a diákoknak adják ki.

Én úgy emlékszem a 90-es évekre (ekkor voltam diák), hogy - fogalmazzunk finoman - a fiatalok inkább is a tanulásra koncentráltak, mint az olyan apróságokkal, hogy a hűtőben már nemcsak a saláta pusztult el, hanem az őt elfogyasztott baktériumok. Meg valójában a hűtő is. De igazándiból nem is hűtésre használták, hanem lefektetve +1 személynek sikerült egy ágyat létrehozni. Egy saját privát ágyat, amelyikben magára csukhatta az ajtót.

Szóval az egyetemisták már csak ilyenek, hogy nem marad idő mindenre figyelni, így elfelejtik, melyik is a saját ágyuk, kell-e ketchup a tejbe, stb... Főleg, ha dolgozik bennük az alkohol, a vizsgastressz, akkor már a lakáskulcs megtalálása is nehézségeket okozhat.

Tehát a fentiekből láthatjuk, hogy a tanuló ifjúságnak időnként eléggé egyszerű lakásokat is megfelelnek, amennyiben megvan a négy fal és a tető. Hiszen mindenki a tanulásra fókuszál. Az se baj, ha sokan vannak, mert együtt jó a hangulat.

De pont ilyen helyeken van, aki mégiscsak úgy gondolja, hogy a tanulóknak olyan helyük legyen, ahol tanulhatnak. A szlogenjük is az, hogy mintha csak otthon lennél.

[caption id="attachment_7655" align="aligncenter" width="450"] Fiú kollégium[/caption]

Vagyis itt nem kell törődni olyanokkal, mint fűtés, mert az központilag van. Lakáskulcsot sem kell magunkkal cipelni, mert az ajtó ujjlenyomatos. Egy vizsgastresszes nap végén elég

ha nekiesünk az ajtónak, majd csak kinyílik.

Ha jobban megnézzük ezt a fiú kollégiumot, mert most erről van szó, akkor tényleg egészen komoly komfortot nyújt. Közte ilyenek, mint takarítás, kábel-TV, közös kávézó, internet, buszos transzfer, stb... Még egy hangulatos piros szőnyeg is jelzi, hogy a vizsga után ide kell beesni, nem a szomszéd fodrászhoz. Ráadásul az ajtó is mindig tárva-nyitva áll.

Külön érdekesség az ortopedikus (így árják magyarul?) ágy. Ami egy jelzés, hogy ne tessék a földön aludni, amivel zavarják a takarító nőt hajnalban.

Minden összevetve, abszolúte jó helynek tűnik fiúk részére. Látszik, hogy komoly tesztelések és tapasztalatok előzték meg a szolgáltatások összeállítását.

Ezzel szemben a lánykollégium egy külön világ. Egy külön zárt világ.

[caption id="attachment_7654" align="aligncenter" width="450"] Lány kollégium[/caption]

A piros szőnyeg itt sem maradhat el. De míg a fiúknál csak amolyan jelzés értékű, itt a dívák útját teljesen végig kíséri. Ráadásul míg a fiúknál elég csak beesni a kapun, majd valahogy rádőlni az ujjlenyomatot ajtóra, addig a lányoknak egy lépcsőn kell felmenniük a várba.

Mert bizony, ez a lánykollégium egy komoly vár. Egy többszörösen védett erőd. Mindjárt 2 biztonsági őr áll a kapuban (a képet sikerült akkor készíteni, amikor őket egy fekete macska helyettesítette), majd pedig kétszeres ellenőrzésen keresztül lehet eljutni a biztonsági forgóajtóhoz. De az is olyan sűrű, hogy a réseken még egy fiú egér sem tud bejutni. E miatt pedig csak találgatni tudunk, hogy mi van tovább...

2014-09-26

Véget ért a dög meleg nyár Isztambulban. Most már jeges szelek fújnak, a hőmérséklet is lement 20 fok alá (jelenleg 19,9), hétvégén hó is eshet (valahol 500 km-es körzetben). Így nincs is jobb dolgunk, mint kimenni egyet kocogni ebbe a fantasztikus időbe.

És ha már futunk, fussunk át a másik földrészre! :)

A jelentkezésig már csak pár nap van vissza!!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Futás a másik földrészre![/caption]

Az Eurázsiai Maratont 1978-óta minden évben megrendezik, mióta egy csoport német turista belátta, hogy ez a víz még nekik is hideg, így úszás helyett futva mentek át a másik kontinense. Azóta pedig egyre több és több ember vág neki ennek az egyedi futóversenynek. Hiszen hol lehetne még így, egyik földrészről a másikra átfutni.

Még inkább leülni középen, kiteríteni a kockás plédet, és elfogyasztani a reggelit.

A teljes táv természetes a történelmi 42,195 km. Az indulás az ázsiai oldalon történik, 700 m-el a Boszporusz-híd előtt (ez a történelmi start). Majd pedig az AyaSofya előtt ér véget. Közben persze sokat kell futni. Jó sokat. De szerencsére a terepben sok emelkedő nincs. Legmagasabb pontja a Boszporusz-híd, ami 90 m-nél magasabb a tengerszintnél.

Közben pedig a futók megnézhetik Beşiktaş, Kabataş, Karaköy, Eminönü, Unkapanı, Balat, Eyüp (hopp egy fordulás), Aksaray (Valens-vízvezeték), Yenikapı, Zeytinburni és Bakırköy kerület főbb útjait.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Eurázsia maraton[/caption]

Akinek ez kicsit sok lenne, az indulhat a 15 és 10 km-es félmaraton, vagy a 8 km-es Vices Futáson. Ez utóbbit egyik évben Népi Menetelésnek hívták, tekintve, hogy itt már senkinek nincs kedve futni. Csak egy kicsit levegőzni mentek ki az emberek.

Hiszen egy fantasztikus lehetőség, hogy végre gyalog is felmenjünk a Boszporusz-hídra. Az év többi napján ez szigorúan tilos. De most, de ma! Felmehetünk, és leülhetünk a két kontinens közé. A kilátás szuper!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kilátás a Boszporusz-hídról[/caption]

Persze, ha nincs hóvihár...

Időpont 2014. november 16, 09:00. Régebben október elején volt a nagy futás, de akkor gyakran szakadt az eső. Novemberben általában jó idő van. Néha egy száll pólóban is lehet futni. Néha pedig ajánlott a jurtát is magunkkal cipelni...

De viszont legalább ételmezt nem kell vinni, mert - lévén ez itt Isztambul - egészen biztosan találunk ennivalót a közelben.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Mobil simit-árus[/caption]

A nagy futásokra természetesen regisztrálni kell (határidő szeptember 30!!!!), hiszen így kapunk számot. De az utóbbi években a kicsi Móka Kocogásra is be kell jelentkezni. Ez utóbbi úgy tűnik, ingyenes, míg a rendes futásnak komoly ára van.

Régebben nem volt kötelező a Móka Futásra a regisztrálás (november 1-15 között, ameddig még van szabad hely), te tavaly már nagyon szigorúan figyelték, kit engednek be, kit nem. Én azóta se tudom, hogy sodródtam be a futók első sorába...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Üdv Európában![/caption]

Tehát egyik részről futás, ami egészséges, és jót tesz mindennek, még a lobogó hajnak is, így csak ajánlani lehet. Másik részről egy remek lehetőség, hogy a világ egyik egyedülálló helyén sétáljunk egyet. Fényképezkedjünk az Üdv Európában! tábla mellett, vagy a Boszporusz-híd tetején, vagy valamelyik másik érdekes helyen.

Jó buli az egész. De tényleg! Van zene, tánc, és még kebab is!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Start[/caption]

Találkozunk a startnál! :)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Eurázsia maraton térkép[/caption]

Regisztráció, meg minden technikai infó, merre lesz a süteményes buli (futás előtt kalóriát kell venni) és minden más .

Ezt csak Feyyaznak írom: több Beşiktaş nevezetesség előtt is elfutunk. :)

2014-09-29

Megváltoztak az Isztambuli Magyar Főkonzulátus telefonszámai.

Az Isztambuli Magyar Főkonzulátus új telefonszámai az alábbiak:

Titkárság:

0090/212/317-9214

0090/212/317-9215

Vízum:

0090/212/317-9216

0090/212/317-9217

Ezek munkaidőben működnek. Magyar idő szerint H-P: 08:00 - 15:30 (Isztambuli idő szerint 07:00-14:30)

Ügyeleti telefon:

0090/533/375-8715

Ez pedig munkaidő után. Magyar idő szerint 15:30-08:00 + Hétvége (Isztambulban: 14:30-07:00)

Ezeket érdemes felírni utazás előtt, hogyha gond lenne, ne akkor kelljen keresni. Ráadásul ne csak a telefonunkra! Komoly esély van rá, hogy a hajón a várost fényképezve a mobil eltűnik a tengerben. Akkor pedig már csak a halak selfie-zhetnek vele, de nekünk nem lesz meg senkinek se a telefonszáma.

Lássuk a fax számokat is:

Titkárság Fax:

0090/212/317-9218

Vízum Fax:

0090/212/317-9219

Ezek meg ameddig van áram, addig működnek. :)

Az e-mail címek nem változtak, de azért őket is írjuk fel, hogy minden meg legyen egy helyen (a cikk végén pedig a zöld elefántos ikonra kattintva bedobhatjuk az Evernote-ba az egészet. :)

Titkárság:

Vízum:

Honlap:

Fizikai cím:

Cím:

Metrocity Millenium A Blok, Büyükdere Cad. No. 171, 1. Levent - 34330 Istanbul

(A T2-es (zöld) metró Levent megállójánál (nem a 4. Levent, hanem sima Levent) található).

És akkor a végére egy rövid összefoglaló, hogy miben is segít minket a konzulátus/követség.
Turistáknak

Ugye a követség/konzulátus Magyarországot képviseli, jelképezi. A konzul területére lépve mi hivatalosan Magyarországon vagyunk.

A turisták leginkább baj és probléma esetén léphetnek kapcsolatba a külképviselettel. Ilyen esetekben mint pl. útlevel elvesztése, lopás, baleset, stb..

E mellett a követség/konzulátus a nagy báty, aki mögöttünk áll, ha bajba van, és kihúz minket a bajból. Ettől még otthon lehet fejmosás, de a külképviselet elkutattat minket Magyarországra, hogy majd a saját nyelvünkön számoljunk be, miként is sikerült rossz fát tenni a tűzre.

Törökországban élő magyaroknak

A Törökországban élő magyaroknak pedig ez jelenti a kapcsolatot az óhazával. A legtöbb magyarországi papírt itt tudjuk intézni, mint pl. házasság honosítása, születési anyakönyv, stb...

Itt fontos megemlíteni, hogy erősen ajánlott az életben lezajlott, papírral rendelkező fontos eseményeket (amiket a Facebookon is megosztunk) a konzulátuson is hivatalosan bejelenteni. Főleg az olyanokat, mint a házasság és a gyerekszületés (a házimacska lecserélése nem ilyen), különben később komoly kalandokba keveredhetünk.

Ezen kívül még számtalan dologban segítenek. Köztük a külföldről történő választás (a 2014. októberinél nem, mert azt csak otthon lehet), de az olyan kulturális projekteken is mint pl. a Mikulás. Majd egyszer lesz egy bő bejegyzés a konzulátus tevékenységéről is.

2014-09-30

Ma már több millió képet találunk az interneten az olyan híres épületekről, mint pl. a Galata-torony.

Így meg se próbáljuk lerajzolni.

Pedig akkor aztán kiderülne, hogy úgy eldigitalizálódtunk, hogy azt se tudjuk hogyan fogjunk hozzá a rajzoláshoz...

[caption id="" align="aligncenter" width="372"] Galata-torony (eredeti, nem rajz)[/caption]

Szerencsére ma már vannak olyan kevésbé modern technikák, melyek akkor is biztosan vezetnek a kezünket, ha közben a YouTube-ot nézzük. Ilyen pl. a vonalzó. Még inkább a lukas vonalzó, mert nem ránt a ceruza a mélybe, ha elérjük az asztal szélét. Hiszen a luk mégiscsak egy zárt rendszer.

Ebből az ötletből született meg (pár száz, ezer éve) a sablon ötlete. Ma meg már ott tartunk, hogy akár Galata-torony-alakú lukas vonalzót is vehetünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="228"] Galata-tornyos rajzoló[/caption]

Mindezt pedig hangulatos Raki-val átított naplemente színben, mindjárt az internetről.

Mindez csak 180 g, így akár zsebben is hordhatjuk, majd villoghatunk vele az utcán, hogy még csukott szemmel is tudunk Galata-tornyot rajzolni.

De a készítők nem elégedtek meg ennyivel! A Galata-torony nem is lehetne igazi torony macskák nélkül (meg sirályok nélkül, de őket majd később fogjuk látni). Mindjárt négyféle macskát is rajzolhatunk a torony mellé: fekvőt, mérges-púposat, simulósat, meg tisztálkodósat. A tipikus isztambuli macska, az alvó, már kimaradt a készletből. De mondhatjuk, hogy a torony mögött, az árnyékban hevernek...

No de, miért is maradtak ki a sirályok? Azért, mert ők a Kék Mecsetes készletben szerepelnek.

[caption id="" align="aligncenter" width="228"] Kék Mecsetes rajzoló[/caption]

Itt azért színben már közelebb vagyunk a valódi naplementéhez. Nem kell ehhez a közeli kocsmába beülni. Úgyhogy nagyon hangulatos késő délutáni tájképet tudunk vele rajzolni. És még sirályok is vannak! Mindegyik éppen repül. Nincs alvó, sem tisztálkodó. Viszont találunk galambokat is. Őket is kedvünk szerint berajzolhatjuk valahova.

No és a két ismert isztambuli látnivaló mellett nem maradhat ki a harmadik sem: A Kislány-torony. Ezzel pedig összejött a föld-víz-levegő hármas.

[caption id="" align="aligncenter" width="228"] Kislány-torony rajzoló[/caption]

Természetesen itt már halak társulnak a torony mellé. És nem is csak egy fajta: van hosszú, meg rövid, meg kerek, meg lapos. Minden olyan, amit csak láthatunk az étteremben. Persze ott nem Kislány-torony van mellette, hanem pl. saláta...

Ennek az utolsó, tengerkék színű sablonnak van egy különlegessége: a zászlórajzolás a mi kreatitásunkra bízák. Így lehet lobogtatni, vagy csak simán lógatni.

A teljes készletet elvileg 30 TL-ért i. De egy furmányos rendszerhiba miatt ez végül nem lehetséges...

De se baj, mert a 3D-s nyomtatók terjedésével nemsokára otthon mi tetszőleges sablont készíthetünk otthon.

2014-10-01

Sikerült a !

Megszereztük a török is!

Ideje, hogy valami igazán komoly feladatra vállalkozzunk! Kell nekem egy török jogosítvány is!

Az nem is kifejezés, hogy mennyire fontos lenne egy szépen lekerekített fényképes okmány!

Hivatalosan a magyar állampolgárok csak Nemzetközi jogosítvánnyal vezethetnek bármilyen dudálos-kerekes-gázpedálos járművet Törökországban. Ezt a nem éppen kis méretű, több nyelvű (törökül azért nem) papírt pár perc alatt bármelyik önkormányzatnál be lehet szerezni.

Ez tulajdonképpen egy lexikon, ami elmagyarázza, hogy melyik rubrika mit jelent a jogosítványon. Lehetőleg olyan nyelven, amit az EU-ban beszélnek, ahol egyébként is jó az EU szabvány jogosítvány. De végül is mindegy, eléggé régi találmány, de ezt kell használni. Vita nincs.

Vagyis tőlem még csak egyszer kérték a jogosítványt Törökországban (török rendszámú a kocsi), és amikor az EU kártya mellé a nemzetközi kiskönyvet is odaadtam, a rendőr inkább keresett egy törököt a kocsiiban, és tőle kérte a jogsit. Sema éppen hátul ült, de a jelek szerint akkor mégiscsak ő vezetett...

Tehát a helyzet eléggé egyszerűnek tűnik, mert van egy EU-szabvány jogosítvány és egy többnyelvű kiskönyv. E mellé még berakjuk a török személyit (kimlik), és irány a rendőrség, hogy megtudjuk, ennyi cucc elég lesz-e vagy, kezdünk megint apostile-zni, fordítgatni, stb...

Természetesen nem vártam, hogy elsőre sikerülni is fog. Úgy tudom, legközelebb csak a 470 fényévre levő lila csápos lényekkel benépesült bolygón lehetséges, hogy a valamilyen papíros adminisztrációt egy csapásra, azonnal elintézzünk. De legalább lesz valami kiindulási alapunk.

Úgyhogy felpakoltam a fenti papírokat, meg egy könyvet, és a napfényes, sirályos tengerparti úton (ezt azért írom, mert tudom, hogy otthon szakad az eső) elkocogtam a sarki kapitányságra. Ott pedig alig 2 fejezet elolvasása után sorra is kerültem. És kaptunk egy szakszerű választ arra a kérdésre, hogy lesz nekem ebből a sok papírból egy török jogosítványom.

oo

Itt igazándiból nem tudtunk meg sok mindent. Csak azt, hogy menjünk Gayrettep-e, a nagy

központba. Régen ott mondtak ítéletet a sorozatgyilkosok felett. Ma már kicsit barátságosabb a helyzet.. azt mondják..

Na jó, az viszont nincs a sarkon (de túl messze sincs), így ideje, hogy körbenézzünk egy kicsit az interneten.

Az egyik oldal (ahol a külföldiek arról beszélgetnek, hogy sikerült a kocsijukat összetörni Törökországban) jött fel találatként a Google-ben, amelyik . Ez külföldieknek ad praktikus tanácsokat Törökországba.

Mindjárt jött az első, és legmegdöbbentőbb információ:

Aki 6 hónapnál régebben van Törökországban, köteles török jogosítványt csináltatni!

Azt azért a szerző is elismeri, hogy ezt csak a legkritább esetben kérik, de pl. baleset esetén mindenképpen. Akkor viszont egyébként is van elég bajunk, nem túl jó, ha a tetejében még legális jogosítványunk sincs.

Úgyhogy állampolgárság ide, meg oda, egy ilyen SOS csináltatni kell!

Utána pedig kapunk egy szépen kidolgozott listát. Ez kicsit otthonossá teszi a kérelmet, mert nagyon hasonlít a korábban megszokottakhoz:

Fénykép. Legalább 5 db. (kb. 10 TL)

Egy dosszié, amibe az összes kacatot bele lehet dönteni. A szerző szerint legyen kék. (2 TL).

Lehet, hogy egy Verdás jobban megfelel (10 TL)..

EK-18-as jogosítványkérő nyomtatvány - jelenleg itt tartunk, ennek nézünk utána most, hogy tényleg mi az, hol lehet beszerezni, stb... de ez majd a 2. részben.

Jelenlegi jogosítvány - apostile? fordítás? noter?

Közjegyzőnél (noter) fordítani és hitelesíteni a jelenlegi jogosítványt- áááá, megnyugodtam, minden a szokásos! Bár apostile-ről nem ír. (100-200 TL)

Egészségügyi papírok alkalmasságról - ez is még egy nagy kérdés, pontosan mit is, hol, noter, apostile, micimackós bélyeggyűjtemény, stb...

Vércsoportkártya - ???

Tartózkodási engedély - ez nálam a török személyit fogja jelenteni.

Útleveél - ne gondoljátok, hogy noter és fordítás nélkül menni fog. Nekem nem kell (hahaha, na persze...)

Közjegyzőnél (noter) fordítani és hitelesíteni az útlevelet - tudtam én, hogy ezt nem ússzuk meg! (100-200 TL)

És még jön a jogosítvány ára: 400-500 TL

Erről pedig igazolás, hogy befizettük. Kivételesen nem kell noter, apostile, stb...

Ezek a kiindulási alapok. Mint látjuk, sok benne a kérdés, amelyekre majd a 2. részben

kapunk válaszokat (remélhetőleg). Meg ahogy már megszokhattuk Törökországban, mindenkinek személyreszabott adminisztrációs szituációja van, így tőletek teljesen mást is kérhetnek.

Annyi azért már biztosan látszik, hogy kb. 1000 TL lesz ez a kaland. Mint ahogy látni fogjuk mindjárt a fenti költségek még növekedhetnek.

A blog szerzőjead néhány jótanácsot is, mint pl. vigyünk magunkkal egy törökül tudó embert (ez ismét a standard török adminisztrációs eljárás része, hogy pénz+fotó+török mindig legyen nálunk!). Majd pedig kb. 1-5 hét, mire elkészül a jogosítványunk.

Mielőtt átvesszük, erősen ajánlott az adatokat átnézni (nálam a Tóth-al mindig bajok vannak. Jelenleg éppen Tuth vagyok, előtte pedig loth voltam, várom a 2015-öt), főleg a kategóriát, milyen autót is vezethetünk. Majd pedig a laminálás még 30 TL-be került a szerző szerint.

2014-10-02

A törökök mindig is híresek voltak, hogy szeretik a kreatív dolgokat.

Főleg, ha azok villognak, hangoskodnak (ugye-ugye, autók, duda), vagy csak cukik.

Tehát a törökök kreatívak. És szeretik az érdekes dolgokat. De leginkább szeretik az érdekes dolgokat kreatívan keverni az ...ööö... hát mindennel. Csak mert úgy

jól néz ki
jól néz ki a Facebookon
mert a szomszédnak nincs ilyen
mert aranyos
mert vagány
vagy mert nem volt már hely hova tenni, hiszen kidobni mégsem lehet, mert

jól néz ki
a Facebookon jól néz ki, hogy nekem van ilyenem
mert a szomszédnak nincs ilyen, és ezért jól néz ki
mert aranyos
mert vagány
mert ... ööö valahol belegabalyodtunk a dolgokba

Meg egyébként is valahonnan kaptam és mégse lehet kidobni

ajándék bögre mellé
20 db. zoknit vettem, és ajándékba adták nekem
a haverom hozott nekem egy konténernyit belőle, mert már ő se tudja hova rakni, és ő egy kínai szállítótól kapta.
kaptam egy barátomtól, aki szintén nem tudja már hova tenni, de kidobni nem akarja, mert

jól néz ki
a Facebookon jól néz ki, hogy nekem van ilyenem
mert a szomszédnak nincs ilyen, és ezért jól néz ki
mert aranyos
mert vagány
mert ... na, elég lesz már!!

Tehát abban semmi meglepő nincs, ha Törökországban (pláne Isztambulban, ahol egyébként is ingerszegény környezetben élnek az emberek) valami meglepővel találkozunk. Ilyenekkel mondjuk, mint ez is itt:

[caption id="attachment_7634" align="aligncenter" width="500"] Lovaskocsi[/caption]

Végül is, teljesen érthető.

Mert miért is kellene, hogy a benzinkútban az ioncserélt vizet ócska kínai polcokra pakolja ki az ember, ahol aztán a kutya se fogja látni. Mennyivel jobban szem előtt van, ha inkább egy tradicionális (értsd: szintén kínai) szekérre is fel lehet dobálni.

De egyetlen szekér sem igazi szekér ló nélkül. Úgyhogy Alike szállj le gyorsan erről a műanyag paciról. Apunak kell a munkájához.

2014-10-03

Nemrég indult egy izgalmas, kalandos és mozgalmas török sorozat. A helyszín természetesen megint Isztambul. A sorozat neve is: Ulan İstanbul.

Az Ulan szót elég nehéz lefordítani. Nincs benne a szótárakba, mert olyan szleng, ami hiányzik a magyarból. Ez amolyan taxis szót. Ezt használjunk, amikor az utolsó pillanatban sikerül elugrani a taxi előtt: átkozott, ördögbe, az ördög vigye el, francba, hé!

- köszönet Betty Günnek a fordítás segítségért!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ulan Istanbul - Forrás: bilgilerburda.com[/caption]

Ulan İstanbul egy izgalmasnak induló sorozat. Ebben pedig van maffia, haverok, romantika, lövöldözés és még sok sok humor is. Nemrég még Darth Vader is megjelent.

Reméljük, a sorozat egyszer majd eljut Magyarországra is, mert róla el lehet mondani, hogy jobb, mint az Ezel. És ez tényleg nagy szó! :)

Ha esetleg valaki nem bírja kivárni, akkor már most is az interneten online megnézhetőek a korábbi részek. De mégis találhatunk. :)

Addig is, ismerkedjünk meg a főcímdallal, mert ez egyúttal Isztambulról is szól. Énekes: Emre Yücelen.

[iframe width="560" height="315" src="//www.youtube.com/embed/EmrnR6hA4_A" frameborder="0"]

A dalszöveg pedig törökül. Természetesen tele szójátékokkal, aminek a törökül tanulók örülhetnek:

İstanbul iki yaka iki kıta
İstanbul yedi tepe, tepe tepe
İstanbul içi beni dışı seni
Ulan İstanbul sen mi büyük ben mi büyük?

İstanbul sahibi yok sahibi çok
İstanbul yarısı aç yarısı tok
İstanbul trafiği , grafiği
Ulan İstanbul sen mi büyük ben mi büyük?

İstanbul hırlısı var hırsızı var
İstanbul masumu var suçlusu var
İstanbul kralı var kuralı var
Ulan İstanbul sen mi büyük ben mi büyük?

İstanbul sahibi yok sahibi çok
İstanbul yarısı aç yarısı tok

İstanbul içi beni dışı seni
Ulan İstanbul sen mi büyük ben mi büyük?

İstanbul hırlısı var hırsızı var
İstanbul masumu var suçlusu var
İstanbul kralı var kuralı var
Ulan İstanbul sen mi büyük ben mi büyük?

Ulan İstanbul sen mi büyük ben mi büyük?
A fordítás pedig kb. így néz ki:
Isztambul, két oldal, két kontinens
Isztambul, hét hegy, hegy, hegy
Isztambul, nekem belül, neked kívül
Az ördögbe Isztambul, ki a nagyobb, te vagy én?

Isztambul, nem tulajdona senkinek, de mégis mindenki birtokolja
Isztambul, nyitott a versenyre, tele van versennyel
Isztambul, dugó van, rajzolat van

Isztambul, megbízható van, tolvaj van
Isztambul, ártatlan van, bűnös van
Isztambul, király van, szabály van
Az ördögbe Isztambul, ki a nagyobb, te vagy én?

... inntől ismétlődik

Nyelvtanban illetékesek sok izgalmas dolgot találhatnak ebben a szövegben, ami azt is jól mutatja, hogy az igényesebb török dalszerzők nagyon is tudnak a szavakkal játszani (és ez magyarázza, miért nem sikerül angol dallal az Eurovision-ba jól szerepelni).

Ilyen pl. a hırlı-hırsız szópáros. Ez ugyan annak a szónak két változata: pozitív és negatív. Míg az első megbízhatót jelent, a második a bizalom nélküli, mai változatban: tolvaj. Ami egyébként is érdekes szó, hiszen fosztóképzővel keletkezett. Úgyhogy tolvaj barátunk a saját nevét is meglopta... :)

2014-10-06

Pár évvel ezelőtt a blog egyik népszerű sorozata a volt. Majd ezt követte a súlyosan elkalózosodott második rész, a .

Mivel most éppen gyereknevesztő projektben vagyunk (eltart még vagy úgy 30 évig), így az egyéb zöldséges hanyagolva vannak.

Vagy talán mégsem?

Történt pedig, hogy Árpi kapott pár magot az óvodában. Tudatos környezet, vagy valami hasonló nevében.

A feladat az volt, hogy ne megegye, hanem a földbe kell tenni. Kevésbé városias olvasók ebből már kitalálhatták, hogy itt bizony ültetés, meg nevesztés a cél. Aki viszont túlságosan betonban nőtt fel, a youtube-on talál videó, hogyan is működik ez a dolog.

Szóval Árpi hazahozott egy cserepet, benne az elültet maggal. Locsoltuk is rendszeresen, minden nap. Mígnem kibújt a kis növényke (csíra, vagy csírakezdemény volt a hivatalos neve, ha jól emlékszem).

Persze továbbra is locsoltuk, és mindenki nagyon örült neki, hogy ilyen gyorsan növekszik. Bár lassan már kezdhettünk aggódni, hogy az egész ablakot benövi, és nem jut be fény az szobába. Mert ez ilyen futó növény volt. Fel is futott mindenhova, Árpival egyetembe.

Aztán ahogy így nőtt és növegetett a dzsungel, telt is az idő, meg múlt is. Majd pedig eljutottunk oda, hogy nicsak! Ezen van valami!

[caption id="attachment_7705" align="aligncenter" width="450"] Az elveszett paprika[/caption]

Külön öröm, hogy Árpi kedvence a zöld paprika. Abból korlátlan mennyiséget meg tud enni. Így ő már odakészítette a tányérját az ablak mellé.

Ezzel tehát ismét versenybe került a paprikanövesztő projekt. Bár minden jel szerint nem sok kell, hogy egyik reggel már csak egy darab csutkát találjunk a helyén..

2014-10-07

Csak egy darabka kenyér... ezt már nem eszem meg. Megy a kukába...

Tényleg?

Azt tanultuk (vagy kellett volna tanulnunk), hogy ételt nem dobunk a kukába. Pláne nem kenyeret (a törökök szerint legalábbis). Hiszen a világon számtalan helyen éheznek.

De mit is jelent ez pontosan?

A törököknél erősen él az, hogy ételt nem dobunk a kukába. Még ha nem is fér beléjük (ami azért ritka eset), akkor is, ami a tányéron van, azt eltüntetik.

Legerősebb a kenyér szerepe. Ami akár már szimbolikus is lehet. A kenyérnek nem szabad leesnie az asztalról. A kenyérmorzsát nem szabad lesöpörni a földre. Azokat tessék tenyérbe gyűjteni, majd úgy kidobni a kukába. De nem a földre. És persze a kenyérral játszani sem szabad.

Az, hogy kenyér mennyire is fontos, de mégis sokszor a kukába végzi, azt az egyik isztambuli étterem (név szerint a Kirpınar - Negyvenforrás) gyűjtötte össze, és tette ki minden asztalra.

[caption id="attachment_7710" align="aligncenter" width="450"] Csak egy darab kenyér?[/caption]

E szerint csak Törökországban évente 2,1 milliárd (2.100.000.000) kerül a kukába. Vagyis naponta kb. 5,7 millió.

Pénzre átszámítva (már ha át lehet egy ilyen dolgot szürke pénzre számítani) 1,5 milliárd TL-t jelent. Forintban olyan 172 milliárdot. Mindebből 80 kórházat, vagy 500 iskolát lehetne építeni Törökországban.

Persze ez mindig politikai döntés, hogyha van ez a pénz, akkor tényleg lesz-e belőle kórház, vagy iskola... Általában nem. Ezért sem ad valóságos szituációt, ha pénzre számolunk át valamit.

Helyette sokkal döbbenetesebb adatokat kapunk:

Évente a világon kb. 6 millió gyerek hal meg azért, mert nem jut élelmiszerhez. Ez a szám pedig ijesztően közel van ahhoz, amit már fent kiszámoltunk: vagyis hogy csak Törökországban naponta közel 6 millió kenyér kerül a kukába.

Vagyis egyetlen napnyi kukába kerülő kenyérral egy egész évnyi gyereket lehetne

megmenteni.

Nem tudom., folytassam még?....

Isztambulban naponta 3,75 millió kenyér kerül a kukába. Ez a teljes ország mennyiségének több, mint a fele. Jól mutatja, hogy vidéken azért jobban vigyáznak a kenyérre.

Bár ezek a számok most csak Törökországot mutatják, érdemes lehet elgondolkozni, hogy akkor a világon összesítésben mennyi lehet.

Éppen ezért ez az étterem, azon kívül, hogy mindenki figyelmét felhívja erre a képtelen de mégis valós helyzetre, gondosan ügyel arra, hogy csak annyi kenyeret süssön, amennyire tényleg szükség van. És a vendégeknek is csak annyit adnak, amennyit azok tényleg megesznek.

2014-10-08

Elkezdődött az iskola (bő egy hónapja). Így tele vannak a boltok tanszerekkel: ceruzákkal, füzetekkel, radírokkal, stb... Mindeféle szín és minta fellelhető.

Természetesen a nagy kedvencek nem maradhatnak ki, mint Barbie, Hello Kitty, Verdák, Ben10, stb...

Pardon...

Természetesen az igazi nagy kedvencek sem maradhatnak ki, mint Beşiktaş, Galatasaray, Fenerbahçe, Trabzonspor, stb...

Mindjárt kezdjük a radírral. A leghatásosabb focis iskolaszerrrel, hiszen ezzel ki lehet radírozni az ellenség irományát. Jobb esetben az ellenséget is.

A Beşiktaş pajzs-címer pedig erőt sugároz: ez megvéd attól, hogy Fenerbahçe vagy Galatasaray ceruzával valaki is belepiszkáljon az irományainkba.

[caption id="attachment_7674" align="aligncenter" width="450"] Beşiktaş radír[/caption]

Maradva a radírnál, a marketingesek nagy ötlete alapján, török focis mezeket is vásárolhatunk. Nem érdemes csak 1 darabot venni belőle, hanem mindjárt egy egész csapatot pakoljunk be a kosárba (és itt bólogatnak a marketingesek nagy lelkesen). A mezeket jó előrelátással előlről rajzolták meg. Így a kedves rajongó mindegyiknek a hátuljára felírhatja a focista nevét, és számát. Akár az egész csapatot is. Vagy csak a kedvcet, de mindjárt 11 példányban. Így az ellenséges csapat radírjai megzavarodnak, hogyan került már megint eléjük a 9-es játékos.

[caption id="attachment_7676" align="aligncenter" width="500"] Török focis radírok[/caption]

Egy igazi focis rajongó nem hegyezi a ceruzáját mással, mint a saját csapatának a hegyezőivel. Főleg ha ezeknek az alakjai az eredeti focicipők pontos másai (bár az még nem derült ki, hogy balos, vagy jobbos cipőről van szó).

Természetesen a hegyezőkkal nemcsak a saját íróeszközünket tehetjük tú élessé, hanem az ellenfél lesben álló ceruzáit is megbüntetjük. Piros lap helyett viszont 2-5 cm-t lefaraghatunk belőlük.

Összekapcsolva a fenti radír mezekkel, cipőből is többet érdemes venni, mondjuk 22 darabot, és már majdnem készen is vannak a iskolaszér-játékosok (a marketingesek még

inkább bólogatnak). Már csak egy dolog hiányzik.

[caption id="attachment_7675" align="aligncenter" width="500"] Török focis hegyezők[/caption]

A ceruza! Hiszen nem igazi rajongó az, aki más ceruzával írja meg a matek házit, mint a saját csapatájéval. Úgyis feketén-fehéren írjuk a gólokat, akkor legyen már egy rendes Beşiktaş ceruzánk is. Sassal, címerrel, mindennel együtt.

Persze, ha esetleg a Galatasaray-nak drukkolunk, piros-sárga oroszlanos ceruzát is vehetünk. Bár is valami hiba csúszott a számításba, mert ez is a Beşiktaş színeiben fog írni.

Tovább kombinálva az előzőeket, minden radír mellé vegyünk 2 ceruzát is, és 2 cipős hegyezőt. Így már egy egész játékost is összerakhatunk. Igaz, kissé fejtetlen lesz a csapat...

[caption id="attachment_7673" align="aligncenter" width="450"] Török focis ceruzák[/caption]

Készen is vagyunk. Nincs más hátra, minthogy bekössük a tankönyveinket. Nehogy már ilyeneket kelljen bevinni a lakásba, mint matematika, ének-zene, török nyelvtan és irodalom! Csomagoljuk csak be őket az elegáns focis papírokba. Galatasaray esetén találunk kisorozslánt, nagyorozslánt, meg olyan férfiasat, melyen csak csíkok, logó és évszám van. Tudja csak meg az ellenfél, hol is a helye. Ha pedig kötekedik, akkor őt is mindjárt becsomagolhatjuk.

[caption id="attachment_7672" align="aligncenter" width="450"] Galatasaray csomagolópapír[/caption]

A tanulás pedig nehéz dolog. Hiszen nem mindegy, merre kunkorodik a B betű a Beşiktaş szóba. A mérkőzés pont-eredményeit sem lehet össze-vissza számolgatni. Nem is beszélve az énekről! Nem mindegy, hogy a fá után a szó jön, vagy fordítva. Mégse lehet a lelátón az összes szurkoló füle hallatára hamisan énekelni a csapatindulót.

Úgyhogy sok gyakorlás is kell ám! Nem csoda, ha a lelkes szurkoló a hétvégére elfárad. És ha éppen nincs mérkőzés, ahol kiordíthatja magából a negatív energiát, más módszert kell keresni a regenerálódásra.

Pl. lufit lehet fújni.

[caption id="attachment_7709" align="aligncenter" width="450"] Focis lufi[/caption]

Vagy buborékot.

[caption id="attachment_7631" align="aligncenter" width="500"] Török focis szappanbuborékok[/caption]

Mindegy is, csak edzésben tartsuk a tüdőnket, ha már egyszer nincs meccs.

2014-10-09

A statisztikák szerint a török lakosság fele 28 éven aluli. Vagyis Isztambulban olyan 7-8 millió fiatal lehet.

Egy másik, 2000-es népszámlálás szerint pedig kb. 6,5 millió az 5-9 éves gyerek, és szintén 6,5 millió a 10-14 éves. Vagyis olyan 13 millió lehet az a korosztály, amit valahogy le kell kötni hétvégén. A statisztika még azt is mondja, hogy a teljes lakosság kb. 18% él Isztambulban. A fentiek alapján tehát olyan 2,3 millió gyerek rohángálhat a Boszporusz két partján.

Ha viszont esik az eső (márpedig az ősz erről szól), akkor nem könnyű az energiától duzzadó ifjúságot lekötni. Kivéve persze, ha van otthon mókuskerekünk.

Szerencsére ma már az egyre több olyan programot ajánlanak, ahova rossz időbe is el lehet vinni a gyerekeket. No és a bevásárló központok is (törökül avm - alışveriş merkezi) és mindenféle érdekességeket találnak ki, amivel odacsábíthatják a kicsiket. Nem mellékesen abban a reményben, hogy míg a gyerek szórakozik, addig anyuci is elmegy vásárolni.

Mivel pedig Isztambulban 2014 végéig összesen 97 bevásárló központ lesz (egész Törökországban 329), így elég komoly a verseny köztük, minek eredményeképpen évről évre jobb műsorokkal és programokkal próbálják a gyereket (és velük együtt a kreditkártyás szülőket) becsábítani. Egyik kedvencem az volt, amikor úrhajósnak öltöztették be a csemetéket, és még virtuális úrtúrán is részt vehettek.

Mostanában pedig kezdenek terjedni az úgynevezett valóságjátékok.

Az elsőt - amennyire sikerült az interneten összevadászni minimális energiabefektetéssel - 1999-ben a Mexikói Santa Fe bevásárlóközpontban nyitotta meg Xavier López Ancona (ez akár egy sorozat címe is lehetne). A játék neve pedig KidZania.

A lényeg, hogy a falakon belül a valóság egy kicsinyített mása található, ahol a gyerekek néhány órára felnőttek lehetnek. Különböző szakmákat próbálhatnak ki, olyanokat mint tűzoltó, orvos, riporter, pilóta, szállodás, benzinkutas, postás, manöken, stb... Tehát nemcsak az álomszakmákba nézhetnek bele, hanem az olyanokba is, amelyekkel mindennap találkozhatnak. Megnézheti, milyen a pénztárgép vagy a bankpult másik oldalán ülni.

Ez pedig egyrészt hatalmas segítség a gyerekeknek, akik ebben a korban bizonytalanok még, hogy mik szeretnének lenni. Másrészt pedig mégiscsak a legjobb játék a valóság, az élet

És nem mellékesen minden szakma mögött egy valódi cég áll. Pl. a gyerek riportereket a helyi média képi. A ifjú pilótákat a helyi légi légitársaság irányítja, a csokigyárat az egyik

helyi csokoládégyár vezérli, a bank is a helyi bank, stb... Tehát nekik is jó reklám, a gyerekeket is jobban fel tudják készíteni a valós helyzetre.

Természetesen senkit nem fognak tudni pár perc alatt mondjuk orvossá kiképezni, de annyira igen, hogy lássa, mit is jelent doktornak lenni.

A munkájukért pedig játékpénzt kapnak, amit a gyerekvárosban elköthetnek. Ráadásul éppen a korábbi társuk fogja kiszolgálni a gyorsétteremben.

Istanbulban eddig két helyen láttunk ilyet, de valószínűleg olyan 4-5 lehet összesen. Az egyik az ázsiai oldalon van, a , míg a másik az európai TrumpTower-ben, a .

Itt lehet repülőt vezetni, tüzet oltani, beteget gyógyítani, de még valóságos földrengés szimulációban is részt vehetünk. Úgyhogy tényleg nagy élmény a közepes méretű gyerekeknek (4-14 éves korig)

Sajnos az ára viszont eléggé jelentős. 1 db. gyerek 50 TL, és kell egy felnőtt is 30 TL-ért, aki valójában bent mást csinálni, mint üldögélni az étteremben és hagyni, hogy a gyerekek kiszolgálják.

[caption id="attachment_7715" align="aligncenter" width="450"] Ha nagy leszek, tűzoltó leszek![/caption]

2014-10-10

Nem sok munkával, de annál nagyobb lelkesedéssel keressük a Törökországban sikeressé vált magyarokat.

Egy újabb morzsa került elő. Igaz, komolyan meg kell érte küzdenünk, mert három egész utcával kellett odébb menni ehhez.

Fókuszban tehát Şandor Hâdi, magyarul Hadi Sándor. Kiról csak annyit tudunk, hogy Kastamonu tartományból származik, és erősen magyargyanús. Két gyereke van: Tülin és Imre. Mindkettő építész. Tülin Hâdi eléggé ismert is. Meg is van a telefonszáma, így egyik nap biztosan felkeressük őket. :)

Majd.. holnap...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Milli Reasürans Kompleksi[/caption]

Visszatérve Şandor Hâdi-ra. A legismertebb épülete Isztambulban áll. Mégpedig Nişantaşı (legmenőbb) városrészben. Ennek neve pedig Milli Reasürans Kompleksi (Nemzeti Viszontbiztosító Komplexum, vagyis irodaháza).

Ezt Şandor Hâdi feleségével együtt, Sevinç Hâdi-el tervezték 1985-1987 között. Ebből a felmérés-tervezés-rajzolás tartott pár hónapig, az önkormányzati engedélyeztetés 2 évig. 1992-re pedig el is készült az épület. A költözés még eltartott egy darabig (egy biztosító, pardon viszontbiztosító sok papírral jár, azokat ábécé sorrendben átszállítani, ismét sorbarakni, sok idő). Így 1993-ban nyitotta meg a kapuit.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Milli Reasürans Kompleksi[/caption]

Az épület különleges. Az építészeti egyetemeken sokszor hozzák fel példának, hogy a szabályok betartása mellett is lehet valaki kreatív, és miként lehet nagyot álmodni (a modern török építkezés általában fordítva történik: minimális kreativitás a szabályok betartása nélkül).

Két díjat is nyerek vele. Mindkettőt az Országos Építészeti Díjátadáson (Ulusal Mimarlık Ödülleri). Egyiket a tervezésért (1992), míg a másikat a kivitelezésért (1994).

Érdeemes megnézni az épület érdekes előterét: egy ötemeletes csarnokot találunk. Nemcsak kellemes hangulatot ad, de még egy kisebb parkot is ide lehetett csempészni.

Sajnos az épületet tilos fényképezni. Bármennyire is próbáltam a biztonsági őröt meggyőzni, hogy valahol rokon az építész, hajthatatlan volt. Képek is csak azért készültek, mert a hülye

esőben beázott a kamera és magától fotózott...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Milli Reasürans Kompleksi[/caption]

a

32. Elképesztő mennyiségű növény: Törökországban mintegy 9000 növényfaj él (Európában összesen 11 500). A 9000 közül 3000 pedig kizárólag Törökországban fordul elő. A jégkorszak elmúltával Délkelet- és Közép-Európa főleg a Fekete-tenger melléki növényzet északra való terjedésével nyerte vissza növényvilágát.

2014-10-13

Minden jel arra utal, hogy az új szezon tényleg meghozta az új focis örültségeket Törökországba.

Úgyhogy behúztunk mi is!

Gondolom már mindenkivel előfordult, hogy túl izgalmas volt a focimérkőzés, így másnapra elment a hangja.

Vagy esetleg a hosszú hétvége alatt megnézte a Legjobb gólok a kőkorszaktól a máig c. izgalmas 421 DVD-ből álló sorozatot, és másnapra elment a hangja.

Vagy, hogy egy sötét sikátorban összefutott az ellenfél szurkolótáborával, és úgy érezte, hogy az igaz csapat indulójával fogja jó útra téríteni őket.

Na, ilyen probléma többé már nem ér minket, hiszen megjelent a zsebben hordható focis induló kütyü!

[caption id="attachment_7714" align="aligncenter" width="500"] Zsebben hordható török focis induló (iMarş)[/caption]

Ezzel pedig egy gombnyomásra elindíthatjuk a Beşiktaş/Fenerbahçe/Galatasaray ünnepi lelkesítő himnuszát.

Mivel ilyen egyszerű, bárhol és bármikor elindíthatjuk. Legyen akár a zsebünkben, vagy a kezünkben, vagy a fogunk között. Mi pedig legyünk akár az utcán, akár a liftben, akár a mellékhelyiségben, akár a konyhában, akár Rambó-bukfencezés közben, akár sziklamászás közben, akár fényes nappal, akár fénytelen éjszakában. Ez a kis barátunk mindig nálunk lehet és mindig velünk énekl az indulót (még álmunkban is), mígcsak végelgyengülésben ki nem szenved az elem. De akkor majd veszünk új elemet!

Persze most mondhatnánk, hogy de már régóta vannak mp3 lejátszók, vezeték-nélküli hordozható 6000 W-os hangszóróval (ajándék dízel generátorral). Vagy akár a telefonunkra is feltölthetjük az indulót, hogy ébresztéskor, híváskor, facebookozáskor, fogmosáskor, kacsintáskor lejátssza azt.

Igen ám, de a mi esetünkben nagyban érdemes gondolkodni! Pl. ezekből a kütyükből a bazárban mindjárt 15000 darabot vehetünk meg erősen lealkudott áron. És akkor ha egyszerre megnyomjuk mindegyiken az indítógombot, akkor egy egész virtuális stadion énekel velünk (hah, a Samsung Galaxy S 3-4-5 csak max 8 készüléket tud összekapcsolni, hogy zenéljen! Hol van ez mihozzánk!).

2014-10-14

Minden országban más, másképp, és más összegben.

Íme a borraivalózás Törökországban!

Persze nem borraivaló a neve, lévén, hogy nagyon kevés ember fogyaszt alkoholt, és ők is inkább rakı-t. :)

Éppen ezért a borraivaló neve törökül bahşış. Ennek a pontos jelentését nem sikerült megtalálni. Valószínűleg a bakmak = nézni/látni szóból ered. De még jelentheti az ajándékot is. Ezt arra alapozzuk, hogy az Ajándék lónak ne nézd a fogát szólás a törököknél is megtalálható, és ez pedig az előbbi szóval kezdődik: Bahşış atın dişine bakılmaz.

Tehát Bahşış és nem borraivaló. De minden másban ugyan azt a cél szolgálja: ezzel fejezzük ki az elégedettségünket valamilyen étel vagy szolgáltatás miatt.

Hogy is működik mindez.

Képzeljük el, hogy Isztambulban valahol eszünk. Ehhez nem is kell nagy fantázia, hiszen az egész város olyan, mintha mindenki állandóan sütné valamit. Főleg nyáron. Így aztán Isztambulban nem nehéz eljutni arra a pontra, hogy ülünk valahol, és eszünk.

Sokkal jobban kell erőlködni ahhoz, hogy egy olyan szituációt találjunk ki, hogy befejeztük az evést. Mert ahhoz már tényleg ügyködni kell, hogy a sokadik utóétel és ajándék tea után megpróbálkozzunk a felállással (tekintve a rejtélyes módon ránk akaszkodott extra kilókra, tényleg nem egyszerű). Szóval ilyenkor bejelentjük, hogy fizetni szeretnénk.

És akkor itt már mindjárt meg is állunk egy rövid időre. Mert ha nem jól csináljuk, azt vesszük észre, hogy vagy megint kaptunk egy teát, vagy a teljes menü ismét végig kell ennünk magunkat. Így inkább ne csak integessünk, hanem határozottan mondjuk ki a távozás varázsszavát: Hesap istiyorum (számlát kérek). Ha kicsit elegánsabbak akarunk lenni, akkor lehet még a Hesab alabilir miyim?-et (elkérhetem a számlát?) is használni.

Ezzel pedig megkapjuk a számlát. Pontosabban azt a cetlit, amin jó esetben a részletes lista található, mit is fogyasztottunk. Rosszabb esetben pedig csak egy végösszeg. Ha az előző érkezett az asztalunkra, akkor érdemes jó alaposan átfutni, mert kb. az eseteknek csak a 60%-ban mutatja pontosan az elfogyasztott ételeket és italokat. Néha bekerül még 1-1 ital, vagy éppen hiányzik valaki. De az is lehet, hogy a szomszéd asztalét kaptuk. Vagy a szomszéd étterméét. Esetleg a mosodai számla került hozzánk.

Törökországban egyenlőre még nem szokás, hogy a borraivaló, más néven a kiszolgálás is

rajta legyen a számlán (mint láthattuk, néha még az étel is hiányzik), de volt már olyan, aki találkozott ilyenekkel. Ilyenkor vagy a már fent megismert Bahşiş, de inkább a Servis szót kell keresni a listában. De egyébként is minden idegen és ismeretlen dolgok érdemes jó alaposan kikérdezni a pincértől. Ha ilyet találunk, akkor ugyebár már nem kell a borralalóval vacakolni. Fizesünk és kész.

Lényegében, a másik esetben is, a borralalónál is fizetünk és kész. Törökországban úgy megy, hogy a számlán levő összeget fogjuk fizetni, és majd utána jön a borralaló. Itt nincs az, hogy pl. 27,9 TL esetén azt mondjuk, hogy 30 lesz. Minden esetben kiszámolják a pontos visszajárót, és majd utána adogatjuk az aprókat. Tehát az előző példánál maradva ha mondjuk 50 TL-t adunk, hiába mondjuk, hogy csak 30-ból adjanak vissza, akkor is 22,1 TL-t kapunk.

Majd ha mi megkaptuk a visszajárót, akkor szoktuk a borralalót odaadni.

És akkor máris rátérhetünk a borralaló mennyiségére. Éttermekbe, ha eszünk, akkor 10% a szokás. De ezt gyakran lefelé kerekítik. A fenti 27,9 TL-s példánál a bevett szokás a 2 TL. Nem pedig a 2,5, vagy a 3. És ez is csak éttermekbe. Ha csak teázunk, vagy taxizunk, akkor már csak 1 TL-t szokás adni, függetlenül, mennyi is a végösszeg. Ha viszont alkudozunk, akkor már értelemszerűen nincs borralalóztatás.

Fontos még megemlíteni, hogy az étkezést gyakran elfelejtik az adóhatóság felé bejelenteni, így semmi nyoma nincs annak, hogy valahol is ettünk (kivéve, majd ha a mérlegre állunk). Amennyiben viszont nekünk mégis szükség lenne papírra, akkor a sima számla neve a fiş, míg az ÁFÁs számla a fatura. Mindkettő kikérése nagy élmény.

A sima számla az egyszerűbb, mert ilyenből azért minden helyen található pár marékkal. Így ha sikerült jól összebarátkozni a pincérrel, akkor akár több napi adagot is összeszedhetünk (de hát én olyan éhes voltam - magyarázkodunk majd az elszámolásnál). ÁFÁs esetében is hozzá lehet dobni a szomszéd asztalnál étkezőket, de azért ez már nehezebb.

2014-10-15

Mai modern világunkban előfordulhat, hogy még a nyaralás alatt sem tudunk megszabadulni az internettől. A múzeumi sorbaállás közben, és a látnivaló nézegetése helyett, lehet, hogy inkább a Facebookon azt nézegetjük, mi történt azokkal, akiket jó messze otthon hagytunk.

Mi persze nem ilyenek vagyunk, á! dehogy! Ugyanmár! De esetleg mégis lehetne olyanok, akiknek szükségük lehet egy gyors Foursquare check-in-re, vagy egy Instagram képmegosztásra.

Mindez persze simán megy, ha sikerül titokban magunkkal vinni a céges mobil internetet. De mi van, ha nem? A haverok meg otthon várják a selfiek-et?

Amennyiben a repülőről nem direkt a tengerbe vagy a hegyek közé megyünk, akkor könnyedén útba ejthetünk egy telefonszolgáltatót. Hiszen ilyen minden nagyobb török településen van. Isztambulban pedig lépten-nyomon beléjük lehet botlani. Na, egy ilyenbe érdemes mindjárt az elején beesni, amennyiben úgy érezzük, nem tudunk internet nélkül megmaradni. A hotelban található wifi pedig nem elég. Főleg, mivel nehéz cipelni.. Bár a modem kábelét követve legalább könnyen hazatalálhatunk.

Törökországban 3 mobil szolgáltató van: Vodafone, Türkcell és Avea.

A Vodafone olyan, mint otthon. Legnagyobb hasonlóságot a nevében fedezhetjük fel. Meg a színében. Szóval olyan. Őt nem kell bemutatni. Nem rossz.

A Türkcell a fő, a nagy, meg a sárga mobil szolgáltató. Az ő lefedettsége a legjobb az országban. Ez akkor lehet hasznos, ha mondjuk a raftingolást szeretnénk online megosztani a nagyvilággal. Cserébe viszont drágább. Megvan az ára a minőségnek.

Az Avea pedig...hát... ő úgy van. Pár évente bedob egy reklámot, így tudatja a nagyvilággal, hogy még nem szűnt meg. Ennek ellenére nem egy kis cég, amit valami földalatti konyhából irányítanak. A másik kettővel versenyképes.

Mivel úgylis külföldiek vagyunk, lényegében mindegy, hogy melyik céget is választjuk (valószínűleg a családi és a céges csomagok nem fognak senkit lázba hozni). Vagy inkább azt kell eldönteni, hogy Türkcell, vagy ne Türkcell legyen. Meg persze az is erősen befolyásolja a választásunkat, hogy melyik boltban találunk először olyan embert, aki tud angolul.

Mielőtt azért bemennénk egy mobil szolgáltatóhoz, jó, ha pár dolgot tudunk a külföldi mobilozgatással.

Technikailag semmi akadály, hogy a Magyarországon vett telefonunkba török SIM kártyát tegyünk. Jogilag viszont nagyon is problémás. Persze nem akkor, ha csak 1-2 hetet vagyunk az országban. Ha jól emlékszem kb 30 napunk van arra, hogy a telefonunk letegye a török állampolgársági vizsgát. Ez után viszont már Magyarországon nem használhatjuk majd. Ráadásul egy ember két évente csak egy alkalommal kérheti a telefonjának a menekültjogi státuszt. Érdeemes tehát jól meggondolni, hogy a török nagymama nevére egy vagy két doboz iphone-t hoznunk be.

Mindez egyébként nem is olcsó, pláne nem egyszerű. Így szerintem jobb is nem próbálkozni vele. Hiszen akár újonnan, akár használtan már jó áron vehetünk egyszerűbb telefont. Igaz, ezek nem alkalmasak arra, hogy az ismerőseink fotóit a Facebook-on like-oljuk. Viszont a kevésbé like-olható, sötét sikátorból előbújó ismeretleneket nagy lendülettel lehet fejbevágni velük. És nem fognak elgömbülni!

És akkor lesz legális török telefonunk, legális török telefonszámunk. 5 perc múlva pedig fel is hív majd az első biztosító. Nyelvtanulók előnyben!

Az egyetlen gondunk, hogy nem ez volt a célunk. Kivéve persze, ha valaki tényleg török telefonszámot szeretett volna. Mi most internetet akarunk! akarunk! akarunk és akarunk!

Szóval. Lehetőségünk van egy hibrid megoldásra is, hogy mindjárt internetes SIM-et kérünk. És ezt tesszük bele a magyar okos telefonba. De ez csak az 1-2 hetes nyaralásnál megoldás. És amennyiben nem duál-SIM-es a telefon, akkor a magyar telefonszámunk elérhetetlen lesz addig, míg internetezünk. Az otthoniakat pedig a guta fogja ütögetni.

Helyette vehetünk egy küttyüt, ami a mobil internetet wifi-vé alakítja. Ez sincs ingyen (125 TL a Türkcell-nél), viszont akár 10 ember is rácsatlakozhat. Így akár egy csoport vehet egyet a közösben.

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] Türkcell 10 fős mobil-wifi modem[/caption]

És persze lesz még egy küttyünk, amit lehet majd töltogetni. Cserébe viszont egészen jól el leszünk látva internettel.

Ehhez kell még internetet is vásárolni. Csak tájékoztatásként, a Türkcell-nél a következő árakkal találkozhatunk ma. Éppen most:

500 Mb internet = 5 TL/nap

1 Gb internet = 12 TL/hét

4 Gb internet = 14 TL egyszeri díj a 4 GB-ért. Elfogy, akkor befizetünk egy újabb körre.

Tehát kb. 130-145 TL áron úszhatjuk meg az internetezést. Ezt érdemes összehasonlítani egy

roaming díjjal.

Érdemes arra is odafigyelni, hogy a telefonon a programok úgy vannak elkészítve (a jobbak persze), hogy mobil kapcsolat esetén takarékoskodnak, míg a fő adatforgalomak, a feltöltések, frissítések, stb... a wifi-n keresztül zajlanak. A telefon pedig nem fog tudni különbséget tenni, hogy ez most valódi wifi, ami a modemből dróton keresztül befut a falba, vagy pedig mobil wifi, ahol minden megabyte számít. Így könnyen lehet, hogy amint a telefon rákapcsolódott, mindjárt felmásolja a teljes tartalmat valamelyik felhőbe, és ezzel el is fogyott mind a 4 Gb-unk...

2014-10-16

Az 1956-os forradalomról tartanak megemlékezést október 24-én Isztambulban, a konzulátus szervezésében.

Lesz megemlékezés (mégiscsak megemlékezés), és tánc! Mégpedig néptánc!

Régi hagyomány, hogy a magyar ünnepekről az isztambuli magyar közösség - a konzulátus szervezésében - megemlékezik.

Idén is lesz '56-os ünnepség. Mégpedig október 24-én, 19:00-ás kezdéssel.

És ahogy minden alkalommal, most is egy különlegességgel, valami magyarossal várnak minden érdeklődőt. Ezúttal a Magyar Nemzeti Táncgyüttes fog fellépni!

Honvéd Együttes – Magyarország legrégebbi, 1949-ben alakult művészegegyüttese – több tagozatú művészeti intézmény. Részei: a Magyar Nemzeti Táncgyüttes – Budapest (volt Honvéd Táncszínház), amelynek egységei a Tánckar, a Zenekar és a Színészkar; valamint a Honvéd Férfikar.

Az egyedülálló művészi közösség páratlan műfaji sokszínűségével látványos produkciókat kínál a hazai és külföldi közönségnek. A 130 tagú társulat az elmúlt évtizedekben mintegy 26 ezer előadást tartott, s 53 országban 400 alkalommal vendégszerepelt. Irányításában mások mellett Görgei György karmester és Novák Ferenc koreográfus játszott meghatározó szerepet.

A társulat érdemeit Magyar Művészetért Díjjal, Magyar Örökség Díjjal, valamint legutóbb – 2011-ben – Prima Primissima-díjjal ismerték el.

A Honvéd Együttes és a Magyar Nemzeti Táncgyüttes művészeti vezetője Zsuráfszky Zoltán táncművész, koreográfus, Kossuth-díjas, kiváló művész.

A Magyar Nemzeti Táncgyüttes Magyarország legnagyobb létszámú (20 pár), hivatásos néptánc együttese. „Anyanyelve” a Kárpát-medence néptánc kincse, amelyből a nagyformátumú történelmi táncjátékoktól az autentikus folklór műsorokig a rockoperáktól a népi hagyományainkon alapuló mesedarabokig terjedő, sokszínű repertoár építkezik. Valamennyi produkció közös jellemzője a rendkívüli dinamika, a táncok virtuozitása és a színpadképek látványossága. A Táncszínház elnyerte az EuroPAS magyar Táncdíjat.

A Zenekar a Kárpát-medence régi paraszti zenéjének kutatására és megörökítésére vállalkozott, és Hegedős együttes néven önállóan is fellép; vezetője: Papp István Gázsa

prímás. A Magyar Nemzeti Táncgyűttes zenei vezetője: Szabó Dániel.

A Színészkar alapvető feladata a honvédségi műsorigények kiszolgálása. A repertoáron a társadalmi ünnepekhez, nemzeti-történelmi eseményekhez kapcsolódó zenés-irodalmi összeállítások épp úgy megtalálhatók, mint a szórakoztató operett-sanzon-musical műsorok, vagy az interaktív gyermekprodukciók. A Színészkar önálló darabokat is bemutat, kortárs dráma és mesejáték egyaránt megtalálható repertoárjukon. A Színészkar szakmai munkáját művészeti tanácsadóként Csizmadia Tibor Jászai-díjas rendező segíti.

A világszerte egyedülálló, 40 fős Honvéd Férfikar, Európa egyetlen hivatásos férfikórusa, amely gazdag és változatos repertoárral rendelkezik. Műsorrendjén egyaránt megtalálhatók a világhírű oratorikus művek, népszerű operák és örökzöld operett dallamok, valamint a férfikari „a cappella” kórusirodalom legjobb alkotásai. Művészetének színvonalát a Bartók-Pásztory-díj jelzi.

A Férfikar karigazgatója Strausz Kálmán karnagy, Liszt-díjas művész.

Helyszín: İş Sanat Kültür Merkezi, İş Kulesi, Levent, İstanbul

2014-10-17

Törökország legnagyobb városába, Isztambulba ma már viszonylag olcsón, és egyszerűen eljuthatunk. Letesz minket a repülő az ázsiai oldalon, majd pedig ..

... öööö .... hát a bejutás nem egyszerű ...

De végre találtunk egy egyszerű, és megfizethető árú módszert!

Isztambul fő nevezetességei az úgynevezett Történelmi városrészben vannak. Ez a fallal körülvett Fatih kerület. Úgy képzeljük el, mint Budapesten a Várat. Csak míg a Vár 1.5 km hosszú, és igencsak keskeny, addig Isztambul Fatih kerülete 6 km hosszú (és 2 km széles átlagban). Összehasonlításképpen Budapesten ha elindulunk a Duna partján észak felé a Szabadsághídtól, akkor egészen az Árpád-hídig jutunk, mire legyalogoljunk a 6 km-t.

Ahogy pedig Budapesten sem egyszerű a Liszt Ferenc repülőtérrel bejutni a Várba (pl: busz+metró+metró+várbusz), ugyan így Isztambulban is kihívás a Sabiha Gökçen repülőtérrel a történelmi városrészbe elmenni. Csak itt még egy másik földrészre is át kell jutni. A reptérről induló járatok valahova a város másik pontjára visznek majd minket. És egy eléggé nagy városról van szó.

Jah, és senki nem beszél magyarul!

Vagy mégis?

Ramazan Timzan, aki a blogunkat is régóta támogatja (sok sok köszönet neki), nagyon jutányos áron bárkit, és bármelyik órában behoz a Sabiha Gökçen (WizzAir, Pegazus (FlyPGS), GermanWings, fapadosok, stb...) repülőtérrel egészen a hotel kapujáig (vagy a tengerpartra, ki mit szeretne).

Ellentétben a buszokkal, a nap 24 órájában szállítja a turistákat. Ez leginkább azoknak lehet jó, akik a reggeli WizzAir gépet szeretnék elérni, és nem hajnalban az európai parton keresgélnek valamit, ami átviszi a túloldalra.

Szintén ellentétben a buszokkal, tényleg a hotelbe fogunk eljutni, nem pedig valahova a városba, ahol azt se tudjuk, hol van.

Szemben a Havataş-al nem a Taksim téren fog lerakni minket (éppen egy tüntetés közepén), ahonnan még taxival kell tovább menni.

Ellentétben a taxival, magyarul beszélhetünk, és nem fogunk extra városnéző túrán részt venni, kivéve ha pont ezt szeretnénk.

Ramazan Timzan magyarul is beszél (mégpedig jól!), Magyarországon is élt, ismeri a magyarokat. Ismeri a magyarok igényeit. Vele előzetesen megbeszélve pontban a helyszínen

lesz. Miközben pedig bevisz a hotelhez, útközben hasznos tanácsokat ad, segítséget kérhetünk tőle. Nem mellékesen pedig ingyenes hűtöt üdítők, wifi és telefontöltő (tehát mindjárt postolhatunk is a Facebookra) is található a klimatizált buszokban.

Ezen kívül kérhetünk még:

Idegen vezetést

Hotel foglalást, ajánlatot

Török fürdőzést

Esti hajókázást

Çamlıca (kilátó) dombra felvitelt

Bazározás

Vagy bármi mást, ahova csak busszal el lehet jutni

Árak

Isztambul Sabiha Gökçen repülőtér transzfer egyszeri: 15 euró/fő

Isztambul Sabiha Gökçen repülőtér transzfer retur: 25 euró/fő

Isztambul Atatürk repülőtér 1-4 fő: 30 euró

Isztambul Atatürk repülőtér 5-7 fő: 40 euró

Isztambul Atatürk repülőtér 8 fölött fő: 50 euró

2014-10-20

Az olyan megkülönböztetés, mint leves vagy főzelék, csak nagyon kevés nyelvben található. Ilyen a magyar. De nem ilyen a környezetünkben levő legtöbb, mint pl. az angol, német.

De még a török sem. Pedig ők aztán tudják kutyulni a dolgokat!

Törökországban a leves egy érdekes dolog. Amikor először összefutunk az egyik példányukkal (persze nem a buszon, vagy a metrón, hanem pl. étteremben), akkor viccesen mindjárt rá is kérdezhetünk, hogy ezt most eszik vagy isszák? Aztán, amikor már úgy hisszük, hogy tudunk törökül, akkor rájövünk, hogy a kérdés teljesen jogos.

Mint ahogy arra is, hogy a látszat bizony csal! Vagy a fülünk? Vagy a nyelvtanár? Vagy mindenki? Mi ez itt? Egy összeesküvés-elmélet? Leves-elmélet? És a Föld mégse gömbölyű, hanem levestál alakú? Kanállal?

Ugyanis a törökök szerint a levest nem enni kell, hanem inni. Az enni ige törökül yemek, míg az inni szó içmek. A leves pedig a çorba. Tehát ha valaki levest eszik, akkor törökül úgy mondjuk, hogy çorba içmek (levest iszik).

Mellesleg a yemek szó nemcsak az enni igét jelenti, hanem az ételt is. Tehát ha valaki egy jó akar falatozni, és leugrik a sarki étterembe, akkor azt mondja, hogy yemek yemeğe gidiyorum. Fordításban ez ennivalót enni megyek lehetne. Persze a magyar inkább azt mondja, hogy leugrom kajálni...

Tehát a törökök isszák a levest. Pedig nem! A törökök is eszik a levest. Mégpedig kanállal (kivéve a fekete levest, alias kávé, de az más történet). De egyébként is az igazi török leves olyan sűrű, hogy inkább késsel-villával kellene enni. Nemhogy inni...

A török leves valójában főzelék. Amit mi levesnek hívunk, arra ők azt mondják, hogy inkább itóka. Sok víz, kevés tartalommal. Míg a török leves egyáltalán nem egy olyan híg valami, amit a tengerparton ülve szívószállal szürcsölünk. Pedig az inni szó erre utalna. Nem, a török levest inkább harapni kell. Bár igaz, hogy a török teát és a kávé is ajánlott harapni, mielőtt az tenné meg velünk. A törökök mégis megisszák. Míg más inkább leütné és megkötné. Ezt a logikát folytatva, teljesen egyértelmű, hogy a török levest is lehetne inni. Még akkor is, ha valójában ilyet senki se akar csinálni. Sőt!

Tehát a török leves inkább főzelék. Néha pedig még inkább egy rendes étel, amelyiknek leve van. Még néha pedig olyan, amiről a leve is lemaradt. Miközben más, nem leves kategóriába tartozó ételek egyértelműen úsznak a szószban. És erről lesznek igazán finomak.

A leves szó egyébként törökül çorba, ahogy feljebb már ez egyszer előkerült. És az egyik legkedveltebb a lencsefőzelék, aminek a neve mercimek çorbası. De most, amikor jön a

hideg idő, inkább a tarhana çorbası-t részesítik előnybe. Ez egy olyan zöldséges krémleves, ami annyira csíp, hogy ki lehet futni vele a világból. És még akkor is csípni fog. Már ha jól van elkészítve. Mert manapság már lehet light-osat is kapni. Pedig az igazi csípős az az, ami garantáltan megöl minden baktériumot is. Még a szekrény mögöttieket is.

Tarhana levesnek valót készen lehet kapni a piacokon is. Kis hangulatos zsákocskában. Csak forró vízzel fel kell önteni, mint a kínai levest, és már kezdetünk is futni.

Van egy másik leves is, amit én csak mogyórólevesnek hívok. Valójában csicseriborsóból készült, és nohut çorbası a neve. De hát akkor is... Pedig nagyon finom! De mégis.

És őt is csak szóban isszák. Amikor tettelegességig fajuk a dolog, akkor megfordítják a tényért, és jól ráöntik a rizsre. Így viszont, hogy hirtelen eltűnt a leves mellőlünk, most már kérhetünk egy másikat. Nehogy már leves nélkül együnk!

Nem egyszerű.

Mégis, mi mindebből a tanulság?

Ne kérdezzünk, ne kombináljunk! Együnk, és kész, mert az úgy finom, hogy megesszük, nem pedig ha gondolkodunk rajta! :)

2014-10-21

Az 1956-os magyarországi eseményekre emlékeztető nagyszabású magyar programok lesz Ankaraban, az Ankarai Egyetem Hungarológiai Tanszékén.

Mégpedig Ankarai Magyar Napok!

Időpont: 2014. október 21-25.

És ja, helyszín: Ankara, Törökország

Az Ankarai Egyetem Hungarológia Tanszéke „Ankarai Magyar Napokat” szervez 2014. október 21. és 25. között.

A részletes program:

2014. október 21. kedd

"Törökök és magyarok" konferencia

Időpont: 09:30-tól

Helyszín: Ankarai Egyetem DTCF, Muzaffer Göker terem

Levezető elnök: Prof. Dr. Naciye Güngörmüş

Első rész: 10:00-11:15

10:00 Dr. Kincses-Nagy Éva: A hungarológia, mint a turkológia kiegészítő ága

10:15 Dr. Tarık Demirkan: A keleti és nyugati kultúra hatásai a magyar identitásra

10:30 Dr. Tasnádi Edit: „Nazım Hikmet Magyarországon”

10:45 Dr. Sevgi Can Yağcı Aksel: Az 1956-os forradalom a török médiában

11:00-11:15 Kávészünet

Második rész: 11:15-13:00

11:15 Ayşe Öz: Az 1956-os forradalom a török versekben

11:30 Dr. İsmail Doğan : A Pál utcai fiúk

11:45 Dr. Erdal Çoban: Halasi Kun Tibor - Egy magyar turkológus Törökországban

12:00 Dr. Yasemin Altaylı: Az utolsó ostrom: Új viták az 1566-os szigetvári csatával és I.

Szulejmán szultán halálával kapcsolatban

(Vita)

2014. október 21. kedd

Helyszín: Ankarai Egyetem DTCF, Farabi terem

13:45-14:00 Prof. Dr. Naciye Güngörmüş: Az 1956-os események társadalmi és művészeti hatásai

14:00-16:00 Filmvetítés

2014. október 22. szerda

Magyar nyílt napok

Időpont: 10:00-16:00

Helyszín: Ankarai Egyetem DTCF, Farabi terem

1. Magyar kézművesek kiállítása
2. A múlttól a jelenig: A Hungarológia Tanszék kiadványainak kiállítása
3. Magyar találmányok bemutatója
4. Magyar művelődéstörténeti kiállítás
5. Ízelítő a magyar konyhából
6. A székely rovásírás bemutatása
7. Mentés Másként Trió fellépése: Fábri-Ivánovics Tünde (ének, ütős hangszerek), Fábri Géza (koboz) és Lipták Dániel (hegedű) magyar népzenei együttesének koncertje és tánccháza (15:00-16:00)

2014. október 22. este

Beszélgetések a török és magyar irodalomról

"...úgy fogunk egymáshoz vendégségbe járni, mint egyik kertből a másikba, nyílt uton..."

(Nazım Hikmet: Magyar föld)

Időpont: 18:30

Helyszín: Mülkiyeliler Birliği, Konur Sok. 1. Kızılay, Ankara

Szervezők: Balassi Intézet, Mülkiyeliler Birliği, Magyarország Ankarai Nagykövetsége

Moderátor: Dr. Sevgi Can Yağcı Aksel

Részvevők: Dr. Dursun Ayan, Dr. Tarık Demirkan, Prof. Dr. Naciye Güngörmüş, Dr. Tasnádi

Edit

A beszélgetést követően magyar népzenei koncert a Mentés Másként Trió közreműködésével.

2014. október 23. csütörtök

Magyarország Ankarai Nagykövetsége október 23-i megemlékezése.

2014. október 24. péntek

Magyar versmondó verseny

Időpont: 10:00-12:00

Helyszín: Ankarai Egyetem DTCF, Hungarológia tanterem

13:30-13:45 Ünnepeles eredményhirdetés

2014. október 25. szombat

Mentés Másként Trió koncertje

Időpont: 14:00

Helyszín: Beypazarı Yaşayan Müze (Beypazarı Élő Múzeum)

A programsorozat a Balassi Intézet "Vendégoktatók a Magyar Kultúráért 2014." pályázati

támogatásával, valamint Magyarország Ankarai Nagykövetsége, a Mülkiyeliler Birliđi és a Beypazarı Yaşayan Müze közreműködésével valósul meg.

Forrás:

2014-10-22

Végére értem a 6. évnek is, mióta Isztambulban vagyok. Elkezdődött a 7.

Hé! Iskolás korú lettem! :)

És bár jobban írok, meg számolok, mint a korombeliek, azért beszédben még mindig messze el vagyok maradva tőlük. Pl. sok őt használok..

- ööööööööööööö, mit is mondott?

A kérdések már a múlté (beilleszkedtél már, hogy érzed magadat, stb...), bár ha valaki arra kíváncsi, akkor szívesen megválaszolom. :)

Idén inkább tovább fejtegetem a magyarságot, a magyar nyelvi kérdéseket, no meg a török nyelvet.

Ugyebár én itt, egymagam a tömegben (meg még vagyunk néhányan egy magunk a tömegben) egy egész nemzetet képviselek (képviselünk). Ez azért komoly felelősséggel jár.

De bizonyos személyes dolgok is szerepet játszanak. Végül is, nem én vagyok az egyetlen magyar itt. A bazárba tucatszám érkeznek, akik még jobban is hírt adnak kicsiny országunkról, mint jómagam. Legfeljebb, mint pozitív ellenpélda tudok részt venni ebben a képletben.

Úgyhogy ennél fontosabb az, ahol tényleg tudok is tenni valamit az ügy érdekében: mégpedig a nyelv és a kultúra továbbadása. Azóta egy év telt el. És.... nemhogy a kérdések nem változtak, de a válaszok azóta se kerültek elő. Sőt! Újabb kérdések jöttek elő!

Itt van mindjárt az, hogy hogy mondjuk törökül azt, hogy tapadókorongos törölközőtartó?

Mert ugye nem ilyen szavakat tanulunk a nyelviskolákban. De még a szótárakba sem szokás ezeket beletenni. És nem tartoznak a nyaraláskor használt legfontosabb szavaink közé se. csókolom, merre találok Magyarországot? Aha, és kérnék egy kiló kenyeret is Nyaraláskor egyébként is, ha van nálunk egy kalapács, akkor már mindent el lehet intézni vele...

De amikor huzamosabb ideig élünk egy idegen országban, akkor bizony előjönnek ezek a szavak is. De hát ezt még soha nem használtam törökül! Nem is hallottam senkiről sem, aki ezt kiejtette volna. De még az is lehet, hogy ez lesz az egyik első magyar szó, amit majd elfelejtek. És fel se fog tűnni..

Persze most is megoldom. Elmegyek a sarki mindeneshhez (vagy inkább kitudjamitárushoz), és majd cuppogásszerű hangutánzókkal, pantomim játékkal és sok sok félreérthető török

szóval elmagyarázom, mit is szeretnék. Ha szerencsém lesz, akkor estére meglesz a tapadókorongos törölközőtartóm. Ha még nagyobb szerencsém lesz, akkor azt is megúszom, hogy az egészét valaki felvegye, és feltegye a youtube-ra.

Ja, és legalább 1 új szót fogok tanulni. De az is lehet, hogy többet is. Igen, azt hiszem többet is.

És ezzel megint eljutottunk arra a pontra, ahol egyszer már jártunk: a nyelv nem csak úgy van magában, hanem erősen kötődik a mindennapi használatához.

Ez pedig nálunk Árpi esetében érdekes.

Árpi meg én a technikai dolgokról szeretünk beszélgetni. Ő pl. imádja a tűzoltó és a kukás autókat. Az előbbiekből 10-nek, az utóbbiakból 16-nak (beleszámolva a hókotrórt és a locsolókat is) tudja a magyar nevét. Törökül viszont a mindennapi dolgokról beszélget a környezetével. Így ott az olyanokat ismeri jól, mint paprika, dió, stb...

A kettő között viszont vékony az átjárhatóság. Sok olyan növény és gyümölcs van, amivel én Magyarországon nem találkoztam. A városi létem miatt egyébként is a legtöbb zöld dologgal akkor találkoztam, amikor azok a boltba, vagy az asztalra kerültek, és akkor már elég volt róluk annyit tudni, hogy zöld vagy piros. Így soknak akkor sem ismerem a magyar nevét, ha egyébként otthon is előfordulna. Ezért Árpi nekem lelkesen mutogathat mindenféle leveles dolgokat a közértben, bizony ki nem találom mi az, és hogy is kellene magyarul hívni.

Ugyan ez megfordítva is. Aki még nem mélyedt bele a kukás autók rejtélyébe bele se gondolt, hogy milyen sok fajtájuk van, és mennyire összetett a rendszer. Annak mindegyik csak simán kukás autó. Így vannak ezzel a közeli török ismerőseim is, ezért Árpi törökül csak annyit tud mondani mindegyikre, hogy kukás autó. Nem tudja a fajtáit elmondani. Nekem pedig ötletem sincs, miként lehetne a szükséges szavakat törökül megtanulni. Leszámítva persze, hogy bemegyünk a központba, és megkérünk valakit, hogy mutogassa végig a járműveket.

De most tényleg. Van valakinek ötlete, hogy tudná idegen nyelven leírni azt, hogy szippantós autó? Majd pedig hogyan legyen meg ennek a török neve? Kérdezzek meg egy járókelőt, vagy valakit a közértben?

Tessék már nekem segíteni! Mi annak a járműnek a török neve, ami a folyékony melléktermékeket szívja ki a csatornából? Hogyhogy melyiket? Hát a barnát? Hogyhogy milyen barnát? Hát azt, ami úgy illatozik!

Márpedig néha tényleg eljön az a pillanat, amikor ezt meg kell tenni.

Történt egyszer, hogy Árpi azt szeretne volna a török rokonságnak elújságotlani, hogy az ablakból egy szippantós kukás autót lát. Nem, nem simát, nem is keféset, de még csak nem is locsolókocsit. Kifejezetten ragaszkodott hozzá, hogy az szippantós, és ő ezt akarja elmesélni.

Miután a célozgatások nem vezettek eredményre, kerek perec ki kellett mondani, hogy mit is csinál ez az autó, hogy meglegyen a török neve: ez lett a folyékony k**ás autó.

Ez a név Árpinak nagyon megtetszett. És bár ezek után megismerte a hivatalos török nevet is, az én verzióm jobban tetszett neki.

És amikor leszálltunk a repülőről Antalya-ban, és mentünk a hotelba a minibusszal, akkor sorban jöttek szembe az üzemanyag-szállító autók. Melyek csak egy hajszállal különböznek a szippantós rokonuktól. Így Árpai az egész utat végig lelkes kiabálással töltötte.

Nézd anya! Ott egy folyékony k**ás autó! Meg még egy!

A szó törökül vidanjör (vidanzór). Most, hogy ismeritek, megúszhattok egy hasonló szituációt. De nem valószínű, hogy Isztambulban vagy a török tengerparton nyaralva pont erre lenne szükség. Bár ki tudja?

A Google szerint 317.000 török oldal foglalkozik a témával. Rengeteg céget, és hirdetést találhatunk. Olyat is, ahol büszkén mutatják az új járművet a megerősített szippantós fejjel. Vagy ahol SOS hívni lehet őket, ha éppen kiborul otthon valami. Ezek is olyan cégek, mint a többi. Van Bélaszippantós.com meg Gézaszippantós.com is. De még online bazár is! pedig mi is vásárolhatunk. Még kukás autó és tűzoltó is van!!

Én mindenképpen lementem az oldalt, mert rengeteg szakszó található itt! :) Egyes egyedül arról nincs infó, hogy születésnapra, gyereknapra lehet-e rendelni bemutatót. Tuti tarolnánk az oviban! :)

Tehát a nyelv nem egy konvertálható dolog. És legkevésbé sem úgy működik, ahogy a nyelviskolában elképzeljük. Pláne nem szótározásból, hanem néha izgalmas, néha bizarr kalandokból áll. De olyat is ismerek (a német tanárom), akit meg akartak verni egy rossz helyen rossz időben rossz kiejtéssel használt szó miatt. Bár még mindig jobb, mintha véletlenül házasodnánk meg!

A török nyelvben ugyanis a tagadást nem mindig olyan látványosan fejezik ki, mint az általunk megszokott nyelvekben. Persze itt is van nem szócska, és hasonló. De az akarom és a nem akarom között csak egyetlen m betű a különbség. Ráadásul az az ige közepén helyezkedik el (istiyorum - akarom / istemiyorum - nem akarom). Ha pedig jó sok rag felragadt a szóra, akkor külföldi legyen a talpán, aki megtalálja azt az egy darab m betűt, mielőtt a fél bazárt eladják neki.

Mindehhez még hozzájön, hogy az anatóliai emberek mindig lelkesek. Bármiről is legyen szó. Ezért a hanghordozásból nehéz megállapítani, hogy mégis mi történt. Ki dühös kire, vagy mégiscsak mi van. Ez pedig nehezíti, hogy megértsük, egyet értenek-e velünk, vagy ellenzik a terveket.

Még a kezdeti időszakban egyszer, a rokonságom férfi tagjai nagy hanggal elkezdett kiabálni

minden előzetes nélkül. Gyorsan bevonultam a sarokba, mert úgy tűnt, ebből bicskadobálózás lesz, vagy valami hasonló. De aztán kiderült, hogy kezdődik a kedvenc sorozatuk (sírós-szépfiús szappanopera) és majdnem megfelejtkeztek róla. És jaj de jó, hogy valakinek eszébe jutott. Ezért volt a nagy lelkesedés.

Egyébként is a törökök nehezen hallják meg a tagadó mondatokat. Legalábbis három-négy merőkanálnyival előbb kell szólni, hogy elég lesz már a levesből..

Úgyhogy a nyelvben, főleg a török nyelvben, sok a rejtett buktató. És az egyéb finomságok. E miatt pedig vagy nagyon hosszú idő szükséges a teljes beilleszkedéshez, vagy teljesen reménytelen.

A , hogy Törökországban a magyar mindig a magyar marad. Jobb nem hamis illúziókkal ringatnunk magunkat. Mert felesleges. Meg ahogy az ottani elmélkedésből kiderül, jobb is néha kilógni a sorból.

Sokkal érdekesebb viszont az az erősödő jelenség, hogy már az otthoniak fele is egyre inkább én vagyok a magyar Törökországban.

2014-10-23

Vendégségben Törökország címmel tematikus napot tart a közmédia október 29-én. Az egész napos műsorfolyamban számos érdekességgel találkozhatnak a nézők, például Törökországban készült riportok segítségével ismerkedhetnek meg az országgal, annak jelentős gazdasági fejlődésével, emellett szó lesz az oktatási és kulturális kapcsolatokról. Siklósi Beatrix, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) főszerkesztője az MTI-nek elmondta, hogy a török tematikus napot annak az együttműködésnek a keretében rendezik meg, amelyről tavaly állapodott meg a magyar és a török közmédia vezetője. A magyarországi török napot márciusban a török köztelevízió, a TRT magyar napja követi.

A főszerkesztő kiemelte, hogy a tematikus adásokat kölcsönösen a két országnak fontos nemzeti ünnepeken rendezik. Október 29-én ünneplik Törökországban a köztársasággá válás 91. évfordulóját, a törökországi magyar napot pedig 2015. március 15-én, az 1848/49-es szabadságharc 167. évfordulóján tartják meg.

Siklósi Beatrix hangoztatta: azért fontos a közmédia csatornáin bemutatni a mai, modern Törökországot, mert Magyarország egyik kiemelt politikai, gazdasági és kulturális partnere, miközben számos tévhit él az emberekben a törökökről. Éppen ezért a közmédia számos műsorában találkozhatnak a nézők és a rádióhallgatók török témájú műsorokkal. Október 29-én, szerdán az M1 magazin- és hírműsoraiban kiemelt helyet kapnak a török társadalommal, kultúrával és gazdasággal kapcsolatos témák nemcsak a stúdióvendégek révén, hanem a közmédia stábjá által Törökországban forgatott bejátszások, riportok segítségével is.

Szó lesz a két ország oktatási kapcsolatairól is, hiszen számos török diák tanul nálunk, sokan pedig a török felsőoktatásban ismerkednek Magyarországgal és a magyar nyelvvel. Emellett magyar diákokat is találni török egyetemeken. A tematikus napon bemutatják a magyarországi törökfürdőket, szó lesz a II. Szulejmán szultán türbéje utáni szigetvári kutatásokról és megismerkedhetnek a nézők a magyar-török együttműködésben felújított pécsi török emlékekkel is - sorolta fel a tematikus nap tervezett témáit az MTVA főszerkesztője.

A műsorfolyamban foglalkoznak még török festőművészek bemutatásával és szó lesz a novemberi isztambuli könyvvásárról, amelynek Magyarország a díszvendége. Látható lesz egy beszélgetés Mészöly Kálmánnal, aki 1985-ben a török válogatott szövetségi kapitányaként tevékenykedett, majd a Fenerbahce edzőjeként is dolgozott.

Siklósi Beatrix kiemelte, hogy a tavaly átadott budapesti Yunus Emre Török Kulturális Intézetből jelentkeznek majd délután és kora este élő adással a Duna csatornán. A tavaly átadott központban a beszélgetések mellett tervezik például az "ebru" festési technikája és a

híres török teázási, kávézási szokások bemutatását is. A tematikus nap műsorvezetője Kalocsai Andrea lesz, a műsorfolyam pedig egy török játékfilmmel zárul - tette hozzá a főszerkesztő, aki arról is beszélt, hogy a televíziós csatornák mellett a Kossuth és a Bartók Rádió kínálatában is kiemelt helyet kapnak a török témák október 29-én.

Forrás:

2014-10-24

Ági adta az ötletet, hogy nézzünk egy kicsit körbe Isztambulban a levegőből is.

Miért is ne? :)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul repülőről[/caption]

Bár ma már akár , mégis, egy sokkal izgalmasabb lehetőséget nézünk meg: a drónokat.

Ezek lényegében több propellerrel rendelkező helikopterek. A több propeller fő előnye pedig, hogy nagyon stabilan lehet a szerkezetet irányítani. Ugyanis ami a levegőben van, az súlytalan és így legkisebb szélnek is a játékszere lesz. Persze a tárgy tömege, és így az impulzusa is megmarad, e miatt nem fog úgy viselkedni, mint egy tollpihe. De jóval nehezebb vezetni, mint egy földi járművet (pl. autó). Ezért még a legegyszerűbb távirányítós helikopterek irányítása is rengeteg gyakorlást igényelnek.

Ezzel szemben a több propelleres modellekben egy mini számítógép található, ami a GPS és az érzékelők segítségével nagyon stabilan tartja az eszközt a levegőben. Így pedig az irányító egyén a gép tényleges irányítására tud figyelni, nem pedig azzal kell küzdenie, hogy ne zuhanjon le. Ez pedig azt jelenti, hogy mindenféle gyakorlás és előképzettség nélkül bárki vezethet egy ilyen mini helikoptert. Ráadásul már olyan 100.000 ft körüli árnál kezdődnek. Ami nagyjából egyenértékű egy mobil telefontal, fényképezőgéppel, vagy videó kamerával.

Márpedig a drónokat egészen jó kamerával szerelik fel. Az irányításuk pedig nagyon könnyű. Így a látnivalókat szokatlan helyről, felülről tudjuk megnézni, lefényképezni.

Csak kár, hogy olyan nagyok, hogy alig férnek bele a táskába...

Szerencsére azért egyre többen vannak, akik a főbb turista helyeket a levegőből fényképezik, videózzák. Remélhetőleg hamarosan mi is csatlakozhatunk hozzájuk! :)

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Yeni Cami - kívülről jól látszanak a kisebb kupolák, jelezve a belső szerkezetet[/caption]

Márpedig Isztambul, és Törökország felülről is érdekes. Nemcsak azért, amiért általában madártávlatból szeretjük a dolgokat nézni. Hanem mert bármennyire is furcsa, az oszmánkori építészek nagyon nagy gondot fordítottak arra, hogy a levegőből is élvezhetőek legyenek az épületek. Azért írok oszmánkorit, mert a legnagyobb (és szerintem a kor legnagyobb) birodalmi építészüket, Mimar Sinan nem török volt. Hanem örmény-görög(rum)-

albán keverék. Vallását tekintve pedig biztosan keresztényként született, és Józsefnek hívták.

Az oszmánkori építészetnek az egyik fő szabálya az volt, hogy amit belül látsz, mutasd meg kívülről is. Azaz az épület szerkezetét megpróbálták kívül is minél jobban szemléltetni.

[caption id="attachment_7728" align="aligncenter" width="459"] Yeni Cami alaprajza - a boltíves körfolyosók fölött kerek kupolákat találhatunk[/caption]

Ezért láthatjuk sok dzsámi esetében, hogy kívül sok-sok kis kupolájuk van. Ezeknek semmi funkciójuk nincs az épület szerkezetében. A belső tereket és folyosókat a belső boltívek és kupolák tartják. Amit kívül látunk, azoknak csak dekorációs szerepük van. Akár el is lehetne őket hagyni. Egyetlen szerepük, hogy kívül is megmutassák, belül mi található. E miatt pedig sok helyen dupla kupolát találhatunk.

Leggyakrabban a türbéknél. Van egy külső, és egy belső kupola. A kettő között pedig akár 1-2 méteres hely is lehet.

[caption id="attachment_7727" align="aligncenter" width="500"] AyaSofya - III Murat türbéjének metszetrajza - a külső és a belső kupola között 2 m a távolság[/caption]

Az ehhez hasonló apró íratlan szabályok miatt pedig az oszmán épületek nemcsak belülről, hanem kívülről, és igen, még a levegőből is nagyon érdekesek, látványosak. Tényleg érdemes drónokkal megnézni.

Ameddig viszont mi nem rendelkezünk ilyennel, vagy nem tudjuk magunkkal cipelni, addig nézzük meg, más milyen videót készített:

[iframe width="560" height="315" src="//www.youtube.com/embed/BNNOc9gknG4"]

2014-10-26

Itt. Ott, és idebent

2014-10-27

Állítólag az USA-ban nagyon komolyan odafigyelnek, hogy egy cég, szervezet neve rövidítve leírva nagyon jó legyen. Kimondani meg külön élvezet lehessen. Pl. CIA, vagy NBI. Milyen jó is hangzik ez: éN Bí Áj!

Állítólag még külön cégek is vannak, amelyek arra szakosodtak, hogy frappáns rövidítéseket találjanak ki, majd ehhez készítsenek egy cégnevet.

Ezzel szemben Törökországban...

A törököknél a név nagyon fontos. A név elmond mindent. A név meghatározó. Egy név legyen olyan, ami erős sugároz! Egy név legyen olyan, amire azt mondják az emberek, hogy ez igen! Az se baj, ha minél hosszabb. Majd rövidítve írjuk. Na, hogy akkor meg furcsán néz ki? Mindegy, most már így marad...

Törökországban a hivataloknak, szervezeteknek nagyon hangzatos neveik vannak. Rövidítve viszont roppant furán tudnak kinézni. Kedvencem az İÖÖ. Ez az İlköğretim okulu, ami magyarul az általános iskolát jelenti. Igaz, magyarul is fura lenne ÁI-zni, de helyette inkább ált. isk.-ot írunk. Törökországban viszont így: iöo Kiejtve fura hangja van. A diákok inkább azt mondják, hogy az iskolába mennek (okula). Érdekes, hogy nincsen sulis-hoz hasonló szavuk. Azt hiszem a magyarban ez a német schule szóból ered. És kétségek nélkül rövidebb ezt kimondani, mint hogy iskola.. A török okul viszont már kellően rövid.

Ehhez még hozzájön az iskola tényleges neve, ami szintén nem rövid. Pl. Gazi Mustafa Kemal Paşa İlköğretim Okulu, vagy Faik Resit Unat İlköğretim Okulu, vagy Özel Aramyan Uncuyan Ermeni İlköğretim Okulu, vagy Seyhulislam Hayri Efendi İlköğretim Okulu esetleg İstanbul Erkek Liseliler Eğitim Vakfı Özel İlköğretim Okulu. Ezek pedig rövidítve már így néznek ki: GMKPIÖÖ, FRUIÖÖ, ÖAUEİÖÖ, SHEİÖÖ, İELEVÖİÖÖ.

Most próbáljuk meg, hogy együtt kimondjuk mindet! Háromra!

Háááát... elsőre nem is... á, inkább hagyjuk...

A középiskolák neve azért már jóval egyszerűbb. Az csak lise, és kész. Pl Fen Lisesi. Persze itt is lehet szépíteni, mint pl. Özel Moda Mimar Sinan Güzel Sanatlar Lisesi. És akkor belőle lesz az ÖMMSGSL.

Hozzájuk hasonlóan az egyetemek is beérik az Üniversite névvel. Ráadásul náluk a rövidítések is jól szoktak elsülni: Pl. İTÜ = İstanbul Teknik Üniversitesi. Bár inkább csak 2-3 betűs szavak-hangok lesznek, amelyek ü-re végződnek. Így pedig olyan lesz, mintha egy képregényben úrlények beszélgetnének: BAÜ (Balıkesir Üniversitesi), AÜ (Ankara

Üniversitesi), BEÜ (Bitlis Ered Üniversitesi), BÜ (Bahçeşehir Üniversitesi), ÇÜ (Çankaya Üniversitesi), GOÜ (Gaziosmanpaşa Üniversitesi), MEÜ (Mersin Üniversitesi), stb...

Itt mindjárt van egy érdekes is: Muğla tartomány egyeteme a Muğla Üniversitesi. Ennek a rövidítése MĞÜ. Középen a Ğ-t úgy hívják, hogy yumuşak g. Azaz puha g, Nem ejtik (valójában igen, mint egy arab torok hang). Azaz nem tudom, hogy kellene ezt a rövidítést kimondani: MeJumusákgéÜ? Vagy Me(hümm)Ü? Vagy csak simán múúú?

Természetesen ehhez hasonlóan a hivataloknak is a legváltozatosabb neveik vannak. Amelyeknek a rövidítését néha tovább tart kimondani, mint az eredeti nevet. Ilyen pl. a KVGGM (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü - Kulturális Javak és Múzeumok Minisztériuma). Bár van, amikor a rövidítés az életünket mentheti meg. Pl, ha éppen a Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü-be szeretnénk éppen eljutni (Munkaügyi és Társadalombiztosítási Külügyi Minisztérium és Külföldi Munkaerő Központ)

- Hova mész barátom?

- A Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü-be.

- Ó, akkor sok szerencsét!

- Te nem tudod, hogy lehet oda eljutni?

- Kérdezd meg a buszvezetőt!

..

- Bocsánat sofőr bácsi! Ez a busz elvisz a Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü-be?

- Nem.

- Akkor melyik megy arra?

- Nem tudom, de mindjárt megkérdezem... Hölgyeim és Uraim! Nem tudja valaki, hogy melyik busz megy a Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü-be?

- A hova?

- A Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü-be.

- Nem hallottam rendesen! Még egyszer!

...

- Néni kérem, messze van még a Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü? Áh, mire kimondtam, már oda is értünk!

...

- Üdvözljük a Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü-ben! Mit szeretne? Hoppá! Mire elsoroltam, már zárunk is! Viszlát holnap! Szerencsére helyette használhatjuk a rövidebb alakját: DİYİH. Valószínűleg naponta több órányi munkaórát spórolnak meg a használatával.

Természetesen a külföldről áthozott, majd lefordított szavaknál nincs beleszólás, mi lesz

belőle. Így az mindig zsákbamacska. Az EU pl. AB (Avrupa Birliđi), míg az USA pedig ABD (Amerika Birleşik Devletleri). Itt egyébként a magyar verzió bukott el: AEÁ. Ezt azért eléggé ritkán használjuk. Míg a törökök napi szinten ABD-znek.

A CCCP, azaz SzSzsZR török verziója SSCB volt (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliđi). Oda kellett figyelni, nehogy elüssük a középső betűt, mert ha SSDB lesz belőle akkor az már az Egészségügyi Minisztérium Malária Osztálya (Sađlık Bakanlıđı Sıtma Savaş Dairesi Başkanlıđı)

Természetesen a törökök is szeretnek a rövidítésekkel viccelődni (az idősebbek még emlékezhetnek a KGST-re = Kopasz Gorillát Simogatni Tilos). A legnépszerűbb átírása a BKV isztambuli megfelelőjénél találjuk. Az İETT (İstanbul Elektrik, Tünel, Tramvay İşletmesi - Isztambul Elektromos, Alagutas és Villamosos Vállalat) rövidítése a szleng szerint: İneklik Etme Taksi Tut! Ne szállj fel, menjél inkább taxival!

Érdemes ezeket a rövidítéseket ismerni azoknak, akik hosszabb ideig vannak Isztambulban vagy Törökországban, mert mindennap használják őket, főleg a hivatalok. Így nem árt, ha tisztában vagyunk, hogy az elhadart magánhangzók mit is takarnak valójában.

2014-10-28

Pár napja kaptuk a hírt, hogy . Mégpedig október 29-én, azaz holnap.

Megpróbáltuk összegyűjteni, hogy mik is azok pontosan. Elsősorban, amelyeket mi is tudunk majd nézni, a határ másik oldalán. :)

A legtöbb műsort a DunaTV-n találtuk.

9:10-kor Az emlékezet helyszínei c. dokumentumfilm-sorozat 9. része lesz, az Antalyai Török Nemzeti Obszervatóriumról.

Az Antalyai Nemzeti Obszervatórium a török csillagászok legnagyobb álma volt hosszú időn keresztül. 1997-es megalapítása óta csillagászati iskolaként és laborként működik. Két rendkívül jól felszerelt teleszkópjának, és az Oroszországgal való hosszú távú együttműködésének köszönhetően jelentősen hozzájárul a világ csillagászati kutatásaihoz. Munkájukat szenvedélyesen szerető tudósok kis közössége ez, amely 2500 méterrel a tengerszint felett tevékenykedik. Ez különösen kíméletlen körülményeket jelent számukra, elsősorban télen... - port.hu

9:40-kor a Veszélyezett állatok ismertető sorozat ezúttal a törökországiakat mutatja be. Szám szerint négyet: barátfókát, csíkos hiénát, tarvarjú és ázsiai muflon. E mellett az ország szép tájaiba is betekintést nyerhetünk.

Az igazi török műsorok viszont majd délután kezdődnek.

14:25-kor a Vendégségben Törökországban c. magazinműsor benne lesz a sűrűjében. Itt leginkább a török kultúrával ismerkedhetünk meg. A műsor 17:00-kor folytatódik (vagy ismétlődik)

Majd pedig,

19:05-kor a Házasság török-magyar módra lesz látható, ami az itt élő magyarokkal készült interjúk lesznek. Köztünk mi is szerepelni fogunk. :)

Este pedig egy igencsak remek török-német film amely a zenén keresztül mutatja be Isztambult, illetve zenét mutatja be Isztambulon keresztül. Köztünk a sokoldalúságot, a különböző kultúrát no és persze Sezen Aksut is megismerjük. A filmről az írt egy remek összefoglalót.

A kiváló tehetségű, eredeti hangú török-német filmrendező Fatih Akin "Át a hídon - Isztambul hangjai" c. filmje zenei útkeresés, Törökország, Isztambul át, ahol egyértelműen a zenén van a hangsúly. Oly nagy sikerre számíthat ez a zenei kultúrtörténeti film, mint pár éve Wim Wenders "Buena Vista Social Club" c. filmje a kubai zenészekről. Az "Át a hídon" tizenöt török zenekart mutat be és portréjukon keresztül Isztambult állandóan

forrásban lévő olvasztótégelyként ábrázolja. A zenei stílusok sokszínűsége lenyűgöző: hihop és tradicionális népzene, török grunge és mainstream pop, cigány tánczene és elektronikus-etno-cross-over. A város zenéje olyan, mint egy különböző zenei univerzumokból összeálló mozaik, amin keresztül az eltérő életstílusok, generációk és különböző kultúrák is kifejezésre jutnak. Fatih Akin született török szerint Törökország tulajdonképpeni fővárosa Isztambul, mely főváros nagyon jól tükrözi az egész ország társadalmi helyzetét. A filmben annak a kérdésnek is utána akart járni, hogy Törökország vajon eléggé európai-e az Európai Unió szempontjából. És azt gondolta, hogy a zene érdekes utat jelent a kérdés megválaszolására. Fati Akin már forgatás közben megértette, hogy Törökország helyzete túlságosan összetett. Ezt már a zene is mutatja: megtalálható a hiphop és a roma zenekar, rockbandák játszanak négyegyedben és népzeneészek kilencnyolcadban. Világossá vált számára, hogy a Nyugat nem Görögországban ér véget. És a Kelet nem Isztambultól Kínáig terjed. Ezek csak képzelt határok. Filmje mindenkihez szól és megérint, aki tudni szeretné, hogy miképp is fest Törökország valójában - a fejkendőkről szóló vitákon túl. Tehát: 21:35 - Át a hídon (İstanbul Hatıras) - Isztambul hangjai. (Még mindig DunaTV) Mivel a DunaTV az interneten nem sugározza az ilyen típusú filmeket, így mi erről sajnos lemaradunk. Persze eredeti törökben/németben már láttuk százszor, de azért kíváncsi lettem volna a magyar verzióra is.

Akinek tetszett, és teheti, próbálja megnézni ennek a folytatását is. Bár más csapat, stb... készítette, de méltó a folytatás elnevezésre az Anadolu Kayıp Şarkılar, azaz Anatólia elveszett dalai c. film, ami hasonlóan mutatja be Törökország zenéit, népeit, kultúráit, és történelmét.

A DunaTV-n ezzel véget is ér majd a török nap sajnós. Máshol pedig nem találtunk kiemelt török napi filmet. A Cool TV-n a Cobra sorozatban éppen a Török kapcsolat lesz majd (14:40), más adókon pedig továbbra is zajlanak a török szerelmek és intrikák, mint az Ezel, Tiltott szerelem, vagy a Kuzey-Güney. Ez utóbbi új sorozat, és nagyon jó. A törökök imádták! :) Nem véletlen, hiszen a jólismert Kivanç Tatlıtuğ a főszereplő. ;)

2014-10-29

91 éve, hogy véget ért az Oszmán Birodalom. 91 éve, hogy megszületett a Török Köztársaság.

Történt pedig, hogy volt a Nagy Háború. Az Első. Ez az, amelyiket mindenki nagy lelkesen kezdett el, majd azért ért véget, mert mindenki megunt. Majd két évtizeddel később rájöttek, hogy kár volt abbahagyni, és akkor lett a Második Nagy Háború. De az már egy másik történet... A törökök egyébként is kimaradtak belőle.

A történet ott kezdődött, hogy az egyik ősember véletlenül ráejtett egy sziklát a másikra. Mire az egyik azt mondta, hogy Hö! a másik pedig, hogy Nyek! Ezzel pedig megteremtették az ősi okot, amiért valakit a kor aktuális eszközével fejbe lehet vágni, le lehet lőni, el lehet nyomni, stb... Az egyik ilyen kor eszköze volt az úgynevezett Világháború.

Ebbe a buliba a törökök is beszálltak, és már ki is nézték maguknak, kiket fognak fejbe ütni. Pl. az angolokat, mert azok mindig teáznak. Nem jó nekik a kávé. Meg az oroszokat, mert azokkal már vagy ezer éve mindig csatáznak. Meg a franciákat, mert miért is ne.

A törökök biztosra akartak menni, ezért eleve a győztes oldalon szálltak be a Háborúba. De nem számoltak azzal, hogy végül ez lesz a vesztes oldal. No meg azzal, hogy más népek pedig őket szemelték ki, mint elsődleges fejbeütni való ellenfél.

Tehát végül a törökök elvesztették a Nagy Háborút. De ez nem volt elég, mert az angolok megszállták Isztambult. Isztambult, ahova 1453-óta nem jutott be ellenség! Ez mondjuk még nem lett volna baj, mert a fele eltévedt a bazárban, a másik fele pedig visszatérő szőnyegvásárló lett volna. De az angolok bementek még a szultán palotájába, és megtanították teázni.

A törökök fent ültek a túloldalt a hegy tetején, kávéztak, és a fejüket csóválták. Ez így nem lesz jó.

Szerencsére viszont volt egy ember, aki a Dardanelláknál már megmutatta, hogy ellen is lehet állni. Az angoloknak is. A franciáknak is. De még az új-zélandiaknak is. Ők meg hogy kerültek ide?

Ez az ember volt Atatürk, aki ekkor már Samsun városában ült a megbízható társaival, és azon tanakodtak, mit lehet tenni ilyenkor. Természetesen raki-t ittak, ami jó hidegben, melegben, meg amikor a valóság nem akar összeállni.

Több óras beszélgetés alatt, melyet csak néha szakított meg egy-két asztalon táncolás, megszületett a terv: a szultán ellen a szultánt, az angolok ellen az angolokat fogják kihasználni.

Összehívtak mindenkit 1920. április 23-án Ankarába, a Nagy Török Nemzetgyűlésre. Addig pedig ahol csak lehetett felbukkantak, és hirdették, hogy ellenállnak. Még a szultán Facebook oldalára is kiírták nagy betűkkel, hogy ők bizony ellenállnak. A törökök pedig olyanok, mint a magyarok: ha valami tilos, akkor azt szeretik csinálni. Az már mindegy is, hogy mi a tilos. Így aztán az Ellenállunk! felszólításra sorban érkeztek az emberek, míg végül hatalmas tömeg gyűlt össze.

A Nemzetgyűlésen eldöntötték, hogy a dolgok így nem mehetnek tovább. Elsőnek a szultánt ki kell szabadítani az angoloktól. Látszik, hogy megártott neki a sok tea, mert félrebeszél. A hűséges nép pedig megy, és segít rajta. Ha pedig mindeközben a szultán esetleg beleesne a Boszporuszba (balesetek mindig történhetnek), akkor majd szomorúak lesznek meg ilyenek. De nem kell izgulni, mert a helyére majd ültetnek egy ilyen Köz Társaság nevű egyént.

Hajnalban volt még egy közös éneklés és tánc, utána pedig elindultak Isztambulba.

A szultán persze hírért vette, hogy jön a mentő csapat. Gyorsan mindjárt kihirdette, hogy nem kell őt megmenteni, mert nagyon jól érzi itt magát. Masszázs is van. Angol dalokat énekelnek, és nemsokára kipróbálja azt is, hogy milyen a tea tejjel.

Ezt meghallva a törökök elborzadtak. Szegény szultánnak tényleg megártott a szobafogság. Talán már az utolsókat rúgja. Ha nem, akkor azon könnyen lehet segíteni. Így még nagyobb iramban haladtak Isztambul felé. De valahol félúton a bokorból előugrottak a görögök. Hát ők meg hogy kerültek ide? De legalább nem ausztrálok, vagy új-zélandiak. A görögök mégiscsak a szomszédai. Biztos csak eltévedtek hazafele menet.

De nem így történt. Pl. gyanús volt a jobb kezükbe levő puska. Meg a bal kezükben levő is. Ráadásul mind a kettővel löni kezdtek. A törökök a meglepetéstől gyorsan hátrább vonultak, és beültek egy szimpatikus bokorba. És ha már ott ültek, akkor gyorsan főztek egy kávét.

Miközben így ültek, és vidám tábori dalokat énekeltek szultánokról és elgurult fejekről, hallják, amint a görögök már a jövő győzelméről beszélgetnek. Ebben viszont nemcsak az szerepelt, hogy fél Anatóliát elfoglalják, hanem hogy a döner szerzői és forgalmazási jogait is megszerzik!

Na, ez már sok volt a törököknek. Otthagyták a kávét a bokorban, népdallal, mindennel együtt, és nekiestek a görögöknek. A dühük nem ismert határt, egészen Izmirig kergették őket, ahol hajóra rakták őket, és hazaküldték őket. Még integettek is nekik. De valahogy a nagy kavarodásban ki tudja, hogyan, a szultán is felkerült az egyik hajóra. Ráadásul megkötözve. Mégiscsak hallatlan esemény. Hát nem is beszéltek róla inkább. De így, hogy a szultán eltűnt, a görögök hazamentek, az angolok meg khüm angolosan távoztak (a franciákat meg mindenki elfelejtette, még ők maguk is), nem lehetett mit tenni, ki kellett

kiáltani a köztársaságot. Ezzel mindenki egyet is értett.

A nagy eseményre 1923. október 29-én került sor. Vont nagy ünnepség, dinóm-dánom. Sajnálták is, hogy a szultán pont egy ilyen fontos eseményről marad le. De reá gondolva ittak is az egészségére egy teát. Annál is inkább, mert komoly probléma akadt a kávé ellátással, miután az afrikai átjáró az angolok kezére került. Minek nekik a kávé, ha egyszer mindig teáznak? No jó, akkor majd a törökök megmutatják, hogy ők jobban teáznak, mint az angolok. Igazi török teát keverték ki. Nem ám valami puha nemes-urasat, amelyik félti a bélrendszerét. Igazi anatóliai tigris! Amelyik már akkor kiüti és szétmarcangolja az embert, amikor még csak a reklámban látja a sorozat közepén. Ilyen kell annak a töröknek, aki kiáll a keleti hegyi határban a mínusz 35 fokban az oroszok elé!

Híj! Az oroszok! Róluk teljesen megfeledkeztünk a nagy kavarodásban! Na mindegy, úgyis megfagytak, míg vártak a csatára. Pedig a törökök szóltak, hogy 5 perc, és ott lesznek.

Melyik nap mi van zárva

2014-10-30

Minden ősszel nagy izgalmak között várjuk az év legjelentősebb eseményét, amikor kiderül, hogy az idén sem marad el a tél.

Most végre megjött a nagy hír! Havat láttak Törökországban! Elkezdődött tehát!

Isztambultól 2000 km-re (a rövidebb úton), tehát Budapeستől kb 3300 km-re leesett a hó. Mondjuk ennyit nem kell menni ha hóembert szeretnénk építeni, hiszen az osztrák Alpokban is könnyedén találni havat. De itt most az a lényeg, hogy Törökországban is! Hó van! Hó! Hó! Hó!

Vagyis már csak idő kérdése, és Isztambulba is megérkezik.

[caption id="" align="aligncenter" width="625"] Leesett a hó Yüsekova-ban - Forrás: CNNTürk[/caption]

Yüsekova város, melynek a neve is azt jelenti, hogy magas felföld, 1950 m-el a tengerszint felett helyezkedik el. Nem meglepő tehát, hogy itt korábban esik a hó. Az októberi átlaghőmérséklet egyébként is 10 fok, ami éjszakára simán lemegy 4-re. Így pedig néha becsúszhat egy-két mínusz is.

De mi azért lepődünk meg, hiszen a média iránymutatása is ezt javasolja. Ők legalábbis mindenképpen meglepődtek, hogy az idén is van hó. Pláne most! Pláne itt!

A helyszín annyiban tényleg meglepő, hogy általában Erzurum tartomány szokta elvinni az én első hava díjat. Olyankor mindig kiküldenek a helyszínre egy olyan riportert, aki a déli tengerparton nőtt fel, és havat eddig még csak Facebook-on látott.

Ez minden évben nagy móka! :) A riporter a boltban kapható legnagyobb bundában didereg a főtéren, miközben nyitott kabátos gyerekek dobálják hógolyókkal. Külön élmény, amikor az ilyen egzotikumokat is lefilmezik, mint pl. a jégcsap.

Majd ugyan ezt 1-2 hónap múlva megint eljártsszuk, amikor valaki kipoztolja a Twitterre, hogy Isztambul közelében (valamilyik erdőben) havat vagy jeget látott. Ilyenkor nagy erővel, és sapkákkal, sálakkal kivonulnak, és megkezdődik a kutatás. Ki talál mélyebb havat, ki talál jeget. Majd mindezt nagy izgalmak közepette leközzvetítik. Az est fénypontja, amikor a riporter megpróbálja a befagyott patak jegét feltörni. Először bottal bökdösik, majd kövekkel dobálja. De mikor egyik sem hoz eredményt, akkor megpróbál ráállni. Ennek általában (legalábbis a korábbi években mindig) kapálózás és nagy puffanás az eredménye. Az ilyen fűtött szobából és pattogatott kukoricával érdemes nézni.

Tehát szeptember közepétől kezdve várjuk már az első havas élményeket nagyon!

És igen! Végre megérkezett az első. Bár eddig még csak sima havas hírek jöttek (20 cm hó, közúti zavarok, 50 falut és 100 tanyát nem lehet megközelíteni, stb...). De hamarosan érkeznek a kalandosabb videók is. Addig pedig...

Megnyugodhatunk, az idén is minden rendben van. Nem hiányzik egyetlen évszak sem a négy közül. Egyik sem gurult el a szekrény alá! :)

<http://www.haberturk.com/gundem/haber/1004339-cumhuriyetin-10-yili-kutlamalari-ilk-kez-yayinlandi>

<http://video.haberturk.com/haber/video/81-yil-sonra-ortaya-cikti/128034>

2014-10-31

Folytatjuk a nyomozást Şandor Hâdi után.

Csak így, fotelből, kényelmesen. Hiszen odakint olyan hideg van...

Tehát Şandor Hâdi építész volt. És minden jel szerint magyar származású. Egyik munkáját már megtaláltuk, a -t. Így most nézzünk meg egy másikat!

Szintén a feleségével, Sevinç Hâdi-val együtt terveztek. Ez pedig a Boğaziçi Üniversitesi (Boszporusz Egyetem) Aptullah Kuran Könyvtára.

[caption id="" align="aligncenter" width="588"] Aptullah Kuran Kütüphanesi, Forrás: Boğaziçi Üniversitesi[/caption]

A könyvtár története egészen 1963-ig nyúlik vissza, amikor is a Harvard egyetem Dr. Cyrus Hamli-nak, a Robert Kolej tanárának 200 könyvet ajándékozott. Mivel tudta, hogy ha ennyi könyvvel állít be haza, az már nemcsak válási ok. Könnyen valamelyik fazékban végezheti. Hagymákkal és krumplikkal együtt. Így egyenlőre berakta őket egy régi házba a Bebek kerületben. Ezzel a cselekedetével pedig a tudtán kívül ő lett az első könyvtáros a hosszú listában. De még a könyvtár alapjait is letette. Rá pedig egy halom könyvet pakolt.

Cyrus Hamli módszerén további két professzor is felbuzdult és összesen 2000 USD értékben könyveket halmoztak fel az asszonyok figyelő szemeitől elrejtett régi épületben. Így az irományok is megvoltak, meg otthon sem kellett rendet rakni.

Mire 1871-ben a mostani helyére átszállították a gyűjteményt, a könyvek száma meghaladta az 5000-et. Ekkor már kezdett kiderülni, hogy nemhogy otthon, de az iskolában sem fér el ennyi könyv egyszerűen. Ráadásul a könyvek nem egy helyen voltak elhelyezve, hanem ahol helyet találtak neki: irodákban, polcokon, a sarokban, a kávéfőző tetején, Béla asztalán míg ő elment nyaralni, stb... Szerencsére 1892-ben épült egy új szárnya az egyetemnek, az Albert Long Hall. 1897-ben, a frissen diplomázott, és mindjárt könyvtárosnak kinevezett Kasap Tüygil jól látta, hogy a helyzet átláthatatlan. Nem véletlen, hogy egy újoncra bízták a könyvek őrzését, és felkutatását. De ő nem hagyta magát! Átverekedte akaratát a múzeumba való professzorok között, de még a falon is. Sikerült az új Albert Long Hall első emeletén egy könyvtárat kialakítani. De még 1920-ig kellett várni, míg mindenki belátta, hogy a könyvek helye a könyvtárban van, nem a szomszéd asztalán.

Most viszont, hogy a könyvek a helyükre kerültek (meg a tanárok is végre le tudtak ülni valahova, hiszen a székekről eltűntek a könyvtornyok), hamar kiderült, ennél jóval nagyobb teremre lesz szükség. 1931-ben fogtak hozzá a Van Millingen Hall építésének, ahova 1932-ben költözhetett be az első könyv.

[caption id="" align="aligncenter" width="588"] Aptullah Kuran Kütüphanesi, Forrás: Boğaziçi Üniversitesi[/caption]

Az épületet már eleve úgy tervezték, hogy mind a könyvek, mind az olvasók jól érezzék magukat. Persze inkább a könyveknek kedvezzen, mert a hangoskodó fegyelmezetten diákokat bármikor seprűvel, vagy más eszközzel el lehet kergetni. Belőlük jön majd újabb. Míg a könyvek pótolhatatlanok. Ezért hangulatos olasz reneszánsz stílusú, belső udvaros épületben gondolkodtak. A falat pedig kék márvánnyal tervezték beborítani, amitől a könyvek is jobban érzik magukat, és a hallgatókra is nyugtatólag hat, így kisebb az esély, hogy ámokfutásba kezdenek valamilyen matek vagy irodalom óra után. Összesen 5 emelet készült, melyből 3 a föld alatt található (itt tudnak a könyvek a diákok zaklatásától távol nyugodtan aludni).

A 75.000 dolláros beruházás felét John S. Kennedy elnök (nem keverendő John F. Kennedy-vel) özvegye által alapított alapítvány adományozta (mennyi aaaaaaa).

A könyvtár nevét a bizánci műemlékek professzoráról, Alexander Van Millingen-ről (1840-1915) kapta, aki a végrendeletében az összes könyvét, és még 1000 angol sterlinget hagyott a könyvtárra. Az ő gyűjteménye képezte a későbbi Közel-Kelet részleg alapjait.

Így, hogy végre lett egy rendes helyük a könyveknek, és nem a tanárok asztalairól, lakásairól kellett összegyűjteni, már gyorsan gyarapodtak. 1952-re már 40.000, majd a Boğaziçi Üniversitesi (Bosporusz Egyetem) alapításának 1971-es évére a 100.000 példányt is meghaladták.

Ezzel viszont megint eljutottak az eredeti problémára: a hely kevés lett. Ráadásul az egyre népszerűbb újságok és magazinok (tudományos folyóiratok, és lenge öltözetű lányok anatómiáit és biológiáit bemutató színes lapok) kezdték a tanárok munkáit akadályozni azzal, hogy belepték az asztalokat, székeket, kávéfőzőket. És még a Bélának sem volt ideje elmenni nyaralni, így az ő asztalát sem lehetett telepakolni. Így új és nagyobb könyvtárra lett igény, ahova a folyóiratokat is be lehetett tenni.

[caption id="" align="aligncenter" width="588"] Aptullah Kuran Kütüphanesi, Forrás: Boğaziçi Üniversitesi[/caption]

1983-ban (más források szerint 1979-ben) kérték fel az akkor már ismer és híres Şandor Hâdi-Sevinç Hâdi párost, hogy egy modern, praktikus és kellemes helyet építsenek mind a könyveknek, mind az olvasóknak.

Sajnos a néhány előnytelen képen kívül semmilyen információ nem található az épületről. Nem tudjuk, hogy hány könyv befogadására tervezték, de még azt se, hogy valójában hány emeletes. Az viszont biztos, hogy ez után a könyvek száma egyre csak bővült és bővült.

1990-ben 231.000, 1995-ben 285.000 míg 2004-ben már 452.000 könyvet böngészhettek át az olvasók. Mindezt segíti az 1995-óta bevezetett számítógépes nyilvántartás.

1999-ben kisebb felháborodás volt, mert a könyvtár nem növekedett a várt mértékben. Így azóta különböző forrásokból és támogatóktól próbálnak ritka gyűjteményeket beszerezni:

Nadir Eserler (Ritka Könyvek) Kollekciónál kb. 20.000 könyv a XVI-XX. századból
Több, mint 100.000 könyv, amit külföldiek írtak Törökországról és a Közel-Keletről
Kb. 2500 könyv az USA történelméről a XVIII. századig. Ez egyedülálló gyűjtemény egész Törökországban.
Törökország leggazdagabb Braille-írással gyűjteménye is itt található.

2014-11-03

Ma már nem úgy megy az utazgatás, mint régen, hogy elvitt minket az utazási iroda a világ végére, lerakott, majd egy hét múlva megpróbált összegyűjteni.

Az internetnek hála az utazási szokások nagyon megváltoztak. És szintén az internetnek hála rengeteg szálláshely jelent meg, amelyek nem a fő látványosság közelében van.

No de, mi alapján is válasszunk szállást egy akkora városban, amiben több millió ember, több millió macska és több száz kilométer is próbálja meghúzni magát?

Elsőnek fő szponzorunkat ajánljuk, Ramazan Timzat. Fő előnye, hogy nemcsak magyarul beszél, de ismeri is a magyarokat. Azaz tudja, mit engedhetnek meg maguknak, így nem akar felesleges szőnyeget rátukmálni, felesleges luxusba bevinni stb... Tehát lehet rá számítani. Ráadásul remek áron behoz a Sabiha Gökçen repülőtérrel is. .

Az alábbi térképen az ő hoteljeit is feltüntettük.

Amennyiben viszont inkább magunk vágnánk bele a kalandokba, akkor ugyebár Tripadvisor, Bookings.com, stb... oldalakat használjuk. Ez arra is jó, hogy lássuk, akik ott laktak, mit gondolnak a hotelről.

Személy szerint én mindig csak a negatív kritikákat olvasom el. Ha azt írják, hogy minden szuper, imádták a török reggelit, stb... az nem sokat segít. Az viszont, hogy mik a problémák, tényleg mindent elmond. Ha arra panaszkodnak, hogy a müezin hajnalban a hálószoza ablakkal szemben szólal meg, vagy hogy potyog a vakolat, és a szoba tele van soklábúakkal, hát az nem jó hely. Ha viszont a legnagyobb gond az, hogy négyágú a villa, nem elég kacskaringós a vaj, vagy csak 240 csatorna van a TV-ben, és mind török (mert ilyen lepontozások is vannak bőven), akkor ott biztosan lehet aludni.

Az egyetlen, amiben nem igazán segítenek, hogy a helyszín mennyire jó. Mert ez nagyon szubjektív. Van, akinek nem gond, ha 50 m-t kell sziklán felfele mászni a csomagokkal, míg másnak az is sok, ha két lépcsőfok van mozgólépcső nélkül (és itt nem azokra gondolok, akiknek tényleg fizikai nehézséget okoz pár lépcsőfok, hanem azokra, akik a fejükben hordják a magassarkút. Ugyan így van, aki a csendes helyeket kedveli, míg más jobban örül annak, ha nem kell messzire mennie a diszkóig. Sőt! Az lenne a legjobb, ha mindjárt a zenegép mellett aludhatna.

Így aztán összeállítottam egy rövid ismertetőt, hogy Isztambul mely kerületeinek mik az előnyei, illetve hátrányai szállás szempontjából. Egyenlőre eléggé vázlatos, így számítok a visszajelzésekre, tapasztalatokra. Köszönöm. :)

E miatt a területek elnevezése, és a határok is csak nagyvonalúakban vannak. De azért remélem, így is sokat fog segíteni mindenkinek a helyszíni választásban! :)

Sajnos a térképet nem tudom beágyazni, mert a Google viccből helyette egy YouTube videót rak be. . Ezekkel a térképekkel nincs szerencsénk...

Akkor lássuk is!

Sultanahmed: a főnyeremény, ugyebár. Minden ott van egy karnyújtásnyia. Reggel felébredünk, és mindjárt láthatjuk az AyaSofya-t az ágyunkból. Reggeli közben pedig a Kék Mecsetet. Csúcs! Nem kell messzire menni szinte semmiért. Ennek köszönhetően ez a legnépszerűbb környék, így nem véletlen, hogy ez a legdrágább is. Ráadásul az ár-érték arány nem mindig a legjobb.

Egy kategóriával van lejjebb Sirkeci/Eminönü, Küçük Ayasofya és a Binbirdirek. Mivel a Sultanahmed kapacitása véges, a turisták viszont korlátlan mennyiségben érkeznek, ide kerülnek azok, akik középre már nem fértek bele. Tehát itt még jócskán bent vagyunk a sűrűjébe, és e miatt az árak is magasabbak.

Nyugisabb, és a magyarok kedvelt helyei a Beyazit és a Laleli környék. Az árak sokkal jobbak. Érdeemes úgy készülni, hogy a villamost itt már többször igénybe vesszük. De legalább a bazár közel van! :)

Yenikapı és Kumkapı már lent van a parton. A környék is kevésbé szép, de azért még nem szokott panasz lenni a biztonságra. Itt azért már hegymászással egybekötött túrázással kell számolni. Bár sok mindent megváltoztat, hogy Yenikapı-ban ott a Marmaray, amivel mindjárt Sirkeci-ben lehetünk.

Következő amit szürkével, és Fatih-al jelöltem. Valójában Fatih az egész történelmi belváros adminisztrációs neve. Történelmileg viszont csak ez. Ez egy érdekes hely, tele izgalmas kisutcákkal, kalandokkal. Vannak kevésbé biztonságos részei is. Mostanában a Balat környék kezd felkapott lenni, mint nosztalgikus helyszín. E mellett a Kariye is itt található. Izgalmas élmény lehet a régi fal tövében lakni.

Fatih egyelőre még nem lett a turisták által sűrűn látogatott hely, és hotelekről sem tudunk (ezért is nem osztottam fel kisebb egységekre). Viszont sok jel utal arra, hogy az újfajta turizmus, akik nem a kötelezőket szeretnék látni, hanem elvegyülnének a helyi kultúrában, azoknak ez lesz a kedvencük. A metró is közel van. Tehát aki fiatalos, kedveli a kalandot, egyszer még ezt is kipróbálhatja. :)

Lássuk az Aranyszarv-öböl túloldalát!

Első a Galata. Mivel már nem vagyunk a történelmi belvárosban, egy kategóriával lejjebb

vannak az árak. Meg ahogy azt elgondoljuk. Nem feltétlenül! Minden esetre, ha itt találunk szállást, hangulatos helyen lehetünk, metró is van, villamos is közel van. De azért kell a gyaloglással is számolni. Meg a hegymászással is.

Pera a klasszikus hotel negyed. A klasszikus Orient Express idejében itt szálltak meg az urak és úrnők, kik nyugatról jöttek az egzotikus keletre. Agatha Christie is itt írta a klasszikus Gyilkosság az Orient expresszen c. könyvet. Igazi klasszikus negyed. És talán írtam már: klasszikus.

Hála a pár éve átadott metrónak, nincs olyan messze. De annyi csavar van benne, hogy a metró nem visz be minket a történelmi belvárosba, hanem Yenikapı-ba. Ennek is megvan a maga hangulata persze, de számoljunk sok sétára (vagy taxira), meg napi +1-2 órára.

Hasonló a Beyoğlu-val jelölt terület. Ez már teljesen európai, modern rész. Innen is be kell jutni valahogy a történelmi belvárosba. Szerencsére ott a villamos. E mellett itt zajlik Isztambul éjszakai élete. Minden éjjel buli van. Lehet találni csendes utcákat is, ha ügyesek vagyunk. Érdeemes tudni, hogy az İstiklâl Caddesi a domb tetején van, kb. 120 m-el a tenger szintje felett. A villamos pedig lent jár, a tenger parton.

Egy kategóriával jobb, a fiatalok kedvence, Cihangir. Abszolúte fiatalos környék, de már azoknak, akiknek benőtt a fejük lágya. A sok tánc mellett inkább a beülünk és iszunk kategóriát részesítik előnybe. Így ide már azok járnak, akik saját fizetésből buliznak, nem a szüleikéből. Így árban is drágább. No persze az İstiklâl Caddesi-n is lehet drága, nívós szórakozóhelyet találni. Jah, és itt is van domb!

Mindennek az ellentéte (kivéve a dombot) Kasımpaşa. Ha nem tudjuk megfizetni a Pera hotelek klasszikus árait, őt is választhatjuk. Jóval olcsóbb. A környék is. Vannak hangulatos részek is. Itt azért már messzebb vagyunk mindentől.

Tarlabaşı és Dolapdere. Hát ööööö. izé... Ide éjjel azért ne menjünk be. Meg ha lehet, inkább nappal se.

Utolsó európai helyünk: Ortaköy. Igazi konferenciás hely. Luxus szállodák (Törökország legdrágább szállodája is itt található), jól bezárva a vendég, nehogy el tudjon menekülni az érdekesítő eladásokról. Kilátás a Boszporuszra. Bár Ortaköy kellemes kisváros a világváros közepén, ide már nehezebb eljutni. Tényleg konferencia miatt érdemes csak, mert naponta kétszer átvágni a dugón, busszal, vagy taxival, nem a legjobb nyaralás.

Az ázsiai oldalon a legtöbb szálloda Kadıköy, Rıhtım részében van. Mindjárt a kikötő közelében. Érdekes, hogy legtöbbször a távol-keletieket pakolják be ide az utazási irodák. Mintha attól félnének, hogyha lemennek a megszokott kontinensükről, akkor elvesznének. Nagy előnye, hogy árban lejjebb van a történelmi belváros központjától, mégis hajóval 25 perc alatt ott lehetünk. A hajónak pedig megvan a maga hangulata. Ráadásul a Sabiha Gökçen repülőtérrel is könnyen ide juthatunk.

Neki a párja Kadıköy, Caferağa. Itt találunk egy piacot (fűszer, olívbogyó, kávé, stb...), és a törökök is itt vásárolnak. Aki itt lakik (vagy Rıhtım-ben), sokszor érdemes inkább itt vásárolnia, mint a turista területeken. E mellett lazább éjszakai szórakozó helyekben is bőven dúskál. Csak vigyázzunk, hogy ne valamelyik tetováló szalonba menjünk be! Itt kevés hotel van. Én csak egyet ismerek: Hilton. A neve elmondja az árkategóriát is. Viszont a tetején van egy medence. Estefele innen nézhetjük a naplementét, előtérben az egész történelmi belvárossal. Azért-azért-azért... :)

Végül pedig Üsküdar. Nem a klasszikus szálláshely. Nem is tudom, van-e egyáltalán hotel errefele. Viszont a 2013-ban átadott Marmaray-nek köszönhetően 4 perc alatt bent lehetünk a történelmi belvárosban (Sirkeci), vagy mehetünk hajóval is. Sőt! Hajóval sok fele mehetünk (pl. Aranyszarv-túra). Így nem lennék meglepődve, ha hamarosan ez a környék is tele lenne hotellel.

Annyit még hozzátennék, hogy a két fő vallási környék a Fatih és Üsküdar. Itt a sörös-boros mulatozás nem divat. Aki ilyenre vágyik, nekik Kadıköy és Cihangir az erősen ajánlott kerület. :)

Jó böngészést, és készülődést! :)

2014-11-04

A 33. Isztambuli Nemzetközi Könyvvásár magyar vonatkozású programjai 2014. november 8-11. között

Magyarország harmadik alkalommal vesz részt az Isztambuli Nemzetközi Könyvvásáron, ahol ezúttal díszvendégként fogadja majd a látogatókat.

Számos szakmai, kulturális, művészeti, ismeretterjesztő kísérőprogram, kerekasztal-beszélgetés, előadás és kiállítás révén a könyvvásár közönsége a magyar könyvkultúrán túlmenően bepillantást nyerhet a török-magyar történelmi és kulturális kapcsolatok alakulásába, Magyarország és a magyar kultúra múltjába és jelenébe. A könyves program gerincét az elmúlt években törökül megjelent, illetve fordítás alatt álló művek adják, olyan írók műveivel, mint Márai Sándor, Kertész Imre, Rakovszky Zsuzsa, Nádas Péter, Rubin Szilárd, Krasznahorkai László, Dragomán György, Szabó Magda. A díszvendégség keretében meghívott magyar írókat neves török újságírók és irodalmárok mutatják be tematikus beszélgetések keretében. Vendégünk lesz többek között Esterházy Péter, Darvasi László, Tóth Krisztina, Spiró György, Hoppál Mihály, Pintér Tamás.

A kortárs irodalmon túl a magyar stand felidézi a 19-20. század magyar irodalmi kávéházak hangulatát és neves szereplőit, közöttük Molnár Ferenc alakját, akinek A Pál utcai fiúk c. könyve kultikus státuszt élvez Törökországban. Különleges fókuszba lesz a magyar jelenlétnek a gyermekkönyvkiadás, amelyet rajzfilmek, diafilmek és grafikák illusztrálnak, kiállítások és workshopok tesznek színesebbé. A kísérőprogramok és kiállítások közül külön kiemelés érdemel a könyvvásár területén és az Isztambuli Magyar Kulturális Központban párhuzamosan megrendezésre kerülő Budapest- és Balaton-tematikájú kiállítások, amelyek Magyarország e két emblematikus helyszínét különböző képzőművészeti és audiovizuális műfajokban, irodalmi idézetek apropóján mutatják be. Hasonlóképpen érdeklődésre számíthat a Zine-Fanzine kiállítássorozat a műfaj képzőművészeti ihletésű, kis példányszámú könyveivel, valamint a Gourmet Szalonban Mautner Zsófia főzőprogramja.

A rendezvény alkalmat ad majd arra, hogy a Türkinfo magyar-török kulturális hírportál bemutathassa első kiadványát, a K. Pintér Tamás grafikáival és Sudár Balázs leírásával készült „Oszmán-török építészet Magyarországon” című könyvet. A kötetben a Magyarországon fennmaradt dzsámik, minaretek és fürdők architektúráját mutatja be a szerzőpáros.

Magyar vonatkozású programok

2014. november 8., szombat

Helyszín: Magyar Stand, 1. csarnok, nemzetközi szalon

13:15 - A díszvendég Magyarország standjának megnyitója Dr. Balog Zoltán emberi

erőforrások miniszterének közreműködésével.

Zene: CimbaliBand

A CimbaliBand zenéjében a modern kelet-európai életérzés keveredik természetes formában a népzenevel. A szerb harmonikás, magyar hegedűs, roma nagybőgős, sváb-magyar cimbalmos és gitáros, valamint női ének felállásban játszó banda a magyar népzene-től a budapesti városi zenén át egészen a Fekete-tenger menti dallamokig terjedő ívű 25-30 perces műsorral mutatkozik be.

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

14:00-15:00

„A Dunától a Boszporuszig”. Esterházy Péterrel beszélget Yekta Kopan

A beszélgetés témája: Hagyomány és modernség

A bemutatásra kerülő könyv: A szív segédigéi

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

15:00-16:00

Mautner Zsófia – „Budapesti Falatok - édes és pikáns magyar házikoszt” című főzőműsora

Helyszín: Gourmet Szalon

16:00-17:00

„Se jobb, se bal – futball” Darvasi Lászlóval beszélget Levent Cantek és Esterházy Péter

A beszélgetés témája: A futball szerepe az irodalomban

A bemutatásra kerülő mű: A titokzatos világválogatott

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

17:00-18:00

Magyar írók, akik rést vágtak a vasfüggönyön: Intermezzo Márai Sándorral, Kristóf Ágotával, Szabó Magdával

Helyszín: magyar stand

Vezeti: Yasemin Pichler

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

2014. november 9., vasárnap

11:00-12:00

Gyerekprogram I. Magyar gyerekkönyvkiadás: sikersztori? – Csányi Dóra, a Csimota Könyvkiadó képviselője és Szegedi Katalin illusztrátor beszélget a magyar könyvkiadás jelenéről és jövőjéről

Moderátor: Tuğçe Özdeniz

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

12:00-13:00

Ablakzsiráf. Zilahy Péter könyvét Sevgi Can Yagci mutatja be

A beszélgetés témája: Egy ifjúkor ábécéje
A bemutatásra kerülő könyv: Az utolsó ablakzsiráf
Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

13:00-14:00

A világ összes gyereke Pál utcai.
A beszélgetés témája: Molnár Ferenc Pál utcai fiúk c. neves könyve világirodalmi hatásáról
Tarik Demirkannal (fordító)
Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

14:00-15:00

Pixel. Funda Senol bemutatja Tóth Krisztinát
A beszélgetés témája: A költészettől a prózáig
A bemutatásra kerülő könyv: Pixel
Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

15:00 – 17:00

Gyermek illusztrációs foglalkozás Szegedi Katalinnal
Yer: Macaristan standı (1. hol/uluslararası salon)

15:00-16:00

Szemelvények a modern magyar költészetből
Vezeti: Güven Turan
Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

15:00 – 16:00

Mautner Zsófia és Tuğrul Paşaoğlu – „Egyik konyhából a másikba : Török és magyar ételek”
című főzőműsora
Helyszín: Gourmet Szalon

16:00-17:00

1956 és a kisember sorsa. Hilmi Ortac beszélget Spiró Györggyel
A beszélgetés témája: A kisember a történelemben
A bemutatásra kerülő könyv: Tavaszi tárlat
Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

17:00-18:00

Yapi Kredi-program: Kúnos Ignác helye a török néprajzkutatásban
Vezeti: M. Sabri Koz
Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

2014. november 10., hétfő

11:00-12:00

Gyerekprogram II. FÜRGE rókalábak. Tarik Demirkan (fordító) bemutatja Fekete István Vuk című könyvét

Helyszín: BÜYÜKADA szalon

11:00 – 13:00

Gyermek illusztrációs foglalkozás Szegedi Katalinnal

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

12:00-13:00

Sámánok világa. Metin Celal beszélget Hoppál Mihály néprajzkutatóval

A beszélgetés témája: Sámánok Magyarországtól Kínáig

A bemutatásra kerülő könyv: Sámánok világa

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

13:00-13:45

A turkológia története Magyarországon

Naciye Güngörmüş beszélget Fodor Pállal és Dávid Gézával

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

14:00-15:00

Könyvkiadók koktéjja (Matchmaking – szakmai program)

Részvevők magyar részről: Napkút Kiadó, Libri Kiadó, Európa Kiadó

Részvevők török részről: Everest Kiadó, Dedalos Kiadó, Can Kiadó, Yapi Kredi Kiadó

A Matchmaking háziasszonya: Sedef İlgiç

Helyszín: Kınalıada szalon

2014. november 11., kedd

11:00 – 12:00

Kortárs magyar novellaírók

Szóllóssy Balázs előadása

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

12:00-13:00

Szulejmán szíve. Süleyman Tüzün beszélget Pintér Tamással és Tarik Demirkannal

A beszélgetés témája: Török világ Magyarországon

A bemutatásra kerülő könyv: Magyarországi oszmán-török emlékek

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

14:15 - 15:30

Fordítók és fordítások (szakmai program)

Részvevők: Tarik Demirkan, Tasnádi Edit, Benderli Gün (fordítók), Jeney Zoltán (PIM,

Fordítástámogatási Program), Hamdi Tursucu (Teda program)

Moderátor: Sevgi Can Yagci Aksel

Helyszín: Büyükada szalon

[caption id="attachment_7834" align="aligncenter" width="500"] 33. Isztambuli Nemzetközi Könyvvásár magyar standjának terve[/caption]

Kísérő programok a TÜYAP-on

Illusztrációs workshop

A könyvvásári magyar jelenlét egyik fókuszja a magyar gyermekirodalom és gyermekkönyvkiadás, ennek jegyében a magyar standon gyermekkönyv-illusztrációs kiállítást láthatnak az érdeklődők, az apró vendégek figyelmét pedig animációs filmek, diavetítés és illusztrációs gyermekfoglalkozások kötik le.

A workshopok időpontjai: szombat 15:00 illetve vasárnap 11:00

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

Állandó gyerekprogramok

Diafilm vetítés

A Magyar stand – külön erre a célra kialakított - gyermek kuckójában a vásár minden napján lesznek vetítések, az alábbi időpontokban.

13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00

Helyszín: magyar stand (1. csarnok, nemzetközi szalon)

Rajzfilm vetítés

A vásár ideje alatt, a Magyar stand gyermek kuckójánál magyar rajzfilmek (Kockásfülű nyúl, Sebaj Tóbiás) kerülnek vetítésre.

A Magyar Díszvendégség kiegészítő programjai

2014. november 7., péntek

19:30-22:00

„Budapest, a mi metropoliszunk” és „Balaton, a magyar tenger” című kiállítások megnyitója, Semplice vonósnégyes koncertje

Helyszín: Istiklal 213 Galéria, Isztambuli Magyar Intézet

2014. november 14., péntek

19:30-23:00

„Invisible Press” zine-fanzine kiállítás megnyitója

Helyszín: Istiklal 213 Galéria, Isztambuli Magyar Intézet

2014. november 15-16., szombat-vasárnap

15:00 – 17:00

Csiszár Mátyás, Gruppo Tökmag, Stark Attila, Tóth Balázs, Waschmaschine Gruppe zine-fanzine készítő workshoppok magyar nyelven

Helyszín: Istiklal 213 Galéria, Isztambuli Magyar Intézet

Forrás és köszönjük:

Fotó köszönjük: Magyarország Főkonzulátusa, Isztambul

Helyszín: TÜYAP FUAR ve KONGRE MERKEZİ, E – 5 Karayolu Üzeri, Gürpınar Kavşağı 34500
Büyükkçekmece - İSTANBUL

2014-11-05

2015. végéig minden török állampolgárnak új, chip alapú személyi igazolványkártyája (smart card) lesz.

Ezzel lecserélődik az 1976-ban bevezetett papír alapú személyi kártya.

[caption id="" align="aligncenter" width="138"] Az új török e-személyi - Forrás: ekds.org[/caption]

A Törökországban jelenleg elfogadott személyi igazolvány (kimlik) bőven kap kritikát. Legfőképpen a hamisítás-védelem teljes hiánya jellemző rá, amit mi sem mutat jobban, hogy Isztambulszerte sok helyen találunk kis kocnikat, ahol pár perc alatt bárkinek bármilyen adatot tartalmazó személyi igazolványt állítanak elő. Sőt! Fiú kérhet lány személyit is, és fordítva is. Vagy akár kedvenc macskánknak is csináltathatunk egyet.

A jelenlegi személyi lényegében egy színes papír, amire egy sima nyomtatóval kerül rá az olyan információ, mint pl. személyi szám (itt állampolgári szám a neve, és egyben van a személyi és a személy igazolvány száma). Mindezt pedig egy laminált vékony műanyag tok védi az idő vasfogától. A mérete pedig olyan, hogy zsebbe belefér, de máshova már nehezebben. Mindehhez hozzájön még az is, hogy a török személyi nem jár le. Születéstől elmúlásig ugyan azt a papírdarabot hordhatjuk, kivéve ha megházasodtunk. Fényképet is tinédzser korban kap rá az ember, aztán úgy marad.

[caption id="attachment_6931" align="aligncenter" width="450"] Török személyi igazolvány (Kimlik)[/caption]

Ami viszont jó volt 1976-ban, az már messze nem felel meg 2014-ben. Főleg ha a cél az e-kormányzat.

Éppen ezért az új kártya nemcsak, hogy olyan műanyagból lesz, amit 10 évig is bírja a strapát, de még egy 1 GB-os chippet is tartalmaz.

Érdemes tudni, hogyha nem HD film letöltéséről vagy Facebook-ozásról van szó, akkor az 1 GB rengeteg adat. Egy 500 oldalas könyv, ami csak adatot (azaz betűt) tartalmaz kb. 2 Mbyte. Az ilyen adatot pedig jól lehet tömöríteni, akár az eredeti 20% is lehet. Vagyis az 1 GB-os kártyára, ha fényképen kívül minden más csak nyers adat (de akár kód is lehet), akkor egy olyan 250 ezer oldalas könyv fér fel. Tömörítve pedig elérheti az egymilliót is. Tömörítés nélkül ez a papírhalom 180 tonna és 35 ezer m² lenne, míg tömörítve 900 tonna és 180 ezer m².

Mindez lesz benne egy kb. 85x55 cm-es néhány grammos kártyában.

Tehát ebbe bőven belefér az ember teljes adata. Nemcsak az olyan állampolgári, mint a születési hely és dátum, hanem iskolai, orvosi, közlekedési, katonai, adózási de még bírósági adatok is. Ilyenkor persze oda kell figyelni a biztonságra is, hogyha megállít a rendőr az úton, akkor ne lássa azt, hogy 4.-es koromban osztályban focizásért 2db intőt kaptam, az orvos pedig gyógykúrára utalt be súlyos internet függőség miatt.

De, jól szervezve, ugyan ennek előnyei is lehetnek, ha rendőr számára is fontos információkat kap más területről. Pl. a sofőr tényleg kezelés alatt áll, és olyan gyógyszer szed, amivel nem lenne szabad vezetni. Megint a szokásos kétélű fegyver lesz a kezünkben, ami éppen úgy lehet hasznos, mint káros.

Az új kártya neve EKDS lesz, ami az Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi rövidítése (Elektronikus Hitelesítő Rendszer). Tartalmaz majd PIN és PUK kódot is, de akár ujjenyomattal is aktiválható lesz. Ez védi a biztonságot. És mintha valahol azt is olvastam volna, hogy az adatok kódoltak lesznek, hogy házilag ne lehessen piszkálni őket.

[caption id="" align="aligncenter" width="496"] Az új e-személyi (EKDS) - Forrás: .ekds.gov.tr[/caption]

Mint láthatjuk, az új e-személyi elsődleges célja az azonosítás. Az állami kártyák (személyi, adó, jogosítvány, stb...) helyet ez az egyetlen lesz. És még elektronikus aláírásra is használhatjuk. Sőt! Ez lesz az útleveél is!

E mellett az oktatási intézményekben cseréli le a beléptető, könyvtári, stb.. kártyát, az egészségügyben a biztosító kártyát, a kereskedelmi cégeknél pedig a hűség kártyákat.

És ez csak az azonosítás. Ott van még az adat, ami a kártyában van (pl. milyen gyógyszereket szedünk, milyen könyveket vettünk ki a könyvtárból, milyen vizsgákra jelentkeztünk), amivel szinte korlátlan lehetőségünk van, amennyiben ezeket ki is használják. Elvileg semmilyen hivatalos és formai papírt nem kellene magunkkal vinni, mert minden ott van a kártyán.Pl. az orvosnak nem kell receptet felírni, hanem áttölti a kártyára, majd a gyógyszerértárban leolvassák. De ugyan így a biztosító láthatja, hogy hány alkalommal lettünk megbüntetve gyorshajtásért (ezt egyébként most is látja)

[caption id="" align="aligncenter" width="470"] Így kapcsolja össze a különböző területeket az e-személyi - Forrás: haberler[/caption]

A kártya alkalmas még e-kereskedelemre is (erről nincs több infó, mit is értenek rajta pontosan), de akár a bankkártyák kiváltására is (itt pedig kérdés, hogy mit szól hozzá pl. a VIZA, vagy a helyi bankok, akik úgy szeretnek kártyákat osztogatni). Az Istanbulkart helyett viszont biztosan nem lesz jó a teljes rendszer cseréje nélkül, mert az teljesen más technikát használ. Bár nem lett volna nehéz az EKDS-t NFC technológiával is felvértezni.

Az új személyit 18 TL értékben kaphatják meg a török állampolgárok. Azt még nem tudjuk, miként lesz a csere.

2014-11-06

Idekint élve, a távoli úrállomáson, ahova a NASA csak néha küld egy adag túró rudat, abból kell dolgozni, ami van.

Ami pedig van, az sokszor nagyon más, mint az otthoni.

Jobb a helyzet azzal, ami nincs, mert az nincs és kész. Nincsenek meglepetések.

Akkor lássuk!

Kezdjük a disznó alapú dolgokkal.

Először is a hiedelemmel ellentétben Törökország nem muszlim ország, hanem muszlim többségű ország. Igaz, ez a többség 99% felett van, és a maradéknak is egy komoly része olyan vallást követ, akik szintén jobb szeretik a disznót nem enni, de mégcsak nem is látni.

Meg e mellett vannak, akik mégiscsak az igazhitet támogatják, de szerintük az égiek nem látnak be a sűrű erdő közepére, ahol vaddisznóból készül a vacsora. De ez egy másik kategória...

Tehát ez a kisebbség már bőven elegendő, hogy valós igény legyen disznóhúsra. Egy szerint évente 300 ezer tonna disznóhús kerül feldolgozásra. Egy szerint pedig évente 50 tonna import érkezik. Egy harmadik szerint ebből 50 az USA-ból. Eléggé homályosak az adatok, és utána kéne járni, de most nincs kedvem. Ráadásul az infókat nehezíti az is, hogy a malac egy mumus, amivel sokakat lehet ijesztgetni, így rengeteg összeesküvés-elméletes oldal van, ami szerint éppen ebben vagy abban található röfögő összetevő. Sok külföldi élelmiszerre ezert nagybetűkkel rá is írják, hogy ebben nincs (pl. csokikrémre).

Vagyis komolyabban bele kellene mélyedni a témába, hogy pontos adataink legyenek. Így most legyen elég annyi, hogy van. Malac farm is van, és feldolgozó is. Meg import is.

Így, ha valaki nagyon nekilendül, akkor találhat disznóhúst, és disznóhúsból készült terméket. Én személy szerint Kadıköy (Moda) kerületben már belefutottam a sima sarki közértésnél. De Şişli, Beyoğlu, Arnavutköy és más, jellemzően keresztények lakta környéken rövid keresgéléssel már találhatunk. Ráadásul Beyoğlu-ban és Nişantaşı-ban több étteremben is felbukkantan. Legtöbbször a bacon formában.

Viszont mindezek ellenére a török malachúsok messze elmaradnak a magyarországiaktól. Több örmény-török ismerősöm is szeret Magyarországra járni egy kis disznótúrára. Ennek oka nemcsak az, hogy Anatóliában az alacsony kereset miatt nem sokat fejlődött a malacos ágazat, hanem mert Magyarországon a folyamatosan oszmán-osztrák háború miatt csak a

disznó maradt, amit meg lehetett enni. Se nem vitték el, se nem szaladt el. Így, ha igaz a statisztika (forrás nincs), akkor Európában a legtöbb malacot fogyasztó nép messze a magyar.

Na jó. De mit kezdjünk ezzel az infóval mi, akik itt vagyunk, és másra se vágyunk, mint esti szalonnasütésre, pálinkával és énekléssel? Jobb híján hazajárunk enni. :)

Szerencsére a török ételekre nem lehet panaszunk. Eléggé jók ahhoz, hogy sokáig kihúzzuk szalonna és hasonlók nélkül. Egyesek pedig megközelítik az eredetit. Az adana kebab íze pl. nagyon hasonlít a sült kolbászéra. A macar salami pedig a párizsiara. Bár jóval szárazabb. Ez igaz az összes húsról is.

A virsli pedig... sok féle van, és nem rossz. Tegyük hozzá, hogy otthon se találni könnyen olyat, aminek egyáltalán íze is van. Viszont nagyon jó fűszeres kolbászokat találhatunk. Nekünk kedvencünk a Kastamonu tartományban készült (Kastamonu sucuk). Ő egyébként füstölt, így használható olyan helyzetekben is, mint pl. a bableves.

A bableves, meg a sárgaborsó nagyon jó lesz még a fűme et-el is, ami füstölt húst jelent. Így őt is bátran használhatjuk.

Összességében tehát megvagyunk disznóval és disznó nélkül is. Fél lábbon, de megvagyunk. Csak az az igazi szalonna... olyan tényleg nincs... Na mindegy.

Hasonló kategória a töpörtyűs pogácsa.

Végül is, ezt már otthon is teljesen disznómentesen megoldották, amikor is libatöpörtyűből készült (van olyan egyáltalán, hogy disznótöpörtyű? Csak én vagyok túl városi). De ilyen sincs Törökországban. Aki mégis látott, az szóljon!

Helyette már fejlesztjük az alternatívát: darált marhahúsból (kıyma), amit ugye minden sarki hentesnél könnyen be lehet szerezni. Köftébe valót érdemes kérni, hogy zsíros legyen, mert az fontos egy jó töpörtyűs pogácsába. Ennek ellenére valami még hiányzik... Nem rossz, de még nem az igazi.

A húсок után lássuk a tejes dolgokat! Én azt tapasztaltam, hogy a tejtermékek még akkor is nagyon különbözőek lehetnek egy-egy országban, ha a nevük ugyan az. Törökországban a legjobb példa erre a vaj és a joghurt. Ez a kettő nagyon más tud lenni. Ráadásul a török vaj is nagyon sokféle lehet.

Szerencsére a modernizálás/globalizáció/kitudja mi miatt az üzletekben kapható több véle és több márkájú margarin. Külön sütésre is, meg külön kenyérre kenésre is. Hajra kenőset még nem láttam. A sarki sajtbolban pedig házi jellegű, de még igazi tehén-szagú vajjal is találkozhatunk. Egy jó laktató vajaskenyér után pedig kétszer felmászunk a Galata-toronyba,

és máris ledolgoztuk a frissen felszedett felesleget. :)

Tehát ezekkel csak egy kicsit kell kísérletezni, majd mindenki ráérez, neki melyik jött be a legjobban.

Sokan keresik azt, amit Magyarországon teavaj-nak hívtak. Ehhez legjobban a kaymak hasonlít, ami fölet jelent. Sokak szerint ez már tökéletes!

Nem egyszerű viszont a tejföl és a túró. Többen mondták, hogy a török joghurtot keverik a tejszínnel (krema), így ez az egyik járható út. Másik pedig a , ami roppant egyszerű, és még túrónk is lesz. Itt jelentősen a tej tud befolyásolni. Így ha elsőre nem sikerül, ne adjuk fel! Próbáljunk másik tejet!

Azért is érdemes otthon kidolgozni a házi labort, mert míg a török joghurt a legtöbb ételbe tejföl helyett jó, sőt! kitűnő, addig a túró már sokkal kevésbé. És igazán jó túró csak a piacon, a falusi piacon lehet kapni. Bár néha a Migrosban is sikerül jól kifogni a pultnál. A túró neve egyébként çökelek, de inkább a hozzá hasonlót, a lor-t árulják. Sajnos az utóbbi inkább hasonlít egy ízetlen sajtra, mint rendes túróra.

Itt viszont érdemes kitérnünk arra, hogy kellő utánajárással, főleg a sajtboltokban, találkozhatunk az úgynevezett narancssárga túróval, a sürk peyniri-vel. Ezt akár salátával, akár magában (szurokfűvel (oregano) (Törökországban kekik-el), sóval, olívaolajjal és nigellával (çörekotu - fekete kömény) fűszerezve) lehet enni. És nagyon finom! No de mire erre rájöttünk! Érdemes kipróbálni! :)

[caption id="" align="aligncenter" width="300"] Sürk peyniri - Forrás: wowTURKEY.com[/caption]

Aztán lássuk még, mi az, ami hiányzik, és problémát okoz?

Nos, zöldségekkel jól el vagyunk látva. Kivéve a fehér répa. Itt nincs mese. Kezdeti időszakban érdemes otthonról hozni, és teletömni vele a mélyhűtőt. Persze nem árt már otthon előkészíteni, hogy csak azt cipeljük a repülőn, amit tényleg megesszünk. A sárrögök és a traktorgumi maradványok maradjanak csak otthon. Később pedig már akár magokat is hozhatunk.

Hasonló kategória a zellerlevél is. Vagy szárítottat hozunk, és őrizgetjük, vagy magunk neveljük. Lehet egyébként itt is találni a zöldségesnél (kereviz) és nagyon kedvelt étel, de a levele a kukában köt ki. Így össze kell haverkodni a zöldséggel, hogy inkább nekünk adja oda őket. Érdemes arra hivatkozni, hogy külföldiek vagyunk, dilisek vagyunk, és tényleg a szemétből szeretnénk levest főzni, mert az úgy finom, stb..

A legnagyobb meglepetés a kömény esetében volt. Ilyen ugyanis van a törököknél. Csak

mégse. A kömény egyenes fordításban kimyon. Csakhogy ez az, amit mi római kömény néven ismerünk. A "magyar" köményt frenk kimyon néven kell keresnünk a fűszeresnél, és nagyon drága. Már ha találunk. Érdemes inkább otthonról hozni belőle. Sokat. Köményekről eszmefuttatást, lakástüzet és hasonlókat .

Fűszereknél egyébként is zsákbamacska van. Mivel a legtöbb (van vagy 4) szótár teljesen kihagyja ezt a témát, még régebben mi csináltunk egy . De fontos tudnunk, hogy még ha ugyan arról a növényről is van szó, nem feltétlenül ugyan azt a részt használják, és ugyan úgy készítik elő. És nem biztos, hogy megtaláljuk. Az Eminönü Fűszerbazárban, és Kadıköyben azért sokat meg lehet találni. De még így se mindet. Érdemes listát készíteni, majd Magyarországra dömperral menni.

Lássuk, mi van még?

Ja! Balta! Na de hát az itt is balta. Ráadásul még törökül is... hasznos szerszám a konyhában...

No, ez az én listám.

Most jössz te! :)

Te hogy oldod meg Törökországban ezeket a dolgokat?

És egy kérdés a más országban élő magyaroknak: nektek mely "alapanyagok" hiányoznak a legjobban, amit nem tudtok beszerezni, vagy csak barkácsolással lehet előállítani?

aaa

Először összenéztek az egriek, amikor a 40 méter magas minaret tetejéből felcsendült az Allah Akbar. Azóta már tudják, hogy a török származású Demir Hikmet hívja imádkozásra a muzulmánokat. Ő az egri müezzin, az országban az egyetlen, aki magára vállalta ezt a nemes feladatot.

Demir a szíriai határhoz közeli Iskenderunban született és a török fővárosban Ankarában tanult szakácsnak. Egy magyar lány Tímea kedvéért költözött Magyarországra 6 és fél évvel ezelőtt, aki azóta már a felesége.

– Tímea Törökországban nyaralt, ott ismerkedtünk meg, szerelem volt első látásra. Ő nem akart kiköltözni így hát én jöttem – kezdi történetét Demir.

Fotó: Kecskeméti Zoltán

Szeret itt élni Európa szívében, bár az időjárás egy kicsit hűvös számára, azt mondja itt látott először havazást és nagyon furcsállotta. Sok helyen dolgozott, például Budapesten egy török étteremben, de a felesége kedvéért végül Egerben telepedtek le. Most egy török

kávézóban szolgálja ki a vendégeket a vár tövében.

- Először távolságtartóak velem az emberek, nem ismerik a törököket és a muzulmán vallástól a legtöbben idegenkednek. Nekem szívügyem, hogy megismertessem a hazám kultúráját, és a vendéglátás jó lehetőség erre – mondja az egri müezzin. Éppen ezért önként ajánlkozott, hogy elénekel egy imát hetente többször a minaret csúcsában. Neki köszönhetően 327 év után újra van Egerben müezzin.

- Törökországban minden mecsetnek van müezzinje. Iskolában tanulják ezt a mesterséget és naponta ötször hívják közös imára a híveket – magyarázza.

Általában egy héten háromszor megmássza a 97 lépcsőfokot a szűk toronyban. Beöltözik selyem kaftánba és a négy égtáj felé énekel, hangja 300 méterre is hallatszik. Ezért nem kap fizetést, azt mondja, szívből csinálja. Ugyan Egerben mindössze 150 muszlim él, a turistáknak is nagy kedvence, hiszen igazi kuriózum.

- Feleségem katolikus, de a két vallás jól megfér egymás mellett. Úgy gondolom, Isten csak egy van, csak mindenki másként nevezi – vélekedik Demir.

Sokszor hiányzik neki a hazája, azt mondja, a szíve egyik darabja mindig Törökországban marad. Boldog a családjával, s kiderült, az ország egyetlen müezzinje hamarosan apa lesz.

Forrás: http://www.borsonline.hu/20141105_327_ev_utjan_ujra_van_muezzinje_egernek_bbb

327 év telt el

2014-11-07

Isztambulban semmi sem egyszerű. Hát még kenyeret venni!

Angol nyelvterületen bőven elég ha a "bread please", "how much" és a "good bye" modatocskákat megtanuljuk.

Törökországban viszont úgy kezdődik minden, hogy "Helló! Hogy van a családotd! A macskádnak visszánőtt már a szőre? Anyós is jól van? És a vőd húgának a férjének a testvérének a lánya talált már férjet?"

És miután túl vagyunk a szokásos "jó reggelt, kösz megvagyok" csevejen és még csak 25 perc telt el, akkor jön a nagy kérdés, hogy milyen kenyeret is vegyünk.

Márpedig Törökországban komoly választék van kenyérből. Szerencsére pedig péket majdnem minden sarkon találhatunk. Így igencsak el vagyunk kényeztetve kenyér ügyileg. Már csak valahogy ki kell találni, melyiket is válasszuk.

Megkérdezhetjük a péket is, melyik kenyér milyen. Csak előtte vigyünk magunkkal kinyitható strandszéket. De még jobb, ha kihúzható fotelt, amiben alkalomadtán aludni is lehet. Ajánlott még a pattogatott kukorica is.

Hiszen a pék biztosan nagy lelkesen fog mesélni nekünk arról, melyik kenyér hogy készült, milyen lisztből, hol őröltek, de talán még a búza csírázásáról is bemutat egy háromfelvonásos operettet. Az előadás után pedig simán lediplomázhatnánk, mint élelmiszeripari mérnök. És még mi oktatnánk ki a tanárokat.

No de rendszerint otthon vár az éhező család, aki nem rest a facebookon megosztani, hogy milyen állapotok uralkodnak otthon azért, mert valaki már két órája (hete) elment kenyeret venni, és még nem tért haza. Így megpróbáljuk az ügymenetet felgyorsítani azzal, hogy megpróbáljuk a kenyérfajtákat átnézni.

Beyaz Ekmek - ez az a bizonyos fehér kenyér, ami valaha jobb hírében állt, az arisztokrácia kiváltsága volt, stb... stb... De már Petőfi is leszólta, mára pedig már lassan mindenki, mert hogy így meg úgy. De akkor is ez a legfinomabb (szerintem), meg az alapja a mai kenyereknek. Meg sok ételnek. Pl. . Legkellemesebb tulajdonsága (a mellett, hogy mindenhol olcsón kapni), hogy a pékektől megvehetjük sütés előtti állapotban (hamur), amikor is egy adag kész tésztát kapunk. Ebből pedig vagy otthon sütünk kenyeret, vagy pizzát, vagy lángost, vagy bármi mást, amit enni szeretnénk, de vele dolgozni nem, a netről pedig mégsem akarjuk megrendelni. Fajtái

Ekmek - azaz kenyér. Fehér, csúcsos, ropogós. A sima fehér kenyér.

Çicek ekemgi - Virág kenyér. Magyarul hívhatnánk zsömlének, mert hozzá hasonlít a legjobban. Egy központi golyó köré 6 darab másik golyót tesznek, virág alakba. Tetején

pedig némi szezám mag, és nigella (çörek otu v. fekete kömény), vagy mák. Legfőbb tulajdonsága, hogyha frissen vesszük meg, akkor érdemes mindjárt legalább 2 db-t venni, mert az első ritkán jut el a saroknál tovább. Míg meleg vajjal és más diétás ételkiegészítőkkel (pl. szalámi) együtt a frászt lehet vele hozni a fogyasztó edzőnkre.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Çiçek Ekmeği - Forrás recepttel és elkészítéssel együtt: ekmekdanati.com (klikk a képre!)/caption]

Trabzon ekmeği - Megdobnak kővel, dobd vissza trabzoni kenyérrel! Akkora darab, amivel bárkit vígan el lehet ütni. Bár ő még nem tartozik a mega kenyér kategóriába, simán csak nagyra nőtt. A fekete-tengeri trabzoniak híresek a kenyérükről, sajtjukról, kukoricájukról és táncukról. Ez a verzió pedig nagyon finom, és napokig eláll. Jól bírja a gyűródést, stb...

Simit - A török perec. Más az alakja, íze, összetevője, de ezt leszámítva a magyar perec török megfelelője. A kulturális szerepe is hasonló. Csak éppen a simit mindenhol kapható, és akár reggelire is ehető. Érdekes módon nem ha nem a pékeknél, hanem a pogácsásoknál vásároljuk, sokkal finomabb. Kapható sima (szezámmagos), magos, de még barna változatban is.

Açma - a simit párja. Ízre olyan, mint a kalács, tehát édes. Csak a mérete kisebb, de pont ezért kiváló reggelire. Ráadásul nemcsak üres (sade), hanem sajtos (peynirli), csokis (çikolatalı) és olívás (zeytinli) is kapható. Nyam!

Egyéb fehér kenyerek is vannak. Leginkább péktől függően. Ilyen lehet a kicsi kerek és lukas kenyér, ami mégse simit, de a neve mégis az. Vagy van a sómentes (tuzsuz) kenyér, és sok egyéb fajta, ami éppen a pék kitalált, vagy látott az interneten. Gyakran valami európai kenyér: pl. bagett, francia kenyér, német (alman) kenyér, stb...

Pide - Kilóg a listából, ezért a végére tettem. A kenyér hagyományos változata, amit elsősorban ünnepekkor (főleg Ramadánkor) fogyasztják. Így legtöbbször csak abban az időszakban kapható. De akkor viszont frissen, melegen éppen hogy kijön a kemencéből, és rohanunk vele haza.

Ha egy kenyér nem fehér, akkor viszont már jól meg lehet kavarni a dolgokat. Itt ugyanis a fehér és a nem fehér liszt arányával, egyéb adalékokkal, kunkorodással és sütéssel jóformán végtelen számú kenyér állítható elő. Így elsőnek a lisztekkel ismerkedjünk meg.

Un - liszt. Ha nincs mellé írva semmi, akkor sima, fehér liszt. Mégpedig a háztartási, amit a boltban lehet kapni. Ennek valami valami M.Sz. azonosítója otthon, ami itt ki tudja melyik. Érdemes tudni, hogy legalább egy süteményeknek való liszt kapható mindenhol, aminek kurabiye vagy hasonló a neve. Vagy ilyen, hogy baklavalik - baklavához, vagy böreklı a börek (talán ez jó rétesnek??) készítéséhez, stb... A képek sokat segítenek.

Kepekl(i) - ez a korpás. A kepek egyébként is a korpát jelenti. Legyen az sampon reklám, vagy barna kenyér. Ez még a könnyű eset.

Tam buğday(ı) - a teljes kiőrlésű búza. Ez is még olyan, amivel nem szoktak sokat játszodozni. Ha valami teljes kiőrlésű, akkor az az. És kész. Nincs olyan, hogy teljes kiőrlésű akármilyen valamilyen. De mégis!

Çavdar(li) - ez pedig a rozs. Tele vitaminnal, meg mindennel, amit csak elbír a reklám. Őt azért már lehet keresztezni mindenfélével.

Mısır unu - ő pedig a kukorica liszt. A beavatottak tudják, hogy 100%-ban kukoricát használni nem jó ötlet, mert nincs benne siker. . Szuperkemény téгла lett belőle. Akár a Galata-tornyot is elbírná.

No, és akkor ezen lisztekből keverve kaphatjuk a következőket. Néhány példa a gyakori fajtákból:

Köy ekmeği - a falusi kenyér. A hagyományos kenyér. De mégsem a korpás kenyér (az a kepekli). A különbséget zongorázni lehet. De mivel a kenyér nem zongorázik, csak találgatunk... Szerencsére az internetes receptek mind mást írnak. Csoda, hogy egyáltalán mindenkinél kenyér lett az eredmény, annyira mások a leírások. Valakinek még a kenyérsütő-gépet is sikerült felgyújtani vele...!

Viszont itt érdemes kiemelni, hogy megkülönböztetünk élesztőset (mayalı) és élesztő mentes (mayasız) kenyeret. Nemcsak a falusiaknál.. Jellemző a vastag, ropogós héj. Meg talán még más dolgok is (én a nagy lukakról ismerem fel, amin mindig kifolyik a kenyérre pakolt méz).

Kepekli ekmeği - ő pedig a korpás kenyér. Nem keverendő a fenti falusi kenyérral. Mert nem, és kész. Teljesen más!

Tam buğday ekmeği - a teljes kiőrlésű kenyér. Csak így, simán.

Çavdarlı ekmeği - a rozskenyér. Nála már láthatunk izgalmas verziókat is, mint pl. misztikus rozskenyér (mistik). Lehet, hogy elvarázsol?

Tahılı ekmeği - ez a magos kenyér. A mag pedig mindenféle. Pl. napraforgómag. Néha tökmag is. A misztikus pedig amelyik pont 7-féle magot tartalmaz (7 tahılı). Se nem többet, se nem kevesebbet. De ez már mindegy, mi ez a 7, csak egészséges legyen. Kedvelt a diós kenyér, de a dió az nem mag, az külön kategória (Cevizli).

És akkor jöjjenek még az extra kenyerek, amik itt-ott előfordulnak, és még általánosnak mondhatóak. Mindegyiknek saját receptje van.

Kastamonu ekmeği - Kastamonu tartomány hagyományos kenyere. Nem kell Kastamonu-ban lenni, hogy ilyet vehessünk.

Trabzon ekmeği - ő már volt, Trabzon tartomány kedvelt kenyere. Lásd fent.

Akdeniz ekmeği - Mediterrán kenyér.

Ruşeym ekmeği - Búzacsíras kenyér. .

İrmikli Ekmek - Grízes kenyér .

Stb... mint pl. olívbogyós (zeytinli), diós (cevizli), kakukkfüves (kekikli), és még amit csak ki lehet találni.

Közép-afrikai kenyerek. Ne legyen belőle balhé, nem hívom őket négernek, pedig a szó szerinti fordítás azt jelenti (esmer). Jöjjenek a nagyon-barna kenyerek! Én még úgy tanultam, hogy minden, ami nem fehér, az barna, ha kenyérről van szó (hó esetében pl. más színek is megjelenhetnek). De mint a fenti listán is láthatjuk, ez koránt sincs így. Későn sem. A fekete/barna/közép-afrikai kenyerek külön kategóriát képviselnek Törökországban. Mégpedig azért, mert nem mindegy, miről lesz fekete: odaégett, festékkel (jobb esetben ételfestékkel, rosszabb esetben valamelyik rokon kamiont festett, és maradt pár kannával a feketéből), vagy természetes adalékkal (pl. pekmez - szőlőmag kivonat. Ezért csak olyan helyen vegyünk esmer kezdetű kenyeret, amiben megbízunk. Fekete kenyér pedig bármi lehet: esmer köy ekmeği, esmer çavdarlı ekmeği, esmer tam buğday ekmeği, stb... Trükkös helyen még akár a fehér kenyérből is lehet fekete (érdekes, hogy viszont fekete-fehér Beşiktaş kenyér nincs)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Esmer Çavdar Ekmeği - Forrás és recept ekmeksanati.com (klikk a képre!)[/caption]

A végére értünk, így remélhetőek mindenki jól megéhezett. :)
A fenti kenyerekhez receptet török nyelven itt találtok: . A bal oldali lista nem teljes. .
Míg ha valaki inkább a magyar nyelvel, összetevőkkel és mértékegységekkel szeretne küzdeni, neki a ajánlom erősen, ahol nemcsak kenyeret, de minden más finom süteményt, kalácsot, stb...-t találunk. Beteszek onnan is egy képet, hátha valaki még nem éhezett meg. :)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Bajor zsemle - Forrás és recept: Limara péksége[/caption]

2014-11-10

Ez az a nap, amikor 1 percre (gyakorlatban 3) megáll az élet egész Törökországban, hogy Atatürkre emlékezzenek, aki ezen a napon halt meg 9:05-kor.

Bár jobban már nem fogom tudni leírni, mit ahogy már néhányszor leírtam , -es és a-es leírás). Sőt! Még egy videót és készítettem, milyen is ez a valóságban ().

Idén egy kicsit belepillantunk, mit is ért el Atatürk.

Az I. Világháborúnak számtalan eredménye lett Törökországban.

Meg lett csonkítva.

Független lett.

A szultánság helyébe a demokrácia lépett.

Ha csak ezeket nézzük, akkor semmi különlegeset nem találunk. Az I. Világháborút követően rengeteg ország (főleg a gyarmatok) nyerték el a függetlenségüket. Nagyon sok közülük még a demokráciát is elérte. És olyanok is voltak, melyek meg lettek csonkítva. Ebből egyet jól ismerünk.

Egyszer, ha valaki, aki szakértő a témában és van kedve és ideje, eljátszat a gondolattal, milyen lenne ma Magyarország, ha ott is lett volna egy olyan vezető az I. Világháborút követő káoszban, mint Atatürk. Egy olyan ember, aki megfékezi és visszaveri a betörő ellenséges hadseregeket és eszméket. Majd pedig az országot is előhúzza a 300 éves lemaradásából.

Egy ilyen mi lett volna, ha? gyakorlati megvalósulására láthatunk példát Törökországban. Persze vannak különbségek, de párhuzamok is bőven akadnak.

A lausanne-i békeszerződésben (1923) a törökök érdekei érvényesültek. Bár az Oszmán-birodalom nagyon-nagy része elveszett, de a török területeket többnyire sikerült megtartaniuk. A békeszerződést már akkor is sok kritika érte.

George Curzon brit külügyminiszter azon a véleményen volt, hogy a lausanne-i szerződés messzemenően rossz megoldás, amely miatt a világnak a következő száz évben még súlyos jóvátételt kell fizetnie. - Wikipédia

Erre mondanám azt, hogy bagoly verébnék... Törökország azon nagyon kevés országok közé tartozik, amelyik 1923-óta nem folytatott háborút. Persze itt is vannak árnyalatok, és az utóbbi időben itt is felforródott a hangulat, de még mindig hűvösebb van, mint a szomszédoknál. Az pedig, hogy kimaradtak a II. Világháborúból egyenesen főnyeremény.

Ez pedig egy akkora különbség! Még a kultúrában is megjelenik a különbség.

Az I. Világháború után sokan borzongtak, hogy micsoda embertelen volt. Törökországban ma is sok film van, ami a háború és a vele járó megpróbáltatásokat dolgozza fel: menetelés a fagyott télben, kilakoltatás, kirekesztés, stb... De mik ezek a II. Világháborúhoz képest! Persze meghalni sose jó. De érdekes az, hogy itt olyan témákból készülnek sikerfilmek, amikbe otthon bele se kezdenének. Nem is emlékszem I. Világháborús filmre... Ó, az I. Világháború! Rettenetes volt, de csak egy piknik a II.-hoz képest! Így én ezt tenném az első helyre azon eredmények között, amiket sikerült elérni a Török Függetlenségi Háborúval. Ezt igazándiból a törökök nem is tudják, mert nem éltek meg azt, amit mi.

A szultánság eltörlésével megszülethetett a demokrácia. Ma már jól tudjuk, hogy ez nem jelent egyenes utat a jólétbe, ráadásul meg is kell tartani (a demokrácia nem csoki, amit bármely gyereknek oda lehet adni, és az tudja mit kezdjen vele). A demokrácia jól hangzik, de meg is kell dolgozni érte. Pl. fel kell nőni hozzá.

Ehhez pedig az oktatási reformok voltak szükségesek. Ott és akkor. Törökországban, a XX. század elején. Itt most lehetne pár száz oldal politikai filozofálás, de ennyire nem megyünk bele. Itt most álljon csak a lényeg: 1928-ban bevezették a latin ábécét. Ezzel együtt az állam felkarolta az oktatást is (1924), és még számos más reformokat hajtottak végbe (Török Nyelvintézet - addig nem volt a török nyelv definiálva - 1931, egyetemi reformok - 1933, stb...). Az eredmény pedig az, hogy a bőven 95% feletti írástudatlanságot rövid idő alatt majdnem teljesen kiszorították.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Atatürk a török ábécét magyarázza - Kadiköy[/caption]

Itt megint lehet kritizálni, hogy tényleg szükséges volt-e az arab írás leváltása a latinra. Minek legfőbb negatívuma, hogy a mostani korosztály teljesen el van zárva az 1928 előtti írásoktól, művektől.

Én személy szerint (cirill és görög betűk tanulása után) személy szerint örülök ennek a változásnak. Mint külföldi nagyon hálás vagyok ezért. Másik részről, mint magánember, nem nagyon van lehetőségem eredetiben olvasni 100 évesnél régebbi írásokat, még Magyarországon sem. Leszámítva az épületek falain levőket. Az a szűk kör, aki ezzel foglalkozik, az pedig Törökországban megtanulta az arab írást, és a különleges oszmán nyelvet.

Úgy érzem, hogyha mondjuk Petőfi korában a székely rovásírás lett volna a hivatalos, akkor is a mai generáció legszívesebben a mai betűkkel leírva olvasná a költő műveit a legszívesebben. Pláne nem az eredeti kézírás fénymásolatát! Senki nem érezné magát ezért megkurtítva. Tegyük hozzá, hogy a székely rovásírás könnyebb, mint az arab. Abba meg ne menjünk bele, hogy a lakosság hány százaléka olvasgat Petőfit, vagy egyáltalán bármit. Így

jelenleg a latin ábécé bevezetésének legnagyobb előnye ma az, hogy az angol nyelvű Facebook postokat is el tudjuk olvasni (a megértés persze más kérdés) minden komolyabb erőlködés nélkül.

Én több előnyt látok a latin ábécében, mint hátrányt. És a negatívumok többsége is áthidalható.

Úgyhogy én ezt teszem a második helyre, ami sikeres eredménye a Török Függetlenségi Háborúnak.

Ezek mellé kellett még egy gazdasági fellendülés. Így pedig már az olyan demokratikus elemeknek, mint pl. a nők szabad választása (1934 - Magyarország: 1920, Svájc: 1971), értelmet nyertek.

A függetlenség és a demokrácia óta pedig lassan 100 év eltelt. Leginkább ez a 100 év mutatja az eredményét az akkori döntéseknek. Sok közülük ma már nem állná meg a helyét. Néhányat már akkoriban is lehetett kritizálni.

Ha bele akarnék menni a mai politikába (pedig inkább ne), akkor azt mondanám, hogy az eredmény azon látszik legjobban, ahogy telnek az évek. Nagyon erős párhuzamot érzek az Asimov híres Alapítvány sorozatával. Ott egy nagyon okos ember kiválasztott egy csoportot, aminek biztosította a jövőjét. Feltette őket egy olyan útra, amiről nem lehet őket lelőni, bárki bárhogya is próbálkozik.

Még egy érdekesség a végére. Törökországot fel kellett zárkóztatni a középkorból. Ehhez pedig olyan dolgokat is meg kellett változtatni, mint pl. a mértékegység, naptár és időszámítás. Egy nagyon jó összefoglaló áll erről a Kerekesházi József: Az igazi Kemál c. könyvében.

Törökországban az időszámítás nagyon zavaros probléma volt. Eddig - nem tréfa - az volt a helyzet, hogy Konstantinápolyban a Levante Herald szerkesztőségi órája után igazodott egész Törökország. Ha ennek az újságnak szerkesztőségi órája rosszul járt, Konstantinápoly egész európai világa a legnagyobb bajban volt; lekészt a hajóról és vasútról, de általában mindenhol, ahol a török időrendszer szerint igazodtak. A Levante Herald közölte ugyanis a török időt. A vasúti menetrend és a hajójáratok mind az úgynevezett "á-la Turca" időszámítás szerint voltak megszerkesztve. Ha az európai azt látja, hogy az egyik hajó például tizenegy órakor indul, előbb meg kellett nézni a Levante Herald utolsó oldalát, hogy mit jelent ez az európai utas óráján? Ha az egyik nap - teszem - délután hat órát mutatott, másnap már biztos nem volt annyi, mert a török nap hosszúsága és rövidege nem állandó, hanem mindennap változik a nap nyugta szerint! A török ember Musztafa Kemál reformjáig, ha európai órát hordott, kénytelen volt azt mindennap újra megigazítani. A török időszámítás ugyanis, mint a régi görögöknél - valószínűleg Bizáncból vették át -, a nap nyugta szerint alakult. A nap tizenkettőkor nyugszik le a török elméletben. Így szól a török időszámítási szabály. Természetesen az európai időszámítás, a valóságos napnyugta

időpontja mindig változik. Így azután például, amikor hét órára esik az európai dél, Törökországban fél öt van. A következő héten természetesen már másképp alakul a különbség. Viszont olyan órát, amely a nap nyugtát éber figyelemmel kísérje, még nem teremtett a jó Isten. Így nemcsak a Törökországban élő európaiak, de a törökök sem tudták, hogy is állnak tulajdonképpen az idővel.

Ennek a látszólag felületen mozgó furcsaságnak azután volt egy igen súlyos erkölcsi visszahatása. A török ember megszokta, hogy a pontosság nem fontos, hisz úgysem lehet vita nélkül számonkérni valakitől a török számítás szerint, ha valaki elkésett.

A török, ha elvégezte a napi munkáját, lemegy az Aranyszarvra, hogy áthajózzon Szkutáriba vagy Haidar pasába, ha ugyan itt lakik. Ráül a hajóra, és mit sem törődik azzal, hogy a hajó mindjárt indul-e vagy csak egy óra múlva? Úgyis elindul egyszer a hajó, és addig a régi török ember valami gondolat nélküli, érzéketlen, boldog állapotban vár, élvez. Nyugodtan nézi a napsütést, mintha otthon vagy a hivatalában volna. Ezt nevezi a török "kef"-nek, ezt a tétlen nyugodt állapotot. Csodálatos dolgot sikerült ezzel a régi török embernek megvalósítani! Mintegy leállította agya működését, ennek a folyton motolláló, örökmozgó gépnek ugrálását, amit annyi túlfűtött fejű ember kívánna legalább félórakra leállítani, de ami még éjjel sem sikerül. Mit számított a régi török embernek az idő? Allah éppen olyan hosszúra teremtette a napot, hogy mindenre kijusson az időből! Ezen változtatni úgysem lehet - hát mit gondolkozzék rajta a török ember mindennap újra és újra! Természetesen európai embernek, aki azt szereti, ha beül a vasúti kocsiba vagy hajóra száll, akkor az mindjárt induljon is - nos, az európai embernek igen furcsa volt ez a lehetetlen török időszámítás, és az azzal összefüggő török nemtörődömség is.

Ezt a lehetetlen időszámítást szüntette meg Musztafa Kemál, aki nemcsak az európai óraszámítást vezette be, hanem ugyanakkor méterrendszert és az európai keresztény kalendárium használatát is.

Mert nemcsak a napszámítással, az űrmértékkel és hosszúságmértékkel, hanem a naptári számításokkal is rengeteg baj volt. Az európai időszámítás a Gergely-féle naptár szerint megy. A levantei keresztény világ túlnyomó része görög lévén, ők viszont Julián-naptár szerint számítják az időt. A két naptár között tizenhárom nap különbség van.

Ezenkívül általánosan használatos volt a mohamedán időszámítás is. Csakhogy ez is kettő van: egyházi és polgári. Az egyházi kalendárium a közkeletű és a törökökön kívül az arabok is ezt használták. Ez az időszámítás a holdév szerint megy. Újholdkor van a hónap eleje. A hónapban huszonkilenc-harminc nap van és az egész év háromszáz-ötvennégy nappal áll. Tehát tizenegy nappal kevesebből, mint az európai év. Ennek az a különös következménye, hogy például a mára eső török ünnep csak harminchárom év múlva fog megint ugyanarra a napra esni - addig pedig az év minden szakát megjárja. Ez olyan, mintha például a mi pünkösdsünk néhány év múlva télen tíz fok hidegben esnék meg, a karácsony pedig nyárra, kánikulára maradna... Ez a Kemál előtti török naptár Mohamednek Mekkából Medinába futásától számítja az éveket, ami Krisztus után 584-ben történt. Így a török 1908-ban például 1319-et írt. Csakhogy ezt a naptárt sem használja a török mindenütt, mert például okiratokon, hivatalokban, a polgári, az úgynevezett pénzügyi török naptár szerint számolta az időt. Ennek a napi dátuma összeesik ugyan a görög napi dátummal, de a hónapokat törökül nevezi meg, és így az évet március tizenegyedikétől kezdi. Ez azt jelentette, hogy az

előbbi példában 1908-ban ez a polgári naptár például 1317-et írt, tehát kettővel kevesebbet, mint a török egyházi kalendárium.

Hogy a bonyodalom még teljesebb legyen. A törökországi üzleti életben igen elterjedt volt a zsidó naptár használata is. Ugyanis a törökországi kereskedelem túlnyomó részét keresztények és zsidók bonyolították le, török ember nem igen nyúlt üzlethez, sokszáz éves háborúk szoktatták le őket erről. Sokkal egyszerűbb volt egy országot janicsárokkal meghódítani és kifosztani, mint árukalkuláción és áruszállítások nehézségein törni a fejüket. Ezért is volt Musztafa Kemál előtt az egész török hitelélet megbénulva és jóformán kivéve a törökök kezéből. Kisebbségeik, a görögök és örmények látták ennek hasznát. De természetesen a legtöbb pályáról kiszorított zsidók is nagy részt vettek benne. Ezeknek a zsidóknak ugyancsak külön naptáruk volt. Éppen Szalonikiben, ahol Musztafa Kemál is született, az ifjú Musztafa még saját szemével is láthatta, hogy az itt óriási tömegben élő zsidók naptára mennyire elterjedt. A zsidó év hasonlatos ugyan a török egyházi évhez, mert ez is holdév, de ennek szökőévei is vannak. Nevezetesen minden tizenkilenc évre hét szökőév esik, ami annyiból fontos, mert ilyenkor, egy hónappal többet számítanak. Az izraeliták naptára ezenkívül a világ teremtésétől kezdi az időszámítást, és már jóval az ötezer-hatszáz után tart.

Az örmény, ez a másik nagy kereskedőréteg, szintén két különböző naptárt használ. Egyik része a Gregoriánus, másik a Juliánus-féle naptárt használja. Aszerint, hogy melyik örmény - gregoriánus és melyik egyesültkatolikus hitű.

Ebből a lehetetlen összevisszaságból következett, hogy minden török újságon és okiraton három-négy dátumot is írtak, de jóformán senki sem tudta, hogy a másik mit ért valamely kitűzött terminus alatt.

Ugyanígy volt az úrmértékkal és hossz mértékkal is. Nem akarjuk ennek a leírásával a szót gyarapítani. Gondolhatni, micsoda visszamaradottság volt ott, ahol az elemi előfeltételei is hiányoznak a polgári és kereskedelmi forgalom szabályosságának.

Ezeket a lehetetlen állapotokat szüntette meg Musztafa Kemál, amikor a métert és az egységes Gergely-féle naptárt tette kötelezővé mindenki számára. Elrendelte ezenkívül azt is, hogy ezentúl csak a péntek lehet ünnepnap. Azelőtt úgy volt, hogy a keresztények a vasárnapot ülték meg, a mohamedánok a pénteket, a zsidók meg a szombatot. Valóságos listát kellett tehát vezetni minden vásárló török polgárnak arról, hogy melyik kereskedőhöz melyik nap teheti be a lábát.

Kemál előtt a török ember - már mint az átlagos kispolgár - nem is nagyon érdeklődött még az írás és olvasás tudománya iránt. Még kevésbé az irodalmi török nyelv iránt, amely arab és perzsa elemekből állott jórészből. Ezt a művelt nyelvet a török kispolgár nem is értette. A háromféle török írásjel közül is csak a legegyszerűbbet tudta az átlagos írástudó ember - ha ugyan tudta - valahogyan elolvasni. Mert írásmód is háromféle volt. Ha török iparosnak azelőtt írnia kellett, hát ott voltak a nyilvános írődeákok a piacon, a bazárban, a templomok környékén. Ott ültek akár egy sor cipőtisztító, apró ládával maguk előtt. Ültek és várták az ügyes-bajos, levél- vagy szerződésíró ügyfeleket. A török ember nem is asztalon szokott írni, hanem tenyerére terített papíron, és pedig lúdtollal. Kemál mindezt az ázsiai visszamaradottságot megszüntette, amikor az iskolareform kapcsán elrendelte az általános tankötelezettséget, és mindenkinek meg kellett tanulni európai módon írni, olvasni és

számolni. Ma már egy szemünk láttára felnőtt török nemzedék áldja ezért a "vakmerő" újtót. Hétszáz év alatt nem merte senki ezt az átmenetet vállalni.

Külön meg kell emlékeznünk Kemál egyik nagy jelentőségű társadalmi reformjáról: a nők egyenjogúsításáról is. Ez a reform is szinte teljesen megváltoztatta török élet képét.

Köztudomású, hogy milyen alárendelt, középkori helyzete volt addig Törökországban a nőknek. Hiszen csak nemrég történt, hogy egy török nőt majdnem meglincseltek, mert az utcán hosszú férfipantallóban merészkedett végigmenni. Musztafa Kemál strandfürdőket nyitott, közös társas összejöveteleket, bálakat rendezett.

Európai számára szinte hihetetlen, hogy milyen szeméremérzettel takarták el például a török nők addig még a hajukat is. Már az is erkölcstelen volt, ha valaki egy török nő arcát megláthatta. Nos ez is radikálisan megszűnt. A török nő ma éppúgy sportol, strandol, lovagol és úszik, mint akár nálunk, Európában. Mozdulatművészeti iskolák, színiakadémiák és balettiskolák művelik ki a nemzedékeken át heveréshez és cukorrágcsáláshoz szokott háremhölgyek, bizony még ma is - ezt általánosan észre lehet venni - kissé vastag csípőjű unokáit.

A házassági jogrendszer is gyökeresen megváltozott Musztafa Kemál alatt. A többnejűség megszűnt. A fiatalok nemi felvilágosítása, a venereás betegségek gyógyítása, nemkülönben a nem kívánt gyermekáldással összefüggő egyéni tragédiáknak, a fiatalok felvilágosítása által elérhető megelőzése tekintetében rengeteg történt. Megdöbbenő, hogy ez ideig micsoda elmaradott körülmények között élte le a török nő esküvője napjától nagyanya koráig életét. Dzsavidan Hanum, egyébként magyar születésű grófnő, aki az egyiptomi alkirálynak, II. Abbas Hilminek volt felesége, és utóbb II. Abdul Hamid alatt sokáig élt Törökországban, majd Musztafa Kemállal is ismeretségben állott, írja le, hogy még a XX. század elején a legelőkelőbb körökben milyen körülmények közt éltek a keleti nők férjük mellett. Az ember szinte elcsodálkozik, hogy nem a középkorban történik mindez. Csak el kell olvasni egy ilyen előkelő keleti esküvőnek a leírását, amelyen Dzsavidan Hanum - magyar néven Török Margit grófnő - személyesen is részt vett. A fiatal menyasszony ott áll a pasa palotájának legbelső termében. Mozdulatlanul ül egy párnán, arcát fátyollal takarták le. Homlokára valami műanyaggal óriási csupasz gyémántokat és smaragdokat ragasztottak. A lány meg sem mozdul, mint valami bálvány. Azután jön a vőlegény. A fiatal pár elvonul, a lakodalmas népség együtt marad, és az előkelő kegyelmes urakhoz és kegyelmes asszonyokhoz percek múlva kiront a menyasszony öreg dajkája, és büszkén végiglobogtatja valamennyi termen - a véres lepedőt. Az előkelő közönség pedig tapsol - és semmi furcsát nem talál mindebben. Viszont, ha a menyasszony arcfátyla az elébb leesett volna, valószínű, hogy a jelenlévő előkelőségek ijedtükben idegsokkot kaptak volna.

Az álszeméremnek és elmaradottságnak ilyen különös vegyülete volt Musztafa Kemál felléptéig a törökök álláspontja a nemi kérdésben. Már pedig a nemi kérdés determinál, és végigkíséri az embert élete hosszú, talán leghosszabb időszakán. Ez a fontos társadalmi probléma egy megújítandó társadalom keretén belül semmiképpen sem hanyagolható el. Kemál tudta ezt és aszerint cselekedett. Az előkelő gazdag ember úgy nősült régebben Törökországban, mint ahogy az ember egy szép lovat vagy bútortárgyat megvesz. Azután, ha már megunta, nyugodtan szerzett magának egy másikat. Csupán az egyszerű, több asszonyt eltartani nem tudó, szegény török ember élt tisztességes, monogám

életközösségben. Kemál jól látta meg, hogy a nyugati családi forma és a nők egyenjogúsága a jövő boldogulásának egyetlen helyes útja. A fiatal török nő tehát Kemál alatt nemcsak miniszteri titkár lehetett, hanem gyermekorvosnő vagy operaénekesnő, vagy akár ejtőernyős katona, pilóta vagy tengerésztiszt is.

A török hétköznapi népe Musztafa Kemál alatt teljesen megváltozott. Ha történetesen csoda történik, és II. Abdul Hamid, a "vörös szultán", vagy akár az egy nemzedékkel később élt Enver pasa hirtelen feltámadt és betévedt volna valamelyik ankarai vagy konstantinápolyi utcára: azt hitte volna bizonyára, hogy nem is jár Törökország földjén. Annyira más lett az ember és más lett a török mindennapi élet rövid pár esztendő alatt..

Első kiadás: Pantheon, Budapest, 1943

Második kiadás: Terebess Kiadó, Budapest, 2000

A világ első női berepülő pilótája is török volt, Sabiha Gökçen, Atatürk fogadott lánya.

2014-11-11

A Cukor Ünnep és a Hús Ünnep (Áldozati Ünnep) elérkeztünk az év legkevésbé diétás időszakába: a puding hónapba! (valamikor nemrég kezdődött).

Pudingot enni pedig kötelező!

Történt pedig egyszer, hogy mindent elárasztott a víz. És most kivételesen nem azért, mert a Vízművek keze lett volna a dologban, vagy mert az átkozott kölkök már megint a nyitva hagyták a csapot a fürdőszobában.

Ezúttal a vizet az égiek küldték. Mi sem mutatta meg ezt jobban, minthogy a víz is az égből esett.

Hiteles források pedig tudni vélik, hogy az égben sem maradt nyitva a csap, hanem előre eltervezett szándékkal került víz alá a Föld. Ráadásul a tervek az Égi Hivatalban megtekinthetőek voltak, de csak egy fellebbezés érkezett. De őt is végül a bizottság teljes létszáma (1 tag) döntése alapján egy hajó, pontosabban egy bárka tervével kárpótolták.

De ha már úgyis vízi szállítóeszközt épít, akkor pakolja már bele az állatokat is - állt a határozatban.

Noé, hiszen hősünk ki más lett volna, ezek után nekiállt bárkát építeni. Ami nem is ment olyan nehezen. Tudván az elkövetkezőket, hosszú lejáratú hitelekkel vett fel. De előtte még ügyesen tapogatózva megérdeklődte a fentiekől (1 fő), hogy mégis mi az állat definíciója. Hátha olyanok is beletartoznak, akik bár embernek látszanak, de egyáltalán nem úgy viselkednek.

Negyven napon és negyven éjszakán keresztül készült a bárka. Meg még hét napon és hét éjszakán keresztül. Meg még... sok napon át no! De aztán csak megeredt az eső. Pont mikorra a bárka elkészült. Így Noé, és a családja, no meg az állatok még időben be tudtak menekülni a biztonságos fedélközbe.

Majd megint negyven napon és negyven éjjelen keresztül dülöngéltek, miközben kint megállás nélkül szakadt az eső. Mígnem az is elállt, és elcsendesedett minden. Csak az oroslán felől jöttek furcsa hangok, ahol is a szőrzet tulajja és annak gyomra egyszerre morgott, hogy nem így volt a szerződésben. Mert az oké, hogy nem első osztályú helyen utaznak, de azért mégiscsak annyi kecske van itt, miért nem lehet megenni belőle néhányat? Miért kell mindig csak krumplit enni?

Szerencsére Noé családja jól értett az alkalmazott pszichológiához, és a karatéhoz, így hamar meggyőzték az oroslánt arról, hogy inkább maradjon a bió-krumplinál, mert a

kecskék esetében ki tudja, hogy milyen adalékanyagokat faltak fel. Itt van mindjárt az ajtókilincs, amint éppen most evett meg az egyik kecske. Az oroszlán is könnyen beláthatja, hogy a gyanús fémeget tartalmazó állat emésztése nem feltétlenül egészséges. Bár ekkor az oroszlán rákérdezett, hogy vajon a kecske miért választja mégis inkább az ajtókilincset a krumplit helyett, ha az egyszer annyira jó, a Noé család ezt a problémát is lerendezte. Hiszen, mint fent említettük, értettek a karatéhoz is.

Na tehát, miután elállt az eső, és nem maradt semmi, csak Noé és a bárkája több ezer állattal, mindenki nagy lelkesen várta, mikor bukkannak végre a szárazföldre. Főleg Noé, aki kezdett egyre inkább az oroszlánnal egyetérteni. De ezt így nyíltan nem merte megmondani, mert mint ahogy fent már említettük, a családja eléggé jól tudott karatézni. Noé viszont nem volt jó az úszásban.

Egyik nap aztán megakadt a bárka, mégpedig egy hegy tetején, az Araráton (ma Törökország keleti felén található, egy bárka alatt). Ez pedig egyértelmű jele volt annak, hogy véget értek a megpróbáltatások. Mindenki nagy boldogan elkezdett táncolni. Leginkább az oroszlán ugrált boldogan, aki közben titokban zsírkrétával felírta a kecskékre a nevüket, úgy mint reggeli, uzsonna, ebéd, stb...

Ahogy így ugrált örömeiben, egyszercsak beszakadt alatta a padló, és beesett több tonna rizs, bab, csicseriborsó és cukor közé.

Tényleg! Mi hoztunk ilyen is!

csapott a homlokára Noé. Pont oda, ahol éppen egy szúnyog tanyázott. De az emberiség legnagyobb pechére a szúnyog az utolsó pillanatban elmenekült, így ő is megúsza az Özönvizet. Ennek emlékére szokták az emberek ma is homlokukra csapni magukat. Ugyan ennek az emlékeknek az eltorzult változata pedig, amikor a másikat csapják homlokukra. Lehetőleg egy buzogánnyal.

A nagy örömeikben, hogy végre krumplin kívül mást is lehet enni, azt se tudták, mit főzzenek először. Ismét Noé oldotta meg a helyzetet: mindent összekevert egy kupacba, és megfőzte. Persze csak miután az oroszlánt kihalászták a kupacból.

Mindenki meglepetésére az így készült puding nagyon finomra sikerült. Ország-világ a csodájára járt. Ami jelen esetben egyetlen bárkát jelentett. De még az oroszlán is elismerően bődült egyet, miután 12 adag pudingot megevett. Gyorsan fel is írta a receptet egy arrajáró zebra hátára. A csíkok miatt ez könnyen ment.

A recept pedig pár évezreddel később egy ankari magyarhoz került, Piştihez. Ő pedig osztotta meg velünk, a nagyvilággal, és a Facebookot figyelő titkosszolgálattal. Hozzávalók (a mértékegység pohár 2 dl-es vizespohár) :

2,5 pohár búza

1 pohár csicseriborsó

1 pohár száraz fehér bab
1 pohár aszalt sárgabarack felkockázva
1 pohár aszalt füge felkockázva
1 pohár mazsola
1 kg cukor
3,5 liter (18 pohár) víz
1 db narancs darabolva, a héja reszelve
10 db szegfűszeg
1 kávéskanál őrölt fahéj
1 pohár aszalt fekete ribizli
1 pohár dióbél apróra vágva
1 pohár török mogyoró

a díszítéshez:

1 pohár gránátalma (belső piros bogyói)
1/2 pohár fenyőmag
1/2 pohár tört mandula
1/4 pohár őrölt pisztácia

A hozzávalókat egy nagy fazékban összekeverjük, egy éjszakán át ázni hagyjuk. Másnap lassú tűzön, néha kevergetve sűrűre főzzük (méz vagy puding sűrűségűre), ez kb 2 óra! Kis tálakba töltjük, hagyjuk kihűlni, megdermedni, majd a díszítő anyagokkal megszórjuk. Fenti adag kb 20 kis tálkányi lesz.

Afiyet olsun - jó étvágyat!

Forrás:

Ha mindent jól csináltatok, így néz ki:

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Aşure - Fotó: Pişti[/caption]

2014-11-12

76. alkalommal emlékezett meg az egész Törökország a nagy vezér, Atatürk haláláról.

Mint minden évben, ezúttal is sok különleges esemény volt, az egyébként sem mindennapi alkalomra.

Musztafa Kemal Atatürk 1938. november 10-án, 9:05-kor halt meg. Ez okból minden év november 10-e róla szól. Mégpedig egy különleges módon emlékeznek meg a köztársaság megalapozójáról. Ezen a napon 9:05-kor egy percre megáll az élet. Megszólalnak a szirénák, és mindenki mozdulatlan marad.

Ez csak 1 perc, és nem kötött helyhez sem. Nem hasonlít arra, amikor még Lenin bácsi szobrához mentünk el zászlót lobogtatni. 1 percet pedig bárki tud áldozni egyszer az évben. És tényleg mindenki tud. Érdeemes megnézni a az eseményről.

[caption id="" align="aligncenter" width="338"] 2014. november 10, 9:05 - Forrás: Hürriyet[/caption]

Ez tehát egy olyan emlékezés, ami nem kötelez semmi különlegesre. Nagyon egyszerű. Mégis egy egész ország úgy mozdul meg ilyenkor, hogy állva marad. Egy percig.

Bár nem kötelező, de ilyenkor mégis sokan választják a zászlólobogtatást, és a történelmi helyszínek látogatását. A Dolmabahçe Palota ilyenkor tele van a látogatókkal. A belépés ezen a napon ingyenes. Bár csak egy szobára korlátozódik, oda, ahol Atatürk meghalt. De nem is akar senki máshova bemenni. Hiszen nem a szultánok utolsó napjainak otthonát szeretnék csodálni az itt jelenlévők, hanem emlékezni jöttek.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Atatürk halálos ágya[/caption]

A másik helyszín pedig nem más, mint Ankara, az Anıtkabir. Ez Atatürk mauzóleuma, azaz itt van eltemetve. Úgy hírlik, az idei látogatók minden rekordot megdöntöttek.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Ankara - 2014. november 10 - Forrás: samanyoluhaber[/caption]

Ezen fő események mellett minden évben számtalan magán akciót is láthatunk. Egyik-másik egyszerű (pl. hatalmas zászlóval lezárják a főutat), míg másik roppant kreatívok. Ilyen volt Izmir, ahol színházi színészek alakították a 76 évvel ezelőtti újságok egyik fényképét: a síró nőt. Természetesen az elmúlt évtizedek alatt a kép kissé megsárgult.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A síró nők - forrás: Hürriyet[/caption]

Az idei év nagy látványossága pedig az volt, hogy minél több ember kapcsolódjon össze, zászlókkal. Több helyszínen is összeálltak az emberek. Pl. a Dolmabahçe Palota előtt. Végül a leghosszabb sor a Kadıköy tengerpartján állt össze. Egészen Maltepe-ig ért a sor, ami legalább 10 km-t jelent.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 2014. november 10. - Forrás: novahaber[/caption]

Minden évben különös figyelmet szentelnek a Boszporusz-hídra. Ez egy olyan pont, ami Isztambulnak a közepén van, így akit itt ér a 9:05-ös időpont, az igazán különleges élményben részesül. Éppen ezért sokan direkt ekkorra időzítik az átkelést (előbb érkeznek, majd leparkolnak az út szélén, ami nem kis torlódást okoz az egyébként sem üres reggeli forgalomban, de ilyenkor senki se haragszik). Az emberek zászlókkal, de még old-time autókkal is készülnek. Idén pedig valaki (Namık Ekin - 72 éves nagypapa) még ejtőernyőt is vitt magával. És ha már így tett, hát le is ugrott a hídról. Ráadásul mindezt pont a megfelelő időbe: 9:05-kor. Ezzel pedig új rekordot is felállított: legidősebb ember, aki a legalacsonyabbról ugrott, és a legalacsonyabban nyitotta az ernyőt. Mint később kiderül, kapott erre engedélyt az önkormányzattól.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 2014. november 10. 9:05 - Forrás: Hürriyet[/caption]

Végezetül pedig mi is kimentünk az idén. Mégpedig a Dolmabahçe Palotával szemben, Kabataş-nál sikerült videóra venni, miként zajlik az a bizonyos 1 perc. (a 9:05 a videón 1:20-nál kezdődik)

[iframe src="//player.vimeo.com/video/111512927" width="500" height="375" frameborder="0"]

2014-11-13

Ettetek már?

Mert ami most következik az igencsak beindítja a fantáziát. Kérjük, mindenki tegyen egy tálát maga elé, hogy ne a billentyűzetbe csöpögjön.

És sajnos, nagyon sajnós Magyarországra egyenlőre még nem szállítanak... :(

Egy akkora országban, mint Törökország, teljesen természetes, hogy a különböző vidékeken, régiókban más-más, a maga nemében különleges ételek alakuljanak ki. Már maga a változatos mikroklíma más-más alapanyagokat ad a helyiek kezébe. Mindehhez még hozzájön az anatóliaszerte változatos gondolkodás és hozzáállásmód (szépen, aprólékosan vs. jó lesz az úgy és, tegyünk még bele!). Így pedig a különböző tájakon nagyon választékos ételek keletkeztek. És minden tartománynak megvannak a maga specialitásai.

Született pedig egy web-oldal, ahol a vidékek válogatott legjobb ételeit lehet megrendelni.

De sajnos Magyarországra nem. Pedig direkt írtam nekik e-mailt. De akkor sem. Viszont 14 perc alatt válaszoltak!

Szóval, akkor előkészítette mindenki a tálát? Mehet?

Íme a weboldal:

A lokum Törökország kedvenc csemegéje. Szokás e miatt Török csemegének is hívni. Ez az a puha, kis kocka, benne pisztáciával vagy bármi mással, ami finom. Vagy édes. Vagy finom és édes.

A weboldal gazdája pedig a , ami nagy népszerűségnek örvend. Ugyanis nem kell átnézni a hűtőn lévő mágneseket, hogy kitől is rendeljünk, hanem online lehet a környékbeli éttermekből ebédet, vagy vacsorát kérni. Ráadásul nagyon jól kihasználja, hogy egy helyen van minden. Pillanatok alatt megtaláljuk az ideális ennivalót, majd pár kattintással rendelhetünk is. Nem kell telefonon elmagyarázni a dolgokat, pláne lebetűzni az utcanévet.

E mellett mindig van valami akció. Múltkor is olcsóbbra jött ki, ha 4 pizzát rendelék, mintha csak 1-et. Hát rendeltem 4-t. Viszont hiába ettem meg mindet, éhes maradtam... a weboldal meg nyitva volt... könnyű így a kilókat felszedni, nem kell a rokonokhoz se menni...

Szóval lokum.com. Visszaszámlálás következik!

2

1

És íme! Elsőnek mindjárt egy egész tepsi baklava. Pisztáciás természetesen. Gaziantep büszkesége:

[caption id="" align="aligncenter" width="415"] Pisztációs baklava Gaziantep városából[/caption]

Darabja 2,1 kg, és 150 TL. És ingyenes a házhoz szállítás (Törökországon belül). Nem megéri? Vegyetek mindjárt 10 adagot!

Vagy olíva bogyó Muğla tartományból?

[caption id="" align="aligncenter" width="415" class=" "] Olíva bogyó Muğla városából[/caption]

Vagy inkább Bursa-ból? Erős paprikásat? :) Most éppen akciós!

[caption id="" align="aligncenter" width="415"] Olíva bogyó (erős paprikás) Bursa városából[/caption]

De ha inkább folyékonyan szeretnénk... Bio olívaolaj Balıks ehir-b ol.

[caption id="" align="aligncenter" width="160"] Bio olívaolaj Balıks ehir városából[/caption]

No de ezek a klasszikusok! Lássuk az igazi török ételeket!

Pastırma Kayseri tartományból. Ahol híresen jókat f znek:

[caption id="" align="aligncenter" width="415"] Pastırma Kayseri városából[/caption]

Vagy szintén a konyhák megyéjéből, mantı!

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] Mantı Kayseri városából[/caption]

Egy kis lekvár Bartın-b l

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] Lekvár Bartın városából[/caption]

Sajt Edirne-ből

[caption id="" align="aligncenter" width="415"] Fehér sajt Edirne városából[/caption]

. Találunk itt hozzávalót is. Egyenesen Manisa városából.

[caption id="" align="aligncenter" width="415"] Tarhana Manisa városából[/caption]

Esetleg hamsi (fekete-tengeri hal) koktél Adana-ból.

[caption id="" align="aligncenter" width="452"] Hamsi Adana városából[/caption]

Vagy méz Mersin-ből.

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] Méz Mersin-ből[/caption]

Majd az egészre pakoljunk egy adag teát is! Rize tartományból természetesen.

[caption id="" align="aligncenter" width="406"] Fekete török tea Rize városából[/caption]

És ha még nem volna elég, akkor vehetünk ajándékba díszdobozos szárított fügét (Aydın városa)

[caption id="" align="aligncenter" width="415"] Szárított füge Aydın városából[/caption]

Vagy egy ilyen irodai csomagot:

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] Vegyes irodai csomag[/caption]

Ennyi talán elég is lesz ízelítőnek! :)

Mindez persze nem ment fel minket, hogy ne indulj neki egy gasztronómiai körútnak Anatóliába. Csak jól esik, amikor éppen nem vagyunk úton. :)

Frissítés: Mivel ez egy gyorsan frissülő online bolt, a képek és a termékek naponta változhatnak. Könnyen lehet, hogy az oldalon semmilyen kép nem jelenik meg. Az aktuális terméklistáért és képekért katt ide:

2014-11-14

Isztambulban az egyforma boltok egy kupacban vannak. Így amolyan bazár szerűségek alakulnak ki. Nem ritkán pedig akár egy egész kerület is egy terméktípusra (pl. fűszer, lámpa, gitár, traktor, stb..) specializálódott.

Ilyenkor a kívülálló azt gondolná, hogy ahol ekkora a konkurencia, ott a felszín alatt valóságos háború folyhat, és gyakoriak a véletlen balesetek.

A valóság viszont nagyon mást. Az ellenfelek nagyon is jól megférnek egymás mellett. Sőt! Még segítik is egymást!

Számtalan oka van, hogy Isztambulban a hasonló cégek egy helyre gyűlnek. Lehet földrajzi, mint pl. a Fűszer bazár esetében. A fűszert szállító hajók ugyanis ide tudtak kikötni biztonságosan. Tehát a legegyszerűbb, ha mindjárt itt is árulnák. Lehet történelmi oka is. Pl. a Fűszer bazár esetében ma már nem hajón érkezik a legtöbb fűszer (vagy ha mégis, akkor azok igencsak nagy hajók). De mivel legalább 1500 éve ott árulják a fűszereket, nincs értelme új helyet keresni. De az is lehet az ok, hogy ott van a vevői kör, ott fogják a végterméket felhasználni. Vagy csak valakinek sikerült egy jó üzletet nyélbe ütnie, mire a többiek is odaköltöztek mellé, hátha nekik is sikerülni fog.

De akármi is a fő kiváltó ok, mára már a hasonló boltok szépen (vagy csak úgy, össze-vissza) egymás mellett találhatóak. De ne csak pár üzletecskére gondoljunk! Hanem akár ezernél több boltra! Ráadásul lehet, hogy valami lepukkant hátsó kisutcai lukat látunk, de valójában az egyik világmárka központ boltja az, ahova belépünk. Ráadásul a kellemetlen gondolatokat ébresztő előtér után nem ritkán kiderül, hogy egy 6-8 emeletes komplexumban vagyunk. Hát ja, a bejáratot az egyik kuzin adta kölcsön. Olyan 400 évvel ezelőtt. Valójában a bolt ott van hátul.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Lakásberendezéshez hasznos és haszontalan kacsatok bazárja[/caption]

Ilyen helyeken azt várnánk, hogy nagyon erős a konkurencia. És ez így is van. De nem úgy, ahogy arra számítanánk. Nem a lövészárokból figyelik egymást a különböző boltok. Nem csapnak le azokra, akik csak a macskák elől akartak valahova bemenedülni.

A konkurencia inkább azt jelenti, hogy az árak többnyire egységesek. Vagyis mindegy, kihez fogunk bemenni, mert a termék ugyan annyiba kerül, mint a szomszédban (a turistás bazárookra ez nem érvényes, ahol a kapuban vannak a legmagasabb árak, hátha egyesek már ott kiköltekeznek és nem mennek beljebb). Az itt dolgozók nagyon is pontosan tudják, milyen termék milyen áron van 500 m-es környezetben. Ezzel pedig a közösség ereje is érvényesül. Így senkinél nem lesz se drágább, se olcsóbb a termék. Csak próbálná meg

valaki!

Tehát mindenki nagyon pontosan tisztában van a környékbeli boltok átaival. Ez pedig azt jelenti, hogy a termékeivel is. Így viszont egy olyan jellegű összedolgozással találkozhatunk, ami máshol ritka. Márpedig azt, hogyha valami nincs az egyik boltban, akkor beajánl a közelben egy másikat, ahol jó eséllyel próbálkozhatunk. Csak ritkán fordul elő, hogy megpróbálnak valami olyat ránk erőltetni, ami mégcsak nem is hasonlít arra, amit keresünk. Természetesen az a bolt, ahova így jutottunk, majd legközelebb ő fog átküldeni valaki ebbe az üzletbe.

Valahol ez egy olyan hozzáállás, hogy a mind egy cipőben járunk elv. Ma én segítek, holnap nekem segítenek. Az elégedett vevő mindenkinek jó, míg egy rossz hírnév az egész bazárra kárt hozhat. És így a konkurens cégek mégiscsak egy közösséget alkotnak. Segítik egymást. És nemcsak így. Ha valakinek elromlik a kártya leolvasója, akkor a szomszédét lehet használni. Ugyan így az ÁFÁ-s számlás tömböt is. Vagy a telefont, faxot, stb...

Mindehhez még hozzájön, hogy a törökök hűséges vásárlók. Nagyon ritka az, hogy az így átküldött emberke a későbbiekbe is oda fog visszajárni (kivéve persze, ha csak ott kapja meg, amit keres). Eleve a törökök nem úgy mennek be egy ilyen üzleti komplexumba (török nevén han), hogy végigjárják az összes boltok. Nem. Ők már korábban valakinél felvetették a problémát (kell egy U-cső) aki segített nekik (menj el a csőbazárba), és tippet is adott, hol lehet a keresett terméket megvenni (keresd Ali-t, de ne a szakállast, hanem aki mindig kockásban van!). Így a török vásárlók tudatosan vágnak át az ezer bolt színes kirakatai előtt, hogy ahhoz az egyhez jussanak el, amelyiket nekik ajánlották. Csak akkor állnak meg, ha valami tényleg kiüti az ingerküszöböt. Mondjuk, mint ahogy egy kozmikus anomália üt ki egy kisbolygót a csillagközi térbe. Ilyen lehet mondjuk egy .

Érdemes még azt is tudni, hogy a belvárosban roppant magasan a bérleti díjak. A hely pedig kicsi. Ismét visszatérve a fenti példára, tényleg nem érdemes a látszatra adni. Tényleg nagyon gyakori, hogy a múzeumba illő kis boltocskának a város szélén van egy hatalmas raktára. Meg esetleg több üzlete is. Így lehet, hogy tényleg, még török módszerrel sem fér el egy biliárdasztal az üzletben, mégis több típust és méretet árulnak. Mi majd egy katalógusból választjuk ki, és mire hazaérünk, már ott is lesz.

Mi legtöbbször a gyógyszertáraknál tapasztaljuk, hogy a doki által kért készítmény nincs az üzletben. De pár telefon, és valamelyik szomszédból áthozzák. Ha ott sincs, akkor pedig este 8-ig behozzák a raktárból, és ki is szállítják.

A patikák házhoz szállítása egyébként is roppant praktikus. Főleg ha fáj az ember feje, vagy beszorult a legkisebb szobába.

2014-11-17

Sokan szeretik a kőből épült vízvezetékeket, latinus nevén akvaduktokat (míg mások ránézni sem bírnak - ők találták ki a földalatti vízvezeték-hálózatot). Így ők örömmel látják, hogy Isztambulban is látható egy.

Csakhogyan Isztambulban nemcsak egy kőből készült "római" vízvezeték található. Az összesen 250 km hosszú, nagyrészt oszmán építésű vízhálózatnak ma is 33 felszín feletti formációit tekinthetjük meg.

De ezekhez sokat kell sétálni. Nagyon sokat.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Valens vízvezeték[/caption]

Kétség nélkül a legismertebb vízvezeték-szakasz a Valens vízvezeték, amely 368-ban készült el. Valens császár (kit az utolsó igaz római császár néven emleget az utókor) építette, 29 m magas és 971 m hosszú.

Legfőbb tulajdonsága, hogy közel van. Akár gyalog is könnyen megnézhetjük, körbejárhatjuk. Az extrém turisták pedig Ikarus busszal is áthajthatnak alatta. A bevállalások pedig a közeli bicikli bazárban mindjárt el is tévedhetnek.

A vízvezetékek szerelmeseinek viszont érdemes mindjárt bakancsot húzniuk, majd beugraniuk egy terepjáróba, és kihúzniuk a zöldbe. Pontosabban a Belgrád erdőbe, ami Isztambul fő vízkészletének a forrása. Itt ugyanis rengeteg régi vízvezeték láthatunk, fotózhatunk. De még akár alá is beállhatunk!

Bár tábla nem figyelmeztet erre (mindenki saját felelősségre esik le), azért nem ajánlott, hogy valamelyikre is felmásszunk. Bármennyire is jó móka (mert tényleg az).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Evvelbent Kemer (Evvelbent akvadukt) - Forrás: Caner Cangül - burada istanbul var[/caption]

A vízvezetékek kedvenc helyei az erdők. Főleg a völgyek, ahova keresztbe olyan jól le lehet hídalni. Na, ott terülnek el és legelészne az akvaduktok. Pl. Kemberburgaz (Vízvezeték vár, a német burg szóval keverve) közelében. Ott is az Alibey Baraji nevezetű mesterségesen duzzasztott tó mellett láthatjuk a legtöbbet. De az erdőben kóricálva is többet fellelhetünk, ha jól belevágunk a sűrűjében.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Mağlova Su Kemer, Alibeyköy Baraj Gölü - Forrás: Caner Cangül - burada istanbul var[/caption]

Persze lehetnek olyanok is, akik azt mondják, hogy oké, eljöttem idáig, de én ki nem szállok a kocsiból, mert mondjuk szakad a hó, vagy a jégeső, vagy mindkettő. Ők is megtalálhatják a maguknak való vízvezetékét. Sok ugyanis az út közelében, mellett található. De olyan is van, amelyik keresztezi az utat. Így aztán tényleg kényelmesen, járműből is meg lehet szemlélni az egykori kőhidakat. Még izgalmasabb lehet felülről, drónokkal is körberepülni egyiket-másikat.

Igaz, ha itt leesik a hó, akkor azt komolyan is gondolja. Legjobb, ha gyalog megyünk haza. Még jobb, ha mindjárt építünk egy iglut.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Eğri (Kovuk) Kemer, Kemberburgaz -
Forrás: Caner Cangül - burada istanbul var[/caption]

Most már csak az a kérdés, hogy találjuk meg ezeket a szép és izgalmas akvaduktok Isztambul környékén? Nincs esetleg egy weboldal, ahol mindez szépen, rendezetten, esetleg térképpel együtt megtalálható?

Dehogyan! A mostani bejegyzés is onnan indult, és a képeket is onnan kértük kölcsön. A nagyon szuper weboldal (minden más isztambuli történelmi épülettel kapcsolatban is) a nevezetű. Csak ajánlani tudom!

Nemcsak frissen készült képeket, hanem archívokat is láthatunk. E mellett most még egy, aminek a segítségével kereshetjük fel Isztambul történelmi vízvezetékeit is. Ráadásul kis ügyeskedéssel a térkép átrakható mobil telefonra, ami nagyban segít majd eltévedni az erdőben.

ui: a hiedelemmel ellentétben Isztambul erdejeiben nincs kebab árus. Ezért vigyünk magukkal tartalék élelmet. És extra adagot is, amit oda tudunk adni a medvének.

2014-11-18

Hatalmas vállalkozásba kezdett az egyik legnagyobb törökországi focicsapat, a Fenerbahçe. A cél nem kevesebb, mint az egymillió online szurkoló!

Tekintve, hogy az ország lakossága kb. 78 millió fő, és Törökország az a hely, ahol még a nők és a macskák is fanatikus foci rajongók, ez nem tűnik olyan elérhetetlennek.

Csakhogy!

Ajándék bögre nincs, regisztrációs díj van.

Ezek után, aki még akarja, olvassa tovább...

Miközben Törökországban már bankszámlát is nyithatunk, vagy hitelt is vehetünk fel olyan egyszerűen, hogy csak SMS-ben elküldjük a személyigazolvány számunkat (törökül kimlik no, és inkább a személyi számra hasonlít), úgy tűnik, hogy hivatalos rajongónak lenni pedig igencsak macerás és költséges dolog.

A napokban indította meg a Fenerbahçe a legyenegymilliórajongó nevű kampányt (hedef 1 milyon üye), ami hogy mire is jó pontosan, azt nem volt egyszerű kideríteni. Mert az információt jól eltakarta az a cél, hogy legyen egymillió tag.

Amennyiben jól értem, és a Google sem kavart bele nagyon a fordításban, akkor ez amolyan részvény szerűség.

Ha valaki szeretne belépni a Fenerbahçe Sport Klubba (miért is ne szeretnénk?), akkor egyszeri 10.000 TL regisztrációs díjat kérnek tőle. Ez kb. 1.000.000 forint. Míg mindenki az összesen csuklik egyet, megjegyzem, hogy a Google elég érdekesen kezeli a pénznemek fordítását. A török líra TL jeléből néha USD, néha Euro, néha £ lesz, néha pedig csak az összeg mögé ír egy halom nullát. Néha pedig mindezt keveri. Pl. a 10 TL-ből lesz 100.000.000 USD. Ennyire azért nem megy jól a líra. Viszont a fenti összeg most az egyszer pontos: egymillió forint. Meg még egy kicsi (kicsi = 1-2 havi fizetés)

Ezért cserébe viszont teljes jogú Fenerbahçe tagok lehetünk, akik szavazhatnak, és akire lehet szavazni is.

És itt a lényeg! Egy szelet sportkocsi áráért akár mi lehetünk a Fenerbahçe elnöke is! Csak sikerüljön eléggé sok havert beszervezni, akik majd ránk szavaznak.

Na ugye, hogy megéri erre szórni a pénzt! Vegyünk ilyenből mindjárt kettőt! Nem is! Ötöt!

Ha úgy érezzük, inkább szerényebben szeretnénk a csapat tündökléséhez járulni, választhatjuk a Képviselő kategóriát is. Ez már csak 2.000 TL-be (200.000 ft) kerül. Ilyenkor persze már nem lehetünk elnökök, hanem csak szavazó szurkolók (tehát szavazhatunk is meg szurkolhatunk is, és ezzel az ordibálás minden formáját kihasználhatjuk).

Jó hír, hogy ezek után az éves díj már csak 50 TL. Érdemes is befizetni, különben kezdhettük a regisztrációt előlről.

Egyébként a regisztráció sem egyszerű. Mert kell hozzá erkölcsi bizonyítvány, fénykép, kitöltött jelentkezési lap, no meg a pénz. Megfelelő formákkal külföldiek is beléphetnek a klubba.

A tagság azért nem csak abból áll, hogy integetünk, vagy nekünk integetnek. Számos más előnyt is kapunk. Ilyeneket, mint a Fenerbahçe tulajdonjainak kedvező használata (pl. uszoda), vagy a Fenerbahçe boltokban tudunk olcsóbban vásárolni. És persze egy nagy családnak leszünk a tagjai.

Aki úgy érzi, hogy ennyi elég és már rohanna is jelentkezni, vagy pont, hogy nem elég és többet szeretne tudni, az alábbi weboldalon tudja megtenni a megteendő dolgokat (jelentkezni, érdeklődni, stb...)

Ha viszont úgy érezzük, hogy hááááát, izééééé, ööööö, most inkább mégse, de azért mégis valamivel szeretnénk a sötétkék-sárga csapatnak segíteni, akkor vehetünk Fenerbahçe-s bögrét, vagy valami más, különlegességet. Pl. .

2014-11-19

Betti talált nekünk egy kis hazait. Mégpedig Ázsiában! :)

Sajnos az eladó nem tudja, hogy került hozzá a magyar paprika. Egyik reggel csak úgy megállt a kamion a ház előtt és lerakott pár mázsa paprikát, majd elment.

Tehát kétség nélkül, vagy a kölköket kell letiltani az internetről, vagy az asszonyt a teleshopról. Esetleg a sarki rakí áruval lenne ideje elbeszélgetni egy kicsit...

Akárhogy is, kétségek nélkül magyar a paprika. Nemcsak azért, mert rá van írva (amit külön Betty kérésére tett meg az úriember), hanem mert el is lehet velük beszélgetni, eléneklik a Himnuszt, és pár Petőfit is tudnak!

[caption id="attachment_7839" align="aligncenter" width="500"] Magyar paprika valahol Ázsiában - Forrás: Betty[/caption]

A helyiek persze egzotikumként kezelik. Kérdezik is az eladót, hogy mit lehet belőle főzni. Ő pedig tudja a tuti receptet!

öööööööööööööööööööööööö

Érdemes tudni, hogy mint minden országba, Törökországba is roppant nehéz élelmiszer behozni. Minden egyes behozatalkor minden áruból tesztet kell küldeni Ankarának, ahol azt laborban jó alaposan megvizsgálják. Ez nemcsak hogy nincs ingyen, de sokáig is tart. 3-4 hetet kísérletezgetnek vele, ülnek rajta, esetleg Gizike nénit megkínálják vele akit ezután megfigyelés alatt tartanak. Pl. az öltözőben...

Éppen e miatt nem érdemes kis mennyiségben élelmiszert behozni. Pedig sok olyan dolog van Magyarországon, amit a törökök imádnának. Ilyen az Erős Pista. Persze utána ezeket el is kell adni. Még azelőtt, hogy megromlana.

Leginkább a közértben látható a különbség a helyi és a külföldi élelmiszerek között. Az ár legalább a duplája!

Ezek miatt mindig örülünk, hogyha olyat látunk, hogy valakinek sikerült megbirkóznia az adminisztrációval, és végül mégis eljutott a piacig. Hát még ha sikerül is eladni!

Törökországban pedig nagy kultúrája van a paprikának.

Az egyik fajtája, a vékony és hosszú zöld, szinte minden grillezett és nyáron sült étel fő társa a paradicsommal együtt. Azaz a kebab és a köfte mellé szinte mindig kapunk egy zöld paprikát is. Ezek néha nem erősek. De csak néha. Nagyon-nagyon néha.

Ugyan ez a paprika a reggeliző asztalon is sokszor szerepel. Vagy csak úgy elfogy tv-zés

közben.

A másik nagy kedvenc pedig a nagyobb méretű, amit jól tele lehet tölteni (dolma - töltött) darált hússal, vagy valami mással. Ez a dolma, ami a törökök egyik legnépszerűbb étele. Igen, még a kebabbal is kedveltebb.

Savanyú paprikával is gyakran találkozhatunk. Ő pedig a turşu.

Mindebbe a palettába már tényleg csak a magyar paprika hiányzik. Kíváncsian várjuk, mi lesz az jövője. Az árus elmondása szerint megpróbál még többet szerezni belőle. :)

No, és akkor lássuk a paprikát. Valahogy ki kellene derülnie, hogy valóban paprikáról van-e szó, nemcsak IKEA kellékről. Nem is beszélve arról, hogy biztosan magyar?

Elsőnek mindjárt megállítottunk valakit az utcáról, hogy harapjon egyet. Már mint a paprikába. Technikai okokból mi nem vállaltuk, mert ki írná meg a cikket, ha idő közben kifeküdnénk?

Hmm...! Hát ez paprika!

Finom!

No, az első teszten túl vagyunk. És nyum-nyum...tényleg jó. Meg paprika meg...

20 perc múlva

Nyam...

40 perc múlva

Szóval... Most már csak azt kellene eldönteni, hogy tényleg magyar-e a paprika. Mondjuk szavaljon el egy Petőfi verset, vagy hasonló. De hát elfogyott... nincs mit tenni..

Frissítés: A paprika valójában Antalya-ban nő, növéget. Valamikor, jó régen, mag formájában került Törökországra. Valószínűleg nem a szél hozta. Bár lehetett egy Szél nevű illető hozta be az országba. Tehát csak nevében magyar a paprika. Valójában kettős állampolgár.

Persze ettől még magyar termék néven árulják otthon. És nem ő az egyetlen (brokkoli, paradicsom, stb...)

2014-11-20

Lesznek rokonok is

Már Isztambulban is furcsák az emberek

De ahogy haladunk kelet felé, egyre furcsábbak lesznek

Receptekkel nem vagyunk jól ellátva, hiszen mások sokkal jobbakat írnak. De azért néha-néha egy-egy becsúszik.

Most ezúttal egy olyan következik, amihez garantáltan nem kell a tűzoltókat hívni, mert még fagypont közelében is elvégezhető. De mi azért mégis inkább a szobahőmérsékletet javasoljuk, mert akkor biztosan nem fog a kesztyű is a felszolgált ételben szerepelni.

Jah, és könnyű!

Szóval túró.

A törököknél a reggeli az olyan, mint a reggeli ásitás. E nélkül nem indulhat el a nap. És nem mindegy, hogy ásitás közben nem nyeltük-e le véletlenül a kispárnát. Vagy a nagyot. Tehát ettől dől el, hogy szép lesz-e a napunk, vagy sem. Ráadásul Isztambul akkora, hogy fogalmunk sincs, 5 perc múlva hova a bánatba fogunk kikötni, és mikorra fogunk hazakeveredni, így jobb, ha reggel jó alaposan, 2-3 hétre előre telepakoljuk magunkat. Persze Isztambulban minden 12,4 m-en találunk egy éttermet/kifőzdét/utcai árust. De azért akkor is.

A török reggeli alapvető részei a friss kenyér, sajt, olíva, zöldségek, stb... . Időnként viszont megjelenik a túró is, ami igazán különlegessé tudja tenni az egyébként sem egyhangú étkezést.

Igen, a túró. Ez az unalmasnak titulált étel alapanyag, amit sokan azért titokban eszegetnek az éjszakában (Törökországban jellemzően az 5-7 kg-os joghurtos dobozok szoktak reggelre rejtélyes módon kiürülni). Megfelelő fűszerezéssel nagyon fel lehet dobni, és akkor nagyon finom.

Megfelelő lendülettel persze a levegőbe is fel lehet dobni, de akkor fennáll a veszélye, hogy a plafonon marad. Rosszabb esetben leesik a csillár. Az pedig nem finom. Higgyétek el nekem!

Ezek a fűszerek és ízesítések a következők:

Először is kell a túró (). A nélkül azért mégse lehet. Persze lehet sózni az üres tányérra is, amivel pedig megspóroljuk a költséges diétát. De ahhoz felesleges a tányérra összepiszkítani.

Tehát legyen túrónk. Olyan jó túrós. Minél kevésbé hasonlít az ipari kitermelésű szénre, annál jobb. Ebből legyen sok.

Ezután érdemes megszózni. Ízlés szerint, ami nálam a jó alaposant jelenti. Mai világunkban szerencsére mindenféle sókat találunk, akár még színeset is. Így ezekkel jól el lehet játszani.

Ezután jöjjenek a fűszerek. Leginkább a zöldeket érdemes pakolni, mint szurokfű, bazsalikom, kakukkfű, petrezselyem, kapor, snidling. Ki-ki melyiket milyen mértékben szereti. A jó, hogy lehet frisset is, meg szárítottat is használni. De akár ki is lehet hagyni néhányat.

A kevésbé zöldek közül érdemes a piros paprikát használni. Vagy a még kevésbé zöld köményt. Főleg a fekete-kömény, a nigellát (erre fele çörekotu). Na, ő aztán tényleg nem zöld. Úgyhogy használjunk belőle sokat.

Ha tárgyalás előtt állunk, vagy valamilyen hivatalba kell elmenni, vagy csak simán a főnök elé kell állni és fizetés emelést kérni, akkor mindenképpen pakoljunk bele sok sok fokhagymát is. A biztonság kedvéért dupla adagot. Vagy triplát. Egészséges az. Távol tart bacilust, doktort, és minden más életformát.

Ha mindezzel megvagyunk, és közben - csak úgy, megszokásból - mégsem gyűjtöttük fel a lakást, akkor jöhet a lényeg: az olíva olaj.

Érdemes tudni, hogy a legtöbb túró szivacs-ként viselkedik, így nagyon sok mindent felszív. Így elsőre úgy tűnik, hogy bőven lehet olíva olajjal locsolni, nem árt neki. És tényleg árt, csak egy idő után az egész lakást el lehet vele árasztani (vigyázat! gyulladásveszély! Hát mégiscsak lesz ebben a receptben is tűzoltó??).

Na, és ha ezzel is kész vagyunk, akkor kész vagyunk.

Íme egy olyan kép, ami bár nem sikerült jól, de legalább nagyon rossz se lett. A túró pedig végül nagyon finom volt.

[caption id="attachment_7816" align="aligncenter" width="500"] Fűszeres túró[/caption]

https://twitter.com/cmdr_hadfield/status/320916413940387840

2014-11-21

Árpi YouTube videózása () közben egy olyan reklám jelent meg, ami nagyon ismerős képet mutatott. Árpi persze rutinosan azonnal átugrasztotta a reklámot, de az a pár pillanat elég volt, hogy utána járhassunk, miről is volt szó.

[caption id="attachment_7882" align="aligncenter" width="320"] Földvári András - Az 500. reptér[/caption]

A Török Légitársaság (THY) új reklámjáról van szó, melynek a középpontjában egy magyar ember van.

Őt Földvári Andrásnak hívnak. És a reklámban elmondja, hogy már kisgyerekkora óta a felfedezések megszállottja. Mindig valami újat szeretne megismerni a világból.

Most 62 éves, és 6 kontinenst járt be. Összesen 151 országban 499 repülőtéren szállt le, illetve fel. Ez idő alatt 3,5 millió kilométert töltött a levegőben (ez persze csak légvonalban, a leszállás előtti körözesek nincsenek benne). Ez annyi, mintha 9 alkalommal elrepült volna a Holdig.

"A kíváncsiság teszi nagyobbá a világot"

Mondja Földvári András, akit mindig azok az emberek inspiráltak, akik új dolgok felfedezésére szentelték az életüket.

Most érkezett az 500. repülőtérre, ami Törökország keleti végén Iğdır városa. Mégpedig az Ararát-hegy (törökül: Ağrı Dağı) mellé. És miért pont ide? Mert hátha sikerül megtalálni a Bárkát?

[iframe width="560" height="315" src="//www.youtube.com/embed/j_Wz3YGfTbg"]
Így szól a történet a videóból.

Nem ez lenne az első török reklám, amelyben Magyarország szerepel (), most viszont az egész reklám egy magyar úriemberre alapul. Ki is Földvári András valójában?

Szerencsére ma már van olyan, hogy Google, így könnyedén rá tudunk keresni. És így pillanatok alatt kiderült, hogy mennyire trehányak is az újságírók valójában. Kb. 2 mondatban lerendezik a fenti videót, és kész.

Jobban utánanézve már kiderülnek olyan dolgok is, hogy az összes Magyarországgal kapcsolatos Török Légitársaság cikkei vagy tőle származnak, vagy tőle származnak, vagy benne van a keze a dologban. Ő ugyanis a Turkish Airlines magyarországi képviselőjének értékesítési vezetője.

2010. augusztus óta dolgozik a THY-nek. Előtte a Brussels Airlines-nál dolgozott és a

Magyarországi Légitársasági Képviseletek Szövetsége (BARIH) elnöki posztját töltötte be.

Gratulálunk neki!

Beş kardaş

2014-11-24

Törökországban minden év november 24-án tartják a Tanárok Napját (más néven Pedagógus Napot). Ilyenkor bár nincs munkaszüneti nap, az iskolákban félig-meddig áll a tanítás, mert ekkor komoly ünnepségek zajlanak. Ez a szülők részéről sok sok virág küldését jelenti.

A Tanárok Napja valójában egy összetett ünnepség. Egyrészt tényleg a tanárokról szól. Atatürk szerint a biztos jövő a megfelelő oktatásban van. Így a tanárok szerepe kulcsfontosságú.

Másrészt a latin betűs írásmódra való áttérésnek is ez a napja. A Tanárok Napja 1981-óta él, Atatürk 100. születésnapja alkalmából kapta az elnevezést, aki 1928. november 24-én kapta meg a Nemzet Tanára címet az országgyűléstől.

Ez alkalommal az új írásmódot elemezzük.

Korábbi szituáció

Az Oszmán-birodalom területén a hivatalos írásmód az oszmán volt. Ez egy arab-török-perzsa keverék nyelv. Nem véletlen, hogy a neve nem egy nemzethez, hanem az uralkodó családhoz kötődik. Ráadásul a szultánok anyanyelve nem volt feltétlenül a török, hiszen az anyjuk abból a háremből került ki, ahova a különböző országokból szerezték be a nőket. Az öreg szultánnak egész biztosan nem volt ideje a fiát taníttatni, hanem helyette magán tanárok voltak. Ők sem feltétlenül törökül beszéltek.

Ez az oszmán nyelv egy arabos írással párosult. Nem felelt meg 100%-ban az arabbal, hiszen a török nyelvben olyan hangok is megtalálhatóak, melyek az arabban nincsenek. Ezeket próbálták meg valamilyen formában az arabbal leírni.

Jól látható a próbálkozás eredménye a korabeli történelmi beszámolókon, amikor az oszmán sereg magyarországi vonulását írják le. A városok neve torzult annak ellenére, hogy a mai török írással pontosan le lehetne rögzíteni. Pl. Szigetvár helyett Zigetvar-t írnak.

A helyzetet persze árnyalja, hogy akik a híreket írták, ritkán voltak a frontvonalban. Nem ritkán biztos távolságból figyelték az eseményeket. Pl. a dél-török tengerpartokról tudósítottak Bécs ostromáról. Aki pedig az információt gyűjtötte, nem feltétlenül volt török, így már ott torzulhatott a városok neve.

Meg ha esetleg a hírvivő nyelvét a szultán eltette ajándékba, az is nehezítette a kiejtést.

Mindemellett az országban roppant magas volt az analfabetizmus. A frekventált tereken lehetett találni írástudókat. Ők voltak azok, akik a hivatalos leveleket megírták, illetve felolvasták. Így akkoriban egy a hűtőn hagyott üzenet, vagy egy szerelmes SMS, esetleg egy

kacér Facebook levél komoly nehézségeket okozhatott volna. No nem mintha nem lettek volna meg ezen modern dolgok korbéli megfelelői. Ezért egy íródiáknak nemcsak a betűket kellett jól ismernie, hanem jól is kellett tudnia fogalmazni, hogy végül Rómeó és Júlia egymásra találjon.

Külön érdekes lehetett egy olyan szituáció, amikor Júlia megírta a rózsaszín levelet, majd küldi el a titkos szeretőnek. Aki persze nem tud olvasni, így a levelet elviszi valakinek, aki felolvassa. Ez a személy pedig akár ugyan az is lehetett, aki nemrég Júliának az érzelmeit írta, hiszen más írástudó nem volt a közelben.

Persze az analfabetizmust nem lehet egyenesen az oszmán írással összekötni. De az arab és arab jellegű írás megtanulása lényegesen nehezebb és több időt vesz igénybe.

Az oszmán írás

Tehát az oszmán írás egy, az arabhoz hasonló kézi írás. A legkevésbé nehézkes benne az, hogy jobbról balra írnak benne. Igaz, hogy több betű található benne, mint a latinban. De ez még nem jelenthetne különösebb nehézséget. A nyomtatás is Kínából terjedt el. És talán pont azért, mert olyan sokféle, bonyolult jelük van.

De a betűk alakja a szerint változik, hogy hol helyezkedik el a szövegben. Ezzel együtt a kéziratos jellege lehetővé teszi, hogy igazán cirkalmasakat írjunk. Mármint kinézetben. De persze tartalomban is, ha igény volt rá. Mindez azt jelenti, hogy ha az írnoknak volt ideje és kedve, akkor hosszan el tudott játszódzni egy betű kidolgozásával. Így akár a saját neve leírásával díszes képet rajzolhatott.

Ez pedig azt eredményezte, hogy a betűket mindenki úgy írta ahogy akarta. De tényleg. Sema nagyobbik nővére régi anyagok felkutatásával és feldolgozásával foglalkozik (a napokban fejezett be egy könyvet a csokoládé Törökországi elterjedéséről), így rendszeresen találkozik oszmán írásokkal. Az idő nagy része azzal meg el, hogy újra megtanulja, az illető egyén éppen milyen a betűket használt. És csak utána tud nekikezdeni valóban olvasni, majd fordítani.

[caption id="attachment_7941" align="aligncenter" width="500"] Madár írás-kép[/caption]

Jó példa minderre a szultán aláírása. Ezt a cirkalmas betűt, vagy szimbólumot, esetleg kisregényt nagyon hosszú ideig tanulta a jövő uralkodó, hogy hibátlanul tudja leírni. Ez a pecsét nem a szultán nevét, hanem a titulust tartalmazta. Azaz a Fényességes Nap, a Világító Hold az éjszakában, a Föld védelmezője a Bátorság Oroszlánja, stb... azaz a teljes Naprendszer és az állatvilágot. Elképzelhető, hogy míg az írnokok megfogalmazták a 40 oldalas hadüzenetet, az idő alatt a szultán az aláírását csinósította.

Érdekesség, hogy bár minden szultán ugyan azt a titulust, és így ugyan azt az aláírást használta, a kézirásból adódóan kisebb-nagyobb eltérések mindig voltak. Ezzel pedig ma egy ügyes történész az aláírásból meg tudja állapítani, melyik szultán írta, így mikor is

keletkezhetett az írás.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A szultán aláírása[/caption]

Mindez a nyomtatást is nehezítette. A kínai találmány arra alapult, hogy bár sokféle betű van, azok mindig ugyan úgy néznek ki. A Guttenberg-féle nyomtatásnak pedig az volt az alapja, hogy az oldalakat szavakká, a szavakat pedig betűkké lehet lebontani. A kínai módszer is erre alapult.

Az arab esetében ez viszont nagyon nehéz. A mai modern számítógépek és az írás egyszerűsödésének (díszítések eltűnése) kellett ahhoz, hogy gördülékenyen lehessen pl. újságot készíteni. Abban az időben egyszerűbb volt az egész oldalt egy nyomóformában elkészíteni.

No de ki fogja elolvasni? Hiszen, mint fentebb láttuk, az írástudók száma alacsony. Így leginkább csak az olyan területeken terjedt el, ahol mindenképpen szükség volt rá. Ilyenek voltak pl. a térképek.

Csak hogy a nagy térképészek franciák voltak. Ők pedig jobb szerettek franciául térképet készíteni, mint oszmánul.

Érdekesség, hogy az az ember, aki a nyomtatást behozta az Oszmán Birodalomba, az egy erdélyi születésű magyar volt.

Nacionalizmus hiánya

Tovább színesíti a helyzetet a nacionalizmus teljes hiánya. Az oszmán birodalmat bár a törökök uralták, nem voltak többségben. Ráadásul egyes helyzetekben majdnem másodrendű állampolgárok voltak. Ilyen volt pl. a kereskedelem, amit a zsidók, görögök és örmények bonyolíthattak. Sokkal inkább az volt fontos a hierarchiában, hogy kinek mi a vallása.

A művészet és a kultúra arab és perzsa volt. Majd a birodalom hanyatlásával az európai erősödött meg. A XIX. században pl. ciki volt törökül verset írni.

Sokat köszönhetnek a magyar, aki szó szerint a szakadék széléről hozta vissza az életbe a török meséket és népdalokat.

Összegezve

Mint láthatjuk, kevés olyan ember volt, aki tudott írni. És kevés, akinek lehetett. Az írás pedig nehézkes volt.

Ma pedig láthatjuk, hogy az írás mennyire fontos. Pl. ez a blog is betűkből áll.

Atatürk tehát jól látta, hogy valamit tenni kell. A latin abc bevezetése csak egy része volt annak a folyamatnak, melynek eredményeképpen majdnem teljesen visszaszorították az

analfabetizmust. Mindezt a XX. század első harmadában, amikor még Európában is nagyon magas volt az írástudatlanok száma.

A latin abc-t gyorsan lehetett tanítani. Ezzel együtt a török nyelvre pontosan illeszthető (azt mondjuk, amit írunk). Ez pedig az éledő nacionalizmussal egymást erősítették.

Természetesen számtalan egyéb lépésből állt ez a hosszú folyamat. Pl. az oktatás reformja. Egyáltalán az oktatás megteremtése a falvakban.

Eredmény

Az eredmény, hogy ma már a törököknek nem gond az írás olvasás. (van persze egy jelentős visszaesés, ahogyan a világon ez most trend). Mi se mutatja ezt jobban, minthogy elárasztják a Twittert és a Facebookot. Egy tanulmány szerint a törökök többet írnak a közösségi hálóra, mint egész Észak-Amerika.

Tehát a mindenki tudjon írni projekt kipipálva.

De!

Felmerül a kérdés évről évre, hogy tényleg jó ez?

Láthatunk más, nem-latin betűs országokat, akik a boldogan élnek, fejlődnek, és gazdaságuk is jól néz ki (távolról mindenképpen). És még az arab betűs országok is megvannak (a gazdasági és politikai problémáik egyértelműen nem az írás miatt vannak). Tehát mai szemmel nézve nem tűnik olyan létkérdésnek a latin abc bevezetése.

Persze mai fejjel gondolkodva egy már meglévő írásmód lecserélésén gondolkodunk. Holott az akkori Törökország nagyon nagy részén semmiféle írásmód nem létezett. Egy teljesen új bevezetéséről volt szó. Miért ne lehetne akkor valami egyszerű, könnyen tanulható?

Arról sajnos nincs tanulmány, hogy a latin abc-n felnövő diák vajon könnyebben tanul-t meg egy európai nyelvet, mint egy arab abc-n felnövő? És ugyebár a népszerű európai nyelv az angol, ahol is khm... van némi különbség az írás és a kiejtés között.

Sokszor pedig azért éri támadás a latin abc-ötlet, mert egy időbeli falat alkot. A bevezetése előtt az oszmán írást használták. A mai embereknek viszont csak elenyésző hányada tudja a 100 évesnél régebbi írást elolvasni.

De tegyük hozzá, hogy a mai embereknek csak elenyésző hányadának van lehetősége a 100 évesnél régebbi írásokat eredetiben elolvasni. Leszámítva az olyanokat, mint pl. az épületek felírtait. Régi írásokat megfelelő helyeken őrzik, amelyekhez nem egyszerű hozzájutni. Pontosabban csak a beavatottak férhetnek hozzá. Ők pedig más okok miatt egyébként is megtanulják az arab és az oszmán írást.

Sőt! Éppen az van, amit a Sema nővére mond, hogy a 100 évesnél régebbi írások nagyon kuszák. Nem elég csak az oszmán írást megtanulni, hanem minden egyes lappal egyenként össze kell barátkozni, el kell vinni sörözni, focimeccsre, stb... A latin írások legalább egységeseek. Még ha van olyan is, aki rondán ír (itt felteszem a kezemet).

Tehát nem lennének sokkal nagyobb előnyben a régi írások kutatói, ha ma is oszmánul írnának a törökök. Ráadásul a mindennapi nemzetközi munkát nehezítené, hogy az anyaírás eltér a nemzetközitől.

De persze a dolog sosem egyértelműen fekete vagy fehér. Számos dolog árnyalja. Pl. a mi munkánk esetén gyakran kérjük ki egy épület régi írásait, amiből kiderül, ki mit is engedélyezett ott pontosan. Ez alapján tudjuk a felújítást a történelmi hűséghez elvégezni. Sok esetben pedig ezek az írások oszmán nyelven íródtak. Ezt pedig nem tudja bármely felsőfokú mérnök elolvasni. Ilyenkor jó, ha van a közelben valaki, aki járatos benne.

[caption id="attachment_7933" align="aligncenter" width="450"] Oszmán hivatalos engedély[/caption]

Más részről a mai modern technika lehetővé teszi, hogy mondjuk Petőfi műveit az eredeti kézírással adják ki, hogy ne csak a beavatottak élvezhessék. De ilyennel én még nem találkoztam. Ezzel együtt Magyarországon a hivatalos nyelv sem volt mindig a magyar. Kutatás közben gyakran futhatunk latin vagy német szövegbe, esetleg oroszba. Így mégha a betűk ugyan azok is, mégis más nyelven íródtak. Tehát otthon sem vagyunk sokkal nagyobb előnyben, hiába több, mint 1000 éve ugyan azt az írást használjuk. E mellett, a 100 évvel ezelőtti török írás - mint fentebb láthattuk - nem török, hanem oszmán volt. Azaz a régi anyagok elolvasás semmiképpen nem történhet az anyanyelven.

[caption id="" align="aligncenter" width="395"] Petőfi: Nemzeti Dal - Országos Széchényi Könyvtár kiállításából[/caption]

2014-11-25

Az idősebb testvér, a Marmaray mellett szinte hang nélkül épül a másik alagút a Boszporusz alatt. Holott szerintem ez tényleg csökkenteni fogja a dugókat Isztambulban (több évtizedes Sim City, Railroad Tycoon és Transport Tycoon tapasztalattal mondom).

Úgy látszik, most mégis kezdi a média felvenni, mert szépen lassan jönnek elő újabb és újabb hírek. Sőt! Még néhány fejes is bemászott a gigászi lukba.

[caption id="" align="aligncenter" width="333"] Nagy emberek (Davutoğlu) a még nagyobb alagútban - Forrás: Milliyet[/caption]

Egy szeptember 13-ai hírben 920 m-t írtak, ami elkészült a tengeralatti részből. Azóta bizonyára haladtak (naponta 8-10 m-t), így valahol 1 km környékén járhatnak. Ez pedig a teljes szakasz 1/5-1/6-a környékén lehet.

Ez Eurázsia-alagút (Avrasya Tüneli) a Marmaray társa. De míg az ifjabb egy vonat/metró alagút, addig az újabb már a járműforgalmat fogja kiszolgálni. Ez pedig tényleg hatalmas lépés lesz, hiszen végre Isztambul közepén lesz összeköttetés a két földrész között.

[caption id="" align="aligncenter" width="566"] A Marmaray és az Eurázsia-alagút - Forrás: Milliyet[/caption]

Jelenleg egy 25 km-es kerülőúton tudnak az autók átjutni Európából Ázsiába (vagy vissza), ami az új alagúttal 18 km-re fog rövidülni (persze számít, ki honnan és hova fog menni). Nem is az a kb. 7 km lesz a fontos, hanem hogy ezt a 25-t lépésben, a város közepén teszik meg most az autók. Az új útvonal viszont tényleges alternatívát fog adni azoknak, akik a Márvány-tenger felől érkeznek, így nem keverednek a város másik részéről jövő autókkal. Ezáltal tényleg kisebb lehet a dugó a Boszporusz hidaknál. Aztán majd meglátjuk. :)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ízelítő Isztambul dugójából (2013 október)[/caption]

Ezen a térképen jól látható, hogy a Boszporusz-híd miatt egészen az Atatürk reptérig (22 km) bedugul a város, hogyha éppen úgy alakul. Pl. mert péntek van.

Néhány technikai adat:

Kazılıçeşme (Európa) és Göztepe (Ázsia) között épül. Jelenleg ezt a távolságot 100 perc alatt lehet megjárni. A tervek szerint mindez 15 percre fog csökkenni.

A teljes projekt 14,6 km. Ebből a Boszporusz alatti rész 5,4 km (Marmaray: 1,4 km)

Kétszer két sávós út lesz, két szinten, ami egy kb 8-10 m átmérőjű csőben fog haladni. A

csövek hossza 14,5 m

Legmélyebb pontján 106.4 méterre lesz a tenger felszínétől.

Biztonsági okokból a kamionok, buszok, motorok, és hasonló kétkerekes járművek (Mari néni biciklivel, simit árus, stb...) ki lesznek tiltva. A kamionközlekedés egyébként sincs megoldva az európai kijáratnál.

Az Eurázsia-alagút (Avrasya Tüneli) érdekessége, hogy a szokásos 2+szerviz alagutak helyett, most csak egyet fúrnak. Ebben lesz a kétszintes forgalom.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Eurázsia-alagút (Avrasya Tüneli) metszetterve. Forrás: www.avrasyatuneli.com.tr/[/caption]

A felszíni rész is érdekes, mivel nemcsak az alagutat kell megépíteni, hanem a forgalmat oda el is kell vezetni. Márpedig az európai oldalon erre nincs sok hely (az ázsiai is sok). Szerencsére a régi jól bevált technikát itt is lehet alkalmazni: majd elveszük a tengertől.

Ez nem is olyan ritka jelenség Isztambulban. Pl. a Yeni Cami helyén is egykor tenger volt. Mint ahogy a Dolmabahçe Palota és a Nusretiye Camii helyén is. Érdekes az alábbi képet megnézni.

[caption id="" align="aligncenter" width="575"] Fenerbahçe régen[/caption]

A kép jobb oldalán látható világító torony mellett ma más látható: autópálya, Fenerbahçe stadion, stb... a tenger pedig jócskán odébb van (,).

Úgyhogy ameddig a Boszporusz el nem fogy, addig a törökök nem problémáznak a tengerek feltöltésével. Ennyivel is nő az ország négyzetmétere! :)

Az Eurázsia-alagút (Avrasya Tüneli), és a hozzá tartozó felszíni részeket 2015 közepén fogják átadni. Kíváncsian várjuk, minként fogja megváltoztatni Isztambul közlekedését!

Addig is érdemes a videót megnézni. És nemcsak szakmabelieknek. Nekem az a rész tetszik, amikor megérkezik a fúrófej. Jól látszik a mérete.

[iframe src="//player.vimeo.com/video/56691975" width="500" height="375"]

2014-11-26

Elkészült az isztambuli Atatürk repülőtérre menő metró (becenevén M1, színekvelőknek pedig a piros) utolsó szakasza, a Yenikapı megálló. Így most már bárhova elcipelhetjük a 90 kg-os csomagunkat.

A nagy többség átszokott a fapados (WizzAir, Pegazus) repülőgépekre, mely a Sabiha Gökçen repülőtérre pakolja le az embert, hogy ott mindjárt eltévedjen 80 km-e a városközponttól. Ráadásul még a kontinens sem az, amelyikre menni szeretne (megoldás:). Így most már tényleg jól jött, hogy az Atatürk repülőtér utolsó bejutási akadálya is elhárult.

Eddig csak a történelmi belvárosba (Sultanahmed) volt egyszerű elaragolni, hátunkon a több tízkilós csomagokkal. Ami úgy kb. 10 éve még nem is volt baj, hiszen akkoriban a hotelek jellemzően még csak ott voltak. Ma már viszont az internetnek és az alternatív szállásoknak köszönhetően bármelyik városrészben alhatunk. Ráadásul a népszerű helyeknél ma már metró is van.

Csak hogy ez a metró nem az, amelyik a reptérre is kivisz minket! Eddig egy a két metró között kb. 1 km összeköttetés hiányzott.

Egy kilométer! Ugyan már! Simán le lehet gyalogolni! Hegynek fel is! Át a bazáron, csomagokkal, aluljáróستól, még veszünk is valamit útközben. Mondjuk egy szőnyeget. Tegyük hozzá, hogy a Google elég mókásan akarja megoldani a két metró közötti gyalogutat. Még a legrövidebb módszernél is +500 m-t adott hozzá, de egy olyan vicces verzió is született, amikor ugyan arra a hídra kétszer is felküldött, de más-más irányból.

Persze eddig is volt megoldás: villamos, majd felvonó, és már ott is a másik metró. De a mostani esetben már tényleg könnyen metróval mehetünk Taksim, Beyoğlu, de akár Kadıköy, Üsküdar kerütekbe is.

Sőt! A hivatalos megnyitón elhangzott a bűvös 81 perces szám is. Ennyi idő az Atatürk repülőtérről Kartalba jutni. Mégpedig így:

Repülőtér - M1 - Yenikapı - Marmaray - Ayrılık Çesmesi - M4 - Kartal. Onnan már csak egy busz, és ott is vagyunk a másik repülőtéren. Ugye, milyen egyszerű? :) Aki szeretné a szép színes térképen nézegetni, (Forrás: Wikipédia)

A többség persze nem szeretne egyik repülőtérről a másikra utazgatni, ha nem muszáj. Sokkal fontosabb, hogy Yenikapı ezzel tényleg egy olyan közlekedési csomópont lett, ahonnan szinte bárhová könnyen el lehet jutni. Nézzük, mik is ezek a helyek!

M1 metróval az Atatürk repülőtérre (ez főképp annak nagyon jó, aki nem onnan jött éppen, de oda akar eljutni).

Marmaray-al a Boszporusz alatt átjuthatunk Ázsiába. Onnan meg ki tudja, hogy hova. Leginkább mi leszünk azok persze, akik a ki tudjába tartoznak. Mindenki más tudja, hova is akar menni, és minek. - Itt azért tegyük hozzá, hogy a Marmaray messze nincs még kész. Az Ankara-Isztambul között közlekedő gyorsvonat (YHT - Yüksek Hızlı Tren) elérése a Marmaray-ról nemhogy nem egyszerű, de még nem is könnyű. Sőt! Nehéz. M2 metróval Taksim - Beyoğlu - Şişli - Maslak vonalon mehetünk. Más néven az Erasmus-vonalon. Nekik ez jó hír lehet-ne, ha nem szoktak volna át ők is a WizzAir/Pegazus párosra. Gyorshajóval Bakırköy, Kadıköy, Bostancı. Nem annyira gyors, de legalább nagy hajóval Bursa, Mudanya, Yalova. Ez azért nagy segítség azoknak, akik Magyarországról szeretnének Bursa-ba eljutni. És Ausztrália. Jah, oda nem, oda még nem megy közvetlen járat..

2014-11-27

Az Isztambuli Könnyvásáron egy különleges könyv került bejelentésre ami az Oszmán-kori építészetet és emlékeket mutatja be Magyarországon.

Pontos címe: Oszmán–török építészet Magyarországon. K. Pintér Tamás – Sudár Balázs feldolgozásában.

„A törökök nem csupán karddal érkeztek hazánkba, hanem kultúrával is: nem csupán romboltak, hanem építettek is.”

Ezt az építést, az oszmán kulturális adalékot járja körbe a Türkinfo kiadványa, K. Pintér Tamás és Sudár Balázs Oszmán–török építészet Magyarországon c. könyve. Az úttörő jellegű kötet az első a Türkinfo kiadó könyveinek sorában, s a maga nemében egyedülálló: két nyelven, két világ, két idő összekapcsolásával ismerteti meg a török kori hódoltság iránt érdeklődőket a magyarországi oszmán–török építészeti emlékekkel.

A könyv nem pusztán magyarországi török emlékek kicsiny tára, de lapjain megelevenedik a múlt, az oldalakat pasák, szultánok, építészek népesítik be. Szó és rajz együttesen képes arra, hogy felépítse a lerombolt, eltűnt, beomlott, a háborúk és enyészet ledöntötte épületeket. A kiadvány virtuózan ötvözi az ismeretterjesztő irodalom tényközlő jellegét és az igaz mesék varázslatos báját. Így nem pusztán az épített világ maradványai öltenek testet, nemcsak oszlopok, fürdők, türbék sorát járjuk végig, de az ezek között-mögött megbúvó kultúrát, szokásokat is megismerjük. Minden épületnek története, történelme van, s azon kapjuk magunkat, hogy ugyanazokon a köveken lépve fedezzük fel a török kori építészet maradványait, amelyeken Gül baba, Szülejmán vagy Szokollu Musztafa járt. A keresztény és muzulmán világ összekapcsolódását biztosító dzsámik, élő és holt világot összekötő türbék, ember és isten kapcsolatát jelző templomok, test és lélek kényelmét biztosító fürdők között vezet az út. S mindezt nem pusztán a történész tolla, de a grafikus ecsete is megteremti. A képek és a történetek nyomán kirajzolódik a török kori Buda képe: miként a gyógyvízhálózat a várost, úgy futja be az olvasó is a települést; megismeri a tímárok lakta Tabánt, a Rózsadombot, hová Gül babakoporsóját maga a szultán vitte. Mintegy város a városban körvonalazódik Pécs, Siklós, Szigetvár helyrajza. Egyszerre látjuk a török kori és a mai állapotot. A rajzok visszaadják az eredeti épület hangulatát, szépségét, finom részletekre irányítják a figyelmet, a pusztuló épületet is képesek az eredeti szépségében megragadni.

Különleges adalék, hogy a kiadvány kétnyelvű. A magyar tájékoztató mellett törökül is megtalálható információk az itt élő vagy ide látogató törököknek válhatnak hasznára. E kettősség nem véletlen. A munkát megjelentető Türkinfo török–magyar kulturális hírportál hídként működik a két, egymáshoz száz szállal kapcsolódó kultúra között.

A török kori hódoltság művelődéstörténetének kutatója, Sudár Balázs informatív, velős történelmi, földrajzi, kultúrtörténeti információit Tarik Demirkan ültette át lendületes fordításban törökre. A grafikákat K. Pintér Tamás készítette, aki többek között Gül Baba türbéjének restaurációs terveit is megalkotta. A kötetben megjelent rajzai egyedülállóak a magyarországi török emlékekkel foglalkozó kiadványok között: nem fényképek, hanem grafikák formájában tükrözik az épületek jelenlegi állapotát, s idézik meg a múlt szépségét.

Forrás:

Magyarországon járva rengeteg helyen bukkanhatunk bele valami oszmán-kori emlékebe. A egyszer régen már listába szedte, merre találkozhatunk velük. Időnként meglepő helyeken is! Talán pont a kert mögött.

Most viszont a K. Pintér Tamás – Sudár Balázs szerzőpáros végre igazi betekintést nyújt nekik, mik is voltak ezek az épületek pontosan. A már-már mesébe illő történeteket illusztrációk színesítik tovább. Így ez a könyv egyúttal az útikalauzunk is lesz, ha az oszmánok nyomában szeretnénk járni Magyarországon.

Érdeemes elolvasni .

Frissítés:

Az Oszmán–török építészet Magyarországon c. könyv nyilvános bemutatója 2014. december 2-án lesz Budapesten, a Yunus Emre Enstitüsü - Budapesti Török Kulturális Központban.
Cím: Andrássy út 62., Budapest, Hungary, 1062

Az este során Sudár Balázs előadásában korabeli török dalokat hallgathatunk szazon kísérvé. A hivatalos program után állófogadásra invitáljuk Önöket.
Az esemény nyilvános és ingyenes.

2014-11-28

Törökországba jövőknek a fejében van egy romantikus kép egy olyan helyről, mint az Oszmán-Birodalom. Ahol az emberek békésen kávézgatnak kint az utcán, és minden megragadt a késői középkorban.

Szó se róla, valamilyen szinten tényleg van egy ilyen jellegű hagyományőrzés. Az emberek szeretik megadni a módját a lazításnak: szabadba kiülni, igazi faszépen főzött kávé, jó nagy beszélgetés, félreállni a kamion elől, stb... De azért a nagyvárosokban leginkább a rohanó élet a jellemző.

A fenti példa sok helyen él, de leginkább a turistáknak adnak egy olyan műsort, amiben azt a Törökországot mutatják be, amelyet a turisták elképzelnek/elvárnak.

Ebből eddig a legvadabb verziót Tunéziában láttam, ahol a barlanglakó szegényeket tekintheti meg a messziről odatévedt: teljesen középkori módon élnek, villany sehol, kézzel őrlött liszt, tradicionális öltözet, stb... ami csak kell.

Majd mikor tovább áll a turistabusz, akkor átöltöznek farmerbe, a nők kinyitják a tv-s szekrényt, előveszik a távirányítót az ágy alól, majd pizzát rendelnek a mobil telefonjukról. A férfiak eközben visszarakják a parabolát a barlang elé, a rejtett lukból pedig előhúzzák a nyugati autót és bemennek a közeli városba kávézni.

Szerencsére nálunk a helyzet ennyire még nem vadult el. Inkább csak egyes szokások nem akarnak eltűnni. A helyiek legnagyobb örömére.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Török kávé[/caption]

Igen ám, de egy igazán jó török kávé időt igényel. Sok időt. A főzése is nagy gyakorlattal, olykor szakértelemmel jár. Lassú tűzön balra, meg jobbra kevergetni a kávé, egyenesen elosztani a habot, kikergetni a dzsinneket a csészéből, stb...stb... Erre reggel nincs idő, amikor az ember rohan el otthonról, és még a gyereket is be kell dobozolni az iskolabuszba.

Így aztán szépen-lassan egyre népszerűbbek lettek a gyors kávék, és gyors teák. Mint a Nescaffee és a filteres tea. Ezek valamennyire kielégítették az ember koffein igényét, de valahogy azért mégse az igaziak.

Tehát az igény továbbra is fennáll, hogy valami törökösét igyunk. De az elkészítése ne tartson túl soká!

Szerencsére a mai modern technikában nincs lehetetlen! A mérnökök több variációt is kifejlesztettek, amivel azonnali teás élményben lehet részünk!

Elsőnek is itt van az instant török kávé. Ellentétben az (ami leginkább egy atomreaktor hűtővizéhez hasonlít, mind ízben, mind színében, mind egészségébe, de pont ettől olyan nagyon jó), ez pontosan olyan, mint az eredeti. Még hab is van a tetején! A kávéporszemekre mikrotechnológiával felvitt rúnák pedig a dzsineket is kikergetik a bögréből. Úgyhogy nem kell más, csak egy adag forró víz, és máris kész az igazi, eredeti török kávénk.

Sőt! Nemcsak sima, de édes és félédes verzióban is kapható. És még műtejes verzióban, így akkor is kávézhatunk, ha éppen egyetlen tehén sincs kéznél.

Ezt a szuper instant török kávé bármelyik sarki boltban, de főképpen a szupermarketekben (Migros) fél líráért lehet beszerezni.

[caption id="" align="aligncenter" width="147"] Török instant kávé (sima)[/caption]

Ebben az a jó, hogy a zsebünket megtömhetjük vele. Így még akkor se kell lemondani a kávézásról, ha éppen a dugóban ülünk. Csak kilógatjuk a bögrét a kocs ablakán, és az egyik arra járó megkérjük, hogy tegyen bele forró vizet. Mi pedig a világ legjobb kilátásában gyönyörködbe (egy kamion hátulja Boszporusz panorámája) szürcsölhetjük a fekete levest, miközben 5 m/h sebességgel száguldunk.

No de ha otthon, vagy irodában vagyunk, ahol helyel és elektromos árammal is el vagyunk látva, akkor érdemes török kávéfőzőt vennünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="398"] Török kávéfőző - vagánypiros[/caption]

A fenti képen látható török kávéfőző roppant praktikus. 1,6 kg (tehát simán belefér a kézipoggyászba. Már csak konnektort kell találni a repülőn, vagy egyenesek rákötjük a napelemes hátizsákunkra), és kb 25 cm magas. Vele két személynek tudunk pár perc alatt gőzölgő és habos (és persze dzsinmentes) török kávé főzni. Elég csak beledobni a kávé, majd rá a hideg vizet, és igény esetén a cukrot (mert ugyebár a törökök a cukrot együtt főzik a kávéval), majd az egészet belökjük a főzőbe. És kész is. 5 perc múlva.

De nem kell akkor se összeveszni, ha valaki édesen, más meg keserűen szereti, mert dupla főzőt is lehet vásárolni, amivel mindjárt kétszer annyi, és kétszer több félét főzhetünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="398"] Dupla török kávéfőző - konyhaezüst színű[/caption]

És ez még nem minden! A tervezők gondoskodtak arról is, hogy a hagyományos és kedvelt és unalmas hülye fehér szín helyett modern kivitelen lehessen kapni. Így választhatjuk akár az fullmetal ezüst vagy akár a fullmetal vörös változatot. Ezek után pedig majd villoghatunk a barátaink előtt, hogy nemcsak kávé tudunk zsebből főzni, de még mindezt

vörös dobozban!

Ennyit a kávéról. Jöjjenek a teások!

Itt azért könnyebb helyzetben vagyunk, mert filteres tea már régóta létezik. És bár nem úgy, meg nem olyan mennyiségben főzik, mint a törökök, de mindez könnyen áthidalható: Kis teafőzőbe több maréknyi filter, aztán ázzon csak ott 20-30-90-400 percet. És már majdnem olyan is, mint az eredeti. Néha még jobb is (tekintve, hogy a külföldről érkező filteres teák jobb minőségűek, mint a helyiek). Tehát egy bögrével és pár maréknyi tealevéllel már bátran nekivághatunk a nagyvilágnak. Forró vizet meg majd szerzünk útközben.

[caption id="attachment_7903" align="aligncenter" width="451"] Egy igazi erős tea[/caption]

Persze ez így nem az igazi. Hiányzik belőle a szamováros életérzés. De viszont az igazi szamovár bonyolult (szénnel megy, vagyis nem megy, egy helyben áll, bár lehet belőle rakétát csinálni, és akkor repül), sok helyet foglal, stb.. Így ennek már régóta létezik elektromos verziója.

Természetesen mindjárt létezik belőle kicsi, konyhai verziója, nagyobb irodába, még nagyobb éttermekbe, meg akkora is, amit nem is szabad kimosni, mert a szamovár aromája is hozzá tartozik a teázás hangulatához. Meg akkor egy idő múlva önfenntartó lesz akkor nem kell bele tealevelet se lapátolni, mert maga a készülék fogja árasztani az ízt.

[caption id="" align="aligncenter" width="398"] Elegáns modern házi szamovár[/caption]

Természetesen nemcsak a képen látható változatot lehet megvenni. Hanem számtalan formában és méretben kapható. A konyha bazárban pedig akkora is van, amiben akár medvét is lehet főzni. Ha igazán pikánsat akarunk.

Aki viszont inkább a praktikusságot kedveli, vehet mindjárt egy igazi modern török teafőzőt. Valami ilyesmit:

[caption id="" align="aligncenter" width="398"] Modern török teafőző[/caption]

Ennek a fajtának rengeteg előnye van. Kezdve ott, hogy a forró víz csak átfolyik a tealeveleken (leöntős módszer), így nem fog túl sokáig ázni, jobban kíméli a gyomrot. Vagy a másik jó tulajdonsága, hogy a víz hőmérsékletet nagyon jól be lehet rajta állítani. Attól függően, hogy fekete vagy zöld teát készítünk. De akár fokonként is állítható, így a kisebb kétlábú és nagyhangú sosemállunkmegegyhelyben egyéneknek is könnyen összerittyenthetünk egy tápszert, vagy levest. Ráadásul tea esetében választhatunk, mennyire legyen erős, vagy gyenge.

Az én kedvenc funkcióm pedig az időzítés. Pontosan be lehet állítani, hogy a tea mikorra legyen kész (nem mikor kezdje, hanem hány órákor legyen iható állapotban). Így este pár kattintással elintézhethetjük, hogyha már reggel a felkelés nehezen megy, legalább egy biztos friss tea várjon a konyhában. Pont akkor, amikor szükség van rá. Így többé nem esek be álmosan a pult alá.

2014-12-01

Egy speciális bögre mindig jó ajándék. Vagy jó poén. És bár évek teltek el, hogy nagy divat volt, valamiért még mindig örül az ember, ha különleges bögréje lehet. Pláne a töröknél! Ahol egy ajándék bögre elég volt, hogy mindenki az adott benzinkútnál álljon sorba tankolni.

Ráadásul a bögrések mindig újítanak: színválós bögre, napelemes bögre, zenélős bögre, stb..

Most viszont egy különleges nap alkalmából egy különlegesen furcsa bögre került a boltok polcaira: Atatürkös bögre!

[caption id="attachment_7895" align="aligncenter" width="450"] Atatürkös bögre - zenélő[/caption]

Persze Atatürkös relikviákból nincs hiány Törökországban. Tényleg mindenfélét lehet kapni. Kezdvé a mellszobortól egészen az . Főleg az utóbbi nagyon hasznos: se nem hagyjuk el, se nem törjük össze. Legalábbis esetek többségében... (a szóke nős viccekben nincs lehetetlen!)

A mostani viszont különleges. Nemcsak, hogy Atatürköt láthatjuk a bögrén, de még zenél is! Kakaó ivás közben pedig nem mást, mint a török himnuszt tudjuk hallgatni.

Vagyis hát.

Ugye himnusz alatt nem illik kakaót inni. Sem teát, vagy kávé. Az előírási szerint az ajánlott magatartás a vigyázzban állás. Ezt egészítheti ki a himnusz lelkes éneklése. Legalább 30-as decibellel. A szomszéd egyébként sem panaszkodhat, hiszen nem a havymetal kopog át a falon. Jobban teszi, ha ő is csatlakozik a reggeli zenés kakaózáshoz. Imígyen hozva nemzeti érzést az egész kerületbe, már kora reggel.

Tehát a használata valami ilyesmi lehet: beleöntjük a kakaót, majd felállunk, megigazítjuk a ruhánkat, leporoljuk, stb..., és utána elindítjuk a himnuszt. Majd nemzeti boldogságtól felfrissülve egy hörpintésre eltüntetjük az italunkat - még mindig állva.

A dolgot bonyolítja, hogy nem tudni, mitől indul el a zene. Előfordulhat (sőt! majdnem biztos), hogy a kakaó beöntése automatikusan fogja elindítani a műveletet. Ez pedig több problémát vethet fel. Pl. még nem vagyunk felkészülve, nincs az ingünk kivasalva, így pedig a megjelenésünk nem fogja ez elvártat tükrözni. Még kellemetlenebb, ha álmos fejjel a bögrét mindjárt a mikroba rakjuk, miután a tejet beleöntöttük. Így az elektromos készüléknek lesznek hazafias gondolatai. Ennek pedig beláthatatlan következményei lehetnek: függetlenségi mozgalmat indít a gázsütővel, hogy így alapítsa meg a EGKEK-t (Elektromos és Gázos Konyhai Eszközök Köztársasága).

Tehát legyünk óvatosak!

Utóirat: Ha Atatürkre szeretnénk emlékezni, akkor erre a legmegfelelőbb ital a rakı. Ez volt ugyanis a kedvenc itala és valószínűleg ez okozta a végzetét is. A török ifjúság minden év november 10-in bő rakı-val búcsúztatja a nagy vezért.

2014-12-02

Végül medvét mégse fotóztunk. Helyette volt futás meg sikoltozás (az az autópályán volt), meg más hasznos és egészséges dolgok.

Gondoltunk egyet, lemegyünk (pontosabban fel, majdnem 1000 m-t) Szalma falvára. Végül is itt van a közelben: 533 km, amit elvileg 7 és fél óra alatt meg lehet tenni.

Főleg ha nem állunk meg útközben kiengedni a felesleget. Így legalább ösztönzően hat a sofőrre is, és zavarja az elalvásért felelős agyközpontot is. Szóval, minek is akarunk megállni?

Persze, hogy a teáért. Meg nem tudom... ha már megálltunk, akkor miért is ne ehetnénk?

Jah, hogy hajnali 3 van! Na és? Akkor is eszünk! Főleg, mert 70 km-el hosszabb úton megyünk, mert itt van egy kifőzde, ahol világhíres húskenyeret, palacsintát, pacal-levest, stb...t készítenek.

Mi, ha csak lehet, mindig éjszaka megyünk. Apuka este száguldozni a hegyek között számtalan előnnyel jár:

Akik az utakon bénáznak, azok ilyenkor alszanak

Nappal egyébként is csak azok mennek, akik szeretnek megfőni a kocsiban.

Nem süt az ember szemébe a nap.

Sötétben minden kamion egyforma, az ijesztőek is.

Aludni lehet máskor is. Meg egyébként is minek aludni, ha lehet helyette kocsit is vezetni, meg énekelni (ez amolyan általános török világszemlélet, a dudálással együtt).

Ilyenkor a medvék is alszanak.

Tehát este még megvárjuk, hogy az aktuális sorozat véget érjen, és utána ültünk be a kocsiba.

Pontosabban átaludtuk az aktuális sorozatot (Hürrem folytassa csak a cselszövéseit a tv-ben, mi addig horkolunk), majd ittunk egy jó erős teát, és csak utána indultunk el az éjszakába.

És tényleg, eddigre kiürültek az utak. Ilyenkor bőven elég egy téglát rátenni a gázpedálra, majd hátra lehet menni kártyázni. Nem kell a kamionok kerülgetésével foglalkozni.

Majd lesz erről egy külön poszt, így most csak pár mondatban: Törökországban nagyon jól lehet az utakon haladni. Nemcsak az autópályákon, hanem a mellékutakon is. Ha éppen nem a hegyek között halad. Tekintve, hogy Isztambul 15-17-20 milliós lakosából legalább 11-13

mindig hazalátogat az ünnepek alatt, így főleg az Isztambult elhagyó autópálya nagyon jó. Nem is beszélve a parkolókról.

Talán van, aki emlékszik még, milyen mókás volt társas busszal külföldre menni, amikor a 3-4 busznyi ember áll sorba az egyszemélyes mellékhelyiség előtt. Ezzel szemben Törökországban a buszmegállók olyanok, ahol simán egy egész kisváros elélegelhet: éttermek vannak, bazár van, és olyan 200-200 fős toalettet.

Ezért az ilyen helyeken külön élvezet megállni. És ha már ott vagyunk, akkor természetesen feltúrjuk a bazárt (valahogy 1-2 friss kenyér, szotyola, mogyoró mindig bekerül a kocsiba - ebből is látszik, hogy az utazás sokat változott az elmúlt évszázadokhoz képest: az emberek nem lefognak a hosszú út alatt, hanem meghízhatnak), teát iszunk, eszünk valamit - még akkor is, ha száz km-el korábban is éppen ettünk.

Így aztán a sötét éjszakában a legtöbb esemény, ami történt velünk, hogy mentünk, megálltunk, ettünk, mentünk tovább. Mindig csak kelet felé. Meg amúgy is.

Aztán egyszer csak felkelt a Nap! És ott volt előttünk. És pont szembe sütött. Úgyhogy ennek öröme megálltunk, és ittunk egy teát...

Eddigre egyébként már Safranbolu-ig eljutottunk. Így a tea mellé beköltözött a kocsiba egy doboz lokum is. Ajándékba vettük a faluba. De két sarok múlva újra be kellett menni egy boltba, hogy mégiscsak legyen ajándék.

[caption id="attachment_7913" align="aligncenter" width="500"] Safranbolu[/caption]

Safranbolu városkáról is lesz majd egy bővebb bejegyzés. .

Innen már egyenesen lehetett menni tovább. De mi még egyenesebben mentünk, át a hegyeken!

Azt mondták, legyünk óvatosak, mert lehetnek medvék az úton. De bundásokkal nem találkoztunk, csak hóval az út szélén. Ezzel pedig megelőztük az isztambuli médiát: mi előbb találkoztunk vele, mint ők. :D

[caption id="attachment_7914" align="aligncenter" width="500"] Találtunk havat![/caption]

Mackók végül csak a faluban voltak.

Ez a medvés dolog egyébként érdekes. Mert bár mindig is az állatokkal (medve, farkas, sakál) együtt éltek az emberek, már nagyon régen volt, hogy ennyire bemerészkedtek volna a falvakba. Ez pedig egy hosszú folyamat eredménye. Régebben ugyanis a faluhoz

hozzátartoztak olyan dolgok, mint termőföld, állatok, stb... Ezek pedig, ha nem is közvetve, de közvetlenül élelemmel látták el az erdei állatokat. Pl. a pocok megette a búzát, a pockot a sas, a sast a róka, stb...

Ez elmúlt évtizedekben viszont nagyon sokan vidékről felköltöztek a városokba. Csak a nagymama/nagypapa maradt otthon. Az unokák pedig keresnek annyit, hogy a nagyszülők már csak hobbiból tartsanak állatokat, és a növénytermesztés is leszűküljön a kertre. Ma már alig látni tehenet a faluban, a közeli búzatáblát pedig régen visszafoglalta az erdő.

Elvileg ez az állatoknak kedvez: gyönyörű összefüggő erdő, ahova az ember be nem teszi a lábát. A falu pedig nemhogy nem nő, de még csökken is. Mindehhez hozzájön, hogy természetvédelmi területté lett nyilvánítva a környék. Így most már az ifjúság nem lövöldözhet a medvékre puskákkal. Az ifjúság helyette inkább a levegőbe lövöldözik esténként.

Így azt kellene kapnunk, hogy az állatok békésen éldegélnek az erdőkben, az emberek pedig hasonlóan a faluban.

Csakhogy az emberek jól élnek a faluban: meleg házak, nagy adag étel, és még a pizzafutár is házhoz jön (hacsak a medve nem állja el az útját). Az ilyen dolgokat pedig a macik is szeretik (a pizzát is, meg a pizzafutárt is). Úgyhogy inkább feladják a békés heverészést az erdőben, és inkább békésen heverésznek a tornácon.

Így mikor beértünk a faluba, szóltak, hogy most egészen magas a medve-intenzitás. Máshol az UV-sugárzást mérik, vagy a csapadékot mm-ben. Itt a medvéket, és darabra. Jó hír, hogy cserébe most nincs farkas. Pedig fel akartam venni, hogy éjszaka hogyan vonyítanak.

[caption id="attachment_7915" align="aligncenter" width="500"] Szalma falva[/caption]

De végül is, ha belegondolunk, mindegy is melyik van kint este, nem ajánlott éjjel kimászálni. Így mielőtt elővettük volna a magyar pálinkát, jó alaposan bezártuk az ajtókat. No nem azért, hogy a kinti állatok ne tudjanak bejönni. Hanem hogyha valaki hirtelen nagy legénnyé alakulna át, akkor a további hadműveletekben megakadályozza őt egy kulcs, amit el kell fordítani.

A helyzet nappal sem sokkal jobb. A medvék nem mennek messzire. Ezért egyedül nem tanácsos bemenni a bokrok közé. De legjobb, ha nemcsak Pista bácsit visszük magunkkal, hanem egy puskát is. De azt ugyebár tilos használni a természetvédelmi terület miatt. Biztos úr! Egyszer csak elérem ugrott a medve, és nekem adta a bundáját. A döbbenettől nem is tudtam, hova legyek, így nem láttam merre futott. De biztosan nem a bográcsban bújt el. Mi viszont inkább markolóval mentünk.

A három nap alatt végül nem kerültünk fizikai kontaktusba a mackókkal. Egyet is csak egy

pillanatig láttunk. A hiénák pedig beérték azzal, hogy a távolban nevettek. Biztos valami viccet posztolgattak egymásnak a Facebookon.

[caption id="attachment_7920" align="aligncenter" width="500"] Salmafalva[/caption]
Utóirat: a hazaúton az ég világon semmi nem történt. Megettünk egy halom chipszet.

2014-12-03

Hát ez bedöglött....

Mindennapos török szó: bozuk. Ilyet akkor hallhatunk, ha pl. a buszról előbb kell leszállni, mint a megálló van. Mert elromlott.

Persze mi, magyarok, ezt nem így mondjuk. Inkább lerobbant, lerohadt, ledönglött, stb... Vagy csak egyszerűen a jólismert négybetűs szóval jellemezzük: sz*r.

Erre egyébként a törököknek is megvan a megfelelő szavuk: b*k. A középső betű egy o. Egybe mégse illik leírni. Ragozáskor pedig a hátsó k-ból (khüm.. ennek is van mellékjelentése) puha, azaz yumuşak g lesz. Ami érdekes, hogy horvátul(?) ez azt jelenti, hogy szia! Nekik is érdekes történelmük lehetett a törökökkel...

Azért jó tudni, hogy a törökök megpróbálnak szépen, illedelmesen beszélni. A fenti hárombetűs szót nagyon-nagyon nem illik társaságban használni. Ahhoz valaminek nagyon-nagyon rossznak kell lennie, hogy ez elfogadott kifejezés legyen. Ezzel kezdetben voltak is problémáim, mert én mondtam, hogy jó, nagyon szívesen használok más szót, ami kevésbé vulgáris, akár baba nyelven is beszélek. De azt mondták, hogy egyetlen szinonima sem elfogadott. Erre nem illik hasonlítani semmit sem. Ha valami bedöglött, akkor ott a bozuk, használjuk azt.

Csak mellékesen, a másik kedvenc magyar szó, ami egy ősi női mesterséget fejez ki, sokkal elfogadottabban használják társaságban. Én viszont még kicsillagozva sem írom le. Egyébként is ott a Google Fordító, abban megtalálható. Az o-val kezdődő az. ;) De ha már ezen a mellékágon vagyunk, egy másik érdekesség ezzel kapcsolatban. Ugyebár a nem kedvelt illető feljebbvalóját szoktuk emlegetni. A te anyukád egy ... Ezzel ugye a szülőről mondunk rossz véleményt. A törökök ezzel szemben - bár a lényeg ugyan az - a gyerekről mondanak rossz véleményt, mégpedig a kifejezést használva úgy, hogy te egy ilyen nőnek a fia vagy.

No de vissza a bozuk szóra!

A szó igazi jelentése az, hogy eltört. Mint mondjuk a szekér kereke. Ilyenkor kétségen kívül a szekér nem használható (bedöglött). Kissé cifrább a helyzet, amikor foci alatt mondjuk a lábunkra azt, hogy bozuk, merthogy nem sikerül gólt rúgni. Ilyenkor azért mégsem jelentheti azt, hogy eltört. Persze ha az edző ideges, mert miattunk veszített a csapat, akkor hamarosan tényleg törött lesz az a láb.

Tehát inkább az elromlott-at jelenti. Mondjuk elromlott a busz, a számítógép. Vagy leszakadt a lift...

A lift esetében is azt mondjuk, hogy bozuk. Még akkor is, ha csak a vezérlő számítógép lett vírusos, de egyébként jól van. Attól még, hogy bozuk, nem feltétlenül jelenti, hogy tényleg darabokban van.

Az időjárás is lehet bozuk. És ezzel megint találtunk egy magyar-török gondolkodásbeli hasonlóságot. Lásd az egyszerűsített hárombetűs/négybetűs változatot fent. Ha finomabban szeretnénk mondani, akkor is ott a magyar kifejezés: elromlott az idő. Ilyet pl. az angolban (the weather was broken) nem találni. De ha valaki mégis hallott ilyet, léci szóljon.

Azt hiszem ennyi példa elég, hogy a bozuk szó elsődleges jelentését értsük, és sikeresen használhassuk. Jöhet az izgalmasabb rész.

Bozuk para. - Ha szó szerint szeretném fordítani, akkor megromlott pénz. Persze valójában tört pénzt jelent, magyarul aprópénzt. Valószínűleg abból az időből ered, amikor a kisebb pénzermék egy nagyobb értékű részeként voltak meghatározva. Pl. negyed-, és fél krajcár. Így az összes részpénzt darabnak, törtnek hívták.

Ma viszont az aprópénz nagyon szűkre lett szabva. Az 1 lírás a legnagyobb fémpénz. Nála kisebb az 50-15-10-5 kuruş. Elvileg létezik még az 1 kuruş is. De ezek olyan kicsit, hogy elvileg csak ritkán találkozunk vele. Mégis minden nap ott van, mert az árak a szokásos módon .45 vagy .95 kuruş-ra végződnek. A dolmuş-on is a jegy 2 líra 20 kuruş. Tehát azért az apró részekre odafigyelnek. Mégis én úgy érzem, ha lenne 2, 5, 10 lírás fémpénz, akkor valahogy otthonosabban érezném magamat. Mert így a pénztárcában mindig hamar kifogy az apró.

Valószínűleg nemcsak én vagyok így, mert sok töröktől hallom azt, hogy a papír 20 lírást is bozuk-nak nevezi.

Nomen est omen (latin = a névnek jelentése van), a névnek tényleg hatalma van. Attól, hogy az aprópénz bozuk-nak hívják, amolyan lenéző, lekicsinylő hangja lesz. Ilyen lesz a szólás, hogy bozuk para gibi harcamak, ami kihasználni, elhasználni-t jelent. Pontos fordításban: úgy használni, mint az aprópénzt. Azaz nincs megbecsülve.

Még egy jelentése van a bozuk szónak. Igaz, mára kicsit átalakult buzuki-re. Mégpedig egy háromhúros hangszer neve, melyet az 1900 években Anatóliából "hazaköltöző" görögök használtak. Ebben a környezetben a bozuk jelentése elrontott, de még inkább átalakított (tehát ha a balta kiáll a számítógépből, akkor az attól még nem elromlott, hanem csak átalakított. Mondjuk ipari hulladékká.) Azért kapta ezt az elismert nevet, mert a húrokat szándékosan elhangolták.

[caption id="" align="aligncenter" width="160"] Buzuki - Forrás: wikipédia[/caption]

2014-12-04

Még 1995-ben készült egy elég jó film Sandra Bullock-al, aminek a Hálózat csapdájában volt a címe.

Kicsit később, 2006-ban elkészült ennek a második része (meglepő névvel: Hálózat csapdájában 2).

Hasonlóan kicsit később, immár 2014-ben (blogunk ha lassan is, de követi az eseményeket), volt egy kis szabadidőm, és megnéztem.

Ó, de hiszen ez Isztambulban játszódik! És egészen jól bemutatja a várost!

A port.hu így ajánlja a filmet:

A hatalmas sikerű 'A hálózat csapdájában' című film izgalmakkal és akciókkal teli folytatásának főhőse egy gyönyörű számítógép-specialista, Hope Cassidy, aki álmai állásáért utazik Isztambulba, ám rövidesen egy körmönfont számítógépes csalás áldozatává válik. Nemcsak a bankszámlájáról emelnek le minden pénzt, de a személyazonosságát is ellopják. Hope így szüntelen hajszában, csak a ragyogó elméje és a káprázatos szépsége bevetésével igyekszik visszaszerezni a nevét, és megfejteti a rejtélyt egy titokzatos taxisofőr és egy stewardess segítségével. De vajon sikerül-e Hope-nak visszakapnia a múltját, mielőtt a bűnözők eltörlik a jövőjét, vagy örökké a hálózat csapdájában marad...

A ragyogó elme és a káprázatos szépség kifejezést hagyjuk..meg amúgy is. :) A film lényegében az első rész török verziója. Olyannyira, hogy a stáblistán összesen 4 amerikai sikert találok. Abból is az egyiket a filmben Ali-nak hívják.. :)

[caption id="attachment_7944" align="aligncenter" width="500"] A hálózat csapdájában 2 - menekülés a bazár tetején[/caption]

Aki esetleg nem ismeri az eredeti történetet:

Van egy lány, egy hacker lány (minden IT-s álma), akinek a digitálisan tárolt személyazonosságát megváltoztatják (az analógot, azaz a papírt pedig ellopják). Így semmivel nem tudja igazolni, hogy ki is ő valójában. Ráadásul az új személyi adatait úgy állítják be, mintha bűnöző lenne. E mellett, mivel ugye a lány kocka, egyetlen barátja sincs, aki igazolná őt.

A film eredeti mondanivalója, hogy a digitális személyi adataink micsoda veszélyben vannak, és milyen visszaéléseket lehet vele elkövetni, 1995-ben inkább sci-fi volt. Ma már közelebb áll a valósághoz, de míg az adminisztrációs rendszert nem változtatják meg gyökeresen a marslakók, addig nem kell félni, hogy egyik pillanatról a másikra hasonló velünk is megtörténhet. Persze míg betartjuk a film legnagyobb tanulságát (és egyben a film legnagyobb butaságát is), hogy olyan személyi okmányt nem veszünk át, nem írunk alá, amiben rólunk hamis adatok szerepelnek. Ilyesmiről mintha már lett volna egy film

valamikor az 50-es években. Azaz nem kell számítógép és digitális adattárolás ahhoz, hogy valaki hülye legyen. Ha olyan útlevelet akarnak adni nekem amiben rólam hamis adatok szerepelnek, hát nem fogom átvenni, pláne használni...

Maga a film és a történet közepes kategória. Azaz sokkal jobb lett, mint a James Bond - Skyfall. Ráadásul sokkal hitelesebben mutatja be Isztambult.

[caption id="attachment_5263" align="aligncenter" width="500"] James Bond ugyan itt már motorral - Skyfall[/caption]

Nagyon sokat számít, hogy a filmet a törökök készítették. Mind a Kulturális Minisztérium, mind a önkormányzat támogatásával. Így nemhogy nincsenek benne olyan félreértések, mint a XVIII. századi arab piac a James Bond-ban, de még a helyszínek többsége sem a szokásos látnivalók. Ilyenek, mint a Szulejmán Mecset, vagy a Beylerbey Palota. Ezzel együtt megmutatják az óvárost is, és a modern felhőkarcolókat is.

Szintén ellentétben a James Bond filmmel, az utcai üldözések jeleneteket nem 1 utcában forgatták le úgy, mintha a fél városon át menekülnének, hanem tényleg eljutnak A pontból B-be. Még a cikk-cakkban is, meg vannak nagyobb helyszíni ugrások. De azért jobban megközelít egy valós üldözést.

Persze alapok azért vannak, ami kell minden Isztambulról szóló filmben: Fedett bazár, a bazárt tetején futkározás, keringő dervisek (jelen esetben a Sirkeci pályaudvar történelmi várótermében - ma étterem), stb...

Még ebben is megelőzi a James Bond-ot, hogy ők előbb mentek a bazár tetejére (és valószínűleg kevesebb kárt is tettek benne)! Ráadásul tényleg a bazár lépcsőjén jutnak fel, nem pedig egy másik han-ból.

[caption id="attachment_7943" align="aligncenter" width="500"] A hálózat csapdájában 2 - akrobatika a bazár tetején[/caption]

Tehát a filmben gondosan ügyeltek arra, hogy Törökországot, és Isztambult többnyire hitelesen mutassák be. De azért néhány, a közhiedelemben elvárt elemeket is beraktak, ami szerintem kár volt.

Az egyik ilyen, hogy inkább a szegényebb kerületekben forgattak és így nem a modern Isztambult mutatták. Ez mondjuk a mai turistáknak inkább szerencse, hiszen ez a terület egyre inkább kedvelt lett. Az egyik ilyen Balat, és a rum (görög) iskola.

A másik, hogy az utcán szereplő összes nő (2 db) mind a legjobban, vallásosan beöltözött ruhában sétált. Ráadásul 2006-ban jóval kevesebb fejkendő nő volt, mint manapság. Pláne teljesen beöltözött. És ilyen kevés nő? Valahol olvastam egy érdekes elemzést, hogy a

filmben felbukkanó nők száma miként befolyásolja azt, amiről már elfelejtettem, hogy mi is az (meg azt is, mi volt az elemzés lényege). De ami fontos, hogy igen is számít a nők száma egy film népszerűségében. Így többszörösen nem értem, miért hiányoznak...

[caption id="attachment_7946" align="aligncenter" width="500"] A hálózat csapdájában 2 - Balat és a rum iskola[/caption]

No tehát a helyszínek (megpróbálom időrendben):

Szulejmán dzsámi

Nagy Bazár

Eminönü

Atatürk Nemzetközi Repülőtér

Sultanahmed környéke

Az amerikai követséget játszó helyszínt még nem sikerült beazonosítani. Ma nem ott van, és nem így néz ki. Jelenleg egy domb tetején található egy modern erődben.

Beylerbeyi Palota

Zincirlikuyru

Balat

Sirkeci (ez az utolsó három helyszín elég messze van egymástól egy autós üldözéshez)

Boszporusz hajózás

Ortaköy

Szulejmán dzsámi

Pera Palace Hotel - ez is eléggé lepukkantnak tűnik a filmben. Pedig ez egy olyan hely, ahol 20 percig tátva marad a szánk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Pera Palace Hotel szalonja - Forrás: Pera Palace Hotel[/caption]

Többször feltűnik meg:

Galata-torony (a főszereplő bank neve is Galata), de végül a torony nem tölt be aktív szerepet a filmben

Héttorony

[caption id="attachment_7947" align="aligncenter" width="500"] A hálózat csapdájában 2 - Szulejmán dzsámi, még a felújítás előtt[/caption]

További érdekességek:

a főszereplő laptopja Casper, ami egy tipikus török laptop.

Az indulási és az érkezési repülőtér ugyan az: Atatürk Nemzetközi Repülőtér

A légitársaság a THY, de a filmben más neve van (sun akármicsoda)

A multi gazdag bank székhelye valójában a Beylerbeyi Palota, az ázsiai oldalon. Így itt is körbenézhetünk.

[caption id="attachment_7945" align="aligncenter" width="500"] A hálózat csapdájában 2 - Beylerbeyi Sarayı[/caption]

Összességében ha a film nem is túl izgalmas (teljesen megegyezik az első résszel), Isztambul kedvelőinek ajánlott. :) Sok sok látványos kitöltő képet láthatunk. Pláne egy kis időutazás, mert a 2006-os Isztambulba visz vissza minket. Mennyi minden változott azóta!

2014-12-05

Utolsó napunk Isztambulban? Vettünk tizenhat szőnyeget, nyolcvan lámpát, öt vizipipát, és még valahogy két macska is bekerült a bőröndben?

De még így is van 6 kg szabad helyünk, és ötletünk sincs, mit rakjunk bele? Hiszen már vettünk a múltkor, több nem fér a nappaliban...

Itt a megoldás!

Vegyük meg az isztambuli fedett bazár nagy könyvét. Az igazi, NAGY könyvet!

[caption id="" align="aligncenter" width="128"] The Grand Bazaar Istanbul[/caption]

Mindjárt kezdjük a méretekkel: 38.9 x 30.7 x 6.1 cm. És 6 kg! Nem egy zsebkönyv. De még nem is jó akármelyik polc, hogy ráarakjuk. Szóval ideális kézipoggyásznak. Meg arra is, hogyha lekésnének az esti hajót a Szigetekről, akkor csónaknak használva véges időn belül kivezethetünk. Tehát ajánlott magunkkal vinni. Mégiscsak 6 kg. Semmiség!

Még moziban is jó, ha valami magasabb ember ülne elénk. Persze nem ráülni (könyvre ráülni??), hanem az előttünk ülőt lehet a könyv segítségével kisebb méretre igazítani.

Na tehát, van egy ilyen könyv, hogy Isztambuli fedett bazár. Pontos, eredeti nevén: The Grand Bazaar Istanbul

Laziz Hamani készítette, akihez még 1110 könyvet társít a Google. Többsége hasonló méretben van. Így a rajongóknak érdemes mindjárt egy külön raktárat kiüríteni erre a célra.

Laziz Hamani valójában a fényképész ebben a könyvben, mely 200+ képet tartalmaz. Bár ebben a méretben inkább posztert kellene mondani. Ha kinyitjuk a könyvet valamelyik kétoldalas ábránál, és jó közletről nézzük, hogy betöltse az egész látómezőnket, akkor úgy érezhetjük, mintha tényleg Isztambulban, a bazárban lennénk. Csak olcsóbban megússzuk.

[caption id="attachment_7886" align="aligncenter" width="450"] The Grand Bazaar Istanbul - Laziz Hamani, Serdar Gülgün[/caption]

A szöveget, pontosabban az isztambuli fedett bazár 500 éves történelmét és ismertetését Serdar Gülgün írta. Róla pont a könyv kapcsán.

Elmondása szerint a nagyapja, miután lelépett az iskolából, első dolga volt, hogy a fedett bazárba ment és egész nap ott bújócskázót (már sima turistaként is nagyokat lehet bolyongani ott, hát még ha az ember bemehet a titkos ajtókon, emeleteken!). Ennek kapcsán

Ő is nagy rajongója lett a labirintusszerű helyeknek.

Amikor pedig a luxuscikkekről szóló könyvkiadó, az Isztambulban készült boltot nyitni (Bebek), akkor szeretett volna egy helyi könyvet is készíteni. Ki más lehetett volna jobb a tartalom megírására, mint Serdar Gülün, az Oszmán művészet szakértője?

Elmesél még egy történetet is, miszerint a bazár mélyén élt egy család, akik régi könyveket árultak. De sajnos az üzlet nem ment jól, féltő volt, hogy be kell zárni, oly sok lett a tartozásuk. Egyik nap viszont a tulaj kinyitott egy antik könyvet, amiből egy elrejtett arany oszmán líra esett ki. Ennek az árából pedig talpra tudott állni a bolt.

Jó lenne tudni, hogy ma is áll-e a bolt. Sajnos a válság miatt nagyon sok minőségi kisbolt eltűnt a bazárban, amik helyett az igénytelen kacatokat árulják. :(

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Serdar Gülün - Forrás:
luxos.com[/caption]

A könyv 2011 októberében került az online polcokra. ISBN száma: 1614280061 és 978-1614280064

És meglepő módon ebben a 6 kg-ban csak 300 oldal van. Na de azok aztán minőségiek! Egy 2011-es cikk szerint a kiadó oldalán 250 \$-ért árulja. De ha ma rá akarunk nézni, akkor ott sajnos nem kapható. A végén mégiscsak szőnyeggel kell majd kitölteni a maradék helyet?

Tehát nagyon utána kell járni, ha mindenképpen ezt a könyvet szeretnénk megvenni. És vigyázni kell, mert sok hasonló van. De azok jóval kisebbek. Olyan meg kinek kell? ;)

Nekem szerencsére a Google segített megtalálni (). A , amelyik kielemezi, hogy mi sikerült lefényképezni. És ha könyvet érzel, akkor megpróbálja megkeresni az online boltot (ha pedig meztelen nőt, akkor titokban feltölti valamelyik képmegosztó oldalra).

[caption id="attachment_7887" align="aligncenter" width="500"] The Grand Bazaar
Istanbul - Laziz Hamani, Serdar Gülün[/caption]

Nagy Sándor megzakkant

2014-12-08

Sorozatot készíteni nagy felelősséggel jár. Ahogyan a Pókemberben is elmondták már Nagy hatalom, nagy felelősséggel jár
Na de hogy pont ettől függjön valakinek a szakálla? - mondta a Mikulás, és még ő is a fejét csóválta...

A szakáll és a bajusz egyébként is egy állandó kérdés Anatóliában. Olyan 10.000 éve húzódik a vita, hogy most a szakáll vallási szimbólum, vagy sem. Divat, vagy igénytelenség. Vagy pedig pont fordítva.

De eddig inkább a bajusz volt az, mi a hangulatot és a vérnyomást befolyásolta. Ugyanis nemcsak az nem mindegy, hogy milyen hosszú a orr alatti szőrzet, hanem az is meghatározó, hogy merre kunkorodik!

A bajusz formája egyértelműen megadja a hordozójának a politikai beállítottságát.

Olyan hír még nem érkezett, hogy e miatt valakik összeakasztották volna a bajszukat, de egy rossz kunkorodás komoly összerezdüléseket okozhatnak a jövőben. Persze nyíltan senki se mondja ki, hogy e miatt dobta volna ki a másikat az ablakon, de az ellentétes kunkorok már előre jelezést adhatnak.

De a dolgok nem állnak meg ennyiben! Törökországban ugyanis virágzik a Évente legalább 270.000-en jönnek Isztambulba, hogy nekik tetsző bajuszt készíttessenek!
A kik gyalog jönnek, vagy kevésbé megbízható fapadossal, ők vannak előnyben, mert nekik van akkora arcszőrük, hogy utat lehessen vágni beléje. Aki viszont nem rendelkezik ilyennel, ők bajusz implantátumot kérhetnek.

A korábbi amúgysem unalmas képet színesített tovább az új szakáll divat. Így most már nemcsak a politikai beállítottságunk, hanem a kedvenc sorozatunk is leolvasható a képünkről (tiszta információs képernyő lettünk...minek nekünk Facebook?!).

Kérdés az, hogy ilyenkor a nőknek mindez előny, vagy hátrány, és hogy ebben is kérik-e az egyenjogúságot?

A szakállértők egyértelműen a vádolják kiváltó oknak. Hozzáteve, hogy egy szakállat nemcsak megszerezni, hanem megtartani, ápolni is tudni kell. Tehát a fodrászokat nem ússzuk meg.

E mellett figyeljünk arra is, hogy ne szoruljon be a billentyűzetbe, mert utána a Facebookon nehezen beszéljük ki, hogy nem mi írtuk azt a sok hülyeséget oda, hanem csak a szakáll okozott zárlatot.

Mindeközben míg egyik oldalt tombol a divat, addig a másiknak már nagyon elégük van belőle.

A is megjelent cikkben İlhan Cavcav egyenesen megbüntetné a szakállt hordókat. De még a Muhteşem Yüzyıl főszereplőjét játszó Halit Ergenç (Szulejmán) is azt mondta, hogy nagyon szeretne már végre Szigetvárra eljutni, hogy vége legyen a sorozatnak. Mert akkor országvilág, de leginkább a fia előtt úgy levágja a szakállát, hogy hozzá képest Mohács csak egy kiskertészkedés lesz!

2014-12-09

A történetben már utaltunk arra, hogy Törökországban utazni nem olyan, mint máshol. Mostanában ezekből fogunk részeket kiemelni.

Mai alkalommal az egyik török szokást, az útközben megállunk és eszünk egy kicsit lesz a központban.

Törökország nagy. Hatalmas! Egyik feléről a másikra átjutni akár több napig is eltarthat. De ha beüt a rossz idő, elénk ugrik egy hegy, pláne valakinek eszébe jut, hogy az út mellett (+300 km kerülő) laknak a régen látott rokonok, akkor mindez még tovább tarthat.

Mindez persze még nem jelenti azt, hogy komolyabb előkészülettel indulnának útra. Hiszen csak pár napra leugrunk a faluba. Jó, hát viszünk sajtot (8 kg), meg egy kis tésztát (12 kg) és persze a nagymamát is be kell zsúfolni valahova. De alapvetően útközben azért minden elérhető, ami csak szükséges.

Úgyhogy meg is állunk útközben, hogy elérjük azt a mindent.

Az utazás nem könnyű. Órákra bezárva, mozgás szinte semmi. Így a törökök jó okkal gondolják azt, hogy ilyenkor a diétás szabályok stresszoldás címszóval felül írhatóak. Nyugodtan lehet venni chipszet, szotyolát, stb... Persze ezek után az utastársunk fogja magát stresszes helyzetben érezni, és ő is elrohan chipszet venni.

De egyébként annak ellenére, hogy jóformán csak ülünk egyhelyben, kell az energia, mert egy idő múlva a napok és az éjszakák teljesen egybefolynak, és már azt se tudjuk, mikor voltunk ébren, mikor aludtunk, melyik nap indult el, meg egyáltalán volt-e olyan időszak, amikor nemcsak a kocsiban ültünk.

Pláne a sofőrt kell energiával ellátni. Mert a gáz, a fék és a dudu nyomkodása sok kalóriába kerül.

Tehát útközben meg kell állni, hogy mi is, meg az autó is, és mi is, főképp mi is fel legyünk tankolva.

Itt két kategóriát kell megkülönböztetni.

Egyszer van az Isztambul-Ankara autópálya, ahol úgy a fél ország szokott megfordulni. Itt pedig komoly méretű parkolók vannak, úgy felszerelve, hogy simán több tíz turistabusz elférjen, és innen több üzletbe, bazárba, étterembe, stb...-be lehet bemenni. A másik pedig az, amelyek az kisebb utak mellett helyezkednek el.

Ezen utóbbiak sem feltétlenül kisebbek. Egyik alkalommal megálltunk egy bokornál. Majd amikor bementünk mögé, akkor derült ki, hogy egy több kertből álló étterem komplexum bújuk meg a zöld leveleken túl.

De persze olyanok is vannak, amelyek csak kicsike kis bódék, és persze autópálya feletti McDonald's sem hiányozhat. Tehát van minden féle. Modern is, tradicionális is.

Apuka inkább az utóbbiakat kedveli, ahol még a terítón lévő foltokhoz is régi emlékek köthetőek. Tény persze, hogy amikor ekkora túlkínálat van, akkor a tradicionális jellegű megállók csak akkor maradhatnak életben, ha minőségük is jó. Vagy az árak.

Apuka persze több ezerszer megtette már az utat Isztambul és Szalmafalva között, így tudja, mikor érdemes egy völgyel odébb menni, mert ott jobban főznek. Így mi már a kitaposott, vagy inkább végigevett utakat szoktuk bejárni.

Szokás azt mondani, hogy érdemes többször megállni, és kevesebbet enni, minthogy egyszer állunk meg és megesszük a fél kecskét. Talán ebben a szemléletben, talán más okok miatt, de a legkedveltebb úti étel a leves. Akárhol és akárhányszor csak megállunk, ott levest eszünk.

Ebből a kedvelt a pacalt leves.

Fokhagymával

Sooooooooooooo fokhagymával.

Mondják, hogy minden nap egy alma, az távol tartja az orvost. Hát nálunk minden megállóban egy fokhagymás pacal leves figyel be. Ez azt hiszem a medvéket is távol tartja.

És tényleg! Egyetlen orvos sem akart beülni mellénk a kocsiba!

A törökök egyébként azon a véleményen vannak, hogy a bőséges fokhagyma fogyasztás egészséges, mert jó antibiotikum. A bacikat biztosan megöli. De nekünk kísérletekkel azt is sikerült bizonyítani, hogy a fokhagymás lehelet leolvasztja a jeget is ablakról. Azt persze nem ígérhetem, hogy hólánc helyett is jó. De azért mindenképpen praktikus.

Az Erő van vele!

Szerintem meg csak fokhagymát evett...

Pacal leves. Jó fokhagymás

Ez csak antibiotikum. megölni a baktériumokat

Meg az orvost is, ha közel jön

2014-12-10

- Kedves Mari! Akarsz-é az itt megjelent Józsihoz feleségül menni?
- Igen, akarok!
- Kedves Józsi! Akarod-é az itt megjelent Marit feleségül venni?
- Igen, akarom!
- Ezen házások vagyok. A házasság megpecsételésére pedig arra kérem az egybegyűlteket, hogy énekeljük el a Beşiktaş indulót!

Egy közeli ismerősünk (egy rokonunk barátjának rokonának húgának az osztálytársnőjének a szomszédjának a barátja) házasodott nemrégiben, így minket is elhívott.

A modern városi török házasság, ami nem 7 napig tart, de azért van tánc és mulatság bőven, egy külön bejegyzésben fog szerepelni.

Szóval van ez az esküvő. Az ifjú pár kivételesen nem focimeccsen jött össze. Pedig a fanatikus rajongásuk alapján ez könnyen elképzelhető lenne (sőt! Könnyebben, mint egy sima összejövétel). De azért ha már így összejöttek, és kiderült, hogy mindkét félnek ugyan az a kedvenc csapata (ezért is lett esküvő, nem pedig temetés), akkor miért is ne lehetne az egyébként unalmas szokványos esküvőt egy kicsit feldobni.

Azaz rendeztek egy szurkolói, Beşiktaş esküvőt.

Itt most ne olyanra gondoljunk, mint az USA-ban sok helyen, hogy az Entepriise úrhajón, vagy Elvis bárjában, esetleg ejtőernyőzés vagy bűvárkodás közben történik meg a nagy IGEN kimondása. Bár ilyenre is lehetőség van Törökországban, kevesen élnek vele. Itt ugyanis központban a rokonok vannak. És nem lenne jó, ha a nagypapa az ejtőernyős ugrástól megemelkedett vérmeérsékletével és egy jól megtermett baltával kezdene el táncolni.

Ez csak amolyan szolid szurkolós buli.

Persze azért a díszítés híven tükrözi a csapatszíneket. Jelen esetünk a Beşiktaş fekete-fehér mintázatát. Könnyű dolguk is volt, mert ugye a menyasszony fehér, míg a vőlegény fekete. Egy Trabzonspor szurkolópárnak azért már nehezebb dolga lenne a sötétké-bordó színekkkel...

Ezek után a termet sem volt nagy kunszt fekete-fehérre dekorálni. Így a násznép nem is igazán sejtette, hogy itt pillanatokon belül akkora ordítás lesz, mint egy bajnoki liga sikeresen bevitt góljánál.

A dolgok mentek a megszokott úton..Összejött a násznép, leült vagy elfoglalta a ropis pultot,

majd várt. Aztán megjött a menyasszony és a vőlegény, majd odafáradtak az anyakönyvishez. Eddig a szokásos forgatókönyv.

Csakhogy, mikor már mindenki készítette a zsebkendőjét az IGEN után felcsendülő Celine Dion-hoz, helyette egy teljesen más dal került elő maximális hangerővel: a Beşiktaş csapat indulója.

A meccsre gyakran járók természetesen 0 másodperc alatt reagáltak, és egy emberként csatlakoztak a hangfalhoz, és teli torokból énekeltek. Még az utcán is megállt két autó - nyilván Beşiktaş szurkolókkal - hogy ők is csatlakozzanak a nótához.

Mit ne mondjak, ez rövid idő alatt igazán közel hozta az eddigi távol álló rokonokat. Héj bátyám! Hát te is Beşiktaş-os vagy? Gyere! Igyunk meg egy teát együtt! Természetesen ennyivel azért nem ért véget a focis hangulat. Habár focilabda nem került elő (ha mégis, akkor titokban az asztal alatt, de azt nem láttuk a játék-nyilakkal rohangáló gyerekektől), de azért a DJ nem hagyta a hangulatot veszni. Bizonyos időnként bedobott 1-2 csapatdalt két lassú szám után, ezzel garantálva, hogy senki ne aludjon el.

2014-12-11

Már 76 év is eltelt, mióta a törökök atya, Atatürk végleg lehunyta a szemét. A világon azóta szépen-lassan feledésbe merül.

De nem úgy a törököknél. Minden év november 10-én, a halála évfordulóján megemlékeznek. A megemlékezéshez hozzátartozik, hogy egyik-másik rádió ilyenkor Atatürk kedvenc dalait sugározza.

Az 1930-as években Atatürk rajongása a zene és a tánc iránt világhíres volt. Mára már jóformán csak a törökök emlékeznek rá. Ők viszont az utóbbi években külön gyűjteményeket adnak ki Atatürk kedvenc dalairól ().

[caption id="" align="aligncenter" width="250"] Atatürk kedvenc dalai CD - Forrás: wikipédia[/caption]

Atatürk Szalonikiben (Theszaloniki) született 1881-ben. A város ma Görögországban található. De akkoriban az Oszmán-Birodalom részeként nagyon vegyes összetételű volt: zsidók, törökök, szlávok, albánok és görögök lakták. Mindez pedig egy nagyon vegyes kulturális fészket biztosított. Atatürk balkáni zenekedvelése is innen ered.

Egy érdekes adalék: Szaloniki 1430-ban került az oszmánok kezébe. A nagy számú zsidó lakosság 1492 után került ide, amikor a spanyol keresztények kiűzték őket az Ibériai-félszigetről. 1890-ben a lakoságnak kb. a fele zsidó volt (55.000). Majd az első Világháború után a kénytelenek voltak ismét menekülni. Majd 1941-ben a Harmadik Birodalom is bekukkantott a városba. Így ma kb. 1.000 zsidó él.

Atatürk fiatal korában Franciaországban tanul. Ekkor ismerkedik meg a keringővel is, amelyet hamar elsajátít. És innentől számíthatjuk a tánc iránti szenvedélyét is (valószínűleg egyéb szenvedélyekkel együtt, amennyiben tényként elfogadjuk - és miért ne tennénk -, hogy az egyetemisták minden korszakban ugyan olyanok). Később a zene és a tánc az ifjú Musztafa mindennapi életének részévé vált. Olyannyira, hogy egyes elemzők szerint a Köztársaság születése időszakában a politikai, gazdasági, stb... lavírozások is egyfajta táncnak feleltek meg.

De tény, hogy Atatürk nagy hangsúlyt fektetett a török kultúra felrázására, és így a nacionalizmusra. Ennek egyik része volt a török néptáncok felvirágoztatása is. Kedvence a Zeybek nevű tánc volt, amit maga is sokat művelt. Gyakran nagy nyilvánosság előtt.

A Zeybek tánc (nagyon leegyszerűsítve az Ukrán guggolós török testvére) dél-nyugat-Törökország (főként a rum és balkáni területek) kedvelt, nagyon karakteres formája. Jellemzője a kétoldalt kinyújtott kar és a féltérdes táncállás. Ritmusa: $9/4 = 2+2+2+3$

[caption id="" align="aligncenter" width="480"] Törökországi néptáncok - forrás:

Wikipédia[/caption]

1936-ban, amikor még úgy tűnt, hogy béke van, rendezték meg az Eurovision korai helyi változatát, a Balkán Fesztivált. Ezen Törökország, Bulgária, Görögország, Jugoszlávia és Románia vett részt. És személyesen Atatürk is megjelent. Sőt! Ha jól értem, akkor ő nyitotta a táncot! A műsor után pedig az egész török csapatot meghívta a büfében.

Az akkori újságírók a Zene forradalmáról és a testvériség és humanitás gondolatáról cikkeztek. Teljes volt a világbéke hangulat...

Atatürk esetében a tánc nemcsak hobbi volt, hanem a diplomácia fontos része. A fontos megbeszélések után a vendégeket közös vacsorára, majd közös táncra hívta. A táncokat minden esetben ő nyitotta meg.

És a táncot sose adta fel. 1938-ban, már 57 évesen, megromlott egészségi állapotával, még mindig folytatta a bálakat. Február 2-án készült az utolsó felvétel róla. Ebben keringőzik, majd bemutatja a Zeybek táncot is.

[iframe src="//www.youtube.com/embed/iD2TwF4xbOA" width="420" height="315" frameborder="0"]

Így Atatürkre emlékezve a zene sem maradhat el. Erről készült több Atatürk kedvenc dalai - Atatürk'ün Secdiği Şarkılar c. válogatás. Egy ilyet a YouTube-on is meghallgathatunk.

<http://www.youtube.com/watch?v=KblnUGI9L7M>

2014-12-12

A klasszikus törököket úgy ismeri a világ, mint akik békésen kávézgatnak az utcán, oda se figyelve, hogy közben mellettük elszalad a világ 1-2 évszázadot.

A modern török viszont, mint aki felébredt, és próbálja bepótolni ezt a lemaradást, és rohan, semmire sincs ideje. Leginkább a sebességkorlátozó és behajtani tilos táblák nézegetésére.

De lehet, hogy mégse így van?

Isztambul 13-15-17-20 milliós lakosú (attól függ, melyik nap számolják). Átmérője 120 km, és a közepén még ott is van a Boszporusz. Mégis a munkát ugyan úgy be kell fejezni estére, mint egy sima kisvárosban. Persze Törökországban senki se lepődik meg, ha a munka késik pár percet-napot-hónapot-évet, vagy akár kivárja még a következő ősrobbanást. De azért a törökök mindig sietnek.

Sietnek főleg a metrónál, ami egyébként is ritkán jár.

Sietnek a hajónál, mintha csak az lenne az utolsó. Igaz, csak 20 perc múlva indul, és ülőhely bőven van.

Sietnek a buszoknál is, de azért kivárik a sort, és végigállják. Úgyis siet majd helyettük a sofőr, aki a csuklós busszal is szembe bemegy az egyirányú sikkátorba, mert ma éppen arra rövidebb az út.

Meg egyébként is rohannak, mert valamit ígértek 5 perc múlva, de még azelőtt elrohantak, hogy kiderült volna, mit is ígértek. Szóval azt a valamit SOS be kell fejezni.

Tehát nincs idő semmire, sietünk, rohanunk. Az ebédet is csak belapátoljuk, és már állunk is fel, gyorsan fizetünk, megyünk ki az ajtón, amikor is... meg szólal egy hang.

Egy teát?

Ebben a pillanatban az idő megáll, mint a Mátrixban. Nem is úgy, mert csak a célszemély, akihez szólt a kérdés, ő merevedik ki, mintha valami rajzfilm bénító sugara találta volna el. Lassított filmé válik, miközben a világ tovább száguld mellette. Majd az illető egyre inkább lelassul, megáll. Majd pedig elkezdi visszafele mozogni, és szépen, lassan visszakerül az asztalhoz.

Ja, hogy tea! Az más. Van idő! Persze, hogy iszunk!

És ilyenkor máris megnyílik a kapu, a világegyetem összes ideje kizúdul rajta. A Musztafa is várhat, hiszen 5 percet ígértünk neki, nem azt, hogy ma készen is lesz.

És Ali mondjad! Család, gyerekek jól van mind?

2014-12-15

.. és akkor bedobjuk az embert a minotauruszokkal teli labirintusba... Hé! De várjunk csak! Nincs is már minoturusz! Megették őket az ügyintézők reggelire, mert nem volt apostile-jük a működési engedélyükön.

A , hogy kell egy olyan jogosítvány, amit a Török Köztársaság (T. C.-vel) pecsétel le. Végül is a dolog egyszerű, mert már van egy érvényes magyar / EU jogosítványom. Ezt kell csak honosítani.

Azért többen is javasolták, hogy lehet, egyszerűbb lenne az egész procedúra helyett egy délután újra letenni a vizsgát. De egyik részről az írásbeli teszt számomra ijesztő, más részről amikor Törökországot választottam, tudtam, mibe vágok bele. Ha az egyszerűbb módszert választanám, akkor most valahol Kínában bütykölnék egy fúziós erőművet, vagy új relativitás elméletet próbálnék kitalálni, vagy megpróbálnám megérteni a szerelmi szálait.

Tehát maradjunk egyelőre a honosításnál!

Megjegyzés: de csak addig, amíg a sok apostile és hiteles fordítás költsége nem ugrik egy bizonyos szint fölé, mert akkor inkább tényleg eljárnom a dudálók néptáncát az oktatóval.

A múltkori blog jó kiindulási alap, de az ember ne bízson 100%-ban az internetes leírásokba. Főleg ne Törökországban. Így elsőnek utánajárunk, mire is van pontosan szükség a jogosítvány honosításához.

Ez alkalommal viszont stratégiát váltottam: Kihasznlom a 70 milliós ország erőforrását!

Beszéltem a céges könyvelővel, hogy segítsen az ügy végére járni. Ugyanis az itteni könyvelők is olyanok, mint az otthoniak: ha még életben vannak, akkor minden praktikát és cselszövést túlélnek. A miént nem is gatyázott sokat. Bemutatkozás helyett, azonnal a tárgyat kérdezte a telefonban. Majd ráérünk akkor udvariaskodni, amikor már valami konkrét infót tudunk.

Ugyanis a telefon túlsó végén égett a munka mindenkinek a keze alatt. Alig győztek megszabadulni tőle, azaz tőlünk. Mindjárt az első mondatnál átdobtak másik kerületbe, másik részlegre. Jó, hogy másik bolygóra nem!

- Honnan telefonál? - kérdezi az isztambuli központi közlekedési akárkicsoda

- Isztambulból!

- Hát az akkor nem az én ügyem. Kérdezzék a forgalmisokat! Telefonszám...

A tizenkettedik hívásra végre olyat találtunk, aki nemcsak, hogy szeretett volna velünk beszélni, de még pontos információkat is kaptunk. Míg utólag kiderült, ez a - Gayrettepe.

Ezen is az a Danışma számon (0-212-241-42-05) tudtunk érdeklődni. Ajánlom

mindenkinek, hogy itt kezdje. Akármilyen is történik!

A kalandok innentől viszont meglepő fordulatba mentek át, miközben azon imádkozom, hogy NE kelljen a nemzetközi jogosítványt lefordítatni, mert akkor még 2030-ban is itt leszünk... Annyi idő alatt inkább leteszek egy repülőcsészealjás-kebabárus-vizsgát. Aki nem tudná, mi is ez, .

No tehát a következőt mondták nekünk, és ilyen még tényleg nem volt:

Fogjuk meg a magyar/EU jogosítványt, vigyük be a noter-be (közjegyző), majd kérjünk egy hiteles fordítást. (fordítást, NEM ordítást)

Majd pedig ezzel, és az eredeti fénymásolatával menjünk be a központba ()

Ők pedig majd felveszik a kapcsolatot Magyarországgal.

Utána pedig felhívják, hogy pontosan mire van szükség.

Azokat kell összeszedni, időpontot kérni, és befáradni.

Ebből leginkább a kapcsolatfelvétel lesz érdekes. Lehet, hogy már van egy jólműködő nemzetközi rendszer ilyenekre, de lehet, hogy telefonálgatások lesznek. A múltkor egy ismerősöm akarta a biztosítását érvényesíteni az elsősegélyről. A biztosító azt üzenté Moról, hogy hívja fel őket a kórház. Nem is problémáztak vele a törökök, mindjárt telefonáltak is és kezdtek törökül beszélni a magyar féllal. Annyi azért kihallatszott, hogy a túlóldalon nem törökül válaszolnak. Aztán egyszerűen átkapcsoltak Bécsbe... Utána hipp-hopp megoldódott. Vajon Bécsben több török lenne, mint Budapesten?

Akárhogy is, a feladat adott: fordítani! Mint mindig. Irány a noter! Aztán majd meglátjuk!

Magyarról fordítani egyébként pl. itt lehet: . De inkább, mert úgy mindenki jól jár. :)

Meg most már tudunk árakat is:

Fordítás: 80 TL

Hitelesítés: 60 TL

No meg majd a postás is hozza a telefonszámlát, hacsak addig el nem ássuk őt a kertben.

2014-12-16

Mivel közeleg a Karácsony, amikor sokan hazamegyünk (persze ez Törökországban nem is olyan egyszerű, lévén, hogy a Karácsony is sima munkanap - cserébe jó idő van (pl. szakad az eső)), és sokan ilyenkor megmutatják mennyit nőtt az unoka (cm-ben és dB-ben), így gondoltam, megosztom a mi tapasztalatainkat, tippjeinket az utazáshoz.

A problémát onnan szokták gyökereztetni, hogyha egy gyereknek azt mondjuk, állj meg itt 3 másodpercre, akkor rendszerint 0,0001 ezredmásodperc múlva már több száz méterrel távolabb van. Tehát ők jobban gyorsulnak, mint egy Ferrari.

Ennek oka valószínűleg, hogy 9+6+6+x hónapig jóformán mozgásképtelenek voltak, így a kiveszett időt szeretnék pótolni.

Másik magyarázat, hogy pontosan tudják, hogy ezzel milyen jól lehet a másoknak az idegeire menni. Tehát ez csakis jó poén lehet.

Namost ezeknek az egyéneknek kell valahogy 2 óra repülésre egy helybe rögzíteni. És UHU-t használni tilos! Ehhez a problémához képest az elvont kvantumfizikai kismiska.

Ja, és csak a repülés 2 óra. Ott van még a check-in, meg az útlevel ellenőrzés, meg a végén amikor a poggyászt és a gyereket egyszerre kell kergetni, de mindkettő másik irányba megy.

Mára szerencsére az internet tele van jobbnál jobb, meg ijesztőbbnél ijesztőbb tippel. Így mindenki válogathat és próbálhatja kedvére a szigetelő-szalagtól kezdve a bedrogozásik (nem vicc!! ilyen is van!).

Olyan helyen viszont, ahol emberek írnak blogokat, egészen hasznos ötleteket is találhatunk.

Persze a legjobb az lenne, hogyha a csúszdát és a homokozót is kéziben fel lehetne vinni a gépre... Meg sajnos most már megszűnt az is, hogy a gyereket a pilótafülkébe beengedik. Pedig Árpi hogy szereti a gombokat!!

Ezzel egyébként el is érkeztünk a legsarkalatosabb pontra, a kézipoggyászra. Ez azért eléggé behatárolja, hogy mivel játszhat majd a csemeténk a gépen. Mint fentebb láthattuk, hát homokozót nem...

Sok helyen kiemelkedően jó gyereklekötőnek tartják a matricás albumot, és a gyurmát.

No igen! A matricás album tényleg jó (amennyiben a gyereket leköti - nálunk nem), és megvan az az előnye is, hogy nem gurulnak el a darabok, mint a színezős, legős és indiános játékokban.

Én mondjuk személy szerint nem rajongok értük (és Árpi sem), mert inkább a gyártónak jó

(könnyű előkészítés + magas eladási ár), mint a gyerekeknek, akit egy színész, vonalösszekötős, stb... jobban fejleszt. De repüléskor egyébként is buli van a gyerekeknek, így bármi, ami lefoglalja, csak jól jöhet. Ráadásul a matricás könyvek könnyen beszerezhetőek (Iisztambulban dölgivel van mindenhol), és könnyű felvinni a gépre.

A gyurma már izgalmasabb. Nekünk viszont ez vált be legjobban. Itt már nagyobb az esélye, hogy a fele útközben elveszik, vagy a gyerek akar akciófilmeset játszani és megdobálja a stewardess-t. Nem mellékesen a csomagvizsgálatnál is lehet izgulni, nem-e veszélyes anyagnak nézik éppen.

Viszont ha szerencsénk van, akkor akár egy óránál tovább is lekötheti az apróságot. Meg minket is, amikor a füléből próbáljuk kipiszkálni.

Szintén jól bevált tipp a meglepetés. Ha a gyerek új ajándékot kap, akkor annak egyrészt örül (másrészt tudatja a kerülettel), harmadrészt viszonylag hosszú időre leköti.

Fiúknál ugye cintányér autó, lányoknál baba, de hát mindenki tudja, mit kedvel az apróság. Fontos, hogy fel lehessen vinni a gépre. A távirányítós tűzokádó sárkány kilőve. Pedig akkor más se unatkozna...

Arra mindenképpen oda kell figyelni, hogy a reptér tárt karokkal, és előre melegített kártyaolvasókkal várja a gyerekeket. Nem valószínű, hogyha bármi olyan játékot találunk ott, ami jó, akkor az olcsó is lesz. Jobban járunk, ha már az utazás előtt megvesszük a meglepetést, és elrejtjük.

Innentől kezdve már csak taktika, hogy még az előtt adjuk oda, hogy feltűnne az első játékbolt (így megelőzve a kísértést, cserébe a repülőhöz érve már kisebb lesz a lelkesedés), vagy inkább kerülő úton megyünk, és csak a gépen adjuk oda, amikor már egy helyben kell ülni.

És végül természetesen ott van a modern technika jól bevált találmánya, a tablet/okos telefon.

Mióta feltalálták a repülő módot, azóta nem probléma, ha repülés közben bekapcsolt készülékkel játszik a gyerkőc. Itt is érdemes azért előre felkészülni: kedvenc filmeket előre letölteni, kedvenc játékokat beállítani, és nem utolsó sorban a hangerőt is lekapcsolni.

Persze megkérdezhetjük a mellettünk ülőt, hogy van-e kedve egész úton a gyerekekkel együtt a Hullapelyhes-t énekelni, mert ha igent mond, akkor természetesen felcsavarhatjuk (pardon, felbökdöshetjük) a hangerőt.

2014-12-17

A huszonnégyfokos meleggel együtt beköszöntött a Karácsonyi időszak is.

Miközben az újságírók már hetek óta Isztambul határában várják az első havat (étlenszomjan vagy egy kebab szalonba bezárkózva), addig egyre inkább úgy tűnik, hogy nálunk a bikini lesz a fő karácsonyi ajándék. Így egy-két angyalkás nóta eléneklése után mindjárt rohanhatunk is a tengerbe.

Na de hát Karácsony!! Egy muszlim országban??

Nem muszlim, hanem csak Iszlám többségű. Ez a többség kb. 99.8%-ot jelent, ami elég magasnak tűnhet (talán mert az is), de abba a maradék 0.2%-ba nagyon is sokminden befér: párszáz templom és zsinagóga. Ráadásul ahol már 500 éve szabad vallásyakorlás van (némi tereléssel), ráadásul egy Rómától független saját rendelkezésű keresztény ág központja található, na ott aztán tényleg minden megtörténhet: római katolikusok, ortodoxok, örmény keresztények (ebből is az összes fajta). De találunk itt még anglikánokat és őskeresztényeket is. No meg ezeknek a keverékét, mint pl. a krími tatár-anglikánokat.

És hogyha Karácsonyról van szó, akkor az ugye december 24-én este történik?!

No nem! Az aztán nem!

[caption id="attachment_7989" align="aligncenter" width="450"] Karácsony Isztambulban[/caption]

Minden vallás természetesen az igaz időben tartja a megemlékezést Jézus születésnapjáról. Az már nem a mi problémánk, hogy a többiek rossz időpontot, ne adj Isten, rossz naptárat használnak.

Az örmények szerint január 6.-án történt ez a fontos esemény. És ebben igazándiból mindenki egyet is értett. De aztán jött a politikai terelés, meg nehogy már, pont mint az örmények, meg egyébként is, átrakták december 25-re. Ezzel ugye elértük, hogy nálunk hamarabb van Karácsony, mint az örményeknél. Bibibeeee :P

Ki tudja hogy, miért, hogyan, mikor a magyarok még ezt is megtoldották, és mindjárt december 24-én ünnepelnek. Megelőzve ezzel mindenki mást, bármelyik időzónában is legyen.

Csakhogy a rómaiak és a bizánciak összevesztek. És úgy döntöttek, hogy a másik bármit is csináljon, az csak rossz lehet, és ők egészen biztosan nem úgy fogják csinálni. Ez a kezdetekben nehezen ment, lévén, hogy még csak nemrég vesztek össze, így a hagyományok

még egyformák voltak. De aztán az idő mindent megoldott.

Ugyanis az a naptár, amit Cézár (ki nem volt rest magáról a júliust elnevezni) készített, hibás volt. Az időjárás szemmel láthatóan felborult. A nyugatiak ezt egy kis kompenzációval (február 29.) megoldották. De a keletieket kötötte az ősi eskü, így hallani sem akartak arról, hogy ők is módosítsák a naptárt. Hogy a naptárprobléma ne tűnjön fel, időnként műhóval beszórták az alattvalókat a nyár közepén, télen meg mükacsákat reptették az égen.

Végül ők is megigazították a naptárat, gondosan ügyelve, hogy még véletlenül se hasonlítson az eretnek nyugatira. Így a Karácsony átcsúszott január 7-re.

Árulás!! Az nem január 7, hanem december 25!! Csak a ti elavult béna naptáratok mutatja januárnak. A mi modern hithű naptárunk mutatja a pontosat!!

Na ennyit a Karácsony dátumáról. És arról, hogy mindenki akkor tartja Isztambulban, amikor jól esik. Dolgozni meg úgyis kell, mert dec 25-26 nem szünet.

Ez amúgy érdekes hoz.

Ugyebár otthon decemberben az örültek háza van. Nem elég, hogy ajándékot kell venni, de csak fél hónapot dolgozunk. Ennek ellenére ugyan úgy 1 hónapnyi munkát el kell végezni. Sőt! Mivel jön az év vége, pláne a pénztár is zár, mindent, ami egész évben kimaradt, azt is most kell megcsinálni. És még a Béláéknak is kell karácsonyi üdvözlőlapot küldeni, különben megint téglát tesznek majd az ügyfél pizzájába.

Ezzel szemben Törökországban egy teljesen átlagos hónap zajlik. Ami persze nem jelenti azt, hogy itt kisebb lenne az örület. Csak itt a többi hónap is ilyen. Úgyhogy fel sem tűnik.

Mikulásról:

A Mikulás török. És szán helyett szőnyegen közlekedik, amit az ünnepek után elad, így gyalog megy haza. Ezért nem látjuk az év többi napján. .

A Mikulás török neve Noel baba. Maga a Noel a Karácsonyt jelenti. Ezzel szemben a karácsonyfa török neve Yılbaşı ağacı, ami viszont újévi fát jelent. Az újéve pedig ugyebár január 1-én kezdődik. Lehet, hogy a törökök a sok karácsonyi dátumproblémát kikerülve választottak egy közbülső napot?

[caption id="attachment_7990" align="aligncenter" width="450"] Karácsony Isztambulban[/caption]

Dehogy is!

A törököket nem érdekli a Karácsony. Sokkal inkább az a sok minden, ami hozzá tartozik: a villogó színes égők, díszek, stb... Az ilyet minden török szeretik.

Ezért is vannak tele az utak közlekedési lámpákkal. Nem azért, mert bárki kíváncsi lenne a mondainnivalójukra.

Nekem egy színes lámpa ne mondja meg, mit csináljak!!

Így aztán nem is az a lényeg, hogy mikor van a Karácsony, hanem hogy van. Mert akkor végre ki lehet tenni a Mikulásokat az ablakba, tele lehet pakolni az üzletet égősorokkal, stb... Ráadásul ezen szemlélet miatt nem kell mindent már január elején eltakarítani. Ráér az majd májusban is. Mert olyan szép, meg olyan aranyos!

Mindehhez még társul a marketing. Az év végi hajrá valamilyen szinten azért jelen van. A Karácsony pedig egy jó ok, hogy eladjuk azokat a dolgokat, amelyek miatt a raktárba nem fér be több kacat. Ezért különleges Év végi akciók vannak mindenhol. Nem Karácsonyi, ami csak december 24-ig tart, hanem év végi, ami december 31-én ér véget. Majd január 1-én folytatódik más néven. Mindegy, csak vigyék a cuccot, mert a dömpér már hozza a következő adagot...

No, ez az, ami elkezdődött: Minden tele van lámpával, fenyőfával, Mikulással és akcióval. A bazár egy része ilyenkor átalakul Karácsonyi bazárrá, ahol a spektrum összes színében tündökölnék az eladásra váró Karácsonyfák, és más érdekességek. Ha lesz rá időnk, az idén is bekukkantunk oda. :)

[caption id="attachment_7991" align="aligncenter" width="450"] Karácsony
Isztambulban[/caption]

2014-12-18

Van aki emlékszik még, milyen volt busszal, társasággal külföldre, esetleg körútra menni? Amikor megáll a busz valami sötét, és ijesztő helyen, és letódul 30 ember. Aztán jön még egy busz, meg még egy és még egy. Aztán az árnyékban elbújó ijesztő dolgok rájönnek, hogy nem ők a legfélelmetesebb dolgok a környéken, és inkább elszelelnek.

Törökország lakossága kb. 70-80 millió (+/- tízmillió ember, mit számít?). Ebből olyan 10 millió állandóan úton van (ezért is nem sikerül megszámolni őket, és ezért van minden számolásnál +/- 10 millió). A távolságok pedig hatalmasak. És bár nagyon fejlett a légit közlekedés, és egyre több várost lehet repülővel is elérni, a buszos hálózat is nagyon modern. Lényegében a buszok a repülőkkel versenyeznek. Ha már gyors nem lehet, legyen modern.

Meg azért tegyük hozzá, hogy hiába tart 30 percig egy repülés, ha ki kell menni a reptérre (45 perc), be kell chekkolni (30 perc), várakozni kell (30 perc), beszállni a repülőbe (20 perc), a gép is baltetozik 15 percet a kifutón, majd a túloldalt még legalább 15-t a levegőben is, és akkor még ott vannak a csomagok kihalászása is. Tehát nem feltétlenül járjuk meg az Isztambul-Ankara útvonalat hamarabb repülővel, mint busszal. Ráadásul ezen a részen még ott van a is.

Mindezt, hogy a buszközlekedés mennyire fejlett, talán az ankarai buszközpontban lehet látni. De mondjuk az isztambuliban is simán lehetne túlélő túrát szervezni, az is hatalmas. Egy közepes méretű európai reptér simán elfér a mosdóban.

Ráadásul minden jel szerint a fejlődés folyamatosan zajlik. Egyre nagyobb buszpályaudvarok épülnek. Legtöbbjük már be se fér a városba, hanem csak valahol mellette a közelben. Innen pedig vagy transzferrel lehet bejutni a központba, vagy taxival. De nem is baj, ha kint tesz le minket a mező közepén a busz, mert nem mindenki a városba, vagy a központba akar bejutni.

Tehát buszból nincs hiány. Mindez viszont akkor lesz érdekes, amikor elindulnak.

No nem úgy, hogy az úton konvojokban mennek, és mozdulni sem lehet tőlük... Nem-nem. Ehhez eléggé különböző időpontokban járnak. És még éjjel is! Így ha egy másik városba megyünk tárgyalásra, akkor akár éjszaka is utazhatunk. Este elindulunk, és reggelre meg is érkezünk. Elég egyszerű. :)

Jah, hogy az ülésben azért nem a legjobb aludni? Nem gond, mert van olyan luxus busztársaság is, amelyikben ágyas fülkék találhatóak. Már csak azt kéne megtudni, jár-e hozzá masszőr.

Ami akár simán elképzelhető. A hosszútávú buszokon ugyan úgy van stewardess, mint a repülőgépeken, aki üdítőt és kekszet szolgál fel. Csak a repülővel ellentétben, a busznak vannak megállói. Így nem a légörvények közepén kell a ketchupös sültkrumplikat az ölünkéből összeszedgetni. Hanem kényelmese, zökkenőmentes helyen tudunk asztalnál enni.

És ezzel el is érkeztünk a mai cikk fő témájához (ideje volt, mert lassan az írás végére érünk)! A megállók!

[caption id="attachment_7982" align="aligncenter" width="500"] Buszparkoló-bevásárló-központ[/caption]

Ezt ne úgy képzeljük el, mint amikor a benzinkúthoz beáll a busz, és örülünk, ha egyáltalán ajtó van a mellékhelysénél így a dolgunkat tudjuk végezni, nem a farkasokat kell hessegetni. A fő útvonalakon nagyon is modern megállókát találunk. Nem is megállót, hanem bevásárló központot! Bár mondjuk Prada táska pont nem kapható ilyen helyeken, vagy csak én nem láttam még...

Beérünk egy hatalmas épületbe, ahol mindjárt szembetaláljuk magunkat az éttermekkel. Általában balra a komolyabb ételek, jobbra meg a büfésőbb-teázók találhatóak. Ha pedig tovább megyünk (bár inkább rohanni szoktunk), akkor ott van a bazár, majd a mellékhelység szektor. Itt ugyanis amikor több busz is megáll, nem éppen a legjobb ötlet, ha a potenciális ügyfelek a parkolási időt a wc-re való sorbaállással töltik. Minél előbb befejezi, annál hamarabb jön kebabot venni.

Így aztán minden megtesznek, hogy a mellékes (de mégse mellékes) ügyek mihamarabb befejeződjenek, mert csak utána fog a kedves nyugodtan leülni enni-inni-teázni vásárolni.

[caption id="attachment_7980" align="aligncenter" width="500"] Buszparkoló-bevásárló-központ[/caption]

Vásárlásra pedig tényleg nagy a választék. Bár mint fent érintettük, inget és vasalót (pláne vasalt inget) ritkán árulnak. Főleg az élelmiszer és a klasszikus bazár a divat. Ott is az, amit jól be lehet pakolni a kocsiba, majd el lehet rágcsálni útközben, vagy a dugóban.

Érdekes egyébként, hogy eddig akárhova is mentünk, kb. ugyan azt árulták mindenhol. A helyi érdekességek kis mennyiségben voltak csak.

[caption id="attachment_7981" align="aligncenter" width="450"] Buszparkoló-bevásárló-központ[/caption]

És természetesen egy külön sarokban találjuk azokat az eszközöket, amelyekkel a 150 cm alatti méretben bár kicsi, de decibelben igen erős egyéneknek lehet a hangerejét

szabályozni: autó, markoló, póni, Barbie-baba, stb... Természetesen mindegyikből szirénás változat is kapható, hiszen hangerő szabályzó, nem pedig csökkentő alkalmatosságokról volt szó. Ez egyébként különösen a dugókban javítja a relaxációs képességünket.

Most, hogy mindenkit elláttunk azzal, amivel csak akart, egy érdekességet is megnézhetünk:

A vizes blokkba szoktak elhelyezni a lábmosó készüléket is, ahol a hívők megtisztíthatják a talpukat, mielőtt imádkozni mennek.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Lábmosó[/caption]

Mindez az általános, négyforgalmú megálló, ami természetesen éjjel-nappal nyitva van. Hiszen a buszok éjszaka is járnak. A boltos pedig tudja a menetrendet, így előre sütheti a krumplit.

A fent említett luxus buszok viszont nem ide érkeznek. Nekik saját parkoljuk van.

2014-12-19

Bartók Béla emlék hét és fesztivál lesz Ankarában, Törökországban 2015. április 24-ei kezdéssel.

Eddig úgy tűnik, az előadás ingyenes. Repülőjegyek pedig már kaphatóak.

A XIX. század közepén-végén nagy mozgás indult meg. Egyik részről az éledő nacionalizmus, más részről a technika és a polgárok fejlődésének köszönhetően mindenki ment, amerre látott.

Volt aki Afrikában kötött ki, volt aki a rokonságot kereste, és volt, aki a zene útján indult el. Ez utóbbi csoport munkáját nagyban segítette, hogy lassanként megjelentek a hangfelvevő eszközök. És bár ezek még messze voltak a mai zsebben több ezer dal elfér típusoktól, de azért már el lehetett a helyszínre vinni, hogy így rögzítsék a népzenei, népdalokat. Mindez pedig nagy segítség volt a későbbi elemzéseknek, no meg az utókornak is, mivel a mára már eltűnt zenék így újra meghallgathatóak, elemezhetőek. Sőt! Reprodukálhatóak, de még izgalmasabb, amikor fel is használják a modern zenében, ami Törökországban elég gyakori. Bartók szerint a zenei folklór műzenei felhasználásának három szintje van. Az első szinten a zeneszerző hangról hangra a maga teljességében felhasználja a népzenei alkotást. A másodikon a zeneszerző válogat a népzenei motívumok között, egyet-egyet beépítve a műalkotásba, oly módon, hogy az felismerhető legyen. A harmadik szinten a kompozícióban egyetlen konkrét népdal sem ismerhető fel, mégis az egyes népzenei stílusok használatával önálló műalkotás jön létre. Bartók népzenei ihletettségek műalkotásaiban mindhárom szintre van példa.

Forrás:

Aztán az I. Világháború keresztbe tett mindenkinek. Az utazások, és a gyűjtőmunkák félbeszakadtak. Bár ilyenkor is volt, aki feltalálta magát: Robert Lach osztrák népzene kutató a hegy-Mohamed esetének fordított változatát használta: Ha már a háborúban olyan jól összegyűlt sok-sok nemzet egy helyre, akkor miért is ne lehetne őket egy helyen meginterjúvolni? Ráadásul a bajtársak sokat segítettek neki azzal, hogy lelkesen gyűjtötték a hadifoglyokat.

A Háború vége nagyobb akadályt jelentett: megváltoztak a határok, a vezetők, és még a vérnyomás is az egészséges szint fölé tartott folyamatosan. Viszont legalább volt idő a felvételek kiértékelésére. Ekkor találtak egy hasonlóságot cseremiszek () és a régi magyar zene között. Név szerint a kvintváltást. Akkoriban úgy tartották, hogy a nyelvi rokonság egyben a zenei rokonságot is vonja magával. Mai állás szerint a nyelv, a zene, a nép és a kultúra külön utakon is járhat (de persze ez is naponta változik).

Később viszont kiderült, hogy a kvintváltás a türk népeknél is megtalálták, majd a Kodály

által ösztönzött finn-ugor-türk gyűjtés be is bizonyítja, hogy a kvintváltás délről, a török területekről származik. De ez csak később, az 1950-es években derül ki. Bartok idejében inkább csak érezhető hasonlat volt a török és a magyar népdalok között.

Megjegyzem, hogy ma is sok dalban lehet erős hasonlóságot érezni. Pl. A jó lovas katonának c. ének nagyon hasonlít egy Ayşe nevű kicsapongó életet élő nőről szóló vidám török falusi nótára (a dalszöveg 18 éven felüli, nem írom le).

Bartok Béla 1936-ban (55 évesen) érkezett Törökországba. Ellentétben Szulejmánnal ő nem az Oszmán Birodalmi és Terjeszkedési Tours-al érkezett. Ennek pedig mindjárt két előnye is volt:

mindenki barátságosan fogadta
nem kellett az ágyukat cipelni

Az újtjáról így ír Gamauf András:

Amikor 1936-ban lehetőség kínálkozott egy törökországi gyűjtőút a már nem fiatal és nem is egészséges tudós boldogan vállalkozott erre. A rendelkezésre álló rövid időt még szűkítette, hogy Ankarában megbetegedett, így mindössze 10 napja maradt terepmunkára, melyre elkísérte többek között a fiatal Adnan Saygun is, aki a később is a legtöbbet foglalkozott a gyűjtött anyag gondozásával. A kezdeti gyűjtő munka során a falusi származású énekesek csak félve mertek a fonográf hengerre énekelni, mert attól tartottak, hogy a hangfelvétel egyúttal a hangjuk elvételét is jelenti. Női énekesek viszont szemérmes magtartásukból adódóan egyáltalán nem voltak hajlandóak idegen férfiak előtt énekelni. November 16-án és 17-én Ankarában vettek fel énekeket, majd 19-én és 20-án Adanában falusi származású énekesektől felvett anyaggal töltötték meg néhány fonográf hengert. Nagy öröm töltötte el Bartókot, hogy november 22-én Oszmányaiban rátaláltak az öreg Ali Bekir oglu Bekirre, aki térdre helyezhető kis hegedűvel, a kemence-vel kísérte „Farkas pasa fölmászott a hegyre” („Kurt Pasa cikti gozana”) kezdetű énekét. „Bu, eski bir Macar melodisinin varyasonu idi!” („Ez egy régi magyar dalra hasonlít”) - fakadt ki lelkesen törökül Bartók, majd tőle és hat fiától négy fonográf hengernyi dalt gyűjtöttek. Ezzel a találkozással indult el tulajdonképpen az igazi gyűjtő munka, amely Bartók számára fontosabb volt, mint a komponálás. Aznap még Tabaklarban gyűjtöttek, itt találtak rá a Kir Ismail 51 éves énekmondóra (asikra), aki kisméretű gitárral (cura irizva-val) kísérte két énekét. Másnap, 23-án Cardakban is igen eredményes volt a gyűjtés, 18 dallammal. Itt újabb hangszeres anyagot tudtak felvenni, tánc dallamokat, török síp és dob, (zurnán, davul) kíséretében. A gyűjtő út során a tecirli nomád törzsnél Tüysüz helyiségben és 11 dallamot vettek fel. A teljes anyag, 87 dallam 64 hengert töltött meg, 14 faluban 27 énekest és hangszer játékost sikerült felvenni.

Hazaérkezése után nem sokkal rádió előadásában Bartók lelkesen számolt be kisázsiai kutató munkájának eredményeiről. Folyamatos levelezésben volt Saygunnal, aki segített a szövegek értelmezésében és a török népzenevel kapcsolatosan is értékes információkat nyújtott neki. Nehéz évek következtek, amelyek nem kedveztek az anyag publikálásának.

Bartók a német előretörés miatt kénytelen volt a kivándorlás tervével foglalkozni. Komolyan felmerült a törökországi emigráció gondolata is. Saygun közbenjárására erre komoly esély mutatkozott, de a háború eszkalációja ezt megakadályozta. Bartók végül az Egyesült Államokban kapott menedéket feleségével. Most lássuk Bartók következtetéseit a gyűjtött anyaggal kapcsolatban. A dalok nyilvánvalóan legrégebbi, legkarakterisztikusabb és leghomogénebb része, amely 43 %-ot tesz ki a magyar népzeneben jól ismert pentatónia jellegzetességeivel rendelkezik. Ezek kivétel nélkül a nomád yürüköknél kerültek elő. Az anyagnak egy része a 8 szótagos sorokból álló dallamok azonosságát mutatnak a régi magyar 8 szótagos dallamokkal. Mind a 15 első osztályba tartozó dallamnak van magyar megfelelője. Jellemző a gazdag díszítés is. A 11 szótagos dallamok is szoros kapcsolatot mutatnak. Ez a török és a magyar anyag azonos Nyugat-Közép Ázsia eredetére mutat, és arra, hogy legalább másfél évezredesek, hiszen az anatóliai nomádok és a magyarok vándorló elődei 12-15 évszázada együtt éltek, később pedig távol kerültek egymástól. Bartók hangsúlyozta, hogy ennek a gyűjtésnek metodikai szempontból is nagy jelentősége van, mert ilyenfajta egzakt kormeghatározást korábban senki nem végzett.

Fontos előadási, stílusbeli hasonlóságok is vannak, például az, hogy az énekes hangterjedelmének legfelső határán kezdi el az éneklést. A kitartott hangoknál jelentkező vibrátónak is vannak magyar párhuzamai az archaikus anyagban. Mind a régi stílusú magyar, mind az anatóliai török népdalokban gyakori az a magyarral szomszédos népeknél egyáltalán nem jellemző sajátosság, hogy a verssor dekoratív motívummal kezdődik, melynek látszólag nincs köze a fő szöveghez, de alaposabb elemzéssel kimutatható a mélyebb értelem.

Az anyag maradék részét, vagyis mintegy 57 %-ot Bartók meglehetősen heterogénnek találta, mert ezekben idegen városi hatás is kimutatható, és sok a hangszeres dallam. Csak legújában fordult a kutatás figyelme az úgynevezett „tetraton”, vagyis 4 hangból álló dallamok felé, ezek csak egy szűk, elzárt területen, Gyimesben és Moldvában jelentkeznek, de ott gyakoriak. Az anatóliai anyagban is előfordul ez a szerkezet.

Bartók törökországi gyűjtésének mind a magyar, mind a török zenetudomány számára forradalmi jelentősége volt. Kár, hogy Magyarországon évtizedek teltek el addig, míg ez a tény nyilvánvalóvá vált. Remélhetőleg a két nép népzene kutatása a két nagy tudós, Bartók és Saygun barátságának jegyében egyre szorosabbra fonódik a jövőben.

Bartók 1936-ban folytatott törökországi gyűjtését 1996-ban (a 60 éves évfordulóra) a Hungaroton a teljes terjedelmében megjelentette dupla CD lemezen, amelyet sajnos azóta nem adtak ki. A közelmúltban újra megnyílt a Bartók emlékház, és újabb dokumentumokkal gazdagította a Bartók-archívumot. A Columbiai Egyetem irattárában viszont még a zeneszerző sok kézírata várja, hogy feldolgozásra és kiadásra kerüljön.

Forrás:

A történetnek persze nincs vége. Hiszen Bartók Bélát ma is nagy becsben tartják Törökországban, hiszen a saját nemzeti dalukat is kutatta, és dolgozta fel. 2010-ben is nyitottak.

Most pedig, 2015. április 24-én. Ankarában lesz Bartok Béla Fesztivál lesz Ankarában, a Hacattepe Egyetemen (konkrét cím nincs, mert ez egy egész kerületet elfoglal). Jelenlegi állás szerint a programokra a belépés ingyenes.

A , Petra (Ankarából) pedig.

Egyenlőre konkrét programok nincsenek, de azt már most tudjuk, hogy az elismert magyar (Madaras Gergely, Rajk Judit, Borbély László, Rácz József, Sándor László, Tornyai Péter, Zétényi Tamás, Moog Ildikó, Jaroka Jolanta) és török művészek mellett francia, svéd és japán előadók is fellépnek. És természetesen a magyar és a török hagyományos hangszereket is bőségesen hallani lehet majd.

Így tehát aki csak tud, jöjjön el! Ankara nincs is olyan messze! :)

A játékmúzeumban

Mit lehet mást csinálni egy borongós decemberi napon, mint könyvet olvasni vagy filmet nézni, vagy elmenni egy múzeumba. Mi a kislánnyal a játékmúzeum mellett döntöttünk, hiszen terveztük már egy ideje, de mindig közbejött valami. Zegzugos utakon keresztül jutottunk el abba a kis utcába, ahol ez az aranyos épület megbújik, akár a farkasok elől elrejtőző mesebeli kismalac.

A hófehér kis kastélyt, amely még a régi szép időkből maradt meg a sok emeletes ház között, három óriási zsiráf őrzi. Mint később megtudtuk, hosszú évekkel ezelőtt ebben a kerületben a játékmúzeum épületéhez hasonló, fából készült három emeletes villák álltak nagy-nagy kertekkel. Ma sajnos már csak elvétve találni belőlük egyet-egyet. A múzeum épülete hófehér színével és fafaragásaival olyan, akár egy kacsalábon forgó kastély.

Kíváncsian léptünk be a játékok birodalmába. Pár lépés után varázslatos világba csöppentünk. Sok kis szoba szoba tárult elénk, mind tele játékokkal, amelyek Európa különböző országaiból kerültek ide. Érdekes volt látni, hogyan tükröződnek a különféle kultúrák – például az öltözékeken keresztül. A kis vonatok a technika fejlődéséről meséltek.

Elcsodálkoztunk azon, hogy milyen sokan voltak a múzeumban annak ellenére, hogy nem volt egyszerű rátalálni. Nem csak családokat láttunk ott, hanem külföldi turistákat is.

A játékmúzeumot 2005. április 23-án Sunay Akin alapította, aki író, költő, kutató és újságíró is egyben. A múzeumban az 1700-as évek és az azt követő időszakok legjellegzetesebb játéka láthatók. Az író a kollekció gyűjtögetését az 1990-es években kezdte el. Sok-sok országot bejárt ahhoz, hogy megvalósítsa álmát és összegyűjtsön annyi játékot, amivel megnyithatja múzeumát. A játékok nagy részét régiségkereskedésekből, a többit pedig árverésekről vásárolta meg.

Sunay Akin a múzeum belsejét Ayhan Doğan díszlettervező segítségével rendezte be. Az

egyik szobában a holdra jutással kapcsolatos játékokat láthatjuk, míg a másikban apró indiánok harcolnak a cowboyokkal, a hangulaltot hangfeketekkel fokozzák. Egy másik emeleten pedig vonatok zakatolnak, autók és repülők seregei pompáznak az üveges vitrinekben. Az én kedvencem a babaképek szobája volt, mert imádtam gyermekkoromban apró pici babákkal játszani. Tökéletes miniatúr világot teremtettek ide. Volt francia iskola fapadokban ülő diákokkal és tanítóval, német pékség és kolbászt sütő asszonyok, olasz suszter, orvosi rendelő, piac és csipkés báltermek.

Ahogy haladtunk feljebb és feljebb a recsegő falépcsőn, minden egyre izgalmasabbá és titokzatosabbá vált. Szűkültek a terek és halványabbá vált a fény. Végül a padlástéren találtuk magunkat. Olyan érzésem támadt, mint mikor gyerekkoromban az unokatestvéremmel felszöktünk a nagymamám padlására „kincset” keresni. Itt is voltak ám kincsek. Egy régi bicikli, egy fa ló, egy kisszekér és egy talicska. Nem is tudom, hogy a lányom a múzeumot élvezte-e jobban vagy azt, hogy gyerekké váltam ott én is. Néha össze-összenevetgeltünk.

A padlás után mondván, hogy végeztünk a múzeummal elindultunk lefelé, de egy tengeralattjáró belsejében találtuk magunkat. Minden olyan valós volt. A méretek, a tárgyak, a színek és a kerek tengerre néző ablak valódi halacszkákkal. A lányomnak ez nyújtotta a legnagyobb élményt. Az alagsorban rábukkantunk még egy színházteremre és egy kávéházra is, ami egy nagy babaképek szobája volt. Mintha egy mesébe cseppentünk volna bele, épp olyan volt. A felszolgálónőtől megtudtuk, hogy itt nem csak teázni lehet, hanem reggelizni is, sőt születésnapokat is lehet itt rendezni. Nem is csodálom, hisz olyan mesés. A színháztermet többnyire bábelőadásokra, gyermekszínházi előadásokra, fajáték festő kurzusokra használják, melyet havi rendszerességgel hirdetnek programfüzetükben.

Ha Isztambulban jártok, szánjatok időt rá és látogassatok el ide családotól, hiszen minden generáció megtalálhatja gyermekkorának kedves játékait. Valószínűleg gyakran felkiáltotok majd – ahogy én is tettem:- „Ó, nézd! Olyan nekem is volt!”

A múzeum látogatási ideje:

Hétfőn szünnap.

Hétközben: 9.30 – 18.00

Hétfőn: 9.30 – 19.00

A belépőjegyek ára:

Felnőtt: 10 TL

Gyermek: 7 TL

Cím: Isztambul/Göztepe

Dr. Zeki Zeren Sk. No:15

2014-12-22

Ó! Hát itt vagytok? Mind a kétszázan?

Fáradjatok beljebb, és érezzétek otthon magatokat!

De tényleg, mintha csak otthon! Nyugodtan kapcsoljátok be a tv-t. És persze a konyhát is használjátok kedvetekre!

Nem tudom, Magyarországon amikor valaki a vendégeket fogadja, és azt mondja, hogy Érezzétek magatokat otthon!, akkor azt mennyire gondolja komolyan. Esetleg meglepődne, ha a vendégek ilyenkor pizsamára öltöznének át?

Törökországban egészen biztosan. De ezt leszámítva az Érezzétek magatokat otthon! kijelentést tényleg szó szerint kell érteni. Még akkor is, ha a törökök ilyen nem is mondanak.

Mindjárt két részre kell bontani az egészet.

Egyik rész a konyha, amire teljesen más szabályok vonatkoznak, mint a lakás többi részére. Ide a vendégségbe érkezett nők szoktak bejönni. Míg a férfiak messze elkerülnek. Ami jobb is, tekintve, hogy a sokuk (jellemzően a tradicionális irányból érkezők, hiszen pl. az egyetemisták megtanulták, hogy mindenből és mindenhol lehet ételt készíteni. Még a linóleumból is) ilyen még sose látott közlőről, így valószínűleg komoly károk keletkeznének, ha egy megjelenne ott.

Másik terület pedig az összes többi, ami nem konyha.

Míg Magyarországon megpróbálunk ilyenkor viselkedni, és még a kisebbekre is rászólunk, hogy "Vendégségben vagy! Rendesen ülj az asztalnál", addig a törököknél pont fordítva van. Ilyenkor a vendégek tényleg, mintha csak hazatértek volna.

Ez így elsőre eléggé ijesztőnek hangzik (másodikra még inkább, a valóságban meg pláne!), de ne feledjük, hogy ez kulturális különbség. Ráadásul, amikor mi megyünk vendégségbe, akkor ugyan ez a szabály ránk is vonatkozik, azaz elengedhetjük magunkat.

Kívülállóként, vagy friss törökként nehéz megtalálni azt a határt, ami ilyenkor ott lebeg mindenhol. Mert határ természetesen van: mégsem lehet pizsamában rohangálni, vagy ütvefúróval a falban ablakot vágni. De azért rengeteg olyan dolog szabad, ami otthon már illetlenség lenne.

Ez házigazdaként azt jelenti, hogyha a vendég kér valamit (pl. meglát egy jó bort a polcon és szeretné megkóstolni), akkor azt nem illik visszautasítani.

Ha viszont mi vagyunk a vendégek, akkor pedig ... ööö... hát próbálkozni kell, meddig lehet elmenni. A végén még mindig ott a lehetőség, hogy "bocs, én külföldi vagyok, nem tudtam", amivel el lehet kerülni az olyan kínos magyarázkodást, mint pl. hogy miért is akartuk a házigazda nyuszis papucsát nyárson megsütni. De az, hogy az ember bemegy a hálósobába, és alszik egyet, semmi felháborító nincs (és nem is olyan rossz ötlet).

Mindamellett még vendégként is vannak veszélyek, amelyekre nem árt odafigyelni!

Létezik egy monda (urban legend) egy szerény anatóliai népről, amelyik már szétszóródott Törökországban. Állítólag, ha náluk vendégeskedünk, akkor nagyon vigyázni kell, mire nézünk. Sőt! Legjobb, ha mindjárt zsákot húzunk a fejünkre! Ugyanis, ha valamit jobban megnézünk, vagy akár a kezünkbe veszünk, akkor mindjárt a következő párbeszéd csapdájába eshetünk:

- Tetszik? - kérdezi a házigazda.

- Igen, nagyon szép - mégis, mit lehetne válaszolni??

- Akkor tessék! Neked adom!

Azaz az ilyen helyeken nagyon kell vigyáznunk, ha nem akarjuk még a kakukkos órát is hazavinni, mert a visszautasítás roppant sértő! Mint a bevetőben kitértünk rá egy rövid időre, a konyha egy teljesen más terület. Erre teljesen más szabályok érvényesek. Kezdve ott, hogy a vendégségbe érkező nők - főleg a rokonok - kiveszik a részüket a konyhai munkában. Ilyenkor lehet taktikázni azzal, hogy a későn jövőnek már nem marad feladat, de az is lehet, hogy neki kell majd 30 ember után takarítania. Ilyenkor a háziasszony a karmester. Ő leginkább a háttérből irányít. Hatalmának jelképe pedig a hatalmas, négyszáz személyes fakanál. Ezt lóbálva terelgeti az embereket a sütőhöz illetve a hűtőhöz. Szükség is van a vezérlésre, mertha minden háziasszony a saját ízlése szerint tenne bele 1-2 extrát a levesbe, akkor valószínűleg felrobbanna. Mindeközben vidám női klub alakul ki, ahol is a szobában gyanútlanul ülő férfi társaságot lehet kibeszélni, hiszen garantáltan nem mennek még a konyha közelébe sem. Pedig ha hallanák, miről szólnak a hangok odabent, alaposabban megvizsgálnák a kávéjukat, mielőtt beleiszna! Természetesen mindez fordítva is igaz. Ha mi vagyunk a vendéglátók, akkor bízhatunk benne, hogy nem egyedül kell az egész sereget ellátni, hanem számíthatunk segítségre is.

2014-12-23

Cser talált egy jópofa képes könyvet a törökországi (Dardanellák) I. világháborús történetéről. Pontosabban a történet egy érdekes főszereplőjéről: egy teknősről.

A könyvet Michael Foreman készítette. Az (ha valakinek esetleg nem tetszene az én fordításom :)).

[caption id="" align="aligncenter" width="341"] Ali Pasa[/caption]

"Az én könyvem, Ali Pasa, egy igaz történetet mond el a fiatal tengerészről, Henry Fristonról, aki a pokoli tűzharcok közepén kötött szokatlan barátságot. Tehát ez egy hihetetlen történet Ali Pasáról..." - írja a szerző.

[caption id="" align="aligncenter" width="296"] Ali Pasa[/caption]

"Henry a helyi iskolába járt, abba a kicsi Suffolk nevű faluban, ahol született. De ő egy olyan álmodozó volt, aki gyakran a büntető sarokban töltötte az idejét. De ő ezt egyáltalán nem bánta, mert ilyenkor a hatalmas térképet nézegette, és még inkább álmodozott. Henryt ámulatba ejtette, hogy milyen sok ország volt rózsaszínre festve - ezek mind a Brit Birodalom részei" - írja tovább az író lelkesen.

[caption id="" align="aligncenter" width="443"] Ali Pasa[/caption]

"Egy lövész a HMS Implacable (Könyörtelen), melynek a fedélzetén végül Henry találta magát. Ők biztosították a Gallipoli-nál (magyar történelemírás Dardanellák néven hivatkozik az eseményre, míg a török megkülönbözteti a szárazföldi (Gallipoli) és a vízi (Çanakkale) csatát - a (f)ordító hozzá(f)ordítása" - írja a lelkes író még lelkesebben.

[caption id="" align="aligncenter" width="445"] Ali Pasa[/caption]

"Henry és a többi többi tengerész legénység sorban csónakkal mennek a partra, a végső támadáshoz. Rengeteg katonát még azelőtt lelőttek, hogy egyáltalán elérte volna a partot" - folytatja a szerző kitartó lelkesedéssel.

[caption id="" align="aligncenter" width="444"] Ali Pasa[/caption]

"Amikor leszállt az éj, akkor Henry és társainak volt az a hátborzongató feladata, hogy a testekkel teleszórt mezőn a még élőket keressék" - írja tovább a szerző, most már láthatóan szomorúbban.

[caption id="" align="aligncenter" width="443"] Ali Pasa[/caption]

"Amikor leszállt az éj, akkor Henry és társainak volt az a hátborzongató feladata, hogy a testekkel teleszórt mezőn a még élőket keressék" - írja még egyszer a szerző, most már egész biztosan szomorúbben.

[caption id="" align="aligncenter" width="443"] Ali Pasa[/caption]

"Ahogy a csata haladt, a britek egyesítették az ausztrál, új-zélandi és indiai csapataikat. Henry pontosan úgy érezte, mint az iskolai térképen: "minden rózsaszín" összefogott, hogy együtt harcoljon a Birodalomért" - folytatja újraéledt lelkesedéssel az író.

[caption id="" align="aligncenter" width="444"] Ali Pasa[/caption]

"Amikor a háború örülete tovább folytatódott, egyszer csak Henry lába megbicsaklott és belesett egy bombakráterbe. Nemsokkal utána egy bombának látszó tárgy érkezett mellé. De kiderült, hogy ez egy teknős páncél! És abból ítélve, hogy a kilógó lábak mennyire kalimpáltak, igencsak valószínű, hogy még élt a teknős a páncélban. Henry, ahogy az a vidéki fiúknál már csak szokás, úgy döntött, hogy nem kellene még egy ártatlan áldozatot feláldozni egy ostoba háború miatt." - írja tovább a szerző, akinek már ennyi is elég volt a háborúból. Az okok érthetőek..

Ez eredeti angol szöveg érdekessége, hogy a bomba krátert, a bombát és a teknős páncélját is ugyan azzal a shell szóval írja le. Úgy egy kicsit izgalmasabb a történet. :)

[caption id="" align="aligncenter" width="443"] Ali Pasa[/caption]

"Henry betette a teknősbékát a zsákjába, majd később elrejtette az egy rekeszbe a HMS Implacabel lövegtornyába. A teknőst Ali Pasának nevezte. Miután a Gallipoli csata véget ért, a hajó a Szezei-csatornánál járőrözött. Henry-nek eszébe jutottak a vasárnapi iskolában mesélt történetek, így Ali Pasa mindig kapott friss gyümölcsöt." - folytatódik tovább a történet a lelkes írónak köszönhetően.

[caption id="" align="aligncenter" width="444" class=""] Ali Pasa[/caption]

"Karácsony este van. A HMS Implacabel Egyiptom vizein tartózkodik. Mindenkin papírcsákó és körben a csillagok. "Vajon otthon is ugyan ezeket a csillagokat láthatjuk?" - töprengett Henry. "És vajon időben megérkezett a karácsonyi üdvözlőlapom?" " - folytatja egy megható karácsonyi pillanattal az író.

A csillagok kérdésre akkor tudunk felelni, ha tudjuk, hogy Henry honnan is érkezett. Hiszen éppúgy jöhetett Ausztráliából és Új-Zélandról, mint Indiából, Angliából, de még akár Dél-Afrikából is. Ha a déli féltekéről érkezett, akkor a csillagok nem ugyan azok. Ma viszont van Google, így egy pillanat alatt megtudjuk, hol is van a Suffolk nevű helyiség. És ezzel el is dőlt

a kérdés. :)

Érdekes, hogy Henry a XX. század elején, távol mindentől, a háború közepén azon aggódik, hogy vajon időben megérkezik-e a karácsonyi lapja. Ma, a XXI. század elején, békében és modern technikával körbevéve azon aggódunk, hogy egyáltalán valaha is meg fog érkezeni a karácsonyi lapunk (a válasz természetesen az, hogy nem, ugyan már!).

[caption id="" align="aligncenter" width="445"] Ali Pasa[/caption]

"Szikhek (kb. 27 milliós indiai nép) és ausztrál alakulatok tevés hadtestekkel védik Henry-t és a többi tengerészt, akik a sivatagban építenek erődöt. Henry mindig friss falatokat hoz Alinak" - és a történetnek még mindig nincs vége, így folytatja a lelkes írást a lelkes író.

[caption id="" align="aligncenter" width="445"] Ali Pasa[/caption]

"További kalandok után, Henry és Ali hazaérkeznek. Elmennek a falu iskolája előtt, és Henry elgondolkozik rajta, hogy vajon a nagy világtérkép még mindig ott található-e, amelyik kitöltötte a képzeletét régebben" - folytatja az író nosztalgizással.

Nemcsak az a kérdés, hogy ott volt-e még a térkép. Hanem hogy az most már mit ábrázolt! Ha valamikor is, akkor az I. Világháború után igencsak átalakult a világ felosztása. És a sok szép rózsaszín folt, ami a történet elején a Brit Birodalmat ábrázolta, igencsak megfogyatkozott.

[caption id="" align="aligncenter" width="442"] Ali Pasa[/caption]

"A háború után Henry, a felesége és a fiával együtt egy vasúti kocsiban éltek, ahol Ali Pasát mindig friss zöldség és gyümölcs vette körül, amint azt a teknőcök csak kívánják" - készíti elő a finálét az író. Továbbra is lelkesen.

[caption id="" align="aligncenter" width="444"] Ali Pasa[/caption]

"Henry boldogan élt nyolcvanéves koráig, és Ali Pasa még tíz évvel tovább, akit Henry fiat, Don gondozott. Ő segített ennek a könyvnek az összeállításában is" - fejezi be az író, majd teszi le a tollat lelkesen.

De ennyivel még nem úsztátok meg. Én se a fordítást. Vannak még dolgok! Olvassátok tovább lelkesen!

[caption id="" align="aligncenter" width="444"] Ali Pasa[/caption]

Ali Pasa 1968-ban a Tail-Wagger's Club tagja lett. Ráadásul örökös tagja! Ez egy sérült kutyákat segítő klub. Ma már macskákat is ellátnak (vagy csak a bajukat látják el), de az

egyetlen nem kutya/macska ebben a klubban Ali Pasa volt. - írom ezt már én lelkesen.

[caption id="" align="aligncenter" width="445"] Ali Pasa[/caption]

Henry katonai utazóládája. Minden tengerésznek volt egy ilyenje. Legfölül látható a naplója.
- írom még mindig én lelkesen.

[caption id="" align="aligncenter" width="445"] Henry és Ali Pasa[/caption]

Igen, jól látjátok! Nem az új kvantumfizikai magreaktoros csillagközi űrhajó szerepel a képen, hanem Henry és Ali Pasa. No meg az örökös klubtagsági kártya. - írom még mindig én, miközben kezdem úgy érezni, elég lesz már a cikkből..

[caption id="" align="aligncenter" width="700"] HMS Implacable csoportképe[/caption]

A HMS Implacable csoportképe. Hátul-középen található Henry. Ali Pasa ilyenkor még nincs a képen. - írom még mindig én, miközben arra gondolok, most már tényleg vége lehetne..

[caption id="" align="aligncenter" width="445"] Henry, a fia Don, és Ali Pasa - 1950[/caption]

Henry, a fia Don, és Ali Pasa - 1950 - írom én. Na elég lesz már ennyi!

[caption id="" align="aligncenter" width="446"] Ali Pasa az újságokban (1986) - klikk a képre a nagyobb méretért![/caption]

Ali történetét lelkesen megírták a német, angol, ausztrál és új-zélandi lapok.

. Mindenkinek lelkes olvasgatást hozzá! :)

2014-12-24

- Csókolom! 25.000 darab Mikulást kérek!

- Hoppá! 26.000 lett... maradhat?

Ez az a hely, ahol kicsiből is lehet nagyot kérni.

Ez az a hely, ahol a nagyból (pl. 160 cm-es fenyőfadísz-golyó) is lehet keveset kérni.

Ez az a hely, ahol a kínálat és a kereslet két olyan ország kultúrájában jelentkezik, amelyekben nincs Karácsony.

Ez ahol Kína és Törökország összefut, ahol Európa és a Karácsony kezdők. Isztambul, a Karácsonybazár.

15 fok van, süt a nap. Nincs is jobb program ilyenkor, mint Mikulást keresni. Sietnünk is kell, mert le vagyunk maradva. Ki tudja, miért, az idén nagyon nagy divat lett a Karácsonyfa állítás. És aki komolyan gondolta, az már december 1-én kész Karácsonyfa-val virított. Így mi nagyon le vagyunk maradva, hogy a hónap közepén még egy feldíszített páfránylevelünk sincs!

Úgyhogy irány a Karácsonybazár!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Karácsonybazár[/caption]

Az Isztambulban a Fűszer Bazár mögött található. Hétköznapi nevén Papír bazár, ami ilyenkor beöltözik Mikulásnak. Valójában 300 m-es szakasz.

Érdeemes tudni, hogy a bazár nem turistáknak lett kitalálva. Persze ők is jól eljászadoznak azzal, hogy vesznek 1-2 apróságot, pár gramm fűszert, stb... De valójában ez az a hely, ahova a hajók és a szárazföldi karavánok beérkeztek. És itt az alap mértékegység a tonna, a konténer, a raklap, stb... Az már csak a törökök jósága, hogy nem hajtanak el minket, amikor kiskanállal pakolgatjuk a fűszert, miközben körülöttünk mindenki bálákban beszél.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Karácsonybazár[/caption]

Ugyan ez igaz a Karácsonybazárra is. Aki idejön, az általában néhány ezer Mikulást szeretne, hogy az egész utcát feldíszítse. Ne csak a sarokban a törpe fát.

Választék pedig enyhén szólva is van bőven. Kezdve mindjárt azzal, hogy bármilyen színű fenyőfát vásárolhatunk: zöldet (ebből a létező és nem létező összes árnyalatot), fehéret, rózsaszínt, narancssárgát, vöröset, stb... csakhogy menjen a cég arculatához, vagy a nagymama függönyéhez. És természetesen nemcsak sima fát, hanem más-más anyagból készültek között válogathatunk. De akár félig, vagy teljesen készet is vehetünk. Nem is beszélve az éneklő-zenélő-villogó verziókról...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Karácsonybazár[/caption]

De hasonló helyzet van gömbökből is. Ott is minden szín és minden méret megtalálható. Egészen a 160 cm-es méretig is. Ilyenből elég csak kettőt rakni a fára (azért nem egyet, mert akkor a fal valószínűleg eldől). Az egyik helyen elég egyszerűen oldották meg a kérdést, hogy ki milyen szeretne: az üreset lehet megvenni, aztán mindenki kedvéére kiszínezheti.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Karácsonybazár[/caption]

És persze az ajándékokat valamivel csomagolni is kell. Így mind szalag,

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Karácsonybazár[/caption]

mind pedig kész doboz bőven kapható.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Karácsonybazár[/caption]

Meg vadászpuska is. Ez még nem derült ki, mire is ajánlják az eladók. Bár a falon rénszarvas-recepteket véltünk felfedezni...

Minden évben megvannak a szokásos alapvető érdekességek. Azt hiszem a fő kategóriát nyugodtan nevezhetjük liftező Mikulásnak: felfele mászó kommandós Mikulások, meg lefele ejtőernyőző szintén kommandós Mikulások. Most már elemes verziót is találtunk.

No meg a másik, a felfújható Mikulások, rénszarvasok, hóemberek. Csak kár, hogy nagyon drágák...

Aztán persze minden évben van egy sláger termék. Ezek általában valami fura Mikulások-Karácsonyfák-Hóemberek. Mintha egy kínai konténerhajó zátonyra futott volna, és pont a bazárba borult volna ki a több millió ajándék. De az idén valami egészen mást találtunk:

Pénzt lehet venni! Na ez aztán az igazi ajándék a Karácsonyfa alá!!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Vegyél pénzt kilóra![/caption]

Boldog Karácsonyt mindenkinek!

2014-12-25

Évről évre egyre zöldebb a Karácsony Törökországban.

No nem csak azért, meg a hó már a tv-ben sem esik (jelenleg is süt a nap, és 14 fok van), hanem mert egyre inkább divat lett a Karácsony. Főleg a plázákban, ahol a különleges év végi akciók várják a vásárlókat. Főleg azokat, akik nem az akciót keresik, hanem a kijáratot.

Annak ellenére, hogy Törökországban nincs Karácsony, és az egész ünnepség egy újévi reklámkampányba van átalakítva (azaz december 31-én van a nagy buli. Az üzletvezető szerint), a dekoráció időnként nagyon kreatív.

Más helyeken meg letudják a tavalyival. Ez mondjuk akkor kicsit furcsa, ha már tavaly is a tavalyit használták. És tavaly előtt is, meg az előtt is, meg az előtt is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Metrocity, ahol a Karácsony mit sem változott az átadás óta[/caption]

Aki még nem ismeri Törökországot, annak elmondom, hogy itt az akciókat, főleg az ünnepi akciókat komolyan veszik. Ami azt jelenti, hogy a dolgok nem állnak meg 5-10%-os leértékelésnél. Egy rendes, Mikulásposzakos akció 40%-nál kezdődik. Amihez természetesen hozzájön, hogy az akciók összevonhatóak. A mivel is?

Hmm... melyikkel kezdjük? A kuponokkal? A mobil egyenleggel? A törzsvásárlóival? A kreditekkel? A szomszédboltbanvettünkegyhűtőakcióval? Inkább a bankkártyával!

Ugyanis ha akció van, akkor a bankok is akcióznak. A különféle bankok különféle boltokkal kötnek szerződést, ha ilyenkor, ünnepekkor nálunk költekezünk az Ő kártyájukkal, akkor jelentős kedvezményt kapunk. Az akción felül persze.

Ez pedig a gyakorlatban azt jelenti, hogy miután órákon keresztül kiválogattuk, melyik ruhát is szeretnénk megvenni, odamegyünk a pulthoz, és még egy órán keresztül matekozunk, hogy a kuponok, kedvezmények, stb... hadain túl melyik bankkártyával is érdemes fizetni.

Természetesen ilyen kártya van nálunk, hiszen minden töröknek legalább 7-9 kártyája van (akkor is, ha nincs pénze). Így vásárlás előtt rohanunk a pláza ATM sarkába, hogy kivegyük a pénzt a másik számláról, majd berakjuk erre a bankkártyára. Ezután pedig megyünk vissza vásárolni. Természetes az ATM használat után 0 másodperccel (és 0 kezelési költségért) a pénz máris a számlán van, és csak arra vár, hogy elköltsük.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az ATM központ[/caption]

Aztán persze, ha átmegyünk másik boltba, akkor ott már másik kártyát fogunk használni, így az ATM sarkot gyakrabban látogatjuk, mint a mellékhelyiséget.

Három bankkártya ragyogjon a cipős dobozok tetején

Hét bakkártyát nemesfémekre használok majd, mint cifra lánc, gyöngy és persze gyémánt.

Kilencet halandó dolgokra használok majd, mint mozi, kifli, zokni és diszko lámpa.

Egy kártya legyen már, mind felett! Egy, mely minden boltba jó!

De hopp! Bezárt a pláza, sötét van már, sűrű árnyak mászkálnak.

Hogy a nazgûlok vigyék el Mordorba! Jövőre majd az interneten vásárolok

Ott a bitek földjén, akciók mezején...

Persze a kártyákkal koránt sem értünk a dolgok végére! Sőt! Ez csak a kezdet! Hiszen ott vannak még a kuponok, amiket ki tudja hol gyűjtöttünk. Vagy az előző vásárából származó

kreditek. Vagy a törzsvásárlói kártya, amelyen vagy kedvezmény van, vagy korábbról

gyűjtött pontok. Esetleg mindkettő. De ott lehet az akciós kártya, mert a szomszédban

vettünk egy mosógépet, ezért ajándékba olcsóbban vehetünk cipőt/kenyeret/motoros

fűrészt/stb.. És persze a mobil kuponokat se feledjük, amiket a mobil szolgáltató szokott

ajándékba adni. Bár az okostelefonok elterjedése óta ez utóbbi visszavonulóban van.

Helyette ajándék FB megabájtokat osztogatnak...

Jah, és persze ott az automatikus 0%-os 24 havi részletfizetés is. De ennyire most tényleg ne menjünk bele!

Ez csak egy kis ismertető azoknak, akik még nem próbálták élőben. Lényeg, hogy a

pultosnak igencsak ismernie kell a felsőfokú matematikát. De az se baj, ha a

kvantumfizikához is ért egy kicsit. (vajon miért akarja a helyesírás-ellenőrző programom a

kvantumfizikát mindig asztrológiára átírni????)

Kitérő vége.

Ilyenkor Karácsonykor a plázák elég sokat beleadnak. Isztambulban rengeteg van belőlük:

112. Törökországban pedig összesen 342. Ha hozzávesszük, hogy a boltok (tehát a kiadható

helyek) összesen 9.955.785 négyzetméter, ööö... hát akkor az nagyon sok! E miatt pedig sok

pláza csinosítgatja ki magát, hogy inkább hozzá menjenek a vevők. Ez sokszor egészen jóra

sikerül. Kedvencünk a Capitol volt 2011-ben, ahol egy hangulatos Mikulásfalvát sikerült

felépíteni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Mikulás-falva (Capitol AVM)[/caption]

Mások pedig a boltok kirakatában alkotnak valami felejthetetlen. Listánkon a nyertes

kitartóan a Capitol, és kitartóan a 2010-es Turcell bolt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Turkcell kirakat (Capitol AVM

2010)[/caption]

Persze a török plázákban minden előfordulhat. Még olyan is, hogy mozgó Karácsonyfákba botlunk. :)

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Mozgó Karácsonyfák[/caption]

2014-12-26

Tél van Isztambulban. És noha ez nem jelenti azt, hogy hó is lenne (de még a hőmérséklet sem akaródzik 10 fok alá menni), de attól még tél van.

Ramadán sincs, meg az esküvők száma is lecsökken ilyenkor.

De azért a dobosnak is meg kell élnie valahogy.

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy dobos. Szerette ő a zenét. Főleg a dobot.

A szomszédok is szerették a zenét, de a dobot nem annyira. Sokszor ajánlották is a fent említett embernek, hogy ne otthon doboljon. Ha mindenképpen szeretne, menjen inkább esküvőre, ott hangoskodik a násznépnek. Vagy csak simán melegebb éghajlatra.

Úgyhogy el is járt napközben zenélni, és addig verte a dobot, míg csak mindenki fel nem ébredt az egész mahalle-ben. De azért minden este hazajárt, jelezve a szomszédoknak, hogy jó dolguk van, amiért nem valaki más, pl. egy hard rock együttes jövő tagja lakik a szomszédjukban. Vagy még rosszabb: egy olyan focidrukker, amelyik az ellenség csapatának szurkol.

Így tehát meg volt becsülve a dobos otthon is és távollétében is. Eljárt ő esküvőre, Ramadánra, meg mindenhova, ahol nem szerették a csendet. De aztán jött a TÉL!

...

TADADADAM!

Pontosabban

TAM-TAM-TADAM!

A dobosunk pedig mit volt mit tenni, inkább otthon maradt. És szappan operát nézett. Közben pedig aláfestő zenét komponált.

Hogy, hogyan, a végtelen sorozatok között időnként felbukkantak képek a tüntetésekről. Hősünk pedig látta, hogy odakint a rettentő hidegben (15 fok) étlen fáznak az emberek. Étele neki sem volt, pláne akkora mennyiségben, amit több ezer emberrel meg lehet osztani. De azt látta, hogy ők is hangosak, a dobos pedig jómaga is hangos.

Így hát úgy döntött, hogy kimegy ő is a tüntetők közé. No nem tiltakozni, hanem csak úgy, hogy feldobja a hangulatot, meg a hangerőt is.

Az esemény jól sikerült, így a dobos azóta is tüntetésről tüntetésre jár, függetlenül attól, miről is szól. Lényeg, hogy hangos legyen. A hangerőt pedig ő viszi magával a helyszínre.

2014-12-29

Van egy növény (pontosabban csak a bibéi), amit úgy árulnak, mint az aranyat. És majdnem annyit is ér!

És csak Törökországban terem.

Ő a sáfrány. A legdrágább fűszer a világon. Mindeközben csodát tesz a konyhában.

A sáfrány története nagyon régre nyúlik vissza. Állítólag már az ókori egyiptomiak is ismerték. Elsősorban levesek és mártások színezésére és ízesítésére. Másod sorban a bódító illata miatt.

Egy monda szerint még a kezdetekben, úgy tűnt, hogy Zeusz beéri egy nővel: Hérával. És ahogy ilyenkor lenni szokott (meg Zeusznál egyébként is), eljutottak az ágyig. Mire pedig felébredtek, körülöttük mindenhol sáfrány nőtt. De olyan sok volt, hogy ennyitől még Zeusz is megzakkant. Későbbi kicsapongásainál erre az eseményre hivatkozott. Mármost hogy őt manipulálták, és nem tehet semmiről. Egyébként is hűségese típus. Mit kell úgy felkapni a vizet és mindjárt seprűvel támadni??

A kábításnál azért érdemes óvatosnak lenni, mert már 20 gramm is elég, hogy egy embert eltegyen láb alól. Arról nincs információ, hogy hány gramm szükséges egy főisten kiütéséhez...

Mindeamelllett már a 20 g az több, az egy kisebb vagyon. Nem éppen a legpraktikusabb módszer..

A sáfrány a világ legdrágább fűszere. 1 gramm ára kb. 2700 ft, ami jelenleg nagyjából az arany grammonkénti árának a fele. Jelenleg. Mert a történelemben többször is előfordult, hogy még az aragnál is drágább volt.

[caption id="attachment_7879" align="aligncenter" width="500"] Sáfrány - 1g[/caption]

És még hasonlóan is árulják, mint az aranyat: kis dobozkában, grammonként. Oké, gyűrű formájában nem. És hitelességet igazoló hologram sincs rajta. E miatt erősen ajánlott olyat venni, ami biztosan szálas. Ugyanis a poros esetében előfordulhat, hogy a jólbevált téglapor foglalja el az doboz jó részét.

Egyébként is a szálas a jobb minőségű, tovább eláll, zamatosabb, stb...

A szálak pedig a növénynek (Crocus - ebből is a sativus ami jó, a tmásik, az autumnal mérgező) a bibéje. Ez az egyik oka, amiért olyan nagyon drága. Ráadásul kézzel lehet csak

szedni. Egy virágban egy bibe található, hacsak nem előzött meg valaki. És még a méhecskék is utálni fognak minket, amiért megfosztjuk őket a bibéktől. A jó hír viszont, hogy nem lehet összetéveszteni más növényvel. Állítólag. Én csak annyit tudtam megállítani, hogy tényleg nem hasonlít sem a napraforgóra, sem a tengeri uborkára Amely egyébként is egy állat... minden értelemben..

[caption id="" align="aligncenter" width="480"] Sáfrány - Forrás: Wikipédia[/caption]

A sáfrány - a törökök szerint - csak Törökországban él meg, ami nem csoda, hiszen jó a kebab. De azért a Kárpát-medencében 4 fajta is őshonos. Bár egyikből sem lehet fűszert készíteni. Ahhoz az úgynevezett Jóféle sáfrány (*Crocus sativus*) szükséges. Ez szintén megél Magyarországon, de letelepedési engedély szükséges hozzá.

Sőt! A középkorban a magyarok nagy sáfránytermesztők voltak. De leginkább a ruhák festésére használták.

No tehát a sáfrány Törökországban él. A közepén. A fő terméshelynek a neve Safranbolu, melynek a jelentése Sáfrány-rengeteg. Itt egy nagyon szép kisváros található, amelyiknek a pikantériája, hogy bár itt terem a világ legdrágább fűszere, mégis az egyik legszegényebb anatóliai város volt. Ennek köszönhetően viszont nem volt pénze a komolyabb felújításokra és modernizációkra, így megúszta a XX. század jellemző buldózeres átalakulását (meg sok minden más is). Másképpen szólva, megőrizte a történelmi jellegét. Mindez pedig mai szemmel nézve nem is olyan rossz. Sőt! Egészen csinos!

Az UNESCO is felfedezte Safranbolu szépségét és történelmi értékét, így kb. 800 épületet vett fel a védelmi listájára (II, IV és V kategóriában) még 1994-ben. Azóta pedig dőlnek a turisták a városba. Így fordul elő, hogy egy értékes áru mellett elszegényedő várost éppen a szegénysége tesz ma gazdaggá.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Safranbolu[/caption]

Érdeemes is ellátogatni ebbe a nagyon hangulatos oszmán stílusú városba. Még ha nem is olyan egyszerű oda eljutni (busszal Isztambulból vagy Ankarából). És ha ott járunk, vegyünk sáfrányt is, meg lokumot is. Meg minden egyebet. Nem ilyenkor kell a diétára gondolni! :)

[caption id="" align="aligncenter" width="370"] Safranbolu[/caption]

Érdeemes Piştiék történetét is elolvasni. És ha más magyar is járt arra, őket is szívesen belinkelem. :)

Jah, igen. És mire is jó ez a szupernövény? Ki fizet ennyit a miért is?

Nos, a sáfrány alapvetően az ételek színezésére jó. De ízt is ad. Nagy előnye, hogy bár roppant drága, nagyon intenzív, így nagyon kevés is elég belőle. Nagyon jó lesz tőle a hal meg a többi tengeri bigyó. Süteményekhez kiváló. És persze rizshez. De azt írják, hogy legjobb a fokhagymával. Más fűszerrel nem is érdemes párosítani. Fontos, hogy csak a főzés legvégén adjuk hozzá. Ez azért is praktikus, mertha egyszer már drága, akkor előbb derüljön ki az ételről, hogy elrontottuk-e, minthogy belerakjuk az értékes fűszert.

E mellett jó szívinfarktus ellen, csökkenti a koleszterin szinten (úgyis éppen most ettünk egy halom lokumot), reuma, gyomor, köhögés, koncentrációs és megannyi probléma ellen.

De ami igazán egzotikussá teszi, az az, hogy mind afrodiziákumnak, mint fiatalító szernek jó (a kettő nem ugyan az?). Kleopátra pl. a diplomáciai tárgyalások előtt sáfrányos fürdőt vett. És mint láthattuk, Zeusz is ettől kattant be.

2014-12-30

Most, hogy jön a téli utazási időszak, meg a Karácsony, így valahogy belebotlottam egy hírbe. Nem éppen friss, de ha repülünk, akkor aktuális.

A hír pedig az, hogy 2014 februárjától (ez az, ami nem tegnap volt), a Török Légitársaság (egyres?) gépein van wifi. Azaz lehet internetezni repülés közben!

Már pedig nincs is jobb, mint 10.000 m magasan azt megosztani a FB-kon, hogy megint láttunk egy felhőt!

Budapest és Isztambul között csak 2 óráig tart az út egy repülővel. Ennyit azért ki lehet bírni internet nélkül (én személy szerint az alvásra szavazok). Így egyelőre nem is ezekre a gépekre, hanem a hosszútávúakra vezették be először a vezeték nélküli internetet.

Azaz az utasok a levegőben nyugodtan Facebookozhatnak, YouTube-ozhatnak, vagy blogot írhatnak. Bár izgalmasabb lenne valami olyat játszani, a mibe a többi utast is bele lehet vonni :) Legalább egy csoportos selfie-re össze lehet állni.

A technológiát az tette lehetővé, hogy a THY (Török Légitársaság) még 2011-ben a Boeing-től 11 példány B777-300ER típusú gépeket vásárolt. Ezek pedig már a PLANET GCS rendszert tartalmazzák. Ez szükséges ahhoz, hogy a gépen ne csak helyi hálózat legyen, hanem internet. Azaz ha pl. egy virtuális lövöldözős játékkal játszunk, akkor ne csak a gép utasaival, hanem az otthon maradtakkal együtt szórakozhassunk.

Ugyanis 10.000 m magasan egyelőre nem sok rádióhullám található. Pl. a mobil telefon sem működik. Bár ha minden jól megy, hamarosan a Google ballonjai fogják szórni az internetet az égből. És az már egy egészen új szituációt fog teremteni.

No de addig is itt van ez a 11 repülő, ami alapból fel van szerelve ezzel a technikával. Ami lényegében egy jó nagy antenna, meg egy hozzá való jó nagy akkumulátor (2 góliát elem nem elég). Legalábbis remélhetőleg nem a gép fő elektromos rendszerét szívja, mert azt pár órányi YouTube rendesen le tudja meríteni.. Pláne, hogy közben a laptop/tablet is nyeli az áramot..

A többi gépre szépen, lassan, 1-1 teázást beiktatva szerelik fel a rendszert. 2017 végéig 62 gépen szeretnék a korlátlan internetet.

Ami egyébként nincs ingyen!

Mindez úgy működik, hogy a TTNET kell wifi hozzáférést venni. Ennek a neve TTNET WiFi Fly. Óránként 10 USD (9.999). De ha nem bírunk magunkkal, vehetünk 24 órás csomagot is,

ami így már nem is kerül olyan sokba. Mert az 15 USD (14.99). Úgy pedig már végig lehet Facebook-ozni egy Peking-Los Angeles utat. Mondjuk minden időzónában felrakni egy selfiet, hogy otthon a rablók tudják, van még idejük a tv-t is elcipelni.

2014-12-31

Már csak pár óra maradt hátra az évből.

Ez pedig az az idő Isztambulban, amikor mindenki titokban pirosba öltözik...

Isztambulban él egy hagyomány (mely se nem ősi, se nem török), miszerint az ember lánya ezen a napon pirosba öltözik, és úgy lép át (vagy esik át, attól függően ki milyen alkoholtartalommal rendelkezik éjféلكor) az új évbe. Mert akkor a jövőre szerencséje lesz.

Természetesen az ilyen szerencse meg kívánság dolgok csak akkor teljesülnek, ha az ember lánya ezt titokban tartja. És hol is lehetne jobban titokban tartani egy öltözetet, mintha felvesszünk rá valamit. Ha pedig nem akarunk egész nap kabátban lenni, akkor legjobb a fehérneműt pirosra cserélni.

A fenti tézis persze nem teljesen igaz. Hiszen ha valakinek az minden vágya, hogy fiút fogjon, akkor egy y kromoszómával dústott helyen a piros alsónemű megmutatása garantáltan a kívánság teljesülését okozza. Csak aztán győzzünk majd válogatni/futni!

No tehát, ma éjféلكor véget ér a piros szezon. De addig is még zajlik az egy hónapos vásárlási láz utolsó hajrája. Míg máshol a december a Karácsonyi ajándékok vásárlásával telik, addig Isztambulba ez a vérvörös fehérneműk válogatásával történik.

Azaz a világ egyik legnagyobb városa szépen-lassan lecserélte a boltok polcainak a tartalmát: pirosra. Van itt minden!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros napos ünnep[/caption]

Kezdve mindjárt az alsó kategóriával, azoknak akik tényleg csak erre az egy éjszakára akarják felhúzni. Vagy azoknak, akiknek nem baj, ha az este végéig nem marad egyben az öltözék. A turkáló ruhák igazán olcsóak. Van, ahol 2 TL (220 ft) darabja! Itt aztán mindenki kedvére bogarászhat.

Érdekesség, hogy mindig ez a kupac körül szokott a legnagyobb tömeg lenni. Néha kisebb verekedés is kialakul az egyébként szolid és visszafogott kinézetű nénik között. Meg azoknál, akikből az ember a legkevésbé nézné ki. No de mindegy, jön az új év, mindent bele kell adni!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros napos ünnep.[/caption]

Aztán persze ott vannak a télanyós/tél néni/tél leányzós ruhák is. Mégiscsak tél van. Meg a törökök szerint a Mikulás is december 31-én jön. Persze nincs Mikulás, mert az másik vallás,

de azért jöjjön. Vagyis ne! Dehogy is! Kinek kell szakállas pocakos ember? Olyan van bőven Törökországban. Inkább csinos pirosba öltözött Miku lányok jöjjenek helyette. Vagy akármi is a nevük. Egy bizonyos szoknyaméret alatt egyébként is nem mindegy, hogy hívják?

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Mikulásnéni öltözet a piros napra.[/caption]

Ennél a képnél felhívom a figyelmet a háttérben látható férfiaknak/fiúknak szánt öltözetre is... Bizony, szilveszter este ők se maradhatnak normálisak (vagy ők mindig ilyenek??), de erről majd a cikk végén lesz szó bővebben. Menjünk csak tovább a sorban!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Piros napos ünnep.[/caption]

Ugye a szilveszter arról is szól, hogy elkergetjük a régi évet, mert már elegünk van belőle. Ezt tehetjük beöltözve meg hangoskodva (pl. trombitával). Így a régi év jól megrémül, és elmenekül. A piros boltok viszont láthatóan a dolog másik felét próbálják megfogni. Márpedig, hogy a beöltözéssel az új évet csalogassák magukhoz. Ehhez pedig különböző marketing eszközöket lehet használni. Pl. ha már piros, akkor Piroska. A farkasról most inkább nem említünk szót, mert a végén még ki kell tenni a 18-as karikát.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros napos ünnep.[/caption]

De aztán olyan is van, ami már ... áh, erről inkább nem írok semmit. Mert a végén még otthon előkerül a sodrófa...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros betűs ünnep[/caption]

No, és ahogy már fent szóba került, a fiúk se maradhatnak ki belőle. Hát nekik nem lehet szerencsésük? Ők se maradhatnak ki semmi örültségből. Persze a fiúknak más jellegű az öltözetük. Ők nem a kecsességgel kacérkodnak, ahogy az náluk már megszokás. Itt a képen egy szolidabb választék látható. Az utcai árusoknál egészen durvák is találhatóak. Igen, van elefántos is!

Mindenkinek jó bulizást és Boldog Új Évet! Meg piros ruhát! ;)